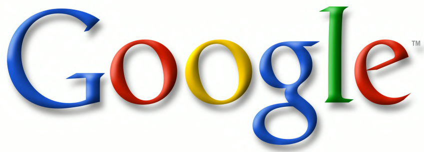
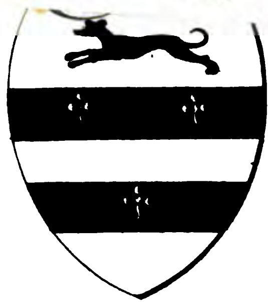
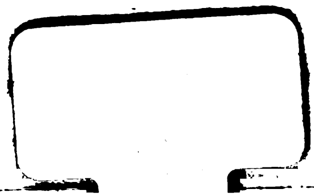

Thomas Palmer.

CLAVIS CICERONIANA

SIVE

INDICES

RERVM ET VERBORVM

PHILOLOGICO-CRITICI

IN

OPERA CICERONIS

ACCEDVNT

GRAECA CICERONIS

NECESSARIIS OBSERVATIONIBVS

ILLVSTRATA

AVCTORE

IO. AVG. ERNESTI

LIPSIAE

SVMTV IO. CHR. MARTINI

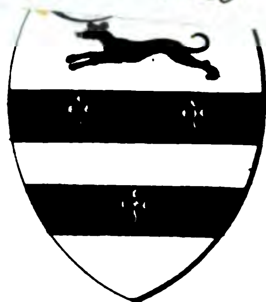
MDCCXXXVIIII.

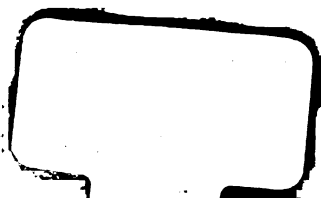
PRAEFATIO.

Quae nos causae ad hos Indices conficiendos impulerint, quodque simus in iis consilium secuti, expositum est a nobis tum, cum universis Ciceronis operibus ante hoc biennium praefaremur. Nempe, cum his inprimis consultum hac Ciceronis editione vellemus, qui propter rei familiaris angustias, non possunt iis Ciceronis editionibus uti, quae doctorum hominum curis illustratae ac perpolitae prodierunt, eaque de causa & carere Ciceronis libris plerisque coguntur, & ab iis legendis retinentur: ipsarum etiam editionum illarum, ut quaeque est praestantior, ita minus est eorum usibus accommodata, qui non multum in hoc eruditionis genere profecerunt; propterea, quod fere plus doctiorum usibus sunt, quam reliquorum comparatae: illud relictis omnibus efficiendum nobis sumsimus, ut, & verbis & rebus, quantum quidem indicum ratio pateretur, illustrandis, faciliorem tironibus Ciceronis lectionem efficeremus, & plures ad eam invitaremus, qui nunc & verborum & rerum ignoratione ea, cui mederi se posse desperant, ab ea reiiciuntur. Equidem quo magis de ratione edendorum veterum auctorum illustrandorumque cogito, hoc mihi magis videtur difficile, quae sit optima, definire. Quo tem-

Thomas Palmer.

pore docti in hoc literarum genere homines, depulsa Scholastica barbarie, incipiebant e tenebris eruere, & tineis blattisque eripere veterum auctorum reliquias, propter summam omnium in hoc genere ignorantiam, consentaneum, uti erat, ita putabant, omnia explicare & illustrare, in quibus haerere inscitia hominum posset. Itaque magna pars animadversionum in rebus levibus, in singulis verbis occupabatur, multaque afferebantur eiusmodi, quae nunc in vulgatis Lexicis traduntur. Postea, cum major in dies lux affulgere coepisset bonis literis, inprimisque his nostris temporibus, cum summa ingenia in hoc genere illustrando elaborarunt, vulgaria multa, facilia & tironibus nota evaserunt, quae superioribus illis renascentium literarum temporibus nova & obscura iure putabantur. Itaque consequens fuit, aliam illustrandorum auctorum rationem inire. Hinc exorti sunt illi, qui hunc sibi modum statuerent, ut quae se aut primos observasse & vidisse existimarent, aut quae ab aliis essent sparsim explicata, aut non satis illustrata, ea tantum afferrent. Ac profecto, si quis, ut vere Burmannus iudicat, omnia ab aliis centies dicta & repetita, recoquere & ad quemvis auctorem sua cura edendum adlinere vellet, ut nostris temporibus quidam, & in his Pitiscus ad Suetonium, facere sustinuerunt, non nisi obscurae diligentiae & putida quadam variae eruditionis ostentatione sibi, fortasse etiam indoctis aut semidoctis, non autem eruditis placere posset. Sed haec ratio, consentanea per se & probabilis, eruditisque satis accommodata, tamen non parum incommodi habet. Nam primum ea res nobis hanc necessitatem imponit, ut quot sunt unius auctoris a doctis hominibus editiones profectae, tot sint habendae uni & coemendae, ut, quicquid ad eum illustrandum

alla-

allatum sit, scire possit: ut illud taceam, fieri in hac imbecillitate nostra, & vitae humanae angustiis non posse, ut quae in bonos auctores, aut de literis graecis latinisque scripta sunt, unus omnia legere & meminisse queat, atque ita, quid nondum explicatum, dictum, illustratumve sit, scire. Ex quo necessario consequitur hoc, ut saepe repetantur ante dicta, etiam cum non putamus; quemadmodum in doctissimorum hominum commentariis animadverti factum esse, & facile possem probare. Et ad illud quidem incommodum melius fecerunt, qui, quae sibi in aliquo auctore emendanda, explicandaque restare credebant, non ad novam editionem contulerunt, sed peculiaribus libellis prodiderunt, ut Lipsii, Schotti aliique fecere. Sed illud est maximum, quod sic paucis tantum consulitur. Nam eorum, qui in hoc genere excellunt, & supra mediocritatem se attollunt, mira semper fuit & nunc quoque est paucitas. Et his tamen comparantur eius generis editiones. Mihi autem hoc videtur esse doctorum hominum, ut eorum etiam imbecillitati prospiciant, qui auctores veteres cognoscere & eruditionem ex iis haurire cupiunt, neque tamen sine aliena ope & interpretis auxilio possunt ea, quae eruditioribus vulgata & facilia videntur, intelligere. His fortasse subvenire voluerunt hi, qui Variorum notas, aut excerptas, aut integras suis adiunxerunt. Quorum alterum habet hoc commodi, quod sic sub conspectum subjicitur, quicquid docti homines ad unum auctorem illustrandum emendandumque contulerunt: sed simul etiam hoc incommodi, quod multa ne tironibus quidem ignota, multa ad intelligendum non necessaria, multa falsa, melius hodie perspecta, & a posterioribus interpretibus aut confutata iam, aut confutanda tamen, legen-

da sunt, tantaque notarum moles congeritur, ut ipse auctor tamquam cymba in oceano natare videatur. Neque tamen altera ratio magis probanda est, propterea quod delectus ille difficilis est, neque facile omnibus in hac ratione satisfieri potest. Quod si tantum Gronovii, Graevii, Burmanni &, his similes hoc instituto uterentur, quorum est in hoc genere notio, qui discernere bona a malis, necessaria ab inutilibus possent; esset fortasse, ut ista ratio magis illa superiori posset probari. Nunc cum pauci sint ex ea classe, non est committendum, ut, hac licentia semel facta, male & inepte mutilandi laboris alieni consuetudo invalescat, & orbis eruditus Schrevelianis, Knippingianis que similium editionum copia inundetur, quibus parum profecto huic studio consuleretur. Optima sine dubio ratio edendorum auctorum esset ea, cujus leges expositas nuper a Creverio in praefatione Liuiana scimus. Earum summa haec est, ut primo critica subtilitas adhibeatur, totusque auctor e Codd. MSS. primisque editionibus constituatur: a doctorum virorum ingeniis profectae emendationes, prout ratio tulerit, aut recipiantur in contextum, aut commemorentur: loci depositi, aut nondum constituti, indicentur: in explicando autem is modus servetur, ut obscura e iudicio intelligentum hominum, & in quibus viri in hoc genere docti aut editor ipse haeserunt, aut quorum e vulgatis lexicis interpretatio hauriri non potest, ea explicentur & illustrentur. Sed cum huius Livii Creveriani censuram in Actis Eruditorum nuper ageremus, satis, ut opinor, docuimus, facilius sibi esse, ut in omni genere, ita in hoc, bonas leges proponere, quam eas ad usum transferre, & ad eas in emendandis illustrandisque veterum libris se accommodare. Age vero ῥῆσιν illam, quia de

de genere universo est, huc trans scribamus: In hoc consilio non est profecto, quod reprehendi possit; neque dubium est, quin omnes, qui ad auctores edendos accedunt, eo utantur, modo recte uti eo omnes possent. Nam primo plerisque, etiam satis doctis, accidit, id quod sibi accidisse saepe numero, ni fallimur, Casaubonus fatebatur, ut, cum legeret librum, sibi facillima viderentur, quae difficilia explicatu & obscura esse intelligeret tum demum, cum aliis eorum sensus accurate perspicueque explicandus esset. Hoc omnibus, paene dicam, accidit, qui auctores ediderunt, quos non aliquoties aliis sunt interpretati, ut facile possemus multis exemplis demonstrare, si locus pateretur. Omnino difficile est, quid sit obscurum, ubique posse definire; dubiumque nobis videtur, utrum indocto an docto obscuriores libri veteres videantur. Quid enim? ὁ πάνυ Graevius plusne difficultatis in epistolis Ciceronianis explicandis vidit ante, quam in Gronovii disciplinam venerat, an, postquam ad eius auctoritatem se contulerat? Quid? libros sacros, quinam facilius sibi persuadent, a se intelligi? doctiores an indoctiores? Quod ergo huic rei dicemus esse remedium? Nobis mallemus dici. Sed, si, quid sentiamus, dicendum, mature defaecandum est ingenium, & dialectica mathematicisque disciplinis ita subigendum, ut clara ab obscuris discernere discat: ita consuescere debemus, ut, singulis verbis formulisque utrum iungamus ideas, nec ne, iudicemus & iudicare possimus. Constituendum etiam est, & definiendum, cui scribamus, quo profectu esse lectores nostros velimus, ut, quid iis obscurum esse possit, eo facilius intelligamus. *Haec ibi.* Age vero, si ita sis ingeniosus, acutus, doctus, exercitatusque, ut, cum constitueris, quam late patere editionis adornan-

dae usum velis, concilio satisfacere possis ita, ut neque intra consilii tamquam metas consistas, neque positos ratione limites transilias; illud tamen restat, quomodo efficere possis, ut eandem rem in eodém auctore non, ut in docendo fieri adsolet, saepius necesse sit explicare. Hic vero fatemur nobis nunc quoque placere eam rationem, quam in praefatione Ciceroni nostro praemissa nobis ostendimus placere & Facciolato, Viro Summo, in Ciceronis orationibus aliquot, Gesnero in rusticis edendis, aliisque nonnullis placuit, ut verborum & formularum interpretatio, quoniam ad Lexicon pertinet, in indices coniiciatur, quos, ubi opus est cuique, adire lector possit. Sed de hac ratione, quoniam eo loco satis dictum est, nunc iterum aut plura dicere, quamquam haberemus quaedam, tamen non attinet. Veniamus potius eo, quo nos iamdudum vocat & brevitatis studium & temporis inopia. Illud modo, quoniam ad iudicandum de opusculi ratione opus est, monemus, ut, quibus prodesse voluerimus, meminerint lectores nostri. Non eruditissimis, certe non solis, neque solis his, qui iam longe sunt in hoc studio versati multumque profecerunt, ut & ipsi doctis annumerari possint, sed etiam, atque inprimis, talibus, quales sunt, qui in gymnasii bene instituti classe prima aut in Academiis, enarrantibus auctores veteres operam dant, non plane illi quidem rudes, sed aliquantum provecti, neque tamen eruditi; verbo iis, quibus consulere voluisse Facciolatus videtur.

Quinque Indices haec Clavis Ciceroniana, quemadmodum ausi sumus appellare, complectitur, cum quatuor tantum promisissemus. Accessit enim Graecus, de quo dicere tum, nescio quomodo, eramus obliti. Iam primum locum

obti-

obtinet *Index Legum*, quarum a Cicerone facta est mentio, cui explicationem ipsius *legis* verbi & quarundam formularum, in quibus legis verbo utimur, praemisimus. Ipsae autem leges collocatae illae quidem sunt literarum ordine, sed tamen illud quoque accommodatum memoriae tironum iuvandae censuimus, si, quae leges sub uno genere continentur, ut Frumentariae, Agrariae, Tabellariae &c. uno loco ponerentur, aut saltem commemorarentur; id quod etiam propterea fieri consentaneum fuit, quod saepe haec legum genera apud Ciceronem aliosque auctores occurrunt. Ceterum eae tantum leges hic exhibentur, quarum nomen est in Ciceronis libris; neque plus promisimus: quamquam facile intelligimus fore, qui earum etiam nomina commemorata vellent, quarum vis tantum & sententia Ciceronis libris, non adjecto nomine, continetur. De ipsarum legum auctoribus, aetate, ubi quidem de ea constat, sententiaque, inprimis ex Cicerone, sed interdum etiam ex aliis cum veteribus tum recentioribus auctoribus breviter disputavimus; in quo quaedam reperient harum rerum intelligentes, ab aliis, aut non dicta, aut non satis illustrata, tamquam de aetate legis Aciliae de repetundis & alia.

Sequuntur *Geographicus* nominibus tribuum Rom. subiectis, & *Historicus*, in quem omnia nomina propria coniecimus, non solum hominum, sed sectarum philosophicarum, festorumque dierum. In his illustrandis primo ea commemoravimus, quae de iis in Cicerone memorabilia occurrunt, deinde alia, quae nobis necessaria videbantur, aut a nobis observata erant. Illud autem inprimis operam dedimus, ut familias Romanas, tamquam Appiorum, Marcellorum, Scipionum, Pompeiorum, Metellorum &c. accurate, quan-

tum possemus, digereremus, diversos eiusdem nominis homines, adiecto aut pronomine, a Cicerone omisso, aut cognomine, aut parentum nominibus distingueremus, quo neglecto, neque Cicero satis intelligi, neque hic index ad historiam Romanam & ceteros auctores illustrandos prodesse posset. In quo nobis, si quid erratum est, aut in universo hoc genere aliquid aut perturbatum aut quacunque ratione peccatum, veniam dabunt aequi rerum harum aestimatores, aut amice monebunt, ut in posterum, cum ipsorum monitis, tum nostra retractatione emendatior hic index & plenior fieri possit. Quam veniam hoc confidentius & rogamus & speramus nobis eos esse daturos, quod & sua sponte sciunt & ex ipsius huius indicis plurimis locis intelligi potest, quantum & quoties in hoc genere propter difficultatem obscuritatemque rerum a summis hominibus sit peccatum. Ipse Cicero, cui Familiae Rom. melius quam nobis poterant esse & debebant cognitae, tamen saepe, ut ex epistolis ad Atticum constat, in iis haesit, & sibi necessitatem vidit impositam, peritos ejus rei homines consulendi. Nomina Romanorum hominum apud Ciceronem saepe ita ponuntur, ut ex ipsis rebus, temporumque ratione demum, de quo capienda sint, interdum coniectura valde obscura & lubrica sit divinandum. In quo quam facilis sit error, nemo non videt. Itaque etiam nos, si cuius interpretis, aut alius, errorem in hoc genere commemoravimus, nulla acerbitate usi sumus. Sed nobis etiam hanc ob causam venia debetur, quod in eas temporis angustias conclusi eramus ab librario, impatiente morae, cum hunc indicem conficeremus, ut vix relegendi & retractandi tempus relinqueretur. Quod si liberum nobis

tem-

temporis ſpatium fuiſſet conceſſum, multa fortaſſe accuratius ſcripſiſſemus, multa certe plenius, pluribusque obſervationibus, & ex eruditorum hominum libris collectis, & noſtris illuſtrata. Nam etſi multa huc pertinentia habebamus notata in liturariis noſtris, tamen nondum neque erant ſatis excuſſa & ita quaſi matura, ut iis uti poſſemus, neque tempus excutiendi liberum concedebatur. Quaedam etiam aut omiſſa aut errata, dum obiter percurrimus hunc indicem, ipſi obſervavimus, quae in addendis commemorata ſunt & emendata.

Paullo plus diligentiae, adhibitum eſt in *Latinitatis Indice*. Nam cum ita accideret, ut, exſcripto typis hiſtorico, ceſſarent operae, plus etiam temporis eius conficiendi dabatur Elaboravit olim in latinitate Ciceroniana in Indicem colligenda Nizolius, cuius Theſaurus saepius eſt, nuper etiam in Italia, curam operis ſuſcipiente Facciolato, recuſus. Cuius operis de utilitate non eſt, ut hic multa dicamus. Verum hoc opus non tam ad intelligendum Ciceronem, quam ad latine ſcribendi facultatem comparatum ſcimus, in qua re magnam eius utilitatem eſſe poſſe, idem Facciolatus in praefatione demonſtrat. Illud etiam, dum opus excutimus, & in hoc indice noſtro concinnando comparamus, infinitis in locis obſervavimus, in nova hoc editione corruptas lectiones veterum editionum, etſi doctorum hominum opera dudum ſublatas, tamen eſſe ſervatas, neque ad illud opus emendandum adhibita eſſe, quae poſt Nizolii tempora rectius intellecta ſunt & explicata. Multis verbis multisque formulis alienae ab iis locis, quae laudantur, poteſtates tribuuntur, diverſi ſignificatus confunduntur, quaedam etiam ad cognoſcendam omnem latinitatem Ciceronianam neceſſaria omittuntur. Sed hoc fortaſſe

tasse nobis etiam interdum accidit, non minus quam illud, ut leviora interdum, neque de consilio nostro & instituto necessaria, admitteremus. Verum quis est, quin hic non incuria aliqua, quae nobis saepe obrepit nec opinantibus, peccet, aut qui omnibus satisfacere possit. Hoc possum vere dicere, cum Ciceronem saepe perlegissem, tamen huius latini indicis causa totum diligenter iterum excussisse, operamque dedisse, ne quid elaberetur, quod locum in indice nostro postulare posset. Sed nihilominus facile video potuisse accidere, ut interdum aliquid facillimum videretur, quod esset multis obscurum, interdum autem contra eiusmodi; ut tirones in eo haerere posse putarem, in quo nemo hereat. Idque adeo, cum excerpta loca digero, factum esse in notandis locis vidi. Mihi ita constitutum erat, ut mallem quaedam non adeo necessaria irrepere, quam necessaria excludi. Illud etiam, dum interpretor veteres auctores hominibus non sane adeo rudibus latinitatis, saepissime mihi usu venit, ut quae facilia & iis cognita esse putaram, in iis haereant, neque satis distincte eorum vim explicare possint. Cuius rei qui nullum usum habent, facile iniquius de hoc genere iudicant. Inprimis autem operam dedi, ut, quod in lectionibus nostris facio, distinctas verborum notiones traderem, atque ita abducerem tirones ab illa puerili ratione, & nimis in scholis nostris pervagata, cum se putant intelligere auctorem, ubi verba latina totidem verbis Germanicis interpretari possunt. Huiusmodi sunt *auctoritas, humanitas, res publica, lex, cupiditas, monumentum* & infinita alia. Invenient etiam in hoc indice lectores nostri quasdam disputatiunculas, * quibus superioribus interpretibus aliisque non recte, aut non satis intellecta & explicata, aut in vulgus non satis nota, aut nondum distincte satis tradita illustrantur: multa etiam Critica, sed ea pleraque in defendenda vetere lectione occupata; quae eruditioribus non iniucunda speramus fore. Vere Cel. Gesnerus in praefatione ad Scriptores Rusticos iudi-

* vid. v. c. *ara, hercifcere, impluvium, consecratio, inscientia, senatus auctoritas, imperium, iurisdictio &c. &c.*

indicat, multas falsas interpretationes & emendationes non necessarias in auctoribus veteribus inde ortas esse, quod viri docti, qui eos attigerunt, non uno quasi tenore perlectis semel iterumque, ante omnia eorum orationi & sententiis ita adsueverint, ut illos tamquam amicos suos & de sententiis & de verbis nossent. Idque adeo cum aliis interpretibus, tum Graevio accidit. Itaque ille interdum emendanda censet, quae saepius apud Ciceronem occurrunt, idem verbum alio loco tolli vult, aliis relinquit, alio loco verbum mutat, deinde ejusdem loci veterem & a se correctam lectionem alio loco ad suam sententiam stabiliendam adhibet. Cuius generis exempla passim docti viri reperient. * Neque vero hoc eo dictum volo, ut de gloria Graevii, summi hominis & in hoc literarum genere inter principes numerandi, detractum quicquam velim; sed eo potius, ut primo fiant huius criticae disciplinae studiosi in sollicitandis veterum auctorum locis cautiores, & in legendis ipsis auctoribus diligentiores, atque ita intelligant, quantae diligentiae sit haec Critica ars, & quam temere faciant, qui, ut aliquid concoquere non possunt, aut non satis vel analogiae respondens vel Dialecticis praeceptiunculis suis conveniens putant, ita mutare sustinent; quae temeritas est, cum a multis, tum a Cel. Burmanno inprimis in Praefatione aurea Phaedro praemissa reprehensa; cuius ego praefationis uti tamquam normam mihi semper propositam habui, ad quam, quicquid est huius facultatis, dirigerem, ita lectionem omnibus his vehementer commendatam esse cupio, qui in hoc genere elaborare volunt. Sed etiam hanc ob causam istud hic commemoro, ut eo facilius & nos veniam peccatorum nostrorum consequamur a doctis hominibus, cum cogitent, eum etiam virum in his rebus lapsum esse interdum, qui praeceptore usus sit J. Fr. Gronovio, & quocum me nec ingenio audeam, nec aetate, quae vix iuventutem excessit, comparare. Ceterum hunc indicem ad Ciceronianam, atque ita optimam Latinitatis & maxime necessariam partem cognoscendam percipiendamque, tironibus vel maxime commendo, ut eum non solum, ubi haerent, consulant, sed etiam, cum otium est ab ipsorum auctorum lectione, in qua

sunt

* vid. v. c. *educere, efficere, concoquere, honor, decedere, &c.*

sunt hic omnia, ipsum totum perlegant, & ita tamquam uno tenore Ciceronianam latinitatem percipiant. Ipsum autem Ciceronem si recte penitusque cognoscere velint, cuius totius cognoscendi, quae hic traduntur, parva tantum pars habenda, iis auctor sum, ut Lipsii illud consilium sequantur, qui Ciceronem biennium saltem ita legendum esse dicebat & relegendum, ut nullum diem de manibus ponatur.

Latinitatis indicem excipiunt & ultimum locum obtinent *Graeca Ciceronis*; quorum indicem Gronovianae editioni & Graevianae subiectum dum excutio, mirari satis non potui, quare commiserint hi duumviri excellentissimi, ut eum non recognoscerent, sed ita relinquerent, uti in superioribus editionibus repererant. Nam etiam verba corrupta & e suis editionibus sublata in eo reperiuntur, iis autem substituta, omissa sunt. Nos operam dedimus, ut sublatis his verbis, primo ex quibus auctoribus, quorum verbis usus est Cicero, ea petita sint, indicaremus, & necessariis observationibus haec Graeca illustraremus.

Constitutum etiam erat *Corradi Quaesturam*, libellum omnibus, qui Ciceronem legere volunt, utilem lectu, quem J. Fr. Gronovius Clavem Ciceronis appellare solebat, & Graevius suae editioni subiicere decreverat, his indicibus adjungere; & erat iam ante hunc annum paratum & correctem a nobis exemplum, librarioque traditum, quod sequi operas volebamus; eaque de causa in Indice historico nihil de ipso Cicerone, nihil de Quinto Fratre, nihil de Terentia aliisque diximus, de quibus accurate exposuit Corradus, ex quo de his cognosci volebamus: sed mutavit librarius, ut fit, consilium. Dabimus tamen operam, ut separatim & hic libellus & Perizonii animadversiones prodeant, ad quas saepe in Indice historico provocavimus, & harum literarum studiosis valde necessarias putamus. Ita vale, humanissime lector, studiis nostris fave, & si quid a nobis peccatum reperies, vel hoc nomine condona, quod in hoc opusculo conficiendo multae nobis, tum propter ipsius laboris difficultatem & taedium, tum propter alias caussas, de quibus hic dicere non est necesse, molestiae devorandae fuerunt. Scr. Lipsiae in ipso mercatu Vernali a. C. CIↃIↃCCXXXVIIII.

INDEX LEGVM QVARVM IN LIBRIS CICERONIS MENTIO FIT.

LEX proprie nihil aliud est, *nisi formula quædam verborum*, a Græco λέγειν. Nam quis credat esse a *ligando*, aut, ut Cicero existimat, de Leg. I. 6. a *legendo*? *Lex carminis* est formula edicti Liv. l. 26. Nam *carminis* verbum, quod ipsum interdum pro formula verborum dicitur, v. c. pro Muren. c. 12. h. l. est ipsum regis edictum, *legis* adjectum verbum, significat formulam modumque verborum. Nam, si *lex* esset h. l. edictum, & *carmen*, verba; *legis carmen* dicendum erat, non *lex carminis*. *Leges Manilianæ venalium vendendorum* de Orat. I. 58. quid sunt, nisi formulæ a ICto conceptæ, quibus uti in emendis vendendisque rebus liceret. *Lex pactionis*, vel *fœderis*, vel *juris jurandi* porro, quæ dicitur, est formula verborum, quibus concepta pactio est, aut fœdus, aut jus jurandum. *Lex Censoria* in Verrinis I. I. c. 51. 55. nihil aliud est, nisi *formula locationis*, ex qua manceps s. redemtor ædis, extruere & tradere ædem debebat. vid. *Leges Censoriæ*. Ipsa deinde *lex Verris* l. c. c. 55. init. erat formula, quæ continebat modum conditionesque, quibus locari columnas volebat, unde *lex* pro *conditione* dicitur. Hoc cum non satis intelligeret Hotomannus, perperam scribebat ad Orat. de Prov. Cons. c. 51. *Lex apud ICtos sæpe pro pactione usurpatur*. *Lex Mancipii* de Or. I. 39. est formula venditionis. Cum ergo *Lex fertur s. promulgatur* a magistratu quocumque ad populum, quæ & *rogatio* dicitur, non fit, quod putant, qui interpretantur, *es wird ein Gesez gegeben*; sed formula proponitur populo, qua res aliqua juberi possit; quam cum approbat populus, *lex jubetur*, cum rejicitur, *antiquatur lex*. Hujusmodi formulam nostri vocare possunt: *einen Vorschlag zu einem Gesez oder Verordnung*. Nam populus rogatur: *Velitne, jubeatne*? &c. aut, *ut velit jubeat*. Leges omnes

quæ ad jus civile aut publicum pertinent dici possunt? *Vorschlæge zu Gesezen*: in quibus autem de singulis rebus, aut hominibus constituitur, tamquam *Lex de Cicerone revocando* ad Att. IV, 1. *lex Manilia*, qua suasit populo Manilius, ut Pompejum bello Mithridatico præficeret, eæ profecto non sunt *Vorschlæge zu Gesezen*, sed *zu einer Anordnung, zu einem Befehle*. Nam edictum, quo reges nostri v. c. Imperatorem belli constituunt, non appellatur *ein Gesez*. Oratio ergo Ciceronis *pro lege Manilia* non est defensio aut suasio, *des Gesezes des Manilii*, uti vulgo interpretantur, sed defensio *des Vorschlages, den Manilius gethan hat*, de Pompejo imperatore constituendo. Contra *lex Domitia* est *ein Vorschlag zu einem Geseze*, quia est juris publici. Cum autem *legem ferre centuriatam curiatamque* dicunt latini; nihil aliud dicunt, nisi, e formula solemni interrogare populum, quem velit magistratum creare? velitne alicui rei militaris administrationem committere nec ne? in quibus nullo modo vocabulum nostrum *ein Gesez* locum habet. Jam quia, quæ his legibus rogabantur, cum a populo jussa essent, tenebant populum, propterea factum est ut *lex* diceretur deinde, *quicquid tenet populum*. Et hoc est quod nos dicimus: *ein Gesez*. Illud etiam attinet dicere, cum Imperatores Romani aut Reges de jure civili publicoque constituunt, non leges proprie dici, sed *edicta*, *constitutiones*, ut e libris Juris Civilis, Codice Theodosiano &c. intelligi potest, cum autem alicui concedunt aliquid muneris vel beneficii, eam *legem* appellari posse. v. c. pro vulgari: *ex Privilegio Cæs. Majestatis, aut Regis*, dicetur Latine: *ex Lege Cæsarea, Regia*, aut, *quam dixit Cæsar vel Rex*. Hæc fusius præfari placuit, quod intelleximus usu, paucis nostrorum hominum hæc satis nota esse, neque in lexicis vidimus satis distincte tradi. Sequitur deinceps ipsarum Legum commemoratio.

ACILIA lata a Manio Acilio Glabrione Tribuno plebis, ejus patre, qui in causa Verrina A. V. DCLXXXIII. quæsitor fuit Act. I. in Verrem c. 17. & Cos. A. V. DCLXXXVI. Fuit

Fuit *de pecuniis repetundis*, qua licuit, semel dicta causa, condemnare reum, aut absolvere, nisi ampliarent judices. in Verr. I. 9. Ceterum in hoc loco hæsit Hotomannus Obs. I. 14. qui negat, *Aciliam* hic locum habere; in cujus rationibus refellendis longus est Grævius ὁ πάνυ ad l. c. Omnis Hotomanni disputatio hoc uno concidet, si probare poterimus doctis, falsum esse, quod vulgo omnes sumunt, *Aciliam* esse posteriorem *Servilia*; quæ opinio negotium nobis in loco illo facessat necesse est. Nam paraphrasis Græviana non tribuit sententiam facilem & naturalem. Duas leges commemorat Cicero, *Aciliam* & *Serviliam*, cujus caput de comperendinatione in *Corneliam* translatum erat, quod acerbiora judicia efficeret; quod sane non fecisset, si acerbius esset, semel dicta causa, pronuntiare. Acerbitas autem legum, uti constare poterat Grævio, non solum posita est in pœnis, sed etiam in forma judicii, qua arctius constringitur reus; quod ex multis legibus intelligi potest, in quibus sola forma judicii mutata est & severior constituta. Jam, pergit Cicero, *utram putas molliorem?* quod ita intelligatur necesse est, *Aciliamne putas an Serviliam molliorem?* Neque enim de alia dixerat. Ex quo illud quoque cogitur, ut pronomina, *illam*, *illa*, *hac*, ad has duas leges referantur. *Illa* ergo cum ad *Aciliam* pertineat, *hac*, ad *Serviliam* referatur necesse est, non ad *Corneliam*, nisi, quatenus hoc caput commune habebat cum *Servilia*. Jam Cicero statim post, *utram*; dicit: *opinor illam veterem*. Sed hanc veterem paulo post appellat *mitiorem*; quod qua formam judicii in Aciliam convenit. Item, sumto hoc, *illam veterem* ex utraque molliorem esse, subjungit: *Atqui ego tibi illam Aciliam restituo*, ut non sit, quod conquerare. Manifestum est, *illam veterem*, & *illam Aciliam* eandem esse. Nam quod Grævius per *veterem* aliam superiorem *Servilia* & *Acilia* intelligi putat, non vero simile est. Dicit enim *illam* veterem. pronomen *illam* necessario ad aliquid, de quo jam dictum, pertinet. Sed de nulla alia dictum, nisi de *Acilia*, ad quam referri possit. Hæc

 expli-

explicatio ex regulis Grammatices & naturali verborum consequentia ita certa mihi videtur, ut nemo dubitare possit. Itaque vel ex hoc mihi videtur confici, *Aciliam* esse *Servilia* priorem. *Acilia* legi nemo horum, quos consului, de hac lege scriptores annum certum tribuit. Vnde igitur constat, *Servilia* posteriorem? Nec tempus, nec ratio repugnat, quo minus *Acilia* prior *Servilia* sit. Ipsa autem forma judicii, quæ acerbior est in *Servilia*, vero simile etiam facit. Lex *Servilia* lata est a. V. DCLIII. v. in *Servilia Lex.* Filius Acilii ejus, qui hanc legem tulit, consul fuit A. V. DCLXXXVI. Tum temporis ad minimum quadraginta & tres annos natus erat. Inter hunc consulatum ergo & annum legis *Servilia* interjecti sunt anni omnino XXXII. Quid impedit *quo* minus Acilius pater, ante hoc tempus, Trib. Pl. esset? Nam tribunitiam hanc legem esse, non dubitant, quod sciam. Quod Cicero Act. I. in Verr. c. 17. ex ea lege dicit, severissimis judicibus usum populum, ipsamque legem *severissimam* appellat Asconius; fuit severa, quando severitatem *Calpurnia* & *Junia* auxit: sed quod hanc rationem addit Asconius, *ut, qua ne comperendinari quidem liceret reum;* potuitne contingere Asconio, quod multis Grammaticis accidisse docti sciunt, atque etiam Asconio, (v. *leges Sacratæ,*) ut in rationibus reddendis aliquando aberraret a vero? & æquumne est, propter hanc explicationem Asconii, vim facere legibus Grammatices in explicando loco Ciceroniano, quem locum, nisi tenebras offunderet locus Asconii, omnes ita interpretarentur, ut, semel causa dicta, pronuntiari posse, mitius sit comperendinatu, atque ut adeo ipsa *Acilia* mitior sit, quam *Servilia*; quando in omnibus aliis legibus comperendinatio majus reo periculum creat. Cicero, ut hoc etiam addam, non dicit: *ereptum esse lege Acilia comperendinatum*, ac necessario, primum causa dicta, pronuntiatum esse, non licuisse ampliare; sed, primum causa dicta, *licuisse* pronuntiare. Quod si post *Serviliam Acilia* lata esset, & severitatis causa comperendinatus ademtus reis,

dicen-

dicendum fuisset necessario, *oportebat* primum dicta causa pronuntiari. Ceterum juventutis causa illud monendum etiam est, quod in Lexico Fabri dicitur lex *Acilia* esse eadem, quæ *Aquilia*, de qua apud Cic. de Off. III. 14. id falsum esse, neque *Acilii* iidem, qui *Aquilii*.

ACILIA CALPVRNIA. vid. *Calpurnia Acilia*.

ACILIA DIDIA pro Sext. c. 64. numquam cum Didio Acilius Consul fuit, sed Cæcilius. Itaque docti viri ibi legendum recte censent: *Cæcilia Didia*. Nam leges *Ælia*, *Junia*, *Licinia*, *Cæcilia*, *Didia* fuere de comitiis habendis & legum ferendarum modo. Itaque sæpe apud Ciceronem junguntur. vid. v. c. ad Att. II. 9. & sic hoc loco junguntur *Cæcilia*, *Didia*, *Licinia*, *Junia*.

AELIA ab auctore Q. Ælio Consule a. V. C. DLXXXVI. *de Comitiis*, ad Tribunorum seditiosas legum lationes coercendas comparata. Ea tulit Ælius ut, quoties comitia essent 1) *de cælo servare liceret*, 2) *ut obnuntiare liceret obnuntiationique cederetur*, 3) *intercedere magistratus pares & Tribuni possent*, ut intelligitur ex Or. pro Sext. c. 15. & de Prov. Cons. c. 19. Ejus mentio porro pro Sext. c. 53. Red. in Sen. c. 5. Har. resp. 27. Vat. 9. Pis. 4. ad Att. II. 9. Sed de primis duobus legis capitibus aliquid monendum. Primo, hæc lex tantum ad comitia legibus ferendis pertinet. Nam in comitiis magistratibus creandis non licet servare de cœlo, nisi quis ante ostenderit se servaturum, ut e Philippica secunda constat. Deinde *servare de cælo*, ut mea fert opinio, non ad omne auspiciorum genus pertinet, sed ad unum certum. Jove fulgente non possunt fieri comitia. Itaque *servare de cælo*, est *cælum contemplari, si qua parte fulgur existat aut tonitru*.

Cum Consul in auspicio est, v. c. nocte, quæ est ante diem, quo procedit, non dicitur *de cælo servare*, sed *auspicari*, neque de ullo auspicii genere invenies, nisi de hoc

uno, dici: *servare de cœlo*. Jam, quia, qui servabat de cœlo, ostendebat, se velle impedire comitia, & quia, si vellet, poterat, nuntiato sive vero sive ficto auspicio, eo ipso comitia tollebantur, quod quis, de cœlo se servare, aut servaturum dicebat. Itaque nunquam servatum de cœlo, quin comitia tollerentur. Cic. in Vatin. c. 7. *Num quem post urbem conditam scis tribunum pl. egisse cum plebe, cum constaret servatum esse de cœlo.* Phil. II. 32. *quisquamne divinare potest, quid vitii in auspiciis futurum sit, nisi quis de cœlo servare constituit.* Nam qui hoc constituit, eo animo facit, ut impediat comitia, unde facilis divinatio. cf. p. Dom. 15 Porro *servare de cœlo*, est magistratuum, &, si magistratus jubeat, augurum: unde male non nulli primum caput legis Æliæ sic concipiunt, *ut augures de cœlo servarent*. Augures porro *nuntiare* vitium auspiciorum possunt magistratui, sed non *obnuntiare* h. e. dicere *alio die*: hoc est magistratibus proprium. Phil. II. 32.

AEBUTIA, ab Æbutio Trib. Plebis lata, *ne quis sibi aut Collegis potestatem aut curationem ferret*. Agrar. II. 8.

AELIA SENTIA. Topic. c. 2. jubet *assiduo vindicem assiduum esse*, h. e. locupletem locupleti, ex interpretatione Ælii. *Lex Ælia Sentia* de manumissionibus satis nota est ICtis; sed ea est Consulum A. V. DCCLV. adeoque post mortem Ciceronis, tempore Augusti, lata. Porro, Consules Ælium & Sentium quendam simul, ante Topica scripta, fuisse, aut prætores, aut tribb. pl. (nam & a duobus tribb. pl. leges nominari lex Carbonis & Silvani docet) non reperimus. Itaque cum a melioribus Codd. nomen hujus legis absit, eaque lex, quæ assiduo jubet assiduum vindicem esse, sit e XII. Tabb. petita, hoc legis nomen non putamus esse a Cicerone. Corruptioni locum dedit nomen Ælii, quod apud Ciceronem statim subjicitur.

AGRARIAE. *Flaminii, Sempronia, Thoria, Rulli, Flavii, Plotia, Cæsaris Julia*, de quibus s. l.

ANNALES sunt, quibus constitutum est, quo anno cuique magistratus petere liceret; quo si quis creatur, v. c. Consul,

Consul, *anno suo* Consul factus esse dicitur vid. Agr. II. 2. Eas leges attulit ambitio, ut gradus essent petitionis. Tulit primus accuratius *Villius*, qui inde *Annalis* dictus est, quod nomen familiæ hæsit. Liv. L. XL. c. 44. & Manut. de Legg. c. 6. Nam jam ante eum de ea re leges fuisse, dubitare nos Livius non finit. Sed anni credo non satis definiti erant, ut lege Villii, vid. Sigonius & Pighius ad. Liv. l. c. Anni autem constituti sunt quæsturæ 31. ædilitati 37. præturæ 40. Consulatui 43. Nam his annis Cicero hos magistratus gessit, qui, suo se quemque anno gessisse, prædicat. Dicuntur hæ leges etiam *Annariæ* apud Festum & Lamprid. in Commodo c. 2. *Annalem* tulit etiam M. Pinarius Rusca Trib. pl. a. V. DCXXIII. vid. Cic. de Or. II. 65. ex qua nihil restat.

de AMBITV. *Calpurnia*, *Cæcilia*, *Fabia*, *Julia*, *Licinia*, *Tullia*.

ANTONIÆ ep. XII. 14. si vera lectio, de iis legibus loquitur Cicero, de quibus multa dicuntur, in Philippica in primis secunda, quas in Consulatu secundo per vim & contra auspicia tulit; item quas e tabulis Cæsaris dicebat se proferre, quod convenerat in Senatu, quietis causa, acta Cæsaris rata habere.

APVLEJA *Saturnini* A. V. DCLII. pro Corn. Balbo. c. 21. ea tulit *de coloniis in Siciliam, Achajam Macedoniamque deducendis*, simul detulit Mario, ut in singulas colonias ternos cives crearet; hoc consilio, ut eo minus huic rogationi C. Marius Consul resisteret. Sed ea lex perlata non est, ut e Cicerone l. c. intelligi potest. de ceteris legibus Apuleji popularibus jam a Gracchis promulgatis v. Flor. III. 16. Cic. de Leg. II. 6. Nieuport Hist. Rom. VII. 8.

APVLEJA ejusdem Saturnini *de Majestate* Cic. de Orat. II. 25. 49. A. V. DCLII. lata, occasione motuum, qui Romæ exorti sunt, cum Cimbri superatis Alpibus, Q. Catuli exercitum invasissent, & equites Romani relictis præsidiis Romam fugissent, qua re imminuta populi Rom. majestas videbatur. v. Pighius ad h. a.

pecuniæ

pecuniæ propter rem judicandam vocatus sit. Sed erant tamen iniquiores Senatui, & reos Senatores nimis cupide condemnabant, in primis, si quem constabat, aut in Senatu aut in magistratu provinciali, publicanis impudentibus non satis favisse. Itaque cum frustra lege *Livia* & *Plautia* latum esset, ut equitibus & Senatoribus essent communia judicia; C. Sulla tandem restituit Senatoribus judicia. Sed ne tum quidem, ut e Cicerone, in primisque Verrinis, intelligi potest, recte judicabant. Itaque, cum diu plebs de judiciis esset conquesta; & verendum esset, ne seditiosus Trib. aliquis inde seditionis movendæ occasionem arriperet; legem judiciariam tulit Cotta, Prætor Pompejo & Crasso II. Coss. in qua hoc temperamento usus est, ut omnibus ordinibus satisfaceret, quod nulli judicandi potestas eriperetur. Itaque ex illa lege judicarunt *Senatores*, *Equites* & e plebe *Tribuni ærarii*. Ejus legis sæpe mentio apud Ciceronem. v. c. Phil. I. 8. Agrar. I. 2. Corn. Fr. 31. Q. Fr. I. 3.

AVRELIAE fratris C. Aurelii Cottæ. vid. *C. Cottæ leges.*

CAECILIA. L. Cæcilius trib. Pleb. Consule Cicerone A. V. DCXC. tulit *de ambitu* legem, qua ejus pœna imminueretur, & ea constitueretur, quæ ante proximam legem fuerat. Nam cum frater ejus de ambitu reus factus condemnatusque esset, adeo ægre tulit eam pœnæ acerbitatem, quæ fratri perferenda erat, ut de ea lege mitiganda cogitaret. Itaque videbatur ea lege res judicatas rescindere velle. Sed, quantum e Cicerone colligere licet, non est perlata. pro Sulla. c. 22. 23.

CÆCILIA DIDIA lata a Q. Cæcilio Metello & T. Didio Vivio Coss. a. V. DCLV. utilissima civitati Rom. unde inter remedia Reip. refertur a Cic. ad Att. II. 9. Ejus duo capita apud Ciceronem invenio, alterum, *de modo legum promulgandarum.* Phil. V. 3. *Tribuni pl. tulerunt de Provinciis - - num etiam hanc legem populus Rom. accepit? quid? promulgata fuit? quid? nonne ante lata quam scri-*

pta? nonne ante factum vidimus, quam futurum quisquam est suspicatus? Ubi lex Cæcilia & Didia? ubi promulgatio, trinundinum? alterum *de duabus rebus non una lege conjungendis*, quod dicebatur, *per saturam* ferre, pro Domo c. 20. *Quæ est quæso alia vis, quæ sententia legis Cæciliæ & Didiæ nisi hæc, ne populo necesse sit in conjunctis rebus compluribus, aut id quod nolit accipere, aut id quod velit, repudiare?* Manutio autem de Legg. placet duas fuisse leges, quod non absurdum est, ceterum conf. h. l. ACILIA DIDIA.

CÆSARIS LEGES vid. *Juliæ.*

CAEPIONIS judiciaria lex de Invent. I. 49. est *Servilia judiciaria.*

CALPVRNIA L. Calpurnii Pisonis trib. pl. ejus, qui Frugi dictus est, patris. Verr. IV. 25. Ea primum latum est A. V. DCIV. *de pecuniis repetundis*, ut si quis provincialis magistratus contra leges pecuniam in provincia cepisset, ab eo repeti ex judicio possent. Hac lege prima quæstio perpetua constituta est. Ea ergo fuit de pec. repet. quam aliæ secutæ sunt. Cic. in Bruto.

CALPVRNIA alia fuit L. Calpurnii Pisonis *de ambitu.* Lata est A. V. DCLXXXVI. eo & M' Acilio Glabrione Coss. auctore senatu, quod eo anno magnus ambitus apparebat, & C. Cornelius Tr. Plebis de ambitu ferebat, gravioresque justo pœnas ei constituebat. v. pro C. Cornelio p. 632. 633. Ejus mentio pro Mur. c. 23. In eadem oratione c. 32. hæc dicuntur: *Senatus Consultum esse factum, si mercede corrupti obviam candidatis issent, si conducti sectarentur, si gladiatoribus vulgo locus tributim, & item prandia si vulgo essent data; contra legem Calpurniam factum videri.* Et post: *si factum sit* sc. hujusmodi quid, *quin contra legem sit dubitare nemo potest.* Dicitur etiam ACILIA *Calpurnia*, sed apud Ciceronem simpliciter *Calpurnia.* Senatus Consultum factum est paullo post, quo lex Calpurnia abrogaretur, pro Corn. I. p. 631. ad q. l. vid. Ascon.

CAMPANA ad Att. II. 18. est Julii Cæsaris, quam in Con-

Consulatu tulit de agro Campano dividendo. vid. Agraria JULIA.

CARBONIS & SILVANI lex tribunitia a. V. DCLXIV. lata *de civitate*, ut, qui fœderatis civitatibus adscripti essent, &, cum hæc lex ferretur, in Italia domicilium haberent, & sexaginta diebus apud prætorem profiterentur, ii Cives Rom. optimo jure essent. pro Archia c. 4. Dicitur etiam *Plautia* vel *Plotia* a Silvano qui e familia Plotia fuit.

CARBONIS *tabellaria* vid. *Tabellariæ leges*.

CASSIA, quæ *populi judicia firmavit*, laudatur in Cornelianæ I. fragm. p. 634. Est ejusdem L. Cassii Longini trib. plebis, a quo tabellaria profecta est, C. Mario & C. Flacco Coss. lata, ut Asconius ad l. c. tradit, propter simultates cum Q. Cæcilio, cui populus imperium, ob res male cum Cimbris gestas, abrogavit. Nam ea lege sancitum est, ut, quem populus damnasset, cuive imperium abrogasset, is in senatu non esset.

CASSIA *Tabellaria* vid. *Tabellariæ leges*.

CASSIA & TERENTIA *frumentaria* v. *Frumentaria*.

Q. CATULI *de vi* vid. *Lutatia*.

CENSORIÆ in Verr. I. 55. sunt formulæ, quibus Censores veteres templa ædificanda locabant, ut ex iis a redemtoribus extruerentur & traderentur. Ex eo loco intelligi potest, istas formulas semper retentas fuisse, sed ita, ut e re ipsa quædam Censoribus *corrigere* liceret. h. e. *addere*: *Corriguntur Leges Censoriæ. Quid enim? Video in multis veteribus legibus. Cn. Domitius, L. Metellus &c. addiderunt &c.* De Provinc. Cons. c. 5. autem *Lex Censoria* est formula, qua publicanis a Censoribus vectigalia locata sunt, quæ & vectigalia ipsa, quæ locabantur, & conditiones, quibus locabantur, continebat, ut & populo & redemtoribus prospiceretur. Hinc Cicero: *Si qui* sc. Publicanus, *publico frui non potuit per hostem, tegitur ipsa lege Censoria.* conf. ad Q. Fr. I. 12. Verr. II. 7. pro *lege Censoria* est *locatio Censoria* Verr. III. 6. Hoc sensu etiam in

libris

libris Juris Civ. occurrit, & fragmenta legis cujusdam Censoriæ sunt in Pandectæ. vid. Bald. de Jurispr. Mucian. p. m. 114. seq. CENSORIÆ leges sunt præterea constitutiones & edicta Censorum de ærario & vectigalibus Pop. Rom. de ædificiis publicis, de Populi in tribus & Centurias descriptione & similibus rebus. In his erat etiam constitutio, qua cautum erat, ne carnifex in urbem ingrederetur, cujus mentio pro Rabirio c. 5. ad quem locum vid. Turnebus. Hinc causæ etiam ad Censores agi dicuntur, ex his scil. legibus Varr. R. R. I. 7. extr. Ipsa etiam *Lex Clodia* de notis Censoriis, docet causas quasdam apud eos actas esse.

CENTVRIATA LEX Agr. II. 11. dicitur quicquid in comitiis centuriatis ad populum fertur, etiam de magistratibus creandis, ut l. c.

CICERONIS vid. *Tullia.*

CINCIA a M. Cincio Alimento Tr. Pl. A. V. DCLIX. Cornelio & Sempronio Coss. lata, suasa autem a Q. Maximo, Cic. de Senect. 4. *Est de donis & muneribus, ne quis ea ob causam orandam caperet*, quæ sunt Taciti verba Annal. XI. 5. unde a Plauto *Muneralis* dicitur. Ejus meminit Cic. de Orat. II. 7. ad Att. I. 20. Notus est doctus Fr. Brummeri Lips. de hac lege Commentariolus, conf. Schultingii Jurisprud. Ante-Just. p. 561. seq.

De CIVITATE *Licinia*, *Papia*, *Gellii*, *Carbonis Silvani*, *Cælia &c.*

CLODIA, pro Sext. c. 32. P. Clodii trib. pleb. fuit. Coss. Gabinio & Pisone lata, *ut Ciceroni aqua & igni interdictum esset, & ne intra quingenta millia passuum ab Italia tecto reciperetur: ac ne quis de eo revocando mentionem neque in Senatu neque ad populum faceret.* de qua lege multa in Or. pro domo, de Har. Resp. pro Sext. ad Quir. & in Senat. post redit. in Pisonem &c. Aliam idem Clodius legem tulit *de Cypri rege Ptolemæo, ut bona ejus publicarentur & Cyprus in Provinciæ formam redigeretur, eaque res Catoni mandaretur*, de qua Cic. pro Sextio c. 26.

de

de CLODIA *frumentaria* v. *Frumentariæ.* Tulit etiam *ne quis eo die de cælo servaret, quo cum populo agi posset:* porro *de collegiis novis instituendis:* (quæ deinde Cæsar sustulit. Sveton. c. 42.) denique *ne Censores in Senatu legendo præterirent, nisi qui apud eos accusatus & Censoris utriusque sententia condemnatus esset.* vid. in Pison. c. 4. & ibi Ascon. orat. pro domo. de Har. Resp. pro Sextio passim.

COCTIA est L. Aurelii Cottæ judiciaria. ad Att. IV. 16. v. AVRELIA. Neque vero erat quare Malaspinæus dubitaret, a Cotta posse Coctiam fieri. Nam eodem modo a regulo Cottio Alpium pars dicitur *Alpes Cottianæ & Coctianæ* ap. Tac. Hist. IV. 68. Sed inusitatum hoc, quod a cognomine legis nomen ducitur; quamquam etiam Asconius legem *Serviliam* de repetundis vocat *Glauciam* ad Act. I. in Verr.

COELIA *Tabellaria.* vid. *Tabellariæ leges.*

Lex de COLLEGIIS P. Clodii. v. *Clodiæ Legg.*

CORNELIA L. Cornelii Sullæ *de sententia ferenda.* Ea cautum erat, ut, antequam iretur, causa cognita, in consilium, Quæsitor interrogaret reum, palam an per tabulas vellet sententias ferri. Ex Cluentianæ c. 20. intelligitur, eam legem valuisse adhuc tempore celebris illius judicii Juniani; paullo post autem, cum Cicero Cluentium defenderet, obsoletam fuisse neque amplius observatam.

CORNELIA pro Cluent c. 56. ejusdem Sullæ est *de veneficiis*, quæ ante *Sempronia* fuit. Ea cautum est primo de Sicariis, deinde de veneficiis, de coitionibus, de falso, &c. ut quæstiones capitales haberentur, & pœna his constituta est & deportatio & bonorum proscriptio. vid. Sigon. de Judiciis II. 31. p. m. 664.

CORNELIA *de proscriptis*, qua inter alia cautum est, ne quis proscriptum juvaret, vid. in Verr. L. I. c. 47. ut proscriptorum bona venirent ad Kalend. Junias & in Tabb.

publi-

publicas ad ærarium pecunia redacta referretur: pro Rosc. Amer. c. 43. 44. Agr. III. 3.

CORNELIA *Testamentaria*, contra testamentorum subjectores & corruptores. in Verr. I. 42. Sed eadem item alia genera falsi complexa est, unde & *de falso* laudatur. v. Jul. Pauli recept. sententiarum L. V. Tit. 25. & ibi viros doctos ap. Schulting. p. 513. f.

CORNELIA *nummaria*, qua cautum est, ne quis privatus nummos adulterinos faciat, infuso deteriori ære in nobilius, aut alio modo quocumque. in Verr. I. 42. Continebatur hoc falsi genus lege de falso; sed quod nil pestilentius est Reip. quam adulterari nummos, lege peculiari de hoc crimine sanciendum putavit Sulla. v. Gravinæ O. J. p. 451.

CORNELIA *de repetundis* secuta est *Serviliam*, ex qua cum alia, tum hoc in suam transtulit Sulla, ut, si ex bonis rei condemnati non tantum redigeretur, quantum ei lis æstimata esset, persequi ab iis liceret, ad quos ea pecunia, quam cepisset is, qui damnatus esset, pervenisset. Ex quo legis capite accusatus est, damnato Gabinio, L. Rabirius Postumus. vid. Or. pro Rab. Post. c. 4.

CORNELIA *de provinciis ordinandis*. Hujus legis capita apud Ciceronem hæc reperio: Sumtus definiebat, quos liceret civitatibus provincialibus facere in legatis publice Romam mittendis, ut eos in Senatu laudarent, qui provinciæ præfuissent. ep. ad Div. III. 8. 10. Sanciebat, ut, qui provincias ex S. C. lege *Sempronia* haberent, imperium retinerent, quoad in urbem introissent. Quod sine dubio non hanc vim habebat, ut ex lege hac imperium haberent, & rem militarem attingere possent prætores, quod e Curiata lege habebant; sed ut, si per Curiatam legem imperium haberent, id non tam diu haberent, quoad e provincia decessissent, sed, quoad in urbem introissent. Ceterum quomodo in hac lege calumniatus sit Appius vid. ep. ad Div. I. 9. conf. Sigon. de A. J. P. III. 11. circa fin. Ut tricesimo die, postquam

in

in provinciam venisset successor, de provincia prætor decederet. ibid. III. 6.

CORNELIA *de civitate*. Ea lege Volaterranis jus civitatis Rom. ademtum est, ita tamen, ut nexa atque hereditates non tollerentur, h. e. ut & hereditates capere possent, & per nexum s. per æs & libram abalienare, quæ vellent. Hanc legem negat Cicero valere posse, quia sit contra jus Romanum, quo civitas nemini invito adimi possit. v. pr. Cæcin. c. 33. s.

CORNELIA *majestatis*, in eos, qui majestatem pop. Rom. minuissent. Ea dicitur in Pisonem c. 21. vetare hæc: educere e provincia exercitum, & bellum sua sponte gerere, in regnum injussu populi & senatus accedere -- & pro Cluentio c. 21. Legiones sollicitare; in Verrem L. 1. c. 5. vivos dimittere hostes populi Rom. accepta pecunia. Ep. ad Div. III. 11. ne in quemvis impune declamare liceret. Quicumque amplitudinem dignitatemque populi Rom. læsisse convinci poterat, is majestatis convictus putabatur, ut docet Auctor libr. ad Herenn. II. 12.

Lex Cn. CORNELII & L. GELLII. vid. L. *Gellii & Cn. Cornelii*.

CORNELIAE C. Cornelii, qui trib. plebis a. V. DCLXXXVI. fuit, memorantur ab Asconio Pediano in Argum. Orationis pro Cornel. quod fragmentis præmittitur p. 626. s. & in ipsis fragmentis. In iis legibus ferendis, quum multum turbarum ortum esset, intercessio collegæ neglecta, fasces consulis fracti, &c. majestatis reus factus est, Prætore Cicerone defendente.

C. COTTAE fratris L. Aur. Cottæ, leges memorantur in fragmentis Cornelianæ I, p. 630. de iisque ipse abrogandis ad senatum retulisse dicitur; quæ leges quorsum pertinuerint, non constat. v. Ascon. ad l. c. qui commemorat hanc, qua tulit, ut iis, qui tribuni plebis fuissent, alios quoque magistratus capere liceret, quod L. Sullæ lege nefas erat. Eam autem legem non contineri iis, de quibus abrogandis ad Senatum retulerit, Asconius putat.

C. COT-

v. Gother. de Jur. Pont. l. 8. P. Manutius de Legibus & ad Epist. ad Brut. 5.

DVODECIM TABB. LEGES a Decemviris Consulari potestate ex *lege Terentia* latæ sunt A. V. CCCIII. & CCCIV. de qua re non est ut multa dicamus. vid. Liv. III. 31. f. Pomponium de O. J. & ad hunc Cujacium, (ad calcem Observatt.) & Bynckershoekium in Opusculis: ut ceteros mittamus, qui juris Rom. historiam scripsere. Ipsarum Tabb. fragmenta e libris veteribus multi collegere, quos omnes vicit Jac. Gottofredus in præstantissimo libello de quattuor fontibus juris. Has tabulas fontem omnis cum publici tum privati juris Romani recte appelles, iisque insigne pretium Cicero statuit. Eas, si quid ex iis decidi non posse videbatur, supplere poterant Pretores edictis, e quibus Jus honorarium ortum est, uti appellatur v. c. in Institut. Justin. L. II. 4. 10. Supplementa fecere etiam Trib. Plebis aliique magistratus legibus de Jure Civili ferendis. Cujusmodi sunt Voconia, Furia, Falcidia, Aquillia & omnes, quæ juris privati sunt.

EBVTIA vid. *Æbutia.*

FABIA *de servis alienis retentis f. de plagiariis*, ut in veteribus Juris libris citatur. Ejus hæc vis fuit, ne quis aut ingenuum, aut libertinum, aut servum alienum, invitum secum haberet, aut invito, aut insciente domino, venderet, aut emeret sciens. Ejus mentio apud Ciceronem pro C. Rabirio c. 3. ad quem locum vid Turnebus. cf. Paullus Sent. Rec. V. 30. 6, Gravina Orig. Jur. p. 462.

FABIA *de numero Sectatorum*, pro Murena c. 34. *Sectatores* qui dicantur vid. ap. Quintum Fr. de petitione Consulatus, ubi ab *Salutatoribus* & *Deductoribus* distinguuntur. Ei rei, quoniam ad ambitum pertinere videbatur, modum statuere visum est Fabio, hujus legis latori.

FLACCI *de Sullæ actis* vid. *Valeria.*

FLAMINII de *agro Gallico & Piceno*. Acad. II. 5. aliquot annis ante secundum Punicum bellum, invito senatu, a C. Flaminio Trib. Pleb. lata, de agro Piceno & Gallico viritim dividendo. in Bruto c. 14. cf. de Invent. II. 17. ad h. l. alludit Cato

in Origg. ap. Varr. R. R. I. 2. ubi male in vulgg. nonnullis legitur: *jubente Cæsare*. Nam is ager diu ante Cæsarem hac lege divisus est. *Gallicus* autem *ager* qui sit v. Ind. Geogr.

FRVMENTARIÆ sunt eæ, quibus largitio frumenti plebi ex ærario facienda proposita & sancita est. de iis vid. Lips. Elect. I. 8. qui tamen non omnes leges frumentarias commemoravit; & Vincentii Contareni de Frumentar. Rom. largitione librum, in quo Lipsiana examinantur. Eæ autem hæ sunt:

SEMPRONIA *C. Gracchi* trib. pl. qua sancitum est, ut inopi plebi singuli modii venderentur a senatu triente cum semisse, idque frumentum plebi dividendum ex ærario emeretur. Ejus sæpe mentionem facit Cicero, v. c. pro Sextio c. 48. Tusc. Dispp. III. 20. Brut. c. 62. ubi M. Octavius Cn. Fr. eam populi frequentis suffragiis abrogasse dicitur, (qui locus Lipsium fugiebat) de Off. II. 21. Eam instaurare conatum esse aliquem de tribunis C. Marii A. V. DCXXXIV. collegis, colligo e Plutarcho in Mario p. 407. ed. Sylb. qui dicit, C. Marium opinionem popularitatis lege de ambitu lata concitatam perdidisse, repugnando fortiter legi frumentariæ, quæ ferebatur.

APVLEJA *Saturnini* ad Herenn. I. 12. quæ non fuit, nisi instauratio aut confirmatio *Semproniæ* a. V. DCLIII. lata. Ei se opposuit Quæstor urbanus, Cæpio, Senatumque docuit, ærarium tantam largitionem ferre non posse. Itaque perlata non est. Hæc continetur legibus Apulejiis, quæ memorantur de Legibus II. 6.

LIVIA *M. Livii Drusi*, A. V. DCLXII. lata, quæ continetur legibus *Liviis*, a Cicerone de Legg. II. 6. memoratis. conf. Ascon. in Cornelianam, & Flor. III. 17. Hæc lex ipsa *Sempronia* erat, quæ jam aliquantum temporis intermissa erat. Non est perlata.

CASSIA TERENTIA, lata a duobus Coss. C. Cassio & M. Terentio A. V. DCLXXX. consensu Senatus, qui aliter placari plebem, in Senatum nimis vehementer coortam, non posse intelligebat. Ea quini modii singulis in singu-

singulos menses constituti videntur. vid. Sall. Hist. p. 974. ed. Cortii. nisi id ipsum e Sempronia repetitum est. Caput ejus invenio hoc in Cicerone in Verr. III. 70. ut quotannis ex ærario pecuniæ summa decerneretur SCto, qua frumentum in Sicilia, frumentaria pop. Rom. provincia, a prætore emeretur, & quidem eodem omnibus annis pretio, nempe quaternis sestertiis singuli tritici modii, duobus autem hordei. vid. Argument. L. III. in Verr. Ceterum, utrum ad Siciliam solam istud caput pertinuerit, an vero alias etiam provincias complexum sit, de eo non convenit inter eruditos. Illud nobis videtur e Ciceronis loco laudato colligi posse; hoc contendit Contarenus l. c. Atque hoc caput cum nonnullis aliis fortasse, de modo comportandi idistribuendique frumenti, Semproniæ additum est. Nam uti in ceteris rebus, de quibus aliquoties ad populum latum, tamquam de ambitu, de repetundis, semper essentia primæ in eo genere legis servata est, nempe ut agi in hominem posset, ut pœna esset crimini constituta; cetera autem de personis, de modo judicii, de genere pœnæ mutata sunt: sic in frumentariis legibus semper illud e Sempronia servatum est, ut semissibus & trientibus populo venderentur modii singuli, in ceteris autem rebus quædam addita sunt aut mutata. Id ex eo intelligi potest, quod a Clodio remissos esse populo trientes cum semissibus tradunt auctores rerum Rom. Ceterum ex dictis intelligitur, Semproniam legem sæpe, ut fit, intermissam esse, repetitam autem vel rogationibus Tribunorum, auram popularem captantium, vel ab ipsis optimatibus auctoritate senatus, cum interesset senatui, ut se populo gratiosum redderet, eoque facilius tribb. pl. seditiosas leges rogantibus resistere posset. v. Plutarch. in Catone & Civil. monitis. Atque de hac ipsa lege, aut certe de Clodia, sermo est ap. Cic. ad Att. II. 19. ubi Cæsar minatus esse dicitur legi *Rosciæ* & *Frumentariæ*, quod mortuo plausu in theatro ab equitibus ac plebe acceptus erat. Curio autem filius summo, quod unus Cæsaris & Pompeji nimiam

 poten-

potentiam libere insectaretur. Nam sic ulcisci equites putabat, si honorem in XIV. sedendi adimeret, plebem autem, si frumentum, quod exiguo pretio e Sempronia lege a Terentio & Cassio ac paullo ante a Senatu Catonis auctoritate in consuetudinem & usum revocata acciperent. Manutius ad eum locum non satis accuratus est.

CLODIA *P. Clodii* trib. pl. A. V. DCXCV. Hac primum Sempronia sublata est, non qua divisionem frumenti, sed qua pretium. Tulit enim, ut gratis daretur frumentum, quod antea semisse æris ac triente dabatur. Ascon. in Pis. 4.

OCTAVII, Cn. F. qui legem frumentariam tulit, ex qua modica largitio & illis temporibus necessaria fiebat, quod, ut Pighio videtur, majus pretium in modios singulos statuebat. Cic. Off. II. 21.

L. PHILIPPI tribb. A. V. DCXLIX. perniciosa sed non perlata. l. c.

FRVMENTARIA Siculorum, quæ & HIERONICA dicitur. vid. *Hieronica*.

FVRIA s. FVSIA; nam idem nomen est, & *Furii* iidem & *Fusii* sunt appellati. v. Quintil. I. 10. & Hotomann. ad Verr. I. 42. ubi male vulgo legunt *Furias Fusias*. Ea est *de testamentis*, unde *testamentaria* appellatur. Ex legibus duodecim tabularum licebat legata facere de re sua, quot quis vellet. *Uti quisque legassit suæ rei, ita jus esto.* Sed cum sæpe tantum legaretur, ut aut non sufficeret res mortui, aut saltem omnis absumeretur ita legatis, ut heredi nihil relinqueretur; noluerunt multi hereditates cernere. Quare, cum interesset reip., valere voluntates morientium: coeperunt quidam *de modo legatis constituendo cogitare*. Itaque tulit ad populum primus C. Furius, *ut non liceret plus, quam mille asses legati nomine capere, isque quadruplum solveret, qui plus cepisset*. Menardus ad Cic. l. c. Theophilus ad Instit. L. II. c. 22. Ejus legis mentio est ap. Cic. in Verr. I. c. 42. pro Balbo. c. 8.

FVFIA lex juris publici & reip. Rom. saluberrima fuit. Male

Male in plerisque vulgatis libris *Fusia* dicitur. In Græviana quoque hic varietas est, & interdum, v. c. in Vat. 7. 9. *Fusia* errore operarum expressum est. Tulit eam tribunus quidam *Fufius*. Est autem, ut *Ælia* & *Cæcilia Didia*, de modo comitiorum & legum ferendarum (unde cum iis sæpe apud Ciceronem conjungitur) & inter remedia furorum tribunitiorum refertur. in Sen. p. Red. c. 5. in Vat. c. 7. 9. quod cum intelligeret P. Clodius, Tribunus, unus omnium furiosissimus, eam una cum *Ælia* sustulit, de Har. resp. c. 27. in Pison. 4. vid. *Clodiæ leges*. Sancitum erat hac lege, *ne omnibus diebus fastis legem ferri liceret*, de prov. Coss. c. 19. pro Sext. c. 15. Ejus etiam mentio ad Att. IV. 16.

FVFIA lex, lata a Q. Fufio Caleno (non *Fusio*, nam ap. Dionem dicitur Φούφιος) tribuno pleb. M. Messala & M. Pisone Coss. a. V. DCXCII. Ei occasionem dedit Clodius. Qui cum sacra Bonæ Deæ polluisset, & de ea re e SCto Consularis rogatio facta esset, ex qua a prætore in judicio Clodiano judices legerentur, amicusque Clodii Fufius videret, ea lege perlata, ægre servari posse Clodium; tulit ipse, ut judices sorte ducerentur, quod ita facilius putaret judices ejusmodi fore, qui se corrumpi finerent. Ejus legis defensor fuit Hortensius, quod a rogatione Consulari solo genere judicum differret, putaretque, nullis illum judicibus absolvi & vel plumbeo gladio jugulari posse, ad Attic. I. 14. 16. in quo vehementer deceptus est.

GABINIA est A. Gabinii tribuni pl. ejus, qui postea Consul cum L. Pisone fuit, unde etiam *Auli* Lex dicitur ad Atticum VI. 2. Ea cautum est, *ne provincialibus liceret Romæ versuram facere*, h. e. pecuniam fœnori sumere; *quod si quis pecuniam provinciali dedisset, ne ex Syngrapha ejus rei causa facta jus redderetur a magistratibus provincialibus*. Hoc clarissime apparet ex ep. ad Att. V. 21. VI. 2. Nihilo minus in hac lege explicanda doctissimi viri P. Manutius, Jac. Cujacius aliique errarunt. conf. Dissertat. nostr. de negotiatoribus.

GABINIA *tabellaria* vid. *Leges Tab.*

HIERONICA sæpe in Verrinis memoratur v. c. II. 13. III. 7. 51. IV. 22. Lex fuit Siculorum, ex qua inter aratores (h. e. qui agros publicos pop. Rom. hac conditione ac lege tenerent, ut decimas quotannis darent pop. Rom.) & decumanos (h. e. publicanos, qui decumas redemerant) judicia fierent. Verr. II. 13. Eam dederat Hiero rex, pop. Rom. amicus, suis aratoribus & decumanis. Similis autem erat legibus, h. e. formulis, locationum pactionumque Censoriis. Nam ea constitutum erat, *quibus conditionibus aratores Siculi agros Regis obtinerent.* Scripta ita diligenter est, ait Cicero, Verr. III. 8. *ut eum scripsisse appareat, qui alia vectigalia non haberet, ita severe, ut tyrannum; qua lege Siculis tamen arare expediret. Nam ita diligenter constituta sunt jura decumano, ut tamen ab invito aratore plus decuma non possit auferri.* Cum igitur Rupilius prætor Siciliam in provinciæ formam redigeret, eam de consilii sententia retinuit & aratoribus agri Romanorum publici dedit, quod ejus æquitatem perspexerat.

HIRTIA, lata jussu Cæsaris a prætore A. Hirtio, qua sanctum est, ne quis Pompejanus, qui vivat, teneat dignitatem. Phil. XIII. 16.

JUDICIARIÆ sunt, quibus constituitur, penes quem ordinem judicia sint, *Sempronia*, *Plotia*, *Cornelia*, *Pompeja*, *Aurelia*, de quibus suis locis. in Pison. 39. vide inprimis *Aurelia* Lex. Sigon. de Antiqu. Jur. C. R. II. 18.

JVLIÆ LEGES. de Harusp. resp. c. 23. memorantur *leges Juliæ* contra auspicia latæ. Eæ sunt, quas in Consulatu primo tulit. vid. Plut. in Cæsare. p. 713. ed. Wechel.

AGRARIA JULIA, primo consulatu, quem cum Bibulo gessit, lata, qua *Campanum agrum & Stellatem XX. millibus civium, quibus terni pluresve liberi essent, divisit;* eique rei XXviros constituit ex iis, qui maximos honores gessissent, unde etiam Ciceroni is honor, sed frustra, oblatus est. Ep. ad Att. II. 2. 19. ceterum conf. Fr. Fabric. in vita Ciceronis, de hoc XXviratu. Ei cum Bibulus obnuntiaret, quam potestatem lex *Ælia* dabat, armis foro expulsus est.

Suet. in Cæſ. c. 20. de ea conf. ad Att. II. 16. 18. Ea lex, ut valeret, hoc adjectum habebat caput, ut candidati ſe ipſi jure jurando exſecrarent, ſi, impetrato, quem peterent, magiſtratu, mentionem feciſſent de agro Campano aliter poſſidendo atque ex hac lege; unde Laterenſis eo anno tribunatum petere deſtitit. vid. pro Planc. c 5. & ibi Manut. hæc lex etiam memoratur Phil. V. 19. ejus fragm. vide apud Goeſium in ſcript. R. Agr. p. 350.

JVLIA *de provinciis ordinandis*, lata in primo Conſulatu, qua repetita & aucta eſt *Cornelia*, de qua ſupra. Jubebat duas rationes in provincia apud duas civitates deponere, easdemque totidem verbis ad ærarium referre. Ep. ad Div. V. 20. II. 17. ad Att. VI. 7. ne prætoriæ plus, quam annum, conſulares plus, quam biennum obtinerentur. Phil. I. 8. Quæ autem lex *Julia* Phil. III. 15. commemoratur, ex qua Brutum, Plancum aliosque provincias obtinere placebat Ciceroni, privilegium fuit, quo his provinciæ iſtæ datæ ſunt, contra legem *Semproniam*, quæ SCto decerni Coſſ. & Prætt. deſignatis provincias jubebat.

JVLIA de *repetundis*, lata in primo Conſulatu, poſt *Calpurniam*, *Aciliam*, *Serviliam*, *Corneliam*, acerrima & juſtiſſima. in Piſ. c. 16. pro Rab. P. c. 4. in Vatin c. 12. *Auſus eſt Gabinius, mitto exire de provincia, educere exercitum, bellum ſua ſponte gerere, in regnum injuſſu populi aut ſenatus accedere, quæ cum plurimæ leges veteres, tum lex Cornelia majeſtatis, Julia de pecuniis repetundis planiſſime vetant &c.* Lex *Cornelia* vetat, quatenus majeſtas pop. Rom. his rebus minuitur: *Julia*, quia talia fieri ſolent, pecuniæ acceptæ cauſa. conf. argum. Or. pro Rab. Poſth. De hac lege eſt etiam locus in Piſon. c. 21. Eadem lex eſt, quæ ibi nominatur c. 37. & in univerſum ex hac oratione plurimum lucis capit, quod in ea objiciuntur Piſoni & Gabinio, quæ contra hanc legem fecerant. Conſtitutum erat ea lege, quid & a quo accipere in provincia liceret, ad Att. V. 10. & 16. *Scito non modo nos fœnum, aut, quod lege Julia dari ſolet, non accipere, ſed ne ligna quidem nec præter*

qua-

quattuor lectos & textum quemquam accipere quicquam &c. Jubebat etiam post *Serviliam* & *Corneliam*, Si e bonis, de repetundis condemnati, non tantum redigeretur, quantum ei lis æstimata esset, reliquias ab iis persequi, ad quos ea pecunia pervenisset; ex quo legis capite Rabirius Posth., condemnato e Lege *Julia* Gabinio, accusatus est. vid. c. 4. Ea autem oratione ostendit, hoc capite legis equites, ut tota lege, non teneri. Ceterum multa hujus legis capita fuisse intelligi potest e Cœlii epist. 8. qua unum & centesimum caput laudatur; quæ epistola multum facit ad hujus legis rationem cognoscendam. Ex iis legis capitibus multa servata sunt in Pandecte L. XLVIII. tit. II.

JVLIA, *de sacerdotiis* lata, in qua lex *Domitia* repetita, & ei quædam addita sunt, Ex ea licebat etiam absentis rationem habere in creandis sacerdotibus. ad Brut. ep. 5,

JVLIA *Sumtuaria*, ad Att. XIII. 7. a Dictatore Cæsare lata. Quamquam enim P. Manutius ad Cic. ep. ad Diverſ. VII. 26. plane vocet in dubium hanc legem; tamen ex l. c. satis apparet, superiores sumtuarias leges ab eo repetitas & severius sancitas fuisse. Nam propterea ex Hispania scripsit, se postea Romæ mansurum, ne leges suæ negligerentur, ut neglecta esset illa, quam de sumtibus faciendis tulisset. Si ab alio lata sumtuaria neglecta esset, ut placet Manutio, unde timet Cæsar, ne suæ quoque contemnantur? Aliorum leges sæpe neglectas scimus (vid. v. c. *frumentariæ leges*) sed non facile, vivo latore, in primis eo, qui potens esset, & legem suam conservatam vellet. Itaque Cæsar non putasset, hoc in his legibus ausurum quemquam, & propterea in Hispaniam abiit. Nunc cum aliter videt evenisse, & jam initium negligendarum legum suarum factum esse, in *sumtuaria*, Romæ manere vult, ut præsentia sua absterreat homines a tali re audenda. Denique si alius legem neglectam dicere voluit, cur sumtuariam potius nominat, quam quamcumque aliam? De hac lege Cæsaris intelligendus sine dubio est etiam locus ad Div. IX. 15. nam ea epistola scripta est paullo ante, quam Cæsar in Hispaniam iret post bellum Africanum. Ceterum is negle-

 ctus

ctus legis eum movisse videtur, ut postea severe eam exerceret. vid. Sueton. c. 43.

JVLIA de *Legationibus liberis.* *Liberæ legationes* dicuntur, cum Senatoribus, privatæ rei causa, tamquam voti solvendi, hereditatis aut syngraphæ persequendæ, extra Italiam abeuntibus, jus nomenque legati pop. Rom. SCto datur, ut eo majori cum dignitate, securitate &c. ubique versari possint. Harum tempus olim infinitum fuit. Namque hanc ipsam ob causam liberæ dici videntur, quod exire & redire liceret, cum placeret. Sed quoniam multi nimis abuterentur legationis nomine ac jure, Cicero Consul retulit ad Senatum, de tollendis legationibus liberis Senatus Consulto. In quo cum ei tribunus plebis quidam intercessisset, effecit tamen, ut annuum tempus esset, quod antea infinitum erat, de Legib. III. 8. Julius Cæsar postea de his legationibus tulit, *ut quinquennium tantum durarent.* ad Att. XV. 11. Ceterum de legationibus liberis, nulla necessitas mihi videtur esse statuendi, peculiari lege sancitum esse. Nam potuit legis de provinciis caput esse, de legationibus liberis; quod eæ in primis ad provincialium injuriam pertinebant.

JVLIA *de publicanis tertia parte pecuniæ debitæ relevandis,* lata est in primo Consulatu, quam primus scivit Plancius. Cic. pro Plancio c. 14. Ea lege sibi equestrem ordinem Cæsar adjunxit; cum Cato contra, publicanis nimis acerbus quod esset, a Senatu equites abalienaret.

JVLIAE *judiciariæ*. Phil. I. 8. His abrogavit Aureliam de judiciis cum tribus civitatis ordinibus communicandis, sublatis e numero judicum Tribunis ærariis. Sueton. c. 41. deinde de judicibus legendis, eorum censu, ætate, sanxit.

JVLIA *de vi & majestate.* ea sancitum est, ut de vi & majestate damnatis aqua & igni interdiceretur. Phil. I. c. Ea non est confundenda, cum *Julia* altera de majestate, cujus fragmenta sunt in libris juris civilis. Nam ea est Augusti. De lege *de vi* vid. Jul. Paull. Sentent. Rec. V. 26. ap. Schulting. Juris Prudent.. Ante-Justin. p. 520. s.

JVLIA. L. Julii Cæsaris, qui consul fuit cum P. Rutilio Lupo,

po, bello Sociali A. V. DCLXIII. *de civitate cum Sociis & Latinis communicanda*, pro Corn. Balb. c. 8. Cujus legis hoc caput erat, ut ad eos tantum populos hoc beneficium pertineret, qui fundi (ei legi sc.) facti essent, h. e. ut liberum cuique civitati sociorum Latinorumque esset, utrum vellent hoc beneficio uti, nec ne? Itaque etiam Heracliensium & Neapolitanorum multi hoc beneficium repudiabant, h. e. ei legi fundi fieri nolebant. Nam, quemadmodum donatio nullam vim habet, nisi is, cui fit, ei donationi fundus fiat, s. uti loquuntur JCti, accipiat donationem. Sic nulla lex Romana, qua beneficium sociis aliisque populis tribuitur, rata esse potest, & ex ea lege beneficio quisquam uti, nisi eam legem probaverit, h. e. professus sit, se beneficio legis uti velle. Hæc quamquam jam ab aliis, tamquam Grævio, dicta sunt, tamen placuit repetere, quod in hac formula, *fundi facti sunt populi*, explicanda etiam nunc errare doctos viros invenio. vid. v. cl. Heinecc. Hist. Jur. Civ. p. 74.

JVNIA *de peregrinis*, v. *Penni de peregrinis*.

JVNIA LICINIA. v. *Licinia Junia*.

LAETORIA (pro quo in multis vulgg. Ciceronis libris male est Plectoria, Lectoria, Pletoria) *contra Circumscriptiones adolescentum*. de Off. III. 15. vid. Manut. ad Cic. locis infra citatis, Salmasium ad Capitolinum in Anton. p. 330. & Gruterum ibidem. Ea minorennitatis, ut vocant, anni definiti sunt. Ea enim cautum est, *ne XXV. annis minores stipulari possent*, auctore Sueton. L. IV. Rhetor. ap. Priscian. & inter fragmenta Suetonii: unde *Quinavicennaria* Plauto dicitur in Pseud. I. 3. 68. Hac lege rei privatæ judicium, publicum factum est, ut Cic. ait de Nat. Deor. III. 30. Alia ejus capita collegit Heinecc. H. J. C. p. 84. in quo non videtur locum in Capitolini Marco inspexisse. Nam V. Cl. dicit, ibi tradi, minoribus petentibus, causa cognita, datos curatores e lege hac. Capitolinus dicit: *Curatores datos ex ea propter lasciviam & dementiam*, Antonium autem statuisse, *ut omnibus adultis curatores darentur, non redditis causis*. Tulit M. Lætorius Plancianus

cianus Trib. Pl. A. V. CCCCXC. cf. doctos viros ad Caji Instit. I. 8. de Curationibus.

LICINIA MVCIA, lata a L. Licinio Crasso Oratore & Q. M. Scævola a. V. DCLVIII. *de civitate, ne quis sit pro cive, qui non sit civis.* de Offic. III. 11. pro Balbo 21. 24. pro Cornelio majestatis reo, ubi *lex de civibus regundis* dicitur, ad qu. l. v. Asconius. Licebat autem ex ea lege his, ex quorum civitate erat, qui pro Cive Rom. esse haberique volebat, eum repetere, quod & lege *Papiâ* licebat; quod intelligi potest e Brut. c. 16. Hanc legem causam præcipuam belli Italici fuisse tradit Cicero de Off. III. 11. atque hac sine dubio de causa perniciosam appellat in Cornelianæ I. fr. Ceterum de hac lege vid. in primis Balduini Iurispr. Muc. p. 100. ubi de toto hoc legis genere, quod est de civitate, agit.

LICINIA JVNIA, a L. Licinio Murena & D. Junio Silano Coss. a. V. DCXCI. lata. Lege *Cæcilia Didia* sancitum erat, ut lex ferenda per trinundinum ante promulgaretur. Hoc legis illius caput novis severioribusque pœnis sanxit *Licinia Junia*, unde utraque lex sæpe jungitur a Cicerone. Phil. V. 3. pro Sext. 64. ad Att. IV. 16. II. 9. Vatin. c. 14.

LICINIA Crassi Oratoris, similis *Æbutiæ*, qua cautum est, ne ei, qui de aliqua curatione ac potestate ferret, collegis, cognatis, affinibus eam potestatem curatiove mandare liceret Agr. II. 8. pro Domo 20.

LICINIA de *ambitu*, & quidem *de sodalitiis*, lata Cn. Pompejo & M. Crasso Coss. A. V. DCXCVIII. vid. Argum. Or. pro Plancio. Nam ex ea lege accusatus est a Laterense Plancius. Erat autem lex severissima, & *editicios judices* concedebat, h. e. eos, quos accusator edidisset, cum in ceteris judiciis, qui præerat judicio, sortiretur judices, reus & accusator, quos vellent, rejicerent, quod multo æquius videtur. Sed senatus, cujus bona voluntate hæc lex lata est, propterea in hac causa editicios judices edi volebat, quod existimabat, si reo judices ab accusatore ederentur, accusatorem eos editurum ex iis tribubus, quas reus largitione devinctas haberet. Ita fore, ut iidem & testes & judices essent. Neque vero cuiquam melius

lius de largitione facta constare posse, quam tribulibus. Itaque Cicero Laterensem reprehendit, qui, cum Plancium ex hac lege accusaret, non eas tribus edidisset, quas maxime clamaret corruptas esse, sed longe alias; ex quo intelligatur, eum non tam legem de sodalitiis, quam editicios judices secutum esse. vid. pro Plancio. c. 15. 16. sqq. ex quo loco, aut oratione, hujus legis ratio unice cognoscenda est. De hac lege capit etiam P. Manutius locum Cœlii, ep. 2.

LIVIAE leges, quarum mentio ap. Cic. de Legg. II. 6. & in Cornelianæ I. fragmentis, sunt Livii Drusi Trib. plebis seditiosi A. V. DCLXII. non perlatæ. Tulit autem *frumentariam*, de qua supra, *judiciariam*, qua judicia communia essent senatoribus & equitibus: item *Agrariam* de Coloniis deducendis per Italiam & Siciliam, & alias. Cicero autem loc. cit. dicit has leges & Apulejas Titiasque *uno Senatus versiculo* sublatas esse h. e. permissa Coss. republica, hac formula: Videant Consules, ne quid detrimenti capiat respublica. cf. l. c. c. 12.

LVRCONIS lex de *ambitu* lata est ab Aufidio Lurcone, unde *Aufidia* dicitur, a. V. DCXCII. Pisone & Messala Coss. quæ qualis fuerit, cognoscitur ex Ep. ad Att. I. 1.

LVTATIA vel LVCTATIA, lata Q. Lutatio Catulo & C. Mario IV. Coss. A. V. DCL. de *vi*, acerbior *Plotia*, qua sancitum est, ut etiam festis diebus ludisque, quibus judicia nulla erant, (vid. Act. I. in Verr. 10.) de vi quæri posset. pro Cœlio c. 1. & 29. Propterea autem adeo severe de vi sancitum est, quod eo tempore arma in ipsa urbe versabantur civilia, adeoque severissimis legibus coërcenda vis erat. l. c.

MAENIA, lata a Mænio trib. pl. A. V. CCCCLXVII. ut patres ante inita a populo suffragia fierent auctores ejus rei, quam populus jussurus esset, neque adeo reprehendere comitia, h. e. irrita facere possent. in Bruto c. 14. Ad hanc legem respicit Livius I. 17. *Decreverunt, ut, cum populus regem jussisset, id sic ratum esset, si Patres auctores fierent, hodieque in legibus magistratibusque rogandis usurpatur idem jus, vi ademta. Priusquam populus suffragium ineat in incertum comi-*

tiorum

tiorum eventum patres auctores fiunt. Ceterum lex Mænia confirmavit tantum & repetiit legem *Publiliam* in eandem sententiam jam a. V. CCCCXIV. a Q. Publilio Philone Dictatore latam. Liv. VIII. 12. vid. Gronov. obs. I. 25. qui locum illum Ciceronis egregie illustrat.

Lex MAJESTATIS, Corn. Sullæ, in Pison. c. 21. v. *Cornelia de majestate.* Præter eam de majestate laudantur apud Ciceronem *Apuleia*, *Varia*, *Julia*, de quibus suis locis.

MAMILIA de *regundis finibus agrorum* h. e. fundorum; qua constitutum est, ut in finibus agrorum, quinque pedes in latitudinem relinquerentur, ut Legg. XII. tabb. constitutum esset, & singuli arbitri regendis finibus darentur, cum e Legg. XII. tabb. tres essent, si de finibus orta controversia esset. Cic. de Legg. I. 21. Hunc locum non vidit Cl. Heineccius H. J. C. R. p. 85. 86. ubi fusius de hac lege (ex Goesio) disserere instituit, quod a paucis intelligatur. Nihil igitur de arbitris. Ceterum de hac lege vid. Goesius ad script. Agrim. p. 339. & in not. p. 182. 191. &c. Lata est A. V. DCXLII.

MAMILIA in Bruto c. 33. 34. In edd. vulgg. est *Manilia*, quæ nomina confunduntur sæpissime in libris. Est rogatio ea, de qua Sallust. B. Jug. c. 40. *Inter ea C. Mamilius Limetanus trib. pl. rogationem ad populum promulgat, uti quæreretur in eos, quorum consilio Jugurtha Senati decreta neglexisset, quique ab eo in legationibus aut imperiis pecunias accepissent; qui elephantos, qui perfugas tradidissent, item, qui de pace aut bello cum hostibus pactiones fecissent.* Ibi optimi Codd. & plerique habent *Mamilius*; sed nonnulli tamen *Manilius* & *Mallius*. Item apud Gellium. VI. 11. *Mamilius* defendit etiam Pighius Annal. T. III. p. 123. vid. plur. ap. Cortium ad Sallust. l. c. de nominum illorum confusione vid. & Gruter. ad Cic. de Or. I. 58.

MANILIA, a Trib. pl. C. Manilio lata & a Prætore Cicerone defensa, qua *Pompeio Mithridat. belli reliquiæ persequendæ traditæ* sunt. vid. Arg. Orat. pro Lege Manil. Orat. c. 29. Plutarchus in Pompejo. p. 634. ed. Wechel.

MA-

MANILIA *de suffragiorum confusione*, pro Mur. c. 23 a C. Manilio trib. pl. A. V. DCXXCVII. lata. Hæc est eadem, quæ in Corneliana dicitur, *de libertinorum suffragiis.* Ea enim lege, cujus ei auctorem Cornelium fuisse dicebat accusator, sancitum est, ut libertinis in omnibus tribubus suffragium esset, ut Asconius in Milionianam prodidit. Ante enim libertini omnes in tribubus quattuor urbanis suffragia ferebant, in quas cum reliqua fece conjecti erant a Censore Fabio, qui hoc salubri instituto Maximi cognomen meruit.

MANILIANAE Leges *venalium vendendorum*, in L. I. de Orat. c. 58. erant formulæ, quibus uti possent in rebus vendendis emendisque, qui se decipi nollent. Auctorem habebant Manium Manilium, Ictum eum, qui A. V. DCIII. consul cum L. Marcio Censorino fuit.

MARIA lata a C. Mario trib. pl. eo, qui postea sæpe Consul fuit. A. V. DCXXXIV. ambitum coërcet & libertatem suffragii ferendi auget. Jussit enim *ut pontes angustiores fierent*, quos suffragium ferentes transibant, de Legg. IV. 17. ne quis scil. inspicere tabellam posset, ne rogare de suffragio, aut appellare ferentem. Ei legi, quia potentiæ procerum opposita erat, a Cotta & Metello Coss. oppugnata SCto est, sed frustra. vid. Plutarch. in Mario. p. 407. ed. Wechel.

MEMMIA, quæ ex Orat. pro S. Roscio laudatur, rectius *Remmia* dicitur, de qua suo loco.

MVCIA LICINIA vid. *Licinia Mucia.*

MILITARES LEGES. pro Flacco c. 32. *Si justas inimicitias putabas, cur, cum trib. mil. Flaccus esset, in eius legione miles fuisti, cum tibi per leges militares effugere liceret iniquitatem Tribuni.* Ap. Lipsium de Re milit. XV. 15. de legibus militaribus agitur, sed de legibus furti tantum, nihil de ceteris, aut de ea, ad quam respexit Cicero. Ea autem hæc fuit, ut, si quis forte in ejus tribuni legionem miles allectus esset, quem sibi putaret inimicum, eamque rem plane facere posset, ut is, inquam, ex ea legione in aliam transire posset, ne iniquitati inimici obnoxius esset.

NVMARIA, Cornelii Sullæ. vid. *Cornelia numaria.*

OTHO-

OTHONIS lex, quæ laudatur pro Murena c. 19. est *Roscia.*

PAPIA, lata a C. Papio trib. pl. a. V. DCLXXXVIII. Cotta & Torquato Coss. Eam pluribus locis commemorat Cic. pro Archia c. 5. pro Balbo. 23. ad Attic. IV. 14. Offic. III. 11. Ea sanxit, *ut peregrini urbe pellerentur & socii latini nominis in suas civitates redigerentur.* Peregrini ea ætate qui dicti sint, docet Spanhem. in Orb. Rom. p. m. 363. Hi primo capite legis ex urbe exire jussi sunt, ne se pro civibus Rom. gererent, quod a multis fiebat, ut olim Gracchorum temporibus a Penno jam sancium erat, teste Cic. de Off. III. 11. qui hanc crudelitatem valde improbat. Alterum caput fuit, ne socii Latini Romæ essent, ne urbes Sociorum Latin. vastæ fierent, quod jam ante A. V. DLXXVI. lex *Claudia* Consularis sanxerat, neve se pro civibus Romanis gererent. Itaque ex hac lege Mamertini M. Crassum quendam repetere susceperunt, a quo tamen incepto postea recessere. pro Balbo c. 23. In hujus legis tempore graviter errat Sigonius, qui eam latam esse paullo post Claudiam ait, de J. Prov. III. 1. eumque secutus Balduin. Jurispr. Muc. p. 101. aliique, cum plus centum annis inter utramque intersit. Itaque Cicero de Off. III. 11. a Penno, qui post legem Claudiam vixit & legem suam A. V. DCXXVII. promulgavit, peregrinos exterminatos dicit *apud patres nostros, a Papio nuper.* Quidam vero duas leges putant latas a Papio. v. Manut. ad Agrar. I. 4.

PAPIRIA, C. Papirii Carbonis, qua tulit, *ut eundem trib. pleb. toties creare liceret, quoties populus vellet.* Eam dissuasere P. Africanus, Laelius, alii. Nocte sequente ob hanc legem interfectus est. Cic. in Lælio. c. 25. & aliis locis. cf. Epit. Liv. L. CIX.

PAPIRIA lex tribunitia incertæ ætatis, qua sancitum est, *ne quis ædes aut quamcumque rem, terram, aram, lignum, injussu populi consecraret.* Cic. pro Domo c. 50.

PEDVCÆA *de incestu,* de Nat. Deor. III. 30. lata a Sexto Peducæo trib. pl. A. V. DCXL. Hanc legem frustra audet e legum numero eximere Bohierius ad l. c. cum Cicero

Cicero diserte dicat: *rogationem de incestu*, quæ verba interpretationem Viri docti plane respuunt. Nam actio Peducæi in Metellum, de qua hunc locum ex Ascon. in Milonianæ c. 12. interpretatur, non fuit rogatio de incestu, sed rogatio potius, ut, quoniam Metellus male judicasset, extra ordinem judex Cassius constitueretur. Neque hæc rogatio tantum indicat corruptionem humani ingenii, quam illa de incestu, ex qua intelligitur, etiam pœnis esse homines a tantis sceleribus absterrendos. Non erat ergo, quare hanc Boherianam interpretationem arriperet Vir Doctus ad Gravinam.

M. JVNII PENNI trib. pl. temporibus C. Gracchi a. V. DCXXVII. quam tulit *de peregrinis ex urbe ejiciendis*. Hanc legem intermissam instauravit Papius. v. *lex Papia*. de Off. III. 11.

PISONIS *de repetundis*. vid. *Calpurnia de repetundis*.

PLAVTIA vel PLOTIA *agraria*, tribunitia incertæ ætatis, sed paullo ante Flavii rogationem lata, quæ ei similis fuit, auctore Cicerone ad Att. I. 18.

PLOTIA *judiciaria*, cujus mentio pro *Cornelio mai. red. I.* Lata est a M. Plautio Silvano, Strabone & Catone Coss. a. V. DCLXIV. Ea lege judicia cum equitibus & Senatoribus communicata sunt, quod Q. Servilius Cæpio & L. Drusus frustra tentaverant. Nam tum e *Sempronia* lege equites soli judicabant. vid. Ascon. ad l. c.

PLOTIA ejusdem trib. prima *de vi armatis hominibus*, ut de ejus capite quæreretur, qui vim fecisset. Ejus sæpe mentio apud Ciceronem. v. c. pro Mil. c. 13. ad Div. VIII. 8. ad Att. IV. vid. Sigon. de Jud. II. 33. Sed ibi graviter errat vir doctus, cum eam legem auctoritate Catuli latam dicit, adeoque duas leges confundit & pro una habet, quæ apud Ciceronem sæpe distinguuntur. Lex *Lutatia Catuli*, de qua supra, severior fuit *Plotia*, & sanxit præterea, ut quibuscumque diebus, etiam festis, quibus nulla exercebantur judicia, de vi quæri posset ex *Plotia* lege. Adeoque non de *Plotia* sed de *Lutatia* capiendus est Cicero pro Cœlio ab init. cum legem esse dicit, quæ quo-

 tidie

tidie quæri jubeat de vi armatis hominibus. Ceterum quid sit *vis*, docet Cicero pro Cæcina. Cœlius ep. 8. scribit, Sempronium Rufum tulisse accusatori sub Tuccio calumniam, eumque reum fecisse lege *Plotia* de vi.

POMPEJA *judiciaria* lata, ab Cn. Pompejo Consulatu secundo A. V. DCXCVIII. qua lege servatur quidem *Aurelia*, sed hoc adjicitur, ut amplissimo ex censu, e centuriis, aliter quam ante, judices legerentur. vid. Ascon. ad Pisonianæ c. 39. Ejus mentio apud Cicer. in Pison. l. c. Phil. I. 8. Ex his intelligitur, quomodo capienda sint Plutarchi verba in Pompejo. p. 350. ed. Wech. τὰς δίκας περιῆλθεν αὖθις· εἰς τοὺς ἱππέας νόμῳ μεταφερομένας; nempe ita: non modo non adversatus est rogationi *Aureliæ*, qua equites in societatem judiciorum vocantur: sed deinde etiam eodem consulatu confirmavit, lata lege in eandem sententiam sed adjecto, de censu, capite.

POMPEJA *de vi*, est Cn. Pompeji in tertio consulatu A. V. DCCL lata, qua sancitum est, *ut de cæde in via Appia facta extra ordinem quæreretur*. Eam legem cognoscas licet e Miloniana & Asconii Argumento.

POMPEJA *de ambitu* ejusdem Cn. Pompeji tertium Consulis, ad Att. X. 4. qua gravior pœna & breviora judicia constituta sunt. Nam ternæ tantum horæ ad dicendum datæ sunt, in Bruto c. 95.

PORCIA, M. Porcii Catonis Censorii, ut existimat P. Manutius, qua cautum est, *ne quis civem Rom. vinciret, aut verberaret, aut necaret*, pro Rab. 4. Verr. V. 63. cf. Liv. X. 9. Sed si hæc lex est eadem, quæ *de provocatione* laudatur, quod mihi fit verisimile, quando utrumque ad libertatem civium pertinet, non Catonis est ea lex, sed *Porcii Lecca* tribuni pl. a. V. DCXL.

PVPIA, a Pupio quodam trib. pleb. nomen habere videtur. Ejus hæc capita apud Ciceronem reperio. Primum, *ne senatus de ulla re toto mense Februario habeatur, nisi aut perfectis aut rejectis legationibus*, ad Div. I. 4. alterum, *ne senatus diebus comitialibus habeatur*, ad Q. Fr. II. 12.

De

De RELIGIONE lex, quæ ad Att. I. 16. memoratur, est *Fusia*.

REMMIA (pro quo vulgg. edd. *Memmia* habent, quidam etiam *Remnia* dicunt, utrumque male & repugnantibus Codd. melioribus, cum Ciceronianis, tum Digestorum, in quibus de hac lege est XLVIII. 16.) Quo auctore & quo anno lata sit, non constat. Hoc ex Cic. pro S. Roscio Amer. c. 19. intelligi potest, fuisse oppositam impudentiæ calumniantium accusatorum, ne scil. liceret quemvis vel innocentem impune accusare, eique molestiam creare, sine causa. Ex c. 20. autem colligitur, calumniatorum fronti literam fuisse inustam. Quæ autem inuri solita sit, de eo non satis certo constat. Nam etsi valde probabilis est eorum opinio, qui K. inustam putant, quod ea prima litera est vocis *calumnia*, e veteri scribendi ratione, quæ *kalumnia* scribebat, v. Vossius Aristarch. I. 17. tamen non est omni ex parte certa, sed conjectura tantum nititur, quando nemo vett. est ejus rei auctor. Frustra ad Paullum provocat Vossius. Nihil de litera dicit. Hoc pœnæ genus sustulit deinde Constantinus M. vid. Menard. ad Cicer. l. c.

De REPETVNDIS leges, quibus tenentur magistratus & senatores, qui in provinciis, aut propter rem judicandam, contra leges, pecunias cepere. Cic. pro Cluent. c. 37. 54. sunt *Calpurnia*, *Acilia*, *Junia*, *Servilia*, *Cornelia*, *Julia*, de quibus suis locis agitur.

ROSCIA *theatralis*, lata a L. Roscio Othone trib. pl. a. V. DCLXXXVI. C. Calpurnio Pisone & Manio Acilio Glabrione Coss. fautore equestris ordinis. Ea sancitum est, ne quis in quatuordecim gradibus orchestræ, in qua senatores sedebant, proximis sederet, nisi qui eques & equestri censu esset. Itaque si quis censum decoxisset eques, non licebat ei inter equites sedere. Cic. Phil. II. 18. Nam decoctoribus cujuscumque ordinis, ut ex eodem loco constat, certus locus assignatus in theatro erat, neque solum his, qui suo, sed etiam qui fortunæ vitio decoxissent. Ceterum quas turbas hæc lex, Consule Cicerone, dederit, cum plebi in mentem venis-

C 2 set,

ſet, ſibi eam legem ignominiæ eſſe, & quomodo eæ a Cicerone oratione aliqua, quæ intercidit (ad Attic. II. 1.) compoſitæ ſint. v. ap. Plutarch. in Vit. Cicer. & Plin. VII. 30.

RVPILIA Lex apud Siculos dicebatur, quod *decretum* potius dicere more Romano debebant, ut facit Cicero Verr. II. 13. Nam Rupilia lex continebat jura, quæ P. Rupilius Prætor victis Siculis de decem legatorum ſententia, ut moris erat, dederat, cum Siciliam in Provinciæ formulam redigeret. Ejus ſæpe fit mentio Verrinarum ſecunda & tertia, quod Verres eam in jurisdictione & re frumentaria neglexerat.

de SACERDOTIIS, eſt lex a C. Licinio Craſſo lata, ſed non perlata. vid. *Lex Domitia.* de Amicit. c. 25.

LEGES SACRATÆ hæ dici putantur in primis, quæ in monte ſacro A. V. CCLX. ſeceſſione populi facta, latæ ſunt, unde ipſi illi monti nomen hæſit. Liv. II. 33. Earum mentio apud Ciceronem ſæpe, in primis in iis orationibus, in quibus in Clodiam legem, contra ſe latam, invehitur, quod ea legibus ſacratis vim afferebat. pro Sext. 30. pro Domo. c. 17. de Off. III. 31. de Legg. II. 7. &c. Locus in primis illuſtris eſt in Cornelianæ I. fragm. p. 633. *Tanta igitur in illis,* (nempe vett. Rom.) *virtus fuit, ut anno XVI. poſt reges exactos, propter nimiam dominationem potentium, ſecederent, leges ſacratas ſibi ipſi* reſtituerent, *duos tribunos crearent, montem illum trans Anienem, qui* hodie *mons ſacer nominatur, in quo armati conſederant, æternæ memoriæ cauſa* conſecrarent. Ad q. l. male Aſconius in monte ſacro primum *ſacratas* latas dicit, & verba Ciceronis ſollicitat, ut ex ſequentibus patebit. Leges autem ſacratas apud Livium tres reperimus, ſ. legis ſacratæ in monte ſacro latæ tria capita potius; *ſacratam* enim *legem* dicit, l. c. & *ſacratæ leges* per enallagen pro *ſacrata* dici poſſunt. v. *Leges Titiæ.* 1. *ut Tribuni quotannis quinque de plebe crearentur, qui auxilio plebi adverſus conſules eſſent*; 2 *ut iidem tribuni pl. ſacroſancti eſſent*; 3 *ut ſoli plebeji tribuni fierent.* Sigonius de J. C. R. I. 6. duas alias addit: 1. *ne de capite civis niſi centuriatis comitiis ageretur*; 2. *ne privilegia* h. e. rogationes in homines ſingulos, *ferri liceret.* Et dicuntu

tur sane sacratæ leges apud Cic. pro Dom & pro Sext. Sed capita illius legis Sacratæ fuisse, quæ in sacro monte lata est, non videntur. Decepit virum doctissimum multosque alios, quod sacratas leges a sacro monte dici, & nullas præterea alias putarunt. Mihi antiquiores hæ duæ leges videntur & forte, aut capita *legis Valeriæ* de provocatione, aut tamen ab eodem singillatim latæ, ac deinde in XII. tabb. tralatæ. Nam lex de provocatione ipsa est sacrata, ut e Liv. II. 8. intelligitur, & illud, de capite civis, diserte ad legem de provocatione refertur a Dionysio. L. V. p. m. 334. Leges autem hæ sacratæ dicuntur propterea, quod caput ejus, qui contra fecit, consecratur. Hæc enim est una e tribus sacrandarum sanctionum modis, qui apud Ciceronem pro Balb. c. 14. & in Cornel. Fragm. commemorantur. de quibus vide interpretes & Schwarzii Dissert. de Obtestatione. Nam hanc ipsam ob caussam etiam Tribb. pl. sacrosancti sunt, quod ejus caput sacrum est, qui eos violavit, ut e Rabiriana intelligi potest. cf. Budæus ad Pandect. p. m. 334. Itaque etiam illa *Valeria Horatia* ap. Liv. III. 55. sacrata lex est. Nam alias *sacratas leges*, præter easquinque, quas Sigonius facit, in monte sacro per, latas, fuisse nemo negare potest, qui Livium attente legit. L. III. c. 32. concedunt patribus plebeji de decemviris, modo *ne lex Icilia de Aventino aliæque sacratæ leges abrogarentur*. Ex quo intelligitur, etiam *Iciliam* sacratam fuisse. L. VII. c. 41. *Lex quoque sacrata militaris lata est, ne cujus militis scripti nomen, nisi ipso volente, deleretur*. Memorat idem *legem sacratam Volscorum*, Hetruscorum aliorumque populorum, qua milites legebantur. vid. L. IX. c. 39. unde *sacrati milites*. ibid. c 40. Hæc cum scripta essent, venit in mentem, Perizonium in Animadversionibus idem de legibus sacratis tradidisse. Est locus c. 10. p. 418. Ceterum locus ille classicus & præcipuus ex Oratione pro Balbo & Corneliana fugiebat summum virum: item alter ille Livianus de sacrata militari. Illud unum addam, *Legem Valeriam* eadem formula sanciri, qua sacrata tribunitia, ap. Dionys. L. VI. p. 410.

SCATINIA vel SCANTINIA, (mire enim in hoc nomi-

ne variant Codd. vid. Ferrar. ad Phil. III. 6.) lata a Scatinio trib. pl. A. V. dubium quo, *in molles & effaminatos, qui nefanda Venere uterentur*, h. e. aut ipsi muliebria paterentur, aut pueris vim facerent, quibus pœna decem millium nummorum statuebat; ex qua sibi inimicos accusationem minari scribit Cœlius ep. 13. cf. Phil. III. 6. Ex eo loco intelligitur, legislatorem Aricinum fuisse. vid. plura ap. Græv. Origg. Jur. R. p. 437. ed. nov. inprimis Cl. & amiciss. Christium de Lege Scatinia.

SEMPRONIAE LEGES laudantur Phil. I. 7. de quibus legendus Plutarch. in Gracchis.

FRVMENTARIA C. GRACCHI. vid. *Frument.*

TIB. GRACCHI *Agraria Sempronia*, ne quis agri plus quam D. jugera possideret, quod jam lege *Licinia* Stolonis cautum erat, sed neglectum jam diu; & ut tres viri tributis comitiis crearentur, qui agros dividerent, quos divites præter hunc modum possiderent. Lex perlata non est. vid. Plutarchum in Gracchis. de motibus agrariis inde a Lege Licinia, in primis de *Sempronia*, vid. Appian. B. C. II. 2. 1. p. 604. ed. Toll. Fragmenta ejus legis habet Goesius, Scr. Agr. p. 349. Sigon. de A. J. I. II. 2.

C. GRACCHI de *provinciis*. de ea vide Argument. Or. de Provinc. Coss. ipsamque orationem. Laudatur pro Balbo c. 27. ad Div. I. 7. pro Domo c. 9. De hac lege capio etiam illa verba Verr. III. 6. *Vectigalibus censoria locatio constituta est, ut Asiæ lege Sempronia.* Hotomannus aliter.

C. GRACCHI *de libertate Civium Rom.* qua cautum est, ne de capite civis Rom. injussu populi R. judicaretur. Idem jam *XII. Tabb.* sancitum erat, & *Valeria* s. *sacrata lege*, in monte sacro, ut Sigonio placere vidimus, pro Rab. c. 4. Verr. V. 63. Catil. I. 11. IV. 5.

C. GRACCHI, *ne quis iudicio circumveniretur*. pro Cluentio c 56. ei successit Cornelia *de falso*, ut ex eodem loco intelligi potest, quem vide.

SEMPRONIA C. Gracchi *judiciaria*, judicia a senatu ad equites transtulit. v. *Lex Aurelia*. Appian. Bell. Civ. I. p. 618. edit. Toll.

SER-

SERVILIA, C. Servilii Glauciæ prætoris, A. V. DCLIII. quo ipso anno interfectus est. Alii annum XLVIII. ei tribuunt, sed errant, quod eo anno in magistratu non fuit. *De repetundis* fuit, acerbior superioribus. Sanxit, ut reus post primam actionem comperendinaretur, cum antea, ex lege Acilia liceret, semel causa dicta pronuntiare, nisi ampliarent judices. Verr. I. 9. sæpe apud Ciceron. laudatur, v. c. pr. Rab. P. I. 4. Capita hujus legis e scriptoribus veteribus collegit Sigonius de Judiciis II. 27. ubi etiam extat insigne fragmentum ex. P. Bembi museo editum. An sit prior *Acilia* posteriorve, vide in *Acilia*.

SERVILIA ejusdem Glauciæ, *de civitate*, eodem anno A. V. DCLIII. lata, quod, ut mihi videtur, statuerat, omni ratione equitum & plebis benevolentiam captare. Hujus quæ vis fuerit, ex Or. pro Balbo c. 24. intelligi potest. Nempe, si quis e sociis Latinis Senatorem reum fecisset, isque condemnatus esset, ei ut civitatis jus tribueretur, eumque inter cives locum is occuparet, quem condemnatus habuisset.

SERVILIA, Q. Servilii Cæpionis, quam suasit populo Crassus. Brut. 43. 86. de Orat. II. 55. pro Cluent. 51. lata ab eo in Consulatu A. V. DCXLVII. *Judiciaria* est. Sanxit enim, ut judicia, quæ XVII. annis ante, lege *Sempronia*, a Senatu ad equites translata essent, utrique ordini communia essent. sed eam legem aut non perlatam, aut paullo post abrogatam fuisse, ex Sigonii sententia, inde intelligitur, quod paullo post idem tulit M. Livius Drusus, & quidem incassum. vide *Leges Livias*. sed certiori argumento decidi ea res potest. C. Servilius Glaucia dicitur ap. Cic. in Bruto certo consulatum, anno post præturam, quod lege rogaverat trib. pl. Saturninus, a. V. DCLIII. consecuturus fuisse, nisi interfectus esset, quod equestrem ordinem beneficio legis obstrinxisset. Qua autem alia potuit, nisi *iudiciaria*? Nam altera *de repetun-*

dis, nihil ad commoda equitum, qui hoc genere legum non tenentur. Itaque certissimum puto, Serviliam Cæpionis, Servilia Glauciæ abrogatam esse, &, quæ communicata cum Senatu judicia erant, ea solis equitibus restituta eo ipso anno, quo illam alteram *de repetundis* tulit, qui est decimus annus a *Servilia* Cæpionis. Huc pertinet illud, quod in reliquiis Or. pro Scauro commemoratur, causam Cæpionis e *Servilia* lege accusati de repetundis, ad equites actam & judicatam esse.

SILVANI & CARBONIS. vid. *Carbonis* & *Silvani*.

SVMTVARIA *Julia*, vid. *leges Julias*.

TABELLARIAE quatuor sunt; de quibus vid. Cic. de Legg. III. 16. in Lælio c. 16.

1) GABINIA, a tribuno plebis Quinto Gabinio homine ignoto & sordido A. V. DCXIV. lata, *ut, in magistratibus creandis, non voce cives, sed tabellis, uterentur*, ut libere suffragia, sine inimicitiarum metu, ferre possent; unde Cic. Agr. l. 2. tabellam, vindicem tacitæ libertatis, vocat.

2) CASSIA, L. Cassii Longini trib. pl. A. V. DCXVI. (qui scopulus reorum in Prætura dictus est, cujusque ob severitatem, judices severi dicti sunt Cassiani) *de populi judicio*, ut Cicero vocat de Legibus l. c. Ea lege sancitum est, *ut tabellæ etiam in judicio populi adhiberentur, præterquam in judicio perduellionis*. conf. pro Sextio c. 48. Sed in hac lege intelligenda mihi videntur multi docti homines non satis vim verborum percipere. Nam ita video fere accipere hanc legem, ut de his judiciis lata sit, quæ in Comitiis populi fiant, quod dicatur *de populi judicio*; quod est falsum. Nam in his etiam judiciis tabellæ adhibentur, quæ *a selectis judicibus* exercentur, atque id ex *lege Cassia* factum, atque ante, voce pronuntiatum

tum esse puto; quod etiam postea sanxit *Lex Cornelia*, de sententia ferenda, ut liberum esset reo, postulare. pro Cluent. c. 20. Decepit doctos homines vox *populi*; neque intellexerunt, *populi judicia* dici, non solum ea, quæ ab universo populo in comitiis aguntur, sed omnia *publica* h. e. in quibus *causa publica* aut *crimina publica*, quæ vocantur, judicari solent; tamquam de repetundis, de ambitu, de vi, de majestate &c. Hæc autem judicia *populi judicia* appellantur, primo, quia olim ab ipso populo exercebantur, cum postea, quæstionibus perpetuis A. V. DCIV., adeoque ante *legem Cassiam*, constitui cœptis, omnia a selectis judicibus exercerentur, præter unum *perduellionis judicium*, quod lege excipitur, & usque ad *legem Juliam de vi*, populi universi fuit. v. Hotom. ad Verr. L 5. & Orat. pro Rabir. Per deinde, quia jussu, legibus populi, & loco populi, a judicibus administrabantur. Cic. Verr. V. 48. *Quo confugient socii? - - ad populum Romanum confugient? facilis est causa populi. Legem enim se sociorum causa jussisse & vos ei legi custodes ac vindices præposuisse dicet.* Hæc tenenda sunt tironibus, cum legunt, quæ Sigonius de Judiciis L. III. c. 1. 2. de *populi judicio* dixit. Neque enim satis distincte rem tradidit, & ea tempora, quibus omnes causæ publicæ ad populum agebantur, solæque controversiæ privatæ ad magistratum sine consilio judicum, agebantur, ab his distinxit, quibus publicæ causæ omnes ad judices selectos, præter unum perduellionis crimen, actæ sunt. Nam & peculatus & majestatis causæ, quas populo proprias fuisse dicit, ad judices actæ sunt. vid. v. c. Act. I. in Verr. c. 13.

4) COELIA. a. V. DCXLVI. lata est, eaque cautum, ut quod unum judicium lege *Cassia* exceptum esset, perduellionis, id quoque tabellas cum reliquis judiciis communes haberet. Causam hujus legis ferendæ hanc habuisse dicitur apud Ciceronem, ut opprimeret C. Popilium inimicum. de Legg. III. 16.

3) PAPIRIA C. Carbonis trib. pl. a. V. DCXXII. lata est, eaque sancitum, ut in legibus jubendis & antiquandis populus tabellis uteretur.

TERENTIA *Frumentaria*. vid. *Frumentaria*.

TESTAMENTARIA *Cornelii Sullæ*. vid. *Cornelia*.

Furii. vid. *Furia*.

Voconii. vid. *Voconia*.

THORIA, Agraria, Sp. Thorii trib. pl. a. V. DCXLVII. qua sancitum est, ne quis, qui agrum publicum in Italia a certo tempore possideret, vectigal penderet Publicanis. in Brut. c. 36. Sp. Thorius agrum - - vectigali levavit. Appianus de bello Civ. L. I. c. 623. de hac lege ita: Βόριος (pro Θόριος) δημαρχῶν εἰσηγήσατο νόμον, τὴν μὲν γῆν μηκέτι διανέμειν, ἀλλ᾽ εἶναι τῶν ἐχόντων, καὶ φόρους ὑπὲρ αὐτῆς τῷ δήμῳ κατατίθεσθαι καὶ τάδε τὰ χρήματα χωρεῖν εἰς διανομὰς - sc. τῷ δήμῳ &c. Cautum est etiam ea lege, de pascuis, nonnihil, ut colligere licet e Cic. de Or. II. 70. Ejus duo fragmenta insignia edidit Sigonius de Ant. J. I. L. II. c. 2.

TITIA, quæ pro Muren. c. 8. laudatur, Pighio ad a. 488. videtur esse C. *Titii* trib. pl. qui illo anno legem tulit, de quæstorum numero duplicando, & provinciis quæstoriis sortiendis, e SCto. qua opinione nihil se probabilius a quoquam dici vidisse, ait Grævius ad h. l.

TITIÆ leges, quæ de Legg. II. 6. dicuntur, sunt Sext. Titii, seditiosi tribuni a. V. DCLIV. Tulit *agrariam* legem. v. Cic. de Or. II. 11. Titia, quæ memoratur de Legg. II. 12. sine dubio est ejusdem Titii. Nam eodem modo, ut c. 6. jungitur *Liviis*. Atque ex eo loco mihi fit verosimile, *Titias Leges* per enallagen dici pro *Titia lege*.

TRI-

TRIBVNITIA Lex, dicitur sæpissime, quod omnes sciunt, quæ a tribuno lata est; sed illud neglexerunt omnes, quos vidi, animadvertere, *Tribunitiam legem* dici etiam eam, quam Pompejus tulit, *de Tribunis reficiendis potestate pristina*, quam iis Corn. Sulla ademerat. Act. I in Verr. c. 16. *Vident adhuc post* legem tribunitiam (quam sc. Pompejus tulit) *unum senatorem vel tenuissimum esse damnatum.* Sic *judicium Junianum* significare potest non solum, quod exercuit, cui præfuit Junius, & sic est in Cluentiana; sed etiam quod fuit de Junio, in quo reus fuit Junius, ut sæpe judicia apud Ciceronem a reis vocantur. v. c. judicium Verris, Cluentii.

TVLLIA, M. Ciceronis *de ambitu* Consularis a. V. DCXC. lata, memoratur in Vatin. 15. pro Sext. 64. pro Mur. c. 32. s. ex quo loco accuratius cognoscere hanc legem licet. Nam ambitus genera ab Sulpitio objecta Murenæ commemorantur & refelluntur. Pœna etiam acerbior ea constituta esse dicitur, quæ in Calpurnia fuit, nempe exilium. Morbi quoque excusationi pœna constituta est &c. v. pro Mur. c. 23.

VALERIA. Agr. III. 2. pr. S. Rosc. 43. L. I. de Legg. &c. est L. Valerii Flacci Interregis. A. V. DCLXXI. qua L. Cornelium Sullam dictatorem creavit, tulitque, ut omnia, quæ fecisset, rata essent, possetque impune, quem vellet, indicta causa interficere.

VARIA, lata est a Q. Vario Hybrida trib. pl. A. V. DCLXIII. de majestate; qua sancitum est, ut quæstio haberetur de iis, quorum opera consiliove socii contra populum Rom. arma sumsissent. Nam eo anno Coss. L. Julio Cæsare & P. Rutilio Lupo ortum est bellum in Italia, quod Sociale, Marsicum & Italicum appellatur. Hujus legis frequens mentio ap. Ciceron. v. c. pro Mil. c. 36. in Brut. c. 56. 88. Quæst. Tusc. II. 24. &c.

VATI-

repugnaturos esse: *Εισηγεῖτο βαρυτάτας ἐξουσίας πολλῶν ἐπισκευάς τε καὶ κατασκευὰς καὶ αὐτὸν ἐπιστάτην αὐτῶν ἐπὶ πενταετὲς εἶναι*, quæ verba similitudinem ejus cum *Servilia Agraria Rulli* satis demonstrant. Sed fortasse etiam eadem ornamenta potestatis, eandem potestatem in provinciis dedit, quam *lex Servilia*. Ex ep. ad Att. VI. 1. &c. mihi videtur colligi posse, constitutum fuisse vectigal ærario solvendum, in vehicula, esseda, rhedas, lecticas, equos, &c. quibus in itineribus uterentur, ut ea pecunia in viis muniendis consumeretur. Nam cum Vedius Ciceroni obvius factus esset cum duobus essedis & rheda, equis juncta, & lectica & familia magna; horum causa dicit Cicero Vedio solvendum ex lege Curionis, si perferatur, sestertia centena. Id vectigal simile fuisset ex parte ei, quod nos dicimus, *Geleite*, quod in vias muniendas impenditur, hoc certe sub titulo exigi solet. Quidam hanc legem male *Viariam* aut *Vinariam* aut *Vineariam* appellant. v. Contarenus de Frum. Larg. c. 9. Lips. El. I. 8.

VOCONIA, lata a Q. Voconio Saxa Trib. pl. a. V. DCLXXXIV. suadente Catone. Est *testamentaria*, de mulierum hereditatibus; qua sancitum est, ut, qui post A. Postumium & Q. Fulvium Censores census esset, ne heredem virginem, neve mulierem, faceret. Cic. in Verr. I. 42. Eadem lex laudatur pro Balbo c. 8. de Fin. II. 17. de Senect. c. 5. *Censi* e Voconii mente sine dubio erant *cives*, quod nemini licebat deferre ad Censorem rem suam, nisi, qui civis Rom. esset. sed in hoc verbo calumniabantur, qui rem suam ad uxorem aut filiam transferre cuperent. Nam cum illis temporibus, lex census Serviana, de vendendis incensis non acerbe aut severe satis servaretur; & multi cives Rom. incensi essent, hi, qui feminam heredem facere volebant, rem suam in censum non deferebant, adeoque se lege Voconia teneri negabant, quod incensi essent. Atque hac calumnia verbi *census* eludebant legem. Nam ex Verrinæ I. c. intelligi potest,

præto-

prætores ante Verrem omnes ex hac calumnia decrevisse, & hereditates hoc modo ad filias mulieresque transire potuisse. Qui autem censi erant, adeoque legem eludere calumniando non poterant, heredem fiduciarium faciebant. h. e. qui hereditatem cerneret quidem, sed deinde filiæ, aut cuicumque testator voluisset, redderet, si honestus esset. Nam si quis perfidus negabat se hereditatem filiæ redditurum, cogi non poterat. v. de Fin. II. 17. de hac lege multi, in primis Balduinus, sed omnium optime Jac. Perizonius in Diss. de lege Voconia, qui primus hujus legis vim accurate perspexit.

INDEX GEOGRAPHICVS

A.

Abdera, urbs Thraciæ, crasso cœlo, Democriti patria. Roma Abdera ad Att. IV. 16. dicitur, propter stuporem senatorum. v. Ind. Gr. ἀβδηριτικόν.

Abderites, de Nat. Deor. I. 23.

Abydus, oppidum Troadis, ad Hellespontum, e regione Sesti.

Acarnania, regio Græciæ versus occidentem ad mare Ionium inter Ambracium sinum & Acheloum fluvium.

Achæi & *Achivi*, populi Græciæ, qui Achajam incolunt.

Achaicus, Act. I. in Verr. 2.

Acherini, L. III. in Verr. 43. Siciliæ populus, exiguæ civitatis, sed ignotæ veteribus auctoribus. Itaque Cluverus Sic. Ant. II. 2. vocem vitiatam putat, &, probante Harduino, legendum conjicit *Scherini* a *Schera*, urbe Siciliæ mediterraneæ versus septentrionem, inter Hypsam & Crimissum fluvium. Ap. Silium VIII. 269. memoratur *pubes liquentis Acheti*, pro quo Dan. Heinsius scribebat, *Pubes ingentis Acheti*; qui ipse fluvius aut locus ignotus est, unde illud nomen varie tentatur. *Pubes Acheti* possunt dici *Achetini*. Et fortasse sic scripsit Cicero. Sed nil definio. Ceterum semel hic dixisse sufficiat: Non valere hanc rationem, qua in hujusmodi nominibus Geographi & Critici sæpe utuntur: *Hoc nomen in nullo alio auctore occurrit, ergo vitiatum est, & in notum nomen mutandum.* Quis enim contendat, omnia loca exigua & obscura Siciliæ, aut cujuscumque regionis memoratos esse Geographis antiquis, aut aliis auctoribus. Si nil variant MSS. meliores, aut ipsa ratio manifeste vitium lectionis convincit, nil tentandum.

Acmonenses, pr. Flacc. 15. incolæ *Acmoniæ* Phrygiæ magnæ. In Hieroclis Synecdemo ἀκμῶνας dicitur. ad q. l. v. Wesselingius. Alia est *Acmonia* Daciæ Trajani.

Acradina, in Verr. lib. IV. 53. pars Syracusarum.

Acronoma, ad Att. XIII. 40. locus incertus. Pithoeus in margine libri sui scripsit *saxa Acherontia*, quod, sive ex ingenio, sive ex libro est, non absurdum puto. Nam *Acherontia urbs* Apuliæ in alto saxo jacebat, unde *nidum Acherontiæ* appellat Horatius.

Actium, urbs & promontorium Acarnaniæ prope sinum Ambracium, pugna inter Octavium & Antonium nobilitatum.

Actium

Hierocl. p. 634. ubi plures de auctore urbis scriptores laudantur.

Aeolia, regio Asiæ minoris maritima, quæ a Lydia usque ad Hellespontum, atque Propontidem adeo, pertinet.

Aequi, populi Latii Sabinis & Marsis confines.

Aequimelium, de Div. II. 17. locus Romæ, sic dictus, quod Melii domus ibi æquata solo est. Liv. IV. 16.

Aesernia vid. *Esernia*.

Aetnenses, in Verr. III. 18. ad montem Aetnam, populi urbis *Aetnæ*. Gr. αἰτναῖοι, qui occurrunt in numis. v. Gotham Numar. V. 4.

Aetolia, pars inter Græciæ Acarnaniam & Locrin & sinum Corinthium; unde *Aetoli*.

Agerensis ager, Or. de Leg. Agrar. II. 19. in Asiæ regione fuit, quæ a P. Servilio Isaurico imperio Rom adjuncta est; si quidem sana lectio est, sed Turnebus, Grævius aliique legi volunt: *Sagalassensis* vel *Agalassensis* a Sagalasso urbe Pisidiæ, in ea regione, quam sub Rom. potestatem Servilius redegit.

Agragianæ s. *Acragianæ portæ*, Tusc. V. 23. portæ Syracusarum, quæ imminebant viæ, quæ Agrigentum ferebat.

Agrigentum, in Verr. lib. II. 26. oppidum Siciliæ, in maritima ora versus meridiem Dicitur *Acragus* & *Agragas*, de Græco. Ejus urbis accuratissima descriptio est ap. Polybium L. IX. p. 779. ed. Gr.

Agrigentini, in Verr. lib. II. 50.

Agrinæ, in Pis. c. 37. sunt populi Thessaliæ. Sed pro Gen. *Agrinarum* Turneb. *Agrianum* placet *Agriarum* mallem, si quid mutandum. v. Stephan. in ἄγριαι.

Agyrium, in Verr. III. 27. oppidum Siciliæ prope fl. Symæthum.

Agyrinensis, in Verr. II. 9. III. 18. &c.

Alabandum, de Nat. D. III. 14. urbs Cariæ prope flumen Mæandrum. In Hieroclis Synecdemo est *Alabanda*. unde

Alabandei, ad Div. XIII. ep. 56. item: *Alabandenses*.

Alba, ad Att. VIII. 12. est Alba Fucentis, ad Lacum Fucinum, colonia Rom. in Marsis. Nam ea est non procul Sulmone, cui l. c. a Cicerone jungitur. conf. IX. 6. & ibi Malasp.

Albana, or. pro lege Agrar. II. 34. platea vel forum Capuæ, ubi unguentarii venales merces habebant.

Albana aqua, de Div. I. 44. est lacus Albanus in Latio prope Albam Longam ab Ascanio conditam, de qua Liv. I. 3.

Albanum, ad Att. IV. 11. prædium Pompeji in agro prope Albam Longam.

Albanus mons, qui nomen habet ab Alba longa. In eo monte quotannis feriæ latinæ celebrabantur a Rom. & Latinis in memoriam fœderis, olim inter eos icti. Curatio sacri

erat

Anagnia, dives urbs in Hernicis. Virgil. Aen. VII. 684. unde

Anagnini, Philip. II. 41, &

Anagninum, ad Att. XII. 1. praedium in agro Anagniae.

Ancon, ad Att. VII. 11. eadem quae vulgo *Ancona*, urbs maritima in agro Piceno. Ancon autem est usitatius veteribus. v. Oudendorp. ad Caes. B. C. I. 12. hinc

Anconitanus, or. pro Cluent. 14.

Andria Terentii, ab Andro Cycladum insula.

Anio, fluvius Sabinorum.

Aniensis, ad Div. VIII. 8. tribus rusticanae nomen.

Antilibanus, mons supra mare Sidonium, qui cum Libano, cui exadversum situs est, ubique fere aequalibus disjunctus spatiis, Coelesyriam complectitur. ad Att. II. 16. v. Strabo L. VI. p. 1096.

Antiochia, ad Att. V. 18. caput Syriae. *Antiochinus*. Phil. XI. 7.

Antium, urbs veteris Latii ad mare, celebris olim re navali, templo Fortunae & Sortibus, de quibus in utroque de Divinat. libro. Hinc dicuntur

Antiates, ad Att. II. 6.

Aonius, ad Att. V. 21. ab Aonia i. e. Boeotia.

Apamea, ad Att. V. 16. urbs Phrygiae majoris ad Marsyae & Maeandri confluentes. de hac semper intelligendus est Cicero, cum de ea in Epistolis loquitur, quae ipsi, Ciliciae Pro Consuli, attributa fuit.

Apollonia, ad Brut. 2. urbs Macedoniae maritima, literarum studiis nobilis.

Apolloniensis, in Verr. III. 43. ab Siciliae oppido Apollonia.

Apollonis, pro Flacco 21. oppidum Lyciae, quae & Apollonidea & Apollonidia dicitur, unde.

Apollonidiensis s. *Apollonidensis* ad Q. Fr. I. 2. 3.

Apenninus, mons Italiae, qui eam veluti dorsum paene totam percurrit. laudatur v. c. de Or. III. 19. Phil. XII. 11.

Appia, ad Att. II. 12. via celeberrima & Regina viarum, uti Statius appellat, Roma Capuam & Capua Brundusium ferebat, ab Appio Caeco Censore strata magnifice Liv. IX. 29.

Appiani, ad Div. III. ep. 7. incolae oppidi *Appiae* in Phrygia. Laudantur etiam apud Plinium, & ipsa ἀππία s. potius αἰππία in Hieroclis Synecdemo p. 668. ed. Wessel.

Appii Forum, ad Att. I. 10. oppidum Italiae ab Appio, incertum est, quo conditum. de toto hoc genere oppidorum, quae Fora dicuntur & adjectum habent nomen celebris alicujus Romani, vid. Sigon. de A. J. I. II. 15.

Apulia, pars Graeciae magnae, unde *Apuli* dicuntur.

Aquileja, oppidum & Colonia in regione Transpadana in Venetis.

Aquinum, urbs Latii novi, unde *Aquinates* dicuntur.

palæensis quam *Astypalensis.* & sic est in Darisiana.

Atandrius s. *Antandrius*, ad Qu. Frat. I. 2. 2. ab oppido Mysiæ *Atandro* s. *Antandro*, ut Strabo appellat, & vulgo laudant; idque rectius videtur Cel. Wesselingio ad Hieroclem p. 661. qui ἄτανδρος habet.

Atella, de Lege Agrar. II. 31. oppidum Campaniæ inter Capuam & Neapolim. Dicitur *Atellanum* municipium, ad Q. Fr. II. 14. & *Atellanius versus*, de Div II. 10. e fabula Atellana.

Athamanum gens, in Pison. 40. populus Athamaniæ, regionis Græcæ, de cujus situ disputant, aliis ad Illyriam, aliis ad Thessaliam, aliis ad Ætoliam, ad Epirum denique aliis referentibus.

Athos, mons Macedoniæ, a Xerxe perfossus. de Fin. II. 34.

Atinas, ad Att. XV. 3. ager circa Atinam urbem Latii.

Atlas, mons Mauretaniæ Tingitanæ in Africa altissimus.

Attalenses, Or. de Leg Agrar. I. 2. II. 19. populi *Attaleæ*, urbis Lyciæ, quamquam alii alio referunt.

Aulis, Tusc. Qu. I. 48. portus Boeotiæ ad Euripum.

Aurelia via, Phil. XII. 9. per maritima Etruriæ ducens Pisas versus, vel ad illas, ut ex Peutingeriana tabula & Itiner. Anton. intelligitur, in quibus etiam tractus ejus commemoratur.

Aurelii gradus, pro Flacco 28. locus in foro, qui a quo nomen tulerit, an ab L. Aurelio Cotta aliove, non satis certum puto, etsi primum illud probabile puto.

Aurelium tribunal, in Pison. 5. prope gradus Aurelios fuit & ab eodem, quo gradus, nomen tulit. Ceterum e locis Ciceronis, in quibus tribunalis Aurelii & graduum Aureliorum mentio fit, intelligi potest, ibi versari solitam fuisse multitudinem hominum plebeiorum & perditorum, atque inter hos etiam Judæos.

Aventinum, ad Att. XII 32. mons urbis Romæ, in quo Cicerones domum aut tabernas habuisse videntur.

Avernus, Tusc. Quæst. I. 16. Lacus in Campania pestilens; cujus naturam explicat Lucret. de N. R. L. VI.

Axia, Or. pro Cæcinna. c. 7. Castellum in agro Tarquiniensi.

B.

Bajæ, locus amœnissimus in Campania, prope mare, & frequens hominibus, qui eo propter aquas calidas veniebant.

Balearicus, de Divin. I. 2. a Balearibus insulis, prope Hispaniam. Cognomen Metelli.

Bargyletæ, ad Div. XIII. ep. 56. incolæ Bargyli oppidi in Caria.

Bauli, Acad. IV. 40. villa Hortensii inter Lucrinum lacum & Bajas in Campania.

Bellovaci, populi in Gallia Belgica.

Beneventum, oppidum Samnitium. unde

Byllidenses, vid. Var. Lect. ad Cæs. de B. C. III. 12. 40.

C.

Cæsena, ep. 27. ad Div. lib. XVI. oppidum in Gallia Cispadana Senonum.

Caicus, pro Flacc. 29. amnis Myfiæ.

Caieta, ad Att. I. 3. portus celebris Italiæ, ad mare Inferum, prope Formias, ubi erat Ciceronis Formianum. Casaubono h. l. & ep. 4. videbatur *Caieta* pro Ciceronis Formiano dici. Nihil [illegible] us, si locum inspexeris. Exposita dicit signa in portu Caietano, seque missurum, qui pro vectura solveret & auferret signa.

Cales, ad Att. VII. 14. oppidum mediterraneum Campaniæ.

Calenum municipium, de leg. Agrar. II. 31. idem oppidum.

Calenus, ad Att. VIII. 3. intellige: *ager*, circa Cales.

Calacta, in Verr. lib. III. 43. oppidum Siciliæ post Halesam. unde

Calactini, Verr. III. 43.

Calatia, ad Att. XVI. 6. urbs agri Campani.

Calpe, ad Div. X. ep. 32. mons præaltus Hispano litori ad fretum Gaditanum adjacens. Ad id fuit urbs ejusdem nominis, ut contra Bochart. Geogr. S. L. I. c. 34. ostendit Cel. Wesseling. ad Itin. Ant. p. 406.

Camerinum, ad Att. VIII. 12. oppidum in montibus, qui Picenum ab Vmbria dirimunt. De variationibus, quæ in hoc nomine occurrunt ap. Veteres v. Goesii Ind. Geogr. in Scr. R. A.

Camers ager, pro Sull. 19. circa oppidum Camerinum.

Camertius, pro Corn. Balb. 20.

Candavia, ad Att. III. 7. regio montibus aspera, quæ ab extremo Epiro ad Macedoniam usque pertinebat.

Cannæ, Tusc. Qu. I. 37. vicus Apuliæ, clade Rom. bello Punico II. nobilitatus.

Canusium, ad Att. VIII. 11. urbs Apuliæ, unde

Canusinus, ad Att. I. 13.

Capena porta Romana, a qua via Appia ducebatur ad Att. IV. 1. origo nominis dubia est.

Capenas, ad Div. IX. 17. Agr. II. 26. a *Capena* oppido Etruriæ inter Veios & Tiberim in ripa situm, quod apud Frontinum & *Capenus* dicitur p. 121.

Capitina, in Verr. III. 43. intell. *urbs*. *Capitium* est urbs mediterranea Siciliæ.

Cappadocia, ad Att. V. 18. & propria quidem, regio Asiæ inter Taurum & Antitaurum, propinqua Ciliciæ.

Carachium, ad Brut. 3. locus ignotus veteribus Geographis & reliquis auctoribus. Vrsinus & Ortelius conjiciebant legendum: *Dyrrhachium*.

Caria, Orator. 2. regio Asiæ minoris, a qua *Caricæ* dicuntur sc. ficus, quod optimum genus est.

Carinæ, ad Qu. Fr. II. 3. locus urbis

Byllidenses, vid. Var. Lect. ad Cæs. de B. C. III. 12, 40.

C.

Cæsena, ep. 27. ad Div. lib. XVI. oppidum in Gallia Cispadana Senonum.

Caicus, pro Flacc. 29. amnis Mysiæ.

Caieta, ad Att. I. 3. portus celebris Italiæ, ad mare Inferum, prope Formias, ubi erat Ciceronis Formianum. Casaubono h. l. & ep. 4. videbatur *Caieta* pro Ciceronis Formiano dici. Nihil ... us, si locum inspexeris. Exposita dicit signa in portu Caietano, seque missurum, qui pro vectura solveret & auferret signa.

Cales, ad Att. VII. 14. oppidum mediterraneum Campaniæ.

Calenum municipium, de leg. Agrar. II. 31. idem oppidum.

Calenus, ad Att. VIII. 3. intellige: *ager*, circa Cales.

Calacta, in Verr. lib. III. 43. oppidum Siciliæ post Halesam. unde

Calactini, Verr. III. 43.

Calatia, ad Att. XVI. 6. urbs agri Campani.

Calpe, ad Div. X. ep. 32. mons præaltus Hispano litori ad fretum Gaditanum adjacens. Ad id fuit urbs ejusdem nominis, ut contra Bochart. Geogr. S. L. I. c. 34. ostendit Cel. Wesseling. ad Itin. Ant. p. 406.

Camerinum, ad Att. VIII. 12. oppidum in montibus, qui Picenum ab Vmbria dirimunt. De variationibus, quæ in hoc nomine occurrunt ap. Veteres v. Goesii Ind. Geogr. in Scr. R. A.

Camers ager, pro Sull. 19. circa oppidum Camerinum.

Camertius, pro Corn. Balb. 20.

Candavia, ad Att. III. 7. regio montibus aspera, quæ ab extrema Epiro ad Macedoniam usque pertinebat.

Cannæ, Tusc. Qu. I. 37. vicus Apuliæ, clade Rom. bello Punico II. nobilitatus.

Canusium, ad Att. VIII. 11. urbs Apuliæ, unde.

Canusinus, ad Att. I. 13.

Capena porta Romana, a qua via Appia ducebatur. ad Att. IV. 1. origo nominis dubia est.

Capenas, ad Div. IX. 17. Agr. II. 26. a *Capena* oppido Etruriæ inter Veios & Tiberim in ripa situm, quod apud Frontinum & *Capenus* dicitur p. 121.

Capitina, in Verr. III. 43. intell. *urbs*. *Capitium* est urbs mediterranea Siciliæ.

Cappadocia, ad Att. V. 18. & propria quidem, regio Asiæ inter Taurum & Antitaurum, propinqua Ciliciæ.

Carachium, ad Brut. 3. locus ignotus veteribus Geographis & reliquis auctoribus. Vrsinus & Ortelius conjiciebant legendum: *Dyrrhachium*.

Caria, Orator. 2. regio Asiæ minoris, a qua *Caricæ* dicuntur sc. ficus, quod optimum genus est.

Carinæ, ad Qu. Fr. II. 3. locus urbis

urbe

urbe, alter extra urbem, cujus sæpissime apud Græcos mentio. de utroque docte scripsit Meursius in libello de *Ceramico Gemino* qui extat Thes. Gronoviani T. IV.

Chalcedonius, a *Chalcedone* urbe Bithyniæ.

Chalcidicus Euripus, de Nat. D. III. 10. fretum inter Eubœam & Græciam continentem, quod nomen habet a *Chalcide*, Eubœæ urbe, septies die ac nocte reciprocans. Plin. II. 97. Mela II. 7. ad q. l. vid. Vossium p. 510. 511.

Chaonia, ad Att. VI. 3. regio Epiri.

Cherronesus, ad Brut. 2. est Thraciæ Chersonesus.

Cherronenses, in Pison. 35. populi qui habitant in *Cherroneso* Thraciæ.

Chersonesus, ad Att. VI. 1. Taurica.

Chius, insula Asiatica, ad oram occidentalem, in qua urbs cognominis; unde

Chii, pro Arch. P. 8. incolæ insulæ.

Chrysas, in Verr. IV. 44. fluvius Siciliæ per Assorinorum & Agyrinorum agrum fluens.

Cybira, in Verr. IV. 13. oppidum, quod ab aliis ad Pisidiam, ab aliis ad Phrygiam refertur. Est ad terminos fere Pisidiæ, atque propterea etiam ad Phrygiam a nonnullis refertur.

Cibyratæ, in Verr. IV. 13. ad Att. V. 2. incolæ oppidi, qui venatus studiosi & periti erant, pantherasque capiebant, unde *Cibyratæ panthera*.

Cibyraticus, ad Att. V. 21. & aliis locis.

Cimbri, pro L. Manil. 20. populi Germaniæ in Chersoneso ab Albis ostio in septentrionem longe procurrens, quæ Cimbria ab iis dicitur, hodie *Jutland*. de iis, eorum migratione & bello cum Rom. accurate egit Cellarius Diss. de Cimbris & Teutonis, inter Diss. Acad. p. 488.

Cimmerii, Acad. IV. 19. sunt populi fabulosi Italiæ ab oppido Cimerio, quod ad *Bajanum* & Avernum sinum fuisse dicitur. Fabula est ap. Homer. Odyss. λ. Ab iis *Cimmeriæ tenebræ* dicuntur.

Cingulum, ad Att. VII. 11. oppidum in Piceno, belli civilis Cæsariani tempore ædificatum a T. Labieno. Sed fuit præterea aliud *Cingulum*, quod *Florentinum* dicitur, ut ab hoc *Piceno* distinguatur.

Circeii, ad Att. XII. 19. urbs cum promontorio Veteris Latii, subjecta Pomtinæ paludi.

Cittieus, a *Cittio*, Cypri urbe.

Citarini, in Verr. III. 43. Cluverius legendum censet: *Cetarini*, a *Cetaria*, urbe Siciliæ inter Segestanorum emporium & promontorium. Et sic est ap. Plin. III. 8. Græv. ad l. c.

Civro ad Div. X. ep. 23. locus in finibus Allobrogum, si lectio recta est.

Clarius Br. 51. a Claro urbe Colophoniorum.

Clastidium, Tusc. Qu. IV. 22. vicus Galliæ Cisalpinæ.

stituit: *Odyssea*, quæ urbs fuit ad promontorium Odysseum post Pachynum in Australi latere. Sed Bochartus Geogr. S. P. II. L. I. c. 29. ostendit, *Edissam* esse Phœnicum coloniam, idque nomen a Græcis mutatum in *Odysseam*, quod non intelligerent vim nominis, quod locum myrtis frequentem significat, & putarent, ab Ulysse dictam, qui prope eam Hecubæ cenotaphium erexit. Cicero ergo, qui quæstor in Sicilia fuit, potuit verum urbis & antiquum nomen scire; ut non dubitem, quin ab eo sit *Edissa*. *Odyssea* autem puto esse a Grammatico, qui ignotum *Edissa* in memoratum a Græcis *Odyssea* mutavit, nisi a librario casu E in O mutatum est, quod facile potuit fieri. Ceterum hoc exemplo confirmatur id, quod supra monuimus in *Acherini*.

Edui v. *Ædui*.

Eggyna sc. civitas, in Verr. III. 43. male pro *Engyna*, quod vide. cf. Cluver. Sic. Antiq. II. 11.

Eleusis, de Nat. Deor. I. 17. ad Att. III. 1. oppidum Atticæ Megaram versus, ad dextram ripam Cephisi, celeberrimum *initiis* s. *mysteriis*.

Eleuthero cilices, ad Att. V. 20. ad Div. XV. 4. populi Ciliciæ liberi, Græcis etiam ἐλευθερῶται dicti, de quibus vid. Spanh. in Orbe Rom. Exerc. II. c. 11. p. m. 231. s. de Usu & Pr. Num. p. 785. ubi de toto hoc genere populorum Imp. Rom. liberorum agit.

Elis, ad Div. XIII. 26. urbs Peloponnesi, a qua & ipsa regio *Elis* dicitur, unde *Elii*, de Div. II. 12.

Elorini, in Verr. lib. III. 43. ab oppido *Eloro* Siciliæ, juxta fluvium cognominem.

Emathius, de leg. II. 3. ab Emathia, quæ Macedonia est antiquo nomine.

Engyni, in Verr. lib. III. 43. IV. 44. it. lib. V. 72. incolæ oppidi *Engyi* in Sicilia mediterranea. Dicitur & scribitur etiam *Enguium* & *Enguini*.

Enna, in Verrinis sæpe, oppidum Siciliæ celeberrimum, prope quod nemus est, ex quo rapta Proserpina dicitur. vid. L. III. c. 48. Ovid. Metam. V. 385. unde Ceres ibi præcipua religione colitur v. Verr. III. 49. quæ proptera *Ennensis Ceres* dicitur. Ejus mentio fit ap. Callimachum in Cererem, ad q. l. fuse Spanhem. cum de scribendi ratione, num adspiratione scribendum sit, nec ne, tum de ipsa urbe differit. cf. Heins. & Burm. ad Ovid. l. c. Ab Enna dicuntur *Ennenses* in Verrinis & *Ennensis ager*.

Entellini, in Verr. lib. III. 43. incolæ oppidi *Entellæ* in Sicilia ad Crinissum.

Epictetus ad Div. III. ep. 10. dicitur Phrygia mn. Sed Manut & Lamb. illud verbum cum duobus antecedentibus deletum volunt.

Epidaurus, urbs Argolidis.

Epiphanea

Itaque

itaque *ad Eurotam sedere* est in villa otiosum versari.

Euxinus pontus, mare inter Europam & Asiam, supra Propontidem.

F.

Fabrateria, ad Div. IX. ep. 24. oppidum Volscorum ad amnem Trerum, hodie *Falvatera*. Ap. Frontin. de Colon. p. 105. est etiam *Frabateria*.

Falernus, ager ad radices montis Massici in Campania.

Falernum, Phil. XIII. 5. prædium in agro Falerno in Campania.

Faliscus sc. ager, circa *Falerios* Etruriæ oppidum, cujus incolæ *Falisci*.

Ferentani, Or. pro Cluent. 69. incolæ oppidi *Ferentii* in Apulia, vicini Venusiæ. Sic vulgo, sed Grævius censet legendum *Frentani*, qui sunt vicini Marrucinis, quibuscum l. c. junguntur. Et recte quidem. Nam, non modo nullum est *Ferentium* aut *Ferentum* in Apulia, quod vulgo putant, sed ne *Ferentani* quidem, ut mea fert opinio, ulli sunt. Apud Horat. Carm. III. 4. pro *Ferenti* legendum *Forenti* & *Ferentani* Apuliæ apud Livium depravati sunt, ut vidit I. Fr. Gronovius, legendumque *Forentani* e MSS. *Ferentini* sunt in Latio & Etruria. Aliter tamen statuit Cellar. G. A. T. I. p. 714.

Fesulæ, Orat. Catil. III. 6. II. 9. oppidum olim Etruriæ ad Apennini radices prope Florentiam. Sulla coloniam ibi constituit.

Fesulani, pro Mur. 24.

Fibrenus, de leg. II. 1. fluvius, qui per Arpinatem Ciceronis fundum ferebatur.

Ficulense, ad Att. XII. 34. prædium prope *viam Ficulensem*, quæ nomen habuit a veteri urbe *Ficulea* s. *Ficulnea* in Sabinis, ultra sacrum montem. Alii scribunt *Ficulnense*.

Fidenæ, Or. de lege Agrar. II. 35. oppidum Sabinorum.

Firmum, ad Att. VIII. 12. oppidum in agro Piceno. unde

Firmani, Phil. VII. 8.

Flaminia via, antiquissima, & celeberrima. Roma ferebat per Etruriam Ariminum usque, straverat C. Flaminius Censor A. V. DXXXIII. inde nomen sortita. Strabo L. V. p. 333. ed. nov. & Bergierius de Viis Rom. publ. III. 21. qui Strabonem sequitur. Liv. XXXIX. 2. dicit a Bononia ad Arretium a L. Flaminio stratam esse viam, sed ea alia via est. Nam illa a Censore, hæc, ut Livius diserte tradit, a Consule Flaminio strata est.

Flumentana porta Romæ, ad Att VII. 4.

Formiæ, municipium Latii in Aruncis.

Formianum, ad Att. I. 4. prædium Ciceronis in agro Formiano prope Cajetam. it. ep. 10. ad Div. lib. XVI.

Formianum, ad Att. XV. 13. prædium Dolabellæ prope Formias.

Forum Cornelium, ad Div. XII. ep. 5. seu

J.

gio mari Adriatico adjacens, Italiæ opposita.

Imacharensis, in Verr. III. 42. ab *Imachara* s. *Machara*, Siciliæ oppido, Herbitam versus.

Inalpini, ad Div. XI. 4. populi, qui in Alpibus habitant.

Indus, de Nat. Deor. II. 52. fluvius in India.

Insubres; pro Balb. 14. populi Galliæ Cispadanæ.

Intemelium, ad Div. VIII. 14. urbs citra Alpes. Plin. III. 5.

Interamna s. *Interamna*, quod est ap. Frontinum, urbs Umbriæ.

Ionia, regio Asiæ minoris.

Ionium mare, de Orat. III. 19. est inter Italiam & Græciam.

Irpinus fundus, Agr. III. 2. *Hirpinus*.

Isauri, ad Div. XV. 2. populi Isauriæ.

Isauricus, ad Att. V. 21. ab *Isauria*, quæ est regio, interjecta Pisidiæ, Pamphyliæ, Ciliciæ & Lycaoniæ.

Isara, ad Div. X. 18. flumen Galliæ Transalpinæ.

Issus, ad Att. V. 20. Vrbs Ciliciæ ad Pinarum amnem & sinum Issicum, qui ab ipsa urbe nomen tulit.

Ithaca, insula Vlyssis ad Leucadiam peninsulam in mari Ionio sita.

Ithyrei & *Ituraei*, Phil. XIII. 8. sunt populi Syriæ artis sagittariæ periti, ex quibus servi gladiatores &c.

Juturna, pro Cluent. 36. lacus vel fons, in Italia salubris juxta Numicum amnem.

L.

Labici, de leg. Agrar. II. 35. oppidum Latii, quod & *Labicum* dicitur, a qua via *Labicana* XV. m. p. ab urbe.

Labicanum, Paradox. VI. 3. ager ad *Labicos* oppidum.

Laconicum, ad Att. IV. 10. sudatorium in balneis, in hæmisphærium ædificatum, quo utebantur crudi. Inventum est hoc genus a Lacedæmoniis: inde nomen. v. Intt. ad Vitruv. V. 10.

Lacæna, Tusc. Qu. I. 42. fœmina Lacedæmonia ut *Laco* de viris.

Lampsacum, in Verr. I. 24. urbs Mysiæ s. Hellesponti. Nam Cicero: *Lampsacum est urbs in Hellesponto.* Hellespontus autem complectitur etiam Mysiam. v. *Hellespontus*.

Lampsaceni, in Verr. I. 24. &c.

Lanuvium, pro Muren. 41. oppidum Latii; municipium, cultu Junonis Sospitæ celebre.

Lanuvini, de Nat. D. I. 29.

Lanuvinum, de Divin. I. 36. ager, qui est circa Lanuvium.

Lanuvinum, ad Att. IX. 19. prædium in agro Lanuvino.

Laodicea, ad Att. V. 15. quæ & *Laudicea*, ut *Laodiceni* & *Laudiceni*, dicitur; urbs Phrygiæ majoris, ad fluvium Lycum, non procul ab Apamea. de hac capiendus est Cicero, quoties de Laodicea provinciæ suæ attributa loquitur.

Lapithæ, in Pison. 10. in Thessalia pop. fabulis celebrati.

Leptis,

Leptis, in Verr. V. 59. duplex Leptis eſt, altera *magna*, prope Syrtim majorem, altera *minor*, prope Adrumetum. De qua l. c. ſermo fit, conjectura colligendum. Civis Rom. dicitur Lepti negotiatus eſſe. Fuit ergo ea Leptis in provincia Rom. Atqui Leptis eſt inter Adrumetum & Tisdram, qui ſunt conventus Rom. ap. Hirtium de bello Africo. Ideoque in hanc mihi convenire videtur. Memor.tur eadem Leptis minor ap. Hirt. l. c. c. 7. & libera civitas appellatur. Sed in ea licebat negotiari.

Lesbiaci, Tuſc. Qu. I. 31. incolæ inſulæ Lesbi.

Letini, in Verr. III. 43. Nulli ſunt, quod conſtet, in Sicilia *Letini*. Itaque docti conjecere legendum *Jetini*. conf. Harduin. ad Plin. III. 8. Legi etiam poſſet *Netini*, qui ipſi Ciceroni in Verrinis memorantur.

Leucadia, Tuſc. Qu. IV. 34. peninſula Acarnaniæ.

Leucas, Tuſc. Qu. IV. 18. promontorium peninſulæ Leucadiæ; ſed vid. *Leucata*.

Leucas ad Div. XVI. ep. I. oppidum ejusdem peninſulæ.

Leucata, ad Att. V. 9. celebre Leucadiæ promontorium, unde amoribus irretiti ſe præcipitare ſolebant in mare, ut amore liberarentur. conf. Tuſc. IV. 18. & ibi Daviſium. qui oſtendit, non eſſe legendum *Leucade* ſed *Leucata*.

Leucopetra Tarentinorum, ad Att. XVI. 6. ignota eſt Geographis. *Leucopetra* autem *Rheginorum* e Ciceronis Phil. I. 3. & ad Att. XVI. 7. nota, unde Cluverius in Ital. Vet. pro *Tarentinorum* legebat *Rheginorum*. Alii aliter hunc locum tentarunt.

Leuctra, Tuſc. Qu. I. 46. oppidum Bœotiæ, ad quam; celebrem victoriam a Spartanis Thebani, ductu Epaminondæ, retulerunt; unde *Leuctricus*. v. c. ad Att. VI. 1.

Libya, regio Africæ.

Ligur, e Liguria Galliæ Ciſalpinæ.

Liguſticum bellum, de Nat. D. II. 23. a Liguribus, quibuscum geſtum eſt.

Lilybæum, promontorium Siciliæ, unde

Lilybætanus, Div. in Cæcil. 17.

Lindus, urbs inſulæ Rhodi.

Linternus, de leg. Agrar. II. 26. ab *Linterno*, oppido Campaniæ, ſ. *Literno*. unde *Linterninum* ſ. *Literninum* prædium, ad Att. X. 13.

Liparenſis, in Verr. III. 37. a Lipara inſula, quæ & urbem hoc nomine habet, principe inſularum inter Siciliam & Italiam medio mari poſitarum, quæ dicuntur Aeoliæ, eædemque Vulcaniæ & Liparææ.

Liris, amnis Latii.

Literninum, v. *Linterninum*.

Locri, ad Att. VI. 1. urbs in Bruttiis, ad ſinum, qui ab urbe

Marsi, populi Latii, a quibus Italicum s. sociale bellum *Marsicum* de Div. I. 44. dicitur, quod ejus præcipui auctores fuere.

Martius campus, locus patens prope Tiberim, in quo comitia populi Romani habebantur. Marti consecratus est a Bruto, ne Tarquinio, cujus agri fuerant, reddi posset.

Marrucini, Or. pro Cluent. 69. populi Campaniæ ad mare Adrianum, Ferentanis & Pelignis confines.

Massicus, vino nobilis mons Campaniæ. v. *Gaurus*.

Massilia, urbs nobilis in Gallia Narbonensi, hodie *Marseille*. quamquam Vossius ad Melam p. 477. docet Massiliam veterem non sitam fuisse, ubi hodierna est, sed longe ab ea ad promontorium, ubi & nunc ejus rudera sint, & sæpe numi effodiantur.

Mauritania, pars Africæ maritima.

Mauri, ad Div. X. ep. 30. incolæ Mauritaniæ.

Mæcia, ad Att. IV. 15. tribus pop. Rom. al. *Metia*.

Mæotis, palus s. lacus in Sarmatia ultra Isthmum Tauricum.

Medi, populi Asiæ majoris.

Megara, urbs Megaridis Atticæ confinis, atque adeo ejus, ex veterum nonnullorum sententia, pars.

Megaris, in Verr. lib. V. 25. urbs Siciliæ prope Syracusas ad mare, quæ & *Hybla minor* dicitur.

Megarici, Acad. IV. 42. philosophi ex Euclidis schola.

Megarica signa, ad Att. I. 8. id est, Megaris e lapide, qui ibi nascitur, elaborata. Statuæ Megaricæ valde celebres. vid. Corrad. ad h. l. & Junium.

Melita, insula maris Siculi, quæ hodie *Malta* dicitur.

Melitensis Vestis, Verr. II. 72.

Menenii, in Verr. lib. III. 43. incolæ oppidi Siciliæ *Menæ* dicti, quod subjacebat lacui Palicorum.

Messana, urbs Siciliæ ad fretum posita, quæ & *Mamertina civitas* dicitur in Verrinis.

Mesopotamia, regio Asiæ majoris inter Euphratem & Tigridem.

Metapontus, de Fin. B. V. 2. urbs Magnæ Græciæ prima a Tarento ad mare sita.

Methymnæus, Tusc. Qu. II. 27. a *Methymna*, urbe insulæ Lesbi, cujus vites & uvæ celebrantur apud Virgilium.

Miletus, urbs Ioniæ, a qua Milesii. Celebrantur etiam ap. Ciceronem in Verrinis *lanæ Milesiæ*.

Milyadum Commune, in Verr. I. 38. regiuncula & urbs in Lycia ad Taurum montem.

Minturnæ, oppidum in Auruncis in confinio Campaniæ & Latii ad Liris ostia, unde *Minturnenses*.

Minucia via, ad Att. IX. 6. Roma a porta Minucia Brundisium ferebat, ut Appia, sed alia

N.

Nervii, populi Galliæ e Cæsare noti.

Nesis, ad Att. XVI, 1. insula Campaniæ objecta, in qua Lucullus filius villam habebat.

Netum, in Verr. lib. IV, 26, oppidum Siciliæ.

Netini f. *Netinenses*, in Verr. lib. V, 51. in Verr. lib. II. 64.

Nicæa, ad Att. XIV. 1. urbs Liguriæ prope mare.

Nicæenses: ad Div. XIII. ep. 61. incolæ urbis Nicææ in Bithynia.

Nilus, fluvius Aegypti.

Nola, urbs in Campania. unde

Nolani, &

Nolanus ager, item;

Nolanum, prædium prope Nolam, ad Att. XIII. 8.

Norensis, Fragm. Or. XVII. pro M. Aem. Scauro, p. 10. a *Nora*, oppido Sardiniæ.

Novæ, de Orat. II. 66. sc. tabernæ argentariorum in foro Rom. exornatæ scutis Cimbrorum, ut *Veteres* Samnitium. Livius IX. 40.

Novocomenses, ad Div. XIII. ep. 35. incolæ oppidi Novi Comi in Insubria ad lacum Larinum.

Nuceria, de leg. Agr. II, 31. est oppidum Campaniæ, quod Itin. Ant. XVI. m. p. a Nola abesse dicit. Ceterum plures esse Nucerias ad l. c. observat Surita.

Numantia, urbs Hispaniæ Tarraconensis nobilis.

Numantinum fœdus, de Fin. B. II. 17.

Nysæi, ad Div. XIII. ep. 64. incolæ oppidi *Nysæ* in Mœonia Lydia.

O.

Ocriculana villa, pro Milon. 24. ad Ocriculum oppidum in Umbria cis Apenninum.

Oeta, mons inter Thessaliam & Macedoniam; unde *Oetæus*.

Olbia, ad Qu. Fr. II, 7. urbs Sardiniæ.

Olbiensis, ad Qu. Fr. II. 3. sc. epistola, i. e. Olbiæ scripta. Nam de ea ibi sermonem esse ex ipsa epistola facile intelligitur.

Olympeni, ab *Olympo*, urbe Pamphyliæ, a P. Servilio Isaurico capta. Agr. I. 2. II. 19.

Olympia, de Orat. III. 32. ad Att. XIII. 30. urbs Elidis in Peloponneso juxta Alpheum in Pisæo agro, celebris ludis Olympicis.

Olympus, de Div. I. 12. &c. mons inter Thessaliam & Macedoniam.

Onchesmites, ad Att. VII. 2. ventus ab Onchesmo Epiri portu flans.

Opus, ad Att. VI. 2. urbs Locridis, metropolis *Opuntiorum*.

Orestis, Har. Resp. 16. pars Macedoniæ libera.

Orindicus ager, de leg. Agr. II. 19. f. potius *Orondicus* aut *Orondius*, ab *Oronda*, urbe inter Pisidiam & Isauriam.

Oropus, ad Att. XII. 23: urbs Bœotiæ in finibus Atticæ.

Ostia, celebris colonia ad ostium Tiberis.

fania L. I. 19. 32. VII. 23. 25. 26. excidebatur, inventore *Byze Naxio.* Pentelici marmoris mentio est etiam ap. Strabonem L. IX. p. 619. ed. Almelov. & apud Plutarchum in Valerio Publicola. p. 105. ed. Wechel.

Perga, urbs Pamphyliæ.

Pergamus, urbs Mysiæ majoris celeberrima; unde *Pergameni.*

Perrhæbia, in Pison. 40. pars Thessaliæ; alii tamen ad Macedoniam, item ad Aetoliam referunt.

Persice, ad Att. XV. 9. porticus celeberrima Lacedæmone fuit, quæ hoc nomine appellabatur, quod e manubiis Persarum ædificata erat. Vitruv. I. 2. Ad hanc alludens Brutus in villa Lanuvina porticum Persicen appellabat. v. *Eurotas.*

Pessinus, urbs Gallo-Græciæ s. Galatiæ, unde *Pessinuntius.*

Petrini, in Verr. III. 39. Petræ oppidi in Sicilia cives.

Petrinum, ad Div. VI. 19. prædium a vico Petrino, qui fuit in agro Sinuessano.

Phæaces, Br. 18. populi Corcyræ mollissimi; quorum mollitiem jam Homerus in Odyssea celebravit.

Phalereus, est cognomen Demetrii rhetoris, a pago Attico, in quo natus erat.

Pharsalicus, a Pharsalo Thessaliæ urbe.

Phaselis, urbs ultima Lyciæ, ad fines Pamphyliæ.

Phaselitæ, de leg. Agrar. II. 18. incolæ urbis Phaselidos.

Pheneatæ, de Nat. D. III. 22. a *Pheneo*, oppido Arcadiæ.

Pheræ, de Divin. I. 25. urbs Thessaliæ; unde

Pheræi, de Invent. II. 49.

Philomelum s. *Philomelium*, ad Att. V. 20. ad Div. III. ep. 8. in Verr. III. 83. urbs Phrygiæ majoris.

Philomelienses, in Verr. III. 83.

Phintia, in Verr. III. 83. oppidum Siciliæ.

Phlius, ad Att. VI. 2. urbs Achajæ, unde *Phliasii* & *Phliuntii.* Sed illud tamen usitatius. Tusc. IV. 3.

Phocii, in Pison. 40. populi *Phocidis.*

Phœnice, Acad. IV. 20. pars Syriæ; etsi interdum ab ea distinguatur propter nobilitatem & magnitudinem. Phil. XI. 14. Cellarius aliique negant latinum esse: *Phœnicia* Cl. Schwarz adduxit contra locum Varronis de L. L. IV. 6. Sed etiam de Fin. IV. 20. editiones quædam habent *Phœnicia.* In Gronoviana autem est: *e Phœnica* pro: *e Phœnice*, quod utrumque recte dici potest. Nam multæ voces apud Latinos & Græcam & Latinam formam habent. Sic *Penelope* & *Penelopa*, *Circe*, *Circa.* v. Voss. de Anal. II. 2. Librarii, qui hoc nesciebant, e *phœnica* fecere *poetica*, unde *Manutius* fecit *phœnicia*, quem deinde alii secuti sunt.

Phryges, populi Asiæ minoris.

Phrygia, regio Asiæ min. ad

rum' Cimmerium interjectum.

Prytaneum, locus Athenis, ubi bene meriti de rep. publice alebantur.

Ptolemaeum, de Fin. V. 1. gymnasium Athenis.

Ptolemais, ad Div. I. ep. 7. oppidum Aegypti Alexandriae propinquum.

Punicanus pro *Punicus*, pro Mur. 36. *Punicana triclinia*, humilia & vilis materiae.

Pupinia, Agr. II. 35. Ager Romae propinquus versus Etruriam, Livio *Pupiniensis*; a quo tribus *Pupinia* nomen habet.

Puteoli, locus celeberrimus in veteri historia, in Campania, hodie Pozzuolo; unde dicuntur *Puteolani*.

Puteolanum, ad Div. V. ep. 15. praedium in agro Puteolano.

Pyramus, fluvius Ciliciae.

Pyrgensis, de Or. II. 71. a Pyrgo Tusciae urbe.

Pyriphlegeton, de Nat. D. III. 17. fluvius igne ardens apud inferos.

Q.

Quirina, ad Div. VIII. 8. tribus urbanae nomen.

R.

Ravenna, colonia & portus ad mare Adriaticum in Gallia Cispadana.

Reatina praefectura, de Nat. Deor. II. 2. ab *Reate* oppido Sabinorum, amoenissima urbe. *Reatini* saepe memorantur a Cicerone.

Recentoricus, *Siciliensis ager*, de lege Agr. passim. v. c. I. 4. II. 21. fuit publicus populi Rom.

Regillus lacus, de nat. Deor. II. 2. lacus in Latio.

Regium vel *Rhegium*, ad Att. XVI. 6. urbs & promontorium in ora maritima Bruttiorum, unde trajectus in Graeciam; unde *Rhegini*.

Rhegium Lepidi, ad Div. XII. 5. XI. 9. urbs Galliae Cispadanae in via Aemilia, nomen tulit ab Aemilio Lepido, qui cum C. Flaminio Consul fuit, ab ea dicuntur *Regienses*, ad Div. XIII. 7. cf. Plin. III. 15.

Rhenus, fluvius Germaniae.

Rhodanus, fluvius Galliae Transalpinae.

Rhodus, insula Asiatica in mediterraneo mari; celeberrima studiis eloquentiae, philosophiae & rei navalis, in qua & urbs cognominis.

Rhosiacus, ad Att. VI. 1. a *Rhoso* urbe Ciliciae, in sinu Issico, celebri vasis fictilibus; unde Atticus, vasa Rhosiaca ut sibi mitteret, Ciceronem rogarat.

Romilia, tribus pop. Romani.

Rosia vel *Rosea*, ad Att. IV. 15. sunt campi fertilissimi agri Reatini, forte illi ipsi, qui in hac ipsa epistola τέμπη Reatinorum vocantur.

Rudini, de Orat. III. 42. incolae oppidi in Calabria Rudiarum, pro Arch. 10. *Rudinus* est. Sed hic quoque Ant. Augustinus & Vrsinus rescribi vole-

Soli,

Temnus

Temnus, pro Flacc. 18. oppidum Aeoliae.

Temsa, in Verr. lib. V. 16. oppidum primum Bruttiorum. scribitur etiam *Temesa* & *Tempsa*.

Temsanum incommodum, in Verr. V. 15. direptio Temsae a fugitivis.

Tene, ad Att. VI. 2. pro quo alii, probante Graevio, legunt *Tenea*, est vicus maritimus Achaiae inter Corinthum & Mycenen. *Tenea*, Mela, Strabo. Plinius: *Atene*, manifeste pro *Tenea*.

Tenedica securis, ad Qu. Fr. II. 11. proverbio dicitur in iis rebus quae praeciduntur & plane celeriterque auferuntur. originem proverbii vide in Adag. Erasm. p. m. 1451. f.

Tenedus, in Verr. L. I. 19. insula Asiatica ad oram occidentalem Trojano agro opposita; unde *Tenedii*.

Terentina, ad Div. VIII. 8. tribus rusticanae nomen.

Thasus, insula Graeca ad Thraciam.

Theanum, v. *Teanum*.

Thebae, urbs Boeotiae.

Thermae, in Verr. Lib. II. 35. oppidum Siciliae; unde

Thermitanus, in Verr. lib. II. 43. &c.

Thermopylae, angustus transitus inter mare & praeruptos montes, silvis impervios, ex Thessalia in Boeotiam & Locridem.

Thessalonica, urbs Macedoniae.

Thespiae, urbs Boeotiae sub Helicone ad sinum Crisseum, Musis sacra, quae inde *Thespiades* dicuntur.

Thesprotia, regio & urbs Epiri, ad sinum Ambracium.

Theutoni, pro Leg. Manil. 20. populi Germaniae veteris ad sinum Codanum, & in insulis ejus sinus, de quibus vid. Cellar. Diss. de Cimbris & Teutonis.

Thraces, populi Europae ad pontum Euxinum.

Thrasimenus lacus, in Etruria, clade Romana nobilitatus de Divin. II. 8.

Threicius, de Off. II. 7.

Threcidica arma gladiatorum, qui *Threces* vel *Thraces* dicebantur.

Thurium, & *Thurii* (nam utrumque est ap. Cic.) ad Att. III. 15. IX. 19 urbs Calabriae, olim *Sybaris* dicta, quo nomine propter summas incolarum voluptates innotuit.

Thyamis, ad Att. VII. 2. fluvius Epiri nobilis.

Thyreum, ad Div. XVI. 5. oppidum Acarnaniae prope mare & urbem Leucadem.

Tyrrhena gens, est Etrusca, quod Etruria etiam *Tyrrhenia* dicta est.

Tibarani f. *Tibareni*, ad Div. XV. 4. populi Eleutherocilicibus finitimi, a Cic. victi.

Tibur, oppidum Latii ad Anienem amnem.

Tropho-

Trophonianus, ad Att. VI. 2. *Trophoniana narratio* est, de eo, qui in antrum Trophonii descendit.

Truentinum castrum, ad Att. VIII. in agro Piceno, oppidum ad ostium fluvii *Truenti*, unde nomen accepit.

Tusci, qui & Etrusci.

Tusculanum, prædium Ciceronis in agro Tusculano, sæpe memoratur. *Tusculum* est urbs Latii.

Tusculanum, Cæsaris, de Orat. II. 3.

Tusculanum, Crassi, ad Att. IV. 16.

Tusculanum, ad Att. I. 14. prædium Q. Fratris.

Tyba, ad Div. XV. 1. trans Euphratem, sive vicus, sive urbs fuerit, ignotum est.

Tycha, Verr. IV. 53. pars Syracusarum.

Tyndaritani, ad Att. XV. 2. a *Tyndari* s. *Tyndaride*, urbe Siciliæ ad Heliconem amnem.

Tyrus, urbs Phœnices.

V.

Vada, ad Div. XI. ep. 10. sunt vada Sabatia, Sabata s. Sabatorum. *Sabata* erat oppidum maritimum, in ora Genuensi, præcipuum, non longe Savona distans, cui adjacent campi palustres, qui Vada dicuntur & vada Sabatiorum seu Sabatia. Cluver. Ital. Ant. I. 8.

Valentini, in Verr. lib. V. 16. a *Valentia*, oppido Bruttiorum, quod & *Vibon* & *Vibo Valentia* dicitur: municipium fuit illis temporibus. v. *Vibo*.

Vardæi, ad Div. V. ep. 9. populi Dalmatiæ.

Vaticanus ager, or. de leg. Agrar. II. 35. circa montem Vaticanum trans Tiberim juxta Romam.

Veji, urbs Etruriæ.

Vejens ager, circa Vejos.

Vejentes, populus Etruriæ, cujus caput Veji.

Vejentina, ad Att. IV. 16. tribus pop. Rom.

Velia, oppidum Lucaniæ, proximum fluvio Haleti.

Velia, ad Att. VII. 13. regio editior Romæ, Palatino monti propinqua.

Velienses, pro Corn. Balbo 24. incolæ oppidi Veliæ.

Velina, ad Att. IV. 15. tribus pop. Rom.

Velinus lacus, ad Att. IV. 15. prope Veliam, urbem.

Venafrani, incolæ oppidi *Venafri*, quod est extremum Campaniæ in septentriones, nobile oleis.

Venusia, oppidum in finibus Apuliæ & Lucaniæ, patria Horatii Flacci; unde *Venusini*.

Vercellæ, ad Div. XI. ep. 19. municipium Galliæ Transpadanæ.

Vescianum, ad Att. XV. 2. prædium prope *Vesciam* urbem, non procul a Minturnis.

Vescinus, Agrar. II. 25. ager circa Vesciam, oppidum Latii.

Veseris, locus in Campania sub monte Vesuvio.

U.

X.

Z.

XXXV.
TRIBVS ROM.

A *Em.* vel *Aemi.* Æmilia. Cicero.
Ani. Aniensis. Cicero.
Arn. vel *Arnien.* Arniensis. Cicero.
Cla. Claudia.
Clu. vel *Clust.* Clustumina. f. Crustum. Cicero.
Col. Collina.
Cor. Cornelia.
Esq. vel *Exq.* Esquilina.
Fab. Fabia.
Fal. Falerina.
Gal. Galeria.
Hor. vel *Horat.* Horatia.
Lem. Lemonia. Cicero.
Maec. Maecia. Cicero.
Men. Mentina. Cicero.
Ouf. Ovfentina.
Pal. vel *Palat.* Palatina. Cicero.
Pap. vel *Papir.* Papiria.
Pob. Poblilia. *Pop.* Poplilia. f. Popillia. *Pub.* *Publ.* & *Publil.* Publilia. item. *Pup.* *Pupl.* & *Puplil.* Puplilia.
Pol. Pollia.
Pom. vel Pomp. Pomptina. Pontina Cicero.
Pup. Pupinia. Cicero.
Qui. vel *Quir.* Quirina. Cicero.
Rom. Romilia. Cicero.
Sab. Sabatina.
Sca. vel *Scap.* vel *Scapt.* Scaptia. Cic.
Ser. vel *Serg.* Sergia.
Stel. Stellatina.
Sub. Suburana. Cicero.
Ter. Terentina. Cicero.
Tro. vel *Tromen.* Tromentina.
Vejen. Vejentina. Cicero.
Vel. Velina. Cicero.
Vet. Veturia.
Vol. vel *Volt.* vel *Voltin.* Voltinia. Cicero.

INDEX

INDEX HISTORICVS

A.

91. Rhetor, quocum fuit in Asia Cicero adolescens.

AESCHYLVS TYNDARITANVS, in Verr. IV. 22.

AESCVLAPIVS, N. D. III. 22. plures Aesculapii.

AESERNINVS, Opt. gen. dic. 6. gladiatoris nomen ab Aesernia urbe.

AESERNINVS, Brut. 35. *cognomen M. Claudii Marcelli, Filii Marci Marcelli.*

AESOPVS, de Or. I. 61. Sext. 58. ad Qu. Fr. I. 24. Tusc. II. 16. histrio nobilis. ad Diverf. VII. 1. histrio, male agit in ludis Pompeji II. consulis. Divin. I. 37. familiaris Ciceronis, laudatur. Off. I. 31. non facile agit Ajacem.

AESOPVS, TRAGOEDI FILIVS, ad Att. XI. 13. 15. socius Dolabellæ in adulteriis cum pellicibus Tulliæ.

AETIDENVS, pro Flacc. 22. Trallianus.

AETION, Brut. 18. pictor, *Hujus pictoris aliquoties mentio est apud* Lucianum, *cujus locos attulit Junius in Catal.* Pictor. *&c. Sed hunc locum Ciceronis non vidit. Alius* Aetion *statuarius est, qui memoratur ap. Theocritum epigr. 7.*

L. AFRANIVS, *poeta* Brut. 45. imitatur C. Titium. Fin. I. 3. Menandrum solebat convertere &c.

L. AFRANIVS, ad Att. I. 18. 19. 20. Auli filius dicitur. ad Div. XVI. 12. legatus Pompeji in Hispania. Nomen ejus est etiam ad Div. I. 1. Phil. XIII. 13. *Consul fuit cum Metello Celere A. V. DCXCIII. Ejus res gestæ cum Petrejo contra Cæsarem notæ sunt e L. I. Cæsaris de bello Civili.*

P. AFRICANVS *major*, Acad. II. 2. Panætium secum habet. Offic. II. 22. ejus abstinentia a Panætio laudatur. de Or. III. 7. in dicendo gravis. Har. Resp. 12. pro Corn. I. in secundo Consulatu cum Ti. Longo Senatoria subsellia a populi consessu separat in Megalensibus, & Senatui primum locum dat. de Or. II. 25. Mil. 3. de cæde Ti. Gracchi trib. pl. interrogatus in concione, eam justam sibi videri, libere respondet. de Or. II. 67. Censor. Offic. I. 33. ejus filius L. Paulli filium adoptat; propter infirmitatem valetudinis non potuit patris similis esse.

P. AFRICANVS *minor*, Offic. I. 32. L. Paulli fil. v. L. *Paullus Macedonicus, a quo Aemilianus dicitur, quia familiæ Aemiliæ fuit.* ibid. eloquentia cumulat belli gloriam. Brut. 21. Divinat. in Cæc. 21. accusat L. Cottam. de Orat. II. 67. Brut. 87. εἴρων dictus est a Fannio in historia. de Fat. 7. &c. Carthaginem capit. Verr. I. 4. Carthagine capta Siculis monimenta sua restituit Offic. I. 25. a Q. Metello, (Macedonico) sine acerbitate

autem accommodatum sit hoc nomen, ex eo intelligi potest, quod Cicero tradit, quia olim vectigalia in solis pascuis fuerint, propterea servatum esse, ut omnia vectigalia reipubl. pascuorum nomine in tabulis, & in pactionibus Censores complecterentur. Vectigal autem e pascuis scripturam dici, quis ignorat?

C. ALBANIVS, ad Att. XIII. 31.

SEX. ALBEDIVS, Phil. XIII. 13. Senator beneficio Antonii.

C. ALBINIVS, ad Div. XIII. 8. Senator, P. Sextii frater.

P. ALBINOVANVS, de Har. Resp. 7. pontifex minor.

ALBINOVANVS, (M. Tullius) Vatin. 1. accusator P. Sextii de vi.

A. ALBINVS, Acad. Qu. IV. 45. Brut. 21. Prætor P. Scipione & M. Marcello Coss. Consul cum L. Lucullo ejus, qui Mithridaticum bellum gessit, avo, (DCII.) scripsit historiam Græce, literatus & disertus. Ejus jocus in Carneadem, qui ipso Prætore Romæ fuit.

A. ALBINVS, Brut. 35. post Red. ad Quir. Consul cum M. Antonio Oratore (DCLIV.) Latine dixit.

ALBINVS, Brut. 35. flamen disertus.

C. ALBINVS, Sext. 3. Senator, filiam P. Sextii patri collocat.

Sp. ALBINVS, Brut. 25. it. 34. Lege Manilia post Consulatum oppressus est, multas orationes reliquit.

L. ALBIVS, Sext. fil. Quirina. Quint. 6. *idem videtur, qui memoratur de Orat. II. 70. Vaillantius in nummis Fam. Rom. p. 59. pro Quirina conjicit Carinas. male. non vidit, Quirina h. l. esse nomen tribus, quod sæpe apud Ciceronem adjicitur nominibus propriis, non cognomen.*

Statius ALBIVS Oppianicus. pro A. Cluent. 4. Larinas, eques Rom. a Cluentio veneficii accusatus & condemnatus. Ejusdem vitricus. vid. in *Oppianicus.*

ALBIANVM judicium, pro Cæc. 10. dicitur ab hoc Albio.

ALBIVS, Sabinus ad Att. XIII. 14.

M. ALBVTIVS, Offic. II. 14. *Sed recte viderunt viri docti, legendum:* T. Albucius. *Nam dicitur post præturam Sardiniæ accusatus esse a Julio; quod manifeste in T. Albucium convenit.*

T. ALBVTIVS, Brut. 35. Athenis adolescens fuit, perfectus Epicureus evasit, & pene Græcus fuit, orationes reliquit. Fin. I. 3. Athenis Græcis litteris operam dat; Scævolæ in eum jocus, Orat. 44. apud Lucilium reprehenditur nimium studium in collocatione verborum. Div. 19. Prætor Sardiniæ in eum accusationem suscipit Cn. Pompejus Strabo quæstor, reque ei permittitur, in Pis. 38. Of-

Bardinim. in Ind. Nomin. Pliniano, sed in prosa.

ALEXION, ad Att. VII. 2. Medicus Ciceronis. ad Att. XIII. 25.

ALEXIS, ad Att. V. 20, servus Attico jucundus.

ALEXINVS, Acad. IV. 24. *Philosophus Megaricus de Schola Eubulidis, de quo Laert. II. 109. 110. & ibi Menag. Zenoni Stoico inprimis adversarius erat, quem multis sophismatibus vexabat. Ex l. c. Cic. intelligi potest, eum contra sensus disputasse, quorum certitudinem Zeno defendebat.*

C. ALFIVS, Vat. 16. in petitione praeturae repulsam fert, pro Planc. 17. praetor, Quaesitor in causa Cn. Plancii. Vat. 16. Laudatur a Caesare. *Nomen ejus est etiam ad* Qu. Fr. III. 1. §. 7. & ep. 3.

ALLIENVS, in Caecil. 15. homo a subselliis, rabula.

A. ALLIENVS, Phil. XII. 12. legatus C. Trebonii a Dolabella interfecti, ad Diverf. XII. 11. & 12. legatus Dolabellae, IV. legiones ex Aegypto eductas tradit C. Cassio in Syria. ad Att. X. 15. praetor Lentulo & Marcello consulibus.

SEXT. ALPHENVS, Quint. 5. it. 24. a Sulla proscriptus. Ejus bona emerant P. Quintius & Sext Naevius.

C. AMAFANIVS seu AMAFINIVS, ad Diverf. XV. 19. Epicureus. Acad. I. 1. malus auctor de philosophia Latinus. Physica Epicurei scripsit, Tusc. IV. 3. Ejus libris commoventur homines, ut Philosophiam Epicuream discant.

AMIANVS, ad Att. VI. 1.

AMMONIVS, ad Diverf. I. 1. legatus Ptolemaei Auletae, Romam missus, auxilii contra seditiosos Alexandrinos petendi causa.

AMPIA, ad Diverf. VI. 12. filia Ampii Balbi.

T. AMPIVS BALBVS, ad Div. I. 3. praetor Ciliciae ante Lentulum. ad Div. II. 16. ibid. X. 29. quae tota epistola ad eum scripta est. ad Div. XII. 20. ad Att. VIII. 11. Pompejanus, delectum habet.

AMPHIARAVS, ad Diverf. VI. 8. de N. D. II. 3. augur, de Divin. I. 40. augur clarus & praestans.

AMPHILOCHVS, de Divin. I. 40. Argivorum rex & augur.

AMPHION, ad Herenn. II. 27. de Divin. II. 64. *Jovis & Antiopae filius, eodem partu cum Zetho editus. Lyrae cantu muros Thebanos aedificasse fertur &c.*

AMYNOMACHVS, de Fin. II. 31. haeres Epicuri. *cf. Laert. IX. 16. 17.*

AMYNTAS, ad Att. XII. 9. Philippi Regis Macedoniae pater. Amyntae filius *h. l. est L. Marcius Philippus.*

AMYNTAS, pro Flacc. 30. Apollonidiensis.

ANACES seu ANACTES, N. D. III. 21. Jovis & Proserpinae

AN-

mniorum. de Divin. I. 51. ejus artificiosa somniorum, oraculorum, & vaticinationum interpretatio. *Atheniensis fuit, ὀνειροκρίτης qui & libros de Interpretatione somniorum scripsit, qui in Onirocriticis Artemidori II. 14. & ab aliis citantur.* v. Fabric. B. G. II. 26. *ubi Antiphontes plures commemorantur.*

L. ANTIPATER, (Cœlius) Brut. 26. scriptor luculentus, Juris civilis peritus, L. Crassi magister. de Orat. II. 12. L. Crassi Oratoris familiaris, scripsit belli Punici II. historiam, disertius quam superiores, etsi non plane probetur. de Leg. I. 2. historicus Latinus, Fannio æqualis, accuratius scripsit superioribus, tamen sine nitore. *De compendio ejus a M. Bruto facto v. in M. Brutus. de eo vid. Vossium de Hist. Lat. I. 8.*

ANTIPATER CYRENAICVS, Tusc. V. 37. cæcus fuit. *de eo vid. Laert. II. 86.*

ANTIPATER DERBETES, ad Div. XIII. 73. familiaris Ciceronis.

ANTIPATER SIDONIVS, de Orat. III. 50. de Fato 2. poëta, qui poterat versus hexametros, aliosque variis modis fundere ex tempore. *Hujus Antipatri epigrammata sunt quædam in Anthologia, quæ suggeret Index Auctorum Anthol. subjectus.*

ANTIPATER, Offic. II. 24. Tyrius, Stoicus, *Ciceronis temporibus floruit & paullo ante mortuus est, quam filius M. Ciceronis Athenas venisset. Ex eodem loco intelligi potest, eum de officiis scripsisse. Dicitur enim reprehendisse, Panætium, quod in utilitatum præceptis, quædam omiserit.*

ANTIPATER TARSENSIS, Acad. IV. 6. reprehenditur, quod contra Academicos (in primis Carneadem) disputet. de Divin. I. 3. duo libros edidit de Divinatione. de Divin. I. 20. II. 15. statuit ad hostiam deligendam ducem esse vim quandam sentientem atque divinam, quæ toto confusa mundo sit. Offic. III. 12. Diogenis Babylonii discipulus, quædam magistri reprehendit. *Hi tres Antipatri sæpe a doctissimis hominibus permiscentur. v. c. Stanleio p. 655. qui nimis hic brevis est, a Græv. ad Offic. II. 24. &c. Accuratius distinxere Fabric. B. G. III. 15. Jonsius* I. 13.

ANTIPATER, Offic. II. 14. rex Macedoniæ. Ejus ad Cassandrum filium epistola.

ANTISTHENES, Nat. D. I. 13. ejus liber, qui *Physicus* dicebatur. Naturalem unum Deum facit, ad Att. XII. 38. ejus dialogus laudatur. homo acutus magis, quam eruditus. de Orat. III. 17. patientiam & duritiem maxime in Socraticis adamarat, ab eoque Cynici & Stoici orti sunt.

prædicit. de Or. III. 3. interfectus in Mariana proscriptione, caput in rostris positum est. ad Her. IV. 5. v. in Bruto. de Or. I. 7. *de hoc Antonio, Musæ & de C. Cic. Collega, & Triumviro egregia congessit, & numis illustravit Vaillantius in Famil. Rom. T. 1. p. 79. sqq.*

M. ANTONIVS, *M. Antonii Cretici F. Oratoris N.* Phil. II. 2. Q. Fadii libertini filiam ducit. Cùm C. Curione fil. libidinem exercet. ad Div. III. 6. præfectus evocatorum in Cilicia. Phil. II. 20. In Quæstura sine SCto, sorte, lege, egestate coactus, ad Cæsarem in provinciam proficiscitur. In tribunatu C. Marcello & L. Lentulo Coss. SCto contra Cæsarem intercedit, & ad Cæsarem fugit. cf. Cæs. B. Civ. I. 1. Mil. 15. P. Clodium interficere conatur. ad Att. VII. 8. ejus tribuni pl. concio in Pompejum. ad Div. VIII. 14. augur fit. Phil. II. 14. a C. Trebonio sevocatur, dum Cæsar interficitur. Phil. I. 1. statim post cædem Cæsaris Optimatibus favet, & Dictaturam in perpetuum tollit. ibid. 2. Amatium Pseudo-Marium interficit in Consulatu. ad Div. XII. 3. Cæsari statuam ponit in rostris, & inscribit: PARENTI OPTIME MERITO. (hanc deinde Dolabella evertit) ad Att. X. 13. ejus leones. ad Att. X. 10. Phil. II. 24. 25. Cytheridem secum lectica aperta portat. ad Div. X. 30. & 11. ad Mutinam vincitur, quod prælium describitur. Phil. V. 9. Mutinam obsidet. &c.

AOEDE, Nat. D. III. 21. Musa, ex primis quatuor, natis Jove altero.

APELLA, ad Div. X. ep. 17.

APELLA, ad Div. VII. ep. 25. libertus M. Fabii Galli.

APELLA Chius, ad Att. XII. 19. columnarum artifex. *Hunc Apellam non commemoravit Junius: sed habet alium Apellam Statuarium, e* Plin. XXXIV. 8.

APELLES, Br. 18. pictor. ad Div. I. ep. 9. Venerem imperfectam reliquit. de Off. III. 2. nemo eam absolvere se posse confisus est. ad Div. V. 12. apud Alexandrum gratiosus, qui ab eo solo se pingi voluit.

APENAS, ad Att. IV. 7. servus.

APHILIA, Brut. 48. aptior concionibus orator, quam judiciis.

APOLLO, Nomion, Nat. D. III. 23. & plures alii.

APOLLINIS operta, de Div. II. 55.

APOLLINARES ludi. Phil. I. 15. II. 13. ad Att. II. 19.

APOLLODORVS Pyragrus, Verr. III. 31. Argyrinensis.

APOLLODORVS, Nat. D. III. 33. Tyrannus Cassandreæ. *de eo lege Aelian. V. H. XIV. 41. XV. 15.*

APOLLODORVS, ad Att. XII. 23. ad ejus Chronica respicitur.

AQUI-

AQUILA, Phil. XI. 6. *Pontius, de percussoribus Cæsaris*, L. Plancum Pollentia expellit.

Q. AQUILLIUS GALLUS. Cæc. 27. JCtus summus, mirifice laudatur. Brut. 42. paratus in agendo & celer in respondendo. de Offic. III. 14. Tulit formulas de dolo malo. Quint. 1. &c. sæpe nominatur. ad Att. I. 1. non vult Cons. petere propter valetudinem & regnum judiciale. Top. 7. quomodo *litus* definierit.

MANIUS AQUILLIUS, in Cæc. 21. a P. Lentulo, principe Senatus, accusatur.

MANIUS AQUILLIUS, Agrar. II. 30. bello fugitivorum, liberalis in civitates Siciliæ. in Verr. III. 54. Proconf. Siciliæ Br. 62. de Offic. II. 14. accusatur diligenter. a L. Fufio. p. Flacc. 38. absolvitur propter memoriam belli cum fugitivis. de Orat. II. 45. eum defendit Antonius, orator. Tusc. V. 5. crudeli morte periit. *Est enim a Mithridate, auro liquefacto in os infuso, necatus. Ceterum hunc Aquillium alterius M' Aquillii filium putat Mannutius ad Div. in Cæcil. c. 21. Diversos esse temporum ratio facile docebit.*

AQUINIUS, Tusc. V. 22. Malus Poëta, *qui etiam a Catullo notatur.*

ARATUS, Nat D. II. 41. ejus carmina a Cicerone admodum adolescentulo convertuntur. de Or. I. 16. Acad. IV. 20.

ARATUS Sicyonius, Offic. II. 23. laudatur. Patriam a tyranno oppressam liberat.

ARBUSCULA, ad Att. IV. 18. Mima, *de qua est apud Horat.*

ARCESILAS, de Or. III. 18. Polemonis discipulus. Fin. V. 31. Podagræ dolores fortiter fert. Acad. I. 13. negat quicquam sciri posse, illud ipsum quod Socrates reliquerat. cum Zenone certat. Acad. IV. 24. Zenonis & Arcesilæ disputatio in quo vertatur.

ARCHAGATHUS, Haluntinus, in Verr. IV. 22.

ARCHE, Nat. D. III. 21. Musa ex primis quatuor, natis Jove altero.

ARCHELAUS, Div. II. 42. summus Astrologus tempore Panatii.

ARCHELAUS, Tusc. V. 4. Anaxagoræ discipulus, *idemque Socratis præceptor.*

ARCHELAUS, Tusc. V. 12. Perdiccæ filius, fortunatissimus putatus.

ARCHELAUS, Rab. P. 8. Comanorum sacerdos. *gener Ptolemæi, regis Ægypti, qui Alexandriam, Ptolemæo Aulete pulso, occuparat.*

ARCHIAS, *Aulus Licinius, Poeta,* Arch. I. seqq. Antiochenus, civitate donatus a Crasso, Ciceronem ad studia cohortatur & in iis juvat. ibid. 3. ejus fama, amicitiæ, insignis facultas poëtica, libri. ad Att. I. 16. Lucii Luculli Mithridatico bello gestas res scribit. Suspicatur Cicero res Metelli Numidici scr-pturum. Div. I. 36. ejus versi-

 culi

ARISTO-

ricus Latinus languidus, & inscitus.

ASELLVS, de Or. II. 64.

ASINIVS, Phil. XIII. 13. Senator voluntarius, qui se ipse fecit Senatorem, beneficio Antonii.

ASINIVS *Larinas*, pro Cluent. 13.

ASINIVS *Dento*, ad Attic. V. 20. Centurio primi pili in exercitu Bibuli.

ASINIVS *Pollio*, ad Div. X. ep. 33. amicus Antonii. ibid. ep. 31. & 32. 33. ex Hispania, cui a Cæsare profectus erat, ad Ciceronem scribit, & libertatis se cupidum ostendit &c. *Ejus epistolæ sunt* L. X. 31. 32. 33. De eo diligenter & accurate egit P. Manut. ad l. c. ep. 31. locis veterum de eo congestis. cf. Intt. ad Horat. Carm. II. 1.

ASPASIA, de Inv. I. 31. *Sophistria Milesia celebris, Socratis in eloquentiæ studio Magistra. Periclis tandem uxor, de qua vide in primis Plutarch. in Periclep. 165. ed. Wechel. ubi accurate de ejus natalibus, artibus, vitæ genere &c. agit.*

ASTARTE, de Nat. D. III. 23. Venus Syria, quæ Adonidi nupsit.

ASTERIA, N. D. III. 26. Latonæ soror, ex qua Hercules Tyrius.

ASTYANAX, de Div. I. 49. eo regnante, quæ Solis defectio facta est, eam prædicit Thales.

ASTYANAX, ad Att. IV. 15. Tragœdus histrio.

C. ATEJVS *Capito*, de Div. I. 16. Crassum in provinciam abeuntem diris prosequitur, & propterea ab Appio Censore tanquam ementitus auspicia subscribitur.

C. ATEJVS *Plagulejus*, ad Att. X. 8. commemoratur inter Cæsarianos Ciceronis inimicos.

L. ATEJVS, L. F. Arriensis Capito. ad Div. VIII. 8.

ATHAMAS, Har. Resp. 18. furiosus post matricidium factus. Tusc. III. 6. furiosus.

ATHAMAS, in Pis. 36. saltator, L. Pisonis in Macedonia comes.

ATHAMAS, ad Attic. XII. 16. servus.

ATHENAEVS, ad Div. XV. 4. apud Ariobarzanem gratiosus.

ATHENAIS, ad Div. XV. 4. nomen fœminæ, uxoris, aut matris, Ariobarzanis.

ATHENAGORAS, Cymæus, pro Flacc. 7.

ATHENIO, Verr. II. 54. Harusp. Resp. 12. dux fugitivorum & Siculorum, qui cum fugitivis se conjunxerant.

ATHENIO, ad Attic. II. 12. dicitur Sex. Clodius, quia fuit dux servorum, ut Athenio fugitivorum.

ATHENODORVS Calvus, ad Att. XVI. 11. 14.

ATHENODORVS, *Tarsensis*, Sandonis filius, ad Div. III. ep. 7. *Philosophus*, (*Cæsaris Octavii præceptor.*) *Videtur* de Nobilitate *scripsisse. de eo Sueton. Claud. 4. Fabric. in Catal.*

V. 3. pro Sext. 59. &c. de Offic. III. 26. bis Consul fuit. de Senect. 20. Carthaginem redit ad supplicium.

M. ATTILIVS *Calatinus*, Nat. D. II. 23. Fidem dedicat. *Consul* a 495. 498. *Dictator* a 504. *A. F. C. N. Ejus etiam mentio est pro Planc.* 25. *de Senect.* 17.

M. ATTILIVS, Act. I. Verr. 13. de majestate damnatus.

Sex. ATTILIVS, ad Attic. XII. 5. Cos. cum P. Furio.

ATTILIVS, ad Div. XIII. 62. eques Rom.

ATTILIVS, de Fin. I. 2. Sophoclis Electram Latinam facit, qualis scriptor? confer ad Att. XIV. 20.

ATTIVS *Navius*, de Div. I. 17. augur, tentatur a Tarquinio Prisco. Novacula cotem praecidit.

C. ATTIVS *Pelignus*, ad Att. VIII. 4. Sulmone portas aperuit Antonio in bello civili.

L. ATTIVS *Poeta*, vid. *Accius*.

M. ATTIVS *Balbus*. Phil. III. 6. Praetorius.

P. ATTIVS, ad Att. VII. 13.

T. ATTIVS, pro Cluent. 23. accusator Cluentii.

ATTIVS, ad Div. XV. 17. pigmentarius.

AUCTUS, ad Div. XIII. 50. (*Acilius*) Proconsul, Sulpitii successor.

CN. AUFIDIUS, Tusc. Qu. V. 39. Praetor Cicerone puero, caecus, in Senatum tamen venit, historiam Graecam scripsit. cf. de Fin. V. 19.

CN. AUFIDIUS, pro Dom. 13. adoptat Oresten.

SEXT. AUFIDIUS, ad Div. XII. 26. 27.

T. AUFIDIUS, Br. 48. JCtus, T. Juventii & P. Orbii aemulus, frater M. Virgilii.

T. AUFIDIUS, pro Flacc. 19. Praetor Asiae.

AUFIUS, ad Att. VI. 1. amicus Ciceronis.

AVIANUS, Acad. IV. 25. Puteolanus, amicus Ciceronis.

C. AVIANIUS, vel AVIANUS *Hammonius*, ad Div. XIII. 21. M. Aemilii Avianii libertus, idem est, qui ep. 25. C. Avianus Evander dicitur, ad Div. VII. 23. statuarius.

C. AVIANIUS, vel AVIANUS FLACCUS, ad Div. XIII. 35. 37.

C. AVIANUS, Philoxenus, ad Div. XIII. 35. Siculus, a Caesare in Novoromenes relatus, Ciceronis beneficio. Nomen assumsit Flacci Aviani, quod eo familiarissime usus erat, cum Tullii nomen assumere debuisset.

AVIDIUS, de Leg. II. 3. dicitur a Pompejo & Cicerone defensus esse. *pro quo Davis cum Manutio & Lamb.* Balbus.

AVILIUS *Larinas*, pro Cluent. 13.

AVITUS, or. 29. *est Cluentius, pro quo est Oratio.*

AVIUS, vel AULUS, ad Att. XII. 5. *forte est* argentarius, ad Att. XIII. 4.

M. AU-

quo

8. *ubi argento meliorem fuisse, quam cetero genere materiæ dicit. Carthaginiensis fuit, teste Pausan. L. V. cap. 17.*

BOETHVS, de Div. I. 8. II. 20. prognosticorum causas elicere conatus est. Stoicus. Sed effecit tantum, ut earum rerum rationes paterent, quæ in mari cœlove fierent. *de eo & aliis hujus nominis v. Menag. ad Laert. VII. 143. Laertio l. c. 148. 149. memorantur libri de Natura & de Fato, in quibus forte libris de prognosticis egit.*

BOGVDES, ad Div. X. 32. Rex Mauritaniæ Tingitanæ.

BOIVS, ad Herenn. IV. 3. nomen cursoris. v. Gronov. ad h. l.

M. BOLANVS, ad Div. XIII. 77. amicus Ciceronis.

BONA DEA, Dom. 38. &c. *Ejus sacra habita in ædibus Pontif. M. a matronis pro salute pop. Rom.*

BRENNVS, de Div. I. 37. cum Gallicis copiis fano Apollinis bellum intulit. Pythiæ de ea re responsum.

BRINNIVS, ad Att. XIII. 12. 14. Ciceronem heredem facit.

T. BROCCHVS, Lig. 4. 11. avunculus Q. Ligarii. Furiæ *familiæ cognomen.*

BROGITARVS, Gallo-Græcus. Har. Resp. 13. 27. Ei Clodius sacerdotium Pessinuntium vendidit, expulso justo sacerdote, & regis nomen dedit.

BRVLLA, de Or. III. 23. delectabatur vehementius talis.

BRVTTIVS, ad Div. XVI. 21. homo jucundus, quem M. Cic. fil. secum Athenis habuit, *a quo diversus videtur*

L. BRVTTIVS, ad Div. XIII. 38. eques Romanus. Siculus.

L. BRVTVS, *e familia patricia Junia.* Brut. 53. Planc. 25. Romam regio dominatu liberavit. de Offic. III. 10. Collegæ Collatino imperium abrogat. Tusc. IV. 22. interiit cum Arunte. Brut. 14. Phil. I. 6. princeps nobilitatis Brutorum. *Hoc dicitur tantum ex opinione vulgari, quæ tum erat, cui favens Brutis eorumque gloriæ, non refragatur. Nam Brutos illos, qui deinceps commemorabuntur, plebejos fuisse, nec a Junia illa familia patricia originem duxisse, docet accurate P. Manut. ad Ep. 1. ad Brutum. Et Plutarchus in Bruto. init. jam tum ab iis negatam esse illam a L. Bruto regum expulsore originem, qui eis ob Cæsaris cædem infesti essent.*

D. JVNIVS BRVTVS, M. filius, *collega P. Scipionis in Consulatu* DCXVI. Brut. 28. Græce doctus. de Leg. III 9. a Trib. Curiatio in vincula conjicitur. pro Balb. 17. in Hispania ulteriori feliciter pugnat & de Gallæcis triumphat. pro Arch. 9. Attii versibus monumenta sua inscripsit. Ejusdem etiam mentio fit in Bruto 22.

D. BRVTVS, Brut. 47. pro

Rabir.

Acad. I. 3. de philosophia Latine scripsit. audivit Athenis Aristum. de Fin. I. 3. Liber de virtutibus ad M. Tullium. Tusc. Qu. V. 1. ejus avunculus est Cato Vticensis.

Q. CAEPIO BRVTVS, Phil. X. 11. *est idem M. Brutus, qui ita dicitur, quod a Serviliae suae matris fratre adoptatus erat.*

M. BVCCVLEJVS, de Or. I. 39.

BVCILIANVS, ad Att. XVI. 4. XV. 17.

BVLBVS, in Verr. II. 32. pro A. Cluent. 26. Senator Rom. homo sordidus.

P. BVRIENVS, Quinct. 6. praetor urbanus a. V. DCLXX. Scipione & Norbano Coss.

BVRRHVS, Orat. 48. Ennius dixit pro: *Pyrrhus*, v. Victor. V. L. XIV. 3.

T. BVRSA, (*Munatius Plancus*) ad Div. VII. 2. damnatur post tribunatum *Pompejo M. III. Consule gestum.*

BVSRENVS, ad Q. Fr. II. 12.

BVSSENNIVS, ad Att. IIX. 12. Pompejanus.

C.

C. CACVRRIVS, in Verr. IV. 17. civis Rom. Lilybaei.

CAECILIA, Metelli Balearici filia. de Div. I. 2. ex ejus somnio Junonis Sospitae templum refectum. de Div. I. 44. II. 40.

CAECILIA, pro Sext. Rosc. 10. Nepotis filia, laudatur.

CAECILIA, ad Att. VI. 2. & 4. est filia Attici. *Ipse enim Atticus etiam* Caecilius *dicitur, quia a* Caecilio *avunculo adoptatus erat.*

C. CAECILIVS, pro Flacc. 36. eques Romanus.

CAECILIVS, de Or. II. 10. Insuber Gallus, poëta comicus.

CAECILIVS TRYPHO, ad Att. III. 8.

CAECILIVS, Dejot. 8. seu, ut alii habent: *Caelius*, nescio quis.

L. CAECILIVS, in Sen. post Redit. 9. Milon. 4. praetor P. Lentulo Spinth. Cons. sed alii malunt: *Caelius*, ut est apud Asconium.

L. CAECILIVS, pro Sull. 22. Trib. pl. legem Caeciliam fert. vid. *Lex Caecilia*; legi Agrariae Rulli se intercessurum profitetur.

L. CAECILIVS, ad Qu. Fr. I. 2. 2. negotiator in provincia Qu. Ciceronis.

M. CAECILIVS, Divin. in Caecil. 9. frater Q. Caecilii, *ejus, in quem est divinatio.*

Q. CAECILIVS, pro Corn. 1. Consul cum M. Junio Silano. *Est Metellus Numidicus.*

Q. CAECILIVS, Q. F. Metellus Pius Scipio. ad Div. IIX. 8. *adoptatus a Q. Metello Pio, Numid. fil. ante P. Scipio, ut appellatur pro Domo. Socer Pompeji Magni, ejusdem collega in consulatu. Hic est ille Scipio, qui contra Caesarem in Africa bellum gessit.*

Q. CAECILIVS BASSVS, ad Att. II. 9. Quaestor Caesare & Bibulo

L. I.

L. I. p. 626. ed. Toll. de Inv. I. 50. legem judiciariam frustra tulit de judiciis, quæ ex lege Gracchi apud equites erant, cum senatu communicandis. Brut. 56. Br. 62. equestri ordini nimis deditus. Brut. 46. accusatur a T. Betucio Barro Asculano, & se defendit. pro Dom. 46. M. Drusi inimicus.

Q. CAEPIO, ad Div. VII. 21. est M. Brutus. Prætor urbanus eo anno, quo Cæsar interfectus est. de Fin. III. 2. avus Luculli pueri. ad Att. II. 24. Cn. Cæpio Brutus, Græv. Q. Cæpio Brutus.

CAERELLIA, ad Diverf. XIII. 72. necessaria Ciceronis. ad Att. XIII. 21. studio Philosophiæ flagrat. ad Att. XII. 5.

C. JVLIVS CAESAR, Balb. 19. in Hispania prætor, quæ Gaditanis beneficia tribuerit. ad Att. II. 21. concionem in Bibulum concitare non potest. Dom. 9. gratulatur P. Clodio remotum ex urbe Catonem. ad Att. II. 3. de conjungendo Pompejo & Crasso laborat. ad Div. X. 16. volumina ἀποφθεγμάτων conficit. Cat. IV. 4. sententia ejus de Catilinariis. ad Div. VI. 18. legem, qua prohiberet esse in Decurionibus, qui facerent præconium, ferre cogitat. de Div. I. 15. Dejotarum tetrarchiæ regno multat. ad Div. XIII. 4. in lege Agraria Volaterranos liberat. Br. 71. qualis in dicendo. de ratione latine loquendi accuratissime scripsit. Marc. 1. beneficium in M. Marcellum laudatur. ad Att. XIII. 10. in suspicione est, ejus jussu M. Marcellum interfectum esse; sed defenditur. ad Att. X. 4. prope jubet occidi Metellum tribunum pl. de Divin. I. 52. cum immolaret, in extis bovis opimi cor non fuit. Top. 25. scripsit contra Catonem Ciceronis. *Gell.* IV. 16. ad Att. XII. 41. de Catone & contra Catonem scribit. de Div. II. 9. in Curia Pompeja ante simulacrum Pompeji trucidatus jacet. &c.

C. JVLIVS CAESAR, L. F. de Or. II. 3. Q. Catuli frater. de Off. I. 37. facetiis vicit omnes. de Off. I. 30. ejus sermones multo lepore conditi erant. *Itaque etiam de Or. II. inducitur de jocis & ridiculis disserens.*

C. CAESAR OCTAVIVS, Phil. III. 15. ad Senatus auctoritatem se confert. Phil. XI. 8. adolescentulo imperium extraordinarium Cicero sententia sua tradit. ad Div. XI. dictum Ciceronis ægre fert. ad Div. XII. 23.

L. CAESAR, Tusc. V. 19. jussu Cinnæ interficitur.

L. CAESAR, Planc. 21. Aedilitiam repulsam tulit. Cat. IV. 6. sororis virum P. Lentulum socerum Catilinæ interficiendum censet. Muren. 34. (& ad Att. I. 2.) Consul cum C. Figulo, SCtum facit simile legi

L. CANVLEJVS, in Verr. II. 70. in portu Syracusano publicanus.

M. CANVLEJVS, Br. 92.

P. CANVTIVS, B. 56. homo disertus. subjecisse dicitur P. Sulpitio mortuo orationes. Cluent. 18. Scamandrum accusat. Cluent. 10. accusator Oppianici.

Ti. CANVTIVS, ad Div. XII. 3. Ciceronem producit. ad Div. XII. 23. Phil. III. 9. *v. Periz. A. H. c. 2.*

CAPHO, Phil. XI. 5. & Phil. X. 10. veteranus. Phil. VIII. 3. de grege Antonii nebulo centurio.

C. CAPITO, ad Att. XIII. Cæsarianus. ad Diverf. VIII. 8. XIII. 29. *Cognomen familiæ Ateja. v. Atejus.*

L. CAPITO, ad Q. Fr. III. 1. 5. cum C. Memmio tr. pl. Gabinium postulat.

CAPIVS, ad Div. VII. 24. histrio.

CAPRIVS, Nat. D. III. 23. pater Dionysi, seu Bacchi cujusdam.

CARBO, ad Div. IX. 21. *Cognomen familiæ* Papiriæ *plebejæ. De huc familia epistola illa classica est. De Carbonibus egregia congessit Vallantus de Num. Fam. R. sed v. inpr. Periz. A. H. c. 3.*

C. CARBO, ad Div. IX. 21. (*Arvina*) a L. Damasippo prætore occisus est. Vnus e Carbonibus bonus civis fuit.

CN. seu C. CARBO & ejus frater, scurra, ad Div. IX. 21. homines improbi.

CN. CARBO, ad Div. IX. 21. a M. Antonio accusatus atramento sutorio sumto moritur. *P. Manutius putat esse Metelli Caprarii in consulatu collegam. Ejus, auctore Cicerone l. c. tres filii hi sunt:*

CN. CARBO, Act. I. in Verr. 4. Proconf. Galliæ, quæstore Verre. de Or. III. 3. ter Consul fuit. ad Div. IX. 21. a Cn. Pompejo Lilybæi interfectus est. Homo improbissimus. *In edd. vulg. olim erat* P. *pro* Cn. *quare, hic turbas quasdam dedit, ut apud Manut. ad hanc epist. p. 33. ed. Gr. & Vallantum T. II. p. 205. in Nummis Fanni. Rom.*

M. CARBO, ad Div. IX. 21. P. Flacco accusante condemnatur. Fur magnus e Sicilia.

C. CARBO, Brut. 27. 43. eloquentissimus. de Or. I. 34. ejus exercitationes oratoriæ. Brut. 25. M. Æmilium Lepidum Porcinam studiose audivit. de Or. I. 10. Juris Civilis & morum majorum ignarus fuit. *nam ibi pro* Cn. *esse legendum* C. *res ipsa loquitur & Mssti Lambini probant. vid. Pearcius ad hunc locum.* de Or. II. trib. pl. eo anno, quo Tib. Gracchus cæsus est, seditiosus fuit; in consulatu autem sanior, nam L. Opimium, qui C. Gracchum interfecerat, ad populum defendit. Mil. 7. trib. pl. P. Africanum interrogat in concione, quid de cæde Ti. Gracchi sentiat. de Or. II. 40. ad Div. IX. 21 in cæde P. Africani socius fuisse putatu est. Brut. 27. 43. in Verr. III. 1.

ad

ad Plin. VIII. 61. Rupert. ad Pompon. Enchirid. III. 11. ubi de A. Cascellio *ICto agit, cujus & Horatius mentionem fecit. Ceterum huic familiæ hereditarium quodammodo Jurisprud. studium fuit.*

M. CASCELLIVS, ad Qu. Fr. I. 2. 2. negotiator in provincia Qu. Ciceronis.

CASSANDER, de Div. II. 42. summus Astrologus tempore Panætii.

CASSANDRA, de Or. II. 66. &c. Priami filia.

C. CASSINIVS SCOLA, Mil. 17. Interamnas, familiaris P. Clodii.

CASSIVS BARBA. v. *Barba.*

C. CASSIVS, pro Dom. 50. Censor. *hunc* C. *Cassium Longinum Censorem prodit Sigonius ad annum* V. DXCIX.

C. CASSIVS, pro Planc. 21. in petitione tribunatus repulsam tulit. *Consul cum Cn. Domitio Ahenobarbo.* a. V. DCLVII.

C. CASSIVS, *Varus, qui Consul fuit cum M. Terentio Varrone Lucullo, non L. Gellio, ut Manutius ad pro Rabir. Perd. cap. 7. tradit. nam Gellius anno post Consul fuit.* pro L. Manil. 23. Legi Maniliæ favet. pr. Cluent. 49. Verr. I. 23. in Verr. III. 41. consul a. V. DCLXXX. primo anno præturæ Siculæ Verris. *Forte hic est pater trium Cassiorum* C. L. *& Q. qui diserte non traditur.*

C. CASSIVS, *frater Q. Cassii,* ad Att. V. 21. *is, qui Cæsarem interfecit.* ad Div. VI. 6. legatus Cæsaris. ad Div. VII. 33. declamat apud Ciceronem. ad Div. VIII. 10. quæstor M. Crassi *contra Parthos pugnantis* Crasso interfecto reliquias exercitus collegit. ad Div. XV. 14. Proquæstor M. Crassi. ad Div. XV. 16. Epicureus fit. *Nam Cicero Epicureos appellat ejus novos amicos.* ad Div. XV. 19. Ciceronem, Epicureum Catium propter malum dicendi genus ridentem, ulcíscitur acri epistola.

L. CASSIVS, pro Planc. 24. adolescens, subscriptor Laterensis, contra Plancium, familiaris Ciceronis. Phil. II. 14. ei provincia datur post cædem Cæsaris & Quæstores. *Frater C. Cassii, qui Cæsarem interfecit.* Phil. III. 9. Ei Tribuno pl. mortem denunciat M. Antonius, si in Senatum venisset. ad Att. VII. 21. Trib. pl. initio belli civilis. Capuam venit ad Consules, qui ex urbe fugerant, ut Romam redirent, & pecuniam de sanctiori ærario auferrent.

L. CASSIVS RAVILLA, Verr. I. 55. Censor. *pater ejus, qui legem Tabellariam tulit, Consul a. V. DCXXVI. cum L. Cinna.*

L. CASSIVS, ad Her. IV. 34. auctor legis Tabellariæ & severissimus in judiciis exercendis, S. Rosc. 30. *unde ab eo judices Cassiani dicti sunt.* Brut. 25. 27. legem tabellariam tulit Lepido & Mancino Coss. Sext. 48. le-

X. 23. Tribunus militum in exercitu M. Antonii.

C. CATO, Verr. IV. 10. 28. M. Catonis Cenſorii & L. Paulli nepos, filius ſororis P. Africani, ex Macedonia de repetundis damnatus eſt, pro Balb. 11. damnatus, exul Tarracone vixit. Brut. 28. mediocris orator Brut. 34. Lege Mamilia poſt conſulatum oppreſſus eſt.

C. CATO, ad Div. I. 2. Tribunus plebis Marcellino & Philippo Coſſ. it. ep. 4. 5. legem fert de imperio Lentulo Spintheri in Cilicia abrogando. ad Q. Fr. I. 2. 5. Gabinium de ambitu accuſare voluit, in quo prope occiſus eſt. ad Att IV. 15. & 16. Lege Junia & Licinia abſolvitur. Fufia etiam reus, cum Milone & Cicerone in gratiam redit. Pompejo II. Conſule.

L. CATO, pro Rabir. 7. pro Font. 15. *Conſul fuit cum Cn. Pompejo Strabone tempore belli ſocialis; in quo periit. de quo vid. App. B. C. l. 1. pag. 641.*

M. CATO. *Is, qui ſapiens & Cenſorius dictus eſt.* pro Planc. 8. Tuſculanus. pro Mur. 8. homo novus. & deinde Conſul & Cenſor. in Cæcil. 20. Conſul in Hiſpania fuit. in Acad. IV. 2. Græcas literas ſenex diſcit. de Orat. I. 37. III. 33. Orator & JCtus. de Orat. II. 32. libri ejus de jure laudantur. de Off. I. 29. apophthegmata collegit. de Or. I. 55. ejus origines. dixit in Qu. Sergium Galbam. Brut. 15. 16. 17. ejus orationibus antiquiores non extitere, laudantur. de Off. I. 23. Carthaginem delendam ſuadet, in quo & mortui valuit auctoritas. ad Div. IV. 6. filium ſummo ingenio & virtute amiſit. Brut. 20. exceſſit annos 85. natus. laudatur plurimis locis ejus nomen, ut de Inv. I. 4. de Div. I. 15. II. 24. de Off. I. 11. II. 25. &c.

M. CATO, M. filius. de Off. I. 11. 23. in exercitu Pompilii in Liguria tiro militat. Macedonico bello interfuit. vid. Plutarch. in Æmilio Paullo. ad Div. IV. 6. patre vivo obiit. laudatur.

M. CATO, M. F. M. N. de Off. III. 16.

M. CATO, M. F. M. N. M. PRON. pro Mur. 2. accuſat L. Murenam. pro Dom. 8. bello Cyprio præficitur lege Clodia, ut de rep. ablegaretur. ad Att. I. 14. vehementer contra P. Clodium de religione reum agit. confer. ep. 13. ad Div. I. 9. Ciceroni invidet. ad Div. VIII. 11. honorifice locutus de Cicerone, ſupplicationem non decernit. ad Att. X. 16. Siciliam tenere non poteſt, in quam miſſus fuerat, cum tenere potuiſſet. de Divin. I. 31. homo doctus, perterretur vaticinio cujusdam Rhodii remigis. de Off. I. 31. in Africa Cæſari ſe tradidit. de Div. I. 14. quædam eum fefellerunt. de Fin. III. 2. legendi aviditas. de Off. I. 31. ad incredibilem a natura factus eſt ſeveritatem. Paradox. I. coll. pro Mur. 29. perfectus Stoi-

CEPHALVS, ad Att. IV. 16. Atheniensis, qui inducitur in Platonis πολιτεία.

CEPHEVS, de N. D. II. 43. sidus. Tusc. V. 3. cum uxore, genero & filia in stellas relatus.

CERCOPS, de N. D. I. 34. Pythagoreus. cui Pythagoræi carmen Orphicum tribuebant. *De hac re v. Clemens Alex. Strom. L. I. p. 333. & Suidas in* Ορφεύς.

P. CERVIVS, in Verr. V. 44. legatus Verris.

CESENIVS LENTO, Phil. XII. 9. Septemvir.

C. CESTILIVS, in Sen. p. redit. 8. Trib. pl. P. Lentulo Spinthere Cos.

C. CESTIVS, *v. Castius.*

CETHEGVS, *est cognomen familiæ cujusdam Lentulorum e gente Cornelia.*

C. CETHEGVS, Sull. 25. Metellum Pium vulnerat in Hispania. in Senat. p. Red. 4. est consobrinus L. Pisonis Cæsonini. Catil. III. 3. Catilinæ socius in conjuratione.

M. CETHEGVS, M. F. de Senect. 14. Suadæ medulla dictus est ab Ennio. etiam senex in dicendo studiosissime se exercet. Brut. 15. primus fuit, qui eloquens Romæ fuit & habitus est. Belli Punici II. tempore vixit, P. Tuditani Coll. in Consulatu. &c.

P. CETHEGVS, Prætor a. V. DCLXXIX. Br. 48. remp. cognorat & tenebat. in senatu consularium auctoritatem assequebatur; in publicis causis parum valebat, in privatis veterator. Parad. 5. Ei homini non probatissimo homines amplissimi serviunt, munera mittunt &c. provinciarum ejus auctoritate consequendarum causa. *Respicit inprimis ad L. Lucullum. v. Plutarch. in Lucullo. p. 495. ed. Wechel. De eodem Cethego capio locum pro Cluent. c. 31.*

CHAEREA, pro Q. Roscio sæpe, est C. Fannius Chærea.

CHAERESTRATVS, pro S. Roscio 16. nomen Comicum.

CHAERIPPVS. vid. *Cherippus.*

CHARON, ad Att. VI. 2. Græcus, qui inducitur in Dicæarchi libro, *v. in* Dicæarchus. *Græv.* Chæron.

CHARES, ad Her. IV. 6. *Lyndo oriundus, statuarius, Lysippi discipulus, qui celebrem illum Solis colossum Rhodium, qui inter septem miracula numerabatur, fecit. Plin. XXXIV, 8. Junius in Catalogo Pictorum &c.*

CHARIDEMVS, Verr. I. 20. Chius.

CHARISIVS, Brut. 83. Orator Atticus, multas orationes aliis scripsit, Lysiam volebat imitari.

CHARMIDAS, vel CHARMADAS, Acad. IV. 6. Carneadis auditor; eloquens, *vulgo: Carneades, confer* de Or. I. & *ibi Pearcium.* in Orat. 16. e Carneadis judicio eadem eodem modo docuit semper. de Orat. II. 88.

I. M.

Cæci

jor, alter minor dicitur; minoris mentio fit ad Div. VIII. 8. ad quem locum vid. Manut. ad Div. XI. 22. se cum Antonio conjunxit propter patris restitutionem, sed deinde cum optimatibus fecit. Qui utrum major, an minor fuerit, parum dixerim.

A. CLAVDIVS, in Verr. II. 57. Siculus, a Claudio quodam civitate donatus.

C. CLAVDIVS, f. CLODIVS, Caeci filius, Brut. 18. M. Tuditani collega in Consulatu (a. V. DXIV.)

C. CLAVDIVS, *P. Clodii avus*, Appii Claudii maj. & min. pater, pro Planc. 21. Consul fuit cum M. Perperna (a. V. DCLXI.) Rabir. 7. homo potens, mediocris orator. Brut. 45.

C. CLAVDIVS, P. Clodii patruus, *App. F.* Har. resp. 12. ejus magnificentissima aedilitas fuit. Verr. IV. 4. de Off. II. 16. praetor L. Licinio Crasso & Q. Mucio Coss. Verr. II. 49.

C. CLAVDIVS, C. F. e tribu Palatina, homo plebejus de cohorte Verrina. Verr. II. 42.

L. CLAVDIVS, de Harusp. resp. 6. Rex sacrorum, qui cum ceteris pontificibus domum Ciceronis religione liberavit. *Praenomen Lucii duos tantum e familia Claudia gessisse & usurpatum ab ea amplius non esse, quod de criminibus capitalibus damnati essent, tradit Suetonius in Tiberio. c. I.*

M. CLAVDIVS, ad Div. VIII. 4. a repulsa postulatur a duobus fratribus Gallis M. & Qu. E Marcellis *fuit*, *sed viri docti legunt* M. Calidius.

P. CLAVDIVS, de Div. I, 16. Appii Caeci filius, collega L. Junii in Consulatu bello Punico primo (a. V. DIV.) classem maximam perdidit, cum vitio navigasset, de N. D. II. 3. propterea condemnatus est. confer de Div. II. 33.

P. CLAVDIVS, Brut. 15. est collega L. Porcii Cos. a. V. DLXIX.

P. CLAVDIVS, de Div. I. 46. augur. *Sed ibi* Appius *legendum esse, & auguris nomen & res ipsa docet, ut viderunt Manutius, Lambinus, Davisius.*

T. CLAVDIVS, Centumalus. de Off. III. 16.

T. CLAVDIVS, in Vatin. 1. P. Sextium de vi accusare voluit, communicato cum Vatinio consilio, abjecit consilium, cum M. Tullius Albinovanus accusare instituerit.

CLEANTHES, Acad. II. 23. Stoicus. de Fat. 7. magister Chrysippi. de Div. I. 3. ea, quae Zeno in suis commentariis de Divinatione tradiderat, uberiora facit. Acad. II. 41. Solem Deum putat. de Fin. II. 21. ejus tabula de voluptate & virtute. de Fin. IV. 3. scripsit artem Rhetoricam f. potius obmutescendi.

CLEOBIS, Tusc. I. 47. mors ejus & pietas.

P. CLODIVS, Appii filius. de hujus hominis moribus, sceleribus, tribunatu, legibus, morte agitur in orationibus post red. in Sen. pro Dom. de Har. respons. pro Sext. in Vatin. pro Milone &c. Domi Cæsaris deprehenditur veste muliebri. ad Att. I. 12. contra jus adoptatur. pro Dom. 13. ad plebem traducitur a C. Herennio. ad Att. I. 18. 19. simulat, se omnia Cæsare, Crasso, Pompejo auctoribus facere. de Har. resp. 22. promittit Pompejo, se nihil Ciceroni periculi creaturum. ad Att. II. 22. 23. incitat plebem, ut propter annonæ caritatem lapidationem faceret. pro Dom. 5. Apuleja populi dicitur. ad Att. IV. 11. &c.

P. CLODIVS, Cœl. 13. *amicus Ciceronis a Clodiæ fratre diversus, inter accusatores M. Cælii. disertus.*

SER. CLAVDIVS, ad Att. I. 20. frater Papirii Pæti.

SEXT. CLODIVS, pro Dom. 10. ejus fœditas. ei rem frumentariam P. Clodius lege frumentaria permittit.

SEXT. CLODIVS, Rhetor. ad Att. IV. 15. quo usus est Atticus, & Antonius Phil. II. 19.

SEXT. CLAVDIVS Phormio. Cæc. 10. argentarius.

CLOELIVS, ad Att. X. 8. Cæsarianus, cliens Attici.

T. CLOELIVS, Sext. Rosc. 23. Terracinensis quidam, homo non obscurus. *Hæc videntur pugnare. Fuit obscurus Romæ, non obscurus in patria.*

CLVATIVS, ad Att. XII. 18. it. 36. *Manutio Architectus videtur, qui Ciceroni formam fani descripserat, quo Tullia consecraretur.*

CLAVDITAE, de Div. I. 41. haruspices in Peloponneso.

CLVENTIA, pro Cluent. 5. soror Cluentii.

A. CLVENTIVS AVITVS, pro Cluent. 1. Larinas.

C. CLVVIVS, Qu. Rosc. 14. Judex in causa Fannii contra Flavium.

CLVVIVS, *Puteolanus*, ad Div. XIII. 7. a Cæsare præfectus agro in Gallia Cisalpina dividendo.

M. CLVVIVS Puteolanus, fœnerator. ad Att. VI. 2. ad Div. XIII. 56.

CLVVIVS TVLLVS, Phil. IX. 2. legatus Rom. a Larte Tolumnio Fidenis interfectus.

CLYTAEMNESTRA, de Fat. 15. filia Tyndarei.

COCCEJVS, ad Att. XII. 13. 18. *Videtur esse, qui dein M. Antonii Triumviri quæstor & legatus proquæstore fuit, auctor pacis inter Antonium & Octavianum. de quo Appian. B. C. L. V. p. 1122. sqq. ed. Toll. Prænomen ejus ap. Appianum est* Lucius, *in numo ap. Vallantium de Num. Fam. T. I. p. 268.* Marcus.

COCLES, de Legg. II. 4. de Off. I. 18. Parad. 1. fortis. pontem contra vim hostium obtinuit solus.

fuit in regibus expellendis Bruti socius. ei collega Brutus imperium abrogavit.

P. & L. COMINII, pro Cluent. 36. equites Romani diserti.

P. COMINIVS *Spoletinus*. Brut. 78. eques Rom. accusavit C. Cornelium Cicerone defendente. pro C. Corn. I.

SEXT. COMINIVS, Verr. IV. 10. eques Rom.

CONNVS, ad Div. IX. 22. fidicen, quo magistro usus est Socrates.

C. CONSIDIVS, pro Lig. 1. Prætor Africæ proximo anno ante ortum bellum civile.

L. CONSIDIVS, Agrar. II. 34. Duumvir Capuæ.

M. CONSIDIVS *Nonianus*, ad Att. VIII. 11. proprætor. ad Div. XVI. 12. ei Gallia citerior obtigit. *Hunc locum Manutius de* Q. Considio Gallo *capit*, *Vrsinus de* Cajo. *Sed Manutius idem ad Att. VIII. u. recte ad* M. *refert*, *qui ibi diserte prætor vocatur*.

QV. CONSIDIVS *Gallus*, ad Div. XII. 25. Verr. I. 7. pro Cluent. 38. Senator. ad Att. II. 24. senex fortissimus timorem Senatorum de morte a Cæsaris militibus tollit. ad Att. I. 12. fœnerator. *de ejus facilitate & æquitate* vid. Valer. Max. IV. 8.

C. COPONIVS, de Div. I. 31. homo prudens atque doctus, ad Att. VIII. 12. prætor C. Marcello & Lentulo Coss.

M. COPONIVS, de Or. I. 39. II. 32. Brut. 52. a Qu. Scævola defenditur contra M' Curium.

T. COPONIVS, pro Balb. 23. Tiburtinus, damnato C. Massone civis Rom. factus est. Nepotes habuit T. & C. Coponios.

T. & C. COPONII, pro Cœl. 10. adolescentes doctissimi.

CORAX, de Or. I. 18. III. 21. Siculus, scriptor de rhetorica antiquissimus. Brut. 12. qua occasione & tempore artem rhetoricam scripserit?

L. CORDIVS, Verr. IV. 20. negotiator Siculus.

L. CORFIDIVS, pro Lig. 11. eques Rom. Ligarii advocatus. v. *Curfid.*

CORICVS, Phil. XIII. 12. *sive, ut quidam volunt: C. Oricus.* Aedilis Cæsaris beneficio, a Cicerone defensus esse videtur.

CORIOLANVS, MARCIVS Brut. 11. cum Themistocle comparatur.

CORNELIA GENS, de Leg. II. 22. ex ea nemo crematus, sed omnes humati sunt. primus ex ea familia, & quidem patricia, Sulla voluit cremari.

CORNELII, pro Corn. I. tam multi fuerunt, ut etiam collegium constitutum sit.

CORNELIA, mater Gracchorum. Brut. 26. filios docuit. epistolæ ejus. Brut. 28. de Div. II. 29. de Inv. I. 49.

CORNELIA, ad Div. V. 6. uxor P. Sextii, Corn. Scipionis filia.

CORNELIVS, Verr. III. 11. medicus C. Verris in Sicilia.

competitor Ciceronis in Consulatu. ad Div. XII. 17. Ciceronis collega in Auguratu. *Vir doctus hic est, ad quem sunt Ciceronis quædam epistolæ, Proprætor Africæ vivo adhuc Cæsare.*

Q. CORNIFICIUS, Q. F. ad Div. XII. 25. ad Div. VIII. 7. Cæsaris Quæstor.

C. CORNVTVS, ad Att. I. 14. Pseudo-Cato. *h. e. imitator Catonis.* trib. pl. *M. Pisone & Messala Coss.* in Sen. post Red. 9. prætor P. Lentulo Spinthere Cos.

M. CORNVTVS, Font. 15. Legatus bello sociali.

M. CORNVTVS, Phil. XIV. 8. ad Div. X. 12. prætor urbanus Hirtio & Pansa Coss.

M. & P. CORTIVS, Verr. V. 64. equites Romani in agro Taurominitano.

TI. CORVNCANIVS, Planc. 8. Sull. 7. Tusculanus. Dom. 53. Nat. D. III. 2. Pontifex Max, *primus e plebe.* de Or. III. 33. omnibus civibus consilii sui copiam fecit. Br. 14. ex pontificum commentariis longe plurimum ingenio valuisse videtur.

CORYPHE, Nat. D. III. 23. Oceani filia, Minervæ Coriæ e Jove mater.

C. COSCONIVS, Sull. 14. prætor Consule Cicerone. Vat. 5. Proconsul Hispaniæ ulterioris, post præturam. habuit Vatinium legatum. ad Att. II. 19. Viginti-Vir agris dividundis lege Cæsaris; in cujus mortui locum invitatur Cicero.

C. COSCONIVS CALIDIANVS, Cluent. 35. Orator clamosus. Brut. 69. nullo acumine sed grata populo verborum copia.

M. COSSETIVS, Verr. III. 27. eques Rom. qui in Sicilia versabatur.

L. COSSINIVS TIBVRS, Balb. 23. damnato T. Cœlio civis Rom. factus. Ejus filius eques Rom. fuit.

L. COSSINIVS, ad Att. II. 1. ad Att. I. 20. ad Div. XIII. 23. tribulis Ciceronis & amicus.

L. COSSINIVS ANCHIALVS, ad Div. XIII. 23. libertus L. Cossinii.

COSSI FRATRES. de Or. II. 23.

COSSVTIANAE *Tabernæ.* ad Div. XVI 27.

M. COSSVTIVS, Verr. III. 78. *idem qui* Cossetius.

C. COTTA, Acad. IV. 26. Consul fuit cum P. Servilio Gemino, *male vulgo* M. Cotta *legitur.*

C. COTTA, *M. frater,* pro Corn. I. de suis legibus abrogandis refert. in Pis. 26. nimia triumphandi cupiditate flagrat. de N. D. I. 6. Academicus. Brut. 49. seqq. qualis orator. pro Cæcina 33. ad Att. XII. 20.

L. COTTA, *Prætorius.* Brut. 36. qualis orator.

L. COTTA, Brut. 21. accusatur a P. Africano minori. de-

pro cive, qui civis non sit. de Or. III. 1. ejus mors.

L. CRASSVS, *filius*. de Off. II. 16. magnificentissima ædilitate cum Q. Mucio functus est.

L. CRASSVS, Br. 58. P. Nasicæ & Liciniæ C. Lælii neptis filius, a L. Crasso avo materno testamento adoptatus.

L. PAPIRIVS CRASSVS, ad Div. IX. 21. vide in *Papirius*.

M. CRASSVS, de Or. I. 36. prætor a. V. DCXLVIII. de Fin. V. 30. ἀγέλαστος, quia semel in vita risit.

M. CRASSVS, *Triumvir*. ad Div. I. 1. Brut. 64. 65. seq. qualis orator. in Verr. V. 2. contra fugitivos in Italia mittitur: impediit, ne fugitivi Messanam transire possent. pro Balb. 7. Balbum defendit. pro Murena. 23. L. Murenam defendit. de Har. resp. 6. pontifex. Phil. II. 3. cum eo multæ Ciceronis contentiones fuere. ad Att. I. 14. laudat in Senatu Ciceronis consulatum. ad Att. I. 17. impellit publicanos Asianos, ut locationem induci postularent. ad Att. IV. 13. nulla dignitate paludatus abit in Syriam. Tusc. V. 39. surdaster fuit. de Div. I. 16. quid ei acciderit dirarum obnunciatione neglecta. de Div. II. 9. trans Euphratem cum ignominia & dedecore periit. ibid. 40. omen, quod ei Brundisii oblatum est. de Off. I. 30. Sullæ deservit, ut quod velit consequatur. ibid. 8. eam demum pecuniam magnam judicat, cujus fructibus exercitus ali possit.

M. CRASSVS, pro Balbo 23. eum Mamertini ex lege Papia repetere instituunt; *quia ex Mamertino aut civis factus erat Rom. aut se pro cive gerebat.*

P. CRASSVS, Brut. 19. cum Africano maj. consul fuit. *nempe a. V. DXLVII. idem Pontifex Max.*

P. CRASSVS, *Mucianus Dives*. Brut. 26. Orator valde probatus, *adoptatus a P. Crasso Divite*, P. Mucii filius & P. Scævolæ frater, domi jus civile cognoverat. de Or. I. 37. ejus de eloquentia & Juris studio conjungendo sententia. ibid. 57. JCtus. *cf. l. 13. Rupert. ad Enchir. Pompon. III. 6. Perizon. Animadv. c. 9. &c.* Phil. XI. 8. Pontifex M. multam dicit Collegæ Consuli L. Valerio Flacco flamini Martiali, si a sacris discessisset, (a. V. DCXXII.) *quod nolebat eum ad bellum cum Aristonico proficisci, ad quod ipse profectus fœde periit.*

P. CRASSVS, pro Fontej. 15. Legatus Luc. Cæsaris in bello sociali. *cf. Appian. B. C. I. p. 635.* de Or. III. 3. in seditione Mariana se ipse sua manu interficit. Arch. 5. Censor cum L. Julio Cæsare nullam populi partem censet. (a. V. DCLXIV.) *Consul fuit a. DCLVI. cum Cn. Lentulo Clodiano. Est M. Crassi III. viri pater.*

VIII. 12. familiarissimus Pompeji, ut Theophanes.

CVLEO, ad Div. X. 34. Trib. Mil. in exercitu Lepidi, qui ab Antonio ad eum transierat, cum ante a Lepido contra ejus voluntatem ad Antonium isset.

CVLLEOLVS, ad Div. XIII. 41. *Illyrici ante Cæsarem prætorfuisse videtur.*

CVLLEOLVS, ad Att. VI. 3. *homo vilis h. l. significari videtur.*

CVPIDO, Nat. D. III. 23. Cupidines plures.

L. CVRFIDIVS, ad Att. XIII. 44. hoc nomen ex Ligariana tollitur, monitu Attici.

CVRIATII, de Inv. II. 26. tres fratres, de quibus Liv. L. I. 24. seqq.

C. CVRIATIVS, de Leg. III. 9. Trib. pl. V. annis ante Ti. Gracchi tribunatum primum, Consules in vincula conjecit.

C. CVRIO, Avus, Br. 32. ejus orationes. *Consulatum non adeptus est.* Prætor fuit A. V. DCXXXII.

C. *Scribonius* CVRIO, *Pater*, Brut. 60. *Consul fuit cum Cn. Octavio* a. V. DCLXXVII. Rab. 7. in cæde Saturnini est cum Consulibus. Manil. 23. legi Maniliæ favet. ad Div. I. 4. vir Consularis. in Pison. 19. de Dardanis triumphat e Macedonia rediens. de Or. II. 23. Cossos fratres defendit contra M. Antonium Oratorem. ad Att. I. 14. P. Clodium in Senatu juvare frustra studet. Har. Resp. 6. Pontifex. ad Div. VIII. 11. negat se permissurum ut Ciceroni supplicatio decernatur. Vat. 10. laudatur, ei insidiatur Vatinius. Or. 32. Brut. 60. memoria destituitur subito. Off. II. 17. dicebat se omnia, quæ haberentur amplissima, sine ullo munere adeptum esse. ad Div. II. 2. moritur Calvino & Messala Coss. Act. I. in Verr. 7. Corn. I. Br. 49. 60. in libris etiam, quæ dixit, obliviscitur.

C. *Scribonius* CVRIO, filius, ad quem sunt epistolæ libri II. ad Div. ad Div. VIII. 4. tribunatum petit. ejus facilitatem homines metuunt. eum Cæsar valde contemnit. ad Div. VIII. 8 se parat contra Cæsarem. ad Div. VIII. 6. in tribunatu nihil agit, de intercalando obtinet, fit popularis, & pro Cæsare loquitur, legem Viariam & Alimentariam fert. ad Div. II. 13. Cæsarem defendere incipit, quod ante suspicatus est Cicero. ad Div. VIII. 11. negat se permissurum, ut Cæsar de provincia decedat, Pompejum id cupientem male accipit, & ejus II. consulatum exagitat. ad Div. VIII. 10. trib. pl. de agro Campano ante Cæsaris adventum e Gallia dividendo ex ejus lege laborat, ne Cæsar dividere possit. ad Att. I. 14. filiola M. Antonii dicitur. Phil. II. 2. scortum M. Antonii Trium-Viri. Br. 81. naturam habuit admirabilem ad dicendum; plane eruditus. temeritate in bello Civili periit.

P. CUSPI-

D.

tylenis sermo habetur. de *Div.* I. 3. & 50. cetera divinationis genera sustulit, probat somnia & vaticinia per furorem. de Div. II. 51. ejus magnus liber est, nescire ea, quæ eventura sint, melius esse, quam scire. de Off. II. 5. magnum & copiosum librum de hominum interitu scripsit. &c.

P. DIDIVS, pro Font. 15. legatus L. Cæsaris in bello sociali, Appian. B. C. L. I. p. 635.

T. DIDIVS, pro Planc. 25. in Pis. 25. ex Macedonia triumphat, *scilicet de Scordiscis, ex Pratura, is, qui Consul cum Q. Metello legem Cæciliam Didiam tulit.* a. V. DCLV.

T. DIDIVS, de Or. II. 47. Trib. pl. cum L. Cotta. vide in *L. Cotta.*

DIGITI IDAEI, de N. D. III. 16. *sive* Dactyli, *sunt sacerdotes matris deûm.*

DINEA, *Larinas.* pro Cluentio 5. socrus Oppianici.

DINON, de Div. I. 23. Persica scripsit. *Est is, quem laudat & fide dignum judicat Cornelius Nepos in Conone. Fuit pater Clitarchi, qui Alexandri M. tempore floruit. vid. Voss. de H. Gr. L. IV. c. 8. ubi recte ostendit*, Dinonem *appellandum esse, non* Dionem.

DINOMACHVS, Tusc. V. 30. Fin. V. 8. Offic. III. 33. de summo bono Calliphonem sequitur, & ita controversiam componi posse putat.

DIO, Syracusius. de Or. III. 33. Platonis discipulus. Tusc. V. 35. Platonis ad ejus propinquos epistola. *Est septima inter Platonicas, post mortem Dionis, patriæ liberatoris, scripta.*

DIO, Stoicus, de Leg. III. 5. de magistratibus subtiliter scripsit. *Ante Panætium scripsit, ut ex h. l. colligo.*

DIO, philosophus, ad Div. IX. 26. eo utitur Papirius Pætus. *Nescio quis; nisi forte Academicus, de quo postea, aut Epicureus quidam. Pætus enim Epicureus fuit.*

DIO, Verr. I. 10. Halesinus.

DIO, Flacc. 30. Apollonidiensis.

DIO, Verr. II. 7. a Q. Metello civis Rom. factus, unde Q. Cæcilius Dio dicitur. c. 9.

DIO, Cœl. 10. legatus Alexandrinorum, qui Ptolemæum Auletem Romæ accusaret, interfectus est Romæ, eaque cædes in M. Cœlium collata. *Academicum appellat Strabo L. XVII. p. 1147. ubi tota res de Ptolemæo & legatione commemoratur fuse. Hic est* Dio Academicus, *qui Acad. IV. 4. memoratur.*

DIOCHARES, ad Att. XI. 6. C. Cæsaris libertus.

DIOCLES, Verr. IV. 16. Lilybætanus.

DIOCLES Phimes Panormitanus, Verr. III. 40.

DIODORVS, de Fat. 6. valens Dialecticus. *Etiam Sextus Empir.* διαλεκτικώτατον *appellat.* ad Div. IX. 4. possi-

DORIS,

DORIS, Locrensis. Tusc. V. 20. uxor Dionysii Tyranni.

DOROTHEVS, Verr. II. 36. Thermitanus.

DOTERIO, ad Att. I. 6. histrio.

DRACO, de Or. I. 44. primus Atheniensium legislator.

DRVIDAE, de Div. I. 41. vates & augures in Gallia. *de quibus consulant tirones Cæsar. B. Gall. V. 13. 14.*

C. *Livius* DRVSVS, Brut. 28. ejus filii duo C. & M. *Pronepos est M. Livii Salinatoris, qui primus cognomen hoc ab interfecto Drauso Gallorum duce tulit. de quo, totaque familia v. Sueton in Tiber. 4.*

C. DRVSVS, C. Fil. Brut. 28. qualis orator fuerit. Tusc. V. 38. Jctus, qui etiam, cum cæcus factus esset, de Jure diligenter respondit, & a multis consultus est. *Hunc Drusum vulgo in veterum Jctorum commemoratione prætermittunt. Pomponius non meminit ejus.*

M. DRVSVS, C. fil. Brut. 28. tribunus C. Gracchum iterum trib. pl. fregit. *Nam ita legendum esse, non* fecit, *viri docti ad unum omnes censent, & res postulat. Hic est ille Drusus, qui hanc ipsam ob rem, quod Senatus causam contra Gracchum egit;* Patronus senatus *appellatus est. Sueton. l. c. Ad hunc Drusum referunt etiam illud* de Offic. I. 30. In M. Druso adolescente magna fuit severitas. *Sed mihi ad ejus filium referendum videtur. Ipsa verba Ciceronis id docent. Primo ponuntur* L. Crassus & L. Philippus, *quo Consule deim tribunus M. Drusus fil. fuit. Deinde* C. Cæsar, L. F. *Iisdem temporibus dicitur multa severitas fuisse in M. Scauro & in* M. Druso adolescente. *Pater autem illis temporibus* adolescens *non fuit. Item M. Drusus filius & M. Scaurus, ut hic, junguntur pro Dom. 19.* ad Herenn. II. 13. prætor urbanus judicium reddidit, quod cum herede mandati ageretur. *M. Drusum quemdam Prætorem urbanum fuisse reperio a. V. DCXXXVII. Atque eum esse illum ipsum Patronum senatus, temporum ratio docet. Nam tribunatus Gracchi secundus cadit in a. V. DCXXXI. &c. Obtinuit aliquot annis post Macedoniam* ex Consulatu *& Scordiscos vicit. v. Flor. III. 4. & Vallantium T. I. p. 51. 52.*

M. DRVSVS. M. fil. pro Dom. 46. trib. pl. & Pontifex, Q. Cæpionis inimicus. pr. Mil. 7. M. Catonis Vticensis avunculus. Br. 49. 62. Orator gravis cum de rep. diceret. de Offic. I. 30. severitas in eo adolescente fuit. v. *in M. Drusus, C. F.* pro Cluent. 56. Postum. 7. eos, qui res judicarunt, *equites*, tentavit quæstionibus constitutis in judicium vocare. Eæ rejiciuntur. pro Mil. 7. Senatus propugnator ac pæne patronus. de Or. III. 1. refert ad Senatum de convicijs L. Philippi Con-

L. EGNATIVS, ad Att. X. 15. fœnerator. VII. 18. IV. 12.

L. EGNATIVS RVFVS, ad Div. XIII. 43. &c. eques Romanus, negotiator. *Viri docti, quantum ex observationibus ad h. l. & alibi intelligo, hos omnes pro eodem habent. Ego ad minimum tres distinctos homines puto; unum* Sidicinum, *qui debebat Ciceroni, nomen, neque optimum neque pessimum, quod in illum* Rufum *non convenit, hominem divitem & in provinciis negotia magna habentem: alterum, qui* Rufi, *tertium, qui* Maximi *cognomen habeat. Nam utrumque cognomen ejusdem esse non putem.*

L. EGNATVLEJVS, Phil. III. 3. Quæstor legionem Martiam ab Antonio avertit ad Octavium Cæsarem.

EGRITOMARVS, in Cæcil. 21. Gallus, Cn. Domitii hospes &c.

ELISIVS, Terinæus, Tusc. I. 48. filium nimis lugens in psychomantio quid responsi acceperit, e Crantoris consolatione.

ELESIODOLVS, Font. 5. *videtur de coborte M. Fonteji fuisse. Nomen Romanum non videtur.*

EMPEDOCLES, de Or. I. 50. Agrigentinus, physicus dictus. egregium poëma fecit. Nat. D. I. 12. elementa Deos facit. Acad. II. 13. confitetur ignorantiam, ut Socrates. *Pythagoræ discipulus, de cujus scriptis vid. præter alios Fabric. B. G. II. 12.*

EMPIRICI, Acad. II. 39. *Genus Medicorum, quod opponitur* λογικοῖς ἰατροῖς *ap. Sextum Emp. adv. Logic. §. 156. 191. Nihil anatomiæ, nihil semioticæ tribuit, omnia in usu & experimentis ponit. v. Celsus L. I. præf. ubi primum* Serapionem *se Empiricum professum esse dicit.*

EMPLATORIVS, ad Div. I. 8. *nomen hominis obscuri; non videtur Romanum esse.*

ENDYMION, Fin. V. 20. ejus somnus, Tusc. I. 38.

ENGONASI, Nat. D. II. 42. sidus.

M. ENNIVS, ad Att. XV. 26. *sed suspectum est Corrado hoc nomen.*

Q. ENNIVS, ad Her. II. 22. Rudius e Calabria, poëta suo tempore præstans, Scipionique Africano propterea dilectus. v. p. Archia. 9. Fulvium contra Aetolos bellum gerentem comitatus est. Acad. IV. 27. somniat se esse Homerum. Acad. IV. 16. ejus Epicharmus. de Divin. I. 13. ejus Andromacha. &c.

EPAMINONDAS, ad Div. V. 12. apud Mantineam moritur.

EPHORVS, de Or. II. 13. 23. Brut. 56. Or. 51. 57. Cumæus, Isocratis discipulus, historiam scripsit. *de eo vid. Voss. de Hist. Gr. I. 7. Cave confundas cum* Ephoro Cumano, *item historico, sed recentiori.*

EPICHARMVS, Tusc. I. 8. Siculus, poëta acutus. ad Att. I. 19.

18. concitatione quadam animi & soluto liberoque animo futura præsentit. de Leg. II. 11. *De ejus ætate non consentiunt veteres. Tempore septem sapientum vixisse, plerique consentiunt. de eo v. Laert. I. 109. seqq. & ibi Viros doctos. scriptores de eo multos laudat Fabric. B. G. I. 6.*

M. EPPIVS, ad Att. VIII. 11. *Pompejanus.* laudatur.

EPPVLEJA, ad Div. VI. 12. uxor T. Ampii Balbi.

EQUUS *Trojanus*, ad Div. VII. 14. fabula Livii.

ERATOSTHENES, ad Att. II. 6. Geographica scripsit. Ea sibi Cicero præposuerat, cum Geographica scribere susciperet; valde reprehendebatur a Serapione & Hipparcho. *Cyrenæus fuit, discipulus Aristonis Chii, insigni eruditione vir. Vixit Alexandriæ tempore Ptolemæi Evergetæ. Ejus Geographica in magno pretio apud Romanos fuisse, etiam ex Cæsare colligas, qui eum potissimum e Græcis nominat, ubi de sylva Hercinia agit. de B. G. VI. 24.*

ERECHTHEVS, vel ERICHTHEVS, pro Sext. 21. rex Athenis, cujus filiæ vitam pro patriæ salute contemsere. de Fin. V. 22. de N. D. III. 19. quapropter Deæ sunt Athenis habitæ, ibique delubrum habent.

ERETRICI, vel ERETRIACI, de Or. III. 17. Acad. IV. 42. *genus Philosophorum Socraticorum a Menedemo Eretriaco ortum, qui e Schola Eliaca fuit.*

ERIPHYLA, vel ERIPHYLE, Verr. IV. 18. Amphiarai uxor. *de cujus monili fabula nota est.* de Inv. I. 50. auro vitam viri vendidit.

EROS, ad Att. X. 15. *Philotimi servus aut libertus.* ad Div. XII. 26. Eros Turius *quidam nominatur.* pro Q. Rosc. 11. *est nomen comœdi, e disciplina Roscii.*

C. ERVCIVS, pro S. Rosc. 13. accusator.

C. ESERNVS, pro Cœl. 30. qui cum M. Camurtio est condemnatus propter facinus quoddam in Vettium commissum.

ETEOCLES, de Offic. III. 21. Oedipi regis Thebanorum filius & Polynices frater, quorum nota est fabula.

EVANDRUS, Acad. IV. 6. Lacydis auditor, Egesini doctor. *Academicus, & quidem de media Academia.*

EVBVLEVS, de N. D. III. 21. filius Jovis & Proserpinæ. vid. in *Anaces.*

EUBULIDA, Verr. V. 42. Herbitensis.

EUBULIDES *Grosphus*, Verr. III. 23. Centuripinus.

EUCHADIA, in Pis. 36. nomen fœminæ Macedonicæ.

EUCLIDES, Acad. IV. 42. discipulus Socratis, *a quo Megarici & Dialectici orti sunt.* solum bonum dicit, quod esset unum & simile & idem semper.

L. *Rosci-*

F.

L. *Roscius* FABATVS, ad Att. VIII. 12. cum L. Cæsare conditiones pacis fert a C. Cæsare. ad Div. X. 33. interiit in prœlio Mutinensi, duce Pansa, cujus erat legatus.

Q. FABERIVS, ad Att. XIII. 8. ad Att. XII. 21.

FABIVS, de Divin. II. 33. de Fat. 6. 7. *hoc nomine utuntur veteres in iis rebus, quæ liberalium hominum sunt, cum neminem nominare volunt, uti JCti fere nomine* Caji & Titii *utuntur. Ceterum plures, quam hic e Cicerone commemorantur, Fabios vid. infra in Maximis.* Maximus *enim est inter cognomina Fabiorum.*

FABIVS, ad Att. II. 1. adulter Clodiæ, cum Metelli uxor esset.

C. FABIVS, ad Att. VII. 3. Cæsaris legatus.

C. FABIVS, ad Q. Fr. I. 2. 2. quantum colligere licet, fuit præfectus aut minister quidam Q. Ciceronis in provincia.

M. FABIVS, Font. 12. subscriptor M. Plætorii contra M. Fontejum.

M. FABIVS GALLVS, ad Div. VII. 24. Epicureus, librum scripsit de M. Catone. ad Att. VIII. 12. ad Div. VII. 23. ad Div. II. 14.

M. & Q. FABII, ad Div. XIII. 59. XV. 14. fratres. ad Div. IX. 26.

Q. FABIVS, Agrar. II. 33. Consul cum Fulvio, quibus Coss. Capua capta est.

Q. FABIVS, de Or. II. 66. Act. I. in Verr. 7. ejus fornix. Fornix Fabianus *sæpe commemoratur, extructus a Q. Fabio Maximo Censore, qui Consul A. V. DCXXXII. fuit & Allobroges vicit, e quorum manubiis fornix extructus est. vid. Ascon. ad l. c. Sigonius ad ann. DCXXXII. disputat, hunc Fabium non esse* Aemilianum, *quod plerisque persuasum est.*

Q. FABIVS, ad Div. III. 3. legatus Appii Pulchri in Cilicia. ad Att. VIII. 11. Pompejanus.

Q. FABIVS LABEO, Br. 21. Juris & antiquitatis peritus. *Consul A. V. DLXX. cum M. Marcello.* Off. I. 10. arbiter Nolanis & Neapolitanis de finibus a Senatu datus est.

Q. FABIVS SAGVNTINVS, Balb. 22. a Metello Pio civitate donatur.

SER. FABIVS PICTOR. Tusc. I. 2. pingere potuit. de Or. II. 12. de Divin. I. 26. historicus. Br. 21. Juris & antiquitatis peritus. *De hoc Pictore & simul tota Pictorum familia* vid. *Voss. Hist. Lat. l. 3. Originem cognominis tradit Plin. H. N. XXXV. c. 7.*

C. FABRITIUS, Br. 14. ad Pyrrhum legatus missus de recuperandis captivis. Balb. 22. Consul Pyrrhi tempore cum Heracleensibus fœdus facit. Off. I. 13. perfugam, qui regi venenum se daturum promiserat, Pyrrho dedit. Off. III. 4. justus nominatur. Tusc. III. 23. paupertatis tolerans. de Leg. II. 23. in

nelius Sulla. Et ejus filius Cluent. 34. Vat. 14. ad Att. IV. 10. Agrar. I. 6. ad Att. IX. 1. *de quibus vide in Sulla.*

FERALIA, ad Att. VIII. 14.

M. FERIDIVS, ad Div. VIII. 9. eques Rom.

C. FIDICVLANIVS FALCVLA, Cæcin. 10. Senator Cluent. 37. *Miror Cl. Gorium familiam Fidiculaniam, quæ in lapidibus Donianis occurrit, inter eas referre; de quibus Antiquariis nondum ante constiterit.*

C. FIDVLVS, Vat. 13. *videtur senator fuisse, aut eques certe.*

C. FIGVLVS, Nat. D. II. 4. P. Scipionis collega in consulatu a Ti. Graccho vitiose creatus, abdicat se consulatu. de Divin. II. 35. Br. 20. cum Lentulo Consul fuit. *A. V. DXCVII.*

C. *Marcius* FIGVLVS, ad Att. I. 2. Consul cum L. Cæsare de Leg. II. 25. sepulcrum ejus sumtuosissimum.

C. FIMBRIA, Sex. Rosc. 12. homo insanissimus Q. Scævolam in funere C. Marii vulnerari curat. Br. 45. accusatus a M. Gratidio de repetundis. de Or. II. 22. qualis Orator fuerit. Br. 34. bonus auctor in Senatu, tolerabilis patronus, nec rudis in jure civili. Planc. 21. in petitione Tribunatus pl. repulsam tulit. Rabir. 7. cum C. Mario Cos. fuit. Font. 7. Scauri in eum testimonium nihil valuit. *conf. Valer. Max. VIII. 5. 2. ubi C. Flavius appellatur. Nam Fimbria est cognomen familiæ Flaviæ.*

C. FIMBRIA, Brut. 66. M. Crassi inimicus. qualis orator.

L. FIMBRIA, Verr. V. 70. multis inimicitiis & laboribus ad honores pervenit.

FIRMANI, fratres, ad Att. IV. 7. vide *L. Gavius.*

FIRMIDIVS, Sext. 52. Clodianarum operarum dux.

C. FLACCVS, Quint. 7. Imperator & Prætor Galliæ Scipione & Norbano Coss. (*h. e. a. V. DCLXX.*) *Hic est, cujus denarium affert Vallantius T. II. p. 513. sed male explicat. Refert enim ad filium C. Flaccum, qui a. V. DCLXXX. Galliam Citeriorem obtinuit, quo tempore jam tota ista caussa Quintiana transacta erat. Rectius ergo de eo Flacco locum illum, atque etiam numum, cum Manutio de eo interpretabimur, qui a. V. DCLX. cum M. Herennio Consul fuit.*

C. FLACCVS, L. Fil. ad Div. III. 4. *fuit de cohorte Appii in Cilicia, certe summus ejus amicus & familiaris. Itaque ep. 11. dicitur curasse, ut testes mercenarii in Appium a suis civitatibus notarentur.*

C. & M. FLACCVS Aviani, fratres, ad Div. XIII. 32. 78.

L. FLACCVS, Phil. XI. 8. Consul (DCXXII.) cum P. Licinio *Muciano*, Flamen Martialis. *Itaque in ejus numis Mars & apex cernuntur.* Ei Licinius multam dixit si a sacris discederet ad bellum cum

Ari-

gatus Romanorum a Larte Tolumnio Fidenis interfectus.

M. FVLCINIVS, pro Cæcin. 4. Tarquiniensis.

FVLVINIASTER, ad Att. XII. 44. imitator Fulvinii; *sed rectius esset fortasse: Fulviaster, a Fulvio Posthumio Cæsariano.*

FVLVII, pro Planc. 8. originem ducunt e municipio Tusculano.

M. FVLVIVS *Nobilior*, pro Muren. 14. de Aetolis triumphat. de Provinc. 9. censor cum M. Lepido a.V.DLXXIV. Tusc. I. 2. In Aetoliam Ennium secum duxit, quod ei exprobratum est a Catone.

M. FVLVIVS *Flaccus*, Catil. I. 11. consularis, interficitur cum liberis, quod a C. Graccho triumvir in locum Ti. fratris nominatus erat. pro Dom. 38. de senatus sententia interficitur, domus evertitur & publicatur & in area porticus Catuli exstruitur. Brut. 28. ejus scripta extitere, sed ut studiosi literarum. æmulum P. Decium habuit.

M. FVLVIVS *Nobilior*. ad Att. IV. 16. condemnatur, *App. Claudio Pulchro L. Domitio Ahenobarbo Coss.*

P. FVLVIVS Veratius. pro Flacc. 20.

Q. FVLVIVS, Agrar. II. 33. Consul *IV.* cum Q. Fabio *V.* quibus Coss. Capua capta est. Verr. I. 41. Censor cum A. Posthumio *a. V. DLXXIX.*

Q. FVLVIVS Nobilior, *Filius Marti, qui Aetolos vicit. consul cum T. Annio Lusco a. V. DC.* Ennium civitate donavit, cum Triumvir coloniam deduxisset:

SER. FVLVIVS Flaccus. Brut. 21. mediocris orator. Brut. 32. de incestu reus, a C. Curione defensus. *Ex hoc loco emendo Ciceronem* de Inv. I. 43. *ubi exemplum affertur his verbis:* ut Curius pro Fulvio: Nemo potest uno adspectu, neque præteriens in amorem incidere. *Pro* Curius *enim manifestum est, legendum esse*: Curio. *Hæc verba sunt ex Curionis oratione pro Fulvio de incestu; quam extitisse suis temporibus Cic. in Brut. l.c. dicit, nobilemque habitam esse.*

C. FVNDANIVS, ad Qu. Fr. I. 2. 3. amicus Ciceronis.

FVNISVLANVS, ad Att. V. 4. it. X. 15. debitor Ciceronis.

T. FURFANIUS, pr. Milon. 27. judex in causa Milonis, laudatur. ad Div. VI. 8. *commemoratur* T. Furfanus Postumus, *prætor Siciliæ post bellum civile Cæsarianum, nescio an idem.* Furfanus *quidem aut idem esse quod* Furfanius, *aut hoc illi substituendum esse non dubito. Sic* Fidiculanus & Fidiculanius *invenitur. Est tamen alterum usitatius.*

FVRINA, de Nat. D. III. 18. lucus ejus. ad Q. Fr. III 1. 2. templum. *Ap. Petr. Victorem in reg. XIV. ponitur templum & lucus Furinarum cum insula. Est etiam apud Gruter.*

C. &

C. & M. FVSIVS, pr. Flacc. 20. equites Romani.

L. FVSIVS, orator, v. in *L. Fufius.*

G.

A. GABINIVS, pr. Corn. I. in tribunatu collegæ abrogavit tribunatum. *is est L. Trebellius, qui legi Gabiniæ de bello Piratico Pompejo committendo, intercedebat. post Redit in Sen.* 7. *ejus mollities. pro Dom. 9. lege Clodia Syriam accipit. pro leg. Man. 17. legem de Pompejo ferenti resistit Qu. Hortensius. Phil. XIV. 8. ei uni contingit, ut supplicatio ob remp. bene gestam negaretur, cfer. ad Qu. Fr. II. 8. &c.*

P. GABINIVS, in Q. Cæcil. 20. accusatur a L. Pisone de repetundis post administratam Achaiam.

P. GABINIVS, Cimber. Cat. III. 3. Catilinarius.

Q. GABINIVS, esse videtur, pro Arch. 5. auctor legis tabellariæ.

C. GALBA, *Serv. Galbæ Oratoris filius.* de Or. I. 56. Brut. 26. 32. & 34. P. Crassi Muciani gener, rogatione Manilia oppressus est. pro se ipse dixit. primus post V. C. e collegio sacerdotum damnatus est judicio publico.

P. GALBA, Verr. I. 7. Senator. de Har. resp. 6. pontifex. ad Att. I. 1. pro Mur. 8. petit consulatum cum Cicerone sine spe.

SERV. SVLPICIVS GALBA, de Or. II. 65. pro Rabir. 7. Orator, is, qui Consul fuit cum M. Aemilio Scauro. Brut. 21. eloquentia præstitit. de Or. I. 53. valde laudatur ejus dicendi ratio, primus ex Latinis rem augere, ornare, movere, delectari cœpit. de Or. III. 7. aliquid asperitatis in dicendo habuit. pro Mur. 28. a M. Catone proavó Uticensis frustra accusatur. de Or. I. 53. post præturam Hispaniam obtinuit. In eum post reditum quæstionem tulit L. Scribonius, quam minus graviter deprecatus a populo & sic liberatus est. ad Her. IV. 5.

SERV. GALBA, ad Div. VI. 18. sponsor fit pro Pompejo filio. Phil. XIII. 15. ad Div. X. 30. de percussoribus Cæsaris, epistola ad Ciceronem de pugna Mutinensi. ad Div. XI. 18.

GALEO, ad Att. XI. 11. hæredem Ciceronem facit.

GALLEOTAE, de Div. I. 20. interpretes portentorum in Sicilia.

C. GALLIVS, in Verr. III. 65. Senator.

M. GALLIVS, Q. F. Phil. XIII. 12. prætorius, Antonianus. ad Att. XI. 20. X. 15.

Q. GALLIVS, Brut. 79. a M. Calidio reus fit de veneficiis, defenditur a Cicerone.

P. GALLONIVS *Prævo*, pro Quinct. 30. de Fin. II. 8. homo luxuriosissimus, cujus mensa omni genere deliciarum, in primis acipensere infamis, propterea notatus Lucilio poëtæ.

prætor & quæsitor in causa C. Verris. pro leg. Manil. 9. partem exercitus a Murena accipit. de Harusp. resp. 6. pontifex.

GLAUCE, de N. D. III. 23. uxor Upis

C. GLAUCIAS, *e Serviliis*, de Or. III. 41. de Or. II. 61. & 65. de harusp. resp. 24. Marium alio tempore laudat, alio vituperat. pro Rab. 7. prætor seditiosus Coss. Mario & L. Valerio. Catil. III. 6. prætor interficitur. Verr. I. 9. legem de repetundis tulit, *de qua v. Ind. Legg.*

GLAUCIPPUS, Agrar. I. 6. exceptus lege Papia, qua peregrini ejiciebantur.

P. GLOBULUS, pro Flacc. 32. 34. prætor Asiæ e gente Servilia.

GORGIAS *Leontinus*, de Inv. I. 5. antiquissimus fere rhetor, de omnibus rebus oratorem optime dicere posse existimavit. de Or. I. 22. III. 32. de Fin. II. 1. primus in conventu ausus est poscere, qua de re quisque vellet audire. ei Delphis a tota Græcia non inaurata, sed aurea statua posita est. Brut. 12. rerum singularum laudationes vituperationesque scripsit, locos communes.

GORGIAS, de Or. I. 11. Platonis dialogus contra sophistas.

GORGIAS, ad Heren. IV. 52. pedissequi nomen.

GORGIAS, ad Div. XVI. 21. rhetor, quo M. Cicero fil. Athenis initio usus est, sed paullo post, jussu patris, dimisit.

GORGO, Verr. IV. 56. Medusa.

C. GORGONIUS, Brut. 48. eques Rom. qualis in dicendo fuerit.

GRAECEJUS, ad Div. XI. 7. 12. *videtur in exercitu Bruti aliquem locum tenuisse.*

P. GRANIUS, Verr. V. 59. negotiator in Sicilia.

Q. GRANIUS, præco, hominum summorum, Crassi, Catuli aliorumque propter dicacitatem familiaris, qui nec summis viris pepercit, sed eorum vitia libere perstrinxit & impune. v. Brut. 43. 46. de Or. II. 60. 70. Planc. 14.

Ti. GRACCHUS Pater. Brut. 20. P. fil. de Inv. I. 30. Africani gener, Brut. 20. bis Consul & Censor. ejus oratio Græca apud Rhodios Prov. Cons. 8. in tribunatu L. Scipioni Asiatico, etsi inimico, tamen solus auxilio est. Nat. D. II. 4. de Div. I. 17. &c. vitiose consules creat, P. Scipionem & C. Figulum. ex Consulatu Sardiniam obtinet. de Or. I. 9. Censor libertinos & reliquam fecem populi in urbanas tribus conjicit. de Inv I. 30. iterum Consul fit, quod in Censura nil fecit insciente collega. de Div. I. 18. II. 29. prodigium anguium, quod ei oblatum est.

Ti. GRACCHVS, Ti. fil. P. N. *Africani ex filia nepos*. Brut. 27. præceptorem habuit Diophanem Mitylenæum. causa

ex

ex igni omnia gigni. de Fin. II. 5. σκοτεινὸς dictus est. de N. D. III. 14. eum non omnes interpretantur uno modo. de Div. II. 64. valde obscurus. & quidem, de Nat. D. I. 26. consulto.

HERACLITVS, *Tyrius*. Acad. IV. 4. auditor Clitomachi & Philonis, laudatur.

HERCVLES, de N. D. III. 16. sex Hercules inveniuntur. de Off. I. 32. Prodicius. *dicitur fabula Herculis colloquentis cum Virtute & Voluptate auctore Prodico.* ad Div. V. 12. Xenophontius. *eadem est fabula, quam ex Prodico sumsit Xenophon Memorab. Socr. II. 1.* pro Dom. 52. sacra docuit.

C. HERENNIVS, Act. I. in Verr. 13. peculatus damnatus.

C. HERENNIVS, Sexti fil. ad Att. I. 18. Trib. pl. Metello & Afranio Coss. fert de traducendo ad plebem Clodio.

L. HERENNIVS, Verr. V. 59. argentarius Leptitanus. Verr. I. 5. negotiator Africanus, a Verre securi percussus.

L. HERENNIVS, pro Cœl. 11. disertus, accusat M. Cœlium de vi cum Atratino.

M. HERENNIVS, Brut. 45. pro Muren. 17. mediocris orator, in consulatus petitione L. Philippum vicit.

HERENNIVS, *ad quem sunt libri IV. rhetorici. incertum est, quis sit.* vid. Fabric. B. L. V. I. p. 97. 98.

HERILLVS, de Or. III. 17. Carthaginiensis, a quo dicuntur Herillii. Acad. IV. 42. de Fin. II. 5. II. 25. Zenonis Stoici auditor, in scientia summum bonum ponit. de Orat. l. c. Herillii *dicuntur* Socratici.

HERMACHVS, Acad. IV. 30. de Fin. II. 30. Epicureus, ad eum epistolas Epicurus scripsit. *Mitylenæus, testamento Epicuri heres. Laert. X. 21.*

HERMACHVS, *Chius*, de Harusp. resp. 16.

HERMACREON, de Inv. I. 30. portitoris nomen, qui portoria Rhodiorum redemit.

HERMAGORAS, de Inv. I. 6. & 51. Brut. 76. rhetor celeberrimus, præcepta scripsit expedita ad inveniendum, sed tenuia ad ornandum. de Inv. I. 11. constitutionis translativæ auctor est. *de eo v. Interp. ad Quintil. III. 1. Nam eum secutus est. Diversus est ab* Hermagora Temnite, *qui* Carion *dictus est, & Romæ Augusti temporibus vixit, cujus libros commemorat Suidas, in* Ἑρμαγόρας. *Pompejus decedens ex Asia, finito bello Mithridatico, Rhodi contra eum disputavit* περὶ τῆς καθ᾽ ὅλου ζητήσεως, *quam disputationem descripsit Posidonius. Plutarch in Pompejo p. 641. ed. Wechel.*

HERMETES, ad Herenn. I. 11. *in hoc nomine variant Codices. Pall. enim. fere* Hermes & Hermestes, *quod exhibet etiam Lips. Longolius & Lambinus reponunt* Hermagoras, *non im-*

dicendum de Potestate, tum de jure. *Id se breviter ait facturum, nam pluribus verbis scripsisse* ad patrem *Attici* M. Junium Sodalem, *perite suo quidem judicio, & diligenter.* At de jure (naturæ *addita vox mihi suspecta est, ut totus ab hoc quidem verbo locus*) se ipsum cogitare & dicere debere &c. *Viri docti consentiunt, quantum scio, indicari* Junium, *qui ob summam cum C. Graccho familiaritatem* Gracchanus *dictus sit, cujus apud Plinium mentio v. Ind. Auct. Harduini. Sed hujus librum* de Potestatibus *citat Ulpianus L. I. de offic. quæst.* Commentarii, *ad quos Turnebus respici putabat, ad quos provocat Varro de L. Lat. p. 50. ed. Steph. aliique, historici fuere, neque huc pertinent. Quod autem* sodalis *dicitur, id Turnebus interpretatur ita, ut sit* patris Attici sodalis; *aut ut a Gracchana amicitia absolute* sodalis *dicatur; illam autem huic explicationi præfert. si nomen appellativum est, non dubito quin sit de amicitia cum Attici patre capiendum. Nisi quis forte dignitatis nomen putare velit, a collegio aliquo, cujus sodalis fuerit, tamquam Epulonum.*

M. JUNIUS, Quint. 1. qui causam Quintii aliquoties egerat, legatione aliqua avocatur. *Passeratius de illo Gracchano Junio interpretatur; nescio qua ratione inductus. Temporis quidem rationi non repugnat.* M. Junius *quidam* etiam est Verr. I. 51. sed *nec de hoc dixerim,* an *idem sit cum Quintiano. Tertius est* M. Junius prætor pr. Cluent. 45.

M. JUNIUS, pro Corn. I. *est Silanus, qui cum Q. Cæcilio Metello Numid. Consul fuit a. V. DCXLIIII.*

P. JUNIUS, Verr. I. 50. frater M. Junii, *de quo ibidem.*

Q. JUNIUS, Verr. I. 7. senator.

T. JUNIUS, L. F. tribunitius Br. 48. accusavit de ambitu P. Sextium prætorem designatum & vicit. laudatur.

JUNIUS, ad Div. VII. 23. familiaris quidam Avianii statuarii. *Alius* Junius *est* ad Att. XII. 14.

JUNO. de N. D. I. 28. Argia. Romana, Lanuvina, diversa figura. de Div. I. 24. Lacinia, columnam in ejus fano vult tollere Hannibal, *quod fanum erat ad promontorium Lacinium. vid. Gronov. ad Liv. XXIV. 3.* Verr. I. 19. Samia. Mur. 41 Sospita.

JUPITER, de N. D. III. 21. Tres Joves numerantur. de Fin. III. 20. Salutaris, Hospitalis. ad Div. VII. 12. Lapideus. c. 58. ejus tria in orbe signa celebrantur. ad Div. IX. 16. Minianus, *quia quotannis minio pingendus locabatur.* Verr. IV. 53. Olympius, ejus templum Syracusis. de Div. II. 41. puer lactens cum Junone Fortunæ in gremio sedens, mammam appetens,

Phil. II. 33. augur. de Or. III. 7. in dicendo lenis. Offic. II. 11. III. 4. &c. sapiens dicitur. Off. I. 30. in eo multa hilaritas. I. 26. in omni vita aequabilis. ad Att. IV. 16. generi ejus Q. Scaevola & C. Fannius. &c.

D. LAELIVS, de Or. II. 6. orator, L. Crasso adolescente floruit, vir bonus & mediocriter doctus.

D. LAELIVS, Flacc. 1. accusat L. Flaccum de repetundis. ad Att. VIII. 11. a Pompejo cum mandatis ad Coss. Marcellum & Lentulum Capuam mittitur.

C. & M. LAENII, v. *Lenius.*

C. LAENAS, *e Popilliis*, Balb. 11. pulsus Nuceriae civem se fieri curat. *al:* P. *v. P. Popillius.*

LAENAS, ad Att. XII. 13. 14. augur.

LAETVS, ad Att. IV. 9. amicus Ciceronis, qui Neapoli domum habuit; *nisi legendum*; Paetus.

LAEVUS, *Cispius*, ad Div. X. 18. Planci legatus *fuisse videtur. Nam* ep. 21. *dicitur omnibus Planci rebus gestis interfuisse.*

LAIVS, Tusc. IV. 33. de Fat. 13. *Oedipi pater.*

LAIS, ad Div. IX. 26. scortum Athenis nobile, quo & Aristippus usus est. Ejus dictum de ea.

LAMIA, Verr. IV. 26. femina Segestana.

L. LAMIA, *ex Aeliis*, ad Div. XII. 29. negotia in Asia habet. in Sen. p. Red. 5. Sext. 3. eques Rom. a Pisone Caesonino Cons. in exilium ire jubetur, *quod manifestata conjuratione Catilinae, in primis senatum defenderat & in Clivo Capitolino steterat.* ad Div. XI. 16. 17. praeturam petit Antonio & Dolabella Coss.

LAOMEDON, Tusc. I. 26. Ganymedis pater.

LARGIVS, de Or. II. 59. *e Scriboniis, idem nomen, quod Largus.*

LARGVS, ad Div. VI, 8.

LARTES, *seu potius* Lar Tolumnius. Phil. IX. 9. rex Vejentium, qui quatuor Rom. legatos Fidenis interemit.

LARTIDIVS, ad Att. VII. 1. *nomen, quo utitur ad Milonem reprehendendum.*

M. LATERENSIS, *e Juvenciis.* ad Att. II. 17. tribunatum non petit, ne juret in Caesaris legem Agrariam. v. *Lex Julia Agraria*, Planc. 1. studiosus Ciceronis, Plancium de ambitu accusat, quod ipse in ea petitione repulsam tulerat, ad Div. VIII. 8. praetor Marcello & Paullo Coss. ignorantissimus Juris Civilis. ad Att. XII. 17. augur. ad Div. X. 21. Legatus M. Lepidi. ad Div. X. 23. fides ejus & animus in remp. Vatin. 11. ei insidias Vatinius facit. laudatur. ad Div. X. 15. promittit, se Antonium provincia prohibiturum aut bello persecuturum.

LATINVS, ad Div. XII. 30. *Legatus C. Calvisii in Africa, qui cum duobus aliis, absente Calvisio, provinciam obtinebat*

a Rhodiis non recipitur. ad Div. VI. 21. bello Civili interiit. Brut. 77. qualis orator fuerit. Multis aliis locis nomen ejus invenitur. v. c. ad Div. X. 32. ad Att. XI. 6. &c.

L. LENTVLVS, L. F. ad Att. IV. 16. prævaricator putatur in judicio Vatiniano. ad Att. XII. 7.

P. LENTVLVS, Brut. 19. *is, qui a. V. DXVII. Consul fuit. Dicitur enim grandior natu fuisse cum* Catone *Censorio. Cognomine* Caudinus.

P. LENTVLVS, *is, qui princeps Senatus fuit.* in Cæcil. 21. accusat Manium Aquillium. Agr. II. 30. mittitur a Senatu in Campaniam, ut agros privatos, qui in publicum incurrerent, emeret. Brut. 28. satis eloquentiæ habuit, quod ad remp. opus esset. de Or. I. 48. Catil. III. 5. laudatur. *Consul fuit a. DXCI. suffectus cum Cn. Domitio P. Scipioni Nasica & C. Marcio Figulo.*

P. LENTVLVS, P. *principis Senatus* Nepos, *cognomine* Sura, *quod unde traxerit, v. Plutarch. in Cicerone p. 868.* Brut. 64. 66. qualis orator fuerit. ad Att. I. 16. bis absolvitur. Cat. III. 2. sollicitat Alobrogum legatos. prætor, *Cicerone Consule.* abdicare se prætura cogitur. *Jam Consul fuerat a. V. DCLXXXII. Sed, ob infamiam, quam duobus judiciis contraxerat, e senatu motus erat a Lentulo & Gellio Censoribus. Itaque prætura petenda recuperare locum in senatu voluit, eumque, impetrata prætura, recuperavit. v. Plutarch. in Cicerone p. 868. Fuisse autem P. Lentuli principis Senatus nepotem Ciceroni credimus, Catil. III. 5. Itaque & hic, ut sæpe, errat Asconius ad Div. in Cæcil. c. 21. ubi filium illius Lentuli facit. Hunc etiam puto esse eum, qui quæstor urbanus cum L. Triario, fuit, Scipione & Norbano Coss. ut opinor. Verr. I. 14. Nam inter eum annum & consulatum ejus interjecti sunt anni XII.*

P. LENTVLVS *Marcellinus*, filius M. Marcelli, patris Æserníni. Brut. 35.

P. LENTVLVS Spinther, *ita dictus ab histrione quodam, propter similitudinem.* de Off. II. 16. Consule Cicerone ædilis, splendore vincit omnes. ad Quir. p. Red. 5. ad Senatum de Cicerone revocando refert. *de ejus opera in Cicerone revocando in hac oratione, & ea in Senat. p. R. aliisque sæpe commemoratur.* ad Div. XIII. 48. Ciliciæ Proconsul legem Ciliciæ constituit. ad Div. I. 1. sqq. Ptolemæum reducere cupit in regnum. ad Div. XII. 14. in fuga Pharsalica a Rhodiis non recipitur. VI. 21. in bello civili perit. Brut. 77. parum natura valuit, sed disciplina.

P. LENTVLVS Spinther, fil. ad Div. I. 7. laudatur. VII. 26. augur. XII. 14. 15. *quæ sunt*

ipsius

In-

fuit

fuit *jam tum* de numero annorum controversia &c. *Ab eo dicuntur* Liviani modi, de Leg. II. 15.

LIVIVS Salinator, de Or. II. 67. Tarento amisso arcem retinet. v. *Salinator*.

C. LOLLIVS, ad Att. XII. 21. *quidam* Lolius, *ut* ad Att. II. 2. *ubi vid. Intt.*

L. LOLLIVS, ad Div. VIII. 8.

M.' LOLLIVS, Verr. III. 25. Q. fil. *alius* est M. Lollius *Clodianus*, pr. Dom. 5. 6. 33.

Q. LOLLIVS, Verr. III. 25. eques Rom. in Sicilia.

Q. LOLLIVS, Q. fil. Verr. III. 25. Calidium accusavit; occiditur.

LOLLIVS, ad Att. II. 2. *videtur nonnullis scriptor fuisse.*

LONGILIVS, ad Q. Fr. II. 6. redemtor.

LONGINVS, *est cognomen Cassiorum.* de Or. I. 60. amicus Antonii Oratoris, historiæ, juris publ. & antiquitatis peritissimus. *De eodem intellige* pr. Planc. 24. *si sanus est locus.* C. *Cassius Longinus.*

Ti. LONGVS, Corn. I. Consul cum P. Africano.

C. LVCCEJVS, C. F. Hirrus Pupinia, ad Div. VIII. 1. Cœlii competitor in ædilitate.

Cn. LVCCEJVS, ad Att. XVI. 5.

L. LVCCEJVS, Q. F. ad Att. IX. 1. Pompejo familiaris, apud eum magnam habet auctoritatem. ad Att. I. 11. inimicus fit Attici. I. 17. in animo habet consulatum petere. ad Div. V. 10. historica ejus facultas laudatur & ab eo Consulatum suum scribi vult Cicero. de bello Italico & Civili scripsit. *Idem nomen occurrit* ad Div. XIII. 41. pro Cœl. 10. *Ejus epistola est* ad Div. V. 14.

P. LVCCEJVS, ad Div. XII. 25. 30. *ubi quidam libri:* Luccius.

Q. LVCCEJVS, Verr. V. 64. argentarius Rheginus.

LVCCEJVS, pr. Flacc. 33. subscriptor D. Lælii contra Flaccum.

LVCCEJVS, M. F. ad Att. V. 21.

P. LVCCIVS, ad Div. XII. 25. *est* P. Lucceius.

LVCILIVS, de Or. II. 70. *nescio quis. Pighius e veteri Cod. legit* Lucullus, & capit de patre illius, qui bellum Mithrid. gessit.

LVCILIVS BASSVS, ad Att. XII. 5. malus auctor.

C. LVCILIVS, poëta. de Or. II. 6. nec doctissimis nec indoctissimis se scribere dicit. ibid. I. 16. inimicus Q. Mucio Scævolæ, homo doctus & perurbanus, neminem oratorem statuit, qui non sit omnibus liberalibus artibus imbutus. ad Div. XII. 16. libertas ejus in perstringendis hominibus.

L. LVCILIVS Balbus, Brut. 42. doctus, Ser. Sulpitii præceptor.

L. LVCILIVS, ad Div. III. 4. *videtur inter Appii Pulchri comites in Cilicia fuisse.*

Q. LVCILIVS Balbus, de Nat.

 D. I. 7.

MAGIVS, de Or. II. 66. præfectus Pisonis in Gallia.

CN. MAGIVS, pro Cluent. 8. Larinas.

CN. MAGIVS, ad Att. IX, 8. Pompeji præfectus fabrum.

L. MAGIVS, Verr. I. 34. Marianus, qui se post ad Mithridatem contulit, & ad Sertorium missus est. habitavit finito bello Myndi, prodito Mithridate ab eo. vid. *L. Rabius.*

P. MAGIVS CHILO *vel* CILO, ad Div. IV. 12. M. Marcellum, rediturum in patriam interfecit, & se ipsum statim post. ad Att. XIII. 10. quare eum interfecerit.

P. MAGIVS, Brut. 48. Tribunus pl. M. Virgilii collega. *a V. DCLXVII.*

MAGO, Carthaginiensis, de Or. I, 58. scripsit *XXVIII. libros* de re rustica, Punice; *qui capta Carthagine Senatus consulto in Latinam linguam conversi sunt, in quo plurimum operæ præstitit D. Silanus. Varro de R. R. I. 1. Plin. H. N. XVIII. §. 3. Conversi sunt etiam in Græcum sermonem a Dione Cassio Vticensi.*

CN. MALLEOLVS, Verr. I. 15. quæstor Cn. Dolabellæ in Asia, ante Verrem, occisus. *quod interpretatur Asconius:* mortuus. Verr. I. 36. filius a C. Verre tutore expilatur.

MALLEOLVS, ad Heren. I, 13. matrem interficit, & propterea culleo insuitur. *Qui fuerit non traditur. accidit autem a. V. 653 primaque ea quæstio de parricidio fuit, ut tradit Orosius V, 16. & Epitome Liv. v. Pigh. ad h. a. Ceterum* Malleoli *fuere e* Publiciis.

MALLIVS GLAVCIA, pro Sext. Rosc. 7. libertinus, cliens T. Roscii Magni.

MAMERCVS, pro Sext. Roscio 32 bello civili Sullano occisus accusator.

MAMERCVS, Brut. 47. qui Consul cum D. Bruto fuit, *a V. DCLXXVI.*

MAMERCVS, de Off. II. 7. homo divitissimus, prætermissa ædilitate consulatus repulsam tulit.

Q. MAMERCVS, Q. F. ad Div. XIII. 11. eques Rom. decurio Arpinas. Trib. milit. fuit Ciceronis in Cilicia.

OCTAV. MAMILIVS, de N. D. II. 2. Dictator Tusculanus, qui cum A. Postumio prælio dimicavit.

L. MAMILIVS, Verr. III. 78. scriba Ciceronis quæstoris.

MAMVRRA, ad Att. VII. 7. dives, *præfectus fabrum Cæsaris.*

C. *Hostilius* MANCINVS, de Or. I. 40. auctor fœderis turpis cum Numantinis, deditus iis, improbato Romæ fœdere, sed ab iis rejectus. Brut. 27. Consul cum Lepido. pr. Cæc. 34 retinet civitatem *e Ciceronis opinione*, si Numantini non recipiunt. cf. de Orat. l. c.

C. MANILIVS, pro Leg. Manil. 24. auctor legis Maniliæ, pro Corn. I. auctor legis de libertinorum suffragiis. *de quibus vid. Ind. Legg. Laudatur etiam* C. Manilius, M. Aebutii gener. Flacc. 37. *forte idem.*

M. MARCELLVS, de Offic. I. 18. magnitudine animi excellit. de Divin. II. 36. quinquies consul, imperator & augur optimus; augurium totum ex cacuminibus omittit. Brut. 3. Hannibalem ad Nolam vicit. Verr. I. 4. is, Pœnis victis, restituit Siculis monumenta. *unde patronus Siciliæ, idem qui Syracusas etiam cepit, ejus sæpe in Verrinis, mentio fit.* v. c. lib. I. 51..55. *in quinto consulatu, Belli Punici IIdi anno XI. a. V. DXLV. in prœlio contra Hannibalem perit. in ejus honorem a Siculis celebrata sunt:*

MARCELLEA, Verr. II. 21. &c. *quæ postea Verres sustulit, & Verrea substituit.*

M. MARCELLVS, in Pison. 19. Div. II. 5. de Fat. 14. ter Consul, naufragio perit, *in legatione ad Masinissam a. V. DCV.*

M. MARCELLVS, Aeserníni pater, Brut. 35. qualis in dicendo. filius ejus *naturalis* P. Lentulus *Marcellinus*. Font. 7. L. Crassi testimonium in eum nil valuit.

M. MARCELLVS, Catil. I. 8. *pater C. Marcelli, Catilinarii, & ipse* sodalis Catilinæ, ad quem is vitandæ suspicionis causa migravit. v. *Muret. ad h. l.*

M. MARCELLVS, pr. Quint. 7. *fuit juris magis quam eloquentiæ studiosus, ut Ascon. ad Div. in Cæcil. c. 4. tradit, ideoque Aquillio aliisque jungitur juris peritis. Videtur frater illius* C. Marcelli, *qui ibi nominatur.*

M. MARCELLVS, de Or. I. 13. ædilis curulis *dicitur esse eo ipso tempore, quo sermo ille habetur, adeoque Philippo & Cæsare Coss. M. Druso autem tribuno pl. Dicitur porro* amicus Crassi & Scævolæ. *Hunc patrem M. Marcelli puto, pro quo est oratio.*

M. MARCELLVS, M. F. *pro quo est oratio, Consul cum Serv. Sulpicio.* ad Div. VIII. 8. ejus SCtum de provinciis Consularibus, cui intercessum est. ad Div. IV. 7. non vult Romæ esse, *post bellum civile.* Marc. I. a Cæsare restituitur. ad Div. IV. 12. a Magio Athenis interficitur. *v. Magius Chilo.* ad Div. VIII. 10. tardus homo & parum efficax. Catil. I. 8. vir fortissimus. *Manutius de patre accipit, quod vir dicatur, quasi non possit vir dici, qui XII. annis post Consul fuit.*

MARCELLVS Mindius, ad Div. XV. 17. pigmentarius.

MARCIANVS (*Tullius,*) ad Att. XII. 53. *videtur cum Cicerone filio Athenis fuisse.* ad Att. XII. 17.

M. MARCILIVS, ad Div. XIII. 54.

MARCII REGES, ad Herenn. III. 21. *qui de Romulo & Remo interpretantur, absurdi sunt. Marciorum familia celebris Romæ fuit, qui* Regum *cognomen habuere. Pinguntur* Marcii; *ii quoniam Regum cognomen*

stolæ quatuor primæ libri septimi ad Diversos. Corradus putat esse M. Marium Gratidium, *Q. Fratris in Asia legatum, quod esse falsum vidit Manutius. Nam* Marii *&* Gratidii *sunt diversarum familiarum, & ille legatus Quinti* Gratidius *fuit, non* Marius. *Manutius putat esse* M. Marium Gratidianum, *propinquum Ciceronis. sed eum Catilina interfecerat in Sullana victoria ad Catuli sepulchrum, de petit. consul. c. 3. hæ epistolæ autem multo post sunt scriptæ. Videtur mihi esse is, qui ad Div. L. II. 17. putatur successor Bibuli an Sallustii? in Syria futurus. Ex eo autem, quod prædia sua in Campania habuit, colligo non esse ex Mariis Arpinatibus, sed ex Sidicinis aut Valentinis, inter quos nobiles Marios fuisse constat.*

M. MARIVS GRATIDIANVS, Brut. 45. filius M. Gratidii, in Cilicia interfecti, *vide supra in* Gratidius & Gratidianus. de Or. I. 39. de Off. III. 16.

SEX. MARIVS, ad Div. XII. 15. legatus Dolabellæ in Asia.

T. MARIVS, ad Div. V. 20.

MARTIA LEGIO, Phil. III. 3. M. Antonium deserit.

MARTIALES, pro Cluent. 15. ministri publici Martis, Larini.

MARVLLVS, Phil. XIII. 15. Tribunus pl. a Cæsare a rep. remotus.

MASO, ad Div. IX. 21. cognomen familiæ Papiriæ patriciæ.

MASO, ad Att. V. 4. *Corradus putat esse L. Papirium Pætum.*

C. MASO, pro Balb. 23. senator, accusante T. Coponio Tiburtino damnatur.

L. MASO, ad Div. IX. 21. ædilitius.

C. MASO, de N. D. III. 19. fontis delubrum ex Corsica dedicavit.

MASINISSA, Verr. IV. 46. rex Africæ, ejus religio. de Senect. 10.

P. MATINIVS, ad Att. V. 21. negotiator, qui Salaminiis pecuniam credidit & propterea controversiam habuit. ad Att. VI. 1.

MASTANESOSES, Vatin. 5. ejus regnum.

C. MATIVS, ad Div. VII. 15. homo doctissimus & suavissimus. ad Div. VI. 12. Cæsarianus, Ciceronem diligit. ad Att. IX. 11. laudatur. auctor pacis. ad Div. XI. 27. de eo cognosci potest ex ep. 27. & 28. lib. XI. *In Epistolis ad Atticum sæpe* Calvena *dicitur. vid. in Calvena. Hunc etiam nonnulli significari putant ad Q. Fr.* III. 6. 4.

MATO, Or. 48. ad Div. IX. 25. *Pomponiæ gentis cognomen.*

MATRINIVS, ad Div. II. 15. scriba ædilitius M. Cœlii.

C. MATRINIVS, Verr. III. 24. eques Rom. in Sicilia.

D. MATRINIVS, pro Cluent. 45. scriba ædilitius, *alius a superiori M. Cœlii, ut ratio temporis facile docet.*

L. MA-

Leg. I. 4. qui inducitur loquens cum Socrate apud Platonem in dialogo de legibus.

MEGISTVS, Verr. IV. 26. Elorimus.

MELA, Phil. XIII. 2. amicus Antonii.

MELAMPVS, de N. D. III. 21. Atrei filius.

MELANTHIVS Rhodius, Acad. IV. 6. discipulus Carneadis, in quo plurimum suavitatis fuit.

MELETE, de N. D. III. 21. Musa ex primis quatuor, natis Jove altero.

MELISSVS, Acad. IV. 37. Hoc infinitum & immutabile semper fuisse & fore. *Samius fuit, non philosophia magis quam rebus gestis clarus, Parmenidis discipulus. v. Laert. IX. 24. & ibi Menag.*

SP. MELIVS, Catilin. I. 1. a Q. Servilio Ahala interficitur. cf. pro Dom. 38. Amic. 8. 11. de Senect. 16.

C. MEMMIVS, *frater L. Memmii*, de Or. II. 59. Brut. 36. homo mordax, orator mediocris, accusator acer & acerbus. de Or. II. 70. accusat Bestiam. Font. 7. de repetundis accusatur. Scauri testimonium in eum nihil valet. Catil. IV. 2. a Saturnino interficitur.

C. MEMMIVS, L. fil. Brut. 70. perfectus literis, sed Graecis, fastidit Latinas, argutus & dulcis orator, sed parum studii eloquentiae tribuit. ad Att. I. 18. M. Luculli & Cn. Pompeji uxores stupravit. *Lucullus est Menelaus, Pompejus Agamemnon.* Balb. 2. Pompeji quaestor bello Sertoriano. ad Q. Fr. I. 2. 5. praetor *Bibulo & Caesare Coss.* Vat. 14. praetor Vatinium adesse jubet, *quaestionem in eum habiturus e lege Licinia Junia.* ad Att. IV. 16. 18. enunciat pactionem, quam ipse & competitor Domitius cum Coss. Appio & Ahenobarbo de Consulatu fecerant. ad Div. XIII. 1. Athenis exulat *de ambitu damnatus.* ad Att. VI. 1. de eo restituendo Curio cogitat. de eo vid. quae collegit Manut. ad ep. 1. L. XIII. ad Div.

C. MEMMIVS, ad Q. Fr. III. 3. tribunus pl. subscribit P. Sullae accusanti A. Gabinium *de repetundis & Postumum de residuis.* P. Sullae privignus fuit. de eadem accusatione v. ep. 1. cf. pr. Sull. 19. pr. Rab. Posth. c. 3. *Ex eo, quod trib. pl. fuit, intelligitur, Memmiam familiam plebejam fuisse. sed hunc cum altero illo L. F. confundere videtur Manut. l. c. cum ad or. pr. Rabir. c. 3. accurate distinguat. Ceterum filius C. Memmii, fratris L. Memmii, esse videtur.*

L. MEMMIVS, *C. frater*, Brut. 36. orator mediocris, accusator acer.

P. MEMMIVS, Caecin. 10. testis in Caecinam.

MENALIPPA, de Off. I. 31. Accii tragoedia.

MENALIPPVS, Tusc. III. 9.

P. MESSIENVS, ad Div. XIII. 51. eques Rom.

C. MESSIVS, ad Att. VIII. 11. familiaris Pompeji. in Senat. post redit. 8. Trib. pl. P. Lentulo Spinthere Cos. legem tulit de Ciceronis salute. ad Att. IV. 1. legem scribit, qua Pompejo classem, exercitum, pecuniam & majus imperium in provinciis dedit, ac ipsi praetores & proconsules habebant. ad Att. IV, 15. legatus Caesaris e legatione revocatus & accusatus, a Cicerone defenditur.

METELLA, ad Att. XI. 23. *Bosio & Corrado videtur pellex Dolabellae & Aesopi.*

METELLINA, ad Att. I. 13. *est oratio Ciceronis contra Q. Metellum Nepotem.*

A. METELLVS, pro Flacc. 40. *Ita Gruterus e* Codd. *Pall. dedit, cum ante in vulgg. esset* Q. *Et manifestum est ex contextu, sermonem esse* de Metello Cretico. *Ejus autem praenomen* Q. *est, non* A.

C. *Caecilius* METELLVS, Q. *Macedonici quartus fil. Caprarius.* ad Quirit. p. R. 3. in Senat. 15. Censorius. *Fuit Censor cum Numidico a. DCLI.* pro Q. Metello Numidico exule intercedit. de Or. II. 66. tarditatem ingenii objicit Scipio.

L. METELLVS Calvus, *Macedonici frater.* Font. 7. ejus testimonium in Q. Pompejum nil valet. *Consul fuit a. V. DCXI.*

L. METELLVS Diadematus, *Maced fil.* in Sen. post Red. 15. ad Quir. 3. pro Numidico intercedit. *Consul fuit cum Q. Scaevola Q. F. a. V. DCXXXVI.* Diadematus *dictus est a diademate, quo caput obligare solebat, ulceris alicujus tegendi causa. Ceterum caveant tirones, ne se decipi ab his patiantur, qui hunc* Diadematum *cum* Dalmatico *confundunt & pro uno habent, cum* Dalmaticus *sit* Diademati *frater patruelis. Scio Plin. VII. 44. inter Macedonici filios commemorare* Dalmaticum: *sed ibi reponenda est lectio, quam fere omnes libri habent* Diadematis *pro* Dalmaticis. *v. Harduin. ad h. l. & Cl. Gesner. Chrest. Plin. p. 217. quorum uterque tamen* Dalmaticis *retinet, & pro uno utrumque habet. An Censor fuerit, dubitari video.* L. Metellus *quidam Censor fuit cum Cn. Domitio a. V. DCXXXVIII. ad h. a. Sigonius putat, esse Metelli Calvi filium, qui a. V. DCXXXVI. consul fuit. recte. sed quod negat* Dalmaticum *Censorem fuisse, ejus causa haec est, quod* Dalmaticum *a* Diademato *non discernebat.*

L. METELLVS *Dalmaticus, L. Calvi filius.* Verr. I. 59. de ejus manubiis *e Dalmatis*, Castoris aedes extructa. Verr. IV. 57. Metelli porticus. Verr. I. 55. Cluent. 42. Censor cum Cn. Domitio. v. *in Diademato.*

L. METELLVS, Pison. 4. Q. Marcii collega *in Consulatu a. V. DCLXXXV.* Act. I. in

Verr.

thego vulneratur. Planc. 28. gratus animus in Q. Calidium.

Q. METELLVS Scipio, de Har. Resp. 6. Pontifex. De eo cape ad Div. XII. 2. *est Metelli Pii filius adoptivus.*

Q. METELLVS Nepos. pr. Rab. Perd. 7. ad Att. II. 6. legem Cæciliam Didiam fert. *Consul cum T. Didio a. V. DCLV.* ad Quir. p.R. 3. in Sen. p. R. 15.

Q. METELLVS *Creticus, Calvi abnepos.* Act. I. in Verr. 9. Consul cum Hortensio. *a. V. DCLXXIV.* Flacc. 13. Cretam vincit. ad Att. I. 19. legatus mittitur ad Galliæ civitates, ne se cum Helvetiis jungant.

Q. METELLVS Celer, *Nepotis fr.* Catil. I. 8. II. 3. Sull. 23. prætor Cicerone Consule, delectum habet contra Catilinam. Pis. 4. Consul designatus *cum L. Afranio* privatus auctoritate sua ludos Compitalitios fieri prohibet, & obtinet. ad Att. I. 17. Consul designatus resistit publicanis Asiaticam locationem induci postulantibus. ad Div. V. 1. cum Cicerone expostulat de fratre Nepote tribuno ab ipso in Senatu oppugnato. Galliam provinciam obtinet *ex prætura.* Cœl. 14. Clodiam uxorem habet. c. 24. ejus mors, venenum accepisse indicat. laudatur. Brut. 70. qualis orator.

Q. METELLVS Nepos, *Celeris fr.* ad Div. V. 1. 2. trib. pl. *Silano & Murena Coss.* in Senatu oppugnatur a Cicerone. Brut. 78. qualis in dicendo fuerit. *fuit Consul cum Lentulo Spinthere.* in Sen. p. R. 7. inimicitias cum Cicerone deponit, neque intercedit Lentulo.

METO, ad Att. XII. 3. & 51. *fuit debitor Ciceronis, quod ex altero loco ep. 51. satis clare apparet, sed quia istud tardum nomen erat, ludit in nomine, & diem solutionis* annum Metonis *appellat, dicebatur enim* annus Metonis *proverbio pro longo tempore. proprie autem* annus Metonis *est cyclus duodeviginti annorum, qui Metonem astronomum auctorem habebat.*

METRA, ad Div. XV. 4. homo apud Ariobarzanem gratiosus.

METRILIVS PHILEMO, ad Div. VII. 18. *libertinus videtur, pro quo Manutius conjiciebat:* M. Aemilius, *cujus mentio est apud Asconium in Milonianam.*

METRODORVS *Scepsius*, de Or. I. 11. Carneadis auditor. de Orat. II. 88. Tusc. Qu. I. 24. divina fuit memoria.

METRODORVS *Chius.* Acad. IV. 23. initium libri de natura. *Democriti discipulus & Hippocratis magister.*

METRODORVS, *Epicureus, Atheniensis.* de Fin. II. 3. sapientem se ab Epicuro appellari patitur. Tusc. II. 3. ejus libri non leguntur, nisi ab Epicureis. *quare Lampsacenus dictus sit, cum Atheniensis esset. v. Ion-*

nisi sapientem. cf. de Fin. I. 2. Acad. IV. 22.

M. MODIVS, Verr. II. 48. eques Rom.

MOERAGENES, ad Att. V. 15. VI. 1. Asianus, quo cum Attico controversia fuit, de servo.

MOLO, Rhodius, Br. 90. Att. II. 1. &c. *est* Apollonius Molo, *de quo supra.*

MONETA, de Nat. III. 18. Dea, *Juno* de Div. I. 45. quare Juno sic appelletur. ad Att. VIII. 7.

MOPSVS, de Nat. D. II. 3. de Div. I. 40. Argivorum augur.

MOTHO, ad Div. XVI. 18. *Manutius malebat*: Matho s. M. Otho.

MVCIA, Verr. II. 21. *festus dies in Asia institutus in honorem Q. Mucii, qui Asiam aequissimo imperio rexerat.*

MVCIA, ad Div. V. 2. ad Att. VI. 12. Cn. Pompeji uxor, qui cum ea divortium fecit. Nepotis & Celeris Metellorum soror. *quare ita dicatur disputat Manut. ad ep. 2. ad Div. L. V.*

MVCIAE, Brut. 58. Laeliae C. F. filiae, C. Laelii neptes.

P. MVCIVS *Scaevola*, P. F. Q. N. P. PRON. ad Herenn. I. 13. de Or. II. 7. 12. de Fin. II. 16. Trib. pl. Consule Caepione fert, ut de Tubulo quaeratur. ad Att. XII. 5. quibus Coss. tribunus fuerit. praetor fuit P. Furio & Sext. Atilio Coss. p. Dom. 53. Pontifex M. Brut. 28. acutus & copiosus orator. Verr. IV. 49. L. Calpurnii Collega *in Consulatu a. V.* DCXX. pr. Dom. 34. segnior in republ. gerenda putatur. Nasicae factum SCto probat. cf. pr. Planc. 36. de Or. I. 49. 50. optime pila & duodecim scriptis lusit. Laudatur praeterea de Off. II. 13. ad Att. XII. 4. de Nat. D. III. 2. pro Dom. 53. Topic. 4. 8. ad Div. VII. 10. 21. &c. *Hic est is, qui, ut Pomponius ait, primus jus Civile fundavit, qui primus hanc scientiam in familiam Muciam intulit. Duos fratres habuit item JCtos*, P. Crassum Mucianum, de Or. I. 37. Brut. 26. & Q. augurem. *Sed hunc tantum patruelem, quod tenendum est legentibus notam Graevii ad de Offic. II. 13. Hujus* P. fil. Q. *Asiae Proconsul etiam JCtus fuit. de eorum Jurisprudentia & opinionibus extat Balduini libellus de Juris Prud. Muciana. vide de iis etiam Pompon. Orig. Jur §. 39. 41. & ibi Rup.*

P. MVCIVS, *P. F. Q. N. P. Pron.* Brut. 56. frater P. Crassi, ejus libri. *est* P. Crassus Mucianus, *de quo supra, frater P. Mucii naturalis, vid.* Brut. 26.

Q. MVCIVS, Sext. 21. solus in Castra Porsenae venit, eumque interficere conatur.

Q. MVCIVS, *Q. F. Q. N. P. Pron.* Brut. 26. augur. de repet. contra T. Albucium dixit. de Amicit. 1. gener Laelii. ad eum senem deducitur Cicero puer, qui numquam ab ejus late-

Curione. de Fin. II. 28. ejus dolores.

CN. OCTAVIUS, *Cn. F. Nepos CN. ejus, qui cum Torquato Conf. fuit. Pater Consul fuit cum T. Annio. a. V. DCXXV.* pro Planc. 21. Aedilitiam repulsam tulit. Brut. 47. in consulatu *.a V. DCLXVII.* se eloquentem præstitit. de Harusp. resp. 25. cum Cinna collega dissentit. Catil. III. 10. Cinnam collegam ex urbe ejicit. Tusc. V. 19. caput præciditur jussu Cinnæ collegæ. *Ab hoc* Octavianum bellum *dicitur* de Div. I. 2. Nat. D. II. 5. &c.

CN. OCTAVIUS, ad Qu. Fr. I. 1. 7. Quinto Fratri ad imitandum proponitur. quomodo lictores & accensos coërcuerit, *cum Macedoniam regeret, ex prætura.* it. ep. 2. 2. vocatur vicinus Ciceronis. ad Att. II. 1. *Suetonii codices multi in Augusto cap. 3. appellant* Cajum, *quod prænomen etiam inscriptio exhibet a Pighio ad annum DCXCIV. allata, in qua dicitur* C F. C. N. C. PRON. *pater Augusti. fuit ex familia Octavia equestri, quæ a* Cajo, *Cneji Consulis primi fratre, originem repetebat, de tota familia vid. Sueton. l. c.*

CN. OCTAVIUS, ad Div. VII. 9. & 16. homo obscurus, familiaris Trebatii.

L. OCTAVIUS, *CN. F. CN. N.* Verr. I. 50. Consul *a. V. DCLXXVIII.* cum C. Aurelio Cotta.

L. OCTAVIUS, Balbus, Verr. II. 12. juris peritissimus.

L. OCTAVIUS, Ligur, *M. frater*, Verr. I. 48. *trib. pl. cum fratre a. V. DCLXXII.*

L. OCTAVIUS Naso, ad Q. Fr. I. 2. 3.

L. OCTAVIUS Reatinus. Brut. 68. audax magis, quam paratus in dicendo, adolescens mortuus est.

M. OCTAVIUS, *CN. F.* Brut. 25. Tribun. pl. cum Tib. Graccho, eique adversatur. de N. D. I. 38. ei abrogatur tribunatus a Graccho. Br. 62. legem frumentariam Semproniam abrogavit, a forensi eloquentia abfuit. de Off. II. 21. largitio ejus modica & reip. tolerabilis & plebi necessaria fuit.

M. OCTAVIUS, Ligur, Verr. I. 48. *trib. pl. a. V. DCLXXII. frater L. Octavii Liguris.*

M. OCTAVIUS, *CN. F. M. N.* ad Div. III. 4. Appii Pulchri legatus aut præfectus. ad Div. VIII. 2. petit ædilitatem cum Cœlio, minime gratiosus fuit. ad Att. V. 21. ædilis curulis, *M. Marcello & Servio Coss.*

M. OCTAVIUS, Phil. XI. 2 Marsus quidam, quo Dolabella legato usus est in Syria vexanda.

P. OCTAVIUS Balbus, Cluent. 38. Senator juris peritissimus.

OCTAVIUS Mamilius, ad Att. IX. 10. a Tarquinio expulso contra Romam excitatur.

OEDIPUS, de Fat. 13. &c. *Laji filius.*

OENEUS, Tusc. Qu. II. 8. *Deianiræ pater.*

OENO.

P.

le

cipit. ad Div. IV. 4. C. Cæsaris socer, mentionem facit in Senatu de M. Marcello. Phil. I. 4. liberrimamq; orationem in senatu contra Antonium habet, sed eum pauci sequuntur. ad Div. XII. 22. non audet in Senatum venire timore Antonii. Phil. VIII. 9. X. 5. ad Div. XII. 4. legatus ad Antonium ad Mutinam flagitiose fecit. *Hic est Gabinii in consulatu collega, de quo disce ex Or. in Sen. p. Red. 7. & tota Pisoniana.*

M. *Pupius* PISO, *Calpurnianus*, Dom. 13. adoptatur a M. Pupio. Verr. I. 14. Quæstor L. Scipionis Asiatici, pecuniam publicam non attingit, quod a Scipionis partibus dissentiebat. Planc. 21. in ædilitate petenda repulsam fert. Flacc. 3. Hispaniæ prætor. ad Att. I. 13. amicus Clodii operam dat, ut Rogatio de sacris violatis, quam ipse ferret, antiquetur. ad Att. I. 14. valde reprehenditur. ibid. 16. Ciceronis opera Syriam provinciam amittit, quam spe jam præceperat. Phil. III. 10. provinciam sibi ab Antonio attributam recusat. de Or. I. 22. eloquentiæ studiosus; secum habet Staseam Peripateticum Brut. 64. 66. qualis orator. Fin. IV. 26. Stoicos facete ridet. de Fin. V. 1. Nat. D. I. 7. Peripateticus. *Itaque inducitur utroque loco explicans rationem Peripateticam de summo bono & Natura Deorum. De eodem intelli-ge locum* Phil. II. 25. *Consul fuit. a. DCXCII.*

PITARATVS, de Fat. 9. Archon Atheniensis, sub quo Epicurus mortuus est.

PITTACVS, de Or. III. 15. de Leg. II. 26.

PITVANIVS, ad Att. IV. 15. homo pereruditus, & Græcis literis deditus, familiaris Attici.

L. PLAETORIVS, Cluent. 60. Senator.

M. PLAETORIVS, *M. F. Cestianus*, Font. 5. M. Fonteium accusat. Cluent. 45. Aedilis curulis cum C. Flaminio. Cluent. 53. prætor cum Cicerone. *De hoc forte capiendum* Plætorianum incendium *h.e. damnatio, quo etiam Sejus ambustus est, propterea, quod de residuis in judicium vocatus esset. Ex quo colligo, de repetundis damnatum esse Plætorium; quod in hunc optime convenit, qui post præturam potuit provinciam obtinuisse. Nummi hujus Plætorii ædilitii obvii sunt. v. Vallantius in famil. Plætoria.*

PLAGIOSIPPVS, ad Herenn. IV. 31. *Variantes Lectiones in hoc nomine docent, quam in eo hæserint librarii. Interpretes quidem L. Philippum Oratorem significari putant hoc nomine.*

PLAGVLEIVS, Dom. 33. plebejus homo, e Clodianis operis.

Cn. PLANCIVS, ad Att. I. 12. tribunus militum in Macedonia, C. Antonio eam obtinente.

erci-

ercitu tiro fuit Cicero. Brut. 47. mediocris orator. Cornel. I. homo diis nobilitatique invisus. *v. Plutarch. in Pompejo init.* causam lege Varia dixit.

Cn. POMPEIVS *Magnus, Cn. F. Sext. N.* Act. I. in Verr. 10. ludos votivos dat. Manil. 4. bellum Sertorianum conficit. Verr. V. 2. dux contra fugitivos in Sicilia. Act. I. in Verr. 15. de potestate tribunitia restituenda fert. *pr. Manilia Leg. tot. eum omnes perfecti Imperatoris numeros implere ostenditur, & de rebus gestis ejus agitur.* Lege Manilia ipsi bellum Mithridaticum committitur. Sext. 27. ejus in Tigranem lenitas. Flacc. 28. Hierosolymis captis nil ex fano attigit. ad Att. I. 14. prima redeuntis e bello Mithridatico concio nemini probatur. ibid. 12. ejus divortium cum Mucia probatur. ibid. 19. ad rogationem Flavii agrariam incumbit. Phil. II. 10. eum a conjunctione cum Cæsare revocat Cicero. ad Att. II. 16. dicit se Cæsaris leges probare, actiones ipsum præstare oportere. ibid. 19. laceratur edictis Bibuli. ibid. I. 16. a plebe Cneus Cicero dicitur, quod eum nimis diligeret. ibid. 14. laudibus Ciceronis invidet. II. 3. Epicrates dicitur. II. 17. Alabarches vocatur. II. 9. Hierosolymarius. II. 12. Quindecimvir. Har. Resp. 23. a Clodio vituperatur ad populum. Toto pene tribunatu ejus publico caruit. ad Quir. p. Red. 7. ejus in Cicerone revocando insignis opera. ad Div. I. 1. creditur Ptolemæum reducere velle. ibid. 8. Milonem defendens convicio populi jactatur. de Offic. II. 16. magnificentissima munera ejus in secundo Consulatu. ad Div. VII. 1. ejus ludi magnifici, in dedicatione theatri dati, describuntur & contemnuntur. Offic. II. 17. ejus theatra, porticus, templa reprehenduntur modeste. ad Div. VIII. 11. ejus secundus Consulatus exagitatur a C. Curione, trib. pl. ad Att. VI. 1. Dom. 7. ei Ciceronis sententia res frumentaria committitur cum imperio. ad Div. VIII. 8. de provinciis Cæsaris statuere non vult. ad Att. X. 8. Themistocleo consilio utitur. ad Div. VIII. 13. stomacho ita fastidioso & languente est, ut, quod sibi placeat, reperire non possit. ad Att. VII. 11. reprehenditur, quod Cæsare adveniente urbem reliquerit. ad Div. IV. 7. copiæ ejus & genus exercitus non probantur M. Marcello & Ciceroni. ad Att. VIII. 2. *initio belli Civilis* nil agit sapienter & fortiter, omnia contra Ciceronis consilium. Cæsarem aluit, auxit & armavit. ad Att. IX. 13. de pace mittit ad Cæsarem. Tusc. III. 26. fuga post pugnam Pharsalicam. ad Div. XII. 14. in fuga non recipitur a Rhodiis. Div. II. 9. in solitudine Aegyptiorum trucidatur. Div. I. 14. multa eum fefellerunt. Phil. II. 42. ejus

SEXT.

PON-

gitur, ubi olim C. *legebatur pro* P. *Neque tamen* C. *rejecerim. Potest enim intelligi de eo, qui a Cœlio oppressus est, & sine dubio exulavit*, v. C. Popillius C. F.

P. POPILLIVS, Cluent. 36. reus de ambitu, damnatur.

PORCIA, ad Att. XV. 11. *M. Catonis soror, Domitii Ahenobarbi uxor.* ad Att. XIII. 37. 48. ejus laudatio.

PORCINA, ad Herenn. IV. 5. orator. *est C. Aemilius Porcina.*

PORCIVS, Font. 5. de cohorte M. Fonteji, aut portitor.

L. PORCIVS, *Licinus*, Brut. 15. Consul cum P. Claudio. *a. V. DLXIX.*

L. PORCIVS Nasica, de Or. II. 64. ejus facetum responsum Catoni Censori datum.

PORSENA, Sext. 21. eum interficere conatur Q. Mucius.

PORTVNVS, Nat. D. II. 26. *Deus, a portu dictus.*

POSIDES Matro, Solentinus. Verr. II. 42.

POSIDONIVS, de Offic. III. 2. Panætii discipulus. ad Att. II. 1. commentariis Ciceronis Græcis de Consulatu suo absterretur a scribendo de eodem. Tusc. II. 24. dolores fortiter fert. Nat. D. I. 42. liber V. de natura deorum. de Div. I. 3. quinque libros de Divinatione edidit. *ibid.* II. 21. prognosticorum caussas persequitur. *ibid.* II. 15 statuit homines ad hostias deduci vi quadam sentiente & divina per totum mundum fusa. Div. I. 30. II. 15. morientes divina re putat. de Nat. D. II. 34. ejus sphæra. Nat. D. I. 3. instituit Ciceronem. ad Att. II. 1. Rhodi vivit. de Fat. 3. ejus sententia de fato reprehenditur.

POSSIDORVS, Verr. III. 42. legatus Thermitanorum.

POSTVMIA, ad Div. IV. 2. ad Att. V. 20. 21. Servii Sulpicii uxor.

POSTVMIVS, ad Div. VI. 12. Cæsaris familiarissimus. ad Att. V. 21. XV. 2. procurator ludorum Octavii, *sed ibi* Postumus *dicitur.*

POSTVMIVS Cominius, Balb. 23. Consul cum Sp. Cassio. *a. V. CCLX.*

POSTVMIVS, de Fin. II. 22. homo voluptuosissimus. *Davisius recepit ex emendatione Scaligeri* C. Hirrius Postumius.

A. POSTVMIVS *Albinus*, Verr. I. 41. Censor cum Q. Fulvio. *a. V. DLXXIX.*

A. POSTVMIVS, Nat. D. II. 2. Dictator in bello cum Tusculanis. *a. V. CCLVII. quo anno & Consul cum T. Virginio fuit.*

C. POSTVMIVS, de Div. I. 33. haruspex.

Cn. POSTVMIVS, Verr. I. 39. Civis Rom. qui Verris pecunias extraordinarias tractavit. *v. Curtius.*

Cn. POSTVMIVS, Muren. 27. subscriptor Sulpicii contra Murenam, præturam petit Cicerone Consule.

M. POSTVMIVS, Verr. II. 18. quæstor Verris.

62. eques Romanus in agro Falerno.

P. QVINTILIVS, *Varus*, pro Quint. 17. *Juris civilis peritus fuit, ut ceteri, quibus jungitur. Pigbius ad a. DCLX. putat esse eum, qui in Cluentiana commemoratur. v. in* P. Quintius Varus. *Quæstor fuit a. DCLX. Ceteros honores hominis dabit Pighius.*

SEXT. QVINTILIVS, p. Red. in Senat. 9. prætor *P. Lentulo Spinthere consule.*

C. QVINTIVS, pro Quint. 3. & 49. *frater P. Quintii, pro quo est oratio.*

L. QVINTIVS, pro Cluent. 27. Tribun. pl. *L. Lucullo, & M. Cotta Coss. a. V. DCLXXIX.* patronus Oppianici, qui concionibus invidiam judicio Juniano conflavit. Brut. 62. in concionibus turbulentus. *idem videtur, qui* ad Att. VII. 9. *appellatur* familiaris Ciceronis.

L. QVINTIVS, Cincinatus, de Senect. 16. aranti nunciatur, eum dictatorum esse factum. Ejus jussu magister equitum C. Servilius Sp. Melium interficit.

P. QVINTIVS Varus, Cluent. 19. homo summa religione & auctoritate. *Sed Lambinus, Merula aliique volunt legi:* Quintilius. *Etiam Pighius ad a. DCLX.* hunc locum *refert ad Quintilium, de quo supra.* Varus *est cognomen* Quintiliorum, *non* Quintiorum. *Sed Codd. nil variant.*

P. QVINTIVS, *pro quo est oratio, ex qua de eo cognosci potest.*

T. QVINTIVS, *Flamininus*, ad Att. XII. 5. Consul cum M' Acilio. *a. V. DCIII.*

QVINTIVS *Gallus*, ad Div. XIII. 43. *non nullis etiam:* Gallius. *videtur legatus aut præfectus Q. Philippi Asiæ proconsulis. conf. 73. & 74. Nam ei commendatur, qui negotiatur Philomelii, quod est oppidum magnæ Phrygiæ, conf.* ep. 49.

QVIRINVS, de Offic. III. 10. Romulus. ad Att. XII. 45. XIII. 28. Quirino σύνναος Cæsar.

QVIRINALIA, ad Q. Fr. II. 3. 13. *Solemnia in honorem Romuli. v. Ovid. Fast. II. 513.*

R.

RABIRIUS, Acad. I. 1. malus auctor philosophiæ Latinus. *Ab hoc sine dubio diversus est præstans poeta* C. Rabirius, *qui etiam Ovidio laudatur:* magni Rabirius oris. *v. Vossius Hist. Lat. I. 21. & alius, fortasse medicus, ap. Plin. H. N. XXIIX. 7.*

C. RABIRIUS, pro Rabir. 2. Saturninum trib. pl. interfecisse dicit Labienus, & propterea accusat. in Pison. 2. a Cicerone defenditur. ad Att. I. 6. domum Neapoli habet, vendit.

C. RABIRIVS, pro Postum. 1. eques Rom. filius C. Curtii naturalis, *Rabirius per adoptionem. Accusatus de residuis,*

fuisse, qui, quod Publius, cum peteret cum Scauro, repulsam tulisset, mortuus sit, ut videtur Davisio, vix putem. Sed Manutius legit P. Rupilius. *Etiam de amic. l. c.* Rupilius *pro* Rutilius *legunt Viri docti. v. Pighius ad. a. DCV. DCXXI. qui & hic & aliis locis hunc locum semper ita citat, tamquam* Rupilius *legeretur.* P. Rupilium *Africani amicitia ad Consulatum pervenisse, cum tenui loco natus esset, de eo convenit. Ea ipsa res facit probabile, ibi legendum* Rupilius. *Nam* Rutilium *Africani Scipionis opera Consulatum consecutum, nemo demonstrare poterit. Itaque mihi valde fit verosimile, & in Tusculanis & in Lælio* Rupilios *esse reponendos. Ceterum hic* P. Rutilius *post repulsam Consulfactus est a DCXLIIX.*

P. RVTILIVS, Cæcin. 10. testis in Cæcinam, homo nullius fidei.

S.

SABAZIA, de N. D. III. 23. sacra Bacchi, *qui ipse Sabazius dicitur.*

SABAZIVS, de Leg. II. 15. eum Aristophanes ejici vult, tamquam peregrinum Deum.

L. SABELLIVS, Brut. 34. a L. Cæsuleno ex lege Aquillia de justitia accusatur.

SABIDIVS, petit. Conf. 2. homo obscurus, quem competitor Q. Ciceronis in prætura ad tabulas posuerat, cum alium amicum honestum non haberet. Sabidia *est etiam ap. Donium in lapide I. 164.* & Sabidius *in Gruterianis lapidibus non unus.*

SABINIVS *Reatinus*, pro Sext. 37. *ex operis Clodianis, quibus P. Sextius pæne interfectus est.*

C. SACERDOS, *e Liciniis.* Verr. I. 10. prætor Siculus ante Verrem. pro Planc. 11. legatus Q. Metelli in Creta. *Consulatum petiit cum Cicerone. v. Ascon. argum. or. in Tog. Cand. De ejus prætura urbana & Siciliensi multa sunt in Verrinis.*

SADALA, Verr. 24. rex *Thraciæ*: Ad eum a Cn. Dolabella mittitur C. Verres.

SAFINIVS, pro Cluent. 25. Atellanus.

Q. SALASSVS, ad Div. VI. 18. P. Curtii frater, *e gente Postumia, si quidem germanus Curtii frater fuit. Provinciam obtinuit e prætura a. V. DCC.*

SALACON, ad Div. VII. 24. Nomen *hominis cujusdam in paupertate superbi; unde* h. l. Hermogenes Tigellius *Salaco dicitur.*

SALII, de Div. I. 16. *Sacerdotes Martis.* in eorum curia situs lituus inventus est integer, cum ea deflagravisset. *ab iis* ad Att. V. 9. *dicitur* Saliaris modus, *de conviviis opiparis & magnificis.*

SALINATOR, de Or. II. 67. *est M. Livius, qui in censura a. V. DXLIX. hoc cognomen pri-*

CN.

CN. SCIPIO, *Calvus*, *L. F.* pro Planc. 24. & 25. de Off. I. 18. *is, qui cum fratre* Publio *in Hispania cum Pœnis bellum gessit, pater P. Scipionis Nasicæ, qui vir optimus judicatus est, de quo infra.* pro Balb. 15. in Hispania occiditur cum fratre. cf. Tusc. I. 37. 46. Nat. D. III. 32.

L. SCIPIO, *Asiaticus*, P. F. L. N. in consulatu. pro Mur. 14. de Antiocho triumphat, unde Asiaticus dictus est. de provinc. consul. 8. ei auxilio est Tib. Gracchus pater trib. pl. cum in carcerem duceretur. Brut. 47. non imperite dixit. Phil. XI. 7. collega C. Lælii sapientis in consulatu, ad quem cum Senatus deferret provinciam Asiam, quæ Scipioni obvenerat, frater major P. Africanus eam ignominiam deprecatur &, se legatum ei fore pollicitus, provinciam ei conservat. pro Rabir. Posthum. 10. ejus statua in Capitolio cum chlamyde & crepidis.

L. SCIPIO, Asiaticus, *L. F L. N.* Rabir. Perd. 7. Verr. I. 14. Collega C. Norbani in Consulatu *a. V. DCLXX.* ad Herenn. III. 2. legibus solvitur propter bellum Italicum, ut ante annum suum Consul fieri possit.

M. SCIPIO, Brut. 20. ejus, qui sacra accepit, filius, eloquens habitus est.

M. SCIPIO, *Maluginensis*, de Or. II. 64. dictum de L. Manlio Acidino consule.

P. SCIPIO, L. F. de Off. I. 18. pro Planc. 25. laudatur propter res in bello fortiter gestas. pro Balbo 15. occiditur in Hispania cum fratre Cnæo, *de quo supra.* Phil. XI. 7. pater L. Asiatici & P. Scipionis majoris. *de* Lucio *supra. de* Africano *& ejus posteris vid. in* P. Africanus.

P. SCIPIO, CN. F. L. N. de har. resp. 13. optimus de toto populo Rom. judicatus, sacra matris Deum manu sua accipit. de Or. III. 33. omnibus civibus sui copiam fecit. Pontifex Max. *Consul fuit a. V. DLXII. collega M'. Acilii Glabrionis, & jurisprudentia celebris, de quo vid. Rupertum ad Pompon. III. 3.*

P. SCIPIO, P. F. CN. N. Nasica. Corculum, *hoc est sapiens.* Brut. 20. & 58. bis consul, *nempe a. V. DXCI. cum C. Figulo & a. V. DXCIIX. cum C. Marcello.* & censor fuit *a. V. DXCIV.* de N. D. II. 4. C. Figuli collega a Ti. Graccho vitiose creatus abdicat se magistratu. cf. de Div. II. 35.

P. SCIPIO NASICA, P. F. P. N. CN. PRON. pro Planc. 21. ædilitiam repulsam fert. Br. 22. cum D. Bruto Consul fuit, a. V. DCXV. de Leg. III. 9. a Tribuno pl. Curiatio in vincula conjicitur, pro Planc. 14. consul a Granio præcone reprehenditur. Catil. I. 1. Pontifex Max. Ti. Gracchum interfecit. pro Dom. 34. ejus factum SCtis probatur de Off. I. 22. privatus æque multum

pro-

est, qui XI. 7. *memoratur*, & *legatus D. Bruti fuisse videtur*, *item* ad Att. XII. 11.

Q. SEJVS, Postumus, Dom. 44. 50. Har. resp. 14. eques Rom. cujus ædes P. Clodius emere voluit, domino repugnante.

SELENE, Verr. IV. 27. uxor regis Antiochi, *primo Grypi*, *deinde Pii*, *ex Aegypto*, *quæ* & *Cleopatra dicta est*.

SELEVCVS, ad Div. VI. 18. servus Q. Leptæ.

Q. SELICIVS, ad Div. IX. 16. *a quo* Seliciana villa, ad Att. I. 12. fœnerator. ad Div. I. 5. amicus Lentuli Spintheris, quocum Cicero consilia de causa Lentuli contulit.

SELIVS, ad Div. VII. 32. malus Orator.

C. & P. SELII, Acad. IV. 4. familiares L. Luculli, docti homines, qui Philonem Romæ audierant.

SEMELE, Tusc. I. 12. Nat. D. II. 24. mater Bacchi.

SEMIRAMIS, Prov. Cons. 4. *ita* A. Gabinium *Syriæ Procos. appellat*, *ut mollitiem ejus notet*.

Ti. & C. SEMPRONII, de Or. I. 9. &c. *sunt* fratres Gracchi, *de quibus v. in* Gracchis.

A. SEMPRONIVS, *Musca quæsturæ* de Or. II. 60. Candidatus a Vargula male accipitur.

C. SEMPRONIVS, Rufus, ad Div. VIII. 8. calumniam fert. amicus Ciceronis. *cujus sæpe mentio*. v. c. ad Att. VI. 2. ad Div. XII. 22. 25. *vide etiam* Rufio.

L. SEMPRONIVS, Atratinus, ad Div. IX. 21. Consul & Censor fuit cum L. Papirio Mugillano A. V. CCCXII.

M. SEMPRONIVS, de Or. II. 60. A. frater.

C. SENTIVS, *Saturninus*. Verr. III. 93. Pison. 34. prætor Macedoniæ a. DCLXXI. a Denseleto defenditur. permagnam e cibariis pecuniam, propter caritatem frumenti, deportat. homo innocentia singulari.

SEPTIMIA, ad Div. IX. 10. ad Att. XVI. 11.

C. SEPTIMIVS, ad Att. II. 24. scriba Bibuli Consulis.

C. SEPTIMVS, Sen. p. Red. 9. prætor P. Lentulo Spinthere Consule. ad Att. XII. 13. 14. augur. *Pighius* Scævolæ *cognomen de conjectura dedit*. *Mihi videtur idem esse cum eo*, *qui* ad Div. VIII. 8. *in SCto M. Marcelli inter eos nominatur*, *qui scribendo affuerunt*: C. Septimius T. F. Quirina.

P. SEPTIMVS Scævola. Act. I. in Verr. 13. Cluent. 41. Senator, de repetundis accusatur, propter judicium Junianum, Hortensio prætore. *Ab hoc diversum putem* P. SEPTIMIVM testem in L. Flaccum Flacc. 4.

Q. SEPTITIVS, Verr. III. 4. eques Rom. arator in Sicilia.

SEPTVMVLEJVS, Anagninus, de Or. II. 67. interfecit C. Gracchum, & pro ejus capite aurum accepit. Postea præfecturam

Agr. II. 30. *Verr.* V. 28. 56. *Phil.* XI. 8.

SERVAEVS, Fontej. 5. de cohorte M. Fonteji, aut portitor.

SERVILII, Acad. IV. 18. fratres gemini, simillimi, ut dignosci vix possent. *Hi sunt Q. & P, Q. Cæpionis Filii, Cn. Nep. a quibus deinde Geminorum cognomen usurpatum & ad posteros propagatum est. P. Consul fuit a. DI. & DV.*

SERVILII, Cascæ, Phil. II. 11. *v. P. Servilius Casca.*

C. SERVILIVS Ahala, de Sen. 16. jussu dictatoris L. Quinctii Cincinnati Sp. Melium interficit. *Sed in hujus prænomine mira est in Codd. MSS. & edd. Ciceronis inconstantia. Nam* Catil. I. 1. *dicitur* Quintus, *ibique monuerunt Muretus & Pighius legendum* Cajus. pro Dom. 32. *dicitur* Marcus, *ubi nihil Manutius aut reliqui Intt. in ed. Græviana.* pro Dom. l. c. in exilium missus est.

C. SERVILIVS *Vatia, M. F.* in Cæcil. 19. cum L. Veturius Philo quæstor accusare vult, sed ei non permittitur. *Hic Servilius est pater P. Servilii Isaurici, prætor provinciæ, nescio cujus, fuit a. V. DCXL.*

C. SERVILIVS GLAVCIA, Brut. 62. peracutus, callidus, cumprimisque ridiculus. Catil. I. 1. interficitur. *v. in C. Glaucia.*

C. SERVILIVS, Verr. V. 54. negotiator Panormitanus.

Cn. SERVILIVS *Cæpio, Cn. F. Cn. N.* Brut. 20. *is, qui Consul fuit a. DLXXXIV. cum Q. Philippo,* quibus consulibus Ennius mortuus est.

Cn. SERVILIVS *Cæpio*, Verr. I. 55. Censor, *a. DCXXVIII. qui cum Q. Pompejo Consul fuit a. DCXII. Est superioris filius. Nam in fastis dicitur Cn. F. Cn. N. Fratrem vix putem: tot anni sunt inter utriusque Consulatum interjecti.*

L. SERVILIVS, Verr. III. 7. eques Rom. magister publicanorum in Sicilia, prætore Verre.

L. SERVILIVS, Postumus. ad Div. XII. 26. *Quæstorem hoc nomine invenio a. V. DCC XII.*

M. SERVILIVS, Ahala. Dom. 32. *v. C. Servilius Ahala.*

M. SERVILIVS, de Or. II. 65. dissuasit legem annalem Ruscæ, *quæ a DCXXII. lata est.*

M. SERVILIVS, *Geminus,* ad Att. VI. 3. a Metello Celere de repetundis accusatur. cf. ad Div. VIII. 8. *Fuit trib. pl. a. DCXCIII.*

M. SERVILIVS, ad Div. XII. 6. tribunus pl. *Hirtio & Pansa Coss.* producit Ciceronem in concionem, *quo tempore Philippicam XI. dixit.* Phil. IV. 6. cum collegis de republ. refert ad Senatum.

P. SERVILIVS Rullus. Agr. II. 20. *v. Rullus.*

P. SERVILIVS *Vatia, Isauricus, C. F. M. N.* Manil. 23. legi Maniliæ favet. Agrar. II. 19. agri ab ipso imperio Rom. adjecti. Verr. I. 21. Olympum

aliæ res agebantur, *in quibus tabulis & testibus opus.*

A. SEXTILIVS, Flacc. 15. videtur negotiator Acmonensis fuisse.

SEXTILIVS, Andro, Flacc. 34. Pergamenus.

C. SEXTILIVS Rufus, ad Div. XII. 13. præest classi C. Cassii. ad Div. XIII. 48. Quæstor primus in Cyprum missus a Romanis.

C. SEXTILIVS, Flacc. 36. M. Lurconis sororis filius.

P. SEXTILIVS, Flacc. 13. Quæstor L. Flacci in Asia.

P. SEXTILIVS Rufus, de Fin. II. 17. heres fiduciarius, hereditatem non tradit. Est fortasse superioris illius pater.

Q. SEXTILIVS, ad Q. Fr. II. 1. amicus Milonis; in eum & ceteros Milonis amicos, impetum faciunt operæ Clodianæ, *cum a Milone de vi accusatus Clodius esset.*

SEXTIVS, Verr. V. 43. 45. lictor C. Verris in Sicilia.

C. SEXTIVS Calvinus, Brut. 34. orator bonus, sed incommoda valetudine. *Pighius eum putabat*, *qui ex prætura*, *quam a. DCLIV. gessit*, Macedoniam obtinuit. Pison. 34. *Sed ibi in melioribus libris non* Sextius, *sed* Sentius *legitur*. de Or. II. 60. C. Julii Cæsaris familiaris, luscus. dictum ejus in Appium.

L. SEXTIVS, *pater P. Sextii de vi accusati.* Sext. 3. trib. pl. fuit, altius ascendere noluit.

L. SEXTIVS, ad Div. XIII. 8. P. Sextii L. F. filius ex Albini filia.

L. SEXTIVS Pansa, ad Q. Fr. II. 11. ejus postulationi resistit Q. Cicero Asiæ prætor.

P. SEXTIVS, Brut. 48. prætor designatus *a. DCLIII.* accusante T. Junio L. F. damnatus est.

P. SEXTIVS, *P. F.* ad Div. V. 17. exulat. *Quæstor fuit a. DCLXXXXV. & post ædilis. Habuit enim*, *ut ex l. c. intelligi potest*, *annonæ curam*, *quæ est ædilium. Eum Cicero epistola cit. consolatur. P. Sextii*, *de quo statim*, *patruelem*, *propinquum certe fuisse*, *ex eadem epistola apparet.*

P. SEXTIVS, L. F. Sext. 3. C. Albini & deinde C. Scipionis uxorem duxit. Catil. I. 8. Div. V. 6. proquæstor *C. Antonii in Macedonia.* ad Quir. p. R. 6. in Senat 8. ad Att. III. 20. tribunus pl. *Lentulo Spintheri consule* cogitat de Cicerone ferre, sed neque nominatim, neque satis diligenter de bonis publicatis. ad Div. I. 9. accusatus de vi a Cn. Pompejo laudatur. *defenditur a Cicerone oratione*, *quæ extat.* ad Div. VII. 32. dicta Sextiana, i. e. *frigida & parum acuta.* ad Att. VIII. 15. quia cum imperio est, potest cum Pompejo in Græciam transire. ibid. XI. 7. Cæsar permittit, ut iisdem, quibus ante lictoribus uteretur, etsi SCtum improbaret, quo ipse aliique post fugam tribb. pl. imperium acceperant. ad Div. V. 20.

alii mentionem fecere, *quorum loca vid. ap. Voss. de Hist. Gr. L. III. p. 189.*

A. SILIVS, ad Att. XII. 24.

P. SILIVS, ad Div. VII. 21. IX. 16. XIII. 62. 63. Proprætor *Bithyniæ & Ponti a. V. DCCII. post præturam a. DCXCIV.*

SILVANVS, Arch. 4. auctor legis Plautiæ. *v. Ind. LL.*

SILVIVS, ad Att. VI. 1. *Græv.* Silius. Administratio ejus provinciæ laudatur. *Est* P. Silius, *de quo ante.*

SILVS, de Or. II. 70. *Est fortasse* M. Sergius Orata Silus, *qui a. DCXLVIII. quæstor provincialis fuit.*

SIMONIDES, Ceus. de Or. II. 16. Fin. II. 32. memoriæ artem invenit. de Nat. D. I. 22. de diis ἐπέχει. de Div. I. 27. ignotum quemdam mortuum sepelit, & ab eo monetur in somnio, ne naviget. Tusc. I. 42. ejus versus duo. Tusc. I. 24. ejus memoria insignis.

SIMVLANS, Sext. 64. nomen Comœdiæ Afranii.

SIREGIVS, ad Att. XV. 17. *J. Fr. Gronovius conjiciebat*: Sira *regius*, Siræ *enim mentio ep. 15. Is Aegyptius fuit, id quod res ipsa docet*, *Cleopatræ fortasse legatus. Ceterum in edd. non* Sira, *sed* Sara *legitur.*

SIRENES, de Fin. V. 18. fabula de Sirenum cantibus, quomodo intelligenda.

L. SISENNA, *e Corneliis.* Brut. 64. doctus, bene latine loquens, gnarus reip. facetus, inter ætatem Hortensii & Sulpicii interjectus. Historia ejus vincit superiores, sed abest tamen a summo. de Leg. I. 2. puerile quid in historia consectatur. Brut. 74. sermonis usitati emendator esse voluit; itaque inusitatis verbis usus est. a C. Rusio ridetur. de Divin. I. 43. disputat, somniis credi non oportere. Corn. I. prætor, bonorum Cn. Cornelii possessionem edicto P. Scipioni dat. Verr. II. 45. defensor C. Verris.

P. SISER, ad Att. XI. 13. liberti nomen.

SISYPHVS, Tusc. I. 41. prudentia ejus. ibid. 5. versat saxum.

SITIVS, ad Att. XV. 17. Sittiana syngrapha *est* ad Div. VIII. 2. P. Sitium *reperies ap. Hirtium B. Afr. 36.*

SOCRATES, Tusc. IV. 37. qualis natura fuerit. Offic. I. 26. eodem semper vultu, eademque fronte fuit. ad Att. VIII. 2. cum XXX. tyranni essent, Athenis mansit. de Div. I. 54. post pugnam apud Delium eadem, qua ceteri, fugere non vult, quia deterreatur a Deo. Off. I. 41. contra mores consuetudinemque civilem fecit. Tusc. I. 9. quare absolvi noluerit. de Fin. II. 1. parens Philosophiæ. Tusc. I. 41. ejus ad judices oratio. Acad. I. 4. ejus philosophiæ genus quale? de Div. I. 25. apud Platonem Critoni prædicit suam mortem. Ejus somnium ea de re.

Cittiei discipulus non ultimus. de eo v. Laert. VII. 177.

SPEVSIPPVS, Acad. I. 4. Platonis ex sorore nepos. Academicæ philosophiæ quasi heres relinquitur a Platone. de Or. III. 18. nil ab Aristotele dissensit. de Nat. D. I. 3. Deum esse vim animalem, omnia regentem, statuit.

SPINTHARVS, ad Att. XIII. 25. servus aut libertus Ciceronis.

SPINO, de N. D. III. 20. Deus Romanorum. proprie fluvius prope Romam.

SPONGIA, ad Att. I. 16. judex in judicio Clodiano de religione. *nomen fictum.*

SPVRINNA, ad Div. IX. 24. de Div. I. 52. haruspex.

C. STALENVS, pro Cluent. 7. pro quo & alii Stajenus. Senator, judex in judicio Juniano, apud quem pecunia deposita est, qua Oppianicus judices corrumpere voluerat. Cluent. 24. Brut. 68. se ipse adoptavit & de Staleno Aelium fecit. furiosus & petulans in dicendo. Top. 20. Verr. II. 32.

STASEAS, *Neapolitanus*, de Or. I. 22. de Fin. V. 3. & 25. Peripateticus, qui multos annos Romæ apud M. Pisonem vixit.

STATILIVS, pro Q. Rosc. 10. nomen histrionis non adeo boni.

L. STATILIVS, Cat. III. 3. socius Catilinæ.

L. STATILIVS, *Taurus*, ad Att. XII. 13. & 14. augur.

STATIVS ALBIVS, pro Cluent. 62. colonus in Falerno.

STATIVS, ad Div. XVI. 16. ad Att. II. 8. it. V. 1. ad Q. Fr. I. 2. 1. e servo Qu. Ciceronis libertus, gratiosissimus.

STATIVS, de Or. II. 64.

L. STATIVS MVRCVS, Phil. XI. 12. proconsul Asiæ, jubetur C. Cassio provinciam & exercitum tradere.

SEXT. STATIVS, ad Att. VI. 1. commendatur a Pompejo Ciceroni, ut præfectus fiat.

STESICHORVS, Verr. II. 34. ejus statua Himeræ posita. *Fuit enim Himera patria ejus. de eo & carminibus ejus v. Fabric. B. G. II. 15.*

STHENIVS, Verr. II. 34. Therminitanus.

STILPO, *Megarensis*, de Fat. 5. philosophus acutus & probatus. natura ebriosus & mulierosus. naturæ vitium corrigit. cf. Acad. IV. 24. *Zenonis Cittiei præceptor, de quo vid. Laert. II. 113.*

STOICI, de Off. I. 35. pene Cynici. de Off. III. 8. solum, quod honestum, est bonum. de Leg. I. 20. a veteribus Academicis verbis discrepant, non re. de Off. III. 3. summum bonum dicunt, convenienter naturæ vivere, de Fin. III. 4. *eorum sententia de summo bono explicatur toto libro III. & refellitur Peripateticorum more libro IV.* de Fin. III. 2. 12. & 13. it. V. 8. de N. D. I. 7. a Peripateticis verbis discrepent, an re? de Fin. III. 2. ex omnis

I. 11. Rhodiis insulas quasdam attribuit &c. *de Legibus Sullæ v. Ind. Legg.*

P. SVLLA, *pro quo est oratio*, L. Sullæ propinquus, Consul designatus cum Antonio, de ambitu condemnatur, & post a L. Torquato de conjuratione accusatus a Cicerone defenditur & absolvitur. de Off. II. 8. L. Sullæ in proscriptionibus administer. ad Q. Fr. III. 3. accusat Gabinium de majestate. ad Att. IV. 16, Gabinium de ambitu postulat. ad Div. IX. 11. ejus mors.

Ser. SVLLA, Sull. 2. P. frater, Senator, Catilinæ socius.

C. SVLPICIVS OLYMPVS, Verr. I. 48. civis Romanus.

C. SVLPICIVS, *Gallus*. de Or. I. 53. Brut. 20. Græcis literis & eruditus & eloquens. Consul fuit *a. V. DLXXXVII.* de Off. I. 6. de Sen. 16. astrologiæ studiosus & peritus. *cf. Pigh. ad a. c. & imprimis ad a. DLXXVI.*

C. SVLPICIVS, Catil. III. 3. prætor Cicerone consule.

P. SVLPICIVS RVFVS, de har. resp. 19. Trib. pl. *a. V. DCXXV.* de har. resp. 20. C. Julio consulatum contra leges petenti longius resistens, fit popularis. de Off. II. 14. hujus eloquentiam accusatio illustravit C. Norbani. Catil. III. 10. a L. Sulla ejicitur. Br. 55. seq. qualis orator? nullas orationes reliquit, quæ extant P. Canutius post mortem scripsisse fertur. de Or. III. 3. mors ejus. conf. ad Her. I. 15. ad Her. IV. 2. de Orat. I. 7.

P. SVLPICIVS, Act. I. in Verr. 10. Trib. plebis *a. V. DCL XXXIV.*

Q. SVLPICIVS, *Gallus*, de Or. I. 53. filius C. Sulpicii Galli.

SER. SVLPICIVS, Br. 16. consul anno decimo post exactos reges.

S. SVLPICIVS, Q. F. Lemonia, Rufus. v. Phil. VIII. 7. IX. 1. pr. Mur. 3. accusat L. Murenam, cujus competitor fuerat, de ambitu. ad Div. VIII. 6. Consul cum M. Marcello. ibid. 10. cunctator est. ad Div. IV. 3. 4. Achajæ proconsul. *Ejus est elegans epistola 5. qua Ciceronem de obitu Tulliæ consolatur.* ad Att. IX. 19. filium mittit contra Cn. Pompejum, cum Cæsare facit. Phil. I. 1. nullum Cæsaris decretum post Idus Martias figendum censet. Brut. 40. in jure civili præceptoribus usus est L. Lucilio Balbo & C. Aquillio Gallo. Mur. 7. JCtus. Phil. IX. 1. in legatione ad Antonium Mutinam obsidentem obiit; de cujus honoribus tota oratione sententia dicitur, in quam SCtum factum est. *Nomen Servii sæpissime est apud Ciceronem. Quod de quo singulis locis intelligendum sit res & temporis ratio facile docebit.*

S. SVLPICIVS, fil. ad Att. IX. 19. contra Pompejum mittitur. ad Div. XI. 7. consobrinus D. Bruti. ad Div. IV. 3. 4. philoso-

ejus fabulosa. Themistocleum consilium, ad Att. X. 8. *tribuitur Pompejo, qui existimabat, qui mare teneat, eum necesse esse rerum potiri.*

THEODECTES, Or. 51. 57. Aristotelis auditor *sc. in arte inprimis oratoria. v. Laert. V. 24. & ibi Menag. Valer. M. VIII. 14. 3* Tusc. I. 24. ejus insignis memoria. *Quintil Inst. Or. XI. 2. &c.*

THEODORVS, Byzantius, Br. 12. sophista Socratis temporibus, in arte subtilis, in orationibus jejunus. Scripsit aliis orationes, Or. 12. a Socrate in Platonis Phædro appellatur λογοδαίδαλος v. *Quintil. III. 1. Apud Laertium II. 104. civilibus orationibus clarus dicitur.*

THEODORVS, Cyrenaicus, Nat. D. I. 1. Deos tollit. *unde* Atheus *dictus, & cum Athenis tum Cyrenis ejectus est. v. Laert. II. 86. 101. f.* Tusc. I. 43. mortem crudelem contemnit, quam ei rex Lysimachus minatur propter libertatem linguæ *Ad eum missus erat a Ptolemæo Lagi filio, apud quem diu moratus est. Laert. l. c. 102. ab eo dicuntur* Theodorii. *Cave confundas eum* Theodoro Cyrenaico, *geometra, quo Plato præceptore usus est, cujus mentionem etiam Xenophon facit in Memorabil.*

THEODORVS, Verr. IV. 51. Enneusis Senator.

THEODOSIVS, Har. Resp. 16. Chius.

THEOMNASTVS, Verr. II. 21. Syracusanus, Theoractus dicitur contumeliæ causa.

THEOPHANES, Mitylenæus, *sed &* Lesbius *dicitur*, Arch. 10. ad Att. II. 5. res Pompeji scripsit versibus. Ab eo civitate donatus est. Balb. 25. ad Att. VII. 7. Balbum Gaditanum adoptat. ad Att. II. 5. familiarissimus Pompejo particeps consiliorum ejus. ad Att. V. 1. plurimum apud Pompejum valet. cf. ad Att. II. 12. 17. &c. *item Plutarch. in Pompejo.*

THEOPHILVS, ad Div. IV. 9. 10. libertus M. Marcelli.

THEOPHRASTVS, *Aristotelis auditor.* Or. 19. unde nomen habeat. ad Att. II. 16. vitam theoreticam practicæ anteponit. Nat. D. I. 13. inconstans est in sententia de Diis. Acad. I. 10. negat in virtute sola esse beate vivere, *propterea reprehenditur* Tusc. V. 9. de Inv. I. 35. Syllogismum oratorium quinquepertitum facit. Brut. 46. ab anicula hospes vocatur. Brut. 9. præceptor Demetrii Phalerei. Brut. 31. Tusc. V. 9. elegans & suavis. *ibid.* 37. peregrinatus est. *ibid.* III. 28. moriens naturam accusat. ad Att. II. 3. liber ejus περὶ φιλοτιμίας. Tusc. V. 9. Fin. V. 5. de vita beata. de Off. II. 16. de divitiis. Tusc. III. 10. Callisthenes. *h. e. de luctu, quo luget mortem Callisthenis amici sui &c.* Nat. D. I. 33.

L. Thorius

L. Thorius *fuit trib. pl. a. DCLXXIIX. v. Turius.*

SP. THORIVS, *Balbus*, Brut. 31. valuit in populari genere dicendi. Auctor legis Thoriæ, *v. Ind. Legg.*

THOTH, Nat. D. III. 22. Aegyptiorum Mercurius, quo nomine & primus mensis apud eos appellatur.

THRASYBVLVS, ad Att. VIII. 3.

THRASO, Verr. V. 22. Tyndaritanus.

THRASYMACHVS, de Or. III. 32. Chalcedonius, de natura rerum scripsit. ibid. 16. Sophista celebris. Or. 12. primus cum Gorgia arte quadam verba vinxit. Abstinet a republica.

THVCYDIDES, de Or. II. 12. quomodo scripserit. Brut. 11. summo loco natus. &c.

THYESTES, Tusc. III. 12. 18. Jovis pronepos. Tusc. I. 44. Brut. 20. fabula Ennii &c.

THYONE, de Nat. D. III. 23. uxor Nisi, mater Bacchi, *quam Semelen interpretantur.*

TIBERIVS, ad Att. V. 21. amicus Attici, Q. Volusi socer.

C. TIDIVS Strabo, ad Div. XII. 6. ad C. Cassium in Syriam se confert, *Cæsare interfecto. Manut. malebat*: Titius *ut sit* L. Titius Strabo, *de quo ad Div. XIII. 14.* C. TidiumStrabonem *inter provinciales prætores refert Pighius a. V. DCC.*

M. TIGELLIVS, Hermogenes, ad Div. VII. 24. a Licinio Calvo acriter perstringitur. ad Att. XIII. 49. 51. *De hoc homine, Sardo, libertino, est ap. Horat. Serm. I. 2. Omnibus hoc vitium est &c.*

TIGRANES, Manil. 2. rex Armeniæ, gener Mithridatis. Sext. 27. a L. Lucullo vincitur. Cn. Pompejus in suis castris supplici insigne regium restituit & regnare eum jubet. ad Att. III. 8. P. Clodius, qui eum captivum e custodia surripuit & dimisit, non punitur.

L. TILLIVS, Cimber, Phil. II. 11. de percussoribus Cæsaris. *cum ante acerrimus partium Cæsarianarum propugnator fuisset. Senec. de Ira III. 30.* ad Div. XII. 13. classem in Bithynia comparat, *paullo post mortem Cæsaris. Eam provinciam a Cæsare adhuc vivo acceperat, in eamque, interfecto Cæsare, clam abiit. Male vulgo appellabatur olim*: Tullius. *de eo vid. etiam Periz. Anim. Hist. p. 431. sq.*

TIMAEVS, de Or. II. 14. Tauromenites, regnante Agathocle vixit, eruditissimus & eloquentissimus historicus. N. D. II. 27. rationem concinne reddit, quare Dianæ Ephesiæ templum deflagraverit. *Quod Ciceroni hic concinnum videtur, id Longinus frigidum & puerile judicat.* ad Div. V. 12. Pyrrhi bellum scripsit. ad Div. V. 12. Timoleontis res gestas prodit.

TIMAEVS, Fin. V. 29. Lo-

TITHO-

TITHONVS, Senect. 1. *Laomedontis filius, auroræ maritus, de quo nota est fabula.*

TITINIA, Cottæ, Brut. 60. pro ea contra Ser. Nævium dicit M. Cicero.

Cn. TITINIVS, Cluent. 56. eques Romanus.

Q. TITINIVS, Verr. I. 49. eques R. frater C. Fannii. ad Att. IV. 21. commendat Ciceroni L. Tullium, ut legatum sumat. ad Att. IX. 6. filius est cum Cæsare. Hunc Titinium fœnus exercuisse intelliges ex ep. 4. L. II. ad Att. & VII. 18.

TITINII *a Catilina in proscriptione Sullana interfecti commemorantur.* pet. Consl. 2.

TITIVS, Dom. 9. Har. resp. 27. Sext. 52. e ducibus operarum Clodianarum.

C. TITIVS, Brut. 45. eques Rom. qui primus eo pervenit, quo pervenire potest Latinus Orator sine Græcis literis. Orationes fuerunt acutæ, facetæ item tragœdiæ, sed parum tragice scriptæ. Vixit L. Crassi temporibus.

C. TITIVS, L. F. Rufus, ad Div. XIII. 57. Prætor urbanus Paullo & Marcello Coss. ad Div. XII. 15. legatus Dolabellæ in Asia.

L. TITIVS, Verr. IV. 26. Civis Rom. in Sicilia habitans.

L. TITIVS, Strabo, ad Div. XIII. 14. eques Rom. *Hunc Manutius putabat eundem esse, qui* XII. 6. Tidius *appellatur* v. C. *Tidius. Sed quoniam is sive Tidius sive Titius in magistratu fuit, tum quum hæc epistola scribebatur, ut ibi diximus, idem cum hoc Titio esse non potest, propterea quod hunc Cicero* equitem Rom. *appellat. Non autem puto moris fuisse, qui essent ex equestri ordine, eos, cum magistratibus usi essent, simpliciter* equites *appellare.*

P. TITIVS, ad Div. X. 12. tribunus pl. *a. DCCX.* intercedit SCto in Ciceronis sententiam facto, rogatu Servilii. *de eodem est ep. 21. Hunc etiam Corradus putat esse eum, ad quem epistula 16. L. V. scripta sit. Ex epistola intelligitur, illum Titium bene de rep. sensisse, & Pompejanis partibus favisse; quod nescio an in P. hunc conveniat, qui in toto tribunatu Ciceroni, aliisque hujus sectæ adversatus est, P. Cascæ collegæ tribunatum abrogavit, & legem per vim tulit, de triumviris reip. constituendæ in quinquennium creandis &c. v. Pighius ad a. DCCX. Ceterum hic est* Titius, *qui* Appium minorem reum fecit de vi. ad Div. VIII. 8. *nam vocatur* emissarius Servilii.

Sext. TITIVS, de Or. II. 11. tribunus pl. seditiosus, *a. V. DLIV. Antonio Oratore & Albino Consule, a quo leges Titiæ dicuntur.* Multa contra remp. fecit, ei resistit Antonius. Idem in eum testimonium dixit, cum postea reus factus esset. Brut. 62. loquax & acutus, sed mollis in gestu.

tam rhetor, quam πολιτικός. in eo literæ interiores & reconditæ, divina memoria. *Prætor fuit a. DCCIV.*

T. TORQUATUS, L. F. Tusc. IV. 22. qui primus Torquatus dictus est. *v. Liv. VII. 10.*

T. TORQUATUS, de Fin. I. 7. collega Cn. Octavii *in Consulatu a. DLXXXVIII.* ejus filius a D. Silano adoptatus, cum in Prætura Macedoniæ pecunias cepisse diceretur, pater, re cognita, eum vetuit in conspectum venire.

T. TORQUATUS, T. F. Planc. 11. Auli Africæ prætoris frater patruelis. Brut. 70. doctus vir ex Rhodia disciplina Molonis, plus facultatis ad dicendum habuit quam voluntatis. Ad consulatum venisset sublato ambitu, si vixisset.

TRABEA, ad Div. IX. 21. poëta Comicus. Tusc. IV. 31. ejus versiculi. Fin. II. 4.

C. TREBATIUS Testa, ad Div. VII. 12. Epicureus fit. ibid. 5. Commendatur Cæsari Galliæ proconsuli. Top. I. Topica sibi a Cicerone explicari vult. *JCtus fuit, ad quem multæ & facetæ sunt L. VII. epistolæ. Tribunus pl. fuit a. V. DCCVI.*

L. TREBELLIUS, Phil. VI. 4. Antonianus, antea adversarius in tribunatu, *a. V. DCCVII.* cum de tabulis novis ferretur. ad Div. XI. 13. cum equitibus suis ad occupandam Pollentiam venit. Phil. XIII. 12. &c.

M. TREBELLIUS, Quint. 5.

TREBIANUS, ad Div. VI. 9. Pompejanus, post pugnam Pharsalicam ab armis non decessit.

A. TREBONIUS, ad Div. I. 3. XII. 12. eques Rom. negotiator.

A. TREBONIUS, Verr. I. 47. proscriptus *a Sulla*, frater P. Trebonii.

C. TREBONIUS, Phil. XIII. 10. eques R. C. Trebonii, *de quo mox*, pater.

C. TREBONIUS, C. F. ad Div. XV. ult. quæstor legi, de Clodii adoptione adversatur & tribuno Herennio non paret. Phil. II. 11. e percussoribus Cæsaris, laudatur. *ibid.* 14. ad Div. X. 28. sevocat Antonium, ante curiam, dum interficitur Cæsar. Phil. XI. 1. prætor Asiæ, a Dolabella Smyrnæ amicitiæ simulatione interficitur. ejus mortem lamentatur. ad Div. XII. 16. ejus carmen ad Ciceronem missum, *forte in Antonium & Antonianos. Hic legem Treboniam tulit in tribunatu a. DCXCVIII. ut Pompejus duas Hispanias, M. Crassus Syriam in quinquennium & Cæsar Galliam in aliud quinquennium obtinerent. Post legatus Cæsaris in Gallia & a. DCCVIII. Consul suffectus Cæsari.*

P. TREBONIUS, Verr. I. 47. A. frater.

Cn. TREMELLIUS, *Scrofa*, Act. I. in Verr. 10. tribunus militaris designatus, judex in cau-

L. TU-

L. TUBERO, *ex Aeliis*, Ligar. 7. cum Cicerone una domi eruditus, post affinis, in omni vita familiaris &c. Planc. 41. ad Q. Fr. I. 1. 3. legatus Q. Ciceronis in Asia. Lig. 8. Sortitus belli civilis initio ex SCto Africam provinciam, quam Considius obtinuerat, cum eam a Varo jam occupatam invenisset, ad Cn. Pompejum in Macedoniam se contulit. *Restitutus est post a Caesare cum filio Quinto, de quo mox.*

P. TUBERO, *Q. F. P. N.* de Or. II. 84. Africanum avunculum laudavit, scripto C. Laelii.

Q. TUBERO. *Q. F. P. N.* Muren. 36. Stoicus. Africani sororis filius, ejus perversam sapientiam in funere Africani aegre fert populus, proptereaque praetura excidit. Brut. 31. Stoicus; in triumviratu judicavit contra avunculum Africanum. ejus orationes in Gracchum. *ex h. l. colligit Pighius, eum trib. pl. a. DCXX. fuisse.* cf. de Or. III. 21. ad Att. IV. 16.

Q. TUBERO, L. F. Ligar. 1. f. accusat Ligarium de vi. *In bello civili Pompejum cum patre secutus est, post a Caesare restitutus. Cum in causa Ligariana non vicisset, ad jus Civile se contulit.*

P. TUBERTUS, *e Postumiis*, de Leg. II. 23. primo Valerii Poplicolae, & deinde Menenii Collega fuit. In urbe sepultus est, ejusque posteri hoc jus tenuerunt.

L. TUBULUS, *ex Hostiliis*, Fin. II. 16. Praetor, & *quidem, ut est* ad Att. XII. 5. L. Metello & Q. Maximo Coss. *h. e. a. V. DCXI.* pecunias capit, ob res judicandas, & decreta de ea re quaestione fugit. cf. ibid. IV. 28. V. 22. Nat. D. III. 30. I. 23. fr. or. p. Scaur. &c.

M' TUCCIUS, ad Div. VIII. 8. accusat C. Sempronium Rufum, & ab eodem accusatur.

Cn. TUDICIUS, Cluent. 70. Senator.

C. TUDITANUS, *e Semproniis*, Brut. 25. disertus.

M. TUDITANUS, Brut. 18. Tusc. I. 1. Consul *a. DXIII.*

P. TUDITANUS, Brut. 15. M. Corn. Cethegi Collega in consulatu *a. DXLIX.* deinde etiam in Censura.

TUDITANUS, Acad. IV. 27. affinis Catuli, insanus. Phil. III. 6. avus Fulviae Antonii uxoris; ejus insania. *v. Valer. M. VII. 8. & ibi Perizonium.*

M. TUGIO, Balb. 20. *Videtur ei Juris parti se unice dedisse, quae est de Jure aquaeductuum.*

P. TULLIO, Syrus, Har. Resp. 1. amicus Clodii.

L. TULLEJUS, ad Div. XV. 4. Legatus Ciceronis in Cilicia, *qui omnibus aliis locis scribitur* Tullius.

L. TULLIUS, Verr. IV. 11. frater M. Ciceronis *patruelis*, quem secum in Sicilia habuit, cum in Verrem inquireret. ad Att. V. 4. V. 21. legatus Ciceronis in Cilicia.

L. TULLIUS, Montanus, ad

pertinet, quod temporis ratio facile indicat. Ceterum valde arridet Corradi conjectura, qui Julia *legendum suspicabatur, eumque intelligebat, de quo est est L. XV. ult.*

TUTOR, de Or. II. 64. nomen mimi veteris, oppido ridiculi.

TYMPANIS, de N. D. III. 85. Tympanidis rogus. *Locus sine dubio corruptus, in quo frustra adhuc viri docti desudarunt. v. Davisius & Bobierius ad h. l.*

TYNDAREUS, Fat. 15. Clytemnestræ pater.

TYNDARIDAE, Nat. D. II. 2. Persen victum nunciant. *ibid.* III. 5. eos Lacedæmone sepultos tradit Homerus. &c.

TYRANNIO, ad Att. II. 6. XII. 2. &c. *Grammaticus & Geographus, qui Ciceronis temporibus vixit. Acrem in reprehendendo fuisse ex ep. 6. L. II. intelligitur. ibid.* IV. 4. 8. reliquias Bibliothecæ Ciceronianæ disponit & collocat. XII. 6. *argumenta scriptorum Tyrannionis, vocat* tenues Θεωρίας; ad Q. Fr. II. 4. docet Cicerones pueros.

TYRUS, Nat. D. III. 23. mater Veneris Syriæ.

V.

M. VACCVS, *e Vitruviis,* pro Dom. 38. ejus domus eversæ area *Vacci prata* dicta, *quod Privernatium & Fundanorum dux contra Romanos fuisset, a. U. CCCCXXIV. ibid.* Liv. VIII. 19. 20.

VACERRA, ad Div. VII. 8. JCtus tempore Ciceronis. *Cogitabam aliquando per jocum ita dici* Valerium JCtum.

VALENS, de N. D. III. 22. Mercurii cujusdam e Phoronide pater.

A. VALENTIUS, Verr. III. 37. interpres C. Verris in Sicilia.

VALERIA Tabula, in Vatin. 9. ab ea dicuntur tribuni plebis, Vatinii collegæ, jussisse mitti Bibulum, quem Vatinius in vincula duci jusserat. ad Div. XIV. 2. ad eam exulis Ciceronis uxor, *contumeliæ causa* deducitur, cf. *Sextia tabula.*

VALERIA, pro Flacc. 34. uxor Andronis Sextilii.

PAULLA VALERIA, ad Div. VIII. 7. soror Triarii, discidium facit & D. Bruto nubit. vid. in *C. Triarius. Observent tirones* Paullæ *nomen, æque ut* Paulli, *quæ cognomina proprie sunt, interdum esse etiam prænomina, ut hoc loco. vid. Perizon. in animadv. hist. cap. 3. p. 130.*

VALERIUS, Verr. III. 21. præco Verris.

VALERIUS, de Orat. III. 21. scenicus, quotidie cantabat.

VALERIUS, ad Att. II. 3. absolvitur. *incertum utrum* Valerius Flaccus, *an* Valerius Messala, *an* Valerius JCtus.

VALERIUS, ad Div. V. 20. *nescio quis, manceps pecuniæ publicæ cujusdam.*

VALERIUS, ad Att. I. 12. interpres

Div.

Div. XIII. 76. *idem est, qui* Q. Hippius *in eadem epistola appellatur.* C. Valgius *dictus est a patre, qui eum adoptavit.* C. Valgium *quendam, qui de usu herbarum ad Augustum scripsit, commemorat. Plin. XXV.* 2.

VALGIUS, Agrar. III. 1. P. Rulli gener, qui multos agros tempore Sullano occuparat.

VARGULA, de Or. II. 60. dicax homo, C. Julii Cæſaris, ejus, qui in libris his inducitur, amicus.

C. VARGUNTEJUS, pro Sull. 2. Senator, ſocius Catilinæ, qui Ciceronem in lectulo interficere voluit.

P. VARINUS, pro Flacc. 19. prætor Aſiæ. *a. V. DCLXXX.*

M. VARISIDIUS, ad Div. X. 7. & 12. eques Romanus.

L. VARIUS, *Cotylas*, Phil. XIII. 12. columen amicorum Antonii. Phil. VIII. 10. & 11. legatus Antonii ad Senatum. Is eſt, qui ſupra dicebatur Q. Varius.

P. VARIUS, ad Att. I. 1. *videtur fœnerator fuiſſe.*

Q. VARIUS, *Hybrida Sucronenſis*, pro Sext. 47. ſeditioſus, ei reſtitit M. Scaurus. de Orat. I. 25. homo vaſtus & fœdus, ſed eloquentia magnam gratiam conſecutus. Brut. 49. 62. bonus orator. Brut. 89. ſua lege damnatus eſt, *de quo vide Ind. Legum,* de N. D. III. 33. Druſum ferro & Metellum veneno ſuſtulit, ſummo cruciatu ipſe periit. pro M. Scaur. fr. M. Scaurum principem in proditionis crimen vocat lege ſua, ſed fruſtra. conf. *Valer. Max. III.* 7.

Q. VARIUS, Verr. II. 48. teſtis in Verrem. *an hic eſt, qui inter judices Milonianos fuit?* pro Mil. 27.

A. VARRO, *Murena, e Terentiis,* ad Div. XVI. 12. amantiſſimus Ciceronis. *idem occurrit* ad Div. XIII. 22. *poſtea conſul fuit. a. V. DCCXXX.*

C. VARRO, *e Terentiis*, Brut. 19. qui in clade Cannenſi cum Paullo collega cecidit. *a. V. DXXXVII.*

C. VARRO, *e Viſelliis*, de prov. conſ. 17. conſobrinus Ciceronis. Verr. I. 28. tribunus militum in Aſia, prætore C. Nerone. *cf. C. Viſellius Varro.*

M. VARRO, *e Terentiis*, Brut. 56. L. Aelium præceptorem habuit. ad Div. XIII. 10. Quæſtor M. Bruti, prætoris Galliæ Ciſalpinæ, ad Div. XI. 10. ejus theſauri, *vid. Corrad. & Manut. ad h. l.* ad Att. XIII. 13. 16. & 18. cupit aliquid a Cicerone ſibi inſcribi, πολυγραφώτατος. ad Div. IX. 13. legatus Pompeji in Hiſpania ulteriori. de Div. I. 31. doctus homo, perterretur vaticinio cujusdam Rhodii remigis. Phil. II. 41. ejus villam occupat M. Antonius. &c.

P. VARUS, *Attius.* pro Lig. 2. Africæ prætor, Africam initio belli civilis privatus occu-

suorum nominum. *ibid.* X. 13. *πτολίπορθος*. de Offic. III. 26. apud Tragicos jactatur in eo, quod Homerus tacuit, eum imitari noluisse. &c. &c.

P. VMBRENUS, Catil. III. 6. libertinus, *Catilinæ socius.*

VMMIUS, ad Div. XVI. 14. *Ad hanc scripturam confirmandam* Vmmidiam *affert ex lapide Victorius. Est etiam apud Horatium Serm. I. 1. 96.* Vmmidius; *ad q. l. v. Bentl.*

Q. VOCONIUS, *Saxa*, Verr. I. 42. Balb. 8. legem tulit de mulierum hereditatibus. *v. Ind. Legg.* Verr. I. 42. *male pro Q. habent editiones Graev. & Gerh.* C.

Q. VOCONIUS, Cluent. 54. judex quæstionis in causa Cluentii fuit. *Ex quo intellige, eum ædilitium fuisse. Ab hoc diversus est, mea sententia:*

VOCONIUS, *qui* ad Att. VIII. 15. *dicitur initio belli civilis* cum imperio esse. *Hic est, qui a. DCXCII. quæstor, & a. DCC. prætor urbanus fuit, & deinde Pompejum in Macedoniam secutus est. Ceterum illud addendum est ex* Phil. III. 6. Voconios ex Aricia fuisse.

C. VOLCATIUS, Corn. 1. fr. vir honestissimus a Cn. Dolabella communi & quotidiano jure privatur.

L. VOLCATIUS, *Tullus*. Planc. 21. in ædilitate petenda repulsam fert; *postea tamen Consul fuit cum M' Aemilio Lepido a. V. DCLXXXVII.* Tog. Cand. fr. consilium habet, an petentis Consulatum Catilinæ ratio habenda esset, negatumque est, ei potestatem petendi concedendam esse, ad Div. I. 1. Pompejo censet restitutionem Ptolemæi committendam.

L. VOLCATIUS, *Tullus*, *L. F.* ad Div. XIII. 14. prætor urbanus *a. DCCVII. &, qui postea Consul fuit a. DCCXX.* ad Div. IV. 4. M. Marcello offensus Cæsari non agit gratias, eo restituto.

VOLCATIUS, Verr. II. 19. 23. &c. e comitibus C. Verris.

VOLUMNIA, ad Div. XIV. 16. minus officiosa est in Terentiam, cum Cicero exularet. *Non facile dixerim, utrum Senatoris Volumnii, quocum magnus usus Ciceroni fuit, soror aut filia, an nota illa liberta fuerit.*

VOLUMNIA, Phil. II. 24. liberta Volumnii Eutrapeli, mimico nomine Cytheris. *v. Cytheris.*

L. VOLUMNIUS, ad Div. VII. 32. Senator, quocum magnus usus Ciceroni fuit. *de prænomine constat e Varrone R. R. II. 4. 12. Est ne hic* Volumnius Flaccus, *qui cum mandatis ad Senatum a Bruto Mutinæ obsesso mittitur, Bruti legatus,* ad Div. XI. 12. 18?

P. VOLUMNIUS, Cluent. 70. Senator, *qui inter judices in Cluentiana causa fuit.*

P. VO-

X.

quorum Cicero fuit adolescens.

XENOCRATES, Acad. I. 4. Chalcedonius. de Or. III. 13. Academiæ nomen obtinuit, ab Aristotele nil dissensit, de Off. I. 30. severissimus philosophorum & propterea clarus & magnus. ad Att. I. 16. eum jurare non permiserunt cives, quod ei, non jurato, crederent. Tusc. V. 32. Alexandri dona magna contemnit. de N. D. I. 13. scripsit de natura Deorum; Deos octo facit. Acad. IV. 46. multos libros scripsit de ratione loquendi. Tusc. I. 10. quid de animo senserit. Acad. I. 4. Platonis ubertate completus non relinquit Socratis dubitationem & disserendi genus.

XENOMENES, ad Div. XVI. 5. hospes Ciceronis Thyrei.

XENOPHANES, Colophonius. Acad. IV. 42. princeps Megaricorum, *quod quo sensu dicatur, vid. in* Megarici; *nam proprie est auctor sectæ Eleaticæ, ibid.* IV. 23. negat sciri aliquid posse, ejus versus non boni, ibid. 39. Lunam habitari dicit. ibid. 37. unum esse omnia. de N. D. I. 11. infinitum cum mente Deum facit. de Div. I. 3. divinationem funditus sustulit.

XENOPHON, Socraticus. de Orat. III. 34. Agesilai præceptor. ad Div. V. 12. ejus libellus de Agesilao laudatur. de N. D. I. 12. inconstans in sententia de Deo. Tusc. II. 26. ab Africano semper in manibus habetur, de Div. I. 53. consulit Socratem, an sequatur Cyrum. ad Qu. Fr. I. 1. 8. Cyrum non ad fidem historiæ scripsit. ejus Cyropædiam Africanus minor non ponebat de manibus. de Div. I. 25. in ea militia, qua cum Cyro minore perfunctus est, sua scribit somnia, quorum eventus mirabiles.

Z.

ZALEUCUS, de Leg. I. 22. legislator Locrensium. ad Att. VI. 1. an leges Locris scripserit, nec ne? de Leg. II. 6. negat ullum fuisse Timæus.

ZENO, *Cittieus*, Acad. I. 10. 11. 12. auditor Polemonis. corrigere conatur disciplinam Academicam, in quibus dissesserit? philosophiæ ejus compendium. *ibid.* 13. ejus philosophia est potius correctio, quam commutatio Academicæ veteris ex opinione Antiochi. ad Div. IX. 22. de obscenitate verborum pugnat cum Academia. pro Mur. 29. ejus philosophia ridetur. de Fin. III. 2. non tam rerum inventor, quam verborum novorum. Tusc. II. 21. de N. D. I. 34. Socratem vocat scurram Atticum. de Div. I. 3. manet in antiquorum philosophorum sententia de divinatione. *ibid.* in suis commentariis quasi semina quædam sparsit divinationum. Acad. IV. 41. æthera summum deum esse putat mente

INDEX

INDEX

ARTIFICUM, GRAMMATICORUM, HISTORICORUM, GEOGRAPHORUM, POETARUM, MEDICORUM, JURECONSULTORUM, RHETORUM, ORATORUM, MATHEMATICORUM, PHILOSOPHORUM, QUORUM NOMINA IN CICERONIS LIBRIS OCCURRUNT.

ARTIFICES.

GRAMMATICI.

HISTORICI GRAECI.

Ephorus Cumæus.
Euhemerus.
Hellanicus Lesbius.
Heraclides Ponticus.
Herodotus.
Naucrates.
Pherecydes.
Philistus.
Polybius.
Silenus.
Stratocles.
Theophanes Lesbius.
Theopompus.
Thucydides.
Timæus.
Xenophon.

HISTORICI LATINI.

L. Aelius.
L. Antipater.
L. Atius.
Atticus.
M. Brutus.
Q. Catulus pater.
Clodius.
L. Cœlius. *est* Antipater.
Q. Fabius pictor.
C. Fannius.
Cn. & Sext. Gellii.
L. Luccejus.
C. Macer.
L. Piso.
Procilius.
C. Sallustius Crispus.
L. Sisenna.
L. Sulla.
Vennonius.

GEOGRAPHI.

Alexander.
Dicæarchus.
Eratosthenes.
Hipparchus.
Serapio.
Tyrannio.

POETAE GRAECI.

Alcæus.
Alexander.
Anacreon.
Antimachus.
Antipater Sidonius.
Aratus.
Archias.
Archilochus.
Aristophanes.
Callimachus.
Daphitas.
Epicharmus.
Euhemerus.
Euphorion
Eupolis.
Euripides.
Hesiodus.
Hipponax.
Homerus.
Ibycus.
Menander.
Nicander.
Orpheus.
Rhinton.
Simonides.
Stesichorus.
Theophanes.

POETAE LATINI.

L. Accius.
L. Afranius.
Asinius Pollio.
Attilius.
Cæcilius.
C. Calvus. *v. Licinius.*
Corn. Gallus. *ad Div. X. 32.*
Ennius.
A. Furius.
D. Laberius.
L. Livius Andronicus.

C. Lu-

C. Lucilius.
T. Lucretius Carus.
Nævius.
M. Pacuvius.
Plautus.
L. Plotius.
P. Syrus.
P. Terentius.
C. Titius.
Trabea,

MEDICI.

Alexion.
Artemidorus.
Asclapo,
Asclepiades.
Hippocrates,
Nico.
Philippus,
A. Rupilius.

RHETORES,

Aeschylus Cnidius.
Alcidamus,
Antipho Rhamnusius.
Apollonius Alabandensis,
Apollonius Molo,
Aspasia,
Corax.
Demetrius Phalereus,
Demetrius Syrus.
Dionysius Magnes.
Diophanes Mitylenæus,
Hermagoras,
Hermetes,
Isocrates.
Menecles Alabandensis.
Menedemus
Menelaus Marathenus.
Pamphilus.
Theodectes.
Tisias,
Xenocles.

ORATORES & SOPHISTAE.

Aeschines Atheniensis.
Aeschines Milesius.
M. Antonius.
Calidius.
Calvus.
Charisius.
L. Crassus.
Demades.
Demetrius Phalereus.
Demochares.
Demosthenes.
S. Galba.
Gorgias Leontinus.
Gorgias, *alius*.
Hierocles Alabandensis.
Hippias.
Q. Hortensius.
Hyperides.
Lycurgus.
Lysias.
Menippus Stratonicensis.
Pericles.
Philippus.
Prodicus Chius.
Theodorus Byzantius.
Thrasymachus Chalcedonius.

JCTI.

L. Acilius.
C. Aculeo.
L. Aelius.
S. Aelius Catus.
L. Antipater.
Apulejus.
C. Aquillius Gallus.
Aterius f. Haterius.
T. Aufidius.
M. Brutus.
C. Camillus.
Cascellius.
M. Cato.
Q. Cornelius.
Ti. Coruncanius.
P. Crassus Mucianus.

C. Drusus.
Q. Fabius Labeo.
Q. Fabius pictor.
Furius.
Hostilius.
M. Junius.
T. Juventius.
P. Mucius.
Q. Mucius Q. F.
Q. Mucius P. F.
Offilius.
S. Pompejus S. F.
Precianus.
P. Quintilius Varus.
P. Rutilius Rufus.
Serv. Sulpicius.
Trebatius Testa.
M. Tugio.
Q. Tullius Cicero.
Vacerra.
L. Valerius.
A. Virginius.
C. Visellius Varro.

MATHEMATICI.

Alexander, Astrologus.
Archelaus, Astrologus.
Archimedes.
Cassander, Astrologus.
Euclides, Geometra.
Eudoxus, Astrologus.
Hipparchus, Astrologus.
Meto, Astrologus.
Polyænus, Geometra.
S. Pompejus, Geometra.
Scylax, Astronomus.
C. Sulpicius Gallus, Astrologus.
L. Tarutius, Astrologus.

INDEX PHILOSOPHORUM
in sectas redactorum.

Ionici.

Anaxagoras.
Anaximander.
Anaximenes.
Archelaus.
Thales.

Socratici.

Aeschines.
Antisthenes.
Aristippus.
Crito.
Euclides.
Phædo.
Plato.
Xenophon.

Cyrenaici.

Anniceris.
Antipater.
Hegesias.
Theodorus.

Megarici.

Alexinus.
Diodorus Cronus.
Stilpo.

Eliaci & Eretriaci.

Asclepiades.
Menedemus.

Cynicus.

Diogenes.

Academici.

a) Veteris Acad. Platonicæ.

Crantor.
Crates.
Heraclides Ponticus.
Pamphilus.
Polemo.
Speusippus.
Xenocrates.

b) mediæ.

Arcesilas.
Egesinus.
Evander.
Lacydes.

c) novæ.

Aeschines Neapolitanus.

Car-

Carneades.
Charmidas ſ. Charmadas.
Clitomachus.
Melanthius Rhodius.
Metrodorus Scepſius

d) quartæ.

Cicero.
Dio.
Heraclitus Tyrius.
Philo.
Tetrilius Rogus.

e) quintæ.

Antiochus.
Ariſtus.

Peripatetici.

Ariſtoteles.
Ariſtoxenus.
Calliſthenes.
Cratippus.
Critolaus.
Demetrius Phalereus.
Dicæarchus.
Diodorus.
Hieronymus Rhodius.
Lyco.
Lyſias.
Phormio.
Theophraſtus.
Staſeas.
Strato.

Stoici.

L. Aelius.
Antipater Tyrius.
Antipater Tarſenſis.
Archidemus.
Ariſto.
Athenodorus.
C. Bloſſius.
C. Boethus.
M. Brutus.
M. Cato.
Chryſippus.
Cleanthes.
Dardanus.
Dio.
Diodotus.
Diogenes Babyl.
Dionyſius Heracleotes.
Dionyſius, *alius.*
Hecato Rhodius.
Herillus.
C. Lælius.
C. Lucilius Balbus.
Mneſarchus.
Sp. Mummius.
Panætius.
Perſæus.
S. Pompejus.
Poſidonius.
Sphærus.
Q. Tubero.
M. Vigellius.
Zeno Citticus.

Pythagorei ſ. Italici.

Acrion.
Aeſchylus.
Alcmæon.
Archytas.
Callipho.
Cercops.
Damo.
Dinomachus.
Echecrates.
Empedocles.
Lyſis.
Nicetas.
Philolaus.
Phintias.
Timæus.

Heracliteï.

Heraclitus.

Eleatici.

Democritus.
Leucippus.
Meliſſus.
Metrodorus Chius.

Parmenides,
Protagoras,
Xenophanes,
Zeno.

Democritici,

Anaxarchus.
Nausiphanes.

Sceptici.

Pyrrho,

Epicurei.

T. Albucius,
Amafanius.
Amynomachus,
Apollodorus,
Atticus.
C. Caffius,
Catius.
Dio.
Epicurus,
M. Fabius Gallus,
Hermachus,
Leontium.
Metrodorus Lampsacenus,
Patro.
Phædrus,
Philodemus.
Plato Sardianus,
L. Saufejus,
Scyron,
Syro.
Themista,
Timagoras,
Timocrates,
Titius. *Græv.* Sejus,
L. Torquatus.
Trebatius Testa,
C. Vellejus,
Xeno,
Zeno,

Barbari Philosophi.

Anacharsis.
Calanus.
Epimenides,

TAB. I.

PHERECYDES Physicus
Præceptor
Thaletis & Pythagoræ.

THALES
a quo
IONICI
|
SOCRATES
|
PLATO.
a quo
α)
ACADEMIA

PYTHAGORAS
Tab. II.

ANTISTHENES.
a quo
CYNICI
|
STOICI
Zeno.

EUCLIDES,
a quo
MEGARICI

PHAEDO.
a quo
ELIACI
|
ERETRICI

ARISTIPPUS.
a quo
CYRENAICI
|
ANNICERII
|
HEGESIACI
|
THEODORII.

1. VETUS
Speusippus.
Xenocrates
Polemo
Crates
Crantor

2. MEDIA
Arcesilas.
Lacydes
Evander
Egesinus

3. NOVA
Carneades.
Clitomachus

4. QUARTA
Philo.

5. QUINTA
Antiochus.

β) LYCEUM. PERIPATETICI.
Aristoteles.

TAB. II.

PYTHAGORAS.

a quo

ITALICI.

1.	2.	3	4.
PYTHAGOREI.	HERACLITEI.	ELEATICI.	SCEPTICI.
	Heraclitus.	Xenophanes.	Pyrrho.
		DEMOCRITICI.	
		Democritus.	
		EPICVREI.	
		Epicurus.	

INDEX LATINITATIS.

A AB. pro *quoad* eleganter *adjectivis* jungitur, ad Div. X. 15. *ab* equitatu firmus. ib. 8. *ab* omni re sumus paratiores. Brut. 16. *ab* omni laude felicior. ad Att VIII. 14. tempus mutum *a* literis. Rosc. A. 30. *ab* innocentia clementissimus. * item *verbis*. ad Div. I, 4. *a* vi - præstare nihil possum; vi excepta &c. Rosc. C. *a* Fanio se judicio absolvit. * Rosc. Am. 29. *a* quibus occidebantur? i. e. *quorum jussu, qui sicarios immittebant*. * Rabir. Post. 10. impunitas *a* judicio & sermone. * Verr. II, 28. malle pecuniam accipere *a* salute, h. e. *ob salutem, ut legit Gravius, ab ea parte, quæ salutem petit*. * pro *apud*. Mil. 35. res honori fuit *a* suis civibus. * pro *ex*. ad Div. XI. 10. *a* certo sensu & vero judicare. * ad Att. XVI. 7. Antonii edictum legi *a* Bruto, *communicante Bruto meum*. * ad Att. V. 21. dare *ab* alio. ibid. solvere *ab* alio, i. e. *per alium, attributione*. ad Att. XII. 25. repræsentabimus *a* Faberio. * est etiam ubi significat, *pro quo, cujus causa* aliquid fiat. Rosc. Am. 36. ut ea dedita opera *a* nobis facere videamini. *Lectio Facciolati: a vobis* i. e. *vestra sponte, huc non quadrat*.

ABACUS. *mensa, in qua exponuntur in conviviis cum ad usum, tum ad magnificentiam vasa argentea &c. hinc*; Verr. IV, 16. *abaci* vasa. ibid. cum aliquot *abacorum* faceret vasa aurea.

ABDICO, *ere*. *verbum augurale*. de Div. I, 17. cum tres partes aves *abdixissent*.

ABDO. Arch. 6. qui ita se literis *abdidere*. *de his, qui nullam partem reipubl. capessunt, & vitam in otio literarum consumunt*.

ABDUCO, *ere*. pro *distinguere*. de Div. II, 5. animadverti ab iis rebus, quæ sensibus aut artificiis perciperentur *abducere* divinationem. * *abduci* dicuntur servi, uxores, milites, cum aut vi aut pretio facimus, ut deserant eos, quibuscum sunt. Quint. 6. *abducere* servulum. Deiot. 1. servum *abduxit* a legatorum pedibus. Verr. III. 34. Tertia - vi *abducta* a Rhodio tibicine. Phil. X. 4. qui *abducit* ab illo exercitum.

ABEO. Cæcin. 7. *abiturum* eum non esse. *interfectum iri*. * Verr. III. 64. ne res ab eo *abiret*: *de auctionibus in quibus abire res ab eo dicitur, qui a plus licitantibus vincitur, ut pervenire ad ipsum res non possit*.

ABHORREO. pro *discrepare*. ad Div. I. 9. a communibus præceptis *abhorret* liber. * de Or. I. 18. *abhorreat* a sensibus nostris oratio; *de disputatione philosophi Stoici, quam non concoquebat*. * *abesse*. Cœl. 4. *abhorrere* a suspicione * *minus idoneum*

cusatori hæc duo prima sunt: Sed *accusatorem* pro omni actore & petitore appello. * Verr. II. 1. firmus *accusator; qui nil timet*. Rosc. Am. 19. *accusator* certus. v. *certus*.

ACER. Brut. 72. *acerrimus* æstimator. i. e. *perspicacissimus*. de Off. I. 4. si *acres* ac diligentes esse volumus -- magna sæpe intelligemus ex parvis. Rosc. Am. 5. *acria* ac severa judicia. ib. 20. *acres* canes; *qui omnes allatrant*.

ACERBE. Verr. II. 19. *acerbe* diripere bona. h. e. *ita ut nihil relinquatur*. Tusc. I. 39. ab hoc *acerbius* exegit natura, quod dederat. Phil. I. 4. *acerbe* cogebar in senatum, i. e. *vi*, *minis*. ad Att. XI. 1. *acerbissime* afflictor de rebus domesticis.

ACERBITAS. ad Q. Fr. I. 1. 13. *acerbitas* naturæ, *de iracundia*. * *nimia severitas*. de Sen. 18. Severitatem probo - *acerbitatem* nullo modo. * *odium*. de Off. I. 25. dissensio sine *acerbitate*. * *miseria*, *calamitas*. ad Div. II. 16. *acerbitas* hæc omnibus impendere videtur. ibid. *acerbitatem* a rep. privatis incommodis redimere. Planc. 42. *acerbitates* meæ, *de exilio*. * *crudelitas*. Verr. I. 27. in tanta vi atque *acerbitate* versari. Arch. 12. *de judicibus*, *qui innocentem & indignum condemnant*. Phil. XII. 11. cujus *acerbitas* morum immanitasque naturæ.

ACERBVS. *eleganter de eo*, *qui in exigendo labore*, *usura*, *mercede aut alia quacunque re nimis durus est*, *nihil neque de tempore*, *neque de re remittit*. ad Att. VI. 1. *acerbissimi* fœneratores. Balb. 5. *acerbissima* diligentia. v. in *acerbe*. * *crudelis*. Verr. V. 58. mors *acerba*. Cluent. 15. *acerba* natura. * Prov. Cons. 14. res *acerbæ* i. e. *nondum plane compositæ & pacatæ*.

ACERRA. de Leg. II. 24. *est thuribulum*.

ACERVALIS. de Div. II. 4. *Soriten interpretatur* acervalem.

ACERVATIM. Or. 25. *acervatim* multa frequentare, *sc. in eadem complexione verborum. est generis dicendi ampli & magnifici*.

ACIPENSER. de Fin. II. 8. &c. *genus piscis*, *quod in deliciis Rom. erat*, *magnoque pretio vendebatur. de eo multa Inte. Horat. II. 2, 47. Salm. Solinn. p. 940.*

ACQVIESCO. *gaudeo*. Mil. 37. qui morte ejus *acquiescunt*.

ACRATOPHORVM. Fin. III. 4. *genus vasis vinarii*, *cujus mentio etiam ap. Varr. R. R. I. 85. v. Pollux. VI. 6.*

ACREDVLA. de Div. I. 8. est ulula, *ut ostendit Salmas. ad Solin. p. m. 972. B. alii ranam putant*.

ACRICVLVS. Tusc. III. 17. *acriculus* senex Zeno, *qui facile irascebatur*.

ACRIMONIA. Act. I. 17. in Verr. *acrimonia* patris ad resistendum.

ACRITER. ad Att. X. 16. *acerrime*

rime adservare consilium. *diligentissime tegere.*

ACROAMATA. *Sunt homines, qui cantu, gestibus, dictis exhilarant convivas* &c. *Iis corollaria data in conviviis patet ex Verr.* IV. 22. *mentio eorum* Sext. 54. Arch. 9.

ACROASIS. ad Att. XV. 17. literæ sic εὐπινῶς scriptæ, ut eas vel in *acroasi* audeam legere. h. e. in cœtu hominum doctorum.

ACTÆ *commemorantur inter instrumenta voluptatis, propter earum amœnitatem.* pr. Coel. 15. ad Att. XIV. 8. in *actis* esse. i. e. *in prædiis maritimis.*

ACTIO. *magistratuum actiones sunt, aut leges, quæ iis ferentibus ad populum acceptæ sunt, aut SCta, quæ iis referentibus ad senatum facta sunt. Hoc sensu commemorantur actiones tribunitiæ, consulares* &c. v. c. ad Div. I. 9. pr. Dom. 9. 13. *Senatorum autem consularium actiones sunt sententiæ in senatu dictæ, in quas SCta facta sunt. Talis est actio Ciceronis* ad Div. X. 28. * *In sensu forensi* actio *est* 1) *accusatoris vel petitoris, qui ex lege in aliquem agit, accusando, petendo.* Rosc. Com. 12. integram *actionem* alicui relinquere. Cæc. 11. quæro, sitne hujus rei *actio* nonnulla. *Hinc prætor dicitur, actionem* dare, v. c. Verr. II, 27. *cum permittit accusatori vel petitori in aliquem ex lege aliqua agere.* in Cæcil. 5. Civibus cum sunt ereptæ pecuniæ, civili fere *actione* repetantur. i. e. *ea, qua civis utitur in eum, qui pecunias eripuit, & est juris civilis vel privati.* cf. *de utroque genere actionum Salmas. de mod. usur.* c. 3. p. 108. sqq. 2) *est formula, qua actor utitur in intendenda rea lite, quæ a JCtis fere petebatur.* Cæcin. 3. qua *actione* illum uti velit. ad Att. VI. Cn. Flavium scribam *actiones* composuisse. cf. Top. 17. de Orat. I. 36. 41. *tales fuere Actiones Hostilianæ* &c. 3) *cum* actio prima, altera, tertia *commemoratur*, ut Verr. I. 30. 11. Act. I. in Verr. 18. &c. *significatur, quoties ea causa ad judices tota acta sit. Sic, duæ sunt actiones in Verrem, quarum prima solis testibus usus est Cicero, altera perpetua oratione; quamquam altera actio illa Verrina scripta tantum est.* * *quid apud rhetores sit actio notum est. ea memoratur* de Or. III. 26. consumere, & exhaurire *actionem.* i. e. *ab initio statim nimis vehementem esse, ut ad finem actio durare non possit.* cf. Tusc. IV. 19. Deiot. 2.

ACTOR. *est in sensu forensi is, qui alterius nomine accusat aut petit, h. e. lege in aliquem agit.* v. c. in Cæcil. 1. * *in scena autem histriones.* ad Q. Fr. I. 1. 16. *actores* industrii. in Cæcil. 15. *actores* secundarum aut tertiarum partium.

ACTVARIA *sc. navis.* ad Att. V. 6. & actuariolum ad Att. X. 11. &c. *inde dictum hoc genus, ut ait Nonius, quod celeritet*

Certans ad officia. i. e. *officiis.* * ad Att. XVI. 6. ad diem solvere. *die constituto.* * Qu. Fr. II. 13. *ad* numerum judices habere, i. e. *numerum justum judicum.* * Læl. 5. non fuisse sapientes *ad* eorum normam. * Quint. 4. quid iis *ad* denarium solveretur. i. e. *denariis, si nummi peregrini cum denariis compararentur. de re vid. Gron. Pec. Vet. III. 10.* * *contra.* ad Div. IV. 16. animus obduruit *ad* dolorem novum. * *quantum ad.* Cluent. 70. nihil *ad* similitudinem hominis præter formam reservavit. * *circiter.* Cluent. 40. annos *ad* quinquaginta natus. v. Gron. de Pec. Vet. I. 7. * Fat. 2. ponere, *ad* quod te audiam, i. e. *de quo.* * HS ı၁၁Ɔ *ad libellam* sibi deberi. *neque plus neque minus, quam ı၁Ɔ, ut nec libella desit nec superet.*

ADÆQVO. Qu. Fr. II. 6. Senatorum urna copiose absolvit, equitum *adæquavit;* i. e. *pares absolventium & condemnantium sententias habuit.*

ADDICERE. *in auctionibus* & emtionibus est *ei tradere rem, qui ceteros licitatores vicit.* Verr. I. 55. Rabir. Post. 17. *addici* numo sestertio velit. *Ceterum* numo addicere *vulgo de his venditionibus dicebant, quæ instar donationis essent, ut ostendit Salmas. de usur. c. 13. p. 360.* * *de debitoribus, qui cum solvere non possunt, creditori traduntur.* Sext. 17. Pison. 35. *hinc* Quinct. 30. cupiditati *addicere* aliquem, *est condemnare, pro lubitu petitoris aut accusatoris.* Sen. p. Red. 7. *addicere* fortunas civis optime meriti, *sc. libidini Clodii; potestati ejus permittere, ut ea sunt in potestate nostra, quæ a nobis emta sunt; aut potius, ut est debitor judicio nobis addictus. de quo genere addictorum v. Salmas. mod. Usur. c. 18.*

ADDICTVS. Rosc. Com. 14. *addictus* erat *tibi* h. e. *condemnatus, ut tibi solveret pecuniam quam petieras.* Flac. 20. cum judicatum non faceret, *addictus* Hermippo & ab hoc ductus est. ad Div. VII. 24. *addictus* Hipponacteo præconio, h. e. *infamiæ addictus traditusque est, Calvo quasi præcone, eoque ejusmodi, qualis Hipponax fuit, qui Anthermum & Bupalum versibus suis infamiæ tradidit.* Verr. II. 32. pretio *addictam* habere fidem i. e. *corruptum esse.* Phil. II. 21. vendita atque *addicta* sententia.

ADDICTIO. Act. I. in Verr. 4. *addictio* bonorum; *cum judex petitori ejus bona possidenda tradit, unde petitur.*

ADDVCERE. rei dicuntur *adduci* sc. in judicium. v. Act. I. in Verr. 2. * Verr. III. 61. *adduci* in sermonem & vituperationem. * *de arcu cum intenditur,* Divin. I. 54. *item eodem modo de tormentis & ballistis.* Tusc. II, 24.

ADDVBITATVS. Off. I, 24. res *addubitata: pro incerta habita, & propterea omissa.*

ADEO. Sen. p. Red. 9. in jus *adire.*

ADEPS.

ADEPS. Cassii *adeps* Cat. III. 7. *de homine molli & ignavo.*

ADESUS. Quint. 12. *adesa* pecunia, *consumta*, *opponitur* abundanti.

ADHÆREO. ad Div. VIII. 6. in incili omnia *adhæserunt*. v. *Incile.* * Vatin. 5. extremus *adhæsit; vix ultimus quæstor factus est.*

ADHÆRESCERE. de Or. I. 25. *adhærescere* justitiæ. * *adhærescere dicuntur, quæ vim eam habent, quam volebamus; sumtum genus a facibus jactis in urbes, munimenta, item, a telis.* de Or. II. 53. *adhærescit* argumentum. cf. pr. Dom. 24. 5. **oratio dicitur adhærescere*, (*uti aqua, cum in flumine ad saxum aut aliam injectam rem offendit,*) *cum aspera est, hiulca, non leniter fluens* Brut. 79. 93. * *orator autem adhærescit, cum lingua non est satis soluta & incitata.* Brut. 93. * *in memoria manere.* de Or. I. 61. fastidiis *adhærescunt.* * *de iis, qui ad aliquem doctorem se ita conferunt, ut in omnibus sequantur eum.* Acad. IV. 3. * *convenire, consentaneum esse.* de Or. III. 10. non ad id genus *adhærescit* * Sext. 8. *adhærescere* ad Columnam. v. *Columna.*

ADHÆSITATIO. Fin. I. 6. *adhæsitationes* atomorum.

ADHIBEO. *elliptice, ut intell. in consilium*, Phil. V. 9. ad Div. XI. 7. * ad Qu. Fr. I. 1. 7. Sic se *adhibere* in tanta potestate, *i. e. gerere* * Cluent. 52. *adhiberi* ad leges *dicuntur patroni causarum, a quibus postulatur, ut ex legibus causam defendant.* * Arch. 3. qui aures *adhibere* posset, h. e. *audire versus & de iis judicare.* * Nat. D. I, 2. Diis cultum, preces *adhibere.*

ADHINNIO. Pis. 28. Piso dicitur *adhinniisse* ad orationem *Epicurei, qui voluptatem summum bonorum dixerat.*

ADIGO. Top. 10. *adigere* arbitrum finibus reg. v. *Arbiter.* * *postulare, cogere.* ad Att. X. 9. *adigit* ita Postumia.

ADJICIO. Verr. II, 15. *adjicere* oculum alicui rei. *cupidum ejus fieri.* Nat. D. II, 57. *adiectæ* voces auribus; *auditæ.*

ADIPATUS. *de dictione, opponitur eleganti & politæ.* Orat. 8.

ADITUS. L. Manil. 1. *aditus* laudis, *dicuntur rostra, ex quibus ad populum agitur; quia ibi laudem popularem consequi licet.* Dom. 1. *aditum* ad aures habere. Or. 15. *aditus* ad causam, cf. Sull. 2. *est in oratione, cum de ipsa causa dicere incipimus.* Dom. 47. dare religioni *aditum*, i. e. *superstitionis genus probando facere, ut usurpari ab aliis possit & in usum consuetudinemque venire.* ad Att. V. 2. *aditus* ad me minime provinciales; *non quales esse in provinciis apud prætores solent, nempe per cubicularium.*

ADJUNGERE. *Dialecticum verbum est.* Tusc. V, 25. sequentia *adjungere.* i. e. *quid ex quoque consequatur videre.* * Acad. I, 11. *adjungebat* non omnibus

 vocati

bant. Erat autem hæc nota censoria, quam plebi quidem in primis, sed interdum tamen etiam senatoribus & equitibus inurebant, ut ostendit Gronov. *de pecun. veter. lib. IV. 1. p. 263.* de Or. II. 66. ex *ærariis* eximere. * *ærarii* Tribuni. v. *tribunus*, & *æratus*.

AERARIUM. ad Att. VII. 21. *ærarium* sanctius, *erat, ex quo sumtus ordinarii non petebantur, sed ad summum reip. tempus reservabatur.* v. *Man. ad Att. VII. 15.*

AERATVS, *pecuniosus.* ad Att. I. 16. Tribuni non tam *ærarii*, quam ut appellantur ærarii, i. e. *non tam erant ii, qui esse debebant, h. e. qui pecuniam habebant, sed pauperrimi, & in ærarios referendi, adeoque faciles ad corrumpendum.*

AES, ad Att. II. 1. *æs* circumforaneum, *quod circa forum apud argentarios fœnori datur.* Verr. V. 13. Dirui *ære*, i. e. *solvendo non esse. banqueroutiren. sed est elegans jocus in hac formula. Nam* æri diruti, *proprie dicuntur, milites, quibus ignominiæ causa stipendium non datur. v. Gron. ad Liv. XL. 42. Bud. ad Pand. p. m. 130. quia igitur* castra aleatoris *dixerat, eleganter eum, qui alea eversus erat bonis,* ære dirutum *dicit.* Phil. XI. 6. exire *ære* alieno. ad Att. VI. 1. præ *ære* vendere. * Verr. V. 13. *æra* vetera, *eleganter dicuntur crimina vetera, quorum pœna nondum persoluta est.*

AESTIMABILE. *quod æstimatione aliqua dignum est.* v. *in* æstimatio. Fin. III. 6.

AESTIMATIO, Verr. III. 92. remissior *æstimatio frumenti. Aestimatio fr. dicitur, cum prætores, legati, quæstores pro frumento, quod in eorum cellam imperatur* (v. *Cella. Cibaria*) *pecuniam accipiunt ab aratoribus, & quidem tantum, ut ipsis utilius sit, pecuniam accepisse, aratoribus, dedisse.* * *æstimatio* pœnæ, de Or. I, 54. *est, cum accusator (more Atheniensi) in ipsa accusatione, quam pœnam reus meruerit, æstimat. v. Xenophon. Mem. Socr. I, 1.* * *Hæc autem:* ad Div. V, 20. accipere *æstimationem.* XIII. 8. accipere in *æstimationem; capienda sunt de ratione, qua Julius Cæsar æs alienum, quo laborabat civitas, dissolvi jussit; cujus hæc vis erat, ut debitores darent creditoribus in solutum prædia, sed non eo pretio, quo tum erant, post bellum Civile, sed eo, quod ante bellum fuerat: unde* æstimatio *pro* jactura, *est* ad Div. IX. 16. & æstimationes *pro* prædiis *pecuniæ loco acceptis*, ad Div. IX. 18. *æstimationes* tuas vendere non potes. cf. ad Att. XII. 25. v. *Cæs. de Bell. Civ. III, 1.* * æstimationem *Cicero interpretatur Stoicorum* ἀξίαν; *cum dicerent, solam quidem virtutem esse bonum, sed esse tamen præterea res dignas* æstimatione *aliqua h. e. ut præponerentur aliis, ac sumerentur, tamquam valitudinem rectam, divitias honores &c.* v. Fin. III 10. 6. Acad. I, 10. Fin. III, 13.

AESTIMO, Fin. III, 3. magno *æstimanda.* Fin. IV, 23. nonnihilo *æstimandum* fit. * *æstimare*

T 4

AFFLA-

certa

nit. Volusius Maecianus & Festus tribuunt 48. sextarios. ad Div. XII, 15. *est* amphorûm; *quod alii dicunt esse pro* amphorarum. *v. Manut. Victorius, formari ab* ἀμφορεύς.

AMPLE dicere. Brut. 55. *in genere magnifico & sublimi.*

AMPLECTOR. Tusc. II, 13. quod idem interdum virtutis nomine *amplectimur*. i. e. *ex primimus, significamus.* * amplecti *dicimus eos, quos omni ratione colimus, eisque studemus.* Mil. 27. amplecti plebem, *quod faciunt populares.* Phil. VII. 8. *amplecti* equites. ad Div. IV. 8. *amplecti* nobilitates & dignitates hominum. Qu. Fr. II, 12. totum aliquem *amplecti.* Flacc. 18. *amplecti* remp. *est ambigue dictum; nam est curare remp. eique consulere, & pecuniam publicam ad se rapere.* * *laudare, probare.* Phil. X. 4. *amplecti* virtutem. * ad Att. XII, 35. cogitationem toto pectore *amplecti.* * Catil. IV. Caesaris sententia *amplectitur* omnes acerbitates ceterorum suppliciorum. * Rosc. Com. 12. quod ego argumentum pluribus verbis *amplecterer*, si non alia certiora & clariora testimonia in causa haberem.

AMPLEXARI, *laudare, probare.* Fin. II, 9. voluptatem *amplexari* saepe vehementius. Acad. I, 9. species, quas mirifice Plato erat *amplexatus.*

AMPLIARE. Verr. I, 9. *est verbum forense, quod significat, judices non decernere, sed pronunciasse* amplius. v. *Amplius. unde* ampliatio. *formula ampliandi erat.* Non liquet.

AMPLIFICARE rem. de Or. III, 26. *est rem dicendo aut majorem aut deteriorem facere pro consilio oratoris.* hinc

AMPLIFICATIO. Partit. 15. est gravior quaedam affirmatio, quae motu animorum conciliat in dicendo fidem.

AMPLITVDO animi. Tusc. II, 26. * hominum *amplitudo, de qua saepe Cicero, oritur ex potentia, aut majestate aut copiis.* v. de Inv. II, 55.

AMPLIVS. Verr. I, 29. pronunciare *amplius.* sc. *rem esse cognoscendam & deliberandam.* cf. Brut. 22. v. *Ampliare.*

ANAGNOSTES, *servus, qui inter coenandum aliquid legit.* ad Att. I. 12. ad Div. V, 9.

ANAPÆSTVS. Or. 56. Aristophaneus, *genus versuum dictum, quod eo usus est inprimis Aristophanes.* * Or. 56. *anapaesta.* Tusc. III. 24. illud *anapaestum* regis. i. e. *carmen anapaesticum.*

ANATOCISMVS. *cum solvuntur usurae usurarum.* ad Att. V, 21. *anatocismus* anniversarius, *cum solvantur usurae usurarum, sed earum tantum, quae singulis annis solutae sunt pro sorte, non pro usuris. Tamquam si quis accipiat mille florenorum usuram pro sorte; anniversarius anatocismus est, cum postero anno; adjectis mille florenis ad caput, capiuntur 50. floreni amplius, 1050. tertio 1100. quarto 1150. &c. nulla autem usura sol-*

vitur

Cæl. 29. *reip. pœna. Flacc.* 38. *Lentuli pœna, quam quis luit propter parentes, remp. Lentulum. v. Punire. Condemnare.*

ANIMADVERTO. ad Div. XI, 27. dignitas tua facit, ut *animadvertatur*, quicquid facias. Rosc. Am. 40. *animadvertere* peccata. i. e. *punire; quia puniuntur peccata, cum animadvertuntur & cognoscuntur, cum contra, non punire, sit, negligere peccata.*

ANIMABILIS natura. Nat. D. II, 36. *aër.*

ANIMALIS. Tusc. I, 17. *animales*, id est, spirabiles.

ANIMATIO. de univ. §. 31. est ἐμψύχωσις.

ANIMOSE vivere. Off. I, 26. *magno animo.*

ANIMVS, *pro cupiditate*. ad Att. XII, 46. vincere *animum*. cf. pr. Marcell. 3. * Cluent. 42. *vis animi*. i. e. *magnitudo.* * *superbia, temeritas.* in Cæcil. 11. *animos* ejus retardaret.

ANNALES, *sunt libri, quibus* monumenta solum temporum, locorum, hominum gestarumque rerum *continentur*. de Or. II, 52. Annales maximi *autem dicebantur, quos* Pontifex M. conficiebat & in album efferebat &c. ibid * ad Att. XII, 24. *est etiam:* liber annalis.

ANNECTO. Off. I, 4. rebus præsentibus *annectit* futuras i. e. *e præsentibus colligit futuras.* Top. 13. quod *annexum* est; *dicitur consequens in enunciatione conditionali.*

ANNONA. *pretium frumenti, quod e copia aut paucitate frumenti oritur, quod anno quoque provenit. item ipsum frumentum, quod provenit.* Verr. III, 92. ratio frumenti e temporibus & *annona* est consideranda. ibid. 93. *annonæ* similis. Dom. 6. *annona* durior. Phil. VIII. 8. perfugia *annonæ. in caritate annonæ.*

ANNOTO. Oecon. *init. annotaret*, quid & quando cuique dedisset.

ANNVLARIVS. Acad. IV, 26. an tibi quærendus erit *annularius* aliqui, quoniam gallinarium invenisti Deliacum illum, qui ova cognosceret?

ANNVLVS. *signum equestris dignitatis est aureus annulus*, *unde* Verr. III, 76. *annulum* invenit. i. e. eques factus est.

ANNUMERO. Rosc. Am. 32. ego in grege *annumeror.*

ANNVO. *nutu significare, velle nos aliquid.* Quint. 5. simul ac *annuisset*, numeraturum se dicebat.

ANNVS. Verr. III. 93. *annus* est in vilitate. Agr. II, 1. Mil. 9. *annus* suus. *est is, quo cuique per leges annales petere magistratum aliquem licet. v. Leges Annales in Ind. LL.* Nat. D. II, 20. *annus* magnus; *qui dicatur v. ibid.* de Leg. II, 12. *anni* compositor.

ANNVVS. ad Att. XII, 3. *annua* die solvere. v. Dies. & Gronov. Obs. I, 16.

ANQVIRO. Off. I, 3. Lael. 21. 23. & *ibi Intt.*

ANSA. Lael. 16. *ansas* dare alicui ad reprehendendum; *occasio-*

nasionem, materiem &c. Sext. 10. *sermonis ansas* dare. i. e. *in sermones hominum sua culpa incurrere.*

ANTECEDENS. Top. 12. locus *ex antecedentibus, est conclusio e causis, quae sc. effectum antecedunt.*

ANTECEPTVS. Nat. D. I, 16. *antecepta* animo rei informatio; *est* πρόληψις *Epicurea, notitia insita.*

ANTECESSIO. Top. 13. *pro causa.* Sic Offic. I, 4. *antecessiones* rerum videre, *est causas intelligere.*

ANTEFERRE. ad Div. V, 16. consilio aliquid *anteferre*, i. e. *praecipere, ante quam veniat, dolorem u. c. minuere, ante quam tempus, dies, eum leniat; nam sic quasi anteferetur dies.*

ANTEQVAM devenire *pro* deveniatur. Quinct. 17.

ANTESTARI. Mil. 25. te tamen, Magne, *antestaretur* h. e. *testem innocentiae suae citaret, e foro petitum verbum. vid. de vi propria locum Horat. Serm. I, 9. 79.* Salmas. ad Jus A. & R. c. 30.

ANTICIPATIO Deorum. Nat. D. I, 16. *est* πρόληψις *Epicurea, notitia insita.*

ANTICIPO. ad Att. VIII, 14. *anticipare* molestiam alicujus.

ANTIQVITAS, *de moribus similibus iis, qui apud antiquos erant, de candore, fide & c.* Rabir. P. 10. Sext. 3. gravissimae *antiquitatis* vir.

ANTIQVARE legem. Leg. III, 17. Off. II, 21. i. e. *non recipere, rejicere. Verbum inde natum, quod in tabella scriptum erat: A. P. i. e. antiqua probo.*

ANTIQVVS. Rosc. Am. 9. *antiqui* homines. i. e. *simplices, qui ex suo ingenio alios judicant, & quoniam ipsi honesti sunt, alios etiam tales putant.* Quint. 21. *antiqui* officii homo. v. *antiquitas.* * Verr. IV, 47. *antiquum* opus. Act. I. Verr. 5. artificium *antiquum. de statuis & vasis, in quo genere antiqui praestabant artifices eorum temporum.* * ad Div. X, 35. nihil *antiquius* judicavi. Div. I, 15. *antiquior* mihi possessionibus gloria.

APERIO. *promitto.* ad Att. V, 1. *init.* * *explicare.* Or. 33. *aperire* notitiam, sc. *communem notionem obscuriorem ad definitionem perspicuam revocare.* * Verr. V, 71. locum *aperire* suspicioni.

APERTVS. Cluent. 17. quis *apertior* in judicium adductus est. sc. *reus, de quo magis apertum esset.* * *apertae* naves. Verr. V. 40 *opponuntur* constratis. v. *aphractus.*

APEX, *summum ornamentum.* Cato. 17. *apex* senectutis est auctoritas. * Leg. I, 4. Tarquinio *apicem* ab aquila impositum. *Est pileus subtilis in medio virga eminente. v. Gutber. Jur. P. I, 19.*

APHRACTVS. ad Att. V, 13. *aphractorum* imbecillitas. *Est genus navium, quod opponitur cataphractis s. constratis, h. e. iis, quae tabulis tegebantur, ut sub hoc veluti tectostare propugnatores & in hostem sese tueri*

caussa mihi *aqua* hæret. *unde ducta sit hæc loquendi ratio v. ap. Salmas. in Solin. p. 717.* * *aqua* & igni interdicere. i. e. *in exilium ej cere. ad Div. XI, 1.*

AQVARIVS, *qui aquas publicas in urbem deducit, curator aquæductuum & aquarum publicarum.* Cœl. VIII, 6. *ad quem locum v. Manut.* * Vatin. 5. provincia *aquaria; est Ostiensis, quæ cum obtigisset quæstori Vatinio, propterea acclamabatur a populo, quod libidinibus erat infamis, aquæ autem in Venere usus, & aquam gerere esset ministri lenonum, ut ait Lampridius in Commodo, c. 2. cujusmodi homo* aquariolus *dicitur. vid. Casaub. ad Lamprid. l. c.*

AQVILENTVS. humidus. Nat. D. II, 19. *aquilenta* regio & australis.

AQVVLA. de Or. II, 39. seclusa aliqua *aquula; dicitur ars, a ceterarum artium orbe divulsa.*

ARA. *perfugium, asylum.* Nat. D. III, 10. tamquam in *aram* confugitis ad Deum. Verr. V, 48. *ara* sociorum est lex de repetundis. * aræ & foci *cum junguntur, cave putes,* aras *de templis,* focos *de ædibus privatis intelligi, ut vulgaris opinio fert, in illo proverbio:* pro aris & focis *pugnare. quem errorem etiam erravit Cl. Dukerus ad Flor. III, 13. cum eum locus ille docere meliora potuisset, quem frustra tentat. Sed utrumque de privatis ædibus, in quibus ara erat Deorum Penatium, patriorum, in impluvio (v. Impluvium), focus autem in atrio, isque Larium erat.* pr. Dom. 40. uniuscujusque vestrum sedes, *aras, focos* &c. Deiot. 3. te amicum & placatum Deiotari *aræ focique* viderunt. Phil. VIII, 3. templa - penates, *aras, focos*. Nat. D. III. ult. *distinguuntur, aræ focique,* templa & delubra Deorum &c. cf. Sext. 42. init. Philipp. II, 30. Liberi Cn. Pompeji repetebant Deos patrios, *aras, focos*, larem suum familiarem, in quæ tu invaseras. v. *Penates. Lares. Vidit jam aliqua ex parte, sed obscurius, neque rationem reddidit, cur sic locuti sint, Cortius ad Sallust. Catil. 52, 3.* * *Sidus quoddam.* Nat. D. II, 44.

ARARE *dicuntur, qui agros habent, quibus colendis vitam sustinent & rem quærunt.* Verr. III, 5. &c.

ARATOR. *qui arat.* Verr. I, 37. II, 13. 64. III, 20. &c. *Sunt autem aratores non solum provinciales sed etiam cives Rom. qui agros publicos colunt, & pro iis decumas solvunt, ut e Verrinis clare patet.* Verr. III, 20. *aratores* diripere. ibid. 27. summi *aratores*, *qui magnas arationes habent.*

ARATIONES *dicuntur agri, quos quisque arat.* Verr. III, 53. desertæ *arationes*. Phil. II, 39. *arationes* grandi fœnore & fructuosæ.

ARBITER *est, in sensu forensi, qui aut honoris caussa deligitur ab his, qui controversiam habent, aut a prætore datur, ut, non ex certa formula, quemadmodum judex, sed ex fide bona, ex æquo & bono, controversiam dirimat.* vid. *de discrimine* arbitri

Quint.

ticuli sarmentorum, *sunt, qui* & nodi *vocantur*, *item* genicula, *neque modo in sarmentis, sed etiam in flagellis arborum & culmis*. v. Graev. ad h. l. * Quint. 5. in ipso *articulo* temporis.* *articuli* orationis. v. Or. II, 88. ad Herenn. IV, 19.

ARTOLAGANUS, *genus placentae vilioris*. ad Div. IX. 20.

ARUSPEX v. *Haruspex*.

AS, proprie *aeneus nummus Rom. qui pendebat libram pondo, & erat ipsa aeris libra. Ejus partes hae sunt:* uncia, sextans, quadrans, triens, quincunx, semis, septunx, bessis, dodrans, dextans, deunx. *ita, ut as habeat 12. uncias, 6. sextantes, 4. quadrantes, 3. trientes, 2. semisses, unum dextantem, unum dodrantem, unum bessem, unum septuncem, duos quincunces. De unciae partibus v. in* Uncia. *de distributione assis v. Volusium, Maecianum ap. Gron. de Pec. vet. p. 395. Assium valor varius fuit. Olim* librales *erant, in quos cadit definitio supra posita. hujusmodi assem exhibet Spanhem. de Usu & Pr. Num. Diss. I. p. 22. Belli Punici I. temporibus autem propter penuriam pecuniae facti sunt* sextantarii, *h. e. qui sextantem assis libralis aequarent. Bello Punico II.* Unciales; *& post lege Papiria* Semiunciales, *ut quartam & vicesimam libralis partem aequarent.* v. Plin. XXXIII, 3. *asses librales intelliguntur* aeris gravis *nomine. v. Perizon. de Aere gravi. p. 25. sqq. Quoniam autem commoditates multas habet in computationibus totius in 12. partes distributio, etiam aliae res ad assis modum distributae sunt; inprimis hereditates, v.* Caecin. 6. ad Div. XIII, 20. *Haec tironum causa de asse addere placuit.*

ASCISCO. *arrogo*. de Or. I, 19.* Fin. III. 5. rerum cognitiones - propter se *asciscendas* arbitramur. ibid. quae natura primo *ascita sunt*. ibid. V. 7. primum *ascitum*. *est vocabulum philosophiae Stoicae, quo Cicero utitur de rebus iis, quae & prima naturae, principia naturae, commendatio prima naturae, dicuntur h. e. de iis, quas homo primas, & natura appetit & diligit.*

ASINUS. ad Att. IV, 5. me *asinum* germanum fuisse: i. e. *stupidum, qui quae suasisti, non feci, nec salutaria esse intellexi.*

ASOTUS. Fin. II, 8. nolim mihi fingere *asotos*, ut soletis, qui in mensam vomant, & qui de conviviis auferantur, crudique se rursus postridie ingurgitant &c.

ASPERITAS judicialis. de Or. II, 15. *cernitur in* πόθεσι, *sententiarum aculeis & omni illa contentione, quae judicialis eloquentiae propria est.*

ASPERNOR. Rosc. Am. 53. hanc proscriptionem nisi hoc judicio a vobis rejicitis & *aspernamini*. *od.* ad Qu. Fr. I, 1.

ASSECLA. Cluent. 63. *assecla dicitur* servus Stratonis. Sic Verr.

Dii &c. * *in rhetoricis* assumere, *est extrinsecus petere argumenta, non ex ipsa causa*. Top. 2. alii loci in eo ipso, de quo agitur, hærent, alii *assumuntur* extrinsecus. cf. Or. 35.

ASSVMTIO. Fin. III, 5. *assumtione* digna, *sunt* προηγμένα. * Inv. I, 34. assumtio, *est minor propositio syllogismi*.

ASSVMTIVVS. Inv. I, 11. *assumtiva* constitutio. *quid sit? vid. ibid.*

ASSVS, *a, um*. ad Div. IX, 20. usque ad *assum* vitulinum opera producitur. * ad Att. XII. 6. pro isto *asso sole*, quo tu abusus es in pratulo nostro, a te nitidum solem unctumque repetemus. i. e. *pro eo, quo usus es sine unctione. v. Buchner ad h. l. & Casaub. ad Pers. p. 346.* * ad Qu. Fr. III, 1. in balneariis *assa* in alterum apodyterii angulum promovi. h. e. *sudatoria, ut Seneca appellat, s. sudationem, ubi sudabatur tantum, sine lotione. vid. Salmas. ad Capinum c. 17. p. 810. b. figuram ejus ex antiquo monumento exhibet J. A. Fabricius ad Sextum Emp. p. 30. Casaubon. ad Theophr.* περὶ ἀναισχυντ. *p. m. 144. distinguit* assam cellam *a* sudatoria, & *in nonnullis balneis quatuor cellas fuisse ait, in quibus præter sudatoriam assa fuerit, quod ex h. l. & ex Dial. Adriani cum Epicteto confirmat. In loco Ciceronis quidem non diserte a sudatoria cella distinguitur assa. Quomodo autem assa cella a sudatoria differeparet, vellem demonstrasset Casaubonus.*

ASTRA. ad Att. II, 25. tollere laudes ad *astra*. ibid. 21. decidere ex *astris*. *i. e. amittere laudem.*

AT. *servit objectionibus*. Verr. II, 6. *At* enim istum soli Siculi persequuntur &c. Fin. II, 24. *At* enim sequor utilitatem &c. & *infinitis locis aliis*. * *saltem*. Verr. III, 85. si non bonam, *at* aliquam rationem afferre &c.

ATER. ad Att. II, 41. albus *aterve* fuerit, ignorans.

ATOMVS. *femin. g. Corpusculum minutum & individuum, quo in explicanda origine mundi utebatur Democritus & post eum Epicurus.* Fin. I, 17. Nat. D. I. 20. &c.

ATQVE. *inservit initiis & transitionibus*. de Or. I, 22. *Atque*, inquit Sulpicius, hoc primum a te quærimus. de Legg. III, 9. *Atque* ut Flaminium & ea quæ prisca sunt relinquam. Catil. III. 6. *Atque* illud, quod primum faciendum fuit, factum atque transactum est. cf. Or. 14. *init.* ad Div. XI, 28. &c. * *cum adeo in correctionibus adhibetur, inprimis cum intendi sententiam volumus. ut sit: sive potius.* ad Att. I, 14. ego princeps - *atque adeo* secundus fui. Rosc. Am. 10. hoc consilio, *atque adeo* hac amentia impulsi. &c. ibid. 35. Si prodierit, *atque adeo*, cum prodierit. * *statim, confestim.* de Legg. II, 4. Si in jus vocat, *atque* eat. *Nam*

sic

sic legendum, videre viri docti. de hac vi particulæ v. Gron. ad Liv. XXVI.39. & alios Davisio ad h. l. citatos.

ATQVI. ad Div. VI, 6. *atqui* utebar familiarissime Cæsare. ad Att. VII, 7. *atqui* certe ille agere debuit. Nat. D. II, 7. *atqui* nihil melius est mundo. Verr. II, 59. Quid vero? modum statuarum haberi nullum placet? *atqui* habeatur necesse est.

ATRAMENTVM. Nat. D. II. 50. *succus sepiæ*. ad Div. IX. 21. *atramentum* sutorium.

ATTENTARE. Verr. II, 54. omnium inimicos diligenter cognoscere, colloqui, *attentare*: i. e. *perspicere, quo animo sint*: Or. 61. *attentare* fidem judicis; *dicuntur oratores, qui blanditiis orationis judicem a justitia abducere conantur*. Sext. 4. quam urbem ab illa scelerata manu *attentari* suspicabamur.

ATTENTATVM. ad Quir. p. R. 7. classis *attentata*, *in quam impetus hostium factus*. de Or. III, 28. melius fuerat præterire, quam *attentatum* deserere: *abjicere, quod cœperas discere*.

ATTENTVS. Rosc. A. 15. *attenta* & rustica vita. Quint. 3. paterfamilias prudens & *attentus*.

ATTENVATE dicere. Brut. 55. *est boni oratoris in genere tenui versantis, idem, quod presse, quod ei jungitur*.

ATTENVATVS. Or. 30 *attenuata* multa habet, i. e. *e genere subtili*. Brut. 82. *attenuata* nimia religione oratio: *subtilis ad jejunitatem usque*.

ATTINET. *i. opus est, convenit*. Verr. V. 66. quid *attinuit* &c. Off. I, 31. neque *attinet* naturæ repugnare, * Rosc. A. 43. nihil ad me *attinet*. i. e. *contemno, non timeo*. * *sine præpos. Ad.* ad Att. XV, 1. primum quod *attinet*.

ATTINGERE. *cadere in aliquem, convenire, proprium esse*. Nat. D. I. 9. labor non *attingit*. Deum. Off. I, 6. veri investigatio maxime *attingit* naturam humanam. Fin. V, 9. quatenus quicquid se *attingat*. h. e. *ad se pertineat*.* Tusc. V 33. cupiditates necessitatem non *attingunt* i. e. *non sunt necessariæ*. Leg. II, 5. quæ non magis legis nomen *attingunt*, (*merentur*) quam si latrones aliqua sanxerint.* Leg. II, 1. alia causa me delectat, quæ te non *attingit* ita.* Tusc. IV. 13. ut in malis corporis similitudo *attingit* animi naturam, sic in bonis. h. e. *quemadmodum affectiones, morbique animi habent quandam similitudinem cum corporis morbis affectionibusque, sic bona corporis cum bonis animi: animus in utroque genere similis est corpori*. * Rosc. A. 26. bestiæ, quæ tantum scelus *attigissent*. i. e. *de tam scelesto homine comedissent, ut Græci ἅπτεσθαι eodem modo. v. c. Thucyd. II, 50*. * Muren. 9. *attingere* forum, *dicuntur qui posita prætexta a prætore in foro accipiunt togam puram, qua accepta iis licet in foro*

dicuntur auctores judiciorum & juris, *quia judicia haberi volunt, ea administrant, & suum cuique jus reddi volunt.*

16) *Senatus quo sensu* auctor *sit*, Patres auctores *fiant*. v. *in auctoritas senatus.*

AVCTORITAS *tribuitur ei, qui, quocunque sensu, auctor 1) est, nunciando, jubendo, suadendo, inveniendo, docendo, vendendo, testando, defendendo, rogando, exemplum praeeundo &c. aut 2) esse potest, aut 3) esse posse putatur.* Est ergo

1) auctoritas *ejus, qui primus quid invenit & fecit.* Invent. I, 28.

2) *sententia judicum; non solum, quia auctores sunt condemnationis vel absolutionis, sed etiam, quia eo ipso auctores sunt alicujus rei omittendae, vel licentiae, ejus faciendae impune.* Verr. III, 94. providete, ne *auctoritate* vestra, (*sententiis vestris absoluto Verre*) avaritiae viam patefaciatis illustrem atque latam.

3) *est defensoris & accusatoris.* Sull. 1. quantum ille, (*accusator*) de mea *auctoritate* deripuisset. Verr. III. 5. expectate *auctoritatem* accusationis meae. i. e. *dum ego vobis accusando fiam auctor Verris condemnandi.*

4) *est confirmantis aliquid, sed ita, ut differat ab ea, quae est testimonium dicentis.* ad Quir. p. R. 7. audistis non solum *auctoritatem* (*sc. dicentis a me remp. servatam*) sed etiam testimonium.

5) *exemplum.* Sext. 6. reipubl. capessendae *auctoritatem* praescribere. *sc. commemorando ejus tribunatu.* Tusc. II, 22. valuit *auctoritas* &c. Leg. I, 13. in disserendo aliorum *auctoritati* parere. *h. e. ea methodo uti, qua alii usi sunt.* Verr. III, 93. Antonii facto atque *auctoritate* defendito. V, 32. *auctoritas* majorum. i. e. *quae majores fecere, ut nobis exemplum praeirent.* Lael. 21. utrumque egit graviter, *auctoritate* & offensione animi non acerba *h. e. ut non daret exemplum amicitiae acerbe ruptae.* Rosc. A. 6. *auctoritate* causam nobilitatis defendit *sc. apud municipes suos, quod exemplo suo suaderet, nobilitatis partes sequi.* Verr. III, 19. *auctoritatem* superiorum praetorum repudiare.

6) *consilium.* ad Att. X, 1. *auctoritas* ejus mihi vivit, h. e. *etiam mortui consilium sequor.* Off. III, 30. eorum *auctoritate* pax facta. cf. Cato. 6. Off. III. 27. I, 23. ad Div. VI, 6. Verr. I, 42.

7) *est philosophorum, quorum sententias libenter amplectuntur homines.* Acad. IV, 22. inconstantia levatur *auctoritas; quod eos non facile auctores sequimur, qui inconstantes sunt in sententiis.* Off. I, 1. summa doctoris *auctoritas* & urbis; *quia eruditissimus est, adeoque bonus auctor philosophiae, & in urbe inventa*

est

est philosophia. Div. I, 39. nemo philosophus aliter sensit, in quo esset *auctoritas*. Off. III, 29. maxima *auctoritate* philosophi. Acad. IV, 3. ad unius se *auctoritatem* conferre.

8) *opinio insignis de alicujus virtute, doctrina &c.* Verr. III, 90. *auctoritas* eorum est tanta, ut etiam delicti suspicionem tegere possit. Manil. 15. Imperatoris *auctoritas* Ver. I, 2. judiciorum *auctoritas* constituta. Brut. 67. *auctoritate* eget, *de eo cujus nullum nomen in patronis causarum esset, cum diligentissimus esset.* Leg. I, 5. nunc ab uno magna *auctoritate* & scientia sustinetur. Cato: 18. non cani, non rugæ repente *auctoritatem* afferre possunt.

9) *quæcunque res, cujus aliquis auctor est.* Acad. I, 9. *auctoritas* veteris disciplinæ (*sc. Academicæ*) *h. e. disciplina, cujus veteres Academici auctores fuere.*

10) *auctoritate alicujus utimur, cum eum auctorem, approbatorem, consentientem nobis, dicimus.* Div. I. 43. leges suas *auctoritate* Apollinis confirmavit. Acad. IV, 5. in eorum *auctoritate* delitesceret. Div. I, 1. ut ab ultimis *auctoritatem* repetam. Tusc. V, 12. hujus sententiæ gravitas a Platonis *auctoritate* repetatur; *inde, quod auctorem habet Platonem.* Læl. 1. sermo positus in veterum hominum *auctoritate.* i. e. *qui a veteribus habitus dicitur.*

11) *narrantis & testimonium dicentis fides, item, rebus narratis &c. facta fides.* Offic. II, 9. ad Att. V, 21. Flacc. 22. *auctoritatem* esse in eo testimonio &c. Div. II, 54. *auctoritatem* nullam debemus rebus commenticiis adjungere. ibid, 17. 22. quid haruspicina *auctoritatis* habeat. ibid. 59. somniorum *auctoritas*. Læl. 25. cum ad vanitatem accessit *auctoritas*. h. e. *si is assentatur, qui auctor esse posse, qui fide dignus videtur.*

12) *approbatio.* Tusc. IV, 34. amori *auctoritatem* tribuere. cf. Phil. III, 2. Div. I, 3.

13) *sententia, cujus se quis auctorem profitetur, judicium de re aliqua.* Cluent. 50. errat si quis in orationibus nostris *auctoritates nostras* se consignatas habere arbitratur. Manil. 22. *auctoritatem* suam defendere. ibid. 20. Catuli *auctoritas* & sententia. Nat. III, 3. mihi hoc persuasum est, *auctoritate* majorum. cf. Læl. 4. i. e. *quia majorum sententia fuit.*

14) *quicquid facimus, quo auctores alicujus rei faciendæ, credendæ, fieri possumus.* Cluent. 42. *auctoritas* censoria, *dicuntur notæ censorum, quibus auctores fiunt, aliquem criminis cujusdam reum esse.* Nat. D. III, 38. utrum poëtæ Stoicos depravarint, an Stoici poëtis dederint *auctoritatem.* i. e. *amorem probando, fecerint, ut poëta tam multa de amore &c.* ad Qu. Fr. I, 3. spero, si quid mea spes *auctoritatis* habet.

15) *ejus est* auctoritas, *qui primus legem scivit.* Dom. 31. sc. *quia reliquis est auctor legis sciscendæ, & primi suffragium*

 ple-

plerumque tota prærogativa, ut prærogativæ ceteræ centuriæ sequuntur. v.Prærogativa.

16) *voluntas jubentis, rogantis, hortantis.* de Or. I, 23. ibid. 1. Verr. I, 40. *auctoritas* patris.

17) Off. I, 26. amicis major quam ante tribuenda *auctoritas* h. e. *plus eorum consilio, quam ante utendum. Est ergo ista* auctoritas, *cum quis dignus judicatur, qui consulatur.*

18) *literæ, tabulæ & quicquid prodest ad faciendam fidem.* sic Verr. III, 62. *auctoritates* civitatum; *sunt literæ publicæ e tabulariis, & testimonia per legatos.* ibid, 71. *auctoritates* societatum, *sunt tabulæ earum & literæ; quæ erant tamquam auctores furtorum Verris.*

19) auctoritas *tribuitur etiam locis. Sic* Manil. 1. *de suggestu pro rostris, e quo magistratus cum populo agebant: auctoritatem* hujus loci nondum attingere potui; *quia sc. ex eo loco populo fiebant auctores legum jubendarum, antiquandarum &c.*

20) auctoritas est *etiam eorum, quorum consiliis, jussis, voluntati libenter obedimus.* Cato 17. non solum in sententia, sed etiam in nutu residebat *auctoritas.* Leg. III. 15. *auctoritatem* optimatium legem tabellariam abstulisse; *quod hac perlata licebat in suffragiis suam voluntatem sequi, non optimatium.* ibid. 17. reliqua voluntas *auctoritati* traditur aut gratiæ.

21) *genus venditionis, cum venditor est auctor (v. auctor n. 11.) & actione tenetur de evictione.* pr. Muren. 7. multæ domus sunt - jure optimo, jure privato, jure hereditario, jure *auctoritatis,* jure mancipii, jure nexi. *v. Salmas. de. Usuris p. 207. s. Hinc eleganter transfertur, ut:*

22) *auctoritas sit eorum omnium, qui aliquid se fecisse, aut fieri jussisse, suasisse profitentur.* Sull. 11. defugere *auctoritatem* consulatus sui. i. e. *nolle fateri, se auctorem esse eorum, quæ in consulatu facta sint.* cf. *Terent. Eunuch. Act. II, 4, 105.*

23) *jus rei suæ vindicandæ.* s. *ipsa actio pro rei suæ evictione & vindicatione, cui locum facit illa altera auctoritas n. 21.* Cæcin. 19. *auctoritatem* fundi & usum lex jubet esse biennium. cf. Top. 4. Off. I. 12. ejus rei æterna *auctoritas.* i. e. *semper vindicari, evinci potest, nunquam usu capi. vid. inprimis Salmas. de Usuris c. 8. p. 210. s.*

24) *est & imperatoris, quod milites ea faciunt, quorum auctor est, quæ jubet.* Phil. III. 3. legio *auctoritatem* Cæsaris persecuta est. ad Div. X, 28. si legiones se ad Cæsaris *auctoritatem* contulissent.

25) *nomina eorum, qui alicujus rei auctores sunt.* Sull. 13. *auctoritates* principum conjurationis colligebat. h. e. *qui essent principes conjurationis, quod, si essent magnis nominibus homines,*

ntes, facilius essent auctores Allobrogibus futuri &c. Nat.D. III, 4. *auctoritates* contemnis, ratione pugnas. de Or. III, 2. *auctoritates* perscriptæ. *Sunt nomina eorum, qui scribendo affuerunt SCto, & quorum nomina SCto præponuntur. An dicendum sit* perscriptæ præscriptæve? *vid. perscribo.*

26) *potestas jubendi, statuendi &c.* Verr. II, 49. habet *auctoritatem* legum dandarum a senatu. V. 58. tantum sibi *auctoritatis* suscepit. *sc. ut juberet homines interfici.* Phil. VIII, 8. *auctoritatem* reip. secum attulerat: *eam potestatem habebat, quam ipsa respublica, ut ipsa adesse & cum Antiocho agere videretur.* Nat. D. III, 35. oratio hæc videtur *auctoritatem* afferre peccandi.

27) *quæcunque & in quocunque genere vis.* Leg. II, 7. antiqua verba plus *auctoritatis* habent. ad Div. VI, 6. Constitui apud te augurii *auctoritatem* h. e. *tuæ prædictiones augurii vim habebunt.* Div. I, 18 *auctoritatem* vetustatis habet. i. e. *valet, quia vetus est.* ad Div. IX, 9. preces meæ apud eum non minus *auctoritatis* habent. Off. III, 30. utilitatis species ab honestatis *auctoritate* superata est. h. e. *honestas plus valuit.* ad Div. I, 7. *auctoritatem* habet officii nostra propugnatio potius, quam sententiæ.

28) auctoritas *est hominum honoratorum & potentium, quatenus verentur ipsos lædere, iis negare aliquid &c.* Verr. I, 48. Ligur (*Senator*) non dubitabat, quin æquitate causæ & *auctoritate* sua commovere hominem posset. — ad extremum petere cœpit, ne usque adeo suam *auctoritatem* contemneret gratiamque despiceret.

29) *species & ostentatio magnæ eruditionis & sapientiæ &c. assumta,* Div. II, 67. de atomis Democriteis: Nec cognovi quem quam (*præter Democritum*), qui majore *auctoritate*, nihil diceret.

30) *prosolatio* est ad Div. VI, 6. animum tuum hominis amicissimi --- *auctoritate* confirmandum puto.

31) *augurum auctoritas.* de Leg. II, 12. maximum jus est augurum, cum *auctoritate* conjunctum. ibid. nihil sine augurum *auctoritate* posse cuiquam probari. *Sc. Augures sunt auctores rerum gerendarum & omittendarum. Hinc auguria & auspicia ipsa dicuntur* de har. resp. 14. rerum gerendarum *auctoritates.* *Huc pertinet* religionum *auctoritas, qua respublica regi dicitur* Div. I, 40.

32) *ipsum decretum, & quod decretum est.* Leg. II, 19. hæc jura Pontificum *auctoritate* consecuta sunt. ibid. 21. maneret Pontificalis *auctoritas.*

33) Senatus auctoritas; *quamquam in genere est voluntas senatus & quicquid senatus decrevit, approbavit; tamen non una ejus est interpretatio. Itaque distincte de ea agemus.*

a) Leg. III. 12. potestas in

 popu-

populo, *auctoritas* in senatu sit. *Cum Romulus senatum instituisset, ejus auctoritas omnis in hoc uno cernebatur, ut consultus a rege, quid de quaque re videretur, diceret. Eo tempore igitur* auctoritas senatus *nihil erat, nisi* consilium senatus. Liv. I, 9. Tum *ex consilio patrum* Romulus legatos circa vicinas gentes misit. *Romulo mortuo, cum plebs novum regem creare cogitaret, idque patres impediri non posse viderent, ipsi regis creandi auctores fuere. Atque hic accessio aliqua auctoritatis patrum facta est, quae in hoc cernebatur, quod, primo comitia regis creandi haberentur* auctoribus patribus, *h. e.* jubentibus s. permittentibus, *& quod in iis populus jusserat, non valeret, nisi* patribus auctoribus h. e. probantibus' *v. Liv. I, 17. His terminis circumscripta mansit auctoritas senatus, donec exacti reges essent & iis successissent consules annui. Quamquam enim consulibus nihil deminutum esset ex potestate regia, auctore Livio II, 1. tamen, quoniam summa potestas a Bruto ad populum traducta & cum eo agi coeptum esset, si quid fieri extra ordinem consul vellet, ex eoque alterum genus comitiorum exstitisset, nempe legibus ferendis; ea auctoritas idnatus, quae in comitiis creanses regibus & postea Consulibus fuisset, ad comitia legibus ferendis traducta est. Liv. II, 2. extr.* Brutus ex SCto ad populum tulit, ut omnes Tarquiniae gentis exules essent. *Accessit illud ex nova reipublicae descriptione,* ut senatus auctoritate uterentur magistratus, & *(tantum)* quasi ministri gravissimi consilii essent. Cic. pr. Sext. 65. *ut adeo non solum ad comitia auctoritas senatus pertineret, sed ad omnia, quae publice vel a populo, vel a Consulibus agerentur. Ita celeriter ad* ἀκμὴν *Senatus auctoritas pervenit. Et id quidem, quod ultimum accessit auctoritati senatus, mansit perpetuo; quae autem ad comitia pertinebat, ea ita sensim imminuta, ut nihil paene praeter nomen restaret. Hinc Livius* I, 17. hodie in legibus magistratibusque rogandis usurpatur idem jus, vi ademta; *quod quam vim habeat, egregie, ut omnia, ex historia Rom. demonstrat Gronov. Observ.* I, *25. Imminuta est primum tributis comitiis lege Publilia & Laetoria inductis, & patribus e concilio plebis submotis, & plebejis magistratibus tributis comitiis creari coeptis. Liv. II, 56. Deinde legibus latis, ut plebiscita etiam patricios obligarent, Horatia Valeria, Liv. III, 55. Publilia VIII, 12. & Hortensia. Liv. Epit. L. XI. Gell. XV, 27. Porro cum rogationibus tribunitiis de* modo

modo agrorum, funere, de altero consulatu latis post longas seditiones, senatus coactus est SCtum facere, quo Patres auctores omnibus ejus anni comitiis fierent. Liv. VI. extr. Tandem lege Publilia Liv. VIII, 12. & Maenia (vid. Ind. LL.) qua legum, quae comitiis centuriatis ferrentur, ante initum suffragium patres fieri auctores jussi sunt. Quid? quod alterum genus auctoritatis, quod in decretis faciendis erat, quodammodo imminutum est tribunis factis, qui intercedendi potestatem haberent, & id irritum saepe faciebant, quod senatus decreverat. Talem igitur auctoritatem senatus Ciceronis temporibus nobis fingere debemus, cum ei tamquam propria quaedam res tribuitur. Nam, quemadmodum equestris ordinis est splendor, plebeji, libertas Sext. 65. universi populi, majestas & potestas; sic senatus est auctoritas.

b) SCtum. Leg. II, 15. senatus vetus auctoritas de Bacchanalibus. ad Div. I, 2. senatus auctoritas intercesserat. Off. III, 30. sine senatus auctoritate foedus fecerat. &c.

c) SCtum, cui a tribuno pl. intercessum est. ad Div. VIII, 8.

d) voluntas senatus, non decernendo, repugnando &c. significata. Cato. 4. C. Flaminius agrum Picenum contra auctoritatem senatus viritim dividebat.

e) consilium Senatus. Sext. 65. auctoritate senatus uti magistratus. sc. consulendo, eorum consilium relatione exquirendo.

f) opinio insignis de prudentia, aequitate senatus &c. quae facit, ut eum malint omnes auctorem sequi. Cluent. 55. vident auctoritatem hujus ordinis confirmari.

AVCTORAMENTVM. pretium aut merces auctorati, h. e. ejus, qui se sua sponte alicui in servitutem addixit, inprimis ad gladium. Nomen inde ductum, quod fit ipse auctor libertatis amittendae. Offic. I, 42. Est enim illis ipsa merces auctoramentum servitutis. vid. Salmas. de mod. Usur. p. 561. sqq.

AVCVPARI. Caecin. 18. verba aucupari. i. e. nimis verbis inhaerere in interpretando, & ita calumniari. ad Att. VI, 8. aucupaturi eramus tranquillitates (maris) i. e. exspectaturi. Sext. 55. omni ex genere orationem aucupari. i. e. materiam nimis studiose quaerere, in qua ornamenta locum habeant, in qua te jactare possis. v. Gron. ad Sen. Controv. 21. hinc

AVCVPIVM. Or. 25. aucupium delectationis & quadrandae orationis industria. i. e. nimium studium auditoris delectandi. Caecin. 23. aucupia verborum & literarum tendiculae. v. aucupari. * de Fin. V, 11. Philoctetа propagabat vitam aucupio sagittarum.

AVDIENTIA. in Caecil. 13.

cerimoniis consecrantur, cujusmodi loca omnia templa *vocantur.* v. *templum.* Vatin. 10. in illo *augurato* templo ac loco, i. e. *pro rostris.*

AVGVRATVS, ûs. *sacerdotium augurum.* Vatin. 9. ne diutius loquar de *auguratu* tuo. de Div. I, 17. lituus insigne *auguratus.* * *scientia augurum.* ibid. scientia *auguratus.*

AVGVRIVM. *ipsa actio auspicandi. hinc:* *augurium* agere, capere &c. Div. I, 17. Offic. III, 16. &c. de Div. I, 47. salutis *augurium* (οἰώνισμα ὑγιείας) *Dio Cassius L. XXXVII. p. 40. explicat quid sit:* τῦτο δὲ μαντείας τις τρόπος ἐςὶ πίςιν τινὰ ἔχων, εἰ ἐπιτρέπει σφίσιν ὁ Θεὸς ὑγίειαν τῷ δήμῳ αἰτῆσαι, ὡς ἐχ ὅσιον, ἔτε αἴτησιν αὐτοῖς, πρὶν συγχωρηθῆναι, γενέσθαι, *&c. cf. Interpr. ad Sueton. August. 31. Augurium capere etiam de privatis dici, & augurium etiam pro omine quocunque, atque adeo oraculo dici, docet Cel. Burman. ad Sueton. Aug. 95.* * *interpretatio auspiciorum, & futuri inde prædictio.* ad Div. VI, 6. Constitui apud te auctoritatem *augurii* & divinationis meæ. &c. * Cato. 4. scientia juris *augurii.* cf. ad Div. III, 9. *de quibus locis vid. Gronov. ad Gell. I. præf.*

AVIARIVM. ad Qu. Fr. III, 1. *locus, ubi aves aluntur vel necessitatis & utilitatis, vel voluptatis & suavitatis caussa. Ex posteriori genere fuit aviarium, de quo sermo ap. Ciceronem. de aviariis vid. Varr. R. R. III, 3. & 4.*

AVIS. ad Div. VII, 28. quasi *avem albam* videntur bene sentientem civem videre: *proverbialiter de re rara:* de Divin, I, 16. aversa *avi. i. e. contra auspicia.*

AVLAEVM. *velum pictum, cujus non solum in ædibus (Cortius ad fragm. hist. p. 960) porticibus, (Propert. II, 23, 46.) usus, sed etiam in theatris.* Cœl. 27. deinde scabilla concrepant, *aulæum* tollitur. *de iis est imprimis insignis locus Ovid. Met. III, III, s. f. Lucr. IV, 73. s.*

AVLOEDVS Muren. 13. Ut ajunt in artificibus Græcis, eos *aulœdos* esse, qui citharœdi fieri non potuerint.

AVRA. *ab vento leniori tra, ducitur ad quamcunque rem, quæ nos aliquo propellit; sc. ut agamus aliquid, aut consequamur; non quod vulgo existimant, ad favorem tantum levem populi. Nam ipse favor ille* aura *propterea dicitur, quia homines ad eas res agendas impellit, quas agere non conveniebat, aut ne animus quidem erat.* Harusp. Resp. 20. Sulpicium longius, quam voluit, *aura popularis* provexit. Verr. I. 13. sperat sibi *auram* posse aliquam, afflari in hoc crimine, *voluntatis assensionisque* eorum h. e. *se voluntate eorum & assensione, qui Cn. Carbonem oderint, tamquam aura secunda, ex hoc crimine emer*

erat

CAESVS. Top. 26. ruta & *cæsa* recipere. cf. de Or. II, 55. v. *ruta.* ad Att. V, 18. inter *cæsa* & porrecta. v. *porrecta.*

CAESTVS *est lorum clavis ferreis, cui manu dextra implicatur, ut pugil eo fortius ferire possit. figuram ejus exhibet Zornius in Bibl. Antiqu. Exeg.* Tusc. II, 17 *cæstibus* contundi.

CALAMISTRVM. *instrumentum ferreum, quo capilli crispantur urendo, unde* calamistrati. *hinc traducitur ad nimia orationis ornamenta. v.* c. Brut. 75. orationem *calamistris* inurere.

CALAMITAS. *tempestas frugibus perniciosa.* Verr. III, 98. *calamitas* fructuum. *hinc ad perniciosos homines transfertur, qui civitates compilant hominesque re familiari evertunt. Sic Verres II, 37. Calamitas* Siculorum *dicitur.* * *jactura.* Læl. 21. *calamitas* in amittendis amicitiis.

CALANTICA. *tegmen capitis, quo mulieres utebantur; cujus usum propterea Clodio objicit Cicero* in Clod. ap. Nonium.

CALCEVS. Nat. D. I, 29. calcei *repandi. v. repandus.*

CALCVLVS. Fin. II, 19. voluptatum *calculis* subductis Læl. 16. ad *calculos* vocare. * *de ludo duodecim scriptorum:* fragm. Hortens. ut *calculum* reducas, si te dati pœnitet.

CALEFACIO, CALFACIO. *vexo, agito, molestiam creo, negotium facio.* ad Qu. Fr. III, 2. eodem die Gabinium ad populum luculenter *calefecerat* Memmius. ad Div. VIII, 6. Si vos Parthi nihil *calfaciunt*, nos hic frigore frigescimus. *ibid.* XVI. 18. *calface* hominem.

CALEO. *vexor* ad Div. VIII, 6. nunc *calet.* * calere *dicuntur, quæ studiose aguntur, jactantur.* Phil. V, 4. *calebant* nundinæ. Planc. 23. crimen *caluit*, re recenti. i. e. *sermonibus vehementer jactatum est. Simili ratione etiam homines dicuntur* calere, *ut* Brut. 66. *calere* in agendo. ad Att. XV, 6. an ego, cum omnes *caleant*, ignaviter aliquid faciam? * Verr. I, 26. postquam satis *calere* res visa est. *h. e. postquam visi sunt convivæ satis vino calere, animisque esse commoti.*

CALIDVS. Off. I, 24. *calida* consilia. *temeraria & periculosa.*

CALIGA. *genus calcei militare.* ad Att. II, 3. *de Pompejo:* mihi ejus -- *caligæ* non placebant.

CALIGO. Fin. V, 15. per *caliginem* cernitur. i. e. *obscurius* * *status reip. perturbatus.* Sen. p. Red. 3. *caligo* anni illius, *de tempore Clodiano. v. tenebræ.*

CALLERE. *callum ducere, obdurescere.* ad Div. IV, 5. in illis rebus exercitatus animus jam *callere* debet.

CALLIDE. *intelligenter, solerter.* de Or. I, 20. *callide* dicere. Or. 28. *callide* & argute dicere. Cæcin. 5. nihil *callide* agi posse.

CALLIDVS. Nat. D. III, 10. *Callidos* voco, quorum tamquam

manus

manus opere, sic animus usu concalluit. * *solers, intelligens.* Nat. D. II, 57. natura nihil est *callidius.*

CALLVM. Tusc. II, 15. Labor quasi *callum* obducit dolori. *ibid.* III, 22. diuturna cogitatio animis *callum* vetustatis obduxerat.

CALVMNIA. *lis, quam alicui sine causa intendimus, ut ei molestiam, & periculum creemus.* Mil. 27. *calumnia* litium fundos alienos petebat. ad Q. Fr. I, 1. acerrima ministra prætorum avaritiæ *calumnia.* Verr. II, 27. a quo HS. centena millia per *calumniam* malitiamque petita sunt. Cæcin. 7. *calumniam* obtrivit & contudit. *h. e. terrorem litis improbæ* * *hinc ductæ etiam eæ formulæ, in quibus calumnia significat actionem, judicium calumniæ, aut simile quid, cujus objectum est calumnia.* Cluen. 59. *Calumniam* non effugiet. i. e. *calumniæ damnabitur.* ad Div. VIII, 8. *calumniam* ferre. i. e. *damnari calumniæ ibid. calumniam* jurare. *den Eyd vor die Gefährde.* * *malitiosa, aut falsa saltem interpretatio.* Cæcin. 21. in frigida & jejuna *calumnia* delitescere. Off. I, 10. existunt injuriæ *calumnia.* ad Div. VI, 7. *calumnia* timoris. *cum propter timorem omnia deterius interpretamur, omnia pejora fingimus.* * *falsus prætextus, uti loquuntur, & quicquid dicimus aut facimus, ut alia de causa & aliud agere videamur, atque agimus.* ad Div. I, 1. *calumnia* religionis. *de eadem re dicit* ad Q. Fr. II, 2. per obtrectatores Lentuli res *calumnia* extracta est. ad Att. IV, 3. Metellus *calumnia* dicendi tempus exemit. h. e. *longiori oratione, quæ, non quod opus erat, in sententia dicenda, sed ne SCtum fieri posset, adhibebatur.* Acad. IV, 1. Inimicorum *calumnia* tardius, quam debuerat, triumphavit. * *Captio.* Fat. 14. nec ullam adhibebat *calumniam.* * *inanis reprehensio.* Nat. D. II, 8. effugiunt Academicorum *calumniam.* * *simulatio.* Catil. II, 2. amare *calumnia* cœperat, i. e. *simulato amore.* * Acad. IV, 5. Arcesilæ *calumnia opponitur* verecundiæ Democriti. *Democriti verecundia in eo consistit, quod ita imbecillos sensus dixerat humanos, ut verum tamquam in profundo puteo latere, nihil pæne sciri posse diceret. Arcesilæ autem calumnia, est sive impudentia, qui nihil plane cognosci posse diceret, sive impudens interpretatio dictorum Democriti, Empedoclis, Socratis, qui non, quod ita existimarent, sed modestiæ causa, nihil sciri posse dixerant, & tamen auctores sententiæ suæ ab Arcesila citabantur.*

CALVMNIATOR. *quadruplator, delator, qui falsas lites intendit.* Verr. II, 9. Cæcin. 23. *calumniatoris* esse scriptum sequi &c.

CALVMNIOR. *falsam litem intendo.* Verr. III, 15. *calumniandi* quæstus. * *tempus fictis causis ducere.* Sen. p. Red. 11. meque,

L. Craf-

undi

unde Verr. III, 40. *adjicitur: per vim atque injuriam* captæ & conciliatæ pecuniæ, *neque erat, quare post Muretum V. Lect. IX, 19. Davisius* ceperunt *in* clepserunt, *mutaret* de Fin. V, 25. Atque ut reliqui fures earum rerum, quas *ceperunt*, signa commutant, &c. * *decipere*. Muren. 10. Jureconsulti est, cavere, ne sui consultores *capiantur*. cf. Acad. IV, 20. * Pison. 11. non *capiunt* angustiæ pectoris tui tantam personam; *quod paullo post* interpretatur: *sustinere*. ad Div. II, 6. nulla est gratia tanta, quam non vel *capere* animus meus in accipiendo, vel remunerando cumulandoque illustrare possit.

CAPITAL. *facinus, cui capitis pœna proposita est.* de Legg. II, 8. extr. *quamquam nostra editio ibi habet*: capitale. *pro quo est apud Plautum & alios ἀρχαϊκῶς* capital. *neque id adeo apud Ciceronem displicet, quem videmus, ut moris erat, in legis formulis archaismis studio usum esse. Sæpe autem in libris veteribus pro antiquo* capital *repositum esse a librariis* capitale, *dudum passim monuere, eamque vocem restituere viri docti. vid. Gron. ad Liv. XXIV, 37. Tennul. ad Frontin. Stratag. IV, 6, 3. Modius ad Justin. II, 7. & Viri docti ad Silium XIII, 155. & ad Sueton. Calig. 24.*

CAPITALIS, e. *quod ad caput pertinet, in quo caput agitur; quod quale sit vid. in* caput. *Sic* Verr. II, 39 rei *capitalis* reus. ibid. 28. rerum *capitalium* quæstiones. Rabir. Perd. 9. admittere fraudem *capitalem*. * *hinc res periculosæ*, capitales, *dicuntur*. Fin. IV, 12. hostis *capitalis* &c. * *item perniciosa*. Off. II, 21. *capitalis* oratio. * *scelerati etiam dicuntur* capitales Offic. III, 21. *Capitalis* Eteocles vel potius Euripides &c. * *capitales dicimus etiam ingeniosos* ad Q. Fr. II, 12. *Philistus dicitur* Siculus *capitalis* ille, creber, acutus, brevis &c. *de qua vi hujus verbi v. Muret. Var. Lect. II, 5.*

CAPSA. *receptaculum literarum & scriptionum*, in Caecil. 16. si te semel ad meas *capsas* admisero.

CAPTATIO. Partit. 22. disputandi prudentiam concertatio, *captatioque* verborum imitatur.

CAPTIO. *Sophisma, genus disputandi, quo alterum decipimus, fraus.* Fat. 13. omnes ejus generis *captiones* eodem modo refelluntur. Fin. II, 6. *captiones* Dialecticæ. Acad. IV, 14. ab iis quæ clara sunt, quasi præstigiis quibusdam & *captionibus* depelli. *ibid.* 15. *captiones* discutere. Divin. II, 17. induitis vos in *captiones*, quas nunquam explicabitis. * ad Att. X, 15. Servii consilio nihil expeditur. omnes *captiones* in omni sententia occurrunt, h. e. *Servii consilium non mihi satisfacit. Atque omnia adeo consilia in hac causa hujusmodi sunt, ut rem non expediant, nullius consilii exitum inveni-*

venimus, ut ep. antec. dixerat. Nam quamcunque sententiam, quodcunque consilium capias, semper magna dubitatio occurret & relinquetur, semper multae rationes occurrunt, quibus consilium delectum impugnari potest, semper periculi aliquid subest. Haec est illius loci sententia; quam nec Manutius cepit, nec qui hunc locum in Lexico Fabr. interpretatus est; quorum uterque de Servio accipit, quasi ei, tamquam JCto omnes captiones in mentem veniant. Ceterum mentionem JCti Ciceroni captionum verbum in memoriam redegisse facile concedo; nam JCti cavent clientibus, ne ab adversariis capiantur. v. in Capio & Captiuncula. * *ut* fraus *est pro* damno, *sic* captio. *si vera lectio, de quo dubitant quidam, qui malunt* cautio. ad Att. V, 4. etsi paene praeterii, chartam tibi deesse, mea *captio* est; siquidem ejus inopia minus multa ad me scribis. *facile apparet sensum hunc esse: Mihi fraudi, damno est, quod tibi charta deest, quando ea res eo valet, ut breves literas accipiam. Captos dici, qui damnum accipiunt, jacturam faciunt, certum est; neque solum fraude aliorum hominum, sed quacunque ratione. Sic* mente, membris oculis capti *dicuntur. qui earum rerum jacturam fecere. Et est* captio *sic ap. Plautum & alios ut dudum Lexicographi docuerunt. Sic* captiosus *pro* damnosus.

CAPTIOSVS. *ad decipiendum accommodatus, paratus* Acad. IV, 15. *captiosa* interrogatio. Fin. I, 7. qua via *captiosa* (sophismata) solvantur &c. Rosc. Com. 29. o! *captiosam* societatem! * *periculosus, damnosus.* Caecin. 14. est *captiosum* omnibus, rem ullam constitui ejusmodi. Brut. 52. quam *captiosum* est populo!

CAPTIVNCVLA. *periculum* ad Att. XV, 7. Servius pacificator videtur obiisse legationem, & omnes *captiunculas* pertimescere. *Timidum fuisse Servium in bello civili. vid. ibid. X, 14. 15. Videtur autem verbum sumtum e jure. JCti cum cavent clientibus, omni captionis, periculique generi occurrere student. Hinc pericula, quae timebat & cavere cupiebat Servius, captiunculae eleganter dicuntur.* v. Captio.

CAPTO. *allicio.* Inv. II, 52. res nos emolumento *captat.* * *quaero, aucupor, expecto.* Inv. I, 31. inductio est oratio, quae rebus non dubiis *captat* assensionem ejus, qui &c. ad Div. X, 23. Lepidus desperato adventu meo, quem non mediocriter *captabat.* * *decipere* Acad. IV, 29. quid enim ad illum, qui te *captare* vult, utrum tacentem irretiat, an loquentem?

CAPVT. *decretum philosophi* Acad. IV, 101. Ita nobis tacentibus ex uno Epicuri *capite*, altero vestro, perceptio & comprehensio tollitur. * *summa* Verr. III, 35. de *capite* aliquid demere.

demere. *ibid.* 11. aliquot nominibus de *capite*, quantum commodum fuerit, frumenti detraxit. * *quod est in quaque re principium & summum, plurimumve valet.* Tusc. V, 34. se jure illo nigro, quod *caput* cœnæ erat, delectatum. Orat. I, 35. *caput* est, - quamplurimum scribere. ibid. II, 82. ad consilium dandum *caput* est. * *auctor rei.* Flacc. 18. *caput* est Græcorum concitandorum Heraclides ille Temnites. Planc. 23. si quid sine *capite* manabit, & cujus auctor non exstet. * *Sed inprimis hæc significatio & obvia & notanda est, cum caput dicitur pro hominis statu, libertatis & civitatis jure atque adeo vita.* Topic. 4. Si ea mulier testamentum fecit, quæ se *capite* numquam diminuit, h. e. *numquam alicui nupsit; adeoque non transiit in aliam familiam, amissa pristina; quæ est diminutio capitis minima. v. Diminutio.* Causæ capitis *porro*, res capitales, in quibus caput hominis agitur, *sunt, cum aliquis in judicium vocatus est publicum, quo condemnatus locum in senatu, aut alia sui ordinis commoda*, Orat. I, 40. *civitatem, libertatemve amittit, solum vertere cogitur, aut vitam adeo perdit, quod v. c. in causa perduellionis fiebat, provincialibus autem & peregrinis, item militibus etiam in aliis causis accidebat, prout erat legibus constitutum. Itaque quoties formula hujusmodi apud latinos occurrit, semper de quibus hominibus, de quibusque causis sermo sit, videndum, & quibus ex legibus causa agatur, iisque quæ pœnæ propositæ fuerint. Nam ita demum*, capitis *quæ sit vis, intelligi poterit. Est vero ubi etiam pro sola existimatione & fama hominum ponitur* caput. ut Quint. 4. Ego qui *caput* alterius - defendo - ibid. 19. ut ante se ipse *capitis* damnaret, si satis dedisset. *In eadem oratione causa Quintiana* causa capitis *dicitur. Erat ea tamen privata, pecuniaria, in qua proprie caput non agitur. Sed quia Quintius vadimonii deserti insimulabatur, male autem audiebant, & negligentes dissolutique putabantur, qui vadimonia deseruissent, adeoque lites perderent, propterea capitis causa dicitur, in qua scilicet bona Quintii fama laboret. Sic est etiam* Verr. II, 40. *Non autem proprie hic capitis verbum adhiberi, vel ex* Rosc. Com. 6. *intelligi potest:* Judicia summæ existimationis & pæne dicam *capitis.* * Div. II, 12. *Caput* jecoris.

CARCER. *in plural. locus in circo, unde cursus initium fit.* Div. I, 48. Cato. 23. &c. *laudatur etiam in singulari hoc sensu ex IV, 3. ad Herenn. & ita est ibi in edd. nonnullis, sed aliæ, & in his Gronoviana habet* carceres, *quam lectionem etiam in Lips. Cod. reperi.*

CARDIACUS. Div. I, 37. Nec *cardiacis* hoc tribuendum nec phreneticis. Cardiaci *autem dicuntur, qui doloribus*

in die Umstænde gekommen bin.

CATADVPA. *cataractæ* Somn. Sc. 5. Sicut ubi Nilus ad illa, quæ *Catadupa* nominantur, præcipitat ex altissimis montibus, ea gens quæ illum locum accolit, propter magnitudinem sonitus, sensu audiendi caret.

CATAMITVS, *cinædus, scortum masculum.* Phil. II, 31.

CATAPLVS. Rab. Post. 14. *classis; imprimis & h. etiam loco ea, quæ Alexandriam commeabat. v. inpr. Salmas. de mod. usur. p. 357.*

CAVEA, *locus ubi spectatores ludorum sedent.* Cato. 14. magis delectatur, qui in prima *cavea*, quam qui in ultima spectat. cf. Leg. II, 15. &c.

CAVEO. *de Jureconsultis dicitur, cum litigantibus aut aliquid contrahentibus, sive verbis, sive scripto, ostendunt, quomodo lis instruenda, resque contrahenda sit, ne causa cadant, aut decipiantur.* Mur. 9. *caves* ne tui consultores decipiantur. *ibid.* Servius hic nobiscum urbanam militiam respondendi, scribendi, *cavendi* secutus est. ad Div. III, 1. *de Valerio JCto*: melius ei *cavere* volo, quam ipse aliis solet. cf. Cæcin. 27. de Or. I, 48. * *bene cavere dicuntur etiam* 1) *qui sibi satisdari jubent in re aliqua.* Brut. 5. nisi prius a te *cavero*, amplius eo nomine neminem petiturum. cf. Verr. II, 23. Verr. III, 54. prædibus & prædiis populo *cautum* est. 2) *qui aliquid excipiunt in formula pactionis, aut conditionem aliquam paciscuntur.* Verr. I, 11. viderunt in cautione, cum ita *caverent*, si post Kal. Jan. in consilium iretur. 3) *qui alicui quacunque in re prospiciunt.* Cluent. 59. cum HS. XXX scripta essent, pro HS. CCC, neque ei satis *cautum* videretur; voluit, eum aliquid acceptum referre liberalitati. Leg. II, 21. v. *Caute.* * *probibere lege, edicto.* Verr. I, 43. cur hoc, cum in eodem genere sit, non *caves.*

CAVILLATIO. de Or. II, 54. *genus facetiarum in toto sermone fusum.*

CAVILLOR. *jocor*, Nat. D. III, 34. atque in eo etiam *cavillatus est.* ad Att. II. 1. jam familiariter cum ipso *cavillor* etiam & jocor. * *jocose perstringo* ad Qu. Fr. II, 12. ejus prætextam risu sum *cavillatus.*

CAVPONOR. ex Ennio Off. I, 12. non *cauponantes* bellum h. e. *lucri causa gerentes.*

CAVSA. *res, de qua in judicio agitur, controversia forensis, quæstio finita, Gr.* ὑπόθεσις. *s. ut Cicero definit*: res quæ habet in se controversiam, in dicendo positam, cum interpositione personarum certarum.. de Invent. I, 6. cf. de Or. II, 19. *Hinc, ubi* res & causa *junguntur, P. Manutius*, rem *de toto negotio in se considerato*, causam *de momentis temporum personarumque accedentibus re-*

 Sto

Nam ea significatio hujus verbi, cum is census dicitur κατ᾽ ἐξοχὴν, *qui centum millia æris habet*, v. Gron. Sest. III, 16. *ut* Classicus, *qui in prima classe censetur, cum etiam ceteri censi sint & classici, ea huc non pertinet, ut docuit Perizon. de Lege Voconia.*

CENTESIMAE (*int. partes sortis,*) *usuræ, sunt, cum singuli asses in mensem solvuntur pro centenis, unde fiunt duodeni in annum. Gronov. de Centes. & Unciis Usur. p. 481. 631. 632. inpr. de Sestert. III, 13.* Verr. III, 70. *centesimis* binis fœnerari. i. e. *acceptis duobus assibus pro centenis in singulos menses. unde facile intelligi potest, quæ sint ternæ & quaternæ centesimæ.* ad Att. VI, 1, 2. ibid. 1. dico me *centesimas* ducturum. ibid. V, 21. *centesimæ* perpetuo fœnore ducuntur. *rechnen, passiren lassen, de prætore provinciali, apud quem quis syngraphas persequitur.* ad Att. VI, 2. *centesimæ* perpetuæ sunt, *cum adjiciuntur quotannis sorti, sine anatocismo. Interpretatur ipse Cicero ibid.* Scaptius *centesimis*, renovato NB. in singulos annos fœnore, contentus non esset. *Iis opponuntur ibidem: centesimæ renovatæ* NB. *quotannis*: Sed *centesimis* ductis ex proxima quidem syngrapha, nec perpetuis, sed *renovatis quotannis. v. Gronov. Mantiss. Pec. Vet. p. 414.* * Centesimæ, *de quibus dictum, sunt vectigal privatum; ab his differt* centesima, *quæ est vectigal publicum.* ad Brut. ep. 18. Obdurescunt quotidie magis boni viri ad vocem tributi: quod ex *centesima* collatum, impudenti censu locupletum, in duarum legionum præmiis omne consumitur. *Hæc* centesima *solvitur ex rebus venalibus & ærario militari infertur. v. Lips. Magnit. Rom. II, 4. Gronov. Sest. III, 13.*

CENTVMVIRI. Cæcin. 24. *sunt assessores judicii centumviralis, de quo statim.* Ad centumviros, *est in judicio centumvirali.*

CENTVMVIRALIS. Cæcin. 18. *centumvirale* judicium, *dicebatur, a numero judicum rotunde enunciato; nam judices erant omnino centum & quinque; cum ex singulis tribubus terni deligerentur. v. Festus in Centumviralia judicia. Ad ejus judicii notionem pertinebant causæ plurimæ, quas enumerat Cic. de Or. I, 38. sed inprimis hereditariæ. de eo judicio extat elegans libellus Sibrandi Tetardi Siccamæ recusus Halæ a. 1725. quem vid. inpr. I, 6. II, 5. & 8, quo capite de iis causis ad centumviros actis exponit distinctius, quarum ap. Ciceronem est mentio, aliosque auctores latinos. hinc intelliges, quæ sint* causæ *centumvirales* de Orat. I, 38.

CENTVRIAE, *dicuntur partes populi aut exercitus. Nam cum populus a Servio in classes*

classes sex descriptus esset, cuique classi etiam certus numerus centuriarum attributus est. Neque centum praecise homines continet; nam ultima classis, in qua aliquot millia fuisse certum est, una centuria continetur. Sed centuria est cujusque numeri aut multitudinis nomen, ut decuria; quorum verborum hoc tantum discrimen est, quod decuria de ordine nobiliorum hominum dicitur, ut: decuria judicum; centuriae etiam imprimisque de ignobilioribus plebejisque. Brut. 67. *Centuriae* paucae ad consulatum defuere. &c. *v. Comitia centuriata.* ad Div. XI, 16. cum equitum *centurias* tenes, in queis regnas, mitte ad Lupum nostrum, ut is nobis eas *centurias* conficiat. *Erant duodeviginti equitum centuriae, eaeque ad classem primam pertinebant.* Centurias equitum tenet in iisque regnat, *qui est apud eos gratiosus, in magnaque auctoritate constitutus, ut facile ejus suffragationem sequantur.* Conficere *autem* centurias alicui, *est, facere, ut eum renuncient.* * Agr. II, 13. *in comitatu & instrumento magistratus provincialis commemorantur:* tabernacula, *centuriae,* supellex. *Turnebus emendabat:* tentoriis. *Graevius suspicabatur, intelligi* centurias fabrum; *neque tamen multum huic interpretationi tribuebat. Non liquet.* * Campanos in *centurias* describit. v. *Centuriare.*

CENTURIARE, *est, in centurias describere, ad centurias redigere homines, scil. ut militent.* ad Att. XVI, 9. *Centuriat* Capuae, dinumerat: jam jamque video bellum. ad Quir. p. Red. 5. cum *centuriari* homines vidissem &c. *de Clodio, qui homines plebejos, servos convocabat, in ordines describebat, ut pugnarent contra Ciceronem, si resistere legi & Romae manere vellet.*

CENTURIATUS, a, um. *comitia centuriata sunt e Servii Tullii instituto, in quibus aut leges a magistratibus majoribus feruntur, aut magistratus majores, exceptis aedilibus curulibus, creantur. Dicuntur ita, quia populus per centurias suffragia fert ex ordine classium, deinde post praerogativam, de qua suo loco, in classibus ex ordine a Servio instituto, unde jure vocatae dicuntur. Cur in centuriatis etiam tribuum mentio, infra, in Tributa Comitia, docebitur.*

CENTURIATUS. *locus centurionis* Pis. 36. centuriatus palam venditos.

CERA. *pro tabula, cera inducta, cerata.* Verr. I, 36. extrema *cera* nomen infimum in flagitiosa litura fecit. *v. impr. Salmas. de Mod. Us. p. 463. 465. s.*

CERARIUM. Verr. III, 77. *pecunia, quae pro cera datur:* ex omni pecunia, quam aratoribus solvere debuisti, certis nominibus deductiones fieri solebant: primum deinde, pro nescio quo *cerario.*

CERNO. *judico, agnosco.* Off. I, 20. magnus animus duabus

bus rebus *cernitur*. Tusc. V, 8. quæ genere, non numero *cernerentur*. * *refertur ad caussam, propter quam aliquid facimus*. Leg. I, 18. ubi est gratus, si non eum ipsum *cernunt* grati, cui referunt gratiam. * pugnare, contendere. ad Div. VIII, 14. quamdiu civiliter *cernitur*, h. e. *contenditur, non armis, sed iis modis, quibus cives inter se contendere decet, lege, judicio &c.* Off. I, 12. vitam *cernamus* utrique, i. e. *pugnemus de vita. v. Perizon. ad Sanct. Minerv. p. 771.* * *Cernere hereditatem, est proprie, deliberare de hereditate, utrum eam velimus adire, nec ne; deinde significat id, quod hanc deliberationem fere sequitur, nempe, adire hereditatem. v. Perizon. l. c. cf. quæ contra Kusterum de hac formula disputat. ibid. p. 780. b. - 795. & infra in Cretio.* ad Div. IX, 14. Sinas me hanc quasi falsam *hereditatem* alienæ gloriæ *cernere h. e. adire.* ad Att. XI, 2. eoque ipso die ex testamento *crevi hereditatem* &c. * Leg. II, 9. quibus Diis *creverint*, procuranto. *de haruspicibus, cum respondent, quibus Divis piaculum debeatur.*

CERTARE. Catil. II, 8. *certare* fructibus cum usuris, *dicuntur, qui volunt usuras sortis acceptæ solvere reditibus prædiorum, atque id aut difficillime aut plane non efficiunt.*

CERTVS. ad Div. I, 7. *certi homines, quibus fides haberi, epistola recte committi potest.* Rosc. Am. 16. *certum* patrem *dicuntur habere, quorum matres castæ pudicæque fuere. Sic* de Inv. I, 2. *certos* liberos, *pater dicitur habere, cum castam uxorem habet.* Quint. 3. *certus* pater familias, *est diligens, attentus, rerum suarum curiosus. nam statim subjicit: una* in re paullo minus consideratus. ut Verr. III, 75. *certæ* rationes, *opponuntur perturbatis, sine ordine scriptis, interpositis adeoque fide indignis.* Rosc. Amer. 19. *Certus* accusator, *fide dignus, qui ita accusat, iis testibus, argumentis, ut fides ei haberi possit, adeoque sui muneris bene gerens. Nam propterea fide dignus est, probatusque, quia eum intelligentem accusationis instruendæ, exercitatum, & munere suo recte fungentem scimus. Non hic reprehendendus erat a Grævio Hotomannus. Ceterum v. Græv. ad pr. Quint. 3. ad Div. IX, 19.* * Cæcin. 4. *certum* jus non obtinere, h. e. *caussam justissimam.* * *opponitur infinito.* de Or. II, 110. *certum* genus quæstionis. Rosc. Com. 4. *certa* pecunia, *cujus summa & magnitudo definita est.*

CERVICVLA. Verr. III, 19. *Cerviculam* jactare, *gestus erat, quo Hortensius solebat uti, cum aliquid in oratione tractabat, in quo sibi placebat, cui confidebat plurimum. v. in* Cervix.

CERVIX. Orat. 18. in Hortensio reprehenditur mollitia *cervicum*, h. e. *jactatio cervicis* (v. Cervicula) *quæ esset mol-*

lium

di. i-

CIR-

CIRCVMRODERE. ad Att. IV, 5 dudum *circumrodo*, quod devorandum est.

CIRCVMSCRIBERE. *coërcere*, Sext. 45. Sed genus universam brevi *circumscribi* & definiri potest. Mil. 33. Senatus, credo, praetorem eum *circumscripsisset*. - - An consules in pratore coërcendo fortes fuissent. *cf. Graev.* ad Att. VII, 9. * *decipere*. Rosc. Com. 8 dic nunc, te ab Roscio *circumscriptum* esse.

CIRCVMSCRIPTE. Or. 66. *circumscripte* & numerose dicere. h. e. *per periodos. nam opponitur τῷ incise & membratim dicere.* * N. D. II, 59. Singulas res definimus, *circumscripteque* complectimur. v. *circumscriptus*.

CIRCVMSCRIPTIO. *fraus.* Offic. III, 15. *circumscriptio* adolescentum. Flacc. 30. emtiones falsas, praediorum proscriptiones cum mulierculis, aperta *circumscriptione* fecisti. * *circulus circa aliquem factus.* Phil. VIII, 8. nisi prius respondisset, quid facturus esset, quam ex illa *circumscriptione* excederet. * Tusc. I, 20. cum totam terram intueri licebit, ejusque cum situm, formam, *circumscriptionem*, tum &c. * Brut. 8. ipsa natura *circumscriptione* quadam verborum comprehendit concluditque sententiam.

CIRCVMSCRIPTVS, *brevis.* Or. I, 22. *circumscripta* explicatio. v. *circumscripte.* * *ereptus, sublatus.* Verr. I, 18. omni tempore Sullano ex accusatione *circumscripto*. Fin. III, 9. *circumscriptis* igitur sententiis, quas posui. * *qui coërcetur.* Phil. II, 22. *circumscriptus* a Senatu Antonius. v. *circumscribere.*

CIRCVMSPECTARE; *de providis & timidis, qui saepe circumspiciunt omnia.* Tusc. I, 30. *circumspectans* nostra vehitur oratio.

CIRCVMSPICERE, *quaerere.* Verr. III, 90. non *circumspiciam*, non quaeram foris, *sc. exempla*, cum habeas judices &c. * *de his, qui nesciit, quid agant, tamquam auxilii quaerendi causa, saepe circumspiciunt.* Rosc. Com. 14. *Circumspicit*, aestuat, negat nos &c. * *de iis, qui se nimis amant, sibi nimis placent.* Rosc. Com. 2. Usque eone de diligis & magnifice *circumspicis.* *Ita se circumspiciebat Καλλίας ap. Xenoph. Memor. Socr. II, 1.*

CIRCVMVECTIO. ad Att. II, 16. portorium *circumvectionis.*

CIRCVMVENIO. *decipio.* ad Div. V, 1. nunc video illum *circumventum*, me desertum. Rosc. Com. 9. quem per arbitrum *circumvenire* non posses &c.

CIRCVS, *est aedificium publicum in oblongam & ab altera parte rotundam formam ab altera rectam extructum, in quo ludi equestres, qui inde circenses dicuntur, habebantur. Medius Circus diremtus erat*

 spina,

agitur L. XLIX. Sed adjiciamus alium locum e Cicerone pr. Cæcin. 2. simul illud futurum arbitrati sunt, ut in hac causa non de improbitate Sext. Aebutii, sed de *jure civili* judicium fieri videretur. Improbitas *h. l. est vis, quam Aebutius Cæcinæ ejusque advocatis fecerat. Ea erat causa publica in judicio publico, ex lege de Vi armatis hominibus, disceptanda, adeoque juris publici;* Judicium *autem* de jure civili, *est de possessione, quod est privatum Ceterum ipsa definitio juris civilis Ciceroniana in Topicis c.* 2. *totum hoc quod diximus confirmat. Jus civile* est æquitas constituta iis, qui ejusdem civitatis sunt, ad res suas obtinendas. * Divin. in Cæcil. 5. Nam civibus cum sunt ereptæ pecuniæ, *civili* fere *actione*, & privato jure repetuntur. Civilis actio *est, qua utitur civis non modo contra civem, sed quemcunque, a quo ei injuria facta est; ea autem est juris privati, non in omnibus caussis, sed in pecuniariis ceterisque privatis. Sic* de Orat. I, 11. *civiles* controversiæ, *sunt forenses in caussis privatis.* * de Or. III, 16. cum a *re civili* & a negotiis animi quodam judicio abhorrerent. *h. e. cum neque rempublicam capessere, neque in foro versari vellent. ibid.* 31. *civilis* scientia ibid. I, 14. rerum *civilium* cognitio, *est ea scientia, qua opus est ei, qui rem publicam capessere, & in judiciis versari cupit. Unde* de Invent. I, 5. *civilis* ratio, *est ars, cujus in civitate magnus est usus item* Orat. 9. Oratio *civilis; quæ aut in senatu, aut in concione, aut in judiciis habetur ad cives & de rebus civilibus, in qua negat obscuras abditasque sententias locum habere, reprehenditque Thucydidem, qui in conciones referserit.* * Milon. 13. quid enim odisset Clodium Milo, præter hoc *odium civile*, quo omnes improbos odimus. Odium civile *est, quale impune erga cives exercere licet, remotum a vi & armis. Sic* vis civilis *est, qua uti possunt cives in possessionibus, cui opponitur* vis vera. *v. argumentum Or. pr. Cæcina. & in* vis. * Planc. 10. Minturnenses coloni, quod C. Marium ex *civili errore*, atque ex impiis manibus eripuerunt &c. h. e. *cum civis cives fugeret in bello civili.* * Civilis *eleganter dicitur, qui æquo jure omnes cives secum esse patitur, neminem contemnit, nihil sibi præcipui arrogat, verbo, ita in omnibus rebus se præbet, ut, ceteros quoque cives esse, videatur meminisse. Nam qui aliter agit, homines* liberos non putare *dicitur*, ut Verr. I, 47. Fin. V, 23. Cum sic hominis natura generata sit, ut habeat quiddam innatum quasi *civile* atque populare; quod Græci πολιτικὸν vocant; quicquid aget quæque virtus, id a communitate, & ea, quam exposui, cari-

caritate atque societate humana non abhorrebit. &c. *v. Casaub. ad Sueton. Aug.* 51. *Torrent. ad Caes.* 75. *Gronov. Obs. IV*, 5. * ad Div. XI, 28. pro *civili* parte. i. e. *quantum civis pro sua parte & potest & debet.*

CIVILITER. ad Div. VIII, 14. quamdiu *civiliter*, sine armis, cernetur, *est de contentionibus ad remp. pertinentibus, quales esse in senatu solent, &c.* fragm. ep. philosophiae quidem praecepta noscenda, vivendum autem *civiliter*.

CIVITAS. Sext. 42. conventicula hominum, quae postea *civitates* appellatae sunt. Somn. Scip. 2. concilia coetusque hominum jure sociati, quae *civitates* appellantur, &c. **pro urbe.* L. Manil. 22. quae *civitas* est in Asia. * *pro jure civitatis.* Arch. 4. *Civitas* data est Heracleensibus.

CLAM. Caecin. 32. ab se illum aut vi aut *clam* ut praecario possedisse. clam possidere, *ut Ulpianus definit, dicitur, qui furtive ingressus est possessionem, ignorante eo, quem sibi controversiam facturum suspicabatur, & ne faceret timebat, L. VI. Dig. de acquir. poss.*

CLAMATOR. rabula, *opponitur* oratori. Brut. 49. Ego ita de unoquoque dicam, ut intelligi possit, quem *clamatorem*, quem oratorem putem fuisse, cf. de Orat. III, 34.

CLAMATORIVS. *quaedam editiones habent* ad Q. Fr. III, 3. *sed meliores legunt*: declamatorio genere.

CLAMOR. *de acclamatione plaudentium* Brut. 95. Itaque Hortensius, utroque genere florens, *clamores* faciebat adolescens. *Sic* ad Q. Fr. III, 1. *clamores* efficere.

CLAMOSVS. ad Her. III, 13. continuatio est orationis enunciandae acceleratio *clamosa*.

CLANGOR. *Sonus avis volantis.* Tusc. II, 10.

CLARARE. de Divin. I, 12. Jupiter excelsa *clarabat* sceptra columna.

CLARITAS. de Div. II, 47. cum *claritate* mori.

CLARVS. *praestans, egregius.* de Fin. III, 2. quasi helluari libris, si hoc verbo in tam *clara re* utendum est, videbatur.

CLASSIS. *de partibus civium, in quas descripti a Servio census causa erant, dici passim notum est. Sed hinc ducitur ea ratio, cum ad significandam hominum praestantiam & contra adhibetur. Sic classici auctores dicuntur praestantissimi, quod ditissimi erant in prima classe, in qua qui erant,* κατ᾽ ἐξοχὴν *classici dicebantur, ut Gellius docet. Huc pertinet illud* Acad. IV, 23. qui mihi, cum illo collati, quintae *classis* videntur. h. e. *ultimae. Nam sexta, in qua capite censi, non numerabatur; unde quinque classium apud auctores mentio.*

CLAVDICARE. *oratio dicitur,*

* Div, I, 43. *cælum* discessisse ibid. II, 28. *cœli* discessus. *Genus ostenti. Etiam in sacris libris est* ὄρανοὶ ἀνεῴχθησαν Matth. 3, 16. σχιζόμενοι ὄρανοὶ Marc. I, 10. &c.

COEMTIO. Flacc. 34. Or. I, 56. Mur. 12. *genus matrimonii ineundi ritus, quo in viri manus feminæ conveniebant, de quo multa scriptores de nuptiis Brissonius & alii. Illud certum est, emtionem quandam imaginariam in hac coemtione intervenisse, qualis autem, & quibus verbis & ritibus peracta sit, non satis certo constat.* * *Ab hac autem coemtione plane diversa est ea, de qua* Muren. 12. senes ad *coemtiones* faciendas. *Hoc enim genus comparatum erat ad sacra interimenda, ut Cicero ait. Nempe, ut primus vere demonstravit J. Fr. Gronovius, heres, qui hereditatem sine sacris habere cupiebat, eam vendebat seni per æs & libram, venditione imaginaria. Hæc res hanc vim habebat, ut quoniam senex bona haberet, non ut hereditatem, sed ut emta, bona ea libera sacris essent. Ut autem redderet senex domino hereditatem facta emtione, stipulatione cavebatur. v. hæc latius disputantem Gronov. de Sest. IV, 7. Cave autem hos senes confundas cum senibus coemtionalibus, ut post alios Heineccius fecit in Antiqu. Juris I, 10, 10.*

COEMTIONALIS. ad Div. VII, 29. senes *coemtionales, sunt servi, qui singuli propter senectutem pretium nullum inveniunt, juncti autem aliquot, ut docuit Gronov. de Sestert. IV, 9.*

COENACULUM. *est pars superior domus, Gr.* ὑπερῷον. Agr. II, 35. Roma *cœnaculis* suspensa atque sublata; *es sind hohe Hæuser von vielen Etagen darinnen.* v. Turneb. ad h. l. *in his habitabant fere pauperes, unde locus apud Plaut. Amphitr. III, 1, 3. ubi histrio Jovis personam sustinens:* in superiori qui habito *cœnaculo, ubi v. Interp. & Fabr. Lex.* * *Gruterus non improbabat lectionem* coenaculo *pro* Scena, ad Herenn. I, 14. *quæ in Codd. nonnullis Gruterianis fuit, & in Lipsiensi quoque & Wincleriano reperitur. Verba hæc sunt:* Mimus quidam Accium poëtam nominatim compellavit (h. e. *perstrinxit* v. *compellare*) in *scena, pro qua est, ut dixi, in Codd. plerisque:* coenaculo. Coenaculum *de ludis dici dubium non est.* Apud Suet. Aug. 45. Ipse Circenses ex amicorum fere libertorumque *cœnaculis* spectabat, interdum in pulvinari, & quidem cum conjuge & liberis sedens. *Qui hic de ædium partibus superioribus cogitant, valde errant. Quis enim unquam legit ludos ex ædibus extra circum positis spectari.* Cœnacula *sunt quæ* spectacula *apud Livium dicuntur (Logen) a podio paullo remotiora atque adeo suspensa & subla-*

sublata. quæ a similitudine eum cœnaculis ædium ita dicuntur. Sed hæc nil ad nummum.

COENUM. *convicii genus.* Sept. 11. Dom. 18. ad Att. II, 21. Pompejus obitus *cœno.*

COEO. ad Div. V, 19. Phil. II, 10. *coire* societatem. Sen. p. R. 7. cum hoc tu *coire* sc. *societatem de re mala.* cf. Cluent. 54. Si quis *coiisset* sc. *ob rem malam.*

COEPI *instituo, decerno.* Verr. II, 58. *cœpit* vendere & vendidisset &c.

COERATOR. Leg. III, 4. *pro curator, antique. Male laudat Nizolius:* coerarius, *quæ vox nihili est. Ibidem est* coerare *pro* curare.

COERCEO. Nat. D. II, 22. omnia complexu suo *coercet* & continet.

COGERE. ad Att. I, 12. *cogere* pecunias. * de Fin. III, 2. dum senatus *cogeretur.* Phil. I, 5. acerbe in senatum *cogebar* sc. *minis, pignoribus captis* &c. * Or. II, 29. *Cogi dicuntur quos commovendis* πάθεσιν *Orator adducit, quo vult.* * Nat. D. III, 13. *cogi* potest h. e. *effici, concludi.* * Or. II, 33. Se jus civile, quod nunc diffusum & dissipatum esset, in certa genera *coacturum.*

COGITARE. ad Att. X, 10. contra alicujus rationes *cogitare. ibid.* XIV. 14. Si amabiliter *in* me *cogitare* vis.

COGITATIO. *prospe* Dejot. 3. venerunt non sine aliqua spe & *cogitatione.* * Tusc. IV, 11. *cogitatione* inter se differunt, *re* quidem copulata sunt, *pro quo barbari philosophi: idea, abstractione, præcisione, non autem extra mentem.* * Rosc. Am. 24. malæ *cogitationes, bœses Gewissen.* * *Commentatio oratoris.* de Or. I, 33, 34. in quotidianis *cogitationibus. MSS. & Edd. Vett.* concitationibus. *unde Manutius fecit:* commentationibus. *Pearcius* exercitationibus. *Sed præter rem.* Cogitationes & concitationes *sæpe confunduntur a librariis. vid. v. c. Gruter. & I. Gronov. ad Auct. ad Her. III, 16.* Cogitationes *autem quare non pro* commentationibus *dici possint, non video, cum* cogitare & meditari, *pro exercitatione uti, dicatur.* c. 61. meditando perfecit Demosthenes, &c. h. e. *exercitatione. Sic meditatio belli* est *præparatio ad bellum. Eadem fere sensu cogitatio est apud Vitruvium. Hæc ex prolusione de libris Cic. de Oratore a. 1736. edita, in qua obiter Pearcianas quasdam conjecturas rejecimus.*

COGNATIO. Div. II, 14, 15. naturæ *cognatio* est συμπάθεια *Philosophorum. v. Ind. Gr.* συμπάθεια. * ibid. 69. qua naturali *cognatione* thesaurus cum somniis jungitur. * *conjunctio, cum unum implicatum est alteri, ut sine eo consistere satis non possit.* Arch. I. studia humanitatis quadam *cognatione* inter se continentur. * Div. I, 30. Deorum *cognatione* teneri, * *elegans illud est.* Sull. 20. numquam

* Div. I, 43. *caelum* discessisse ibid. II, 28. *caeli* discessus. *Genus ostenti. Etiam in sacris libris est οὐρανοὶ ἀνεῴχθησαν* Matth 3, 16. σχιζόμενοι οὐρανοί Marc. I, 10. &c.

COEMTIO. Flacc. 34. Or. I, 56. Mur. 12. *genus matrimonii ineundi s. ritus, quo in viri manus feminae conveniebant, de quo multa scriptores de nuptiis Brissonius & alii. Illud certum est, emtionem quandam imaginariam in hac coemtione intervenisse, qualis autem, & quibus verbis & ritibus peracta sit, non satis certo constat.* * *Ab hac autem coemtione plane diversa est ea, de qua* Muren. 12. senes ad *coemtiones* faciendas. *Hoc enim genus comparatum erat ad sacra interimenda, ut Cicero ait. Nempe, ut primus vere demonstravit J. Fr. Gronovius, heres, qui hereditatem sine sacris habere cupiebat, eam vendebat seni per aes & libram, venditione imaginaria. Haec res hanc vim habebat, ut quoniam senex bona haberet, non ut hereditatem, sed ut emta, bona ea libera sacris essent. Ut autem redderet senex domino hereditatem facta emtione, stipulatione cavebatur. v. haec latius disputantem Gronov. de Sest IV, 7. Cave autem hos senes confundas cum senibus coemtionalibus, ut post alios Heineccius fecit in Antiqu. Juris I, 10, 10.*

COEMTIONALIS. ad Div. VII, 29. senes *coemtionales, sunt servi, qui singuli propter senectutem pretium nullum invenirunt, juncti autem aliquot, ut docuit Gronov. de Sestert. IV, 9.*

COENACVLVM. *est pars superior domus, Gr. ὑπερῷον.* Agr. II, 35. Roma *caenaculis* suspensa atque sublata; *es sind hohe Hauser von vielen Etagen darinnen.* v. Turneb. ad h. l. *in his habitabant fere pauperes, unde locus apud Plaut. Amphitr. III, 1, 3. ubi histrio Jovis personam sustinens:* in superiori qui habito *caenaculo, ubi v. Interpr. & Fabr. Lex.* * *Gruterus non improbabat lectionem* coenaculo *pro* Scena, ad Herenn. I, 14. *quae in Codd. nonnullis Gruterianis fuit, & in Lipsiensi quoque & Winckleriano reperitur. Verba haec sunt:* Mimus quidam Accium poëtam nominatim compellavit (h. e. *perstrinxit v. compellare*) in *scena, pro qua est, ut dixi, in Codd. plerisque:* coenaculo. Coenaculum *de ludis dici dubium non est.* Apud Suet. Aug. 45. Ipse Circenses ex amicorum fere libertorumque *caenaculis* spectabat, interdum in pulvinari, & quidem cum conjuge & liberis sedens. *Qui hic de aedium partibus superioribus cogitant, valde errant. Quis enim unquam legit ludos ex aedibus extra circum positis spectari.* Caenacula *sunt quae* spectacula *apud Livium dicuntur (Logen) a podio paullo remotiora atque adeo suspensa & subla-*

sublata. quæ a similitudine eum cænaculis ædium ita dicuntur. Sed hæc nil ad munum.

COENVM. *convicii genus.* Sept. 11. Dom. 18. ad Att. II, 21. Pompejus oblitus *cæno.*

COEO. ad Div. V, 19. Phil. II, 10. *coire* societatem. Sen. p. R. 7. cum hoc tu *coire* sc. *societatem de re mala.* cf. Cluent. 54. Si quis *coiisset* sc. *ob rem malam.*

COEPI *instituo, decerno.* Verr. II, 58. *cæpit* vendere & vendidisset &c.

COERATOR. Leg. III, 4. *pro* curator, *antique. Male laudat Nizolius:* 'coerarius, *quæ vox nihili est. Ibidem est* coerare *pro* curare.

COERCEO. Nat. D. II, 22. omnia complexu suo *coercet* & continet.

COGERE. ad Att. I, 12. *cogere* pecunias. * de Fin. III, 2. dum senatus *cogeretur.* Phil. I, 5. acerbe in senatum *cogebar* sc. *minis, pignoribus captis* &c. * Or. II, 29. *Cogi dicuntur quos commovendis* πάθεσιν *Orator adducit, quo vult.* * Nat. D. III, 13. *cogi* potest h. e. *effici, concludi.* * Or. II, 33. Se jus civile, quod nunc diffusum & dissipatum esset, in certa genera *coacturum.*

COGITARE. ad Att. X, 10. contra alicujus rationes *cogitare. ibid.* XIV. 14. Si amabiliter *in* me *cogitare* vis.

COGITATIO. *pro spe* Dejot. 3. venerunt non sine aliqua spe & *cogitatione.* * Tusc. IV, 11. *cogitatione* inter se differunt, *re* quidem copulata sunt, *pro quo barbari philosophi: idea, abstractione, præcisione, non autem extra mentem.* * Rosc. Am. 24. malæ *cogitationes, bœses Gewissen.* * *Commentatio oratoris.* de Or. I, 33, 34. in quotidianis *cogitationibus. MSS. & Edd. Vett.* concitationibus. *unde Manutius fecit:* commentationibus. *Pearcius* exercitationibus. *Sed præter rem.* Cogitationes & concitationes *sæpe confunduntur à librariis. vid. v. c. Gruter. & I. Gronov. ad Auct. ad Her. III, 16.* Cogitationes *autem quare non pro* commentationibus *dici possint, non video, cum* cogitare & meditari, *pro exercitatione uti, dicatur.* c. 61. meditando perfecit Demosthenes, &c. h. e. *exercitatione. Sic meditatio belli* est *præparatio ad bellum. Eodem fere sensu cogitatio est apud Vitruvium. Hæc ex prolusione de libris* Cic. *de Oratore a.* 1736. *edita, in qua obiter Pearcianas quasdam conjecturas rejecimus.*

COGNATIO. Div. II, 14, 15. naturæ *cognatio* est συμπάθεια *Philosophorum. v. Ind. Gr.* συμπάθεια. * ibid. 69. qua naturali *cognatione* thesaurus cum somniis jungitur. * *conjunctio, cum unum implicatum est alteri, ut sine eo consistere satis non possit.* Arch. I. studia humanitatis quadam *cognatione* inter se continentur. * Div. I, 30. Deorum *cognatione* teneri, * *elegans illud est.* Sull. 20. numquam

quam sibi *cognationem* cum prædiis esse existimavit suis h. e. *numquam ita amavit prædia sua, ut ea noluisset vendere, si res postulasset. Melius hac intelliges ex Catil. II, 8.*

COGNATVS. Or. III, 51. *Cognatum* mentibus nostris, est *res natura menti humanæ ita conveniens, ut ea mens nostra moveatur, inter quam adeo & mentem nostram est quædam συμπάθεια.*

COGNITIO. ad Capitonem L. XVI. ad Att. ep. 16. Consulibus *cognitionem* dedit. h. e. *cognitionis genus illud, quod juri ordinario* h. e. *quæstioni opponitur, quæ fit ex legibus per certos magistratus. Nam* cognitio *fit extra ordinem ab eo qui extra ordinem constitutus est, ut rem cognoscat, ut docent Salmas. de mod. Usur. c. III. p. III. sqq. & Græv. in Animadv. ad Sigon. de Judic. II, 4. Cæterum cum* cognoscere *etiam dicatur de ordinario jure, quod nemo in dubium vocare potest, aut vocavit; non video, quare non &* cognitio *proprie sit communis ordinariis & extraordinariis causis, & abusu demum fit, & per ellipsin quandam ad extraordinarias traductum.* Sic Suet. Claud. 12. *cognitionibus* magistratuum, tamquam consiliarius, interfuit. *item apud ipsum Cic.* Brut. 22. cum dies *cognitionis* esset, *pro, dies judicii, & ejus quidem ordinarii.* Verr. II, 25. *de judicio de falso*: ne qua ipsius *cognitio*, absente illo, de existimatione ejus constitueretur. *Sic &* cognoscere *interdum simpliciter de causa extraordinaria dicitur, ut* Verr. II, 13. Se *cogniturum* &c. *de rebus extraordinariis accipe etiam* Agr. II, 22. *cognitionem* agrorum h. e. de agris & ibid. 21. *cognitionem* decemvirûm, * de Leg. II, 19. quod positum est in una *cognitione*, id in infinita dispartiuntur. * Nat. D. I, 17. innatæ *cognitiones* Deorum.

COGNITOR 1) est, *qui nobis testis est, esse nos eos, quos dicimus esse, & confirmat nos sibi cognitos esse*, Verr. I, 5. Civem Romanum, qui *cognitores* honestos daret, sublatum esse in crucem. Verr. V, 65. *cognitorem* locupletem dare. ibid. non semper cum *cognitoribus* esse possunt. 2) *Jam quia hujusmodi homines sunt ei, cujus cognitores sunt, auctores & defensores, cognitores etiam dicuntur auctores & defensores.* Sic. Cat. IV, 5. auctor & *cognitor* sententiæ, *dicitur qui se ejus sententiæ profitetur auctorem.* Harusp. Resp. 21. cum in me *cognitorem* illarum rerum omnium, illa flamma illorum temporum conjiciebatur. res illæ *sunt, ut ex contextu patet, auctoritas senatus, consensio bonorum, status Italiæ. harum rerum & auctor & defensor Cicero fuerat in consulatu* in Cæcil. 4. me *cognitorem* juris sui, &c. *Hinc 3) inprimis*

co-

cognitor dicitur, qui præsentis causam in controversia civili agit, quemadmodum absentis procurator. ibid. II, 43. *cognitorem* adscribit Sthenio. i. e. *adscribit in literis publ. quis cognitor Sthenii fuerit, quis ejus causam egerit.* Cæcin. 5. *cognitor* viduarum. Rosc. Com. II. me *cognitorem* dedisti. *vide de hoc verbo accuratissime disputantem I. Fr. Gronov. de Sest. IV,3,4* Verr. III, 34. *Aeschrio & Docimus mariti Pippæ & Tertiæ. quibuscum rem Verres habebat, bona cum maritorum pace, qui uxorum nomine conduxerant decumas quarundam civitatum*, cognitores *uxorum dicuntur.* Veniunt Herbitam duo Prætores æmuli non molesti; mulierecularum teterrimarum improbissimi *cognitores*, incipiunt postulare, poscere, minari. *Apertum est* cognitores *dici, quia uxorum res agebant, earumque nomine decumas exigebant; adeoque cognitorem dici etiam, cujus opera in rebus nostris quibuscunque utimur. Eodem modo* ibid. 60. *Apronius* cognitor Verris *dicitur, quia, quas decumas redemerat, Verri redemerat, & ejus nomine exigebat.*

COGNITUS. Br. 25. homo per se *cognitus*, *opponitur* nobili, *qui propter majores nobiles notum nomen habet, homo novus.*

COGNOMINATUS. Partit. 18. *cognominata* verba.

COGNOSCERE. ad Div. I, 9. fidem *cognovi* hominum non ita magna mercede, *idem quod* spectare, *ut* cognitus *idem est, qui* spectatus. v. *spect.* * Verr. I, 5. Cum eum Syracusis amplius centum cives Rom. *cognoscerent* h. e. *dicerent, se scire, qui sit, eumque esse, quem se dicat.* cf. V, 59. v. *cognitor.* n. I. * Or. II, 41. *cognoscere* artem *pro agnoscere, sentire, artem esse adhibitam.* * ad Her. IV, 18. qui privatus intolerabili superbia fuerit, cum commodum & *sui cognoscentem* videre in potestate quis speret.

COHAERENTIA. Nat. D. II, 62. ad mundi *cohærentiam* pertinent sc. *quod sine iis mundus consistere non potest.*

COHAERERE. *consistere*, Tusc. V, 28. Virtutes sine beata vita *cohærere* non possunt, nec sine virtute vita beata. Har. Resp. 27. si undique fulciamus, *cohærebunt.* * Tusc. III, 25. fulciendi sunt, qui ruunt, nec possunt *cohærere* propter magnitudinem ægritudinis. * Leg. I, 8. alia quibus *cohærent* homines, *partes quibus constant.* * Cæcin. 18. sermo familiaris & quotidianus non *cohærebit.* Coel. 7. vix *cohærebat* oratio. h. e. *vix sibi constabat.* * Or. III, 43. *cohærens* oratio, *quæ oritur e compositione apta verborum, opponitur hiulcæ.*

COHIBERE. ad Div. IV, 5. Vis ne tu te *cohibere.* i. e. *moderari animi commotionem v. c. dolorem, impetum.* cf. Marc. 2.

Off. II, 12. Cæcin. 4. *nostri: Geld anlegen. Unde eleganter Cicero sæpe hac dicendi forma utitur :* beneficium collocare. v. c. Phil. III, 2. *collocare* patrimonium in salute reip. Verr. V, 14. ædilitas recte *collocata.* * *pro eo apud nos dicimus, einquartieren.* Verr. I, 24. comites ejus item apud ceteros hospites *collocantur.* * Tusc. V, 1. totos se in optimo vitæ statu *collocarent.* Cœl. 20. se in meretricia vita *collocavit.* Off. I, 44. *collocare* se totum in cognitione & scientia.

COLLYBVS. ad Att. II, 6. in *collybo* est detrimenti satis. Verr. III, 78. deductiones fieri solebant primum pro spectatione & *collybo* (h. e. *permutatione pecuniæ, l' agio*) -- nam *collybus* esse qui potest, cum omnes utantur eodem genere numorum.

COLOR. *ornamenta orationis.* ad Qu. fr. II, 15. pingam *coloribus* tuis, penicillo meo. Or. III, 25. ornatur oratio genere primum & quasi *colore* quodam & succo suo. *Sic* ibid. 52. *color* orationis *oriri dicitur e tribus generibus, sublimi, medio & tenui.* * Brut. 44. veritatis *color* ibid. 46. Urbanitatis *color.*

COLORATVS. Br. 48. oratio urbanitate *colorata.*

COLVMNA. Sext. 8. adhærescere ad *columnam.* Columna Menia *in foro fuit, ad quam Triumviri capitales de furibus & servis supplicia sumebant,* uti Asconius tradit, ad Divin. in Cæcil. 16. *adde, & de debitoribus, qui satisfacere non possent, qui sunt furibus simillimi. Nam h. l. quidem de obærato sermonem esse, nullum est dubium. cf. inprimis* Cluent. 30. *ubi de Q. Manilio IIIviro Capitali :* Ex petulanti atque improbo scurra, in discordiis civitatis, ad eam *columnam,* ad quam multorum conviciis deductus fuerat, cum suffragiis populi pervenit. *v. ibi Manut.* Adhærescere ad columnam *igitur est, propter æs alienum ad columnam Meniam deduci, nec solvere debitum posse. allegoria ducta ab his, qui in columnis maritimis adhærescunt h. e. ad eas illisi naufragium faciunt.*

COLVMNARIVM. ad Att. XIII, 6. *columnarium* vide, ne nullum debeamus: quamquam mihi videor audisse a Camillo commutatam esse legem. *Est autem vectigal, quod solvitur pro columnis.*

COLVMNARIVS. ad Div. VIII, 9. Nolo te putare Favonium a *columnariis* præteritum esse. Optimus quisque eum non fecit. *Apparet fuisse de plebe homines nullius pretii, iique aut propterea columnarii dicti, quod ibi rei essent, v. Columna, ut videtur Manutio ad h. l. aliisque, aut, quod potius crediderim, quia circa eam columnam otii causa fallendi versarentur, similes subrostranis & subbasilicanis, quos & ipsos inde dictos scimus, quod pro rostris & ad basilicas esse sole-*

solerent. Comprehenduntur turba forensi, plebe urbana, *de qua saepe Cicero.*

COMEDERE. ad Att. VI, 1. numos alicujus *comedere.*

COMIS. de Fin. II, 25. *comis* in amicitiis tuendis. *Ceterum qui* comis *dicatur, quid sit* comiter, *declarat Cicero ipse.* v. comiter.

COMISSATIO. Mur. 6. Cat. II, 5. *est convivium nocturnum tempestivum cum vagatione nocturna per urbis vicos & plateas, adhibitis taedis & symphonia. v. Lamb. Bos de verbo κωμάζειν in Exercit. ad N. T.*

COMISSATOR. ad Att. I, 16. *comissatores* conjurationis.

COMITARI. Tusc. V, 24. tardis mentibus virtus non *comitatur.*

COMITATVS. de Fin. II, 34. quid opus est tanto virtutum *comitatu*? Antecessit instrumentum in optimis artibus comparandis honestorum studiorum concursus &c. * *de adjutoribus* est pro Marcell. 4. Ceterae duce te gestae sunt magnae illae quidem, sed tamen multo magnoque *comitatu.*

COMITER, *quid significet, docetur pro* Balbo. 16.

COMITIA. ad Qu. fr. II, 15. *Comitia* gratuita, *in quibus nulla largitio versata est.* Sen. p. R. 11. *Comitia* justa *sunt centuriata.* Verr. I, 7. mea *comitia,* h. e. *in quibus petitor fui.* Verr. II, 52. Comitia *etiam de electione sacerdotis per sortitionem in Sicilia facta* dicuntur. Coel. 8. *Comitia* Pontificia *sunt creandis Pontificibus, in quibus Pontifices creantur. sic* consularia, Praetoria &c. *De generibus Comitiorum suis locis agitur.*

COMITIALIS. ad Q. Fr. II, 2. dies *comitiales* h. e. *per quos comitia habentur aut haberi possunt.* cf. ibid. 5. *Sic* Verr. II, 52. mensis *comitialis.*

COMITIATVS, us. *pro comitiis,* de Leg. III, 4 *comitiatus* maximus *dicuntur comitia centuriata, quoniam in iis omnes ordines populi suffragia ferunt, in tributis plebs tantum.*

COMITIVM. Brut. 84. Verr. I, 19. Div. V, 17. *locus in foro Romano, ubi, ut auctor est Varro L. L. IV, 32.* coibant comitiis curiatis & litium causa, *unde & nomen duxit.*

COMMENDATIO. de Fin. II, 12. Epicurus cum in prima *commendatione* voluptatem dixisset. h. e. *in iis rebus, quae nobis primae a natura quasi commendari videntur, quod eas nostra sponte appetimus, & earum causa alias consectamur.* *Planc. 13. *commendatio* dulcissima naturae. h. e. *quae oritur a natura.* Sic Or. I, 26. probitatis *commendatio.* Brut. 25. *commendatio* majorum. * Or. II, 87. oculorum *commendatio,* cum quas res memoriae tradere volumus, eas oculis intuemur. Or. 31. hunc librum si minus nostra *commendatione,* tuo tamen nomine divulgari necesse est.

COM-

COMMENDARE. Leg. II, 16. Sacro *commendatum* h. e. *in templo depositum.*

COMMENTARI, *dicuntur qui cogitant & scribunt, quæ dicturi sunt, unde quicquid accurate cogitamus aut scribimus, id commentari dicimur.* ad Div. IV, 6. ut ante *commentemur* inter nos, qua ratione nobis traducendum sit hoc tempus. Phil. XI, 6. quorum alter *commentatus* est mimos, alter egit tragœdiam. ad Div. VII, 1. te ipsum, qui id jam multos annos *commentaris*, docebo profecto, quid sit humaniter vivere. Brut. 90. declamitantem *commentari.* Tusc. III, 13. futuras mecum *commentabar* miserias. Phil. III 14. multos menses de libertate pop. Rom. *commentati* atque meditati. Div. I, 41. commentari *dicuntur magi Persarum, cum conveniunt & inter se de rebus suis colloquuntur & deliberant.* de Or. III, 23. *de magistro Samnitium gladiatorum dicitur* commentari.

COMMENTARIOLUS de Fin. IV, 4. ne necesse sit iisdem rebus semper quasi dictata decantare, neque a *commentariolis* suis discedere. h. e. *a libellis in quos præcepta de philosophia memoriæ causa congessimus.*

COMMENTARIUS. Rabir. Perd. 5. *Commentarii* regum *sunt libri, in quibus leges &c. regum scriptæ sunt, ut illa constitutio de judicando perduelle. Sed* Commentarii *in genere sunt libri, in quibus memoriæ causa res perscribimus quascunque, unde de tabulis acceptorum & expensorum, de tabulis Censoriis, libris Pontificum sæpe dicitur.*

COMMENTATIO *pro meditatione & exercitatione v. commentari.* Tusc. II, 18. de Or. I, 33. Tusc. I, 30. *ext. commentatio mortis.* Tusc. III, 16. *commentatio* parendi.

COMMEO. Nat. Deor. I, 11. animum esse per naturam rerum omnem intentum & *commeantem.*

COMMERCIUM. Verr. III, 40. *Commercium* in eo agro Panormitanis non est. *pro potestate emendi agros.* cf. II, 49.

COMMETIRI. Inv. I, 26. *commetiri* cum tempore h. e. *comparare.*

COMMINUI. ad Att. IV, 3. re familiari *comminui.*

COMMISCEO Nat. D. II, 51. *commiscendorum* corporum libido.

COMMISSIO. ad Att. XVI, 5. *Commissione* Græcorum frequentiam non fuisse. *Sunt ludi Græci, certamina Græcorum in quibus Græci homines, aut certe habitu Græco committuntur.* Itaque pergit Cicero: quod quidem me minime fefellit. Scis enim quid ego *de Græcis ludis* existimem. cf. *ibid.* XIII, 25.

COMMISSURA Nat. D. II, 55. *Commissuræ* ossium &c.

COMMITTERE. de Fin. III, 2. ludis *commissis* i. e. *cœptis.* * *Simpliciter pro* crimen committere. Rosc. Am. 20. cum verisimile erit aliquem *commisisse.*

ffe. * Cluent. 37. *committere multam*, *pro facere*, *quo multa dignus fiat &c. Hinc saepe dicitur pro eo quod nos dicimus: es verseben.* ut Verr. I, 43. nemo *committeret.* * Rosc. Am. 5. *committitur* judicium inter ficarios *pro habetur.* * *Sich wohin wagen.* Rosc. A. 23. *committere* se in conclave. Verr. II, 4. *committere* se in conspectum populi. Sext. 54. Se theatro populoque R. *commiserit.* * *Elegans est etiam haec ratio.* Verr. I, 32. *committere* incommoda sua legibus & judiciis. h. e. *non ipsum vindicare, sed judicio persequi injurias suas.* * *est etiam* committere *pro* perdere, *cum facimus aliquid, quo committimus, ut aliquid pereat.* Verr. I, 10. II, 14. hereditas *commissa*, eine Erbschaft, die verfallen ist. Sic Flacc. 21. *commissa* fiducia. *ein verfallnes Pfand*, hypothecae *commissae.* ut est ad Div. XIII, *hinc ducitur elegans ratio* pr. Dom. 57. devotio convicta & *commissa*, *cum accidit id, quod voto suscepto a Diis consequi volebamus.*

COMMODARE. Verr. IV, 42. nomen suum alicui ad translationem criminis *commodare.*

COMMODE. ad Div. XI, 23. *commode* de aliquo sentire.

COMMODITAS, Inv. I, 25. corporis *commoditas* i. e. *habilitas ad res varias agendas.* Rosc. A. 4. *de elegantia orationis:* neque satis commode me dicere posse intelligo - - nam *commoditati* ingenium - - est impedimento.

COMMODVM, adv. ad Att. XIII, 19. *Commodum* discesserat Hilarus.

COMMODVM, de Fin. V, 21. prima naturae *commoda. Sunt habilitates propensionesque, quae primae se in hominibus exserunt tanquam studium sciendi, cum hominibus versandi &c.* * *quod nobis commodatum est.* Verr. IV, 3. qui forum *commodis* hospitum non furtis nocentium ornarent. *vid. Salmas. de Usur. c. 7.*

COMMODVS, *mitis, qui nec facile in rebus levibus, nec nimis irascitur.* ad Qu. Fr. I, 1, 13. atque in hoc genere (*in irascendo*) multo te esse jam *commodiorem* mitioremque nunciant.

COMMORARI. Or. 40. in sententia *commorari.*

COMMORATIO, *quid in rhetoricis* ad Her. IV, 45.

COMMOTIVNCVLA. *levis impetus febrilis, qualis esse solet iam debilitata & fracta febris vi.* ad Att. XII, 11. Atticae *commotiunculis* συμπάσχω.

COMMOVERE. ad Qu. Fr. II, 6. perleviter *commoveri.* h. e. aegrotare. * *de philosophis, qui nova comminiscuntur.* Acad. IV, 6. Philo, dum nova quaedam *commovet*, quod ea sustinere vix poterat, quae contra Academicorum pertinaciam dicebantur & aperte mentitur &c.

 * *Susci-*

 * *Susci-*

* *Suscipere moliri.* ad Att. XVI, 15. hæc, quæ *commota* sunt, quorsum evadant, *unde* commovere se *dicuntur, qui aliquid moliuntur.* Catil. I, 2. ne *commovere* te contra rempublicam possis. * commoveri *cum de animo dicitur, tribus modis sumitur, primo cum refertur ad ingenium, est, rationibus quibusdam, eo perduci, ut aliquid verum falsumve putemus. deinde cum de perturbationibus animi, quæ & commotiones animi appellantur, dicitur, plerumque certam aliquam commotionis speciem indicat: ut, morte alicujus commoveri.* i. e. *terreri aut tristitia affici. Ad voluntatem denique ubi refertur significat, certis de causis nobis aliquid esse constitutum. Exempla pauca adjiciemus;* Arch. 5. Unius nominis litura se commotum dixerit i. e: *propter unam lituram sibi tabulas suspectas esse.* Muren. 19. *commovebar* ludis Antonii, *timorem afferebant, ne mihi nocerent in petitione.* * Or. II, 5. Græcarum disputationum memoriam *commoverat* h. e. *instaurarat, revocarat.* * Or. I, 15. ingenium arte *commovere pro augere acuere* * *evertere, revellere, confutare.* Or. II, 51. *Si* convellere adoriamur ea, quæ *commoveri* non possunt.

COMMVNICO ad Div. I, 7. Non solum a me provocatus sed etiam sua sponte de te *communicare* solet. Acad. IV, 1. itaque privabo illum potius debito testimonio, quam id cum mea laude *communicem.* Or. I, 15. *communicare* cum aliquo, *pro consulere aliquem.* Rosc. Am. 40, 49. *res & ratio cum aliquo* communicari *dicitur, quem socium in commodis aut negotio sumimus.*

COMMVNIS. ad Div. I, 9. abhorrent a præceptis *communibus* ibid. VII, 1. *communes* mimos spectarent semisomni. Or. 33. *commune* iudicium, *de judicio populi* Dom. 18. *communia* tempora, *quæ ad universam remp. pertinent.* Balb. 5. *communis* imperii fines, i. e. *nostri, Rom.* Sext. I, *communis* libertas. ibid. 6. *communem* salutem reficere. Planc. 14. *communis* ille sensus in aliis fortasse latuit. h. e. *alii fortasse dissimularunt dolorem, qui ad omnes pertinebat.* Or. III, 29. quid in *communi* mente quasi impressum sit, *est notio confusa, quam omnes habent, & quem evolvit philosophus.* Pis. 38. *communis* salutatio h. e. *qua in omnes utimur, etiam ignotos.* Or. II, 77. *commune* exordium, *quod multis orationibus præmitti potest, & est in vitio.* ibid. 17. *communes* litteræ, *sunt artes liberales, quibus omnes operam dare solent.* Or. III, 27. locus *communis dicitur, quia rem omnem ad genus refert adeoque ad omnes formas pertinet.* Phil. II, 4. homo vitæ *communis* ignarus, *ein Mensch, der nicht zu leben weiss, ut nos dicimus, qui nescit, quæ omnibus,*

num aliquod detrudi & *compingi.* ad Att. VIII, 1. Apuliam amiserat culpa sua, in vicenum se compegerat.

COMPITALIA. ad Att. II 3.

COMPITALITIVS dies ad Att. VII, 7. ludi *compitalitii* Pison. 4. *Solemnia, quæ in compitis agebantur.*

COMPLECTI ad Div. II, 6. Si *complecti* hominem volueris. ibid 8. da te homini: *complectetur*, mihi crede cf. ibid. 13. *dicitur de his, qui aliquem in amicos recipiunt, & liberaliter, beneficeque tractant. Hinc* Læl. 15. fortuna q os *complexa* est *item:* Phil. V, 16. caussam eam *complexus* est, *pro ad eos partes accessit.* * *in agri cultura & re hortensi* complecti terram *dicitur eleganter de plantis, quæ convalescunt, adhærescunt, comprehendunt. bekleiben hinc ductum videtur hoc:* Tusc II, 4. cum philosophia idoneam *complexa* est naturam. * *pro* concludere *in syllogismo est.* Invent. I, 40. *quemadmodum ipsa conclusio dicitur* complexio v. *complexio* * Tusc. I, 22. Deum cogitatione *complecti* non possumus, *wir kœnnen uns GOtt nicht vorstellen.* * ad Div. VI, 6. literis *complecti, de re aliqua scribere, de poetis & historicis dicitur &c.* * ad Att. II, 6. Sic *complexus* sum otium, ut ab eo divelli non possim * *consequi.* ad Div. X, 12. eam facultatem habes maximam, quam cum *complexus* es, tene. * *adjungere* Pis. 31. *complexerit* amplissimos viros ad tuum scelus. * *passive est* Tusc. V, 14. in eo genere, quo vita beata *complectitur, ubi vid. Davis.* Sic Rosc. A. 13. quo uno scelere omnia scelera *complexa esse* videantur.

COMPLEMENTVM. Or. 69. *complementa* numerorum *sunt verba inania, quæ inferciuntur periodis, ut eo numerosior cadat oratio, ut Asiatici facere solebant.*

COMPLETVS. *plenus.* Verr. V, 57. *completus* mercatorum carcer.

COMPLEXIO. ad Herenn. IV, 14 *est genus figuræ dictum, inde, quod duo genera exornandi complectitur, ut ibi ostenditur.* * Inv. I, 34. *ponitur pro* conclusione Syllogismi, *quæ inde complexio dicitur, quia propositionis & assumtionis conceptus non communes complectitur.* * *genus argumenti, quod* dilemma *dicunt alio nomine* Inv. I, 29. *Complexio* est, in qua utrum concesseris, reprehenditur ad hunc modum: Si improbus est, cur uteris; Sin probus, cur accusas. * Or. III, 46. verborum *complexio est* periodus. Sed Phil. II. 37. mira verborum *complexio, est mira loquendi ratio.* * *Copia* Tusc. V. 10. cumulata bonorum *complexio.*

COMPLEXVS. Tusc. III, 20. *complexus* corporum, *de coitu.* Catil. II, 10. de *complexu* ac sinu *dicuntur familiarissimi cujusque v. Græv. ad h. l.* de Nat. D. II, 40. restat ultimus

CON-

CONCOQVERE. ad Div. IX, 4. an hæc κρίσις, quam noster Diodotus non *concoquebat* h. e. *quæ probari ei non poterat*. * Rosc. Com. 15. Tibi vero diu deliberandum & *concoquendum* est. *Sed Grævius legendum putat*: coquendum, *quod* coquere consilia *dicatur de deliberationibus, non autem* concoquere, *quod est* probare. *In quo sibi non satis constat Vir Cel. Nam ad Har. Resp. 26. pro* conceptum justitium *e Franciana malebat* concoctum. *Ibi autem de excogitata & deliberatione inventa re sermo est. Atque ut doceret* concoquere *hoc modo dici, utebatur hoc loco e Rosciana quem tamen refictum cupierat.. Certe non est verosimile* conceptum *in* concoctum *mutatum: est enim facilis sententia & obvius vocis significatus. Sed* concoctum *potuit in* conceptum *mutari, quod hoc sensu dici posse non putaret, sive librarius, sive Grammaticus. Neque tamen propterea in Rosciana quicquam mutandum. Scilicet* concoquere *est valde coquere, valde enim cocta res concoquitur. Illud etiam dicere attinet, composita ex con sæpe pro simplicibus poni, ejusque rei ignoratione deceptos Grammaticos interpolasse auctores. v. concurrere & concursare: sed id fit non sine quadam vi. Nam illud con intendit vim simplicis.* * ad Q. Fr. III, 3. hæc odia non sorbeo solum, sed etiam *concoquo*.

CONCREPO. Off. III, 19 ut si digitis *concrepuerit*. Agr. III, 30. qui simulac decemviri *concrepuerint*, (*int. digitis*) expediti ad cædem esse possint.

CONCRETIO. Tusc. I, 17. mens segregata ab omni *concretione* mortali. h. e. *libera a partium mistione, & conjunctione, in qua nihil duplex, nihil mixtum, nihil coagmentatum, ut eodem loco dicit*.

CONCRETVS, *crassus*. Nat. Deor II, 23. nimis *concreti* humores. ibid. 16. cœlum crassum & *concretum*. * *natus, ortus* Tusc. I, 24. * *compositus e diversis partibus* Tusc. I, 27. nihil est in animis mixtum & *concretum*.

CONCVPISCO. ad Div. X, 9. *concupisco* mihi nihil, contra quod ipse pugno.

CONCVRRERE *de uno homine sed anxie & studiose currente*. Quinct. 16. non statim ad Aquillium *concurrisses*. v. *concoquere concursio*. * ad Att. XVI, 3. *concurrere* nomina, *dicuntur cum pecunia debita, non solvitur ad diem, adeoque destituimur*.

CONCVRSARE. *de singulis, vario significatu*. Rosc. Am. 29. qui tum dies noctesque armati *concursabant*. Verr. V, 31. prætores obire provinciam & *concursare* consueverunt. ibid. 12. cum *concursant* ceteri prætores h. e. *cum peragrant provinciam, obeunt fora & jurisdictionem exercent*.

CONCVRSATIO. *studium*, *con-*

redimendi, ut ad ipsos potius, quam ad alios res redimenda perveniat, ein Vorrecht, προτιμήσεως. Agr. III, 2. optima *conditione* prædia, *pro quo dicitur sæpissime* optimo jure. * *sed* Verr. II, 59. optima *conditione* locare, *est quam minimo pretio.* Q. Fr. II, 2. bona *conditio de emtione.* ad Att. XII, 3. Vecteni *conditio* semisse.. *versura a Vecteno sub usuris semissibus.* * *natura rei.* Marcell. 4. a quo *conditio* visque victoriæ devicta est. ibid. 2. quæ naturam & *conditionem*, ut vinci possent habebant. * *largitio.* ad Qu. fr. I, 1. nullius pecuniæ *conditione* ab integritate deduci. Manil. 23. quibus *conditionibus*, quibus jacturis homines in provincias proficiscantur. *Ita scilicet capio, nam* conditio *ponitur pro eo, quod est tamquam objectum conditioni.* · *J. Fr. Gronovius autem de Sest. IV, 4. extr. pactiones cautionibus & syngraphis factas, interpretatur, sed addit: promissa pecunia vel gratia. Similis usus hujus vocis est, cum ponitur pro* nuptiis, *quia fiunt sub conditione dotis. s. pro fœmina, quam uxorem ducimus dotis ratione habita, eine Mariage.* Læl. 10. uxoria *conditio.* Phil. II, 38. filiam ejus, sororem tuam, ejecisti, alia *conditione* quæsita & ante perspecta. ad q. l. v. Abram & Græv. * *Hinc deinde & simpliciter dicitur & de feminis & viris, quibuscum concumbitur, etiam extra conjugium.* Cœl. 15. *Clodia dicitur* conditiones legere. h. e. *adolescentes, viros, quibuscum cubet.* ubi v. Abram. cf. Gron. Obs. I, 6. & Græv. ad Sueton. Aug. cf. *perspicere.* * Flacc. 10. tamen in *conditione* atque exemplo pertimescenda videantur. *Grævius ex Victor. ana reposuit:* imitatione *sc. quia sequitur paullo post:* imitatio exempli. *Sed hoc ipsum docere poterat*, imitationem & exemplum *fere idem esse*, & *ταυτολογεῖν Ciceronem, si ita scripsisset, ne taceam dicendum potius fuisse* in exemplo & imitatione. *Neque vero video, quomodo librariis in mentem venerit pro* imitatione *quod facile intelligitur ponere* conditione, *quod difficilius intelligitur. Potuit autem* imitatione *ex sequentibus huc trahi, sive aberrante librarii oculo, ut fit, sive corrigente Grammatico aliquo. Quicquid sit*, conditione *commodam interpretationem habet sensus verborum hic est:* Videntur pertimescenda, *quod hæc nostrorum magistratuum & civium* conditio *misera ubique futura est, ut hoc exemplo invitati homines, ipsis molestias hujusmodi & pericula creare audeant, etiam sine causa* idonea. Mur. 28. iniquam legem judices, & miseram *conditionem* instituet periculis hominum. Catil. II, 7. *conditionem* miseram non modo administrandæ sed etiam conservandæ

Romani tempus conferes? h. e. sumes tibi supplicia cum tibi placuerit, non cum utilitas reip. postulat. * Planc. 19. non possum magis pedem conferre, ut ajunt, aut propius accedere. * Lig. I. orationem ad misericordiam conferre, est abstinere a defensione, & uti deprecatione, loco defensionis. * convertere. Sull. 14. Vos me ab omnibus cogitationibus ad salutem reip. contulistis. Sed Grævius legendum censebat ex Pal. 9. convertistis præter necessitatem. Nam conferre Ciceroni dici pro convertere, cum illud docet, quod antea proposuimus. ex Ligar. I. orationem ad misericordiam conferre; in quo commode conferre per convertere explices; sed etiam hoc: Marcell. 6. Dii spem salutis ad clementiam victoris & sapientiam contulerunt. Phil. XII, 3. est: conferre se in salutem reipubl. * ad Att. XIII, 12. rem ad me esse collatam, pro delatam nempe ad arbitrium meum, ut de ea constituam. * ad Att. XIII, 19. Academica cum Catulo, Lucullo, Hortensio contuleram.

CONFERTVS Tusc. III, 19. liber confertus voluptatibus. h. e. in quo de nulla re, nisi de voluptatibus agitur f. in quo multa de voluptate disputatio est.

CONFICIENS Flacc. 14. civitas conficientissima literarum.

CONFICIO. facio. Verr. IV, 45. conficere sacra. * efficio. Partit. 26. causa conficiens. * interficio. Mil. 14. Sica illius me pene confecit. * absumo Sext. 51. ornamenta equestris ordinis confecit. * comparare cogere. Flacc. 9. conficiendæ pecuniæ ratio. * Quinct. 15. præconis vox prædicat, & pretium conficit. * ad Att. XIII, 18. conficiamus hortos. i. e. negotium de hortis.

CONFIGO. Har. Resp. 5. ducentis confixus SCtis, in quem SCta facta sunt. cf. Phil. XII, 7. * Phil. VII, 2. cogitationes in reip. salute configere.

CONFIRMO. Quinct. II. cum te ipse confirmasses h. e. cum quantumvis obstrepente pudore, aliisque dubitationibus, tamen statuisses fortis esse, & appellare hominem de pecunia. * animum addere. ibid. 25. Tum mihi Roscius - - confirmandi mei causa dixit. * Fin. V, 32. iste locus tibi est confirmandus.

CONFIRMATIO. Arch. 7. cum ad naturam eximiam atque illustrem accesserit ratio quædam confirmatioque doctrinæ pro quo alii, uti & Grævius habent confirmatio doctrinæ, quod quin eleganter dicatur non est dubium, ut est cap. 6. Sic conformare animum & mentem. cf. c. I. vox conformata. Neque tamen confirmatio absurdum est. Conformatio hoc sensu ducitur a corpore, quod conformatur & fingitur arte. Inde etiam confirmatio ducitur. Inprimis huc pertinet locus in Læl. omnino

ami-

Sext. 2.

jicere se in versum mente ac voluntate. *de eo, qui versus facere cogitat.* Catil. I, 6. petitio ita *conjecta*, ut vitari non posse videretur. v. *petitio.* Sext. 18. oratio improbe *conjecta* in clarissimos viros. Mil. 19. *conjicere* se in noctem. Dom. 25. *conjecerit* Pompejum domum, h. e. *metu coegerit Pompejum, domi manere.*

CONJVGATA. *quae dicantur?* Top. c, 3.

CONJVGATIO. συζυγία. Topic. 9. *quid sit?*

CONJVNCTIO. Fat. 6. *conjunctio* ex repugnantibus, *est genus enunciationis.* cf. c. 8. *init.* * Divin. II, 14, 15. naturae *conjunctio, est* συμπάθεια. * *Coitus* Off. I. 4. *Conjunctionis* appetitus.

CONIVNGERE. Manil. 9. bellum *conjungere*, *dicuntur, qui foedus meunt belli gerendi causa.* Quir. p. R. 7. causam meam cum communi salute *conjunxit. i. dixit, Salutem communem a mea pendere.* Cluent. 44. *Conjunctum* cum re judicium i. *verum.* * Verr. IV, 65. *conjunctis* sententiis decernere. *pro quo Graevius habet:* cunctis.

CONJVRATIO. Catil. IV, 3. haberi *conjurationem* a civibus numquam putavi.

CONNECTERE. Or. 71. *connectere* dissipata; *est numeris vincire.* Nat. D. II, 65. si singula non movent, universe certe tamen inter se *connexa* & conjuncta debebunt. Fat. 7. hoc vere *connectitur*, *de enunciationibus ex antecedente, ut dialectici loquuntur, & consequente compositis.* * Acad. IV, 30. ipsum ex se *connexum* est. *dicitur de enunciationibus identicis, quas hodie dicunt: Si lux est, lux est.*

CONNITI. Verr. III, 56. nervis omnibus *conniti.*

CONNIVERE. Tusc. I, 49. *conniventem* somno consopiri. Coel. 17. blandimentis naturae sopita virtus *connivet. ibid.* 24. *connivere* in sceleribus hominum.

CONNVBIVM. Top. 4. quicum *connubium* non est. *Scilicet* connubium *est matrimonium inter civem & civem; inter civem autem & peregrinae conditionis hominem, aut servilis, non est* connubium, *sed* contubernium *v. Boethius ad h. l. Hinc in missionibus militaribus ap. Gruterum, Sponium, Maffeum & alios jus connubii datur cum uxoribus, quas tunc habuissent, cum est civitas data; de quo vid. Maffeum in Antiq. Aquitan. ep. 1.*

CONQVASSATIO. Tusc. IV, 13. *conquassatio* totius valetudinis corporis.

CONQVISITIO. Prov. Cons. 2. exercitus durissima *conquisitione* collectus.

CONSCIENTIA. *societas.* Phil. II, 11. quis nomen meum in illius gloriosissimi facti *conscientia* audivit. * Fen. II, 22. *conscientia* stabilis.

CONSCINDERE. ad Att. VIII, 16. Is me ab optimatibus ait *conscindi. conviciis lacerari.*

CONCRIBERE. *verbum militare; cum novi milites scribuntur, & in centurias describuntur.* Quir. p. R. 5. cum homines conscribi centuriarique vidissem; *quamquam ibi est, de iis, qui a seditiosis hominibus colliguntur, & in centurias aut decurias conscribuntur, ut iis utantur ad depugnandum contra bonos cives: sic dicitur etiam* describere. *de quo suo loco.* Planc. 18. hæc profer, huc incumbe. Laterensis, decuriasse Plancium, *conscripsisse*, sequestrem fuisse &c. *hic est de alia, sed simili tamen re. Scilicet, qui corrumpere populum student, eum in decurias describunt, & quid decuriis singulis daturi sint, pronunciant; illi autem de quibus antea, in centurias describunt suos; ut pugnent. Itaque eodem loco, pro conscribere dicitur etiam describere. Sic reperies etiam* in Sen. p. Red. c. 13. Dom. &c. * *Simul scribere.* ad Att. XII. 19. Balbus ad me cum Oppio *conscripsit. Sed dicitur tamen etiam de uno pro* scribere, Verr. V. 4.

CONSCRIPTUS. Patres *Conscripti.* Catil. I, 1. *dicitur pro* Patres & Conscripti, *ut docet Liv. L. II. c. 1. Antiqui & sæpe omittebant, ut in illo:* de vi armatis hominibus & *aliis.* Patres *sunt ii, qui sunt generis patricii,* Conscripti, *qui novo Bruti instituto ex equestri ordine, qui postea seminarium senatus fuit, senatui adscripti sunt.*

CONSECRARE. Agr. I, 2. *consecravit* Karthaginem i. e. *usum soli, quo Karthago stetisset, hominibus ademit, sacrum fecit, ne arari, inædificarique posset.* * Leg. II. 2. patria, in qua omnia nostra ponere & quasi *consecrare* debemus. * Tusc. III, 1. ars Deorum inventioni *consecrata* i. e. *tributa.*

CONSECRATIO. Balb. 14. *consecratio* capitis; *genus legis sacrandæ, cum scilicet caput ejus sacrum pronunciatur, qui contra legem fecerit.* v. Ind. Legg. v. *Leges sacratæ.* * Dom. 48. an *consecratio* nullum habet jus; dedicatio est religiosa? *Ad hunc locum disputat Grævius de discrimine inter consecrationem & dedicationem; quæ tota disputatio hanc summam habet, ut* consecrationem locorum, arearum, agrorum *dicat,* dedicationem *autem* templorum, ararum, simulacrorum. *Sic a Clodio dicit* consecratam *esse* aream Ciceronianæ domus, dedicatum *autem* simulacrum libertatis in area. *In hanc rem etiam multa disputat Guther. Jur. Pont III, 13. IV, 22; sed, ut omnia, parum accurate; quemadmodum ex his, quæ dicam apparebit. Locus Classicus de consecratione & dedicatione est* pro Domo a c. 45-56. *ex quo hæc notanda sunt.* c. 46. Si quis - - *domum*

ejus per pontifices *dedicarit* - - *ædes* Cæpionis essent *dedicatæ* - - & *aram* & *simulacrum*, *templum dedicare*. c. 47. Si *bona* civis cujuspiam *consecrarit*. c. 49. An tu hæc ita perturbas, ut quicunque velit, *quod velit*, quomodo velit, possit *dedicare*. Video enim esse legem veterem, tribunitiam, quæ vetat injussu plebis, *ædes*, *terram*, *aram consecrare*. *Vides, quod ante* dedicare *dicebatur*, *id statim* consecrare *dici*, *de iisdem rebus utrumque*, *aliter ac Grævio visum est*. c. 52. ædes - - dum *dedico domum* Ciceronis, ut mihi præeatis, postemque teneatis. c. 55. *aram consecrare*. *In dedicatione, ait Grævius, postis tenebatur. Etiamne cum ara, simulacrum dedicatur? Jam ædes Ciceronis consecratæ erant, non potest negari, diserte enim traditur; & hic postis tenebatur.* v. c. 52. *Dedicatio fiebat populi jussu; sed & consecratio.* c. 49. Plin. Hist. Nat. VII, 35. Sulpicia quæ simulacrum Veneris *dedicaret*. Valer. M. VIII, 15, 12. Ut Veneris Verticordiæ simulacrum *consecraretur*. *Sed non opus in re manifesta pluribus exemplis. Sed quoniam Grævium decepisse videtur locus a nobis primo loco propositus, in quo consecratio & dedicatio distingui videntur, age enim explicabimus. Sensus autem ejus hic est: An consecratio ædium, bonorum nullum habet jus, si injussu populi facta est, dedicatio autem s. consecratio simulacri libertatis tantam religionem affert, tantaque religione obligat aream? Scilicet Cicero non distinguit consecrationem a dedicatione in genere, sed absurdum esse dicit ejusdem rei, h. e. consecrationis s. dedicationis diversam vim statui pro diversis objectis, cum in hac cerimonia non res, in qua adhibeatur, sed ipsa consecrandi dedicandique cerimonia & sanctitas spectetur.*

CONSECTARI. Cæcin. 19. *consectari* verba, *est nimis urgere literam, neque rem potius & rationem spectare; quod est calumniatorum & rabularum.*

CONSECTARIUM. *consectaria sunt breves & acutæ conclusiones quarum una ex altera nullius alius interjectu colligitur; ut fit in sorite.* de Fin. III, 8. *consectaria* stoicorum brevia & acuta. *ibid.* IV, 18. Nunc venio ad illa tua brevia, quæ *consectaria* esse dicebas. *ibid* illud vero minime *consectarium*, sed inprimis hebes.

CONSECTIO arborum. N. D. II, 60.

CONSECUTIO. *effectus, quod quamquam rem sequitur, locus rhetorum.* Topic. 13. Distribuitur hic locus in *consecutionem*, antecessionem &c. cf. Inv. I, 28. Or. III, 29. * Partit. 6. *consecutio* verborum; *est cum oratio non est perturbata generibus, casibus, numeris, personis, temporibus.* * *in Dialecticis est* consectarium, *quod vocant*

cant

cant, quod ex altero concluditur. Inv. I, 29. simplex conclusio ex necessaria *consecutione* conficitur. Fin. II, 13. qui *consecutiones* videat.

CONSENESCO. ad Att. II, 13. cognomen (Magnus) *consenescit ibid.* 23. omnes illius partis auctores & socios *consenescere*, nullo adversario.

CONSENSIO. Or. III, 5. omnia una *consensione* naturæ constricta esse. *Græce:* συμπάθεια. * *Coitio.* Planc. 15. & per hanc *consensionem*, quæ honeste magis quam vere sodalitas nominaretur.

CONSENSVS. Nat. D. III, 11. Div. II, 14. 15. *consensus* naturæ: *Gr.* συμπάθεια.

CONSENTANEVS. Tusc. V, 8. quid cuique *consentaneum* sit, i. e. *quid ex quoque sequatur, concludi possit.*

CONSEQVENS. *quod ex aliquo colligi concludique potest.* Or. II, 53. demonstrando, id, quod concludere illi velint, non effici ex propositis, nec esse *consequens.* Tusc. V, 8. alterum alteri *consequens* est; *de enunciatione conditionali & convertibili, ut dialectici loquuntur.* * Part. 6. ut in simplicibus verbis, quod non est latinum; sic in conjunctis, quod non est *consequens* (*in quo non est consecutio* v. consecutio verborum) vituperandum est.

CONSEQVI. *investigando aperire.* Act. I. in Verr. 16. conatus alicujus *consequi.* * *exprimere* Phil. V, 13. verbis laudes alicujus *consequi.* * *sequi, probare.* Catil. III, 6. quas sententias senatus sine ulla varietate *est consecutus.* * Verr. IV, 26. nullo modo possum omnia istius facta memoria *consequi* aut verbis complecti. * *studere alicui rei* Brut. 82. exilitatem ille de industria *consequebatur.*

CONSERTE. Fat. 14. omnia naturali colligatione *conserte* contexteque fiunt, i. e. *naturali connexione causarum.*

CONSERERE. Orat. I, 10. ex jure *manu consertum.* Muren. 14. non ex jure, *manum consertum. Est autem formula veteris juris de vindicationibus in repræsenti, cum vi civili & festivaria utuntur, de qua vide inprimis Gell. Noct. Att. XX, 10. ex quo intelligitur, legendum esse*: manum consertum, *quod vel ipsa ratio grammatica docet.*

CONSERVARI. Verr. I, 47. voluntatem *conservare* mortuorum; *curare ut fiat, quod mortui voluerunt.*

CONSESSOR. Flacc. 11. *consessores* accusatoris, *sunt ejus advocati, & qui in ejus subselliis in judicio sedent.*

CONSESSVS. Flacc. 17. *consessu* vestro (sc. judicum) i. e. *cum vos in judicio consideretis.* Sext. 50. gladiatorum *consessus.* c 54. gladiatorii *consessus; sunt ludi gladiatorii.*

CONSIDEO. Muren. 8. *consedit* nomen in quæstura. *desiit celebrari.*

CONSIDO. Orat. III, 5. ibi magna expectatione audiendi *considitur*.

CONSIGNATVS. Tusc. I, 24. insitæ & quasi *consignatæ* in animis notiones.

CONSILIVM. Quint. 16. *consilium* capere, *cum infinitivo pro gerundio*. * Consilium & Concilium *differunt ita*: Concilium *dicitur de conventu hominum, qui audiendi causa conveniunt*, Consilium *de eo, in quo deliberandi causa*: v. *Gronov. ad Liv. XLIV, 2. Hinc* Quint. 15. in *consilio* adsunt. *ib.* 10. in *consilio* esse cf. in Cæcil. 4. Verr. II, 29. * *de judicibus, assessoribus ejus, qui judicio sive privato sive publico præest. hinc* Prætor cum consilio; Imperator cum consilio decem Legatorum &c. Or. I, 26. *Consilium* dimittere. Rabir. Perd. 2. &c. *Consilium* publicum *de senatu, sed* Rosc. Am. 52. *de judicio dicitur.* * *deliberatio.* Verr. I, 9. Cluent. 30. mittere in *consilium*, dicitur, cum perorata causa qui præest judicio jubet judices sententiam ferre. *Id fiebat olim post deliberationem, cujus vestigium reperies* Verr. III, 12. *ipsi autem judices dicuntur* ire in *consilium*. Catil. I, 1. publici *consilii* particeps fieri *dicitur, qui interest deliberationibus senatus.* Verr. I, 11. Cluent. 20. * *publicum consilium est etiam decretum Senatus.* Verr. II, 5. nulla alia civitas publico *consilio* laudat. * *callidum inventum*. Nat. D. III, 6. *consilium* imperatorium, *Gr.* στρατήγημα * *prudentia, ea facultas animi, cui prudentia inest.* Muren. 12. mulieres propter infirmitatem *consilii*.

CONSISTERE. Tusc. II, 16. Sanguis *consistit*. * *desinere.* Or. I, 1. ambitio *consistit*. Tusc. I, 23. omnis natura *consistat* oportet. ad Div. VII, 26. διάῤῥοια cœpit *consistere*. * *de iis, qui sibi obvii facti colloquuntur.* Act. I, in Verr. 7. cum hoc *consistit*, hunc amplexatur, jubet sine cura esse. * *immorari.* Verr. I, 38. in uno nomine *consistam*. * Rosc. Am. 52. non modo nulla culpa, sed ne *suspicio* quædam potuit *consistere*. Cluent. 29. similis in aliis nonnullis *suspicio consistebat*. * non consistere *dicuntur, qui ita sunt perturbati, ut, quod velint, facere non possint.* Verr. I, 3. *consistere* animum non sinunt; Phil. II, 28. *consistere* mente non posse. Dom. 54. ut neque mens neque lingua *consisteret*. Cluent. 39. non posse *consistere* in dicendo, *sc. quia acclamationibus impeditur.* * Or. 9. qui in forensibus causis præclare possit *consistere* i. e. *bene eas agere.* Quint. 24. diffidebam, me animo satis certo & confirmato in hac causa posse *consistere*. *sumtum e re gladiatoria docet Burmann. ad Quintil. Decl. 6, 9.* * *verbum in re lusoria.* Div. II, 21. Venerium ca-

su

CONTENDERE. Verr. II, 21. *contendere* omnia; *de accusatore, qui nihil prætermittit, quod in reum dici potest.* * Rosc. Am. 34. Quæ res eum nocte una tantum itineris *contendere* coëgit. * Verr. III, 42. quoad fieri aliquo modo posset, *contenderunt; de licitantibus.*

CONTENTE. *cum summa contentione vocis aut virium.* Tusc. II, 24. *contente* dicere.

CONTENTIO. *comparatio.* Off. I, 17. Si *contentio* fiat. * Or. II, 6. *contentio* animi.

CONTENTVS, *qui in aliqua re acquiescit, nihil ulterius postulat; satis rei tribuit.* Cluent. 42. animadversionibus censoriis non ita *contenta* fuit civitas nostra ut rebus judicatis.

CONTERERE. *refutare.* Tusc. V, 30. *conterere* facile est reliqua.

CONTESTARI. *proprie est testem aliquem in re aliqua facere hac formula:* testis esto. *Unde* litem contestari ad Att. XVI, 15. Rosc. Com. 11. *est, cum adversarius uterque, qui controversiam ad Prætorem detulerat, judicio disceptandam, causa exposita breviter & narrata Prætori, dicebat præsentibus: testes estote. v. Macrob. Saturn.* III, 9. *Festus in h. v. Menardus ad Cic. pro Rosc. Com. 11.*

CONTEXERE. ad Div. X, 13. *contexere* extrema cum primis. h. e. *efficere ut extrema similia sint, respondeant primis.*

CONTEXTE. Fat. 14. omnia *contexte* fiunt, h. e. *naturali connexione & implicatione causarum & effectuum.*

CONTEXTVS. Part. 23. totus *contextus* orationis. *pro tota oratione.* Fin. V, 28. mirabilis apud eos est *contextus* rerum, *de philosophis, in quorum philosophia constantia reperitur, cum omnia inter se consentiunt & inter se apta sunt.*

CONTEXTVS, *a, um.* Tusc. V, 33. *contextæ* voluptates. *pro* perpetuis, *quarum una excipit statim alteram.*

CONTINENS. *quod rem continet. v. continere.* Partit. 29. Ea quæ sic referuntur *continentia* causarum vocentur: quamquam non magis, quæ contra rationem defensionis afferuntur quam ipsæ defensionis rationes *continent* causas. * Fin. II, 19. Neque porro ex eo natus cum Pyrrho bellum gerens, consul cecidisset in prælio, seque e *continenti* genere, tertiam victimam reipublicæ præbuisset.

CONTINERE. *continere aliquid dicitur, quod est in eo summum & præcipuum, plurimum valet.* Brut. 29. rem *continet.* Partit. 29. defensionis rationes *continent* causas. Fin. IV, 6. quod *continet* philosophiam. * contineri *est etiam pendere ex re aliqua, conservari ab aliquo.* Dom. 37. meus reditus vestro judicio *continetur.* Marc. 9. Vita corpore & spiritu *continetur.* Off. II, 24. nulla res

vehementius remp. *continet*, quam fides. * *contineri est versari in re aliqua.* Verr. III, 1. hac cura *continebatur*. * *reprimere.* Har. resp. 1. furentem exultantemque *continui*. * *abstinere.* Or. II, 20. sin plane abhorrebit & erit absurdus, ut se *contineat* aut ad aliud studium transferat. * *reticere, custodire ne proferatur.* Or. II, 55. *continere* dicta. Or. I, 47. ut ea quæ *continet*, neque adhuc protulit -- explicet nobis & illa dicendi mysteria enunciet. ad Att. XIII, 21. Tu tamen commode feceris, si reliquos (int. libros) *continueris*. * ad Div. VII, 19. exercitatione consequere: in qua te nos *continebimus*. Brut. 97. *contine te* in tuis perennibus studiis.

CONTINVARE. Agr. III, 4. *continuare agros, est cum multi fundi coemuntur, ut per longum spatium nullus alienus nostris interjectus sit.*

CONTINVATIO. Or. III, 13. *continuatio* verborum, *est periodus.* Nat. D. I, 20. *continuatio* causarum, *qui hodie nexus dicitur.* Div. II, 69. *continuatio* naturæ *est* συμπάθεια. Nat. D. I, 4. est enim admirabilis *continuatio* seriesque rerum ut alia ex alia nexa & omnes inter se aptæ colligatæque videantur.

CONTORQVERE *dicitur proprie de eo motu hastæ aut cujuscunque jaculi, quo ei majorem vim atque impetum addimus, ut rotatione gladio. Atque is motus eaque agitatio fit, pro ratione jaculorum, aut manu, aut machina aliqua, quæ hinc tormentum dicitur. Exempla copiose sunt apud poëtas. Hinc fit, ut quicquid celerius movetur, & fertur, quicquid vehementius propter brevitatem aut celeritatem pronunciationis ferit, quæ acutiores sunt brevioresque conclusiones, quibus pæne resisti, quamvis falsis, tamen non potest, id omne* contorqueri, contortum *dicatur. Exempla ex præcipuis generibus hæc sunto:* Nat. Deor. I, 10. *globus dicitur* magna celeritate *contorqueri.* Or. II, 17. qui (sc. homo vel animus) tamquam machinatione aliqua, tum ad severitatem, tum ad remissionem animi, tum ad tristitiam &c. est *contorquendus*. Orat. 70. extr. Demosthenis non tam vibrarent fulmina illa, nisi numeris *contorta* ferrentur. Tusc. III, 26. *de Aeschine in Demosthenem invehente:* quas sententias colligit? quæ verba *contorquet?* ut licere quidvis rhetori intelligas. Divin. II, 51. Videsne igitur, quæ dubia sint, ea sumi pro certis atque concessis? deinde *contorquent* & ita concludunt: Non igitur &c. *ef. contortus, contorte.*

CONTORTE. ad Her. I, 9. Invent. I, 20. *inter præcepta narrandi est:* nequid perturbate, nequid *contorte* dicatur. h. e. *obscure.* Sic Or. I, 59. res *contortæ* & difficiles. *Est autem*

bum a vocali incipit, eliditur. Or. 45. * continere, *opponitur* τῷ dissipare Læl. 7. quæ in rerum natura, totoque mundo constarent, ea *contrahere* amicitiam, dissipare discordiam. * Div. II, 58. *Contrahi* autem animum Zeno, & quasi labi putat atque concidere, & id ipsum esse dormire. * ad Q. Fr. I, 1. te rogo, ne *contrahas* aut demittas animum. * Offic. I, 29. appetitus *contrahendos* sedandosque.

CONTRARIE. Or. I, 31. *contrarie* scriptum; *est, in quo repugnantia sunt.* ibid. II, 65. verba relata *contrarie, est genus ridiculi, cum ei, qui nos lacessit, eodem modo respondetur. exemplum vid. l. c.*

CONTRARIVS. Inv. I, 28. Contrarium, *quid sit?* Tusc. II, 3. in *contrarias partes* disserere, *est, quod aliter, in utramque partem, dicitur.*

CONTRECTARE. Tusc. III, 15. mente *contrectare* voluptates. Orat. III, 6. oppressi sumus opinionibus - - leviter eruditorum hominum, qui, quæ complecti tota nequeunt, hæc facilius divulsa & quasi discerpta *contrectant.*

CONTRIBVERE. ad Att. XIV, 39. urbem ad eam rem pecuniam dare, *contribuere,* solvere jubeant.

CONTVBERNALIS. Ligar. 7. domi una eruditi, *contubernales* militiæ, *sunt qui simul stipendia faciunt, & in castris in eodem tentorio sub eodem decano degunt. v. Veget. II, 13.* Planc. 11. Fuit in Creta postea *contubernalis* Saturnini propinqui sui, miles hujus Q. Metelli. cf. Sull. 15. * *Imperatorum autem contubernales, sunt adolescentes nobiles, qui in cohorte Prætoria militant, ut, quoniam ea est circa imperatorem, sub ejus oculis sint, cum eo esse, ab eo erudiri in re militari possint, ejus consiliis intersint,* Cœl. 30. Cum autem paullum roboris accessisset ætati, in Africam profectus est, Q. Pompejo Proconsuli *contubernalis.* * *Ab his duobus generibus aliæ dicendi rationes ductæ.* *Sic* Brut. 27. L. Gellius Carbonis *contubernalis* in consulatu, *dicitur, quia eum secutus est in consulatu, more adolescentum, qui se ad insignem aliquem virum applicabant, ut ab iis discerent, ejus consiliis de republica interessent.* ad Att. XIII, 28. *Contubernalis* Quirini *dicitur Cæsar, quem* XII, 45. σύνναον *ejus vocat.* (*v. Ind. Gr. in* σύνναος.) *cui, ut Romulo, divini honores tribuebantur.* Flacc. 17. *contubernales* Lælii, *vocat, quos paullo post* hospites *dicit. &c.*

CONTVBERNIVM. Planc. 11. ut *contubernii* necessitudo, & adolescentuli pudor postulabat. *v. Contubernalis. n. 2. & Intt. ad Sueton. Cæs. 2. Vespas. 3.* * *de vita impudica maris & feminæ extra conjugium,*

quæro:

quæro: usu, an coemtione? *hic est locus classicus.* * Verr. II, 15. adversarii postulant, ut in eam rem judices dentur ex his civitatibus, quæ in id forum convenirent; *die in diese Creis-Stadt gehœrten, quod scil. eo conveniebant, cum conventus prætor ageret, quibus aliquid controversiæ esset.* v. *Conventus.* * Cluent. 43. Neminem voluerunt majores nostri non modo de existimatione cujusquam, sed ne pecuniaria quidem de re minima esse judicem, nisi *qui* inter adversarios *convenisset*. pro, *de quo convenisset. eodem modo dicitur illud, quod supra attulimus*: res convenit. &c.

CONVENTVM. Cæcin. 18. pacti & *conventi* formula.

CONVENTVS. *corona auditorum in judiciis.* Brut. 62. minime dignos elegantis *conventus* auribus, aptissimos cognovi turbulentis concionibus. Sext. 56. Scio, quid gravitas vestra (*sc. judicum*) quid hæc advocatio, quid ille *conventus* &c. postulet. *ubi vid. Manut.* * *pactum.* ad Att. VI, 3. ex pacto & *conventu* ab aliquo discedere. Cæcin. 8. ex *conventu* &c. * 1. *dies, quo magistratus provincialis in civitate certa jus dicit quæstionesque causarum capitalium exercet. Gr.* ἀγόραιος. *Hinc* Verr. V, 11. *conventus* agere. IV, 48. *conventus* indicere &c. cf. ad Div. III, 8. Vatin. 5. &c. *Ducta est ratio inde, quod homines cum, qui aliquid controversiæ habent, tum alii, audiendi causa his diebus in foro convenire solent. v. Convenire. unde & ipsam coronam auditorum judicialem conventum dici vidimus.* 2. *ab his conventibus ipsæ urbes in quibus agebantur, quæ* fora *dicuntur, etiam* conventus *dicuntur.* Verr. II, 20. Res ab omni *conventu* cognita, celeriter domum nunciatur. *Sermo est de urbe Syracusana.* Lig. 8 *conventus* firmi atque magni. 3. *inprimis autem* conventus *dicuntur cives Romani qui in ejusmodi urbe negotiandi causa domicilium sibi constituerunt* Verr II, 13. ex civium R. *conventu. ibid.* V, 36. is est *conventus* Syracusis civium Rom. cf. V, 5. II, 13. &c. *vid. Gronov. Obs. III,* 22.

CONVERSIO. *commutatio in deterius* Dom. 18. *conversio* status. Flacc. 38. *conversio* rerum & perturbatio. * *Periodi etiam dicuntur* conversiones orationis *aut* verborum. Or. III, 48. 49. *Ita autem dicuntur, quia convertenda oratione efficiuntur. v. conversus.*

CONVERSVS. *perturbatus* Flacc. 38. respubl. *conversa.* * Partit. 7. reliquum est, ut dicas, de *conversa* oratione atque mutata. *quid sit* convertere orationem, *ibidem docetur.*

CONVERTERE. Brut. 38. sed hoc vitium huic uni in bonum *convertebat. de hoc usu verbi* vertere & convertere. v.

Cort.

ctio & brevitas dignitatem non habeat. Trochæus *h. l. ut apud Quinctilianum passim est idem pes qui* tribrachys *dicitur. Hunc igitur pedem ut molliorem* κορδακικώτερον *appellavit Aristoteles, unde Meursius in Orchestra in* κορδαξ *volebat hic & ap. Quintil. IX, 4. legi* cordacicum. *de quo vid. Viros doctos ad Quintil. l. c. Ceterum de* cordace *saltatione molliore, lasciva & comica, in qua celerrima corporis pedumque agitatio dominatur v. Meurs. l. c.*

CORNIX. Muren. 11. *cornicum* oculos configere. Flacc. 20. *est, acutum & callidum decipere.*

COROLLARIUM, *est proprie idem quod* corolla. Corollæ *autem fiebant non solum e floribus & frondibus, sed etiam e laminis tenuibus æneis, quæ auro argentoque inducebantur, quod genus passim in antiquis monumentis occurrit suspensum de collis hominum. vid. v. c. Cistophorum illum Bellonæ ap. Gorium in Inscript. Doniannis loco supra in Cistophoris citato. Eodem modo autem describuntur* corollaria *ap. Plin. H. N.* XXI, 2. Corollaria *e lamina ærea tenui inaurata aut argentata dabantur. Hujusmodi corollæ metallicæ dabantur histrionibus in scena si placuerant, teste Varr. L. L. IV, 16. cf. Paschal de Coron. I, 7. Atque idem præmioli genus* corollarium *dicitur.* Verr. III, 79. de *corollariis scenicorum* decuriam emerat. *cf. Sueton. Aug. 45. & ibi Intt. Dabantur etiam acroamatibus in conviviis, cum probarentur.* Verr. IV, 22. Hic, quasi festivum acroama, ne sine *corollario* de convivio discederet, ibidem convivis inspectantibus, emblemata avellenda curavit. *Sed cum honoris causa antea tantum veræ corollæ darentur, postea pecunia aut aliæ res pretii alicujus dabantur; cujus rei testis est locus in Verr. III, 79. & Suetonius l. c. Jam quia præter constitutam rectamque mercedem hæc præmiola dabantur,* corollarium *deinde dictum est pro* auctario. *Sic est* Verr. III, 50. *corollarium* numorum: Ut esset unde Apronio ad illos fructus arationum hoc *corollarium numorum* adderetur.

CORONA. Verr. V, 11. Ipse autem *coronam* unam habebat in capite, alteram *in collo.* Att. XIV, 18. Brutus noster vel *coronam auream* (h. e. *triumphalem*) per forum ferre posset. *Sed aureæ coronæ etiam mortuis impositæ. v.* Flacc. 31. *Etiam* Leg. II, 24. *prohibetur,* ne *longæ coronæ* ne acerræ mortuis præferantur. Longæ coronæ *similes sunt his longioribus corollis in monumentis de quibus supra.* * *circulus hominum, qui aliquid, tamquam urbem in obsidione, aut judicium in foro audiendi causa, ab omnibus partibus cingunt.*

Tusc.

Tusc. I, 5. Milon. 1. Fin. II, 22. Flacc. 28. &c.

CORONARIVS, Agrar. I, 4. quod ad quemque imperatorem pervenit, pervenerit, ex præda, ex manubiis, ex *auro coronario*, quod neque consumtum in monumento, neque in ærarium relatum sit. *Ex quo loco intelligitur præclare, ad imperatorem pervenire solitam fuisse primo eam partem prædæ, quæ populi esset, adeoque in ærarium referretur, deinde aliam partem, quam in monumento aliquo, tamquam templo, quod vovisset, ante, quam paludatus ex urbe exiret, consumeretur, tertio* aurum coronarium. *Id habet nomen a* corona; *quoniam dabatur imperatori a provincialibus ut in corona aurea triumphali consumeretur, si triumphus ei esset decretus. Cum a provincialibus exigebatur, erat genus exactionis, honesto nomine, adeoque legibus non prohibitum omnino, sed re plerumque durum & iniquum.* cf. Agrar. II, 22. Pison. 37. mitto *aurum coronarium*, quod de diutissime torsit, cum modo velles, modo nolles. Lex enim generi tui & decerni & accipere vetabat, nisi decreto triumpho. *Ex hoc deinde natum est genus doni, quod Cæsaribus offerretur, cum magno sæpe hominum incommodo, unde coronarium remissum in beneficiis Cæsarum memorantur. de quo vid. Auct. laudatos in Lex. Fabr. in* Coronarius & coronarium. *Lips. Magnit. urb. Rom. II, 9.*

CORPORATVS. *corporeus.* Univ. 4.

CORPVS. *caro corporis* ad Div. VII, 26. itaque *corpus* amisi. * *de libro*, ad Q. Fr. II, 13. ad Div. V, 12. a principio conjurationis usque ad nostrum reditum videtur modicum quoddam *corpus* confici posse. *cf. Salmas. ad Solin. p. 3.*

CORREPERE. ad Att. X, 12. occulte in aliquam onerariam *corrependum*.

CORRIPIO. *furari*, ad Div. XII, 15. *corripere* vectigalia. *ibid.* quicquid ex pecunia *correptum est*. in Cæcil. 2. ut apertus in pecuniis *corripiendis* fuit.

CORRVMPO. *ad partes meas traduco, ut contra jussa faciat.* Verr. III, 68. Apronius ipsum Metellum non pretio, non convivio, non muliere, non sermone incauto atque improbo posset *corrumpere*.

CORS. f. *chors* pro *cohors*. *Septum in villis quo pecudes coercentur. Nostri: der Hof.* Orat. II, 65. Villam in Tiburte habes, *cortem* in palatio. v. *de hoc verbo Salmas. ad Solin. p. 220.*

CORYMBVS. *est modus componendi capilli, quo feminæ utebantur, cum capilli e fronte in verticem colliguntur, & ibi nodo constringuntur, dictus a corymbis, i. e. uvis hederæ, propter similitudinem, unde & Βότρυς dicitur. v. inpr. Salmas. ad Solin. p. 534. 536.* ad Att. XIV, 3. *est Corymbus Ser-*

velit hereditatem adire nec ne. ad Att. XI, 12. Galeonis hereditatem crevi; puto enim *cretionem simplicem* fuisse, quoniam ad me nulla missa est. ibid. XIII, 46. *cretio libera.* Cretio libera *quae sit, non convenit inter doctos. Cujac. Obs. IX, 29. dictam putat ita, ut legationem liberam, h. e. quam adire licet, cum libuerit, nullo certo dierum numero constituto, quod fieri vulgo in cretionibus solebat. Sed quoniam huic explicationi obstant illa verba:* Sexaginta diebus, *quam e veteribus libris revocarunt viri docti, legendum censet* cum *nonnullis edd.* sexaginta duobus, *ut ad testes referantur. Sed hanc interpretationem illud convellit, quod,* sexaginta duobus *sc. testibus, absurdum est, ut recte viderunt Malaspina & Manutius; quorsum enim tam multi? Itaque magis mihi placet Manutii interpretatio qui* cretionem liberam *dicit esse* hereditatem liberam, *int. a legato; nam coheres Hordeonius legata solvere debebat.* Simplex *autem* cretio *est, cum unus totam hereditatem cernit, adeoque coheredem nullum habet. Cicero conjecerat, se unum esse heredem, quoniam nemo illi scripserat se esse coheredem, & hereditatem pro sua parte crevisse.* * Orat. I, 22. De his, credo, rebus, ut in *cretionibus* scribi solet: quibus sciam poteroque. *Hunc locum optime interpretabimur ex Ulpiano:* Cretio *aut* vulgaris *dicitur aut* continua. Vulgaris, *in qua adjiciuntur haec verba:* Quibus scieris poterisque. Continua *in qua non adjiciuntur, v. Tit. ex Corpore Ulp. tit. 22. in quo multa de cretionibus, a §. 27-34. ubi vid. Interpr. in Jurispr. Ante-Justin. Schulting. p. 642. sqq. de ipso verbo* Cretio *autem lege Periz. contr. Kuster. in Sanctii Minerv. p. 790.*

CRIMINOSE dicere Rosc. Am. 20. *est* cum *possumus crimen non modo proponere, sed etiam & augere, & probare judiciis, ut non confictum sed verum esse videatur.*

CRIMINOSVS, *qui criminose dicit.* Cluent. 34. *Res autem* criminosa *dicitur, quae crimini datur.* Verr. II, 67. &c.

CROCOTA. est vestis muliebris & mollium virorum, ut ex Or. de Har. Resp. 21. P. Clodius a *crocota*, a mitra, a muliebribus soleis &c. *Habent autem nomen vel a croceo colore, vel ἀπὸ τῆς κρόκης h. e. subtemine densiore, quod quae habent molliores sunt vestes, ut putat Salmas. ad Capitolin. Pertinac. 8. T. I. p. 547. s. Sive ab utroque, quod hae vestes, densiore trama, fere croco inficerentur. de ea v. Ferrar. Re Vest. III, 9. p. 189. & c. 20. p. 241. Salmas. ad Tertull. de pallio p. 329. s.*

CROTALVM. Pis. 9. Neque collegae tui cymbala & *crotala* fugi. *Est autem crepitaculum*

 aeneum,

malo *cultu* corruptum i. e. *educatione mala.*

CVM. Brut. 1. *cum quo* certare erat gloriosius. * ad Div. XV, 11. facturusque sim *cum* studiose, *ac* (pro, *tum*) libenter.

CVMMAXIME. *dicunt esse* nunc, hoc ipso tempore. *v. Grav. ad Suet. Domit. 10. ad Cic. Off. II, 7. Duker. ad Flor. II, 16. ut alios taceam. Nec negaverim in multis locis, ita commode explicari posse. Neque tamen concedo*, cum maxime proprie nunc *significare. Sed* 1) *est locutio elliptica pro* ut cum maxime. *v. c.* Offic. II, 7. Nec vero hujus tyranni solum, quem armis oppressa pertulit civitas, quae paret *cum maxime* mortuo &c. *non absurde explices:* quae paret nunc mortuo; *sed proprie est, quae paret mortuo ita, ut quo tempore maxime servire putabatur, nempe ut vivo.* Har. Resp. 15. quae fiunt *cum maxime, est:* quam frequentissime, ita, ut nunquam magis facta sint. *Et ita est etiam in reliquis exemplis, quae proferri solent. Itaque* 2) *interdum illud* ut *additur.* ad Q. Fr. II, 8. Domus celebratur *ut cum maxime. Si* ut *omisisset, quod potuisset facere, dicerent boni Grammatici* cummaxime *h. l. esse* nunc, *quod* nunc, *jam in verbo* celebratur *latet, ut supra in* paret. *Sed sensus est: domus mea celebratur non minus, quam quo tempore maxime celebrari putabatur.* *Terent. Hecyr. I, 2, 36.* Bacchidem amabat, *ut cummaxime*, tum Pamphilus; *in quo loco plane absurdum esset de* nunc *cogitare. Quid? quod* 3) τῷ cum maxime *interdum* nunc *additur, quod non fieret, si per se* nunc *significaret.* Cluent. 5. quae multos jam annos, & *nunc cum maxime* filium interfectum cupit h. e. *nunc ita cupit, ut nunquam magis cupierit. Ter. And. I, 1, 125.* nunc *cum maxime* a te postulo; &c. *quis non videt*, cummaxime *esse* vehementissime? *Et sic cape etiam sine* nunc. *Eunuch. III, 5, 33. cummaxime* volo te operam dare. Plin. Epist. X, 58. quod est multo depressior opere eo, quod *nunc maxime* surgit. *Ex his judicari etiam potest de controversia, an dici etiam possit* tum maxime, *quod contra Gravium defendunt Cortius ad Plin. Ep IX, 13. & Duker. ad Flor. II, 16. Scilicet, quemadmodum dici potest*, nunc maxime, *pro*, nunc ut cum maxime; *sic etiam* tum maxime, pro tum, ut cum maxime. *Sed illud falsum est; quemadmodum* cummaxime *pro* nunc *dicatur, ita* tummaxime *pro* tunc *dici.*

CVMVLARE. ad Att. IV, 1. ad *cumulandum* gaudium. Fin. V, 14. quod *cumulatur* ex integritate corporis & ex mentis ratione perfecta. *h. e. perficitur, absolvitur.* Or. III, 24. eloquentiam *cumulare.* Coel. 16. Nunc mihi animus ardet, & meum cor *cumulatur* ira Sext. 40. hoc est

est perfectæ *cumulatæque* virtutis.

CVPA. Pison. 27. Panis atque vinum de propola atque de *cupa*. Cupa *est femina quæ vinum in caupona vendit*, *ut propola*, *qui panem*.

CVPIDITAS. Tusc. IV, 31. *cupiditas* est effusio animi in appetendo, ut lætitia in fruendo. *Sed imprimis cupiditas dicitur de avaritia, libidine, & nimio honorum magnarumque rerum studio.* Cluent. 55. qui sine *cupiditate* vixerunt, *dicuntur qui integri sunt ab avaritia & pecuniis captis*. Phil. III, 10. Naso carens omni *cupiditate* i. e. *non appetens provinciam*. Verr. I, 36. *cupiditas* in eo genere, *de nimio studio signorum*. Act. I. in Verr. 12. cupiditas *dicitur de patrono causarum, qui semper obtinere vult causam quamvis injustam, qui regnare in judiciis cupit, ut Hortensius.* * *de judicibus imprimis* cupiditas *dicitur*, *qui sunt partium studiosi, quoniam scilicet aut odio aut amore ducti nimis vehementer, etiam contra leges & religionem, alicujus damnationem aut absolutionem cupiunt.* Marcell. 9. sine *cupiditate* judicare. Planc. 17. *de quæsitore*: voluntatem erga Cn. Plancii salutem sine ulla *cupiditate* præ se fert. cf. Flacc. 10. Font. 9. Verr. I, 1. * *Neque tamen de judicibus solum, sed & de aliis, ut testibus &c. qui non judicant, dicitur hoc fere sensu cupiditas.* Flacc. 26. Hisce utitur laudatoribus Flaccus, his innocentiæ testibus, ut Græcorum *cupiditati* (*qui sc. in Flaccum, odio ducti, graviter pro testimonio dixerunt.*) Græcorum auxilio resistamus. *Sic, de studio rei opprimendi*: Quint. 21. qui summis opibus S. Nævium defendunt: si id est defendere, *cupiditati* alterius obtemperare, quo is facilius, quem velit, iniquo judicio possit opprimere. * *tribuitur etiam emtoribus & conductoribus, qui nimia spe lucri nimis care emunt vel conducunt*: ad Att. I, 17. Asiani, qui de censoribus conduxerant, questi sunt in Senatu, se, *cupiditate* prolapsos, nimium magno conduxisse. * *de re, cujus cupiditate flagramus*, ad Q. Fr. I, 1. ex impurissimis faucibus inhonestissimam *cupiditatem* eripuisti.

CVPIDE. ad Div. XVI, 9. Interea qui *cupide* profecti sunt, multi naufragia fecerunt. Vatin. 17. *cupidissime* falsum testimonium dicere.

CVPIDVS. *partium studiosus*. Cluent. 24. *cupidus* auctor, cf. Cæcin. 3. Fontej. 6.

CVRARE. *pro solvendam pecuniam curare, item solvere*, ad Div. XVI, 9. me, cui jussisset, *curaturum*. ibid. V, 20. erat nobis *curata* pecunia Valerii mancipis nomine cf. ad Att. I, 6. V, 21. ad Q. Fr. II, 4. Quint. 4. *ubi v. Passerat. &c. similis ellipsis est in hoc*: ad Att. XV, 1. 3. signa quæ nobis *curasti*, sc. *emenda*. * Fin. IV, 19. ut ridere non

non *curet.* ad Div. I, 9. neque sine redire *curaret.* * *edere* Or, III, 61. *curemus nos.*

CURIA. 1. *pars tricesima civitatis Rom. in quas partes 30 Romulus eam descripserat.* Dom. 29. Si id 30. *curiæ* jussissent, num id jussum esset ratum. 2. *Curia quæque antiquitas habuisse ædem, ubi sacra curiæ faceret flamen curiæ, qui Curio dicebatur, & ubi curiales convenirent de rebus communibus acturi.* Certe *Varr. L. L. V, 6. curias olim dictas esse tradit, ubi sacerdotes res divinas curarent, quæ & templa dici potuerunt, quia inaugurata erant, unde &* pro templo *dicitur, v. inpr. Sigon. Ant. Jur. Civ. R. II, 3. p. m. 92.* Divin. I, 17. lituus cum situs esset in *curia Saliorum.* Curia Saliorum *profecto nil est aliud nisi ædes, in qua convenirent salii, cum sacra facturi, tum aliis de rebus suis.* 3. *locus consilii publici, ubi senatus conveniebat, sine nomine ducto ab illo curiarum genere, de quo ante dictum est; sive, quod non essent ab iis diversæ, sed quemadmodum in templa quæcunque Deorum, sic in ædes publicas curiæ cujuscunque convocari Senatus posset, quamquam illud verius. Nam Varro disserto duo genera curiarum facit, unum in quo res divinæ, alterum, in quo humanæ a Senatu agerentur. Certe Romæ non una curia Senatoria fuit, ut in vestris urbibus,* Div. II, 9. *curia* Pompeja *memoratur; sed ea post Cæsaris mortem obstructa est teste Sueton. in Cæs. 88. & tamen postea sæpe fit curiæ mentio; & præterea* Hostilia *aliæque memorantur. In urbibus autem municipalibus & Græcis unus certus locus fuit, quæ* curia *dicebatur, Gr.* βουλευτήριον, *auctore ipso Cicerone in Verrinis. Sed* κατ' ἐξοχὴν *tamen curia dicitur ea, quæ erat in foro, a Tullo Hostilio ante comitium exstructa, de hac Cic.* Flacc. 24. speculatur atque obsidet rostra vindex temeritatis, & moderatrix officii, *Curia.* * *hinc tropice etiam ponitur pro ipso* Senatu, *auctore Cic.* Orat. III, 42. * Or. I, 7. tantam in Crasso humanitatem fuisse, ut, cum lauti accubuissent, tolleretur omnis illa superioris tristitia sermonis; eaque esset in homine jucunditas, & tantus in jocando lepos, ut *dies* inter eos *curiæ* fuisse videretur, convivium Tusculani. *Sigon. de Ant. Jur. C. R. II, 3. extr. putat respici ad consuetudinem curialium, qui certis diebus interessent sacris quæ per Curionem pro curia fierent; quod ego non capio.* Dies curiæ, *est dies Senatus vel legitimi vel extraordinem convocati. Sermo fuerat de republica inter principes civitatis, isque severus & tristis, qualis foret, si in ipso Senatu dixissent de tantis rebus; sequitur convivium nihilominus, hilare, quale vel maxime*

ине

me esse solet in villis, in quas relaxandi animi causa secedimus.

CVRIALIS. Offic. II, 18. Cimonem Athenis etiam in *curiales* suos Laciadas hospitalem fuisse. Curiales *non sunt, ut, Manutius interpretatur, φράτορες, in quem errorem inductus est, quod & hos* curiales *interpretari Latini solent, nec φυλέτης ut Nizolius, sed δημότης. Nam λακία s. λακιάδαι non fuit φρατρεία, sed δῆμος* populus *vel* pagus *tribus* (φυλῆς) οἰνηίδος (*v. Potter Arch. Gr. I, 9. p. 51.*) *Itaque quos &* populares *Latini vocant, Ci ero h. l.* curiales *vocat.*

CVRIATVS. Agr. II, 11. *Curiata* comitia tantum auspiciorum causa remanserunt. *Curiata comitia sunt, quibus ex instituto Romuli per curias suffragia feruntur. de iis est locus Classicus Agr. II, 10. 11. 12. In iis fiebant adoptiones, & potestas rei militaris administrandæ dabatur.* Agr. II, 11. *Lex curiata. v. Ind. LL.* ad Att. II, 7. legis *curiatæ* auspices, *sunt, qui in auspicio fuere, dum lex curiata ferebatur.*

CVRIOSITAS. ad Att. II, 8. sum in *curiositate* ὀξύπεινος.

CVRIOSVS. *in bono & malo sensu occurrit.* Dom. 12. quid tam *curiosum*, quam ea scire velle, de quibus majores nostri vos solos scire & consuli voluerunt. Fin. II, 9. reperiam multos, non tam *curiosos*, nec tam molestos, quam vos estis, qui-bus quicquid velim, facile persuadeam. ad Div. III, 1. homo non solum prudens, verum etiam, quod juvet, *curiosus. ibid.* IV, 13. *curiosior* ad investigandum. *ibid.* VIII, 1. tametsi tu, scio, quam sis *curiosus*, & quam omnibus peregrinantibus gratum sit, minimarum quoque rerum, quæ domi gerantur, fieri certiores Tusc. I, 45. est in omni historia *curiosus*. i. e. *omnem historiam cum cura diligenter tractavit.*

CVRRERE. ad Att. I, 20. pedarii senatores raptim in eam sententiam *cucurrerunt*.

CVRRICVLVM. Phil. VII, 3. *curriculum* industriæ nostræ in foro &c. elaboratum est. Muren. 22. cum te de *curriculo* petitionis deflexisses. cf. Læl. 12. Rabir. Perd. 2. me ex constituto spatio defensionis in semihoræ *curriculum* coëgisti. Cato. 11. hæc sunt exercitationes ingenii, hæc *curricula* mentis. Orat. 3. me oratorem - - ex Academiæ spatiis extitisse. Illa enim sunt *curricula* multiplicium variorumque sermonum. &c. *metaphora ducta est a stadio, in quo exercentur homines currendo, athletæ. v. Cato. 10.* quadrigarum *etiam* curriculum *est* Muren. 27. * Har. Resp. 10. Te appello, Lentule, tui sacerdotii sunt tensæ, *curricula*, præcentio, &c. *Hæc* curricula *sunt*

currus

currus, quibus in ludis circensibus certatur; alia exempla vid. ap. Scheff. de re vehic. L. I. c. 1. p. 3. Grævius etiam laudat Sueton. in Cajo Calig. c. 19.

CVRRVS. *pro curru triumphali, atque adeo triumpho ipso.* ad Div. XV, 6. quem *currum* aut quam lauream cum tua laudatione conferre. *alia exempla congessit Drakenb. ad Sil. Ital. VI, 545.*

CVRSVS. ad Att. III, 8. ille tibi non ignotus *cursus* animi & industriæ meæ. Offic. I, 32. implicari aliquo certo genere *cursuque* vivendi. Sext. 21. Vita brevis est, gloriæ *cursus* sempiternus &c. ad Div. III, 11. *cursus* honorum. ibid. X, 15. *cursus* bonorum consiliorum. Fin. I, 11. virtutum *cursus* ad voluptatem. ad Div. X, 3. *cursus* ad gloriam. Brut. 81. *cursum* suum transcurrere. *Hæ loquendi rationes ducuntur a stadio, in quo proprie cursus est. Sed dicitur etiam* cursus *de navigatione; unde crebra illa ap. Cic. formula* cursum tenere. Orat. 1. teneat *cursum*, quem potest. Phil. VIII, 4. quem enim *cursum* industria mea *tenere* potuisset, sine forensibus caussis, sine judiciis, sine legibus. Quir. p. Red. 1. secundus vitæ *cursus*. * Planc. 7. *cursu* ad honorem venire, i. e. *meritis, nobilitate, rectis artibus, opponitur* obrepere. * Or. II, 10. *cursus* orationis *dicitur, de oratione perpetua.*

CVRVLIS. Verr. V, 14. Sella *curulis. Fuit ante regum, post magistratuum majorum, puta, Consulum, Censorum, Prætorum & Aedilium Curulium; in qua cum in publico essent, considerent. Ejus forma quæ fuerit e numis conspici potest, e quibus de ea docte disserit Spanhem. de Us. & Pr. Num. Diss. X. Gradibus conscendebatur & ebore ornata erat atque sigillis. cf. Casaub. & Burm. ad Sueton. Aug. 44. Ab hujus sellæ usu dicti sunt* ædiles curules, *ut distinguerentur a plebejis.* & Har. Resp. 13. *curulis* ædilitas.

CVSTODIRE. ad Att. XV, 13 Orationem tibi misi; ejus *custodiendæ* & proferendæ arbitrium tuum sit. Or. II, 2. *custodire* literis *est, memoriæ prodere.*

CVSTOS. Sen. p. Red. 11. Custodes in comitiis *dicuntur amici, qui a candidatis urnis & diribitoribus tabellarum apponebantur, ne fraus intercedere posset. Gruch. Com. I, 3. 4.*

CYBEA. Verr. V, 17. &c. *ex quo loco apparet onerariam navem fuisse ad deportandas merces accommodatam. Propter latitudinem, qua pæne ad* κύβου *formam accedebat, ita dicta.*

CYNOCEPHALVS. ad Att. VI, 1. Erat *cynocephalus* in essedo. *De Cynocephalis fabulosa sunt ap. Plin. H. N. VI, 30. Verum est, simiarum genus fuisse, quod ita appellaretur. v. Salmas. ad Solin. p. 267.*

D.

DACTYLICUS. Orat. 57. *dactylicus* numerus hexametrorum magniloquentiae est accommodatior. *Dactylicus numerus est, qui e pedibus dactylicis non modo oritur, sed etiam ex reliquis, qui eodem tempore continentur, ut anapaesto, spondaeo. Sic est ap. Longin. S.* 38. ῥυθμὸς δακτυλικὸς, *ubi vid. Intt. & conf. Clark. ad Homer. Iliad. T. I, p. 68.*

DAEMON. de Univ. 11. Dii, quos Graeci δαίμονας, appellant, nostri, ut opinor, Lares; si modo hoc recte conversum videri potest.

DAMNATORIUM. judicium Verr. III, 21.

DAMNUM. *sumtus, jactura rei familiaris, atque adeo aes alienum.* Verr. I, 12. *damna*, quae res patris ejus pertulit, praetereantur. ibid. V, 13. *damna*, quae aetatis fructu dissoluta et compensata sunt. Phil. II, 27. *damna* aleatoria, * *genus coercitionis, & poenae levioris, qua v. c. Consules utebantur in Senatores, qui ipsis parere nolebant.* Phil. I, 5. quis unquam tanto *damno* senatorem coegit? aut quid est ultra pignus aut multam. Offic. III, 5. qui conjunctionem civium dirimunt, eos leges morti, exilio, unculis, *damno* coercent. * *genus injuriae.* Rosc. Com. 11. *damni* judicium. &c.

DATIO. Agr. II, 22. legum *datio*.

DATUM, *v. infr. post.* dare.

DE. Muren. 33. *de nocte* surgis, *est statim a media nocte, s. multa adhuc nocte. sic* de die, *est statim a meridie s. multa adhuc die*, *ut in illo* convivari de die *v. Burm. ad Phaedrum III, 10, 20. quamquam interdum etiam a mane esse vult Salmas. ad Solin. f. 456.* ad Q. Fr. II, 14. *de* multa nocte vigilare. Petit. Consul. 12. ut *de nocte* domus compleatur, *int. clientibus.* ad Q. Fr. fac ut diligenter consideratequae naviges de *mense* Decembri. *alii aliter explicant.* Vatin. 15. intelligo *de* gestu. *i. e. ex gestu. Sic* ad Div. VII, 29. duos parietes *de* eadem fidelia dealbare. Phil. II, 27. persona *de* mimo, modo egens, repente dives. * *pro, ab.* Caecin. 36. nec minus vereretur, ne contemnere Aebutium, quam ne *de* eo contemtus esse videatur ad Att. XIII, 31. *de* Pilio emit.

DEBEO. ad Div. I, 1. *extr.* Nos in causa auctoritatis minus habemus, quod tibi *debemus. sc. propter beneficia tua.*

DEBILITARE. Flacc. 30. membra *debilitare* lapidibus, fustibus; *est confringere, & eorum usum auferre. Nam debiles dicuntur, qui aliquo membro corporis capti sunt. v. Graev. ad Agrar. II, 33.*

DEBILITAS. *de corporibus parte aliqua truncatis.* Tusc. III, 34. Fin. V, 28. bonum integritas corporis, misera *debilitas* est.

DEBI-

stlitibus (*antique*, *pro*, *litibus*) *judicandis*, *sunt judices causarum privatarum*, *creati non multo post præturam peregrinam*, *auctore Pomponio in Origg. Juris*; *de quibus vid. Siccamu de Judic. Centumvir. c. 9.* & *10. Sigonius de Judiciis.* & *Intt. Pomponii.* Dom. 29. Si *decemviri* sacramentum injustum judicassent, Cæcin. 33. Cum Arretinæ mulieris libertatem defenderem, & Cotta *decemviris* religionem injecisset, non posse sacramentum nostrum justum judicari. Orat. 46. *Decemvirorum* litibus (*s. stlitibus*, *ut Muretus in MS. invenit*) judicandis, dico nunquam. 2. *magistratus extraordinarius legum scribendarum causa sine intercessione creatus. a. V. CCCIII. Liv. III, 33.* Agr. II 9. Nostri *decemviri*, qui XII. tabulas scripserunt &c. 3. *de Decemviris Rullianis v.* Agr. II, 7 sqq.

DECENTIA. Nat. D. II, 58. Venustatem, ordinem, &, ut ita dicam *decentiam*, oculi judicant.

DECERNO. Quint. 8, 20. prætor *decernit*: *cum ex edicto jus dicit*, *v. c. possessionem*, *aut interdictum dat*, *addicit* &*c.* * decernere *porro dicuntur Senatores*, *cum dicunt*, *quid a senatu decerni velint.* Mil. 6. ego ipse *decrevi.* ad Div. I, 1. Crassus tres legiones *decernit.* * ad Q. Fr. II, 12. *decernendum* nihil censeo, *pro rem rejiciendam puto* * *putare.* ad Div. II, 6. In quo posita omnia mea esse *decrevi.* ad Att. III, 15. quod in me ipso satis consilii esse *decreram.* * Quint. 2. Uno judicio de fortunis omnibus *decernit.* ad Att. X, 10. suo capite *decernere.*

DECESSIO. Rabir. Po. 11. utrum accessionem pecuniæ an *decessionem* de summa fecerit, ib. *decessionem* mille talentum esse factam. Tusc. I, 46. *decessio* bonorum; *opponitur* cumulo. * *abitus de provincia cum magistratuum*, *tum privatorum.* ad Qu. Fr. I, 1. Spem maturæ *decessionis* afferre. ad Div. IV, 10. *de Marcello privato*: Subvereor, ne te delectet tarda *decessio.* ad Att. VII, 3. In ipsa *decessione* significavit, sperasse se aliquid.

DECESSVS. *abitus de provincia.* ad Div. VIII, 10. quod ad decessum tuum attinet. Phil. II, 38. Creta post M. Bruti *decessum* potuit liberari.

DECIDERE. *pacisci*, *transigere.* Quint. 4. per te *decidit.* P. Quintius, quod dissolveret ef. Rosc. Am. 39. Rosc. Com. 11. Verr. II, 32. &c. *Gron. Obs. II, 6.*

DECIPERE. Rosc. Am. 40. inducere, *decipere*, destituere. *Hæc tria ita differunt*: inducere *est fallere consilio dando* & *ad rem aliquam faciendam impellendo*; destituere, *deserendo eum*, *qui*, *quia promiseras aut debebas*, *a te aliquid auxilii expectabat*: decipere *denique*, *sub utilitatis specie nocendo.* ad Div. V, 16. ea impendere reipublicæ, quæ qui reliquerit, nullo modo mihi quidem *deceptus* esse videatur.

h. e.

stissimi, qui decumas conduxere. * *magnus.* Fin. II, 8. acipenfere cum *decumano. In rusticis sunt* ova, poma decumana. *Noti etiam sunt versiculi Ovidiani, de fluctu maximo: hic fluctus supereminet omnes, posterior nono est, undecimoque prior.*

DECVMBERE. *de gladiatoribus, cum gladium recipiunt, jugularique se patiuntur.* Tusc. II, 17. Mittunt etiam vulneribus confecti ad dominos, qui quærant, quid velint; si satisfactum iis sit, se velle decumbere. *ibid.* turpiter *decumbere*, cf. Phil. III, 14. * Verr. III, 25. Cum in triclinio *decubuisset.*

DECVRIA. *tabula s. album, in quo senatorum nomina scripta, qui judicia administrare debent, s. classis judicum. Decuriarum autem ex instituto vetere tres fuerunt, totidem sc. in quot partes senatores judicantes descripti erant; quibus quartam adjecit Augustus Sueton. c. 33. ubi vid. Casaub. quintam Cajus auctore eodem Sueton. c. 16. Sextam quamquam rogatus tamen addere noluit Galba Sueton. c. 14.* v. Verr. I, 61. II, 32. Cluent. 37. *De judicibus* decuria *etiam est, sed alio sensu* Verr. III, 11. Quid tandem postulat arator? nihil nisi ex edicto judicium in octuplum. Quid Apronius? non recusat. quid prætor? jubet recuperatores rejicere. *Decurias* scribamus. (*sc. arator dicit*) Quas *decurias*? (*respondet Verres*) de cohorte mea rejicies. *Scilicet hic* decuria *non est, ut Romæ, quod videbatur Hotomanno, numerus civium Rom. de conventu provinciali, quorum est, causas judicare, sed indiculus judicum delectorum ad causam aliquam cognoscendam & judicandam. Arator non postulat, ut sibi copia fiat decuriæ judicum, sed ut decuria judicum scribatur & deligatur.* * *in decurias etiam distributus erat ordo scribarum, reliquorumque ministrorum, qui magistratibus apparebant, unde* Verr. III, 79. Ad eos me scribas voca, si placet: noli hos colligere, qui - - - *decuriam* emerunt. *v. inprimis Vales. ad Ammian. XXVIII, 6. & alios, quos laudant Viri docti ad Sueton. Claud. 1.*

DECVRIARE. *in decurias conscribere, quod faciebant, qui, tribuum largitione corrumpendarum causa coitiones faciebant, unde de sodalitiis rei.* Planc. 18. doce *decuriasse* Plancium, conscripsisse populum. *ibid.* 19. tu doce Plancium sequestrem fuisse, largitum esse, conscripsisse, tribules *decuriavisse. Erat autem Plancius reus de sodalitiis. Sic Clodius seditionis causa dicitur populi fecem decuriasse.* Sext. 15. Cum vicatim homines conscriberentur, *decuriarentur.* Phil. VII, 6. non rursus improbos *decuriabit*? non sollicitabit agrarios? *Plane sic etiam est* centuriare; *de quo supra.*

DECV-

DEDI-

poteſt. cf. defictus.

DEFENDERE. *propulſare.* Roſc. Am. 1. Omnes injuriam novo ſcelere conflatam putant oportere *defendi.* Mur. 2. *defendere* pericula civium. * Quint. 13. ne locum ſuum, quem adhuc honeſtiſſime *defendit*, obtineat. * Verr. III, 90. id aliorum ſe feciſſe exemplo *defendat*, i. e. *contendat*, *defenſionis loco dicat.* * *velle aliquid, & e republica eſſe, dicere, idque ut fiat, oratione aliisque modis pugnare.* Roſc. Am. 47. me - - poſteaquam id, quod maxime volui, fieri non potuit; ut componeretur, id maxime *defendiſſe*, ut ii vincerent, qui vicerunt. * Defendere *non ſolum eſſe cum præpoſitione* a *ſed etiam* contra, *docent duo loci.* Orat. I, 39. ad Div. XI, 27.

DEFENSOR. *propulſator.* Muren. 2. *defenſor* periculi.

DEFENSIO. Coel. 4. Eſt brevis *defenſio* ad omnem iſtam orationem.

DEFENSTRIX. *e Ciceronis Timæo laudat Priſcianus p. 245.*

DEFERRE. *proprie eſt ad locum quemcumque portare.* Verr. IV, 57. Ita factus animo & corpore, ut multo appoſitior ad *deferenda*, quam ad auferenda ſigna eſſe videatur. Fr. Corn. 1. Sitellam ipſam *deferre.* ad Att. XIII, 2. Balbo epiſtolas *deferri* jubebis. &c. * *hinc pro* narrare. Fin. II, 17. ad amicos rem ita *deferres.* Verr. I, 25. is ad eum rem iſtam *defert.* * *Etiam Clientes dicuntur* cauſam deferre *ad patronos*, *quod alio modo* docere *dicitur.* Or. III, 13. * defert *etiam* rem, *qui deliberandi cauſa ad alios de re aliqua refert.* Verr. II, 7. Itaque decumanos convocat: rem *defert.* ſtatuunt illi atque decernunt &c. * defertur *etiam* res, *auxilii petendi cauſa.* ad Div. V, 8. ut intelligeres, nihil neque te ſcripſiſſe, neque quemquam tuorum fruſtra ad me *detuliſſe.* * *accuſator* nomen defert *ſc. ad prætorem, ejus, quem accuſare ſuſcepit, ut illud inter reos ſcribat, quod eſt* recipere nomen. Roſc. Am. 3. non nihil tamen in *deferendo nomine* ſecuti. *Sed non ſolum hominis nomen* defertur, *verum etiam* criminis nomen; *propterea, quod nonſolum nomen rei edendum apud prætorem eſt, quem accuſare aliquis conſtituit, ſed etiam crimen, cujus eum accuſaturus eſt.* Verr. II, 28. inimici Socrates ad Verrem, cum is ſacerdoti ſucceſſit, ejusdem *rei nomen deferunt* ſc. *capitalis* * deferunt *etiam calumniatores.* Agr. III, 1. quæ apud vos de me *deferunt*; *unde* delatores *dicuntur.* * *dicitur & pro* ultro offerre, conferre. Verr. V, 70. dormientibus beneficia *deferre.* ad Div. VI, 22. voluntatem ſuam ad aliquem *deferre.* cf. Phil. II, 20. Rabir. Po. 17. totum te ad me cum tuis copiis *detuliſti.* * *dare, committere.* ad Att. VI, 1. præfecturam *deferre* alicui. ad Div. XIII, 55. *deferre* alicui legationem. ad

Att. XIII, 12. tibi præconium *deferam.* * *eleganter est pro commendare aut reipublicæ, aut magistratui provinciali aliquem, ut ad honores eum provehat.* ad Att. V, 7. ait Pompejus, trinos se præfectos *delaturum. ibid.* 11. præfectos, quos voles, *deferto.* &c. *hoc genus deferendi commodum habet; commendati enim præfecti fiunt. alterum, cum ad ærarium deferuntur in beneficiis, bonos tantum est.* v. beneficium. & *Gronov. Sest. III, 17. p. 253. Locis ibi laudatis adde hunc* Balb. 28. Cæsar Balbum in prætura, in consulata præfectum fabrum *detulit.* * *eadem ellipsis* τȣ̃ ad ærarium *est in hac forma:* rationes deferre *pro* referre. ad Div. V, 20. quamquam justis de causis rationes *deferre* properarim; *nam apud ærarium deponebantur rationes provinciales. Sic* Phil. V, 5. *deferre* nomina judicum ad ærarium, *h. e. deponere.* * *Sic* SCta deferri *dicuntur, pro* referri. *Nam quod* ad Div. XII, 29. *est:* falsa senatus consulta tum *deferebantur pro* eo ep. 1. *est:* Senatus consulta falsa *referuntur: int. ad ærarium, ibi enim SCta servabantur.* * Dom. 5. malum *delatum;* opponitur *nativo.*

DEFERVESCO. Coel. 18. cum cupiditates *defervissent.* ad Div. IX, 2. dum *defervescit* hæc gratulatio. * Orat. 30. quantis illa clamoribus diximus de supplicio parricidarum? quæ nequaquam satis *deferbuisse* post aliquanto sentire coepimus. h. e. *in eo loco nos nimis indulsisse ingenio & studio juvenili eloquentiæ ingeniique demonstrandi, adeoque redundantiam ei loco inesse juvenilem & lasciviam.*

DEFICIO. ad Quirit. p. R. 1. ut quod odium in omnes bonos conceptum jamdiu continebant, id in me uno potius, quam in universa civitate *deficeret*, i. e. *desineret, in me ita se exsereret, ut simul consumeretur. Oratores dicuntur* deficere, *cum obmutescunt, & dicere desinunt memoria ingeniove destituti. Sed Viri docti locum corruptum existimant.* * Har. Resp. 19. ne patres principesque auxilio diminuti *deficiantur.* Defici & *participium* defectus, *sic simpliciter dici docuerunt Davisius ad Cæsar. B. C. III, 4. & Oudendorpius ibidem & ad Lucan. II, 567. V, 333.* &c. * *deserere.* Verr. III, 46. Leontina civitas me *defecit.*

DEFICTVS. ad Att. XIII, 23. Libri ad Varronem non morabantur; Sunt enim *defecti*, ut vidisti: tantum librariorum menda tolluntur. *Si vera est lectio, quam debemus Bosio, qui eam e MS. quem decurtatum vocat, reposuit,* defictus *est pro* perfectus. *Nam hunc sensum contextus postulat; & hunc verbo* defingere *tribuebat Bosius, quod præpositio* de *plerumque perfectionem & absolutionem facti significaret in compositis. Cato R. R. 77. dixit:* defingere panem, *pro* effingere. & *sic est*

etiam

etiam deformare & deformatio *de describendis figuris geometricis apud Vitruvium. cf. Salmas. ad Solin. p. 766. Sed me sic quidem satis illud defecti defendi puto. Lambinus, probante Graevio legebat*, detexti. *F. Gronovius* adfecti, *i. e. prope ad finem perducti. Idem quem dixi Bosius in uno Codice reperit*: defecti. *Quid si Cicero scripsit*: descripti. *Nam* ep. 21. *hoc verbo usus est*: Varroni quidem quae scripsi, te auctore, ita propero mittere, ut jam Romam miserim *describenda. Receperat descriptos libros Roma. Hinc scribit: non morabuntur, sunt enim jam Romae* descripti *& ad me redierunt; unumque illud, restat, ut menda librarii, si qua sunt, tollantur. Variatio potuit ex compendio scriptionis existere.*

DEFIGO. Leg. II, 8. *extr.* quaeque augur injusta, nefasta, vitiosa, dira *defixerit*. irrita infectaque sunto. Defigi *incantationibus & veneficiis dicuntur homines, cum iis vis coeundi cum femina aufertur, ut dudum docuere viri docti. vid. Grav. ad C. Rabir. 10. hinc augures quoque dicuntur aliquid defigere, quia defigendo potestatem agendi auferunt. Pertinet huc locus Senec. Benef. VI, 35. caput dira imprecatione* defigis. *Malebat tamen Lipsius*: dixerit, *Davisius*, edixerit; *praeter rem, ut mihi quidem videtur. defendit*: defixerit *Salmas. ad Solin.* p. 766. *ubi plura de hoc verbo.* * *pro refigere* ad Div. VII, 29. quo facilius te ad ver videre, & nostra *defigere* deportareque tuto possimus. *Sed alii hoc ipsum* refigere *pro* defigere *reponi volunt.* * Flacc. 1. Spem reliquorum in vestra potestate - *defixam* putetis. Dom. 39. doloris mei *defixum* judicium ad memoriam.

DEFINIRE. *deligere & destinare* Phil. VIII, 3. aedes sibi optimas, hortos, Tusculana, Albana *definiunt*. * *comprehendere. complecti.* Offic. III, 29. nam pirata non est perduellium numero *definitus*, sed communis hostis omnium. * Verr. III, 91. cur hinc praecipua lex injuriae *definitur*, i. e. *constituitur.* * Or. III, 3. oratio eis *definietur* viris. h. e. *ii tantum inducentur.* * Nat. D. II, 40. cursus ordinatos *definiunt*. * Div. II, 7. ex omni aeternitate *definita* sunt fataliter.

DEFINITE. *in specie, nominatim.* Orat. II, 27. de genere universo, vel *definite* de singulis hominibus &c. Balb. 14. Lex Gellia & Cornelia, quae *definite* potestatem Pompeio civitatem donandi dederat.

DEFLVO. ad Div. IX, 20. ubi salutatio *defluxit*. i. e. *abiit.* Sext. 32. ex novem tribunis unus *defluxit*, *mutavit sententiam, a meisque partibus decessit.* * Lael. 16. *defluere* in terram *dicuntur, quae pereunt.* * Tusc. I, 25. a necessariis artificiis ad elegantiora *defluximus*. i. e. *pervenimus.*

DEFORMO. Coel. 2. quæ accusatores hujus *deformandi* causa dixerunt; *ut eum deformem & turpem esse ostenderent.* * Cæcin. 5. quem supra *deformavi, est descripsi. v. Græv.*

DEFRINGERE. Or. III, 28. surculum *defringere*; *mutuari aliquid ex alia disciplina.*

DEFUNGOR. *eleganter dicitur de eo, qui levi aliqua jactura aut malo liberatur, majori, aut levi labore perficit, ut majore molestia carere possit.* ad Div. VIII, 1. hoc mendacio sc. *de morte tua*, si qua pericula impenderent, ut *defungeremur*, optavi. *dass wir damit loskommen mœchten. ibid.* X, 24. neque ego pro maximis beneficiis tuis tam vili munere *defungar* orationis. cf. Verr. III, 16. * Verr. V, 68. *defungi* honoribus.

DEFUSUS. Fin. II, 8. vinum *defusum* e pleno sit. *e Lucilio.*

DEGENERARE. a Zenone Tusc. II, 25. *deficere ab ejus placitis, cum sis Stoicus.*

DEGUSTARE. ad Att. IV, 8. tu velim Fabium cedere & istum convivam tuum *degustes.*

DEJICIO. *detraho, demo.* Tusc. I, 8. vide quantum mali de humana conditione *dejeceris.* Verr. V, 49. Si metum hunc Siciliæ *dejecero.* * Phil. IX, 4. *dejicere* aliquem de sententia. ad Att. XV, 11. cito *dejectus est* de illo inani sermone h. e. *eo reductus est, ut, quæ se facturum dixerat, omitteret.* * dejici *eleganter dicuntur, qui spem alicujus commodi, honoris, consequendi amittunt atque repulsam ferunt* ad Div. VIII, 4. *de petitore ædilitatis*: Nam M. Coelium promulgatio de dictatore subito *dejecit, dejectumque* magno clamore insecuta est. Muren. 36. Quintus Tubero Prætura *dejectus est.* Act. I. in Verr. 8. si me ædilitate dejecissent. * *de formulis*, de gradu, & de statu dejicere, *vid. in* gradus, & status. * Verr. IV, 40. præcipitem in forum aliquem *dejicere.* * *verbum rei militaris* Verr. III, 16. propugnaculum *dejicere.* * *vincere* Tusc. IV, 37. vitia ratione a se esse *dejecta.* * Rosc. Com. 2. hæc nomina sunt *dejecta* (sc. in tabulis) illæ (sc. tabulæ) in ordinem confectæ *sed pro* dejecta *alii mallent* disjecta *aut simile quid.* * Rosc. Am. 35. habeo dicere, quem contra morem majorum, minorem LX. annis, de ponte in Tiberim *dejecerit. Seniores LX. annis in comitiis cum pontem ex uno septo in alterum transirent, dejiciebantur, ne suffragium ferrent, unde depontani senes.* * dejici *dicuntur etiam in edicto prætoris, qui vi de fundo aut alia possessione aliqua pulsi sunt.* Cæcin. 8. ut, unde *dejecisset*, restitueret. *cf* c. 11. 12. Quint. 25. * Phil. I, 1. nec a republ. *dejiciebam* oculos cf. Verr. IV, 15. * Quint. 6. *dejicere* libellos sc. *quibus auctio proscripta.*

DEJUNCTUS. Cæcin. 32.

de-

dejuncta interdicta. i. e. *diversa*.

DELABOR. ad Att. XII, 47. eo magis *delabor* ad Clodiam, *h. e. eo magis inclino in eam partem, ut Clodiæ hortos emam*. - ad Q. Fr. I, 1. Sed nescio quomodo ad præcipiendi rationem *delapsa est* oratio mea. * *oriri*. Or. III, 57. *delapsa sunt* ab his plura genera.

DELECTVS. delecti *iidem, qui principes civitatis, sunt*. Sext. 49. cf. Vatin. 9.

DELEGATIO. ad Att. XII, 3. *delegatio* a mancipe v. delegare.

DELEGARE. *in re pecuniaria dicitur* delegare; *qui non ipse de arca soluit, sed ad alium remittit creditorem per attributionem* (v. attributio), *a quo pecuniam accipiat, quod & solvere ab alio dicitur; unde deinde ceteræ rationes dicendi ducuntur, cum, quod ipsi facere debebamus, id per alterum fieri curamus, & qui id a nobis petunt, ad alium rejicimus: unde & pro* transferre *dicitur*. ad Att. XII, 12. Balbi regia conditio, est *delegandi ad q. l. v. Gronov. ut & obs. I, 20. ibid.* XIII, 46. Quinto *delegabo*, si quid æri meo alieno superabit. Dom. 7. petebatur a me frumenti copia, annonæ vilitas - - - *delegavi* amico locupletiori &c. ad Div. VIII, 1. quod hunc laborem alteri *delegavi*. Orat. II, 28. extr. Sed hæc ipsa, quæ nunc *ad* me *delegare* vis (*oratione, laude tua*), ea semper in te eximia & præstantia fuerunt. Fontej. 4. quid si hoc crimen optimis nominibus *delegare* possumus? *perquam eleganter hoc sensu: quid si hoc crimen ad eos transferamus, qui facile fateantur, se hoc, quod crimini Fontejo datur fecisse, quod officii ratio postularet. Itaque sic pergit*: & ita, ut non culpam in alios transferamus. Sed ut doceamus, eos isti munitioni præfuisse, qui facile officium suum & præstare & probare possunt. * *Difficilis locus est, in quo hoc etiam verbum occurrit* ad Div. VII, 5. *ex epistola Cæsaris*: M. Orfium, quem mihi commendas, vel regem Galliæ faciam, vel hunc Leptæ *delega*. Si vis tu ad me alium mitte, quem ornem. *Ceterum locus est obscurus, rei ipsius & historiæ ignoratione, ut vere judicat Victorius*.

DELICATVS. *de pueris & ancillis pulchris & elegantibus, sensu honesto*. Milon. 10. *delicatus* comitatus ancillarum puerorumque. *v. Burm. ad Petron. c. 63.* * *mollis, effeminatus, de hominibus & rebus; libidini luxuive deditus*. Brut. 53. adolescens *delicatus*. N. D. I, 37. Epicurus, quasi pueri *delicati*, nil cessatione melius existimat. Muren. 9. Asia *delicata*. ibid. 35. juventus (*hominis*) *delicata*. Tusc. II, 11. vita *delicata*. Orat. II, 64. cum haberet filium *delicatiorem*. Fin. V, 5. ratio *delicatior* molliorque, quam virtutis vis gravitasque postulat *de eorum sententia*

Att. XIII, 12. tibi præconium deferam. * *eleganter est pro commendare aut reipublicæ, aut magistratui provinciali aliquem, ut ad honores eum provehat.* ad Att. V, 7. ait Pompejus, trinos se præfectos *delaturum. ibid.* 11. præfectos, quos voles, *deferto.* &c. *hoc genus deferendi commodum habet; commendati enim præfecti fiunt. alterum, cum ad ærarium deferuntur in beneficiis, honos tantum est.* v. beneficium. & *Gronov. Sest. III, 17. p. 253. Locis ibi laudatis adde hunc* Balb. 28. Cæsar Balbum in prætura, in consulata præfectum fabrum *detulit.* * *eadem ellipsis* τῶ ad ærarium *est in hac forma*: rationes deferre *pro* referre. ad Div. V, 20. quamquum justis de causis rationes *deferre* propeRarim; *nam apud ærarium deponebantur rationes provinciales. Sic* Phil. V, 5. *deferre* nomina judicum ad ærarium, *h. e. deponere.* * *Sic* SCta deferri *dicuntur, pro* referri. *Nam quod* ad Div. XII, 29. *est*: falsa senatus consulta tum *deferebantur pro* eo ep. 1. *est*: Senatus consulta falsa *referuntur*: *int. ad ærarium, ibi enim SCta servabantur.* * Dom. 5. malum *delatum*; opponitur *nativo.*

DEFERVESCO. Coel. 18. cum cupiditates *defervissent.* ad Div. IX, 2. dum *defervescit* hæc gratulatio. * Orat. 30. quantis illa clamoribus diximus de supplicio parricidarum? quæ nequaquam satis *deferbuisse* post aliquanto sentire coepimus. h. e. *in eo loco nos nimis indulsisse ingenio & studio juvenili eloquentiæ ingeniique demonstrandi, adeoque redundantiam ei loco inesse juvenilem & lasciviam.*

DEFICIO. ad Quirit. p. R. 1. ut quod odium in omnes bonos conceptum jamdiu continebant, id in me uno potius, quam in universa civitate *deficeret*, i. e. *desineret, in me ita se exsereret, ut simul consumeretur. Oratores dicuntur* deficere, *cum obmutescunt, & dicere desinunt memoria ingeniove destituti. Sed Viri docti locum corruptum existimant.* * Har. Resp. 19. ne patres principesque auxilio diminuti *deficiantur.* Defici & *participium* defectus, *sic simpliciter dici docuerunt Davisius ad Cæsar. B. C. III, 4. & Oudendorpius ibidem & ad Lucan. II, 562. V, 332.* &c. * *deserere.* Verr. III, 46. Leontina civitas me *defecit.*

DEFICTVS. ad Att. XIII, 23. Libri ad Varronem non morabantur; Sunt enim *defecti*, ut vidisti: tantum librariorum menda tolluntur. *Si vera est lectio, quam debemus Bosio, qui eam e MS. quem decurtatum vocat, reposuit,* defictus *est pro* perfectus. *Nam hunc sensum contextus postulat; & hunc verbo* defingere *tribuebat Bosius, quod præpositio* de *plerumque perfectionem & absolutionem facti significaret in compositis. Cato R. R. 77. dixit*: defingere panem, pro effingere. & *sic est*

etiam

etiam deformare & deformatio *de describendis figuris geometricis apud Vitruvium. cf. Salmas. ad Solin. p. 766. Sed ne sic quidem satis illud* defecti *defendi puto. Lambinus, probante Gravio legebat*, detexti. *F. Gronovius* adfecti, *i. e. prope ad finem perducti. Idem quem dixi Bosius in uno Codice repe-rit*: defecti. *Quid si Cicero scripsit*: descripti. *Nam ep.* 21. *hoc verbo usus est*: Varroni quidem quæ scripsi, te auctore, ita propero mittere, ut jam Romam miserim *describenda. Receperat descriptos libros Roma. Hinc scribit: non morabuntur, sunt enim jam Romæ* descripti *& ad me redierunt; unumque illud, restat, ut menda librarii, si qua sunt, tollantur. Variatio potuit ex compendio scriptionis existere.*

DEFIGO. Leg. II, 8. *extr.* quæque augur injusta, nefasta, vitiosa, dira *defixerit*. irrita infectaque sunto. Defigi *incantationibus & veneficiis dicuntur homines, cum iis vis coeundi cum femina aufertur, ut dudum docuere viri docti. vid. Græv. ad C. Rabir. 10. hinc augures quoque dicuntur aliquid defigere, quia defigendo potestatem agendi auferunt. Pertinet huc locus Senec. Benef. VI, 35.* *caput dira imprecatione* defigis. *Malebat tamen Lipsius*: dixerit, *Davisius*, edixerit; *præter rem, ut mihi quidem videtur. defendit*: defixerit *Salmas. ad Solin.* p. 766. *ubi plura de hoc verbo.* * *pro* refigere ad Div. VII, 29. quo facilius - te ad ver, videre, & nostra *defigere* deportareque tuto possimus. *Sed alii hoc ipsum* refigere *pro* defigere *reponi volunt.* * Flacc. I. Spem reliquorum in vestra potestate - *defixam* putetis. Dom. 39. doloris mei *defixum* judicium ad memoriam.

DEFINIRE. *deligere & destinare* Phil. VIII, 3. ædes sibi optimas, hortos, Tusculana, Albana *definiunt*. * *comprehendere. complecti.* Offic. III, 29. nam pirata non est perduellium numero *definitus*, sed communis hostis omnium. * Verr. III, 91. cur hinc præcipua lex injuriæ *definitur*, i. e. *constituitur*. * Or. III, 3. oratio eis *definietur* viris. h. e. *ii tantum inducentur*. * Nat. D. II, 40. cursus ordinatos *definiunt*. * Div. II, 7. ex omni æternitate *definita* sunt fataliter.

DEFINITE. *in specie, nominatim.* Orat. II, 27. de genere universo, vel *definite* de singulis hominibus &c. Balb. 14. Lex Gellia & Cornelia, quæ *definite* potestatem Pompeio civitatem donandi dederat.

DEFLVO. ad Div. IX, 20. ubi salutatio *defluxit*. i. e. *abiit*. Sext. 32. ex novem tribunis unus *defluxit*, *mutavit sententiam, a meisque partibus decessit*. * Lael. 16. *defluere* in terram *dicuntur, quæ pereunt*. * Tusc. I, 25. a necessariis artificiis ad elegantiora *defluximus*. i. e. *pervenimus*.

DEFORMO. Coel. 2. quæ accusatores hujus *deformandi* causa dixerunt; *ut eum deformem & turpem esse ostenderent.* * Cæcin. 5. quem supra *deformavi, est descripsi. v. Græv.*

DEFRINGERE. Or. III, 28. surculum *defringere ; mutuari aliquid ex alia disciplina.*

DEFVNGOR. *eleganter dicitur de eo, qui levi aliqua jactura aut malo liberatur, majori, aut levi labore perficit, ut majore molestia carere possit.* ad Div. VIII, 1. hoc mendacio sc. *de morte tua*, si qua pericula impenderent, ut *defungeremur*, optavi. *dass wir damit loskommen mæchten. ibid.* X, 24. neque ego pro maximis beneficiis tuis tam vili munere *defungar* orationis. cf. Verr. III, 16. * Verr. V, 68. *defungi* honoribus.

DEFVSVS. Fin. II, 8. vinum *defusum* e pleno sit. *e Lucilio.*

DEGENERARE. a Zenone Tusc. II, 25. *deficere ab ejus placitis, cum sis Stoicus.*

DEGVSTARE. ad Att. IV, 8. tu velim Fabium cedere & istum convivam tuum *degustes.*

DEJICIO. *detraho, demo.* Tusc. I, 8. vide quantum mali de humana conditione *dejeceris.* Verr. V, 49. Si metum hunc Siciliæ *dejecero.* * Phil. IX, 4. *dejicere* aliquem de sententia. ad Att. XV, 11. cito *dejectus est* de illo inani sermone h. e. *eo reductus est, ut, quæ se facturum dixerat, omitteret.* * dejici *eleganter dicuntur, qui spem alicujus commodi, honoris, consequendi amittunt atque repulsam ferunt* ad Div. VIII, 4. *de petitore ædilitatis:* Nam M. Coelium promulgatio de dictatore subito *dejecit, dejectumque* magno clamore insecuta est. Muren. 36. Quintus Tubero Prætura *dejectus est.* Act. I. in Verr. 8. si me ædilitate dejecissent. * *de formulis*, de gradu, & de statu dejicere, *vid. in* gradus, & status. * Verr. IV, 40. præcipitem in forum aliquem *dejicere*, * *verbum rei militaris* Verr. III, 16. propugnaculum *dejicere.* * *vincere* Tusc. IV, 37. vitia ratione a se esse *dejecta.* * Rosc. Com. 2. hæc nomina sunt *dejecta* (sc. in tabulis) illæ (sc. tabulæ) in ordinem confectæ *sed pro dejecta alii mallent* disjecta *aut simile quid.* * Rosc. Am. 35. habeo dicere, quem contra morem majorum, minorem LX. annis, de ponte in Tiberim *dejecerit. Seniores LX. annis in comitiis cum pontem ex uno septo in alterum transirent, dejiciebantur, ne suffragium ferrent, unde depontani senes.* * dejici *dicuntur etiam in edicto prætoris, qui vi de fundo aut alia possessione aliqua pulsi sunt.* Cæcin. 8. ut, unde *dejecisset*, restitueret. *cf* c. 11. 12. Quint. 25. * Phil. I, 1. nec a republ. *dejiciebam* oculos cf. Verr. IV, 15. * Quint. 6. *dejicere* libellos sc. *quibus auctio proscripta.*

DEJVNCTVS. Cæcin. 32.

dejuncta interdicta. i. e. *diversa*.

DELABOR. ad Att. XII, 47. eo magis *delabor* ad Clodiam, *h. e. eo magis inclino in eam partem, ut Clodiæ hortos emam*. - ad Q. Fr. I, 1. Sed nescio quomodo ad præcipiendi rationem *delapsa est* oratio mea. * *oriri*. Or. III, 57. *delapsa sunt* ab his plura genera.

DELECTVS. delecti *iidem, qui principes civitatis, sunt*. Sext. 49. cf. Vatin. 9.

DELEGATIO. ad Att. XII, 3. *delegatio* a mancipe *v*. delegare.

DELEGARE. *in re pecuniaria dicitur* delegare, *qui non ipse de arca solvit, sed ad alium remittit creditorem, per attributionem* (v. attributio), *a quo pecuniam accipiat, quod & solvere ab alio dicitur; unde deinde ceteræ rationes dicendi ducuntur, cum, quod ipsi facere debebamus, id per alterum fieri curamus, & qui id a nobis petunt, ad alium rejicimus: unde & pro* transferre *dicitur*. ad Att. XII, 12. Balbi regia conditio est *delegandi ad q. l. v. Gronov. ut & obs. l, 20. ibid.* XIII, 46. Quinto *delegabo*, si quid æri meo alieno superabit. Dom. 7. petebatur a me frumenti copia, annonæ vilitas - - - *delegavi* amico locupletiori &c. ad Div. VIII, 1. quod hunc laborem alteri *delegavi*. Orat. II, 28. extr. Sed hæc ipsa, quæ nunc *ad* me *delegare* vis (*oratione, laude tua*), ea semper in te eximia & præstantia fuerunt. Fontej. 4. quid si hoc crimen optimis nominibus *delegare* possumus? *perquam eleganter hoc sensu: quid si hoc crimen ad eos transferamus, qui facile fateantur, se hoc, quod crimini Fontejo datur fecisse, quod officii ratio postularet. Itaque sic pergit*: & ita, ut non culpam in alios transferamus. Sed ut doceamus, eos isti munitioni præfuisse, qui facile officium suum & præstare & probare possunt. * *Difficilis locus est, in quo breve etiam verbum occurrit* ad Div. VII, 5. *ex epistola Cæsaris*: M. Orfium, quem mihi commendas, vel regem Galliæ faciam, vel hunc Leptæ *delega*. Si vis tu ad me alium mitte, quem ornem. * *Ceterum locus est obscurus, rei ipsius & historiæ ignoratione, ut vere judicat Victorius*.

DELICATVS. *de pueris & ancillis pulchris & elegantibus, sensu honesto*. Milon. 10. *delicatus* comitatus ancillarum puerorumque. *v. Burm. ad Petron. c. 63.* * *mollis, effeminatus, de hominibus & rebus; libidini luxuive deditus*. Brut. 53. adolescens *delicatus*. N. D. I, 37. Epicurus, quasi pueri *delicati*, nil cessatione melius existimat. Muren. 9. Asia *delicata*. ibid. 35. juventus (*hominis*) *delicata*. Tusc. II, 11. vita *delicata*. Orat. II, 64. cum haberet filium *delicatiorem*. Fin. V, 5. ratio *delicatior* molliorque, quam virtutis vis gravitasque postulat *de eorum senten*-

cia, qui in felicitatis & summi boni parte non unam virtutem, sed etiam voluptatem aut hujusmodi quid ponunt. Offic. I, 40. *delicatum* aliquem sermonem inferre *sc. de pulchris hominibus, de amore, de rebus venereis, qualis ille Sophoclis erat, cum diceret Pericli, obvio puero formoso: O puerum pulchrum!* ad Att. II, 14. *delicatum* convivium, *quod* ἀσελγές *vocat ep. 12.* Or. III, 25. quanto molliores sunt & *delicatiores* in cantu flexiones & falsæ voculæ, quam certæ & severæ. * *concinnus, elegans*, Pison. 29. *delicatissimi* versus * *suavis, jucundus.* Verr. V, 40. *delicatissimum* litus * delicatus *est etiam homo intelligens deliciarum,* (v. deliciæ) *& iis abundans.* Verr. IV, 57. populus potius haberet, quam elegantissimus & eruditissimus Verres? nimirum contra dici nihil potest. Nostrum enim unusquisque, qui tam beati, quam iste est, non sumus, tam *delicati* esse non possumus &c. Verres hæc habeat domi &c. * e Parad. I, 3. *laudantur* delicatæ pateræ, *tanquam genus deliciarum in supellectili; & ita est in quibusdam libris; neque absurde. Nam* delicatum *est in his rebus usitatum latinis, quas & delicias vocant; &* delicata *dicuntur omnia, quæ ad magnificentiam & ostentationem pertinent v. Cuper. Obs. I, 3. Sed illud alterum* filicatæ *est ex melioribus & antiquioribus Codd. & ipsum quoque usitatum est in hoc genere.*

DELICIAE. *elegantissima & pulcherrima supellectilis genera, ut aurum argentumque cælatum, vestes stragulæ, tabulæ pictæ & similia.* Verr. IV, 23. Sic Haluntini, excussis *deliciis* (h. e. crustis & emblematis) cum argento puro domum reverterunt. * *magnificentia & ostentatio, quæ pretiosa suppellectili quæritur.* Paradox. I, 3. num ullam cogitationem habuisse videntur - - aut argenti ad avaritiam aut amœnitatum ad delectationem, aut supellectilis *ad delicias*, aut epularum ad voluptates * *studium hujus elegantiæ & magnificentiæ* Verr. IV, 57. Etiamne hujus operarii studia & *delicias* perferetis. * *amores & elegantiæ hominum amoribus deditorum.* Coel. 19. *init.* amores autem & *deliciæ* hæ, quæ vocantur. &c. * *ipsi homines utriusque generis, qui amantur* Dom. 24. Cum alter se Catilinæ *delicias* fuisse diceret. * *in oratione* deliciæ *sunt concinnæ sententiæ, arguti, certi & circumscripti ambitus verborum,* Orat. 12. longissime tamen ipsi a talibus *deliciis* vel potius ineptiis abfuerunt.

DELIGERE. *ejicere.* Vatin. 14. subsellia dissiparit, urnas *delegerit &c. ubi. vid Græv.* Cæcin. 27. Si ingressum modo *delegeris. Sic enim ibi e MS. Erf. reposuit Grævius, cum ante esset:* dejeceris.

DE-

DELINITOR. Brut. 70. judex, cujus *delinitor* debet esse orator.

DELIQVESCO. Tusc. IV, 17. alacritate futili gestiens *deliquescit*.

DELITESCO. Balb. 2. in mendacio *delitescere*. Acad. IV, 5. in eorum auctoritate *delitesceret*.

DELITVS. Verr. I, 55. *delitum* tectorium. in fragm. epp. *sunt etiam* ceræ & literæ *delitæ*.

DELVMBO. Orat. 6. *delumbare* sententias *dicitur*, *qui minutis numeris & oratione incisa earum vim minuit*.

DEMENTIA. *in plur. de magnificentia*, ad Att. IX, 9. cave contemnas ejus *dementias*.

DEMERE. Petit. Cons. 2. extr. qui capita *demebant* &c. *alii legunt :* demetebant. *quod probat Burmann. ad Valer. Argon. III, 670. ubi hæc verba confundi in libris solere docet. cf. eundem ad Suet. Caium. c. 33.*

DEMERSVS. Sull. 31. *demersam* patriam extuli.

DEMITTO ad Div. X, 8. cum in eum casum me fortuna *demisit*.

DEMISSUS *pro modesto & pudente homine* Muren. 40. sit apud vos modestiæ locus, sit *demissis* hominibus perfugium, sit auxilium pudori.

DEMONSTRARE *narrare, dicere*. Inv. I. 31. apud Socraticum Aeschinem *demonstrat* Socrates, cum Xenophontis uxore & cum ipso Xenophonte Aspasiam locutam. ad Div. III, 3. mihi Fabius *demonstravit*, me a te plurimi fieri. *ibid.* IX, 24. Spurinna, cum ei rem *demonstrassem*, & vitam tuam superiorem exposuissem, magnum periculum summæ reip. *demonstrabat*, nisi ad superiorem consuetudinem revertisses. * *de actore, explicare, agere.* in Caecil. 13. *demonstrare* causam non posses. * *demonstrare dicitur etiam de interpretibus antiquitatum & rerum in quoque loco memorabilium.* Verr. IV, 59. nam ut ante *demonstrabant*, quid ubique esset, &c.

DEMONSTRATIO. *institutio, doctrina* Or. III, 55. *demonstratio* hujus generis & doctrina vulgaris est. * *interpretatio antiquitatum & rerum memorabilium.* Verr. IV, 59. itaque nunc conversam habent *demonstrationem* suam.

DEMOVEO. Caecin. 15. *demovere* de certo statu. *e gladiatoria petitum est.* Dom. 26. *demovetur* a republ. similis labes inposterum. *h. e. cavetur, ne ei in posterum accidere, possit.*

DEMVM. *tandem*. Tusc. V, 37. exilium quantum *demum* a perpetua peregrinatione differt.

DENARIVS. *est nummus qui, cum sestertius duos asses cum dimidio valebat, decem asses valebat: postea sedecim, cum unius sestertii quatuor asses erant. respondet Græcorum* drachmæ. Quint. 4. Decidis statuisque tu, quid

lud interitus quasi *denunciatam* nobis ab Antonio. Agr. II, 5. oculis *denunciare* omnibus vim tribunitiam cf. ad Att. II. 21, 23. &c. * *mandare.* Or. III, 36. plus attulisti, quam tibi esset tributum a nobis ac *denunciatum.* ad Div. XIII, 77. si quid tibi opus sit, ne dubitent mihi jure suo *denunciare.* * *polliceri quid facturi simus.* ad Att. XIII, 12. Jam Varro mihi *denunciaverat* magnam sane & gravem προσφώνησιν. * *profiteri, ostendere.* Or. I, 22. *denunciare* se paratum. Planc. 22. *denunciasti* quid de summa reipubl. sentires. * *Etiam de interpretationibus haruspicum dicitur.* Div. II, 13. tum hereditates, tum damna *denunciant.* Rosc. Com. 9. Venisti domum ultro Roscii: satisfecisti, quod temere commisisses, *in judicium* ut *denunciaret*, rogasti, ut ignosceret; te affuturum negasti &c. Denunciares *legendum vidit recte Hotomannus, & contextus docet.* Denuncio in judicium, *si lectio sana est, significat*, jubeo in judicio adesse, ad judicem venire. *itaque subjicit*: negasti te affuturum.

DENVNCIATIO. Sull. 18. Catilinæ *denunciatione* venisti; *ab eo jussus venire.* * Or. II, 19. prima *denunciatio*, *dicitur, cum in exordio auditorum attentum esse jubemus,* * *comminatio* ad Div. XI, 20. *denunciatione* periculi terrere. * *professio, promissio. ibid.* X, 8. præmatura *denunciatio* boni civis imparati, quam periculosa esset, ex casu collegæ videbam.

DEPASCI. Leg. I, 21. *depasci* veterem Academiæ possessionem non sinemus. Or. II, 23. stilo *depascere* luxuriem orationis.

DEPELLERE. Tusc. III, 32. ut sibi turpitudinem *depelleret.* h. e. *se a turp. liberaret.* Sext. 19. interfectus esset is, qui hac una medicina potuit a communi peste reip. *depelli.* ad Div. V, 20. ut multa tam gravis Mario *depellatur.* * Brut. 87. Longi sermonis initium *depulisti.* Attice. *Sed hæc lectio mihi absurda videtur. Nostra habet*: pepulisti. *Manutius & Lambinus dedere*: detulisti. * Part. 12. Aut jure factum *depellitur*, aut ulciscendi doloris gratia &c. *Lambin.* defenditur; *quod est Ciceronianum v.* defendere. *Sed quid est* defendere *proprie, nisi* depellere?

DEPENDERE. *solvere.* ad Div. I, 9. tibi *dependendum* est, quod pro illo spopondisti. cf. ad Att. I, 8. extr. *Sic* Catil. IV, 5. Sext. 67. *dependere* pœnas.

DEPICTVS. Orat. 12. nimis *depicta* i. e. *ornata.*

DEPLORARE. Verr. II, 27. ne *deplorare* quidem *de* suis incommodis liceat.

DEPONERE. ad Div. XIII, 1. *deponere* ædificationem ad Div. V, 2. *deponere* provinciam in concione. ad Div. II, 17. rationes Apameæ *deponere* cogitabamus. ad Div. I, 5. causam *deponere* i. e. *relinquere.*

tur universis. Or. II, 33. *descripta* generatim; *pro quo mox*: *in* certa genera coacta. *ibid.* ut quæ sint in jure, vel apte *describere*, vel ornate illustrare possit. *ibid.* 71. in multa genera *describere.* * *ab hac dividendi significatione multæ formulæ dicendi ducuntur, quas ita possis interpretari, ut nulla divisionis mentio fiat; sed semper ad divisionem aliquam respicitur Sic* Verr. V, 25. *Describere* civitatibus summas pecuniarum ad Div. XII, 1. pecuniæ maxime *describuntur.* ad Q. Fr. I, 1. vectigal *describere. In quibus omnibus* describere *reddi potest*: imperare, *sed ita ut intelligas, imperatum esse ita, ut sit constitutum simul, quantum quæque civitas daret.* Offic. I, 34. jura *describere.* Verr. V, 11. *describere* jura æquitate. Leg. II, 5. jura sunt varie & ad tempus *descripta* populi. Off. I, 16. quæ *descripta sunt* legibus & jure civili, hæc ita teneantur, ut sit constitutum. Sext. 42. nondum *descripto* jure civili. Acad. IV, 36. officia *describere*, Jura describere, *idem est, quod* jura dare, constituere; *sed propterea* jura describere *pro* dare *dicitur, quia in juribus dandis discrimen servatur ordinum, ætatum &c. quamquam in nonnullis harum formularum etiam respici potuit ad illam alteram significationem, qua pro* definire *dicitur.* Verr. II, 54. *describebat* censores binos in singulas civitates, est; faciebat, creabat, *ut eodem capite est; sed* describere *est pro* facere, *quia censores CXXX facti sunt* (c. 55.) *ita, ut totus ille numerus censorum civitatibus distribueretur, & singulæ binos acciperent.* * describere *est etiam* definire; *unde, de quo* definire *dici potest, de eodem etiam* describere *dicitur.* Or. I, 49. *describere* finibus ingenii sui. &c * describere *dicuntur etiam mathematici, cum formas geometricas scribunt.* Cato. 14. * describere *aliquem dicunt, qui eum quidem non nominant, sed ita de eo loquuntur, ut facile intelligi possit, de quo sermo sit. unde pro innuere, significare. in qua ratione dicendi sæpe accedit ista vis, ut contumeliæ causa id fieri innuatur.* ad Q. Fr. II, 3. Crassum *descripsit.* Mil. 18. Videlicet illi me latronum *describebant.* Sull. 29. quia sunt *descripti* consulares. *h. e. ab accusatore oratione designati.* Pison. 28. non mehercule contumeliæ causa *describam* quemquam, præsertim ingeniosum &c. Phil. II, 44. ista tua minime avara coniux, quam ego sine contumelia *describo.*

DESCRIPTIO. *distributio.* Offic. I, 7. privatarum possessionum *descriptio.* Flacc. 14. in *descriptione* æquabili sumtus. Off. I, 27. est decori *descriptio* duplex. *h. e. in duas formas distribuitur.* * *ordo, qui sc. ab apta distributione rerum & partium pendet. die Einrichtung und Ordnung.* Off. I, 39. ædificandi

candi *descriptio*. Or. II, 9. aut si via ulla traditur -- *descriptionis* atque ordinis. Cato. 17. atqui ego ista sum dimensus, mei sunt ordines, mea *descriptio*: multæ etiam istarum arborum mea manu sunt satæ. Sext 65. *descriptio* civitatis. Leg. III, 2. magistratuum *descriptione* omnis reip. moderatio continetur. *descriptio *etiam dicitur, eodem modo, ut* descriptus, *cum homines centuriantur & decuriantur, de quibus suo loco dictum est.* Planc. 18. decuriatio tribulium, *descriptio*, populi, suffragia largitione devincta.* *de formis geometrarum, ut* describere. Tusc. II, 17. nisi quid erat numeris aut *descriptionibus* explicandum.

DESCRIPTUS. *divisus, ad certas, partes aut classes redactus, constitutus.* Catil. II, 6. quemadmodum ei esset ratio totius belli *descripta*. ad Att. XVI, 5. o! dies -- lepide *descriptos* &c. v. *describere.* * *ordine factus.* Fin. III, 22. natura nihil est aptius, nihil *descriptius*. * Har. R. 28. suffragia *descripta* tenentur a paucis. h e. *pauci quidam & potentes homines ita habent in sua potestate suffragia centuriarum & tribuum, ut cuique imperent, cui suffragium det. v. Græv. ad h. l. male olim legebatur*: districta, *quod, ut cetera hujusmodi, servavit nova Italorum editio Nizoliani thesauri.* * Planc. 20. Vocatæ tribus, latum suffragium, *descriptæ* tribus, renunciatæ. *Nihil hic interpretes. E Cod. Erf. notat Grævius*: diribitæ *Sed ea lectio nihili est.* Diribitio *enim refertur ad tabellarum distributionem: quid autem* diribitio *post suffragia lata. Cogitabam aliquando*: diremtæ *ex quo fieri potuit*: diribitæ. *Sed* descriptæ *etiam explicari potest. Nempe post lata suffragia & diremta, punctis notabantur in tabulis, unde* punctum *pro* suffragio. *v.* punctum; *id dici commode posse putem*: tribus describere. Describere *dici pro*: in tabulas referre, *docet Schulting. ad Calpurn. Declam. subjectam Quinctilianeis p. 794* * Dom. 5. cum decuriatos ac *descriptos* haberes exercitus perditorum, *in quo descriptus idem est, quod decuriatus, nam* describuntur *milites, cum decuriantur aut centuriantur; sc. in decurias & centurias. pro* describere *hoc sensu, dicitur etiam* conscribere, Planc. 18. *nam cum decuriantur, conscribuntur, sc. in decurias. v.* Conscribere.

DESERERE. ad Att. III, 19. non *deseram* preces fratris, nec ceterorum promissa, nec spem uxoris, nec obsecrationem filiæ, nec fideles literas tuas. Tusc. I, 46. tardius *deseret* famа Curtium.

DESERVIRE. *in bonam & malam partem dicitur.* Verr. III, 98. si vobis *deserviunt* suo labore. Sull. 9. si vigiliæ meæ *deserviunt* amicis. Offic. I, 30. cuivis *deserviant*, dum, quod ve-

standi vim habet de altero ex IV. de Fin. *mox dicemus. in tertio ex Sueton. Neron.* 19. *est* dispicere *quod a* despicere *differt, ut suo loco docebimus, neque adeo huc pertinet; quamquam hic tantum est operarum vitio, nam Graevius voluit:* despicere, *ut est in ejus Suetonio. Sed ibi rectius legitur* dispicere, *cum Cel. Burmanno & aliis.* Despicere h. l. *idem est, quod aliis locis Cicero dicit:* dejicere oculos, *quod faciunt, qui alicui rei attendere desinunt. v.* Dejicere. * Fin. IV, 23. catuli, qui jam *despecturi sunt*, cæci æque & ii qui modo nati. *ibid.* 24. catuli æque cæci priusquam *despexerunt. Sed post Lambinum Davisius recte vidit legendum esse & reposuit:* dispecturi & dispexerunt. *de quo verbo post dicetur. Verba hujus generis confundi cum ab interpretibus tum a librariis notissimum est.* Sic, degredi, digredi, destringere, distringere &c. *v. Burmann. ad Sueton. Neron. l. c.*

DESPICIENTIA. Off. II, 11. *despicientia* animi h. e. *quæ est in animo, qua utitur animus.*

DESPONDERE. *spondendo polliceri, unde filios & filias despondere parentes dicuntur, quia interrogati:* Spondes? *respondent:* Spondeo. *sed singulare est ap. Cœlium* ad Div. VIII, 7. *de sponso: despondere* sibi filiam alterius. * *hinc ad alias traducitur.* ad Att. XI, 6. L. Lentulus sibi Cæsaris hortos & Bajas *despondérat.* i. e. *sibi pactus erat, aut certe speraverat, victo Cæsare, hæc a Pompejo præmii loco sibi destinaverat. ibid.* XIII, 12. Illam περὶ τελῶν σύνταξιν Bruto *despondimus*; *destinavimus inscribere Bruto.* ad Div. XII, 9. hæc spes *despondetur* anno consulatus tui; *quod omnes putant, te demum consule, aliquid sperari posse.*

DESPONSUS. *destinatus, speratus.* Har. Resp. 3. *desponsam* & destinatam laudem alicui præripere. Prov. Conf. 15. ut provinciam *desponsam*, non decretam habere videatur. ad Att. I, 13. *desponsam* homini jam Syriam ademi.

DESTINATUS. Tusc. II, 2. certis *destinatisque* sententiis addicti.

DESTITUO. *constituo.* Verr. III, 36. *destitui* alios in convivio. Verr. V, 42. nudus pæne est *destitutus. v. Græv. ad. Ep. ad Div. IX,* 22. *hinc est in sensu obsceno ad Div. l. c.:* Ita *destituit* me nudum *sc. comprimendi causa.* * *exponere aliquem periculis, alterius potestati obnoxium reddere.* Phil. V, 12. qui ne sorti quidem fortunas nostras *destituit*, sed libidini cujusque nos addicit. *Non erat, quare Græ*vius destinavit *legeret.* v. destitutus. *Scil. res destituitur, ponitur in medio, de qua sortitio fit, ut cedat ei, cui sorte obvenit.* * *relinquere, deserere.* ad Att. III, 15. Italiam in me erectam, *destitui* ac reliqui

diversorium pro deversorium, *v. Heinsius ad Ovid. Amor. II, 6, 9. & praeterea quos laudat Burm. ad Petron. 10. scil.* deverti *est aliquo se convertere, in quo tamen etiam respicitur ad locum unde veneris. Sed* diverti *dicitur de duobus, qui diversam viam instituunt, unde ipsum* diversum *est, & illud:* diversi abiere; divortium *&c.*

DEVINCIO. *de periodis.* Brut. 37. verba comprehensione *devincire.* Orat. 25. nec acervatim multa frequentans una complexione *devinciet.* v. Vincire. * Fat. 9. qui introducunt causarum seriem sempiternam, ii mentem hominis, voluntate libera spoliatam, necessitate fati *devinciunt.* * *retinere in audiendo, attentum reddere.* Brut. 80. duo summe tenuit, ut & rem illustraret differendo, & animos eorum, qui audirent, *devinciret* voluptate * *in potestatem suam redigere.* Pison. 13. *de Pompejo, ut nobis nocere non possit,* qui omnes omnium gentium partes tribus triumphis *devinxerat*, is se in publico statuit tuto esse non posse. * *Ceterum ex formae dicendi frequentes sunt, cum devincire eo sensu dicitur, quo* obligare, obstringere. *ut* ad Div. XIII, 7. Summo beneficio tibi tuisque in perpetuum *devinxeris, de qua metaphora dicemus aliquid in* obligare. *Huc etiam illud refer* Dom. 51. Si sedem ipsam ac templum publici consilii religione concordiae *devinxisset.*

DEVINCTUS. Brut. 12. Nec in impeditis ac regum dominatione *devinctis* nasci cupiditas dicendi solet. Prov. Cons. 5. nationes nondum legibus, &. jure certo, nec satis firma pace *devinctae.* Plana. 15. largitione *devinctas* tribus habere. *ibid.* 18. suffragia largitione *devincta.* ad Div. XV, 4. extr. studiis dediti ac *devincti.*

DEVIUS. Lael. 25. animus flexibilis & *devius* assentatoris *i.e. inconstans, qui saepe tamquam aberrat a via, aliter alio tempore agit.* Phil. V, 13. homo in omnibus consiliis praeceps & *devius.* Fragm. Acad. III. Si liceret - - vitam *deviam* secutis corrigere errorem poenitendo.

DEVOCARE. Prov. Cons. 12. *devocare* aliquem de provincia. Manil. 14. ab instituto cursu ad praedam aliquam *devocavit.* Tusc. V, 4 Socratis primus philosophiam *devocavit* de coelo h. e. desiit de rebus coelestibus, astris &c. philosophari.

DEVOLARE. Quint. 30. ab afflicta amicitia transfugere, & ad florentem aliam *devolare.*

DEVOLVERE. ad Att. IX, 10. deliberationem accuratius *devolvere.* Phil. VII, 4. *devoluti* estis ad spem inanem pacis.

DEVORARE. *cupide lego, audio, item de rebus omnibus, quae nobis valde placent.* &c. ad Att. VII, 3. *devorare* libros. Sext. 10. verbum ipsum voluptatis omnibus modis animi & corporis *devorabat. ubi vid. Abramius.* * *perferre res graves & mo-*

molestas. item *facere rem quamquam molestam*, Phil. VI, 5. *devorare* molestiam. Brut. 67. *devorare* stultitias & ineptias hominum. ad Att. IV, 5. dudum circummodo, quod *devorandum* est * *decoquo*. ad Div. XI, 21. hanc ipsam rem recentem novam *devoravit*. * *praecipere*, *de iis rebus*, *quas certe speramus nos consecuturas*. Dom. 23. *devorare* aliquid spe & avaritia Verr. I, 51. qui jam spe & opinione illam prædam *devorasset*. * Brut. 82. ejus oratio nimia religione attenuata, doctis & attente audientibus erat illustris; a multitudine autem & foro, cui nata est eloquentia, *devorabatur*. h. e. *audiebatur quidem, sed ita, ut nihil voluptatis afferret, & a paene invitis, neque intelligebatur adeo aut sentiebatur ejus vis; quemadmodum qui cibos insuaves necessario comedunt, non comminutos & gustatos quantum possunt deglutiunt. de hoc genere dicendi Cicero aliis locis sic:* abhorret a populari ratione.

DEVOTIO. Nat. D. III, 6. tu autem etiam Deciorum *devotionibus* deos placatos esse censes. Dom. 57. hanc ego *devotionem* capitis mei convictam esse & commissam putabo. *v.* devorere.

DEVOVERE. *proprie idem est, quod* vovere. *vid. v. c.* off. III, 25. *deinde est certis ritibus se morti s. Telluri & diis manibus consecrare, pro salute reipubl. & pernicie ejus aliqua & calamitate avertenda, de qua est locus Classicus ap. Liv. VIII, 9, 10.* Fin II, 19. Cum se Decius *devoveret*. *unde illi etiam* caput suum devovere *dicuntur, qui se, aut periculis maximis interpide pro patria objiciunt, ut faciunt illi, qui se devovent*. Quir. p. Red. 1. Cum me fortunasque meas pro vestra incolumitate, otio, concordia *devovi*; *aut votum faciunt, in qua caput suum, tamquam pro hostia, Diis offerunt, cujus exemplum egregium est pr.* Dom. c. 57. *ducitur hinc etiam lusus ille Ciceronis* Phil. XI. 6. Videte etiam P. Decii auctionem: qui majorum suorum vestigia persequens, pro alieno se ære *devovit*. * Divin. I, 48. Hinc Remus auspicio se *devovet*, solus avem servat.

DEVOTUS. *destinatus*. Harusp. R. 3. Clodius, *devota* Annio hostia & constituta. h. e. *quem certo video ab Annio Milone interfectum iri*.

DEUS. *qui in aliquo genere insigniter excellit*. Or. I, 23. II, 42. * *benefactor*. Quir. p. R. 5. Lentulus consul parens, *deus*, salus vitæ nostræ. * Deus *est etiam de feminis*. Tusc. I, 47. *de Junone*. cf. Invent. II, 31. *Sic etiam Graeci* θεός.

DEXTELLA. *amicus fidelis*. ad Att. XIV, 20. Q. filius Antonii est *dextella*.

DIADEMA. *est fascia alba, qua caput redimire reges olim solebant; unde insigne regia* pe-

potestatis putabatur. itaque etiam Ciceroni, ut ad Atticum scribit, fasciæ cretatæ Pompeji in cruribus displicebant, quod potentiæ parum civilis cupiditatem significare videbantur. Male quidam interpretantur coronam, *quæ hodie ejus vim obtinet.* Phil. II, 34. Sedebat in rostris collega tuus, amictus toga purpurea, in sella aurea, coronatus (*hic nil regium; & tamen coronæ mentio*): adscendis, accedis ad sellam, *diadema* ostendis. gemitus toto foro - - - tu *diadema* imponebas cum plangore populi. *v. Cuper. Obs. I, 6. Casaub. ad Sueton. Cæs. 79. Ciampin. oper. Musiv. c. 14. p 110 &c.*

DIAETA. *lenia remedia, inprimis illud, quod dies & tempus affert, opponitur vis.* ad Att. IV, 3. *diæta* curari incipio, nam chirurgiæ tædet.

DIARIVM. ad Att. VIII, 14. iis *diariis* Cæsar militum celeritatem incitat, ut timeam ne citius ad Brundisium, quam opus sit, accesserit. *Diaria* h. l. *sunt stipendia aut præmia in singulos dies promissa, sc. si celeriter ire pergant. Nam quicquid datur in dies singulos, diarium dicitur. Servorum quoque sunt diaria, i. e. cibi in dies singulos assignati, prout se fidos præstiterunt. v. Intt. ad Petron. c. 24. Grævius etiam laudat Victorii Var. Lectiones. Locus est L. I. c. 23.*

DIBAPHVS. *vestis bis tincta, primo cocco, deinde purpura, qua utebantur sacerdotes.* ad Div. II, 16. Curtius *Dibaphum* cogitat, sed eum infector moratur ad Att. II, 19. Struthann Vatinii sacerdoti *dibapho* vestiant. *v. Ind. Græc.* δίβαφος.

DICA. γραφή, *actio, quæ alicui intenditur.* Verr. II, 15. Scribitur Heraclio *dica. ibid. dicas* sortiri, *est forum agere, & cum dicitur* dicam sortiri, *est judices dare sortitione: & quoniam id fit cum causa agenda est, dicitur etiam ita, ut sit: causam cognoscere: quoniam in conventu forensi, cum causæ agendæ sunt judices sortitur prætor, qui causa cognoscant & judicent. qui putant rationem ductam, a sortitione, nescio qua, ipsarum dicarum, ut scil. quo ordine agendæ sint causæ, constituatur, locum Ciceronis non recte perpenderunt.* Dicas sortiri, *dicitur, ut* judicia rejicere, *pro judices rejicere & alia his similia. Rem conficiunt hæc verba* c. 17. Venit in mentem, e lege Rupilii *dicas sortiri* oportere. Educit ex urna tres; iis ut Heraclium absentem condemnent, imperat.

DICACITAS. *quid sit?* Or. II, 54.

DICATIO, Balb. 11. non solum *dicatione*, sed etiam postliminio potest civitas mutari. *v.* dicare.

DICARE. Balb. 11. *dicare* se civitati. ibid. 13. *dicare* se in civitatem. *est jus civitatis petere & consequi.* τῷ dicare *opponitur* donare.

DI-

& opponitur τῷ *statim*. Petit. c. 12. Si promittas, & incertum est, *in diem* (*sc. promitte*) sin autem id neges & certe abalienes, *statim*. Castel. 24. cur pœnas scelerum *in diem* reservatis. * Phil. II, 33. alio *die*, *est formula*, *qua obnunciatio fiebat in comitiis*. * Phil. III, 8. in ante *diem* IV. Kal. Dec. cf. Catil. I, 3. &c. *idem est*, *ac si diceretur in diem IV. ante Kalendas Dec. v. Ferrar. ad Phil. III, 8. qui multa ex Cicerone & aliis exempla congessit. cf. Cortius ad Sallust. Catil. 30. 1.*

DIFFERENTIA. *forma s. species generis*. Top. 7. genus est notio ad plures *differentias* pertinens.

DIFFERRE. de Invent. I, 27. occasio *cum* tempore hoc *differt*.

DIFFICILIS *cui nihil facile probari potest*. Orat. 29. usque eo *difficiles* ac morosi sumus.

DIFFICVLTAS. Verr. II, 28. *difficultas* numaria. Catil. I, 6. *difficultas* domestica h. e. *aes alienum*.

DIFFLVERE. Brut. 91. *diffluere* extra ripas. Off. I, 30 *diffluere* luxuria. Or. III, 32. otio *diffluere*, *dicuntur hi*, *qui nihil neque publici neque privati negotii habent*, *quod necessario sit obeundum*, *quales sunt docti homines*, *qui in otio vivunt*. Brut. 79. diffluentia *opponuntur his*, *quae* numeris adstricta *sunt*.

DIFFVNDO. Div. I, 36. dii vim suam longe lateque *diffundunt*. Læl. 13. Virtus ex bonis amici, quasi *diffunditur*, & in commodis contrahitur. h. e. *laetitiam percipit*.

DIFFVSVS. *diffusum dicitur*, *quod non est ad formam artis redactum*. Or. I, 42. hæc ignota quondam omnibus & late *diffusa* videbantur. Adhibita igitur est ars quædam extrinseca &c. ibid. II, 33. jus civile, quod nunc *diffusum* & dissipatum est, in certa genera coacturum, & ad artem facile redacturum * Partit. 7. prima adversariorum contentio *diffusam* quæstionem habet, ut in conjectura: Ceperitne pecuniam Decius. - - - hæc *lata* ut dixi & *confusa* sunt. rationum & firmamentorum contentio adducit in angustum disputationem &c.

DIGAMMA. ad Att. IX, 9. tuum *digamma* videram. digamma *est proprie litera* F, *ea autem quia est prima in* Fœnoris *verbo*, *propterea ludens Cicero digamma de fœnore dicit*.

DIGERERE. *in partes totum aut in formas genus distribuere*. Or. II, 19. ut eos item quatuor, quinque sexve vel etiam septem (quoniam aliter ab aliis *digeruntur*) in quas est omnis ab his oratio distributa. * *ordinare*, *constituere*. Rabir. Post 9. *digesseras* optime remp. *Graev. tamen legit*: gesserat.

DIGESTIO. Or. III, 53. *in figuris rhetoricis commemoratur*, *& est* μερισμός.

tur de iis rebus, quae aliquo digna sunt, h. e. eum decent, eique conveniunt, ei denique debentur, Off. I, 39. plena *dignitatis* domus h. e. *digna domini persona.* ad Q. Fr. I, 2. Species ipsa tam gratiosi liberti aut servi *dignitatem* habere nullam potest. Tusc. V, 10. *dignitate* sententiae capitur, *h. e. quia honesta est, digna homine honesto.* Or. II, 85. retinere *dignitatem* in rebus asperis. *h. e. fortem se praebere; fortitudo autem in rebus adversis maxime decet magnos homines & sapientes.* Invent. II, 53. justitia est habitus, suam cuique tribuens *dignitatem. Hinc, quoniam apta & pulchra, neque tamen nimis venusta forma & species decet viros, propterea dignitas etiam de pulchritudine vira digna dicitur.* Off. I, 30. In forma *dignitas* & venustas. cf. Invent. II, 1. *neque solum de pulchritudine formae humanae, sed etiam aliarum rerum*, Or. I, 31. *de oratore*: agere cum *dignitate* & venustate. *Ipsum denique πρέπον, ἦθος quod rhetores dicunt*, dignitas *vocatur.* Invent. I, 21. personarum *dignitates* servare.

DIGNUS. Phil. 9. *ex edicto M. Antonii*: Nulla contumelia est, quam facit *dignus*, *Hunc locum ab omnibus, male intellectum primus egregie explicavit J. Fr. Gronov. commemoratis superiorem sententiis, Obs. III, 8. ubi ostendit*, dignum *esse h. l. qui jure & merito & sine culpa faciat, qui debeat facere, seu jure, seu irritatus seu ob mores notos, seu quacumque de causa, quod si alius faceret, contumelia putaretur.* * *cum genitivo.* ad Att. VIII, 15. *Balbus*: suscipe curam & cogitationem *dignissimam tuae virtutis.* Balb. 2. *pro* dignum reo, *in Cod. Erford. erat* dignum rei. Harusp. resp. 24. unum esse in hac civitate *dignum hujus imperii; ubi vid. Graev. cf. inpr. Heins. ad Ovid. Trist. IV, 3, 57.*

DIGREDI, *opponitur τῷ* congredi, *uti v. c.* ad Q. Fr. I, 3. congressio & digressio. *Itaque ubi alio sensu reperitur* digredi, & digressio, *scribendum*: degredi, degressio. *v. Duker ad Flor. III, 16. extr.* Har. Resp. 2. qui hesterno die dolore me elatum & iracundia longius *digressum* arbitrantur, quam hominis sapientis cogitata prope ratio postularet. *int. tamquam de via. Alii Codd. habent* progressum. *Sed* digressum *defendit Graevius. Ex ea autem regula, quam dixi, & quam multis locis urget ipse Graevius, legendum*: degressum.

DIJUDICATIO. Leg. I, 21. ista magna *dijudicatio* est *h. e. hujus rei dijudicatio magni est momenti.*

DILABI. Marcell. 8. omnia, quae *dilapsa* jam fluxerunt, severis legibus vincienda. *Codd. ibi quidam habent*: delapsa; *sed* dilapsa *recte defendit Graevius.*

vius. sed Phil. XIII, 5. sunt alii plures, sed memoria mea *dilabuntur, legendum:* delabuntur. Dilabi *enim non est* defluere, *sed* diffluere; *quod etiam in reliquis locis scribendis tenendum.*

DILATARE. Paradox. 1. Cato nullum sequitur florem orationis, neque *dilatat* argumentum. i.e. *amplificat, auget ornando.* Brut. 74. *dilatare* literas, *est vitium pronunciationis.*

DILIGENS. *parcus rei familiaris conservandæ & augendæ studiosus.* Verr. I, 45. qui in re adventicia & hereditaria tam diligens & attentus esset.

DILIGENTIA. *providentia.* Agr. II, 27. est operae pretium, diligentiam majorum recordari. Mil. 24. laudabam *diligentiam* Cn. Pompeji * *studium augendæ & servandæ rei familiaris* Agr. II, 30. Vobis nulla gleba de paternis & avitis possessionibus relinquetur; ac tantum intererit inter vestram & privatorum *diligentiam* &c. * Off. I, 39. commoditatis *diligentia.* * Inv. I, 11. Negotialis constitutio est, in qua, quid juris ex civili more & æquitate sit, consideratur; cui *diligentiæ* præesse apud nos JCti existimantur. * Industria & diligentia *quomodo differant intelligi potest ex* Verr. I, 6. quo in negotio *industriam* meam celeritas reditionis, *diligentiam* multitudo literarum & testium declaravit.

DILIGENTISSIME. in *commendando intercedendo, deprecando est, cum cura & cum delectu verborum & sententiarum, ex quibus, quantum aliquid velimus, intelligi potest. v. c.* ad Div. XIII, 10. *diligentissime* scribere. * *cum singulari delectu* Verr. II, 53. ille enim est magistratus, qui *diligentissime* mandatur a populo.

DILIGERE. *idem est proprie quod* deligere. Fin. III, 5. animal ipsum sibi commendari ad se conservandum, - & ad ea, quæ sunt conservantia sui status *diligenda. Hinc* diligere aliquem *est, aliquem propter virtutes ejus a nobis cognitas magni facere, cum* amare *contra sit, suavi illo sensu moveri amoris, qui non tam ex virtutibus alterius atque a certo judicio proficiscitur, quam a sensu & phantasia; unde interdum distinguuntur,* diligere & amare *v. c.* ad Div. IX, 14. ibid. I, 9. eum perpetuo quodam judicio *diligebant.* &c.

DILORICARE. Or. II, 28. *diloricare* tunicam. i. e. *retegere, nam* loricare *etiam est pro* tegere. *Sic parietes dicuntur* loricari tectorio.

DILVERE. *minuere* Tusc. III, 16. *diluere* molestias.

DIMINVTIO. Prov. Cons. 15. multari imperatorem *diminutione provinciæ,* contumeliosum est. Mil. 36. Si qua *diminutio capitis* futura est.

DIMINVTVS. Top. 6. qui capite non sunt *diminuti; quamquam ibi etiam legitur* deminuti,

ti, *& sic est in nostra v.* Caput.

DIMISSVS. Acad. IV, 4. philosophia, quæ nunc prope *dimissa* revocatur.

DIMITTERE. Verr. V. 58. *dimittere* injuriam impunitam. ad Div. IX, 12. cœlum & terram *vim* suam, si tibi conveniat, *dimittere*. Phil. XIII, 1. si aliquid de summa gravitate Pompejus, multum de cupiditate Cæsar *dimisisset*. Planc. 39. libertatem meam neque *dimisi* unquam, neque *dimittam*. ad Att. XVI, 13. nondum legere poteramus; nam & *lumina dimiseramus*, nec satis lucebat.

DINVMERARE. *distribuere*. ad Att. XVI, 9. Octavius Capuæ centurias *dinumerat*; jam jamque video bellum.

DINVMERATIO *in rhetoricis quid sit?* Or. III, 54.

DIOECESIS. ad Att. V, 15. ad Div. III, 8. v. Ind. Græc. διοίκησις.

DIOECETES. *dispensator. muneris genus apud reges Alexandrinos*. Rabir. Post. 8. *diœcetes regius*.

DIPLOMA. ad Div. VI, 12. ad Att. X, 17. Pis. 37. *ita dicebant literas publicas, quæ proficiscentis dabantur, ut in oppidis per quæ iter esset, magistratus operam darent, ut celeriter equos & quæ ad iter sunt necessaria, reperirent. Nomen ductum est a duplici tabellarum forma. v. Casaubon. ad Sueton. Aug. c. 5I. Qui docet, non solum de literis itineris causa datis dici diplomata, sed etiam alia diplomatum genera esse. In Cicerone tamen semper de illo genere dicitur diploma. cf. Budæus ad Pand. p. m.* 322. 323.

DIRA. DIRAE. Divin. I, 16. etenim *dira*, sicut cetera auspicia - - - non causas afferunt. *Davis.* diræ *ibid. dirarum* obnunciatio. *int. imprecationum. Appianus* diras *interpretatus est* ἀρὰς δεινὰς καὶ φρικώδεις. *Sed diligenter de hoc verbo agitur in Lexico Fabri. quod autem Davisius in altero loco pro* dira, *reponit* diræ, *non adeo necessarium puto.* Dira *sunt, quæ quis alicui obnunciat. In* dirarum *obnunciatione quoque commodius intelligi puto* rerum, *quam* imprecationum, *res enim, auspicia &c. obnunciantur, non preces. Intelligi etiam in* dira *potest, omina s. auspicia; sunt enim, ut diserte Cicero tradit, in auspiciis* diræ.

DIRECTO. *opponitur circuitioni & anfractui*. Div. II, 61. quid opus est circuitione & anfractu, ut sit utendum somniorum interpretibus potius, quam *directo*. Partit. 13. alterum ad finem *directo* spectat, alterum se inflectit ad motum.

DIRECTVS. Cœl. 16. *directus* senex. *Grævius retinuit vulgatam*: decrepitus; *alteram lectionem tuentur Lambinus, Gruterus, &c. sed non eodem modo interpretantur: Gulielmius*

tia &c. *cum obnunciatur* &c. *v. Gronov. ad Liv. I, 36.*

DIRIPERE. *compilare bona alterius; in quo animadvertant tirones, tum demum dici cum a pluribus fit ista compilatio, tamquam in expugnationibus urbium; aut cum res ad plures pervenit. cum autem unus compilat, aut aufert, aut pro detrahere & auferre simpliciter dicitur,* deripere *dicendum esse, non* diripere. *Hujus rei ignoratio fecit, ut librarii hæc duo verba sæpe confunderent, quæ in plerisque auctorum editionibus adhuc regnat confusio; quæ, hac regula pervulgata, sensim in auctoribus edendis & in dicendo scribendoque vitari poterit. v. Græv. ad Or. pr Sull. c. 1. ad Verr. II, 7. ut Heinsium ad Ovidium & Drakenborchium ad Silium taceam, jam in Lexico Fabri laudatos.* Verr. III, 20. paterere aratores indignissimis injuriis vexari ac *diripi* sc. *a redemtoribus decumarum. Contra, cum* Verr. II, 7. *dicitur in Gronoviana*: argenti vestisque stragulæ quod esset, esse *direptum*; *cum id factum sit a solo Verre, aut certe omnia ista ad Verrem pervenerint, recte Grævius reposuit*: dereptum. *Sic* ad Q. Fr. I, 2. *direptum* te *iri* a tuis, dum is abesset. h. e. *tuos male administraturos esse rem tuam, teque compilaturos. Neque vero hærere debent tirones, ubi etiam de singulis dici videtur, cum re vera de pluribus dicatur, tamquam cum imperatores & magistratus provinciales dicuntur socios,* provincias, civitates diripuisse. *tamquam* ad Div. VIII, 10. quæ *diripuisses* ipse, ut viderentur ab hoste vastata. in Tog. Cand. Antonius *diripuit* socios.

DIRITAS. *malum, calamitas,* Tusc. III, 14. si qua invecta *diritas* casu foret. *ex Græco Euripidis*: ἐν εἴτι πάσχοιμι. * *sævitia, crudelitas.* Vatin. 3. quamquam sis omni *diritate* atque immanitate teterrimus.

DIRVERE. Verr. V, 13. ære *dirui. v.* Aes.

DIRVMPERE. *magnopere contendere.* ad Div. VIII, 1. pæne *dirupi* me in judicio Galli familiaris tui. * *de invidentibus est dirumpi.* ad Div. XII, 2. *dirumpitur* fratris tui plausu.

DIRVPTVS. Phil. XIII, 12. homo *diruptus* dirutusque. *scomma in herniosum.*

DIRVS. *in re augurali & haruspicina totaque divinatione frequentissimum verbum.* Div II, 15. exta *dira.* Leg. II, 8. quæ augur injusta, nefasta, vitiosa, *dirave* defixerat &c. *cf.* Diræ.

DIRVTVS. Phil. XIII, 12. homo diruptus *dirutusque ins.* aere. *v.* Aes.

DISCEDO. Brut 91. *discedere* a gloria sperata i. e. *consilium gloriæ persequendæ abjicere.* Fin. I, 20. amicitiam negant a voluptate posse *discedere* i. e. *sejungi.* Brut. 79. Fin. V, 11. a se *discedere* i. e. *mutari.* ad Div.

dium conjugis *dicitur de sejunctione, quæ eo tempore fuit, cum Cicero maritus in exilio esset.* Acad. I, 12 docere, quod & qua de causa *discidium* factum sit; ut videamus, satisne justa sit ista defectio. *Sull. 21. disjunxit eos a colonis, ut hoc *discidio* ac *dissensione* facta, oppidum in sua potestate posset & Pompejanos habere. Primum omnis Pompejanorum colonorumque *dissensio* &c. *olim hic legebatur*: dissidio, *ut ex nota Lambini, qui* discidio *legendum conjiciebat & ex Var. Lect. in edd. Græv. intelligitur. Id quare hic mutatum &* discidio *in Gron. & Græv. receptum sit non video. Sermo est de* dissensione, *uti post amice appellatur. Jam quamquam in discidio plerumque est etiam dissensio, tamen non omnis dissensio est discidium. Dissident interdum sententia & voluntate cives, conjuges &c. neque tamen inter eos fit discidium h. e. sejunctio quædam & separatio. Dissidium fuit inter Pompejanos veteres & novos colonos, qui ei civitati adscripti erant. Sed manserunt in urbe utrique. ergo discidium illud non fuit, sed dissidium ac dissensio. de horum verborum discrimine & permutatione vid. fuse & accurate disputantem J. Fr. Gronov. ad Liv. XXV, 18. a quo repetiere eandem observationem Grævius ad Ciceronem passim & alii. Hac regula de discrimine* discidii & dissidii *decerni etiam potest de lectione vera.* Orat. III, 16. Hinc *discidium* illud extitit, quasi linguæ atque cordis, - - ut alii nos sapere, alii dicere docerent. *ubi olim legebatur*: dissidium. *male profecto. Non enim* dissidere lingua & cor *dicuntur, sed* disjungi *h. e. philosophia & eloquentia pro duabus diversis & sejunctis artibus haberi.*

DISCINGI. ad Q. Fr. II, 13. Cæsar, mihi crede, in sinu est: neque ego *discingor*, h. e. *neque desinam eum in sinu gestare. Nam qui discinguntur, iis, quæ in sinu habent, excidunt. Sic interpretatur etiam Manutius. Ceterum mihi videtur esse quidam jocus ex ambiguo, in verbo* discingi. *Nempe* discincti *dicuntur homines negligentes, rerum suarum parum curiosi, securi; unde* discincti nepotes, *qualis Nomentanus apud Horatium.* Laxo sinu *ferre nuces apud Eund. Serm. II, 3, 172. pro signo futuræ negligentiæ habetur, & hominis Nomentano similis futuri. Itaque sensum hunc puto esse: Canto eundem, quem tu Cæsarem, neque uni Pompejo nitor, sed illum quoque amo, verum ita, ut numquam me aut remp. ab eo satis securam putem, aut nobis non ab eo cavendum existimem.*

DISCIPLINA. de Div. II, 3. eadem in literis ratio est, reliquisque rebus, quarum est *disciplina*. h. e. *quæ doceri solent.* * *secta philosophorum.* Nat. D. I, 7. tres trium *disciplinarum*

prin-

principes convenistis. * Sext. 6. Hortensii oratio digna esset, uti & *reip. capessendæ* auctoritatem *disciplinamque* præscriberet. * disciplina civitatis *aut* reip., *legibus & moribus publice privatimque receptis continetur.* Orat. I, 1. & 34. Brut. 10. Verr. III, 69. * *Sic* disciplina navalis Rhodiorum pr. L. Manil. 18. *item ut* disciplina militaris *continentur institutis & legibus militaribus & navalibus, de acie instruenda, castris ponendis, militum moribus, vita, laboribus, exercitationibusque &c.*

DISCLUSUS. Tusc. I, 33. ægritudines, iræ, libidinesque -- quas is, contra quem hæc dicuntur semotas a mente & *disclusas* putat,

DISCO, *simpliciter, pro literis operam do.* de Or. II, 1. Antonius autem hoc probabiliorem populo orationem fore censebat suam, si omnino *didicisse* nunquam putaretur. * *discere* causam Or. I, 12. &c. *dicitur Patronus, qui causæ actionem suscipit, cliens contra docere. v. Gron. Sestert. IV, 3. p. 272.*

DISCREPANTIA. Fin. III, 12. majorem multo inter Stoicos & Peripateticos esse *discrepantiam rerum*, quam verborum. * *opponitur constantiæ & æquabilitati vitæ & morum.* Offic. I, 31. in actiones omnemque vitam nullam *discrepantiam* conferre debemus.

DISCREPARE. *differre.* Tusc. III, 7. *discrepat* a timendo confidere. * *aptum non esse non convenire.* Offic. I, 40. videndum est in vita, ne quid forte *discrepet.*

DISCUS. Or. II, 5. hoc ipso tempore cum omnia gymnasia philosophi teneant, tamen eorum auditores *discum audire*, quam philosophum, malunt: qui simul ut increpuit, in media oratione de maximis rebus & gravissimis disputantem philosophum omnes unctionis causa relinquunt. *Fuit autem* discobolia *inter genera exercitationis apud veteres, cum in massæ plumbeæ, in disci speciem rotundam conformatæ, projectionibus se exercerent & vires bracchiorum augerent. Itaque Horat. Carm. I, 8. inter reliqua exercitationum genera etiam* discus *commemoratur.*

DISCUTERE. Acad. IV, 15. *discutere* captiones; *pro quo aliis locis est, dissolvere, frangere.* ad Div. X, 33. *discutere* alicujus cunctationem. ad Q. Fr. II, 12. rem totam *discusseram* (i. e. *ut rejiceretur effeceram.*) -- nihil facilius est, quam reliqua *discutere. ibid.* 11. de Commageno rege, quod rem *discusseram.*

DISERTUS. Or. I, 21. *quomodo ab eloquente differat?*

DISJUNCTIO, *genus enunciationis, quam hodie oppositionem appellant.* Top. 14 in *disjunctione* plus uno verum esse non potest. Nat. D. I 25. in omnibus *disjunctionibus*, in quibus, *aut etiam, aut non*, ponitur,

I, 2. postulatum est, ut Bibuli *sententia divideretur.* h. e. *ut, quoniam sententia Bibuli res duas contineret, quarum alteram probarent, alteram non item; de utraque sigillatim decerneretur, ne aut utramque probare aut rejicere cogerentur. de hoc more senatorio postulandi, ut sententia dividatur. v. Brisson. Form. II, 59. & Viros doct. ad Plin. ep. VIII, 14.*

DIVINARE. *elegans est locus* Divin. II, 3. dicendum mihi est ad ea, quæ sunt a te dicta, sed ita, nihil ut affirmem quæram omnia, dubitans plerumque & mihi ipse diffidens. Si enim aliquid certi haberem, quod dicerem; ego ipse *divinarem*, qui esse divinationem nego. h. e. *res obscuras & incertas certo sciri & intelligi posse, quod de futuris divini dicunt.*

DIVINATIO. *in foro est, cum de constituendo accusatore quæritur; quod genus causæ cur* divinatio *dicatur, non consentiunt Grammatici. v. Ascon. argum. Divinationis in Cæcilium & Gell. N. A. II, 4. occurrit hoc verbum etiam* ad Div. VIII, 8.

DIVINE. *de divinatione rerum futurarum, cui eventus respondet,* Div. I, 55. Multa *divine* præsensu & prædicta reperiri. ad Att. X, 4. nunquam de rep. nisi *divine* cogitavi. *h. e. quæcunque prædixi in rep. eventura, evenerunt. v. Græv. ad h. l.*

DIVINITAS. *natura divina, Deus.* Div. II, 11. quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex *divinitate*, unde omnes animos haustos haberemus. * *divinatio.* Div. II, 38. extr. *de populis barbaris, a quibus divinatio inventa putabatur:* placet igitur humanitatis expertes *divinitatis* auctores habere.

DIVINITVS. *de divinatione, cui eventus consentit.* Orat. I, 7. multa *divinitus* a tribus illis consularibus deplorata narrabat. &c. * Verr. III, 76. *divinitus* in fraudem incidere h. e. *pœna quadam a Deo immissa.*

DIVINVS. *qui præclare aliquid facit.* Q. Fr. II. 8. senatus frequens *divinus* fuit in supplicatione deneganda. * *vates.* Div. II, 3. qui *divini* habentur. cf. *ibid.* I. 58. *Græv. ad Att. X, 4.* * res divina, *pro sacrificio;* Div. II, 10 nihil levari re *divina* potest. *ibid* omnia levius casura, *rebus divinis* procuratis. * Fin. II, 12. Scientia *divinarum* & humanarum *rerum*, Tusc. V, 3. *divinarum* & humanarum *rerum* cognitio. *est definitio sapientiæ s. philosophiæ, de qua pauca dicenda videntur, tironum causa. scilicet* res divinæ *sunt physica, quæ & theologiam naturalem, quam vocant, ex veteri partitione, complectitur. (Nam veteres tres partes philosophiæ faciebant, quarum prima erat ars differendi i. e. dialectica, altera de natura, tertia de moribus.)* res humanæ *autem dia-*

 lecti-

lectica & doctrina de moribus dicuntur. Or. 34. *manifeste* divina *dicuntur pro* physicis. *Ea definitio autem non est a Stoicis demum excogitata, sed a Socrate profecta est & forsasse hoc ipso est antiquior. Nam etsi primus ille doctrinam morum philosophiae adjunxit, tamen dialectica ante eum a philosophis tractata erant, a quibus philosophia rerum humanarum scientia dici potuit. Certe apud Platonem non semel haec definitio reperitur. ap. Xenoph. mem. Socr.* I, 1, 12. *ἀνθρώπινα & δαιμόνια sic dicuntur, ut illa doctrinam de moribus, haec physica significent cf.* § 16. *Neque vero in hoc multum difficultatis est. Sed* res divinae & humanae *etiam aliis modis dicuntur, atque id ipsum Socratico more, quem qui non intelligunt, in hac ratione dicendi interdum haerent. Apud eundem Xenophontem l. c.* § 15. *ἀνθρώπεια dicuntur de quibuscunque artibus, quae in rebus ad vitam humanam pertinentibus versantur, nempe artibus opificum. ibid.* § 19. *Dii dicuntur hominibus significare περὶ τῶν ἀνθρωπείων πάντων; in quo* res humanae *sunt, quae hominibus accidunt. ibid.* I, 3, 4. *ἀνθρώπινα opponuntur τῇ τῶν θεῶν ξυμβουλίᾳ, adeoque sunt* consilia humana, *Atque haec ratio Graecorum etiam in linguam latinam invecta est ab his, qui Graecas literas didicerant, ut multae aliae. Sic cum* magnitudo animi *dicitur cerni* in rerum humanarum *contemtu, omnia ea significantur, quae sunt hominum, ut divitiae, honores, genus &c. aut iis accidere possunt, quia sunt homines, ut morbus, periculum, paupertas &c. Sic* amicitia Lael. 6. est omnium *divinarum humanarumque rerum* consensio cum benivolentia & caritate; *quod quale sit, explicat ipse* c. 17. *init.* His igitur finibus utendum arbitror, ut cum emendati mores amicorum sint, tum sit inter eos *omnium rerum, consiliorum, voluntatum* sine ulla exceptione communitas. *huc pertinet etiam illud, quod c.* 18. *dicit, amicum oportere esse* consentientem, ut iisdem rebus moveatur. *Porro* divina & humana *saepe dicuntur absolute pro eo quod est* Rosc. Am. 23. divina & humana jura *Ex quibus intelligitur, latine nescire, qui illam juris definitionem Justinianeam aut non intelligunt, in qua* res divinas & humanas, *pro* jure divino & humano f. legibus divinis & humanis, *h. e.* naturalibus & positivis *ut hodie loquuntur, dici manifestum est, vel ex eo, quod ei duae formae* jus naturae & civile *subjiciuntur aut reprehendunt adeo, cum latinius definiri non possit. Sed hoc aliis etiam definitionibus accidit, ut non intelligantur latini sermonis inscitia, & propterea repre-*

genus cum illo superiori, qui agros dividunt, confundit.

DIVORTIVM. Orat. 18. Sic ex communi sapientium jugo sunt *doctrinarum* facta *divortia.* h. e. *sectæ diversæ ortæ sunt.*

DIVVLSVS. divulsa *opponuntur redactis ad artis formam.* Or. I. 42 ars quæ rem dissolutam *divulsamque* conglutinaret.

DO. *are. bujus verbi tam varius & multiplex usus est, vix ut omnem illam varietatem commemorare possim. Quæ nobis præcipua genera visa sunt, afferemus.* * *dicitur in philosophorum disputationibus, pro* concedere. Fin. V, 28. prima si dederis, *danda* sunt omnia. cf. Inv. I, 31. * *sed pro* concedere *dicitur etiam eo sensu, quo ipsum dicitur interdum, np. pro,* veniam *dare alterius causa.* Ligar. 12. ut concessisti M. Marcellum Senatui, sic *da* hunc populo. * *est porro verbum forense* Rosc. Com. 1. lis *datur* secundum eum. *huc pertinent etiam hæc:* judicium dare, judices dare, testes dare, cognitorem dare, cognitionem dare &c. *de quibus dicere non est necesse* * *constituere, dicere.* Att. I, 10. Tullio-la tibi *diem dat*, sponsorem appellat. *v. dies. & cf. Duker. ad Flor. III, 3, 14.* * *in re militari* dare nomina *dicuntur, qui se militaria stipendia facturos profitentur, propterea quod nomen suum scribi in albo militari patiuntur.* Phil. VII, 4. * Orat. II, 1. sermonibus se *dare* i. e. *interesse. simile est hoc.* Agr. II, 5. cum familiariter me in illorum sermonem insinuarem ac *darem.* * ad Div. XII, 16. non putare, me hoc auribus tuis *dare. h. e. propterea tantum scribere, quod gratum fore putem, assentandi causa.* * ad Div. V, 13. *das* mihi jucundas recordationes. * *conciliare, amicum reddere.* ad Att. X, 4. Oppios Terentiæ *dabis.* * dare se alicui *dicuntur, qui ad eum se applicant, qui ei grati esse laborant omni obsequii officiique genere.* Harusp. R. 22. nisi se *dedisset* iis. ad Div. II, 8. *da* te homini: complectetur, mihi crede. Rabir. Po. 2. *Rabirius dicitur* regi se dedisse, *quod ei pecunias crediderat.* Rabir. Perd. 3. *dare* se auctoritati senatus. * *committere* Sext. 58. *dare* se populo; *de iis, qui in theatrum veniunt. Nam hi se tamquam committunt populo, cum sperant, se non exsibilatum iri.* * ad Div. XIII, 1. *dare* se ad lenitatem. *pro, leniorem fieri.* * *studium suum conferre ad aliquid, dicitur* dare se ad aliquid, *suscipere aliquid.* in Cæcil. 2. qui me ad defendendos homines ab ineunte adolescentia *dedissem.* Or. III, 16. eloquentia, varietate copia, quam se cumque in partem *dedisset*, omnium fuit facile princeps. * *tribuere.* Sull. 15. non possum tantum ingenio meo *dare*, ut &c. * *in delegandu pecunia, & solvenda non ex arca sed per attri-*

attributionem, *etiam* dare *dicitur*. Flacc. 15. quantum sibi ablatum dicit homo impudentissimus, tantum nunquam est ausus, ut haberet, optare. *Ab* A. Sextilio dicit *se dedisse* & *a* suis fratribus. Potuit Sextilius dare. * fabulam dare *est pro* docere, *de auctoribus fabularum*. Brut. 18. Livius minor fuit aliquanto is, qui primus *fabulam dedit*, quam ii, qui multas *docuerunt* &c. * *dicere*. Acad. I, 3. sed *da* mihi nunc. * *docere* ad Att. XII, 5. *dabis* igitur tribunatum, &, si poteris, Tubulus quo crimine &c. * Nat. D. III, 26. ita *dat se res*. h. e. *ita accidit, ita procedit*. *v. Gron. ad Liv. XXVIII, 5.* * dare se *etiam eleganter dicuntur*, *quibus facile aliquid persuademus*, *quod sua sponte in eas partes inclinant*. Or. II, 44. Si *se dant* judices, & sua sponte, quo impellimus inclinant. * *Constructionis causa haec affero*: Inv. I, 14. præcepta *dare* in *ratione*. *Cod. Gronov. habebat*: in rationem; & *sic est c. 10.* Agr. II, 7. ut id, quoad liceret, *ad populi partes daret*: *pro, ad populi beneficium transferret, ut alio loco dicit*. Brut. 88. Q. Scævola *se* nemini *ad docendum dabat*.

DATVM. *munus*, *donum*. Cluent. 24. tantum donis, *datis*, muneribusque perfecerat; *nam sic distinguendum cum Grævio, quem vide ad h. l. Ceterum hujusmodi verba*, munus donum *jungi solere*, *quamquam Synonyma sint*, *docet Salmas. ad Lamprid. Severum. c. 26. T. II. p. 923.*

DOCERE. fabulam docere, *dicitur scriptor cum eam edit spectandam*. Brut. 18. Livius minor fuit aliquanto is, qui primus fabulam dedit, quam ii, qui multas *docuerunt*. Tusc. IV, 29. Cum Orestem *fabulam* Euripides *doceret*, primus tres versus revocasse dicitur Socrates. * Causam docere *dicitur de cliente*, *cum eam defert ad patronum*. Cluent. 69. *v. Gron. de Sest. IV, 3. p. 272.*

DOCHIMVS. Orat. 64. *dochimus* autem e quinque syllabis, brevi, duabus longis, brevi longa, ut est hoc: amicos tenes.

DOCTRINA. *dicitur cum de institutione*, *tum de eo quod ex institutione discitur*. *Prioris significationis hæc exempla sunto*: Or. II, 54. *doctrina* tradere. *ibid.* 25. *doctrinam* redolet. Sext. 56. mihi sumsi hoc loco *doctrinam* quandam juventuti, qui essent optimates. Leg. I, 22. a lege vivendi *doctrina* ducitur. &c. *alterius hæc*: Or. III, 31. *doctrina* puerilis, *sunt artes quibus pueri erudiuntur*. Balb. 1. studia *doctrinæ*, *de philosophia*. Or. III, 32. liberales *doctrinæ*.

DOCVMENTVM. *exemplar*. Dom. 48. scelerum flagitiorumque *documentum*.

DOLIVM. Brut. 83. si potare velit, de *dolio* sibi hauriendum putat. Dolium *est vas magnum vinarium in cella subter-*

terraneo, in quo vinum recens servatur, unde deinde defunditur in testas & amphoras, & in apothecam conditur. hinc vinum recens doliare *dicitur, eique opponitur* defusum. *Illud homines tenues bibunt & pauperes, hoc beatiores. v. Abram ad Phil. II, 27.*

DOMESTICVS. Or. 45. *domesticae* literae, *sunt, quae non prodeunt in forum, curiam &c.* Verr. III, 61. *domesticum* crimen, *pro, ficto, quod domi accusatoris natum & excogitatum est.* Sext. 45. *domesticis* malis impediti. i. e. *aere alieno.* Sic Catil. I, 6. *domestica* difficultas Catil. I, 6. *domestica* turpitudo, *de libidinosis flagitiis, luxuria & similibus.*

DOMICILIVM. Balb. 5. ut ejus *domicilium gloriae* communis imperii finibus terminetur. Or. I, 23. *Roma dicitur* imperii & gloriae *domicilium.* ad Div. XVI, 17. huic verbo proprium *domicilium* est in officio. Pison. 31. suorum improbissimorum *sermonum domicilium* in auribus vestris collocaverunt.

DOMINA. Or. II, 60. natura *domina* est. h. e. *in hac re plurimum valet.*

DOMINARI. *plurimum valere, praecipuum esse.* Or. I, 8. eloquentia *dominatur* in liberis civitatibus. *ibid.* 14. hoc *dominatur* in oratore. * in Caecil. 7. *dominari* in judiciis, *dicuntur, qui semper obtinent causas etiam injustas, & malis artibus.* * Verr. II, 19. in auctione *dominari dicuntur, quibus in auctionibus omnia, quae volunt, etiam levissima licitatione ab iis facta, addicuntur.* * Cluent. 25. bestiae, *dominante* fame &c. i. e. *urgente.*

DOMINATIO. Act. I. in Verr. 12. *dominatio* judiciorum. Verr. V, 68. regia *dominatio* in judiciis. *v. dominari.*

DOMINATVS. Or. III, 59. in eo omnis *dominatus* est oculorum. *h. e. oculi plurimum valent.* Nat. D. II, 60. terrenorum commodorum omnis est in homine *dominatus.*

DOMINIVM. Verr. III, 5. hujus argento *dominia vestra* ornari. *lectio Gruteriana, quam interpretatur de* magisteriis vini *aut* regnis, *quae Horatius vocat. Sed Graevius recepit reliquorum librorum lectionem:* domus vestras; & dominia *ita dici posse negavit.* Dominia, *quia in bonis Codd. repertum hoc verbum est, non ausim rejicere & in* domus vestras *mutatum credo, quod non intelligeretur.* Domus vestras *autem non potest esse a Cicerone, quod nullum* exemplum *poterit afferri, quo* argento domus ornari *dicatur. Signa in domorum ornatu commemorari memini, argentum non item.* Convivia *autem* exornari argento, *sc. in abacis posito, non semel apud Ciceronem aliosque legi. Atqui veteres de conviviis dixere* dominia, *quod Graevium fugiebat, cum ea scriberet.* Gell. II, 24. *in quo SCta juben-*

ECCE.

tandem, Attice? non es *edictu-rus* aliter. *Turnebus, Lambinus, Davisius reposuere:* dicere, edicturus; *quod etiam placebat Sigon. ad Liv. VI, 38. ad hæc verba:* &, uti rogas, primæ tribus *dicerent. Mihi autem secus videtur. Ra io, qua Davisius nititur, quod* edicere *non sit privatorum, sed magistratuum, nihili est.* Edicere *est* pronunciare, *quod de suffragiis & sententiis judicum dicitur.*

EDISCERE. *cognoscere.* Div. I, 47. malunt enim disserere, nihil esse in auspiciis, quam, quid sit, *ediscere.*

EDITICIVS. Planc. 15. *editicii* judices. cf. Muren. 23. *sunt, qui ab accusatore eduntur, non a prætore dicuntur sorte. quod in qua causa factum sit ex ll. cc. cognosces. v.* edere.

EDITIO. Planc. 15. *editio* judicum. *v.* edere.

EDO. edere. Sext. 27. scelus *edidit* in me. Leg. I, 13. ruinas *edere, pro, facere ut ruinæ fiant.* Fin. V, 1. vitam *ediderat* i. e. *mortuus erat.* Brut. 5. quare, si tibi commodum est, *ede* illa, quæ coeperas, Bruto & mihi. * *in rebus forensibus multipliciter dicitur.* Planc. 15. tribus *edere, dicitur, accusator, cum ex lege de sodalitiis, quas tribus judices esse velit apud prætorem profitetur; unde* judices editicii Quint. 21. *judicium* id, quod *edat,* accipere *i. e. quodcunque genus actionis intendat, se paratum esse descendere cum eo in certamen, id dicitur* edere judicium, *quia ap. prætorem, pronunciat, quod genus actionis intendere, & quod judicium sibi dari velit petitor. ibid.* 20. judicium acciperet, in ea ipsa *verba,* quæ Naevius *edebat.* Verr. III, 29. quantum *edidisset* sibi deberi. *h. e. professus esset. Sic* testes edi *dicuntur sæpissime, cum accusator eorum nomina profitetur apud prætorem.* Indices *etiam dicuntur* edere ad Q. Fr. II, 3. Nerius index *edidit* ad allegatos. *hat ausgesagt.* Dom. 6. operis *ediderat* (*dixerat*) meum nomen. Verr. II, 42. postulata *edere, dicuntur provinciales, cum ea ad Consules deferunt; item:* in postulatis *edere* aliquid Quint. 24. Socium in his bonis tibi *edidisti* Quintium *i. e. professus es.* * *de oraculis etiam dicitur.* Off. II, 22. Pythius Apollo oraculo *edidit.*

EDVCATOR. Planc. 33. quis est nostrum liberaliter educatus, cui non *educatores,* cui non magistri atque doctores. *videntur Gesnero* pædagogi. *Sic est ap. Tac. A. 14, 3. Sed quia sequitur:* alitus, *intell.* altores & parentes. *N. D. II, 34.*

EDVCERE. *pro,* educare. de Or. II, 28. * *emittere aquam* Div. I, 44 *educere* lacum. * educi *dicuntur homines, qui cum magistratibus eorum rogatu aut jussu in provincias proficiscuntur, quemadmodum contra* deduci, *qui e provincia jubentur cum aliquo Romam venire.* Pison. 34. Sed ei medico, quem tecum *eduxeras,* imperasti. * *est etiam in sortitionibus* educere.

Verr.

Verr. II, 17. *educit* ex urna tres. cf. Agr. II, 8 * Verr. II, 26. Metellus Heraclium restitui jusserat non restituebatur. quisquis erat *eductus* Senator Syracusanus ab Heraclio, duci jubebat. itaque permulti ducti sunt. *Locus obscurus, in quo explicando sudarunt viri docti, offensi verbo:* eductus, *quod cum Lambino in* editus *mutatum cupiebat Graevius. Sed locus nihil vitii habet.* Educere *est* in jus ducere, reum facere; *& hoc sensu non uno loco usus est Cicero. ibid.* 37. Ita illi non procrastinant: Sthenium statim *educunt*: ajunt ab eo literas publicas esse corruptas. *ibid.* III, 47. & cum *in jus* ipsum *eduxi. ibid.* 65. aditum est ad Metellum: *eductus* est Apronius; *eduxit* vir primarius C. Gallius senator: postulavit a Metello, ut ex edicto suo judicium daret in Apronium. &c. *sensus ergo hic est: Metellus cum jussisset, ut Heraclius Syracusis & Epicrates Bidis restitueretur, hic restitutus est, ille non item. Cujus rei causa cum Heraclius senatores, ad quos pars rerum suarum pervenerat, ad Praetorem Metellum in jus vocasset, iique restituere non possent, Heraclio addicti, ab eo in vincula ducti sunt. cf. ducere. Ceterum huc pertinet etiam locus pr.* Planc. 23. Atque is quidem *eductus* ad Consules, qui tum in crimen vocabatur, se inique a tuis jactatum, graviter querebatur &c.

EFFARI. *verbum augurale, de consecrationibus, dedicationibus.* ad Att. XIII, 42. extr. opinor augures nihil habere ad templum *effandum*. Leg. II, 8. urbem & agros & templa libera ta, & *effata* habento. Dom. 55. nec ullum verbum solenne potuit *effari*. *v. Manut. ad Cic. ad Att. XIII, 42. Davis. ad Leg. II, 8. Int. ad Gell. XIII, 14.*

EFFATVM. *verbum dialecticum, quo Cicero interpretatur Gr.* ἀξίωμα. v. Acad. IV, 29. * Leg. II, 8. fatidicorum & vatum *effata*.

EFFECTIO. Fin. III, 14. quemadmodum opportunitas non fit major productione temporis, sic *recta effectio*; κατόρθωσιν enim ita appello &c. * *causa efficiens*, Acad. I, 2. physica continentur ex *effectione*, & ex materia ea, quam fingit, & format *effectio*.

EFFEMINARE. Nat. D. II, 26. *effeminarunt* aerem, h. e. *feminam fecerunt, Junonem appellando.*

EFFERO. *de terra & agris &c.* Brut. 4. efferre fruges Verr. III, 47. cum ager, id quod per raro evenerat, cum decumo *extulisset* sc. *quod satum erat. ibid.* 86. videbatur id perdere arator, quod agri segetesque *extulissent. ibid.* II, 2. ut quicquid ex sese Sicilia posset *efferre*, id non apud eos nasci &c. Nat. D. II, 33. ea, quae *efferant* aliquid ex sese, perfectiores habere naturas, quam ea, quae ex iis *efferuntur*. Or. II, 22. cur ae-

tate,

tates singulæ *extulerint* prope. singula genera dicendi. * *ostendere se, nasci.* Or. II, 21. *efferat* se fœcunditas in adolescente. Læl. 27. cum se *extulit* ostenditque lumen suum virtus. Brut. 7. qua in urbe primum orator se *extulit.* * *de omni commotione animi, neque solum ea, quæ animum dilatat, sed etiam quæ contrahit, atque de his quæ hinc existunt.* ad Att. I, 8. Cato. 23. *efferri* studio. Læl. 15. *efferri* fastidio & contumacia. Sull. 10. interdum *efferatur* immoderatione verborum. * efferre se *est etiam pro, recreare se, recuperare vires.* Conf. Prov. 14. quamquam sunt accisæ res, tamen *efferent* se aliquando, & ad renovandum bellum revirescent. * *vulgare* Or. I, 24. petamque a vobis, ne has meas ineptias *efferatis. ibid.* II, 12. res omnes singulorum annorum mandabat literis Pontifex Maximus, *efferabatque in album*, & proponebat tabulam domi, potestas ut esset populo cognoscendi &c. *Pearcius cum Lambino legendum censet*: referebatque in album; *quæ forma loquendi est ap. Liv. I, 32. si* efferebat *rectum est, quod mihi etiam nunc videtur, sensus hic est: Cum libris res anni cujusque mandasset, duobus exemplis librum annalem proponebat, alterum publice in albo, ut prætor edictum, alterum domi.* Efferri *simpliciter dicitur pro* efferre domo. *v. Viros doctos ad Suet. Claud. 49. & quos ibi laudant.* * *afferre, dicere.* Or. III, 11. non solum videndum est, ut verba *efferamus* ea, quæ nemo jure reprehendat. N. D. I, 25. hoc per sæpe facitis, ut, cum aliquid non verosimile dicatis, & effugere reprehensionem velitis, *efferatis* aliquid, quod omnino ne fieri quidem possit; *ubi Davisius reposuit*: *afferatis.*

EFFICACITAS. Tusc. IV, 13. corporis nervi, vires & *efficacitas.* Petit. Conf. 3. tantum habet in libidine artis & *efficacitatis*, ut prope in parentum gremiis prætextatos liberos constuprarit.

EFFICAX. *rebus gerendis aptus.* ad Div. VIII, 10. nosti Marcellum, quam tardus & quam parum *efficax* sit.

EFFICERE. *de agris eleganter dicitur, ut efferre.* Verr. III. 63. agri vero Leontini qui plurimum *efficit*, *ibid.* 86. quid aratio sustinere, quid pati, quid *efficere* possit. *ibid.* 47. ager *efficit* (*sc. quod seritur*) cum octavo. *sed ibi Grævius malebat cum Manutio* reficit; *cujus emendationis necessitas nulla est. ibid.* 56. tantum decumanum professum esse ex edicto sibi deberi, quantum ille bonis suis omnibus *efficere* non posset. *Similia his, quamquam in alia re, hæc:* Verr. III, 33. Liciti sunt usque eo, (*sc. in decumarum auctione*) quoad se *efficere* posse arbitrabantur. *so lange sie das gebotene wieder heraus zu bringen gedachten.* * ad Att. VI, 1.

VI, 1. ea tributa vix, in foenus Pompeji quod satis sit, *efficiunt*, *ibid.* nec id satis *efficitur* in usuram menstruam * *de disputantibus*. Tusc. III, 28. hoc student *efficere*. Partit. 1. Cato minutis interrogatiunculis, quasi punctis, quod proposuit, *efficit*. * *facere*. Phil. 14, 3. quæ L. Antonius in Parmensium uxoribus *effecerit*. Brut. 78. itaque tantos processus *efficiebat*.

EFFINGERE. Sext. 35. *effingi* Sanguinem spongiis e foro. *alia exempla vid. ap. Cujac. Obs. XIII, 13. Ceterum de hoc verbo vid. Heins. ad Ovid. Heroid. 20, 135.*

EFFLIGERE. *perdere.* ad Att IX, 19. filium misit ad *effligendum* Cn. Pompejum *v. Græv. ad h. l. hoc verbum non est ap. Nizolium.*

EFFLUERE. *exire in vulgus.* Dom. 46. multa ex vestra disciplina *effluunt*, & ad aures nostras perveniunt. * *defluere.* Div. I. 43. quondam lactis imber *effluit*. *Davisius, legit*: defluxit, *quod est usitatius neque tamen alterum rejicerem.* Nam & effundi imber *dicitur. legi etiam* effluere *de veste, nescio ubi* * *abundare.* Or. 13. *effluens* dicendi genus. *Nizolius* ex Div. I, 29. *laudat*: abundat & *effluit. sed emendatiores edd. habent*: affluit. * Brut. 61. mens *effluit*. h. e. *memoria eum destituit.*

EFFOEMINARE. *v.* effeminare.

EFFLORESCERE. Or. II, 78. exordium debet *efflorescere* ex causa. *i. e. duci, nasci.*

EFFUGERE. Leg. II, 3. *dicitur debitor, a quo propter oblivionem non exigitur pecunia, quique ita eam lucratur.*

EFFUGIUM. Nat. D. II, 47. alias habere *effugia* pennarum.

EFFUNDERE. *de terra & agris ut*, efferre Or. 15. Segetes foecundæ & uberes non solum fruges verum herbas etiam *effundunt*. Brut. 9. *effundit* hæc aetas hanc copiam oratorum. * *de prodigis.* Agr. I, 5. *effundamus* ærarium. * *dimittere* ad Div. I, 9. *effundere* odium, * *perdere.* ad Div. II, 16. *effundere* gratiam collectam. * *de dicentibus ea, quæ ante reticuerant, aut reticere debebant.* ad Att. XVI, 7. Brutus *effudit* illa omnia, quæ tacuerat. Orat. I, 34. *effudi* vobis omnia quæ habebam. Flacc. 19. testis *effudit*, quæ voluit, omnia. * Parad. 3. an temperantem eum dices, qui se in aliqua libidine continuerit, in aliqua *effuderit*. * ad Att. IV, 9. pompejus in nos est suavissime *effusus* v. *effusio*.

EFFUSIO. *studium insigne liberaliter officioseque aliquem tractandi* ad Att. VII, 3. nequaquam satis pro meis officiis, pro ipsius in alios *effusione* illum in me liberalem fuisse. * *de affectibus lætioribus*, Tusc. IV, 31. eodem vitio est *effusio* animi in lætitia, quo in dolore contractio.

EJECTUS. *homo privatus* re-

ELA-

ELATIO. *sublimitas.* Brut. 17. *elatio* & altitudo orationis. * *de vehementi affectu, ut efferre, de quo supra* Fin. III, 10. gestientis animi elatio voluptaria. * *magnitudo animi* Offic. I, 19. *elatio* animi.

ELATUS. *excelsus, magnus* Offic. I, 18. animus *elatus.* * *commotus* Div. I, 24. *elatus* cupiditate respexit.

ELEGANS. *dicitur quicunque est in aliquo genere inprimis intelligens, præcipue tamen in iis, quæ ad magnificentiam cultus pertinent.* Inv. I, 35. a rhetoribus iis, qui *elegantissimi* atque artificiosissimi putati sunt. Brut. 62. minime dignos *elegantis* conventus auribus. ad Div. VII, 23. homo in omni judicio *elegantissimus.* Verr. IV, 57. populus potius haberet (*signa &c.*) quam *elegantissimus* Verres. * elegantia *opponuntur* popularibus, minus acutis & subtilibus. Fin. IV, 10. Mihi placet agi subtilius, & pressius, quæ enim adhuc protulisti, popularia sunt; ego autem a te *elegantiora* desidero. Tusc. IV, 3. Illius veræ *elegantisque* philosophiæ, quæ ducta a Socrate in Peripateticis permansit & idem alio modo dicentibus Stoicis &c. *opponitur philosophiæ Epicuri, in qua res parum subtiliter dicuntur, ut paullo post dicit, qui a contemnebant elegantiam* differendi. Fin. II, 9. * Fin. III, 2. artes ingenuæ & *elegantes opponuntur* illiberalibus opificum, *adeoque eas iam philosophiam & mansuefin, continent, subtiles quippe & acutos.* * elegans *dicitur porro de servis pueris delicatis & variis artibus eruditis.* Rosc. Am. 41. *elegantissimæ* familiæ puerorum * elegans *dicitur etiam, qui medium tenet inter parcum & magnificum, mundus,* Or. 24. cf. *elegantia.*

ELEGANTER. *Scite, intelligenter, cum delectu, provide, prudenter.* Inv. II, 3. Sin autem temere aliquid alicujus præteriisse, aut non satis *eleganter* secuti videbimur. Verr. III, 68. quid potuit *elegantius* facere prætor cupidus existimationis bonæ, qui ab se omnem suspicionem propulsaret. &c. ad Div. III, 8. quid a me fieri potuit *elegantius* aut justius, quam ut sumtus egentissimarum civitatum minuerem sine ulla imminutione dignitatis tuæ? *v. Scipp. ap. Græv ad h. l.*

ELEGANTIA. *subtilitas & acumen dialecticorum & philosophorum.* Fin. II, 9. in hac divisione *elegantiam* desidero. *ibid. elegantia* differendi ad Div. IV, 4. *de Sulpicio*: facile cedo tuorum scriptorum subtilitati & *elegantiæ.* Fin. III, 2. agricultura, quæ abhorret ab omni politiore *elegantia*, tamen eas res, in quibus versatur, novis notavit verbis. Or. I, 2. *elegantia* doctrinæ, *est philosophia cum ceteris artibus, in quibus subtilitas & acumen est, quæ ab artibus illiberalibus absunt* tu autem eloquentiam ab *elegantia*

 doctri-

usitatum, *tamen nec* ejicere vocem *mollius putem ac Cicerone dignum. Neque exemplum hujus formae loquendi quisquam, quod sciam, attulit, aut me reperire memini. Ursini autem fidem in hoc genere suspectam esse quis nescit? Potest etiam* eliciat *referri ad Clodium. Veretur ne eliciat aedibus vocem. Quod si* eliciat *ad* domum *referas* & *interpretere* emittat, *simile est illi*: erumpere stomachum ad Att. XVI, 3. *pro* effundere. Stomachus *enim* erumpit *proprie non* erumpimus stomachum. *Sic* vox elicitur aedibus *proprie*, *non* domus elicit vocem.

ELIDERE. *frangere*, *rumpere*, Tusc. III, 34. Stirpes aegritudinis trunco everso omnes *elidendae* sunt *ibid.* fibras stirpium *elidere. ibid.* II, 11. Poetae nervos omnes virtutis *elidunt. ibid.* V, 6. qui rebus his fractus aegritudine *eliditur*.

ELIMARE. *elaborare diligenter* ad Att. XVI, 7. Velim σχόλιον aliquod *elimes* ad me, oportuisse te istuc facere.

ELIMATVS. *subtilis*, *acutus* Acad. IV, 20. magnus sum opinator & cogitationes meas dirigo - - ad rationes has latiore specie, non ad tenue *elimatas*. Rationes latiore specie, *sunt*, *ut post interpretatur*, visa quae acriter mentem sensumque pellunt. Rationes *autem* ad tenue elimatae *sunt subtiles*, *ratiunculae Academicorum*, *quibus visis non esse assentiendum*, *eaque fallere*, *docent*.

ELOCARE. *verpachten*. Verr. III, 22. rem ad se pertinere negabat: fundum esse *elocatum* dicebat.

ELOCATVS. Flacc. 28. quod illa gens victa, quod *elocata*, quod servata. *Si sanus est locus*, *sensus est*, *vectigalem* & *tributariam esse factam*, *sc. a Pompejo*; *atque hoc dicit* elocatam *esse gentem*, *quod tributa solebant publicanis locari.* Servata, *quod Manutius non concoquebat*, *Graevius interpretatur*, *nostra* (*non Dei sui*) *bonitate* & *misericordia servata*, *cum exscindi facile a nobis potuisset. Quid? si ita interpretemur: in potestate nostra servata est*, *nec se liberare potuit: Ita melior certe erit gradatio: nisi forte eos sequi lubet*, *qui* serva facta *legendum censent.*

ELOGIVM. *titulus*, *inscriptio*. Tusc. I, 14. quid ipsa sepulchrorum monumenta, quid *elogia* significant? Fin. II, 35. *elogia* monumentorum. *v. Casaub. ad Sueton Jul. 47. Calig. 24. Salmas. mod. Usur. p. 670. 675. s. hinc vero ducta ea significatio*, *qua* elogium *pro* laude *ponitur. Nam tituli monumentorum continebant honorum rerumque gestarum nomina.* Cato. 17. &c. * *caput*, ῥῆσις. Cluent. 48. *elogium* de testamento recitasti Cn. Egnatii, idcirco se exheredasse filium &c. *Sed quia in eo capite causa afferebatur*

favebatur, quare exheredaretur, uti in titulis & elogiis reorum & ad supplicium ducendorum causa carceris & poenae; propterea elogium in re testamentaria pro causa dicitur exheredationis aut legati &c. Quintil. Decl. II, 15. quod ideo putetis nullum adjectum ad exheredationem juvenis *elogium*, quia de scelere constet. *laudat ibi Burmannus Comment. ad Petron. c. 53.*

ELOQVI. Offic. III, 15. Si ad *eloquendum* venerit, non plus quam semel *eloquetur. de venditoribus rerum promercalium, cum pretium rei dicunt.*

ELVDERE. *vexare.* Verr. III, 40. *eludere* aratores. Milon. 12. *eludere* remp. in suis furoribus cogitatis.

ELVERE. *sensim tollere.* Lael. 21. *eluere* amicitias remissione usus.

EMANARE. Or. I, 42. formae e generibus *emanant.*

EMANCIPARE *parentes dicuntur liberos, cum eos e patria potestate emittunt, ut, aut sui juris sint, aut ab alio adoptentur, in cujus patria potestate sint.* Dom. 14. adoptatum *emancipari* statim, ne sit ejus filius, qui adoptarit. Fin. I, 7. filium in adoptionem D. Silano *emancipaverat.* * *hinc* emancipari alicui *eleganter dicitur, quod est alteri in potestatem traditum, addictum, nostraque voluntate obnoxium.* Cato. 11. Si senectus nemini *emancipata* est. Phil. II, 21. tum iste venditum atque *emancipatum* tribunatum consiliis vestris opposuit. *v. Gronov. ad Senec. ep. 45.*

EMBAENETICA. ad Div. VIII, 1. Ego qui scirem Q. Pompejum Baulis *embaeneticam* facere, & usque eo, ut ego misererer ejus esuriei &c. *De hoc verbo quae disputentur vid. ap. Graev. ad h. l. neque enim ea huc transferre nostri est instituti. Addamus illud unum tantum, Vossium ad Catull. p. 84. legere;* ὀμπνητικὴν, *& haec adjicere: Bauli olim erat taberna & diversorium totius Campaniae affluentissimum. Ibi Pompejus corpus largis curabat dapibus, unde Cicero (Coelius volebat dicere) dicit, se misereri ejus, utpote qui tantum esuriat. Turnebi lectionem:* empeneticam, *a* πεινᾶν, *post Lambinum probabat etiam Salmas. ad Solin. p. 707. b.*

EMBLEMA. *sigillum est in argento caelato* Verr. IV, 17. *v. Caelatus, crusta. Salmas. ad Solin. p. 736. dicitur tamen etiam de operibus tessellatis pavimentis, in quibus nulla sigilla* περιφανῆ *s. eminentia.* Or. III, 43. e Lucilio: endo pavimento & *emblemate vermiculato.* Sic Varr. R. R. III, 2, 4. *de villarum veterum frugalitate:* num hic citrum, num aurum vides? - - num quod *emblema* aut lithostrotum?

EMBOLIVM. Sext. 54. *de* Clodio: Ille ipse maxime ludi-

lo *emissario*, nulla maceria, nulla casa. *v. Graev. ad h. l. Adjiciamus locum e Plin. H. N. XXXIII, 4.* emissaria *in piscina quina pedum quadratorum ternum fere linquuntur, & repleto stagno* excussis obturamentis *erumpit torrens &c.*

EMISSIO. Tusc. II, 24. tormenta eo graviores *emissiones* habent (*int. telorum*), quo sunt adducta atque contenta vehementius.

EMITTERE. Div. II, 19. nubium conflictu ardor expressus se *emisit.* * *tela* emitti *dicuntur tormentis v.* emissio. *hinc* Or. II, 53. *argumenta* emitti *dicuntur, cum proponuntur. ibid. 54.* facetum dictum *emissum* hæret. Coel. 12. *emittere* aculeos in hominem. * dimittere, *absolvere reum nocentem, ducta metaphora a bestiis, quæ e caveis emittuntur.* Sext. 64. *emitti* ex judicio gratia. Har. resp. 18. te judices *emiserunt; ubi Grævius præter rem legit*: dimiserunt. *Sic* c. 21. *Clodius dicitur* emissus *ancillarum beneficio sc. e domo Cæsaris, ne caperetur.*

ENATARE. *difficultatem superare.* Tusc. V, 31. reliqui se videntur habere angustius; *Enatant* tamen.

ENDO. *antique pro* in. Leg. II, 8. *endo* cœlo. &c. *v. Salmas. mod. Usur. p. 819.*

ENERVATUS. *de philosophis qui non omnia virtuti tribuunt, sed voluptati etiam aliquid &c.* Or. I, 52. quis hoc philosophus - tam *enervatus*, tam omnia ad voluptatem corporis doloremque referens probare possit. Tusc. II, 6. *enervata* muliebrisque sententia.

ENIM. *in objectionibus.* Verr. I, 9. Caussam *enim*, inquit cognosci oportet. *Interdum adjicitur* at. Verr. I, 56. *At enim* si pupillo redimi non liccebat.

ENITERE. Tusc. II, 4. fruges etiam etsi in segetem deteriorem sunt datæ, ipsæ tamen sua natura *enitent.* h. e. *surgunt, progerminant.* Inv. I, 3. *enituisse* studia h. e. *nitorem accepisse.*

ENODARE. *explicare.* Nat. D. III. 24. *enodare* nomina sc. *etymologiis exquirendis.*

ENODATIO. Nat. D. 24, *enodatio* nominum *v. enodare.* Top. 7. notio est cognitio *enodationis* indigens.

ENODATE. *accurate, subtiliter.* Fin. V, 9. hæc igitur nobis explicanda sunt; sed si *enodatius*, vos ignoscetis: hujus enim ætati - servire debemus.

ENTHYMEMA. Top. 13. *quid sit?* v. Ind. Gr.

ENUCLEARE. *subtiliter acuteque explicare, ut dialectici solent.* Part. 17. nec quicquam in amplificatione nimis *enucleandum* est. Tusc. V, 8. hæc *enucleare* non necesse est.

ENUCLEATE. *subtiliter, dialectice, tenuiter.* Tusc. IV, 4. *enucleate* disputant Stoici. Brut. 9. nihil subtiliter, nihil presse, nihil *enucleate* potest, quo

quo fieri aliquid possit limatius in Demosthene. *ibid.* 30. Sed Q. Mucius *enucleate* quidem & polite, ut solebat, nequaquam autem ea vi atque copia, quam genus illud judicii & magnitudo causæ postulabat. Or. 9. putant enim qui horride inculteque dicat, modo id eleganter *enucleateque* faciat, eum solum attice dicere. Fin. IV, 3. qui grandia ornate vellent, *enucleate* minora dicere. *ib.* V, 29. pauca neque ea ipsa *enucleate* ab hoc, de virtute, dicta.

ENVCLEATVS, Or. 26. *enucleatum* genus. Planc. 4. e blandita illa non *enucleata* esse suffragia. enucleata suffragia *sunt*, *quæ damus re accurate ponderata*, *& de dignitate candidati judicio facto. Nam ante dixit: comitiis ædilitiis* studium *esse populi*, *non* judicium.

ENVDARE. *explicare.* Leg. I, 9. rerum obscuras & necessarias intelligentias (*κοινὰς ἐννοίας*) *enudavit.*

ENVMERARE. *numerare.* Brut. 32. *enumera* me in plerisque.

ENVNTIARE. *divulgare* Or. I, 47. & illa dicendi mysteria *enunciet.* * *dialecticis enunciare idem est*, *quod recentioribus* prædicare. Acad. IV, 29. Nempe fundamentum dialecticæ est, quicquid *enunciatur*, aut verum esse aut falsum; *quamquam etiam de tota propositione intelligi potest.* Fat. 9. quod ita *enunciatur*: Descendit in Academiam Carneades.

EPHEMERIS. *commentarius rerum, quas quotidie facimus. Journal. sive etiam Kalendarium, in quo scilicet scribebat, quæ quotidie faceret, memoriæ causa.* Quint. 18. in memoriam rediit Quintius, quo die Roma in Galliam profectus sit. ad *ephemeridem* revertitur; invenitur dies profectionis prid. Kalend. Febr. *Ap. Plin. H. N. XXIX, 1.* est *ephemeris* mathematica, *in qua scilicet siderum motus in dies singulos consignatus est.*

EPICOPVS. ad Att. XIV, 16. phaselus *epicopus h. e. qui remis agitur. Remis autem aguntur militares naves, velis onerariæ, unde ἐπίκωπα πλοῖα sunt militares. v. Scheffer. de R. N. II, 2. init. Bosius ad Att. V, 11. ubi in Græviana e Victoriana ἐπίκωπον, sed nullo sensu idoneo.*

EPICVS. opt. gen. d. 1. *poëtæ genus, quod & heroicum dicitur, qualis Homerus & Virgilius. Nam hoc genus carminis ἔπος dicitur, de cujus carminis natura luculentissime scripsit, præter alios, Bossulus (Bossu) in libro Gallico: sur le poëme Epique.*

EPIPHORA. ad Div. XVI, 23. Balbus scripsit, se tanta *epiphora* oppressum, ut loqui non posset. *Est autem* epiphora *morbus*, *cum destillatio fit humoris in oculos*, *lacrimarum specie.*

EPVLO. Har. Ref. 10. *epulones* Jovis Opt. Max. Or. III, 19. ut Pontifices veteres, propter sacrificiorum multitudinem *tres viros epulones* esse voluerunt, cum essent ipsi a Numa, ut etiam illud ludorum epulare sacrificium facerent, instituti: *ex quo loco, quod genus sacerdotum fuerint, intelligi potest.*

EQVIDEM. *cum secunda & tertia persona, item prima plurali.* ad Div. XIII, 1. *equidem* fecisti, quod ipse sentiam, *quaeris.* Sext. 57. *equidem* audiebamus Pison. 34. cum *equidem -- fuit.* *Sic est etiam ap. Sallust. Catil. 52, 16. cum prima autem persona aureae aetati usitatissimum, neque haec exempla facile imitanda. Tota res eo redit, utrum* equidem *sit, ego* quidem, *an* quidem *simpliciter. Sed adhuc sub judice lis est. v. Cort. ad Sallust. Catil. 51, 15. Ceterum in his ipsis locis, in quibus aliter est* equidem *quam cum prima persona, cautio adhibenda est, ne decipi nos patiamur. Nam librarii & editores veterum librorum inscitia saepissime in hoc verbo erravere. In Nizolio etiam Facciolatiano omnia exempla, in quibus* equidem *est cum tertia, aliter sunt in emendatis edd. Quid si de ceteris iisque paucis locis idem pronunciandum? ut aut pro* quidem *vitiose scriptum sit, aut pro &* quidem.

EQVVS. *equites.* ad Div. X, 30. *equum* immisi. *ibid.* IX, 7. *equis* viris cf. Offic. III, 33. Phil. VIII, 7: *ubi v. Ferrar. Gronov. ad Liv. XXI, 27. haec formula deinde hanc vim nacta est, ut, omni contentione rem agi, significet.* * Sen. p. R. 11. *equis insignibus* & curru aurato reportari. *h. e. triumphalibus.* * Lael. 17. quo utamur, quasi *equis tentatis*, sic amicitiis; aliqua parte periclitatis moribus amicorum. *equum tentare est periculum facere, an sessorem patiatur & sit itineribus faciendis idoneus; ne si viam ante ingrediamur, aliqua parte jam profligata, sero intelligamus, idoneum equum non esse.* * Brut. 51. si auditor omnino tamquam *equus non facit*, agitandi finis faciendus est. *equus non facit, ut ex ipso loco intelligitur, qui loco moveri non potest, neque calcaribus subditis, neque flagellis adhibitis, adeoque itineri faciendo minus idoneus.*

ERECTVS. *de auditore attento.* Brut. 54. idem si praeteriens adspexerit *erectos* intuentes judices -- aut oratione quasi suspensos teneri. * *est etiam habitus hominis sibi confidentis.* Or. I, 40. *erectum* & celsum alacri & promto ore ac vultu, huc atque illuc intuentem &c.

EREPTVS, *extortus, expressus.* Verr. I, 30. quod pronunciatum est, non per Neronem judicatum, sed per Dolabellam *ereptum* existimabatur. *Nam Dolabella precibus effecerat, ut Nero invitus condemnaret Philodamum.*

ERGASTVLVM. *est carcer rusticus, in quo mancipia opus faciunt, pistrinum &c.* Cluent. 8. M. Aurius in Q. Sergii manus incidit & apud eum fuit in *ergastulo.* (*quem locum illustrabit Sueton. in Aug. 32. Tib. 8. cf. Salmas. ad Spartian. c. 18. T. I. p. 172.*) ad Div. XI, 10 & 13. *ergastula* solvere; *quod est dimittere servos ex ergastulis aut potius eripere & milites facere.*

ERGO. *eleganter post longiorem parenthesin.* ad Div. XV, 1c. quum ita accidit - - quum *ergo* ita accidit.

ERIGERE. Leg. I, 9. hominem *erexit* Deus. * *recreare.* Brut. 3. *erexit* se populus Rom. Sext. 31. causa *erigere oculos* & vivere videtur. * *resistere.* ad Q. Fr. I, 1, 1. ne te obrui negotii magnitudine finas, sed contra *erigas* atque resistas. * erigere se *dicuntur auditores, cum attentiores fiunt, admirantur aliquid in oratione.* Rosc. Am. 22. * Cœl. 12. nec quos *aculeos* habet severitas gravitasque vestra, cum eos accusator *erexerit in rem*, in vitia, in mores, in tempora, emittere in hominem & in reum.

ERIPERE. *de reo noxio, cum artibus ejus aut amicorum, eloquentia patroni, potentia advocatorum, largitione efficitur, ut absolvatur.* Act. I. in Verr. 8. *eripi* accusatori reum. Verr. I, 4. cui reus tam nocens &c. impune *eripi* possit. *ibid.* II, 31. vi se *eripere* ex judicio. * ad Div. XVI, 21. multum mihi *eripitur* operæ in exscribendis hypomnematis.

ERRARE. Orat. I, 48. oratio *errat*; *dicitur de* λογομαχοῦσι.

ERROR. *de eo, qui, quid agat, nescit.* in Cæcil. 14. qui tibi æstus, qui *error*, quæ tenebræ erunt? * ad Att. XII, 43. ferendus tibi in hoc meus *error. antea vocaverat* ineptias.

ERVDITVS. *etiam de philosophis dici, docebunt loci hi* Muren. 30. 31. 36. *ubi Zeno Stoicus & alii hujus generis philosophi sic appellantur.* Or. I, 15. *eruditus* in philosophia. * Brut. 2. vox *erudita h. e. græcis & latinis literis & artibus formata.* Paradox. 5. oculos *eruditos* habemus; h. e. *qui judicare possunt v. c. de picturis &c.*

ERVERE. *ut elicere dicitur,* Or. II, 88. memoriam *eruere* exercitatione, si est nulla naturalis. * *invenire latentem & fugientem.* ad Div. V, 10. illum *eruam*; *de servo Ciceronis fugitivo. item pro* invenire *est in hoc*: ad Att. X, 14. difficultatem pecuniarum, qua *erui* nusquam posset. cf. ad Att. XIII, 30. extr. * *eripere voluntatem.* ad Att. XII, 36. fanum fieri volo: neque hoc mihi suada *erui* potest.

ERVMPERE. ad Div. VIII, 14. si illi amores & invidiosa obtrectatio ad bellum *se erumpit. plura exempla v. ap. Drakenb. ad Sil. VII, 355.* Catil. I, 3. *erumpi-*

minibus & testibus quis incitari potest, ut audeat adspicere judices? Absterreant haec eum potius necesse est. Evictus *est pro* convictus, plane victus. *Nam* evictus *hanc vim habet, atque adeo plus est quam* victus, *ut docuit Brockhus. ad Propert. IV*, 7, 2.

EVIGILARE. *excogitare vigilando* ad Att. IX, 12. consilia *evigilata* cogitationibus.

EVISCERATVS. *cujus viscera discerpuntur, eximuntur.* Tusc. II, 9. *evisceratum* corpus. cf. I, 44.

EVITARE. Tusc. I, 35. haec omnia vidi inflammari, Priamo vi vitam *evitari h. e. eripi. e Poeta vetere. v. Bober. ad h. l.*

EVOCARE. *dicitur ita, ut* elicere. Or. II, 8. memoriam *evocare.* ad Att. X, 8. ne meam ipse *συμπάθειαν* jam *evocem.* * evocare *dicitur* aliquem *magistratus provincialis, senatus, cum eum jubet aliunde ad se venire.* Verr. I, 10. 33. ad Att. II, 24. V, 21. &c.

EVOCATVS. *commotus.* Dejot. 14. *evocata* oratione misericordia. Fin. II, 31. probitas mercedibus *evocata.* * *peregrinus jussus adesse.* Dejot. 5. venit *evocatus*, ut is, qui Senatui parere didicisset. * evocati *sunt milites, qui stipendia legitima fecere, sed precibus commoti castra alicujus sequuntur.* ad Div. III, 6. praefectus *evocatorum.*

EVOLARE. Or. I, 35. *evolavit* oratio. h. e. *celeriter praeteriit, ut vix quae dicta sint, percipi potuerint. ibid.* II, 78. totum repente *evolare. h. e. omnes suas vires celeriter ostendere.* Verr. I, 5. *evolare* ex severitate. h. e. *absolvi quamvis noxium. Sic* Prov. Conf. 6. poenam *evolarunt.* ad Att. IX, 10. profecto *evolare* cupio. ib. X, 10. curris hinc istis invitissimis, *evolare* cupio.

EVOLVERE. *explicare, exponere.* Or. III, 55. Sol jam praecipitans me quoque haec praecipitem paene *evolvere* coëgit. *v. Heins. & Drak. ad Sil. VII*, 435. Off. III, 19. si quis voluerit animi sui complicatam notionem *evolvere.* cf. ad Att. IX, 12. Topic. 2. definitio, quae quasi involutum *evolvit* id de quo quaeritur. * *reperire.* Cael, 23. cujus criminis ego neque principium invenire, neque *evolvere* exitum possum.

EVOLVTVS. Or. II, 86. *evolutus* integumentis dissimulationis.

EVRIPVS. Leg. II, 1. ductus aquarum, quos isti *euripos* vocant. *de euripis lege Salmas. ad Solin. f. 638. f. ubi etiam de euripis maritimis & Circensibus agitur.*

EX. *post.* Mur. 1. 7. *ex* praetura triumphasset. * Caec. 30. ex loco, *quomodo differat a* loco. * ad Div. X, 4. literae, quas *ex* sermone Furnii te scripsisse animadverto. * ibid. VII, 28. *ex* meis literis de animum meum desiderare.

EXA-

EXACTIO. ad Div. III, 8. in *exactionem* capitum atque ostiorum inducuntur sumtus minime necessarii.

EXACVERE. *impellere.* ad Att. XII, 36. cohortari & *exacuere.*

EXAEDIFICARE. *de oratoribus est, latius disserere.* Or. I, 35. *exaedificare* opus.

EXAGGERARE. *augere* Off. I, 26. rem familiarem non omni ratione *exaggerantes.* Caecin. 7. cum sextulam suam nimis *exaggeraret.* h. e. *nimis pro sextula sua postularet, nimis magnam diceret.*

EXAGGERATIO. Tusc. II, 26. *exaggeratio* quaedam altissima animi.

EXAGGERATVS. *altus, amplus.* Orat. 17. 57. *exaggerata* oratio.

EXAGITARE. *commovere, augere.* ad Att. III, 7. ne & meum moerore *exagitem*, & te in eundem luctum vocem.

EXAGITATVS. *agitatus.* Sull. 21. cum jam multos annos esset *exagitata* dissensio. * *adjutus.* Or. 3. *exagitatus* est orator Platonis & aliorum philosophorum disputationibus, & adjutus.

EXAMINARE. Or. II, 38. populari trutina *examinare.*

EXANCLARE. *exantlare.* Tusc. I, 49. cum *exanclavisset* omnes labores. cf. II, 8. Div. II, 10. Acad. IV, 34. *Davisius pro* exanclare *semper reponendum censet* exantlare, *ubi pro* exhaurire *aut* tolerare *dicatur. v. ad Tusc. I, 49. Eadem est Lambini sententia ad Acad. IV, 38. qui tamen probat* exanclare *pro* ministrare; *ubi & Davisius reliquit in contextu:* exanclatum, *cum in ceteris locis mutaverit.* Quintil. Instit. I, 6. *hoc verbum ponis in nimis antiquis, neque facile usurpandis. Est autem a vetere* ancla, *quod fuit vas, quo aqua hauriebatur; ut adeo idem sit* exantlare & exanclare *v. Salmas. ad Vopisc. Bonos. c. ult. T. II. p. 774. Burm. ad Quintil. l. c.*

EXANGVIS. Orat. I, 13. de quibus ille tenui quodam & *exangui* sermone disputant, hic cum omni gravitate & jucunditate explicet.

EXARARE. *proprie est, arando eruere.* Div. II, 23. *exaratum* esse, Deum dicam an hominem? Leg. II, 23. sepulchra *exarata* sunt. *unde deinde* exarari *dicitur, quod agro colendo quaesitus in frugibus capimus.* Verr. V, 38. tantum labore suo frumenti *exarabant.* * *de scribentibus cum dicitur, extemporalem scriptionem & subitam significat.* ad Att. XIV, 22. statim hoc nescio quid *exaravi.* *ibid.* XVI, 6. statim novum prooemium *exaravi* &c. cf. ad Div. XII, 20. IX, 26. &c.

EXARDESCO. Har. Resp. 21. excepi *flammam* (*sc. quae injiciebatur patriae*) & solus *exarsi* pro patria. Tusc. V, 29. ingenium ejus *exarsit* contra Stoicam disciplinam. Rabir. Post. 6. ad periculum innocentium tem-

pus

pus *exarserat*. Læl. 21. intolerabilis injuria *exarsit. sc. in nos*. Phil. IV. longo tempore ad spem libertatis *exarsimus*.

EXARESCO. Tusc. III, 31. opinio vetustate *exaruit*. i. e. *evanuit*.

EXCELLENTIA. Tusc. IV, 1. incredibilis cursus ad omnem *excellentiam* factus est.

EXCERPERE. *eximere* Or. II, 11. *excerpere de* numero &c.

EXCETRA. *hydra*. Tuscul. II, 8. hæc dextra Lernam, mactata *excetra*, placavit.

EXCIDERE. Or. I, 21. *excidit* libellus. *ibid.* 2. quæ inchoata ac rudia *exciderunt*. ad Att. III, 12. oratio *excidit*. h. e. *præter voluntatem nostram in vulgus exiit*.

EXCIPERE. ad Div. I, 9. illustri gratia aliquid *excipere*. Or. II, 8. *excipere voluntates hominum*, *est*, *adducere quorsum velis?*

EXCITARE. *testem in judicio ad dicendum testimonium vocare*. Rabir. Post. 12. in judicio Gabinii tertio quoque verbo *excitabantur*. negabant Gabinio pecuniam datam. *hinc etiam de aliis, quos testimonii aut exempli causa adducimus.* Tusc. V, 23. *excitabo* homunculum a pulvere & radio. * *dicitur etiam de ædificiis*. Sext. 2. quibus initiis & fundamentis hæ laudes *excitatæ* sint. * Or. II, 21. facilius in vitiibus revocantur ea, quæ se nimium profuderunt, quam si nihil valet materies, nova sarmenta cultura *excitantur*.

EXCITATVS. Or. II, 41. his locis in mente & cogitatione defixis, & in omni re ad dicendum posita *excitatis*. h. e. *in memoriam revocatis & ad usum*. * Rabir. Post. 15. magnis præmiis *excitata*. * ad Div. II, 16. fortuna *excitata*, *opponitur* jacenti.

EXCLVDERE *rejicere*. Har. R. 21. quod frater Metellus Pompejo sententiam dicenti *exclusserat*, acerrimeque una voce ac mente restiterat: id -- ita perturbatum, itaque permutatum est, ut, quod frater consul, ne fieret, obstiterat: quod affinis & sodalis -- *excluserat*: id is consul efficeret &c. * ad Att. XII, 40. de hortis hoc videtur effici posse -- ut præconi subjiciantur: id nisi fit, *excludemur*. sin ad tabulam venimus, vincemus facultates Othonis nostra cupiditate.

EXCVDERE. *elaborare*. ad Att. XV, 27. tibi de gloria *excudam* aliquid ἡρακλείδιον.

EXCVRRERE. Or. 51. orationem non claudicare, nec insistere, sed cum sententia pariter *excurrere*; *dicitur de oratione vincta & numerosa, cum, verbi causa, enunciationes plures ita sibi implicantur & inter subjectum & prædicatum primarium mediæ interjiciuntur, ut in subjecto incipiat in prædicato desinat periodus*. * *de profectibus*. Brut. 78. studio autem neminem nec industria majore cognovi -- itaque tantos processus

cessus faciebat, ut evolare non *excurrere* videretur.

EXCVTERE. *videre, si quis quid absconditum secum habeat, quod fere fit excutienda toga. scrutari.* ad Div. X, 31. tabellarii ubique *excutiuntur.* Rosc. Am. 34. *excutio* te, si quid ferri habuisti. cf. Agr. II, 11. 23. *hinc ducitur illud:* Off. III, 20. explica & *excute* intelligentiam tuam, ut videas, quæ sit in ea species & forma & notio viri boni. ad Q. Fr. I, 1, 2. neque sane placet, scrutari te omnes sordes, *excutere* unumquemque. * *eripere, auferre.* Tusc. I, 4. *excutere* opinionem radicitus. Har. R. 18. *excussus* & exhaustus, *sc. pecunia.* Sull. 16. noli aculeos orationis meæ, qui reconditi sunt, *excussos* arbitrari.

EXEDRA. *locus in porticibus, villarum inprimis, pluribus instructus sedibus, ut ibi consideri, disputandi causa, possit.* Or. III, 5. Fin. V, 2.

EXEDRIVM. *idem.* ad Div. VII, 23.

EXEMPLVM. Verr. II, 42. facere *exemplo.* h. e. *non primum, sed post alios.*

EXEMTVS. v. eximere.

EXERCITATVS. Or. III, 21. *exercitata* oratio.

EXERCITVS. ad Att. I, 11. Scito nihil tam *exercitum* fuisse Romæ, quam candidatos omnibus iniquitatibus. Tusc. II, 16. miles vetus exercitus.

EXHAVRIRE. *auferre, eximere.* ad Div. IV, 16. *exhauriri* tibi iste dolor potest. ad Att. II, 21. amor *exhauriri* nulla potest injuria. Sext. 21. eadem sibi manu vitam *exhausisse. ibid.* 37. una plaga si accessisset, reliquum spiritum *exhausisset.* * ad Q. Fr. I, 2. *exhaustus est* sermo hominum. *i. e. desiit, conquievit.* * *perficere.* ad Att. V, 1. 13. *exhaurire* mandata * Agr. II, 26. urbanam plebem nimium in rep. posse: *exhauriendam* esse, *sc. tamquam sentinam aliquam.*

EXHIBERE *est producere aut testem in judicium, ad populumve, aut servum in quæstionem &c. verbo, præstare præsentem aliquem, cum opus est.* Flacc. 15. fratres *exhibe*, non denunciavi. Verr. V, 7. servum statim *exhibere* jubet. * ad Att. V, 18. sed jam *exhibeo* pupillum, non defendo. Sunt enim lenta & inania negotia. *intell. creditoribus, ut ipsi exigant ab eo pecuniam.* Phil. VI, 3. horam *exhibere* nullam in tali cive liberando sine scelere non possumus. h. e. *omne tempus in tali cive liberando consumere debemus.* omnes (suas) horas in re aliqua exhibere, *quin latine dici possit, non dubitandum puto.* Eximere horam *quod Ferrario Grævio ad h. l. Budæo ad Pand. p. m. 83. placebat, eleganter dici scio, & sæpe est apud Ciceronem, ut mirandum esset, si librarii hic mutassent, aliis locis reliquissent. Mihi autem h. l. non placet ita legi, primo quia vulgatum idoneum sensum habet, ut dixi; deinde quia* nullam non possumus, *non est aptum*

tū

τῶ eximere diem, *legendumque esset* ullam non possumus.

EXIGO. *in re pecuniaria est creditorum*, & *quibuscunque pecunia debetur*. Flacc. 34. *exigendi* causa legationem liberam sumere. Fin. II, 22. ex rebus voluptatem, quasi mercedem *exigit*. * exigere *dicuntur etjam qui curatores alicujus rei sunt, cum aut jubent fieri aliquid, aut, factum a redemtoribus iisve, qui debebant, perspiciunt probandi causa aut reprehendendi*. Verr. I, 59. *exegisti* viam thensarum & pompæ. ibid. 40, 50. *exigere* sarta tecta, *inde hoc ducitur*: Verr. III, 46. *exigere* diligentiæ pensum * *agere* ad Div. X, 24. de his rebus, ut *exigeret* cum eo, Furnio mandavi

EXIGVE. ad Att. XI, 16. epistola *exigue* scripta. h. e. *quæ parum spei affert*. Lael. 16. nimis *exigue* ac tenuiter ad calculos revocare amicitiam; ut par sit ratio acceptorum & expensorum.

EXILIS. *jejunus*, *nimis tenuis*, *de oratione*. Or. I, 18. Spinosa & *exilis* oratio. *ibid.* II, 38. genus sermonis affert non liquidum, sed *exile* &c. *ibid* 77. nullum exordium mihi occurrit, nisi aut *exile*, aut nugatorium aut vulgare aut commune * *de animalibus est macer*, *tenuis*, Div. II, 13. aliæ pecudis jecur nitidum & plenum, aliæ horridum & *exile*.

EXILITAS. *nimia tenuitas in dicendo opponitur ubertati in dicendo & copiæ* Or. I, 11.

EXILITER. *ita dicitur de oratione*, *ut exilis*. Or. I, 11. *exiliter* disputare. Brut. 84. *exiliter* dicere est Atticorum * *de pronunciatione*: Or. III, 11. examinata *exiliter* exeunt verba. h. e *sine vi*, *ut vix intelligi possint*.

EXIMERE. *diem eximere*, *est impedire*, *ne quis quid eo die agere possit*. *quasi tollere diem & eripere alicui*. ad Q. Fr. II, 1. diem dicendo *eximere*; *id fiebat in senatu*, *cum in sententia dicenda data opera multum temporis consumebant*, & *aliena quoque dicebant*, *ut sol occideret ante*, *quam SCtum fieri posset*, *quo facto*, *SCtum fieri non poterat*. *ibid*. II, 6. Si *sibi* cum populo agendi *dies essent exemti*. *ibid*. *dies* comitiales *eximere pro* eximere *est* Leg. III, 19. diem tollere * Verr. IV, 19 *eximere de reis*.

EXISTIMARE. *judicare*, & *quidem in deteriorem partem*. *reprehendere*. Agr. II, 12. tantummodo, si quis ea potestate temere est usus, *existimamus*.

EXISTIMATIO. *judicium*. Rosc. Am. 19. extr. ita tamen te quæstus cupidum esse oportebat, ut horum *existimationem* (*int*. *judicum*) & legem Remmiam putares aliquid valere oportere. *v*. *Gron*. *ad Liv*. *IV*, 41. *XXXIV*, 2.

EXISTIMATOR. *judex*. Brut. 93. tantum detraxit, quan-

vilia. * *gladiatores, quia & ipsi servi.* Sull. 19. comparare *familiam.* *item:* præesse *familiæ.* cf. Sext. 60. * *res familiaris* Cæcin. 7. familia *herciscunda.* (*v. hercisco*) *Veteres jungebant* familiam & pecuniam, *ut docet Salmas. ad Solin. p. 892. cf. Burm. ad Suet. Ner. 5. Sed post, quia domini eadem in ceteras res suas, quæ in servos, potestas, familia de omni re familiari dicta est. Ulpian. l. 195. §1. de Verb. Signif.* * *dicitur etiam de secta philosophorum.* Orat. I, 10. de Div. II, 1. Peripateticorum *familia* &c. *unde illud fluxit etiam de Trebatio: familiam* ducit in jure civili, ad Div. VII, 5.

FAMILIARIS. Quint. 27. manus allatas esse ante lares *familiares.* h. e. *in atrio v. Lares.* * *in extis quid sit pars familiaris, fissum familiare* v. fissum.

FAMOSVS. *de feminis impudicis & male famæ.* Orat. II, 68. extr. me mater vetuit ad *famosas* ire. Fr. de Rep. 4. si qua erat *famosa*, ei cognati osculum non ferebant.

FANATICVS. *nimis superstitiosus.* Div. II, 57. philosophi superstitiosi & pæne *fanatici*, de *Stoicis, qui nimis oraculis, & omni divinationi tribuebant.* Dom. 40 homo *fanaticus.*

FASCES. Brut. 6. cum tibi ætas nostra jam cederet *fascesque* summitteret.

FASCIA. *de cruralibus virorum.* ad Att. II, 3. etenim mihi ejus caligæ, ut *fasciæ* cretatæ, non placebant. Fr. in Clod. cum vincirentur pedes *fasciis.* *Sunt autem hominum molliorum, v. fasciola.* * *sunt etiam ægrotorum.* Brut. 60. Cn. Octavius devinctus erat *fasciis*, & multis medicamentis, propter dolorem artuum, delibutus.

FASCIOLAE. Har. R. 21. *Clodio inter alia muliebria ornamenta, quibus utebatur, objiciuntur* purpureæ fasciolæ. *Ap. Sueton. Calig. 17.* purpuræ ac conchylii fasciæ *distribuuntur, sed feminis & pueris vid. inprimis Salmas. ad Lamprid. Alex. Sev. c. 40.*

FASTIDIOSE. Or. I, 61. quod ego non tam *fastidiose* in nobis, quam in histrionibus spectari puto. *h. e. in eo facilius hominibus satisfacimus, quam histriones, a quibus plus in hoc genere postulatur.* Or. II, 89. pudentius, vel invitius, vel etiam *fastidiosius* facere aliquid ibid. I, 26. quam diligenter & prope *fastidiose* judicamus.

FASTIDIOSVS. *cui non facile satisfieri potest.* Her. IV, aurium sensus *fastidiosissimus.* * *contemptor.* Brut. 70. *fastidiosus* latinarum literarum.

FASTIDIRE. *omnia, etiam recta, reprehendere, nihil facile probare* Mil. 16. etiam in recte factis *fastidimus v. Gron. Obs. IV, 10.*

FASTI. *Kalendarium, in quo inter alia, qui dies fasti aut nefasti sunt, consignatum est.* Mu-

Muren. 11. posset agi lege nec ne, pauci quondam sciebant; *fastos* enim vulgo non habebant. * *annales* Pis. 13. hos consules non dicam animi hominum, sed ulli *fasti* ferre possunt.

FASTIGIUM *proprie est templorum. v. inprimis* Or. III, 46. *unde inter cetera invidiosa a Cæsare usurpata etiam* fastigium *memoratur* Phil. II, 43. *cf. Sueton. Cæs. 81. & ibi Intt. Sed inprimis Salmas. ad Spartian. Pescenn. c. 12. qui Cæsaris fastigium docet, non de tecto capiendum, sed de ornamento tecti, quale vulgo etiam in templis fuerit. Plutarchus ἀκρωτήριον vocat, quod ita accipitur. v. Ind. Gr. cf. eundem ad Solin. p. 853. Sed est tamen etiam de privatis.* ad Q. Fr. III, 1. * off. III, 7. operi *fastigium* imponimus.

FATALIS. Catil. III, 4. annus *fatalis ad* tertium &c.

FATUM. *homo pestifer. pernicies ipsa, interitus.* Sext. 43. *de Gabinio & Pisone*: duo illa reip. *fata*. Dom. 57. si in illo pæne *fato* reipubl. * *vaticinium* Catil. III, 4. *fata* Sibyllina.

FAVERE. *verbum theatrale de plausu, unde ad alia traducitur.* Ligar. 3. *favere* industriæ & gloriæ alicujus. ad Att. XII, 49. me tamen ei *fauturum* &c. * Div. II, 26. *ex Ennio*: galli silentio noctis *favent* faucibus russis cantu.

FAVOR. *spect. notum.* Rosc. Com. 10. quem *favorem* secum in scenam attulit Panurgus. * Leg. II, 5. *favore* magis quam re legum nomen tenent.

FAUTOR. Rosc. Am 6. nobilitatis *fautor*; *partium nobilium studiosus, etsi non castra eorum sequeretur.*

FAUX. *angustus aditus.* Quint. 6. *fauces* macelli. Verr. III, 76. Timarchides premit *fauces* defensionis. h. e. *facit, ut defendi non possis.*

FAX. Tusc. II, 25. cum quasi *faces doloris* admoverentur. Tusc. V, 27. dolor *faces* ardentes intentat * Tusc. I, 19. Cumque corporis *facibus* inflammari soleamus ad omnes cupiditates. * *rhetorum faces sunt* τὰ πάθη. Or. III, 1. verborum *faces* admovere. h. e. *quibus ira commoveri posset.* Or. II, 51. neque parvis in rebus admovendæ sunt hæ dicendi *faces* * *homo reip. perniciosus, autor seditionum.* Har. R. 2. de *Gabinio & Pisone*: cum his furiis & *facibus* - - bellum mihi inexpiabile dico esse susceptum. * *ibid.* 22. injecta est *fax* foeda & luctuosa reip. - - qua ego solus exarsi: * Div. I, 11. *Fax* Phoebi * Nat. D. II, 5. *faces* coelestes. *genus meteori.* cf. Catil. III, 8.

FECIALIS. Leg. II, 9. foederum, pacis, belli, induciarum oratores, *feciales* judices duo sunto. Off. I, 11. belli quidem æquitas sanctissime *feciali* populi Rom. *jure* perscripta est. cf. Verr. V, 19.

FIDE-

III, 15. vultus a mente *fingitur*. Or. 28. *fingere* totum se ad alterius arbitrium & nutum. Brut. 38. *fingere* animos, *b. e. flectere quorsum velis. de oratore.* Nat. D II, 59. lingua *fingit* vocem & terminat, h. e. *facit, ne, ut in brutis. sine distinctione literarum & syllabarum erumpat.* ad Att. VI, 3. formam totius reip. velim mittas, quæ mihi obviam fiat, ex qua me *fingere* possim.

FINIS. *formula*, quem ad finem. *non significat apud Ciceronem*, zu was Ende, *sed* quamdiu. Catil. I, 1. *quem ad finem* sese effrenata tua jactabit audacia. cf. Verr. V, 29. IX, 26. Nat. D. II, 51. * *pro consilio tamen* finis *dicitur.* Invent. I, 5. officium ejus facultatis videtur esse, dicere apposite ad persuasionem: *finis*, persuadere dictione. * *dicitur etiam ut* exitus, *de quo supra.* ad Div. IV, 9. qui *finis* istius consilii est. * finis *dicitur etiam, quod est in quaque re summum.* Fin. I, 17. *finis* bonorum & malorum, *est summum bonum & summum malum.* Planc. 25. *finis bonorum* populi, *est consulatus.* Tusc. II, 1. *finis* sperandi, *est summum, quod quis sperare potest aut sperat,* * Leg. I, 21. Mur. 9. *regere* fines, est *constituere, decernere de finibus, de quibus controversia orta est, quod faciunt arbitri finium regundorum.* v. *Lex Mamilia.*

FINITIMVS. Or. I, 16. *finitimus* oratori poeta.

FINITOR. *agrimensor*, *qui agros in coloniis deducendis metitur & definit.* Agr. II, 13. *finitorem* mittant: ratum sit, quod *finitor* uni illi, a quo missus erit renunciaverit. cf. c. 17, 20. v. *Goesii Antiqu. Agrar. c. 4. inprimis. p. 31.*

FINITVS. *certus.* Nat. D. II, 35. motus *finiti.* * *moderatus.* Fin. I, 19. cupiditates *finitæ.* * *definitus.* Tusc. III, 25. mors est omnibus *finita.* * *numerose cadens.* Or. 51. *finita* pronunciare.

FINIRE. *regere*, *moderari.* Fin. II, 9, 20. cupiditates *finire.* * ad Att. VIII, 3. *finienti provincias* Gallias restitit. i. e. *cum censeret Cæsarem e Gallia detrahendum.*

FIO. Tusc. III, 5. ita *fit*, *pro*: ex quo sequitur: *ex arithmeticis ducta ratio dicendi.* * Agr. II, 27. quid *fiet* pecunia. *Græv.* pecuniæ. *utrumque rectum est. Sic* quid facias homini, & homine. v. facio. * ad Div. VII, 18. nihil *fieri*, frigere te. *b. e. nihil quæstus te facere.*

FIRME. Fin. III, 9. assensus suos *firme* sustinere. h. e. *cavere, ne elabatur nobis assensus, rebusque incertis tamquam certis assentiamur.*

FIRMVS. ad Att. I, 1. *firmus* candidatus. h. e. *qui propter gratiam suam & amicorum magnam spem habet consulatus consequendi.* in Cæcil. 9. Verr. II, 1. accusator *firmus.* h. e. *fortis, minime timidus.*

FISCINA. *est utensile rusticum*

etiam

certum nomen duxerunt. Mur. 13. *formulæ* vestræ atque actiones. &c.

FORNIX. *præter vulgarem illam significationem, significat arcum triumphalem aut honoris causa etiam non triumphanti constitutum; quod genus crebro in nummis, tamquam Germanici, occurrit.* Act. I. Verr. 7. fornix Fabianus. Verr. II, 63. hujus *fornix* in foro Syracusis est, in quo nudus filius stat, ipse autem ex equo nudatam ab se provinciam prospicit; *quem locum egregie illustrant nummi, qui fornices exhibent statuis impositis ornatos.*

FORTE. Or. III, 12. & aliquem, *si forte*, motum.

FORTICVLVS. Tusc. II, 19. *forticulum* se præbet.

FORTIS. *de accusatore* in Cæcil. 7. Si accusandi voluntas ad viros *fortes* & spectatos translata sit. * *de defensore, advocato.* Quint. 2. habet adversarium verbo S. Nævium: revera hujus ætatis homines disertissimos, *fortissimos*, ornatissimos. v. Græv. ad h. l. * *de judice.* Act. I. in Verr. 17. Verr. I, 1. *In his omnibus* fortis *est, qui neque metu, neque periculo neque ulla alia re deterretur ab eo, quod est officii sui, qui libere dicit, quæ sentit,* &c. *eodem modo* Catil. III, 6. *fortissimæ* sententiæ *dicuntur.* * fortes *sunt etiam, qui labores, dolores ferunt, voluptates repudiant &c.* ad Att. XV, 11. Cassius *fortibus* sane oculis matrem spectare. fr. Hortens. in dolore podagræ nihilo *fortior*. &c. * *vehemens, gravis, acer.* Or. I, 54. orationem disertam sibi & oratoriam videri; *fortem* & virilem non videri. Phil. XII, 3. acerrimam & *fortissimam* libertatis recuperandæ cupiditatem imminutam & debilitatam. Or. III, 9. genus dicendi Antonii *forte*, vehemens, commotum &c.

FORTISSIME. Quint. 8. injuriam facere *fortissime* perseverat.

FORTITVDO. *quid sit?* Tusc. V, 14.

FORTVITV. Phil. X, 2. *Grævius tamen habet:* fortuito *sed* cf. off. I, 29.

FORVM. Or. I, 36. ego istos non modo oratoris nomine, sed ne *foro* quidem dignos putarim; *de oratoribus, qui causas in foro agunt, cum juris civilis imperiti sint.* ad Div. XIII, 10. in *forum* venire. *ibid.* V, 8. Mur. 9. *forum* attingere. *de iis dicitur, qui puram togam h. e. virilem in foro acceperunt a prætore, atque deinde in judiciis versari & causas agere possunt.* * *quia in foro tabernæ argentariorum sunt, ibique pecuniæ perscriptionibus, transscriptionibusque &c. tractantur, propterea sæpe in re pecuniaria fori mentio.* Manil. 7. ratio pecuniarum, quæ in *foro* versatur. Flacc. 29. in *foro* versari, *dicuntur negotiatores.* Agr. I, 8. fidem de *foro* sustulistis, *ubi vid. Lauredanum.*

rum. Rabir. Post. 15. Postumum non haberemus in *foro.* *er warre banqueroút. quod & foro cedere dicitur.* * fora *dicuntur conventus provinciales h. e. non modo civitates in quibus aguntur, sed ipsi etiam dies conventuum.* Verr. III, 15. extra *forum* suum vadimonium promittere. *ibid.* II, 15. civitates, quæ in id *forum* convenirent. cf. c. 70. ad Div. III, 6. ad Att. V, 21. *forum* agere. * *Civitates etiam Italiæ quædam fora dicuntur,* ut ad Div. IX, 17. *forum* Julii Catil. I, 9. *forum* Aurelium &c. *de quibus v. Sigon. Ant. Jur. Ital. II. 15.* * *vestibulum* Leg. II, 24. lex *forum*, id est, vestibulum sepulcri bustumve usucapi vetat.

FOVERE. *delectare.* Mur. 35. *fovere* sensus hominum. * *caresser.* ad Div. I, 9. inimicum meum in manibus habebant; sic *fovebant*, sic osculabantur. cf. ad Q. Fr. III, 5. ad Att. XV, 13. * *lenire* ad Att. XII, 18. nam, dum illud tractabam, quasi *fovebam* dolores meos.

FRANGERE. *refutare, dissolvere.* Acad. IV, 29. *frangite* soriten. ad Div. I, 4. *frangere* sententiam alicujus * *in sententiam suam adducere.* Tusc. I, 21. ut rationem nullam afferret Plato, ipsa auctoritate me *frangeret.* * *supprimere motum animi* ad Div. IV, 6. *frangere* se ipsum. * *domare.* Sen. p. Red. 8. Sceleratum civem aut domesticum potius hostem judicio *frangendum* esse * *mutare aliquem pæne invitum.* ad Div. IV, 4. *fregit* hoc meum consilium Cæsaris magnitudo & senatus officium. * ad Div. X, 17. rogatu Servilii P. Titius intercessit. res in posterum dilata. Venit paratus Servilius, Jovi ipsi iniquus - - hunc quemadmodum *fregerim*, quantaque contentione intercessorem abjecerim &c. * ad Div. X, 3. invidentes ingenio industriaque *fregisti* * *qui male dividunt, rem frangere dicuntur.* Fin. II, 8. duo genera, quæ erant, fecit tria. hoc est non dividere sed *frangere* rem. * Or. I, 62. paullum requiescet, dum se calor *frangat.*

FRAVS. *crimen.* Rabir. Perd. 9. *fraus* capitalis Verr. III, 76. in *fraudem* incidere * ad Att. IV, 11. *fraudem facere* alicui. *ibid.* VII, 25. quod multo rectius fuit, id mihi *fraudem tulit.*

FREMITVS. Div. I, 18. *fremitus* terræ. Har. R. 5. responsum haruspicum de *fremitu* recitavit.

FREQVENTARE. *frequentes convocare, cogere.* Catil. IV, 7. quos cum casu hic dies ad ærarium *frequentasset.* * *crebro, copiose usurpare.* Or. 25. acervatim multa *frequentare* * *replere.* Or. III, 52. *frequentare* orationem luminibus & sententiarum & verborum. * Herenn. III, 24. primas quasque partes in animo *frequenta.*

dia rustica. * habere *dicuntur divites, liberi ab aere alieno.* ad Att. VIII, 10. *habere* in numis. Verr. III, 86. *habet* in numis, in urbanis prædiis. *v. Græv. ad Div. VII, 29.* * Rosc. Com. 17. HS. millies judicium *habent.* * *suscipere, agere.* Div. I, 43. omitto nostros, qui nihil in bello sine extis agunt, nihil sine auspiciis domi *habent.* * Verr. II, 29. judicium *habebant; de petitore & eo unde petitur* * ad Att. VI, 1. *habeo* Junium in metu. * *adhibere.* Verr. I, 6. vim in inquirendo *habere.* * Quint. 25. studium & officium erga aliquem *habere.* * Verr. I, 23. *habes,* quomodo emeris? h. e. *demonstrare potes?* * Phil. II, 32. *habebat* hoc omnino Cæsar. h. e. *mos hic illi erat.* * Phil. II, 28. res suas sibi *habere* jussit. *est formula divorti.*

HABILIS. Or. I, 54. calcei *habiles.*

HABITARE. Mur. 9. *habitare* in foro, Or. I, 62. *habitare* in subselliis. *Utrumque de iis, qui crebro causas agunt.* Or. II, 38. qui *habitarunt* in hac una arte tractanda. *ibid. 72. habitare* in re, *dicitur etiam orator, cum loco alicui immoratur augendi causa.* Planc. 27. *habitare* in oculis populi.

HABITVS. Or. III, 52. *habitus* orationis, *dicitur de triplici illo genere dicendi.* Arch. 7. naturæ ipsius *habitu* prope divino. Brut. 91. *habitus* corporis, *est species & figura v. Burm. ad Sueton. Cæs. 44.* Div. II, 13. *habitu* extorum & colore declarari futura.

HACTENVS. *in tantum, eatenus.* Nat. D. I, 10. nunc *hactenus* admiror eorum tarditatem. Div. I, 8. qui *hactenus* aliquid egit, ut &c.

HAERERE. *versari diligenter, perpetuo in re aliqua* Or. I, 38. *oratores dicuntur* hærere in jure. ad Att. XIII, 4. *hærere* in libris. Or. 40. *hærere* in eadem sententia, *de oratore, cum rem auget.* Verr. V, 64. hic teneo, hic *hæreo,* hoc sum contentus. Phil. XIII, 3. *hærebunt* in oculis nostris. * *ex aliqua re se expedire non posse.* ad Div. VI, 5. non posse te diu *hærere* in tam acerba injuria. * hærere *dicuntur faces injectæ ædibus &c. cum non sine noxa decidunt, sed incendunt; unde hæc ducuntur* Rosc. Com. 6. *hæret* peccatum huic homini. Or. II, 54. facetum dictum emissum *hærere* debet. Catil. I, 6. quod dedecus non *hæret* infamiæ tuæ. *Grævius cum Grutero malebat;* in hæret famæ tuæ. *de* famæ tuæ *non intercesserim; inhæret non opus videtur.*

HAESITARE. *rudem esse.* Or. I, 10. *hæsitare* in majorum institutis.

HALLVCINARI. *effundere temere aliquid.* ad Q. Fr. II, 11. epistolæ debent interdum *hallucinari.* Nat. D. I, 26. ista a vobis tamquam dictata redduntur, quæ Epicurus oscitans *hallucinatus* est.

HA-

HARA. *stabulum porcorum.* Pis. 16. Epicure ex *hara* producte.

HASTA. Verr. IV, 56. *hastæ* gramineæ. *v. gramineus.* * *auctio publica, quia hasta signum auctionis publicæ: quamquam est, qui etiam in privatis hastam positam putet. v. Dukerus ad Flor. p. 346.* Phil. VIII, 3. *hasta* Cæsaris. cf. offic. II, 8. ad Div. XV, 17. *hasta* refrixit. * *argumenta oratoris* Top. 17. JCti patronis ad eorum prudentiam confugientibus *hastas* ministrant. * Mur. 21. *hastam* abjicere. *de hasta* amentata v. *Amentatus.*

HASTATVS. *est genus militum, quod in acie prima constituebatur, ut in media principes, in ultima Triarii.* Div. I, 35. signifer primi *hastati*, h. e. *primæ centuriæ hastatorum. v. Lipsius Mil. R. II, 8.*

HAVD. *teneant tirones vim formulæ*: haud scio an; *quæ cum dubitationem habere videatur, tamen simpliciter affirmat.* Fin. V, 3. Aristoteles, quem, excepto Platone, *haud scio an* recte dixerim principem philosophorum. ad Q. Fr. I, 1, 10. ut tibi tanti honores haberentur, quanti *haud scio an* nemini. &c.

HAVEO. *aveo.* ad Att. V, 20. *haveo* scire.

HAVRIO. *percipio, fero,* Coel. 24. hunc *hausi* dolorem. Dom. 1. *haurire* me unum pro omnibus calamitatem indignissimam. c. Tusc. I, 35. *extr.*

HAVSTVS. *locus ubi aqua hauritur.* Cæcin. 26. aquæ ductus, *haustus*, iter, actus.

HEBDOMAS. ad Div. XVI, 9. *ad Tironem ægrotum*: Symphoniam Lysonis vellem vitasses, ne in quartam *hebdomada* incidere. Hebdomas *est spatium septem dierum, quo spatio morbi in deterius aut melius mutari solent, septimi enim dies sunt Critici e disciplina medicorum.*

HEBES. *opponitur* acuminato. fragm. Acad. II. cur lunæ nascentis alia *hebetiora*, alia acutiora videantur cornua. * *opponitur* subtili. Fin. II, 10. rhetorica forensis, cum populariter loquatur, est interdum paullo *hebetior.*

HEDRYCHVS. Tusc. III, 19. *hedrychum* incendamus. *Davisius reposuit.* hedychrum, *ex coniectura P. Victorii. nam* hedrychus *nihili vox est, illa altera autem græca. Illud autem scrupuli hic restabat, quod auctore Dioscorid.* I, 61. hedychrus *est unguentum de quo verbum* incendamus *dici non potest. hunc scrupulum sublaturus Davisius, ex auctoritate Mss. primo* demus & incendamus *permutat; deinde pro* incendamus *coniicit legendum*: intendamus, i. e. *porrigamus. Ejus sententiæ subscribit Boberius ad h. l.*

HELVARI. Dom. 47. *heluari* reip. sanguinem Fin. III, 2. quasi *heluari* libris.

tua

ferres iniurias. ad Div. XI, 27. *humanitas* tua, qui amicum etiam mortuum diligis. Lael. 2. nec fuisse id (*sc. moderate ferre mortem amici*) *humanitatis* tuæ. Mil. 13. crudelius punitus est, quam erat *humanitatis* meæ postulare. Cat. I. *humanitatem* (*æquitatem in rebus humanis ferendis*) & prudentiam Athenis deportasse. Off. III, 23. utilitate potius dirigi officium, quam *humanitate.* Phil. II, 4. humanitatis expers, *qui literas sibi ab amico scriptas, rupta amicitia, profert.* * *cultus humanus, vitæ ratio homine digna.* Sext. 42. vita *humanitate* perpolita. Or. III, 15. ut puerorum mentes ad *humanitatem* & virtutem fingerentur. Div. II, 38. barbari *humanitatis* expertes * *quia denique homini proprium est ridere, lætari rebus lætis, jocari.* Or. I, 8. *propterea* humanitas *est etiam pro urbanitate, lepore.* ad Att. I. 13. sal *humanitatis* sparsæ. ad Div. XI, 27. lepos, *humanitas*, literæ. Rosc. A. 41. literis eorum & urbanitate ducitur - - horum literas adamarit aut *humanitatem*. Verr. III, 4. at sermone, at literis at *humanitate* ejus delectamini. Or. II, 67. Socratem in hac Ironia dissimulantiaque longe lepore & *humanitate* omnibus præstitisse.

HUMANITER. *æquo animo, ut homo debet ea, quæ scit homini accidere posse & solere* ad Att. I, 2. ferre *humaniter.* * *hilare,* ad Div. VII, 1. neque nos lepore tuo, neque tuimeo frui posses propter molestissimas occupationes meas; quibus si me relaxaro, - docebo profecto, quid sit *humaniter* vivere. *v.* humane.

HVMANVS. *homo.* ad Att. XIII, 21. possum falli, ut *humanus. plura exempla suppeditabit Gronov. ad Liv. IIX, 9. Heins. ad Silium VII. 5.* * Verr. II, 69. nullum est aliud genus *humanum* in provincia. * *ab homine expectandus, hominibus usitatus & naturalis* Verr. III, 97. *humana* & usitata ratio. Tusc. III, 6. *humanum* id quidam, non enim e silice nati sumus. Or. 62. oratio composita aufert *humanum* sensum actoris, h. e. *facit ut non possit cum animi commotione, quæ hominibus solemnis est in his rebus, dicere.* * *doctus.* Or. II, 1. *humanissimus* homo. * *homine dignus.* Or. I, 8. *humanus* cultus, Arch. 7. animi adversio *humanissima.* Acad. IV, 41. *humanissima* completur animus voluptate. * *æquus, moderatus.* ad Div. X, 24. moderatissimi atque *humanissimi* sensus fuit * *urbanus, lepidus* Fin. II, 31. homo bellus & *humanus* * *acutus sive etiam curiosus, quia hominibus hoc innatum est, ut velint scire, inprimis ea, quæ occultantur.* Verr. V, 28. Syracusani homines periti & *humani*, qui non modo ea, quæ perspicua essent, videre, verum etiam occulta suspicari possent;

habebant rationem quotidie piratarum, qui securi ferirentur, quam multos esse oporteret, conjiciebant. * *humana & res humanae dicuntur quae hominibus propria sunt, iis accidere possunt, divitiae, honores, morbi, pericula, paupertas, mors* &c. offic. I, 4. *humanarum rerum* contemtio. Leg. II, 17: quae fateor *humana* esse. Lael. 5. amicitiam omnibus *rebus humanis* anteponatis. cf. Fin. II, 14. V, 25. ad Div. V, 12. VI, 1. ad Att. XV, 20. Tusc. III, 24. &c. Or. I, 18. res humanae *dicuntur virtus & vitium.* Fin. II, 12. scientia *rerum* divinarum & *humanarum.* v. divinus. * Or. 34. humana *dicuntur de jure civili & historia* * *humanum jus.* v. Jus.

HUMATUS. Leg. II, 22. & quod communiter nunc in omnibus sepultis est, ut *humati* dicantur, id proprium tum erat in iis, quos humus injecta contegeret. *Hunc locum miror neminem vidisse ex viris doctis, qui in Nepotem scripsere, qui Eumen. 13. extr.* humare *dixit pro* sepelire, eremare.

HVMILIS. *supplex.* Inv. I, 56. *humilis* oratio. * *inferior, deterior* Inv. I, 4. *humilior* multis rebus est homo bestiis.

HVMILITAS. *de homine inopi, neque gratia neque pecunia potente.* Quint. 1. nihil est quod *humilitatem* cujusquam gravitas & virtus judicis consoletur. * *opponitur magno animo cum aliis supplicamus, & indigna nobis facimus.* Inv. I, 56. nam saepe virtus & magnificentia - plus proficit, quam *humilitas* & obsecratio. Or. I, 53. haec Rutilius valde vituperabat, & huic *humilitati* dicebat vel exsilium fuisse, vel mortem ante ponendam.

HYDRAVLVS. Tusc. III, 18. *hydrauli* hortabere ut audiat voces potius, quam Platonis. Hydraulus *fuit instrumentum musicum, simile huic nostro, quod inflatum spiritu sonos edit. nam quod in hoc nostro spiritus, id in illo aqua efficiebat; de eo est egregia disputatiuncula in Chrestomathia Pliniana Gesneri p. 404. s. cf. Burm. ad Petron. c. 36. e veteribus lege Vitruvium X, 13. Claudian de Consul. Malli Theod. v. 434. seqq. Anthol. I, 16.* &c. *Ceterum nescio, quomodo in animum induxit Boherius credere*, hydraulam *tantum de instrumento dici, non* hydraulum; *cum* hydraulus *passim occurrat. v. c. Plin. H. N. II, 8.* hydraula *tantum ap. Vitruv. X, 10. quem locum tamen Salmasius ad Solinum p 416. post alios sollicitavit.* μόναυλος, μόναυλον, μοναύλιον, *de instrumento dicitur. terminatio* a & es *in hujusmodi verbis non est instrumenti sed inflantis, ut in* Pythaules, pythaula, choraules, choraula, &c. *Et sic* hydraulas *dixit Capella v. Savaronem ad Sidon. Ep. I, 2. p. 19. ubi de hoc instrumento agit.* Ce-

Ceterum, quia Victorius reperit in quibusdam codd. hydrauleos, *& in aliis Graece scriptum fuit hoc verbum, ut docet Boberius; non intercedam, quo minus* hydraulis *verbum Ciceronianum putetur, quando etiam Graeci*: ὑδραυλις.

HYPODIDASCALVS. *magister secundarius.* ad Div. IX, 18.

HYPOMNEMA. ad Div. XIV, 21. multum temporis mihi eripitur in exscribendis *hypomnematis. h. e. praeceptis & dictatis magistrorum.*

HYPOTHECA. ad Div. XIII, 56. *hypothecae* commissae sunt. v. Ind. Gr. ὑποθήκη. *Salmas. mod. usur. c. 11. s.*

I.

I. *litera.* Or. III, 12. Cotta noster, cujus tu illa lata, Sulpici, imitaris, ut *jota* literam tollas, & E plenissimum dicas, non mihi oratores antiquos, sed messores videtur imitari.

JACEO. *commorari aliquamdiu alicubi.* ad Att. XI, 6. *jacere* Brundisii * *in medio esse, non occupatum esse.* Or. III, 45. Sed ea cum *jacentia* sustulimus e medio. &c. * *jacere dicuntur, qui minus gratiosi sunt.* ad Att. X, 7. *jacere* Caesarem offensione populari. *inprimis autem, qui nullam spem magistratus consequendi habent, cum candidati sint, aut eam ipsam ob causam, quia nihil sperantt ne, petunt quidem.* Muren. 8. multis viris fortibus ne ignobilitas generis objiceretur, meo labore esse perfectum; qui - - *jacebant. ibid.* 21. videsne tu illum tristem? *jacet*, diffidit, abjecit hastas. Off. III, 20. C. Marius, cum a spe consulatus longe abesset, & jam septimum annum post praeturam *jaceret*, neque petiturus unquam consulatum videretur. * *contemni, parvi duci.* Phil. VI, 5. *jacet* beneficium Nuculae. Tusc. I, 2. *jacent* ea semper, quae improbantur. Rosc. Com. 1. *jacet* pecunia extraordinaria? *h. e. ita negligis, ut non referas ex adversariis in tabulas.* Off. III, 33. justitia *jacet.* Acad. IV, 43. virtutem *jacere.* * *diminutum esse.* Rosc. Com. 12. *jacent* pretia *Passerat. v. ad h. l. Sic dicuntur* agri jacere *ap. Petron.* 44. * *confutatum esse.* Div. II, 51. *jacet* igitur tota conclusio. Fin. V, 28. *jacet* omnis ratio Peripateticorum * ad Div. VIII, 6. dici non potest, quomodo hic omnia *jaceant.* h. e. *nihil agatur* * *nil valere, nil efficere.* Mil. 18. *jacent* suis testibus. * *adiiciemus etiam formas quasdam promiscue* Verr. I, 39. in oblivione *iacere.* Or. II, 15. in silentio *jacere, de ea re, de qua nihil scriptum est aut praeceptum.* ad Att. X, 4. *iacere* in moerore. ad Div. V, 17. tempora in ruinis reip. *iacuerunt.*

JACIO. *proprie dicitur de missilibus in primis telis, unde deinde transfertur ad alia, quibus aliquem laedimus & tamquam vulneramus.* Planc. 12.

iacis adulteria. Rosc. Com. 9. *iacere* crimen. Sul. 7. *iacere* contumeliam. Or. 26. *jacere* & mittere ridiculum. * *significare, denunciare, minari.* ad Att. II, 7. illud quid sit scire cupio, quod *iacis* obscure. ad Att. II, 23. terrores *iacit* atque denunciat. * *edere, ostendere.* ad Att. XV, 26. nonnullos interdum *iacit* igniculos viriles. * Agr. II, 15. gradum & aditum *iacere.*

JACTATIO. Tusc. IV, 9. *jactatio* est voluptas gestiens & se efferens insolentius. * jactatio *est etiam studium captandæ gratiæ, venditandi se alicui.* Har. R. 20. hic primus aditus ad popularem *iactationem* Cluent. 35. Prov. C. 16. *iactatio.* popularis. Or. 3. *iactationem* habuit in populo eloquentia. * Muren. 2. e magna *iactatione*, terram videre. *v.* iactare.

JACTARE. *motus quasi prolusionis.* Tusc. II, 23. *iactare* cestum * *ostentare, insolenter se efferre, gloriari.* Dejot. 10. quantus concursus facere solebat, quam se *iactare*, quam ostentare. ad Att. II, 21. qui antea solitus esset *iactare* se magnificentissime in illo loco summo cum amore populi - ut ille tum humilis, ut demissus erat. Flacc. 26. in hac igitur urbe se *iactent*, quam oderunt. Rosc. A. 9. in bonis Sext. Roscii se *iactantem*, Catil. II, 9. qui se insperatis repentinisque pecuniis sumtuosius insolentiusque *iactarunt.* cf. Or. II, 58. * *hinc etiam orator dicitur* se jactare, *item philosophus, cum argumento alicui confidit, ei immoratur, id urget &c.* Verr. V, 1. novi locum: video ubi se *iactaturus* sit Hortensius. Fin. I, 10. in quo se *iactare* posset vestra oratio. Rosc. A. 32. quo te modo *iactares.* cf. Flacc. 20. * *venditare se, gratiam captare.* Sext. 53. ita se in populari ratione *iactarat.* ad Att. II, 1. *v. Græv. ad Cic. ad Div. VIII, 10.* video Curionem se dupliciter *iactaturum. quamquam ibi iactare dictum esse aliter puto, nempe* ut ad Div. II, 15. in qua tu te non magnopere *iactas. h. e. nihil magnopere agis, quiescis.* * *est adeo pro* placere. Brut. 66. non ita diu *iactare* se potuit. &c. * *est etiam actionis vitium, quod scil. proprium est fere iis, qui se venditant, aut sibi in aliqua orationis parte nimis placent.* Brut. 60. nisi se suo more *iactavisset*, hodie te istic muscæ comedissent. Verr. III, 19. *iactabis* cerviculam, *de Hortensio.* * *commovere se,* Tusc. II, 19. his tu præsentibus gemere, & *te jactare* non audebis. * Tusc. IV, 10. *iactantibus* se opinionibus inconstanter & turbide. * jactari *dicuntur, qui aut in turba aliqua ab uno loco in alium truduntur, ut consistere non possint.* Planc. 7. *iactor* in turba. Verr. I, 26. *iactatur* domi suæ: *aut a maritima tempestate deprehensi sunt.* Rosc. A. 26. *iactantur* flucti-

ILLICIO. Nat. D. III, 27. conjugem *illexe* ad stuprum. ad Att. IX, 13. ab iisdem *illecti sumus. i. e. inducti, decepti.*

ILLIDERE. Har. R. 25. *illisa* serpens motietur.

ILLIGARE. *exprimere.* Or. III. 44. *illigare* sententiam verbis. * *immiscere, adhibere.* Or. 27. in quo omnes *illigantur* lepores. Acad. IV, 2. *qui* sermonibus ejusmodi nolint personas tam graves *illigari.* * *de vasis cælatis est hoc verbum.* Verr. IV, 24. *illigare* sigilla poculis. * *obligare* Phil. XIII, 4. multis pignoribus M. Lepidum resp. *illigatum* tenet. * *Constringere.* Or. II, 14. *illigatus* liber angustis disputationibus. * Tusc. I, 25. motus stellarum in sphæram *illigavit.*

ILLIM. *pro* illinc. ad Att. VII, 13. *ubi lege P. Victorium.*

ILLIQVEFACTVS. Tusc. IV, 9. quæ sunt omnes ad perfundendum animum tamquam *illiquefactæ* voluptates.

ILLVDERE. *contemnere.* Or. II, 3. quod merito *illudi* possit.

ILLVSIO. εἰρωνεία, *urbanitas* Or. III, 53.

ILLVMINARE. *ornare* Or. III, 31. *illuminare* verba. (*sc. tropis.*) *ibid.* 6 *illuminare* orationem. Brut. 37. illuminare sententias (*sc. figuris*).

ILLVMINATE. dicere. Or. III, 14. *ornate.*

ILLVMINATVS. Brut. 58. *extr.* O! generosam stirpem; & tamquam in unam arborem plura genera; Sic in istam domum multorum insitam atque *illuminatam* sapientiam.

ILLVSTRARE. *aperire.* Catil. I, 3. si *illustrantur*, si erumpunt omnia *cf.* III, 1. * *ornare.* Div. II, 1. locus, qui totam philosophiam maxime *illustrat.* * *explicare.* Or. II, 33. ut, quæ sint in jure, vel apte describere, vel ornate *illustrare* possit. Or. I, 23. generibus *illustrata* Acad. I, 2. *illustrare* philosophiam latinis literis. * ad Div. II, 6. nullam gratiam esse tantam, quam non vel capere animus in accipiendo, vel in remunerando cumulandoque *illustrare* possit. *i. e. illustrem reddere & celebrem.*

IM. *antique, pro, eum,* Leg. II, 24. est *im* cum illo sepelire &c

IMAGO. *opponitur rei ipsi, ut nomen.* Rab. Po. 15. umbra & *imago* equitis R. * *de echo.* Tusc. III, 2. *imago* vocis. * εἴδωλα *Epicuri* (*v. Ind. Gr.*) Div. II, 67. Nat. D. I, 12. Fin. I, 6. * Verr. V, 14. *ius imaginis* ad memoriam posteritatemque prodendæ. *hoc jus dabat ædilitas curulis & ceteri magistratus maiores. Itaque imagines sunt signa nobilitatis. nobiles enim sunt quorum maiores magistratus maiores gessere.* v. nobilis. Agr. II, 1. *imagines* familiæ suæ. Planc. 7. qui *imaginibus* ducuntur. Sext. 8. *imaginis* ornandæ caussa. imago ornatur *titulis magistratuum, triumphorum* &c. *v. Lips. Elect. II 29. Sigon. Ant. J. C. II, 20. Budæus ad Pand. p. m. 52. f.*

traordinaria, quam ipsi Dolabella dederat, ut tanta eius esset ubique, quanta ipsius Prætoris auctoritas. Mihi videtur illud cum imperio ac securibus *ex* IV, 5. *repetitum esse, ubi de Verre*: o præclaram defensionem! *mercatorem cum imperio ac securibus* in provinciam misimus. *nisi forte Cicero invidiose & accusatorie rem augere voluit.*

IMPETRATIO. ad Att. XI, 22. *impetrationes* nostras nihil valere.

IMPETRARE. Div. I, 2. magna vis videtur esse in *impetrandis* consulendisque rebus. *Est verbum augurale, idemque significat, quod* impetrire, *de quo mox.*

IMPETRIRE. Div. I, 16. avibus magnæ res *impetriri* solebant. *ib.* II, 15. qui evenit, ut qui *impetrire* velit, convenientem hostiam rebus suis ducat. *Est autem* impetrire, *auspiciis, extis. &c. consulere Deos, an, quod in manibus habemus, felicem successum sit habiturum nec ne; unde quod aves admittunt, exta felicia suadent, id* impetritum *dicitur. v. Manut. ad Div. I, 16. & Hotomann. Obs. IV, 3. VI, 11. quem iam laudavit Davisius. hoc verbum non est in Nizolio.*

IMPETVS. Deiot. 2. *impetus* dicendi, *pro contentione & vi in dicendo * poetæ veteres hoc verbo in periphrasi utuntur. Accius* Div. I, 22. nocturno *impetu, pro, noctu.* Tusc. II, 8. biformato *impetu* centaurus, *pro, biformatus, bicorpor. Est tamen etiam in prosa*: Nat. II, 38. *impetum cæli* moveri vertique, *pro*: *cælum. Sæpe ita est apud Lucretium. v. Ind. Gifanii in* impetus.

IMPIVS. Phil. 6. *extr. impii* cives, (*e lectione Græv.*) *sunt, qui patriæ exitio sunt.*

IMPLERE. Or. 29. *implet* aures; *de periodo numerosa & iustæ magnitudinis.*

IMPLICATIO Sext. 46. *implicatio* rei familiaris, *est æs alienum.*

IMPLICARE. *immiscere, indere.* Div. I, 36. Dii vim suam hominum naturis *implicant.*

IMPLICATVS. *coniunctus.* ad Div. VI, 12. habeo eos *implicatos* consuetudine. Vatin. 1. inconstantia periurio *implicata.* Off. I, 5. *implicata* inter se sunt cf. Phil. II, 32. * *difficilis. obscurus.* Or. III, 14. reliquæ sunt magnæ, *implicatæ*, variæ &c. Fin. III, 1. nec in Torquati sermone quidquam *implicatum* aut tortuosum fuit. * *insitus* Leg. I, 17. quæ in omni sensu *implicata* insidet. * Verr. III, 35. implicatum legibus teneri h. e. *impediri.* Har. R. 4. expectatione supplicii *implicatus.*

IMPLVVIVM. Verr. I, 23. signa, quæ nunc ad *impluvium* tuum stant. *ibid.* 56. columnas singulas ad *impluvium* esse locatas &c. *Est locus subdivalis in mediis ædibus, in quem aqua de tectis*

tectis confluit. Gr. μεσαύλιον, *ubi Dii penates colebantur more Graeco, de quo v.* Lar. *impluvium, ex locis citatis patet, primo porticibus cinctum fuisse in aedibus beatiorum cf. Virgil. Aen. II, 526. sqq. deinde statuas ibi positas ornatus caussa: ex quo lucem capit locus Quintil. XI. 2.* primum locum *vestibulo* quasi assignant, secundum *atrio*, tum *impluvia* circum eunt, nec *cubiculis* modo aut *exedris*, sed *statuis* etiam similibusque per ordinem committunt: Statuis *mihi rectius videtur, quam lectio* stratis, *a Burmanno & Gesnero recepta.* Statuae s. signa *in ornamentis aedium sunt etiam* Nat. D. II, 37. Verr. I, 19, *Signa*, quae apud te nuper *ad omnes columnas*, omnibus etiam *intercolumniis* in silva denique dispofita sub divo vidimus. *Viden* statuas inter columnas *porticuum & supra, e* Verr. I, 56. columnas ad impluvium *memorari.*

IMPOLITVS. Prov. C. 14. *impolitae* res & acerbae. *v. acerbus.* * *inscitus.* Or. II, 31. quam sit hoc genus eorum, qui sibi eruditi videntur, hebes atque *impolitum.*

IMPONERE. ad Div. VIII, 17. qui me in hanc perditam caussam *imposuit.* Sext. 19. *imponere* plagam. ad Att. I, 13. *imponere* vulnus. Caecin. 25. fictus testis subornari solet & *imponi* falsae tabulae. *Lambinus & Hotomannus quia* imponi *non concoquebant, quod omnes libri habent, legebant:* interponi. *Sed* imponere *usitatum est in fraudibus unde* impostores *dicuntur, qui* imponunt *hominibus aliquid in re aliqua pro vero. Nostri eodem modo: einem etwas aufheften.*

IMPORTARE. Or. I, 9. detrimenta *importata.* ad Div. XVI, 21. suspicionem alicui *importare.*

IMPORTVNITAS. *est hominis difficilis & morosi.* Cato 3. *& crudelis* Or. I, 53.

IMPRESSIO. Or. III, 48. & si numerosum est id in omnibus sonis atque vocibus, quod habet quasdam *impressiones*, &, quod metiri possumus intervallis aequalibus. *hae* impressiones *sunt quae alio loco* percussiones *dicuntur, de quibus infra dicemus.* * *expressio.* Acad. I, 6. explanata vocum *impressio.*

IMPRESSVS. ad Div. V, 20. vestigiis *impressa.* Or. II, 4. 5. motus *impressus* est in ipso oratore.

IMPRIMERE. Tusc. I, 25. *imprimi* quasi ceram animum putamus. Phil. V, 6. *imprimere* reip. dedecus.

IMPROBITAS. *iniquitas.* Quint. 27. *improbitatem* & gratiam cum inopia & veritate contendere. * *vis, quae est contra leges.* Caecin. 2. *improbitas* Aebutii. * *petulantia* Div. II, 32. *improbitas* simiae.

IMPROBVS. *qui contra leges facit.* Verr. I, 42. testamentum *improbum.*

IMPVDENS. Verr. I, 54. *impudens* pecunia.

IMPVLSIO. Inv. II, 5. *impulsio* est, quæ sine cogitatione per quandam affectionem animi facere aliquid hortatur, ut amor, iracundia &c.

IMPVNITVS. Or. I, 52. omnium rerum *impunitam* libertatem tenere. h. e. *plenissimam, non imminutam.*

IMPVNITAS. Rabir. Po. 10. *impunitas a* iudicio & sermone Brut. 91. *impunitas* iuvenilis & licentia dicendi, *dicitur de redundantia illa in scribendo, quæ in Cicerone displicebat Moloni.*

IMPVRE. *illiberaliter.* ad Att. IX, 12. a quo *impurissime* hæc nostra fortuna, despecta est.

IN. *cum acc. pro abl.* Arch. 5. lituram *in nomen* A. Licinii videtis. Rosc. C. 17. *in iudicium* habere. Quint. 5. *& ibi Passeratius.* Verr. I, 16. Quint. 30. Dom. 29. in Cæcil. 20. ad Div. XII, 15. &c. * *in* Piræa *an rectum sit?* ad Att. VII, 3. * Fin. I, 20. potare *in* rosa. h. e. *roseis coronis ornatum. Gron. ad Sen. Vit. Beat. c. 11. cf. de hujusmodi periphrasi Lex. Fabri. In.*

INAESTIMABILE. *ἀποπροηγμένον.* Fin. III, 6.

INANIS. *in oratione & de periodo opponitur* plenæ. Brut. 8. * *pusillus, humilis* ad Div. II, 17. animus ipsa malevolentia ieiunus atque *inanis.* * Fin. I, 13. 16. cupiditates *inanes.*

INAVDIRE. *leviter audire rem quæ occultatur.* ad Att. XV, 26.

INCALLIDVS. Inv. I, 3. oratores non *incallidi.* *v.* callidus.

INCEDERE. ad Div. VIII, 9. pudeat te, ausum illum umquam esse *incedere* tamquam tuum competitorem. *ibid.* II, 9. repente *incessi* omnibus lætitiis.

INCENDIVM. *iudicium capitis.* ad Att. V, 20. *incendio* Plætoriano adustus est. * *pestis* Dom. 56. *tribunatus Clodii dicitur:* *incendium* civitatis.

INCENDERE. *iratum facere.* ad Div. I, 9. ab eo in me est *incensus.* * *illustrare.* Nat. D. I, 31. *incensa* luna radiis solis.

INCENSVS. *qui bona sua in censum non detulit.* Cæcin. 34. populus cum *incensum* vendit.

INCERTVS. Verr. V, 52. *incerta* & lubrica ætas adolescentis.

INCIDERE. Inv. I, 8. atque harum aliquam in omne causæ genus *incidere* necesse est. Verr. II, 74. *incidi homini* sane præter opininionem &c. *oppressi eum.*

INCIDERE. *tollere.* Or. II, 82. *incidere* deliberationem. Phil. II, 19. *incidamus* media. * *conscindere.* ad Q. F. III, 1. poema incidi. * Dom. 30. quid te audacius, qui in eius nomen *incideris. Viri docti aut omittunt* in, *quod a Pall. Codd.*

pra-

praeter unum abfuit, aut addunt aes: alterutrum probasse J. Fr. Gronovium ex obs. IV, 1. patet. mihi autem placet vulgata. Nam utraque correctio sensum eum habet, qui minus, quam pro mente Ciceronis, dicit: Sedulium primum scivisse legem scripserat Clodius. Solebat enim nomen ejus, qui primus sciverat una cum lege incidi. Hoccine vero est simpliciter: nomen alicujus incidere. *Non possum concoquere. Quid ergo? Intelligo* legem. Legem incidere in alicujus nomen, *latine mihi diei videtur pro, ita incidere legem in aes, ut ab eo primum scitum esse addatur. Nomine ejus abutitur in hac lege &c. Sic nostri: auf eines Namen lügen, borgen, etwas thun. h. e. in mentiendo, sumendo &c. alicujus nomine abuti.*

INCILE. ad Div. VIII, 5. in *incili* omnia adhaeserunt. *Incile est fossa, quae in via fit, ad deducendam aquam, ut auctor est Festus. unde ap. Apuleium via lacunosis* incilibus *voraginosa. Jam in hujusmodi incilibus facile haerent currus. vid. latius haec disputantem Salmas. ad Solin. f. 512.*

INCISVM. κόμμα. Or. 62. *hinc* incise *scribere est per commata. ibid.* 63. *i. e. singulis membris, sine periodis.*

INCISIO. Or. 61. *incisiones* ambitus, *sunt partes periodi.*

INCITARE. *augere, propagare* Or. III, 6. *incitatur* ea ratio, i. e. *invalescit.* Or. I, 20. *incitare* celeritatem, cf. Ligar. 4.

INCITVS. *celer.* N. D. II, 35. *inciti* delphini.

INCLAMARE. ad Att. II, 20. expeditus ut sis: si *inclamaro*, ut accurras.

INCLINARE. Inv. I, 21. *inclinare* aliquem ad commodum suae caussae. * ad Div. I, 1. *inclinata* res est. h. e. *afflicta, prope perdita.* cf. II, 16.

INCLINATIO. temporum. Planc. 39. Dom. 18, *conversio, de qua supra.*

INCLVSVS. *abditus, latens.* ad Div. I, 9. *inclusum* odium. cf. Brut. 95.

INCOMMODVM. *clades, calamitas.* Manil. 12. *incommodum* Ostiense.

INCONTENTVS. Fin. IV, 27.

INCONTROVERSVM Jus. Or. I. 57.

INCREPARE. Mur. 10. simulac *increpuerit* suspicio tumultus. Catil. I, 7. quicquid increpuerit, Catilinam timeri: *wenn sich was regt.*

INCVLCARE. *inserere, sed fere in deteriorem partem accipitur.* Off. I, 31. graeca verba *inculcare* h. e. *sermoni ubique immiscere* Or. 69, *inculcare* inania verba, quasi complementa numerorum. Or. 15. *extr.* de firmissimis alia prima ponet, alia postrema, *inculcabitque* leviora. *h. e. passim firmis immiscebit.* * Or. II, 5. qui se aurigibus nostris *inculcant.* h. e. *qui nobis*

vent, *vid. Vatin.* 10. 11. *Flacc.* 38. *Sext.* 63. *ad Q. Fr. II*, 3. *Sueton. Cæs.* 17, 20. * *titulus*. ad Att. IV, 15. parantur orationibus *indices* gloriosi.

INDICIVM. *quod indices ediderunt*. Sull. 13. lege *indicium*. *præmium indicii*. Vatin. 11. Rosc. Am. 37. * *delatio nominis*, *partes accusatoris*. in Cæcil. 11. si tibi *indicium* postulas dari.

INDICARE. *pretium dicere*, Off. III, 16. ut sibi fundus, cujus emtor erat, semel *indicaretur*.

INDIGNITAS. ad Div. VI, 14. cum omnem illius conveniendi *indignitatem* sustinuissemus. ad Att. X, 8. tacita esse poterit *indignitas* nostra? Vatin. 1. quid tua *indignitas* postularet. in Cæcil. 19. quorum nemo propter *indignitatem* repudiatus est; *quasi sc. non posset accusatoris partes sustinere*. Mur. 25. neque tamen satis severe, pro *indignitate* rei, decrevit.

INDIVIDVA. *int. corpuscula. atomi*. Fat. 11. N. D. I, 23. Fin. II, 23.

INDOCTVS. Fin. I, 8. *indoctum* fuisse Epicurum; *sc. quia reliquas partes eruditionis politioris non attigerat. cf. ad Div. XIII*, 1. Atticus valde diligit Patronem, valde Phædrum (*Epicureos*) amavit. non quo sit existis, est enim omni liberali doctrina politus.

INDORMIO. *negligens sum in re aliqua*. ad Q. Fr. II, 15. in isto homine colendo tandem *indormivi*. Phil. III, 14. Si *indormiremus* huic tempori.

INDVCERE. *afferre*. Inv. I, 36. *inducere* approbationem ad Div. XI, 22. causam *inducere*. * *commemorare*. Dom. 34. ad Att. XIII, 19. sermonem alterius *inducere*. * *referre in rationem* ad Div. III, 10. rationes, in quibus, quantum legatis datum, *induxit*. cf. Verr. I, 41. * *delere*. Dom. 4. *inducere* SCtum. ad Att. XIII, 14. *inducere* nomina.

INDVCTIO. Inv. I, 31. Top. 10. *quid sit?* * N. D. II, 60. *inductio* aquarum.

INDVCTVS. *adhibitus*. Coel. 11. *inducta* oratio ad criminandum. * *inventus*, *receptus in philosophiam*. Acad. IV, 33. *inducto* & constituto probabili. Tusc. I, 26. quinta natura ab Aristotele *inducta*. * *inceptus*. *ortus*. Tusc. II, 4. sermo *inductus* a tali exordio.

INDVLGENS. Cluent. 5. *indulgens* est nomen maternum.

INDVLGENTIA. Leg. I, 23. animus ab obsequio *indulgentiaque* corporis discessit. Verr. I, 44. filiarum *indulgentia* commoveri. ad Div. X, 24. necessitudo - - videtur desiderare gratiarum actionem - sed malo præsens observantia, *indulgentia*, assiduitate memorem me tibi probare.

INDVO. Div. II, 19. venti se in nubem *induerunt*. Tusc. I, 38. habes somnum imaginem mortis, eamque quotidie *induis*

* *in*

INFI-

inhumane facere, contraque legem naturæ.

INHVMANVS Off. III, 11. *inhumanum* est, usu urbis prohibere peregrinos. Læl. 14. non *inhumana* est virtus, *sc. quia populis universis consulit.* * *rusticus.* Off. I, 36. agrestis & *inhumana* negligentia * sordidus, *qui utilitatem honesto præfert.* Læl. 13. * *stupidus, indoctus.* Or. 51. aures *inhumanæ.* Sen. p. R. 6. *inhumanum* negotium. * *sævus.* Verr. III, 2. * Verr. I, 42. testamentum *inhumanum,* * *inurbanus.* Quint. 3. neque *inhumanus* præco est existimatus. * Off. I, 40. inhumanus *dicitur, qui in convivio meditatur attentius, quod alienum est, ab homine, in convivio non hilarem esse, loqui &c.*

INIBI. Phil. XIV, 2. *inibi* sum. i. e. *hoc ipsum cogito* &c. v. Ferrar. ad h. l.

INJICERE. *mentionem facere, dicere, edere.* ad Att. XVI, 5. Bruto cum sæpe *injecissem,* de ὁμονοίᾳ, non perinde atque ego putaram, arripere visus est. cf. Quint. 21. Dom. 6. imperitis *injeceras* nomen meum * Nat. D. I, 20. in quam se animus *injiciens* ac intendens &c. * ad Div. VII, 16. nunc in hibernis *injectus* esse videris, itaque te commovere non curas. * Verr. V, 9. nisi existimatis hominem sine aliqua causa *injectum* esse ad tam incredibile crimen. *Græv.* electum. injectum, *potest significare;* editum *ut supra: injecerat* nomen meum imperitis, *pro* ediderat; editi *dicuntur etiam* delati; *nam* delatores edunt *nomina eorum, quos deferunt.* v. edere. *Apollonius delatus erat ap. Verrem, quasi servos haberet, qui bellum facere vellent.*

INIQVITAS Cæcin. 23. *dicitur, de eo, cum summo jure agitur.*

INITIA naturæ Fin. II, 12. III, 6. v. *Commendatio. elementum.* * Acad. IV, 36. *initia* mathematicorum, quibus non concessis digitum progredi non possunt. * *mysteria.* Leg. II, 14. nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem mitigatique sumus: *initiaque* ut appellantur, ita revera principia vitæ cognovimus. *v. mysterium.*

INITIATVS. Tusc. I, 13. *ad mysteria admissus.*

INJVNGO. ad Div. XI, 13. ne quod detrimentum reip. *injungant.*

INJVRIA. Quint. 21. prætor *injuriam* decernebat.

INNOVARE. Pis. 37. *innovare* se ad suam intemperantiam.

INOBSCVRARE. Phil. IX, 5. nulla *inobscurabit* oblivio.

INOFFICIOSVS. Verr. I, 42. *inofficiosum* testamentum; *quo prætermittuntur liberi, conjuges, proximi, quibus officii nostri est consulere.*

INOPIA. Quint. 27. *opp. gratiæ, opibus* * Brut. 55. *ino-*

pia orationis, *est vitium in tenui genere.*

INOPS. ad Div. IX, 17. causa *inops, quæ non recipit multa ornamenta oratoria.*

INORATVS. Rosc. A. 9. re *inorata* legati reverterunt.

INQVIRO. Verr. IV, 65. quod ad *inquirendum* in te venerit *v. inquisitor.*

INQVISITIO. Mur. 21. *inquisitio* candidati, prænuncia repulsæ; *est medidatio & comparatio accusationis.*

INQVISITOR. Act. I. Verr. 2. *inquisitor* Achaicus. *Ita dicitur accusator, cum tabulas, literas, testes conquirit, inprimis in causa repetundarum in provincia, quibus in accusatione utatur.*

INSANIA villarum ad Q. Fr. III, 1. *nimia magnificentia.*

INSANIRE. *nimis cupide & multum licitari.* Verr. III, 48.

INSATIABILIS. *active.* Fin. IV, 5. *insatiabilis* voluptas Tusc. V, 25. *insatiabile* gaudium. cf. N. D. II, 39. 62.

INSCIENTIA. *ignorantia.* N. D. III, 38. Deo non est excusatio *inscientiæ.* cf. Inv. I, 2. Acad. IV, 47. * *est etiam vocabulum philosophicum.* N. D. I, 1. De hac quæstione tam variæ sunt doctissimorum hominum tamque discrepantes sententiæ, ut magno argumento esse debeat, caussam, id est, *principium philosophiæ esse inscientiam,* prudenterque academicos a rebus incertis assensionem cohibuisse. *Hujus loci quot sint explicationes atque emendationes, difficile est enumerare. Olivetus, novem doctorum hominum sententiis commemoratis, ipse ita verba, de quorum sensu quæritur, interpretatur: que la philosophie doit porter sur des principes evidemment connus; approbante doctissimo homine, Boberi. vid. Entretiens de Ciceron sur la Nature des Dieux T. I. p. 341. 437. Sed non erat, quare sic se verum verborum sensum vidisse existimaret. Nam si quis Academicæ disciplinæ rationem consideret, quæ nihil certi esse ac percepti contendit, & hanc interpretationem cum sequentibus comparet, facile intelligat profecto, longe aliam his verbis vim esse potestatemque subjiciendam. Vidit hoc vir doctissimus, qui in Miscell. Observatt. Vol. III. T. II. p. 154. quamquam interpretationem Oliveti viderat, tamen novam sententiam proposuit. Socrates, ait, a quo Academici profecti sunt, in cujus auctoritate certe libenter delitescebant, is igitur dicere solebat, se unum hoc scire, quod nihil sciat. Ideoque inter Academicos receptum esse potuit (cur non potius, fuit?) hoc placitum:* ἀρχὴν τῆς φιλοσοφίας εἶναι τὴν τῆς ἀγνοίας γνῶσιν. *Hæc omnia recte. Quid ergo? Censeo legendum:* inscientiæ scientiam. *Quis sensum, non male, sed emendatione nil opus. Alius vir doctus* co-

eodem loco commemorat conjecturam docti hominis, nescio cujus, e Bernardi Novis Reip. Litter. qui legebat: Principium philosophiæ esse Scepsim; *sed sibi, etsi se nondum expediat, tamen placere maxime ostendit Baelii conjecturam, qui reponi volebat*: principium philosophiæ non esse scientiam. *Viderunt viri doctissimi veram loci sententiam, sed præter rem medicas ei admoverunt manus. Scilicet* inscientiæ *verbum duplicem vim habet apud* Ciceronem, *vulgarem alteram, quæ neminem fugit, alteram vero remotam ab usu plebis, eamque in nullo Lexico, quod sciam, commemoratam. Ea est* Acad. I, 12. *Si quid ita erat comprehensum, ut convelli ratione non posset* scientiam; *sin aliter* inscientiam *nominabat Zeno: ex qua exsisteret opinio, quæ esset imbecilla & cum falso incognitoque communis. Hanc* inscientiam *defendebant Academici, qui nihil statuebant esse perceptum, h. e. ita comprehensum, ut convelli ratione non posset*, Acad. I, 6. *Itaque hanc summam legem & principium totius philosophiæ putabant, nihil certo sciri, nihil percipi posse, contra quos coorti Stoici scientiam menti humanæ & perceptionem comprehensionemque asserebant. Quare cum Cicero, id quod inter omnes constat, Academicam rationem sequeretur, vel illam philosophorum de natura Deorum dissensionem confirmare* inscientiam Academicam *existimabat, & Academicos propterea prudenter, cum omnia incerta sint, assensionem ubique cohibendam putare. hæc ex prolusione a. 1737. edita, qua varios locos in libris de Nat. D. emendavimus & illustravimus.*

INSECTARI. *instare, urgere.* Font. 1, *insector* ultro, atque insto accusatori; *insector*, inquam, et flagito testes.

INSEPVLTVS. *non sepultus.* Phil. I, 2. qui illam *insepultam* sepulturam effecerant. h. e. *qui Cæsarem sepelierant, qui sepeliendus non erat, ut, opinione hominum, & jure, idem sit, ac si sepultus non esset. Contra pro* sepultus *est.* Phil. XIV, 12. vestra virtus nec oblivione eorum, qui nuc sunt, nec reticentia posterorum *insepulta* esse poterit.

INSEQVI. *objicere.* Sull. 29. *insequi* turpitudinem vitæ. * Or. II, 3. nec vero te rhetoricis libris *insequor* ut erudiam.

INSIDERE. Deiot. 3. fictum crimen *insidet* in animo *h. e. creditur.* Tusc. II, 4. *insidet* in animo oratio. *h. e. vim habet in animum.*

INSIGNE. *criterium.* Acad. IV, 11. *insigne* veri. Or. II, 9. *insignia* verborum & sententiarum, *sunt lumina orationis, tropi & figuræ.*

INSIGNIS. ad Div. III, 11. vir *insignis ad* laudem.

re

re. *v. Intentio.* Quint. 29. quem, quomodo nunc *intendit*, ne in vivorum quidem numero tum demonstrat fuisse. ad Div. I, 2. Lupus *intendere* cœpit, ante se oportere discessionem facere. *ibid.* VIII, 4. Se *intenderant* adversarios in tribunatum ejus.

INTENTIO. Inv. I, 10. *apud rhetores quid sit?*

INTER. Rosc. A. 5. judicium *inter* sicarios. *formula antiqua pro, de sicario, de cæde rei.* Phil. II, 4. *inter* sicarios defendere aliquem. h. e. *reum edit.*

INTERARESCERE. Tusc. V, 14. nihil *interarescere* debet eorum, in quibus vita beata consistit.

INTERCALARE. *diem unum aut plures inserere, quod fiebat, ut annus cum ratione cœli congrueret.* v. Verr. II, 52. ad Att. VI, 1. quasi *intercalatum* non sit.

INTERCALARIS. *intercalatus.* Quint. 25. ante V. Kalendas *Intercalares.* *intellige de mense intercalato ex instituto Numæ. de qua re vid. quem ad h. l laudat Gravius, Gronov. Obs. II, 18. sed ejus mentem ex Grævianis verbis vix intelligas. est autem hæc: Annus Numæ erat 355. dierum ex quo instituto quia octo annorum spatio 90. dies aberrabat annus a cursu solis, hos 90 dies in quatuor menses intercalares sive Merkedonios descripsit Numa, duos binum, duos ternum & viginti dierum, & post biennium unum quodque unum ex his, & quidem alternis, modo parem modo imparem, interposuit. Eos menses a Græcis inventos adhibuerat. quia autem Græci tantum 354 dierum faciebant annum, post tertiam octaeterida h. e. post 24tum annum, dies erant 24. superflui Numæ, illi scilicet, quos singulis annis, in honorem imparis numeri, adjecerat. itaque tertia octaeteride non 90. ut in primis duabus octaeteridibus, sed 66. dies interposuit, quo facto solem & lunam ad easdem metas reduces habebat. Atque hic est cyclus Numæ 24. annorum, de quo est apud Livium I, 20.* ad Div. VI, 14. Kalend. *intercalares* priores. *hunc locum cape de mensibus intercalariis Cæsaris. Is, quia anni ratio propter intercalandi licentiam, qua Pontifices usi erant, perturbata erat & ipse fastos emendare instituerat, primo instituit annum 365 dierum; deinde ut ante in ordinem rediret annus, fecit annum, quem vocant confusionis. In eo erant tres menses intercalarii, primus is, qui ex instituto Numæ in illum annum incidebat, deinde duo Cæsaris integri interjecti inter Novembrem & Decembrem. Prioris Kalendæ dictæ sunt Intercalares priores, alterius posteriores v. Sueton. Cæs. 40. & Scaligeri diatriben de hac correctione fasto-*

inhumane facere, contraque legem naturæ.

INHVMANVS Off. III, 11. *inhumanum* est, usu urbis prohibere peregrinos. Læl. 14. non *inhumana* est virtus, *sc. quia populis universis consulit.* * *rusticus.* Off. I, 36. agrestis & *inhumana* negligentia * sordidus, *qui utilitatem honesto præfert.* Læl. 13. * *stupidus, indoctus.* Or. 51. aures *inhumanæ*. Sen. p. R. 6. *inhumanum* negotium. * *sævus*. Verr. III, 2. * Verr. I, 42. testamentum *inhumanum*, * *inurbanus*. Quint. 3. neque *inhumanus* præco est existimatus. * Off. I, 40. inhumanus *dicitur, qui in convivio meditatur attentius, quod alienum est, ab homine, in convivio non hilarem esse, loqui &c.*

INIBI. Phil. XIV, 2. *inibi* sum. i. e. *hoc ipsum cogito* &c. v. Ferrar. ad h. l.

INJICERE. *mentionem facere, dicere, edere.* ad Att. XVI, 5. Bruto cum sæpe *injecissem*, de ὁμονοίᾳ, non perinde atque ego putaram, arripere visus est. cf. Quint. 21. Dom. 6. imperitis *injecerat* nomen meum * Nat. D. I, 20. in quam se animus *injiciens* ac intendens &c. * ad Div. VII, 16. nunc in hibernis *injectus* esse videris, itaque te commovere non curas. * Verr. V, 9. nisi existimatis hominem sine aliqua causa *injectum* esse ad tam incredibile crimen. *Græv.* electum. injectum *potest significare*; editum *ut supra*: *injecerat* nomen meum imperitis, *pro* ediderat; editi *dicuntur etiam* delati; *nam* delatores edunt *nomina eorum, quos deferunt.* v. edere. *Apollonius delatus erat ap. Verrem, quasi servas haberet, qui bellum facere vellent.*

INIQVITAS Cæcin. 23. *dicitur, de eo, cum summo jure agitur.*

INITIA naturæ Fin. II, 12. III, 6. v. *Commendatio. elementum.* * Acad. IV, 36. *initia* mathematicorum, quibus non concessis digitum progredi non possunt. * *mysteria.* Leg. II, 14. nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem mitigatique sumus: *initiaque* ut appellantur, ita revera principia vitæ cognovimus. *v. mysterium.*

INITIATVS. Tusc. I, 13. *ad mysteria admissus.*

INJVNGO. ad Div. XI, 13. ne quod detrimentum reip. *injungant.*

INJVRIA. Quint. 21. prætor *injuriam* decernebat.

INNOVARE. Pis. 37. *innovare* se ad suam intemperantiam.

INOBSCVRARE. Phil. IX, 5. nulla *inobscurabit* oblivio.

INOFFICIOSVS. Verr. I, 42. *inofficiosum* testamentum; *quo prætermittuntur liberi, conjuges, proximi, quibus officii nostri est consulere.*

INOPIA. Quint. 27. *opp. gratiæ, opibus* * Brut. 55. *inopia*

re

re. *v. Intentio.* Quint. 29. quem, quomodo nunc *intendit*, ne in vivorum quidem numero tum demonstrat fuisse. ad Div. I, 2. Lupus *intendere* cœpit, ante se oportere discessionem facere. *ibid.* VIII, 4. Se *intenderant* adversarios in tribunatum ejus.

INTENTIO. Inv. I, 10. *apud rhetores quid sit?*

INTER. Rosc. A. 5. judicium *inter* sicarios. *formula antiqua pro, de sicario, de cæde rei.* Phil. II, 4. *inter* sicarios defendere aliquem. h. e. *reum edis.*

INTERARESCERE. Tusc. V, 14. nihil *interarescere* debet eorum, in quibus vita beata consistit.

INTERCALARE. *diem unum aut plures inserere, quod fiebat, ut annus cum ratione cæli congrueret.* v. Verr. II, 52. ad Att. VI, 1. quasi *intercalatum* non sit.

INTERCALARIS. *intercalatus.* Quint. 25. ante V. Kalendas *Intercalares. intellige de mense intercalato ex instituto Numæ. de qua re vid. quem ad h. l laudat Gravius, Gronov. Obs. II, 18. sed ejus mentem ex Grævianis verbis vix intelligas. est autem hæc: Annus Numæ erat 355. dierum ex quo instituto quia octo annorum spatio 90. dies aberrabat annus a cursu solis, hos 90 dies in quatuor menses intercalares sive Merkedonios descripsit Numa, duos binum, duos ternum & viginti dierum, & post biennium unum quodque unum ex his, & quidem alternis, modo parem modo imparem, interposuit. Eos menses a Græcis inventos adhibuerat. quia autem Græci tantum 354 dierum faciebant annum, post tertiam octaerida h. e. post 24tum annum, dies erant 24. superflui Numæ, illi scilicet, quos singulis annis, in honorem imparis numeri, adjecerat. itaque tertia octaeride non 90. ut in primis duabus octaeridibus, sed 66. dies inter posuit, quo facto solem & lunam ad easdem metas reduces habebat. Atque hic est cyclus Numæ 24. annorum, de quo est apud Livium I, 20.* ad Div. VI, 14. Kalend. *intercalares* priores. *hunc locum cape de mensibus intercalariis Cæsaris. Is, quia anni ratio propter intercalandi licentiam, qua Pontifices usi erant, perturbata erat & ipse fastos emendare instituerat, primo instituit annum 365 dierum; deinde ut ante in ordinem rediret annus, fecit annum, quem vocant confusionis. In eo erant tres menses intercalarii, primus is, qui ex instituto Numæ in illum annum incidebat, deinde duo Cæsaris integri interjecti inter Novembrem & Decembrem. Prioris Kalendæ dictæ sunt Intercalares priores, alterius posteriores v. Sueton. Cæs. 40. & Scaligeri diatriben. de hac correctione*

faste-

ad

magistratus in solis causis privatis versabatur, (nisi si forte SCto, aut alia causa eis etiam quæstio quædam tributa fuit, ut Verri v. Verr. I, 60.) & quæstionibus diserte opponitur. Itaque. jus dicere, & jurisdictio *non semel ponitur pro ipsa* prætura urbana. Verr. V, 14. Cum tibi forte obtigisset, ut *jus diceres*. Muren. 20. in ipsa prætura nihil ne existimas inter quam & illius sortem interfuisse? Murenæ sors ea fuit, quam omnes necessarii tui tibi optabamus, *iuris dicundi. (fuit autem Murena prætor urbanus)* qua in sorte sapiens prætor, qualis hic fuit, offensionem vitat, æquabilitate *decernendi*, benevolentiam adjungit lenitate audiendi. quid tua sors? tristis, atrox: *quæstio* peculatus. cf. Flacc. 3. *Ex quo efficitur, ut Prætores, qui publica judicia exercent, jurisdictionem nullam habeant; sed potius imperium, verum civile & quasi togatum, v. imperium. Hinc explica locum e* Tacit. *Agric. 6.* idem præturæ tenor & silentium, neque enim *jurisdictio* obvenerat; *quem locum male, nescio quis, interpretatus est in Lexico Fabri, quasi habuerit quidem jurisdictionem, propter præturam sed eam non exercuerit. Silentium erat in prætura, quia non habebat urbanam aut peregrinam, quæ negotiosa erat, sed quæstionem, cujus exercendæ raræ occasiones. Et quoniam in provinciis unus prætor aut Proconsul & causis privatis & publicis præerat, propterea is & jurisdictionem habebat, qua causas privatas, & imperium, qua publicas. Quod Verrina secunda inscribitur* de jurisdictione Siciliensi, *in qua tamen etiam de judicius publicis, primo pertinere potest tantum ad partem aliquam ejus libri, ut inscriptio L. I & V. Deinde hæ inscriptiones non sunt a Cicerone, sed forte Asconio, cujus ætate iurisdictionis notio variata erat, & ita diceba-tur, ut etiam publicarum causarum cognitionem complecteretur. Sic est ium apud Sueton. Jul. 40. & pluribus aliis locis.* Flacc. 40. Asiaticæ *iurisdictioni (quam male a Flacco administratam dicunt)* urbana *iurisdictio* respondebit, cf. c. 3. *Flaccus autem prætor urbanus fuerat. De iurisdictione prætorum urbana v. Sigon. J. A. C. R. l. 20. de iurisdictione provinciali eundem de A. J. Prov. II, 5.*

JVS. *Significat omnia ea, ex quibus, quid iustum sit, quid faciendum, quid omittendum, intelligitur, tanquam leges. edicta prætorum, consuetudo &c.* Verr. I, 41. *Huius iuris plura genera sunt: Apud Ciceronem hæc observavi:*

1) Civile. v. *Civilis. sed aliter sumitur* jus civile Flacc. 32. quæro, sintne ista præmia censui censendo: habeant *ius civile. nempe ita, ut significet con-*

di-

ditionem qua gaudent prædia, quæ in censum deferri possunt.

2) Divinum *est* a. *naturale* Sext. 42 tum domicilia conjuncta, quas urbes dicimus, invento & *divino* & humano jure, mœnibus sepserunt. *antea dixerat* naturale & *civile*. Har. R. 16. jus legatorum cum hominum præsidio munitum sit, tum etiam *divino* jure esse vallatum. b. *pontificium*. Har. R. 7. *extr.* domum publico omni præcipuo, & humano & *divino* jure munitam. *Liberata erat Ciceronis domus a Pontificibus, adeoque* divino *iure, deinde a populo, lege. c. adeoque* humano *iure. Sed neque hoc ius publicum est.*

) Gentium *est naturale.* ...ic. III. 5. neque hoc solum ...ura, id est *iure gentium*, sed ... in legibus populorum, qui... in singulis civitatibus resp. ...netur. cf. *ibid.* c. 17.

) Humanum. *Cum opponitur* divino, *est modo positivum, quod vocant, omne, cum publicum tum privatum, modo ea tantum, quæ in rebus profanis versatur. v. divinus,*

5) Pontificium: Dom. 13. *est de rebus Sacris, in quibus Pontifices cognitionem habent. v. Guther. Jur. Pont. I, 2.*

6) Prædiatorium. Balb. 20. *v. prædiatorius.*

7) Prætorium *dicit a). edicta prætorum.* Off. I, 10. quæ quidem pleraque *iure prætorio* liberantur, nonnulla legibus. Verr. I, 44. posteaquam *ius prætorium* constitutum est, semper hoc jure usi sumus. *b. totam iurisdictionem prætoriam.* Verr. II, 12. ejusdem modi totum *ius prætorium* fuit per triennium in Sicilia, Verre prætore. Phil. II, 2. quam injuriam iste intercessoris beneficio obtinuit, non *iure prætorio.*

8) Privatum, *est* civile a. *stricte sic dictum, de quo v. civilis*, in Cæcil. 5. Civibus cum sunt ereptæ pecuniæ, civili fere actione & *privato iure* repetuntur. b) *deinde pro conditione, quæ ex iure civili illo oritur.* Har. R. 7. domus est *iure privato*, sc. *quam tenemus hereditate, autoritate, mancipio, nexu.*

9) Publicum a. *opponitur* privato, & *cum sacrum s. pontificum, tum profanum ius complectitur. v. divinus.* Dom. 53. Sed ut revertar ad *ius publicum* dedicandi *unde* b. domus *iure publico, dicitur* Har. R. 7. *quia & a populo lege centuriata, & decreto pontificum liberata erat.* c. *est vero etiam pro iure communi*, Div. I, 5. quod *ad omnes cives pertinet, adeoque etiam pro civili illo, quod alias privatum dicitur.* Dom. 13. nego potuisse *iure publico*, legibus iis, quibus hæc civitas utitur &c. *ibid.* versor in medio *iure publico.* *ib.* 49. nec de *iure* pontificio sed de *publico* disputo. ad Div. IV, 14. si de *iure publico* armis disceptabitur. *v. Græv. ad pr. Dom. 13*

Cæ-

Caecin. 26. *sic est ap. Sueton. Aug.* 10. *Tib.* 50.

10) Vrbanum. Act. 1. Verr. 1. prædo juris *urbani. est civile privatum, ex quo jus dicit prætor urbanus.*

* JVS *est etiam, quod legibus, edictis, consuetudini h. e. superiori illi iuri consentaneum est, quod nobis ex eo debetur, &c. Sic est in his: ius* dicere. Verr. I, 40. Quint. 26. &c. *ius* suum obtinere. Verr. I, 26. *jus* suum amittere. in Cæcil. 18. *ius* eripere. Quint. 28. si intercessisset collega, remp. læsisset, sed *iure* læsisset Sext. 63. * jus summum, *Gr.* ἀκριβοδίκαιον, *cum in eo, quod nobis debetur, aut deberi putamus, non ex aequo & bono, sed acerbe agimus, nihil remittentes de iure nostro, ex quo summae saepe iniuriae existunt.* Quint. 11. aut intra parietes, aut *summo iure* experiri. *ubi v. Graev.* Cæcin. 23. si verbis & literis, ut dicitur, & *summo jure* contendere &c. cf. *ibid.* 4. ad Att. XVI, 15. Quint. 15. *jus extremum.* * *conditio quae ex jure oritur.* v. *jus civile, privatum, publicum. k*) Arch. 4. quæ civitas cum esset æquissimo *iure* ac fœdere. * *hoc significat etiam in illa forma*: optimo jure, *pro quo etiam dicitur* optima lege, optima conditione, *nempe eam conditionem, quae plenissimum jus alicujus rei affert. quae ut hodie dicunt, cum omnibus privilegiis & praerogativis conjuncta est,* Quint. 22. par *jus.* Har. R. 7. domus *jure optimo.* Agr. III, 2. prædia *jure optimo.* Verr. III, 91. quæ est ista conditio Siciliæ? cur, quæ *optimo jure*, propter antiquitatem, fidelitatem, esse debet &c. Phil. V, 16. demus imperium Cæsari: fit pro prætore eo *jure*, quo qui *optimo.* Phil. XI. 12. C. Cassium pro Consulem provinciam obtinere, ubi qui eam *optimo jure* provinciam obtinuerit. *v. Festus in Lex optima. Gronov. ad Liv. IX,* 34. * *potestas in rem aliquam sive justa sive injusta.* Verr. I, 7. quod eos in judicando nimium *sui juris* sententiaeque cognosceret. Phil. IV, 4. omnes sub *iure* & imperio consulis debent esse, provinciæ. *unde* suo jure *facere aliquid dicuntur, qui libere, pro arbitrio, nemine impediente, faciunt.* Fin. V, 25. Manil. 22. Verr. II, 14. ad Div. XIII, 77. *v. Graev. & Duker. ad Flor. I,* 17, 5. * *locus ubi ius dicitur.* Quint. 19. in *ius* vocas: sequitur Cæcin. 19. quando te in *iure* conspicio. cf. Quint. 25. Verr. II, 77. IV, 65. Sen. p. R. 9. * *aequum.* Phil. II, 29. *ius* postulas. quid ad rem? plus ille poterat.

JVSTITIVM. *est, cum iurisdictio & iudicia publica non exercentur, id fit edicto Coss.* Phil. V, 12. *iustitium* edici.

JVSTVS. *satis magnus. sufficiens* ad Att. V, 2. *iusta* itinera ad Div. II, 10. *iusta* vi-

etiam, virium, *ut exemplar unum vetustum habet, & ipsi Grævio placet. Nam paullo ante est etiam*: lateribus & lacertis. *Sic jungitur etiam* Verr. IV, 30. quæ vox? quæ *latera*? quæ *vires* huius unius criminis querimoniam possint sustinere. * Vatin. 5. per tuum *latus* saucietur.

LATVS. *adj. ornatus, copiosus* Or. 27. *latæ* disputationes; *ubi male Gulielmus*: lætæ. Sic ad Div. VI, 7. scribendi genus non modo liberum sed etiam incitatum atque *latum*; *ubi tamen Grævius reposuit*: elatum. * Acad. IV, 12. pauca dicemus. Non, quo non *latus* locus sit &c. * *ibid.* 20. rationes sequor *latiore* specie, non ad tenue elimatas, *h. e. populariores, minus subtiles.* * *in pronunciando idem est vitium, quod &* vastum *dicitur* Or. III, 12. *lata* Cottæ. * Partit. 30. hæc quæ primam contentionem habent exarguendo & resistendo, *lata*, ut dixi, & confusa sunt rationum & firmamentorum contentio adducit in angustum disputationem.

LAVDATIO. *genus testimonii publicii quod magistratibus provincialibus a civitatibus per legatos Romæ tribuitur, cum rei de repetundis facti sunt.* Font. 2. *in Verrinis harum laudationum creberrima mentio.*

LAVREATVS. ad Att. VIII, 10. lictores *laureati*, *dicuntur qui fasces laureatos præferunt Imperatori victori.*

LAVREOLA. *Triumphus* ad Div. II, 10. negotium, quod esset ad *laureolam* (*sc. parandam, merendam*) satis.

LAVTVS. *lotus.* Or. I, 7. * *elegans.* Verr. I, 6. cum homines *lauti* & urbani, sermones huiuscemodi dissipavissent &c. Flacc. 29. quod unis vestimentis tamdiu *lautus* es. cf. ad Div. VII, 14.

LAVTVMIAE. *carcer Siciliæ celeberrimus* v. Verr. V, 27. I, 5. *hanc scripturam verbi defendit & confirmat Gronov. ad Liv. XXXVII, 3.*

LECTICA. Verr. V, 11. *lectica* octophoros. *de lecticis v. collecta a Lipsio Elect. I, 19.*

LECTICARIVS, *qui lecticam fert.* ad Div. XIV, 12.

LECTVS. *epitheton feminarum.* Inf. I, 31. ad Att. X, 8.

LEGATIO. ad div. XII, 21. *legatione libera* legatus Flacc. 34. *legationes liberas* sumere. ad Att. II, 18. *libera legatio* voti causa datur. *Ex quo loco intelligitur* a libera legatione *non differre* legationem votivam, *& eius esse speciem.* ad Att. XIV, 22. *de libera legatione v. Ind. Leg. in lege Iulia de legationibus liberis.* * *id, cuius causa legamur*. Phil. IX, 1. renunciare *legationem. h. e. quid in legatione actum sit*, ad Div. I, 4. nisi *legationibus* perfectis. *h. e. nisi a senatu decretum sit, quid legatis respondendum sit.*

LEGATORIVS. ad Att. XV, 9. aliqua *legatoria* provincia.

LEGARE. *legatum facere*

scens

tent tiones; levitatem tribui omnibus vehementibus & inanibus cupiditatibus & perturbationibus animi, propterea, quod in his nulla est constantia, nulla gravitas; unde etiam leves dicuntur, qui iis dediti sunt. Et quem admodum gravitas dicitur de omni virtute, in qua est constantia & aequabilitas agendi, sic levitas de omni vitio, quod in vitio nulla fere est constantia.

LEX. de hoc verbo dictum est sub initium Indicis legum. hic adjiciamus, quae ibi commemorata non sunt. Rabir. Perd. 5. leges Censoriae. Verr. I, 55, lex Censoria v. Ind. Legg. in: Censoriae leges. ibid. Lex opere faciundo. de hac forma loquendi v. Gron. Sest. I, 6. Est autem ipsa lex Censoria, sive locatio operis faciundi a Censore proposita. Formulam hujusmodi legis attulit Hotomann. ad h. l. eadem est apud Gruter Thes. Inscript. T. I. p. CCVII. Partit. 31. Lex praedii, est formula venditionis praedii, ex qua indicatur, quid emtori tradatur, quibusque conditionibus * hinc lex dicitur pro conditione. Tusc. III, 16. lex vitae, est conditio, qua nati sumus, ut alibi dicit. Har. 7. lege optima. Agr. II, 11. si optima lege a populo essent creati. de formula: lege optima v. Conditio * Offic. III, 5. naturae ratio, quae est lex divina & humana. Scilicet lex naturae est etiam lex divina, v. jus divinum, leges humanae autem, quae ad societatis utilitatem pertinent, non differunt a lege naturae, sed ex ea sunt repetitae, & cum natura consentiunt; quod nisi est, iniquae sunt & injustae. * Verr. III, 7. leges edicere, dicitur de Censoribus, cum locationum formulas proponunt publice. ibid. 20. legem dicere de eadem locatione dicitur, quatenus scilicet ea conditiones redemtoribus praescribuntur. Agr. II, 19. leges dare provinciae. hoc dicitur de superiori, qui habet summam potestatem constituendi jubendique, differtque ab illo, quod dicitur: legem ferre; nam hoc est magistratus urbani, qui legem populo jubendam aut rejiciendam proponit. * in Caecil. 5. lege agere, est actionem alicui intendere ex lege aliqua, quae facultatem intendendae actionis dat: oportere eorum arbitratu lege agi, quorum caussa lex sit constituta. pro eo paullo post est: quo nomine abs te HS. millies de lege repeto. cf. Muren. 11. posset agi lege nec ne, pauci quondam sciebant. Fastos enim vulgo non habebant. &c. in quo loco latius patet τὸ lege agere. Nam latissime sumta haec formula, continet, quicquid ex lege apud praetorem fit, juris sui obtinendi caussa, ut vindicatio, in jure cessio, emancipatio, tutoris, interdicti, possessionis, actionis &c. postulatio, eique a parte praetoris respondet jus dicere vel reddere. Itaque haec duo

etiam apud Ovidium in definitione diei fasti & nefasti sibi substituuntur, quia posito uno alterum ponitur, & ubi actio legis, ibi necessario jurisdictio. Ille nefastus erit (*dies*) per quem tria verba (sc. *jurisdictionis*, *do*, *dico*, *addico*) silentur. Fastus erit per quem *lege* licebit *agi*. v. *Sigon. Judic. I, 9.*

LEXIS, *verbum*. Or. III, 43. *e Lucilio.*

LIBARE, *decerpere* Div. I, 49. a natura Deorum *libatos* animos habemus.

LIBATIO. Har. R. 10. *libationes* epulæque ludorum publicorum. *sunt sacrificia, quæ fiunt defundendo vino.*

LIBELLA. *as.* Verr. II, 10. *de libella v. Gronov. sest. III, 12.*

LIBERALIS. Flacc. 17. causa *liberalis*, *est in qua de libertate alicuius agitur.* Off. II, 12. sumtus *liberalis*, *distinguitur a necessario.*

LIBERALITAS. *est proprie omnis ratio vivendi & agendi, quæ a liberali educatione proficiscitur, & est propria hominum honeste liberaliterque educatorum, eorumque personis digna. Sic pro cultu liberali homine digno est* Off. I, 39. quæ pertinent ad *liberalitatem* specie & dignitate moderata sint. * *pro hilaritate quadam vultus & sermonis, quæ severitati opponitur.* Brut. 25. homo non *liberalitate*, sed ipsa tristitia & severitate popularis * *pro studio alterius commodis aut largitione aut officiis inserviendi, quod est liberaliter educatorum proprium.* Offic. I, 14. f. * *pro εὐηθείᾳ, qua omnes æque bonos, ac nos sumus, iudicamus, facilitate.* ad Q. Fr. I, 1, 4. a quibus, rudis cum esses, videtur decipi posse *liberalitas* tua. nam ut quisque est optimus, ita difficillime alios improbos suspicatur.

LIBER. *adj.* Or. II, 16. *libera* quæstio *est, quæ in genere versatur, nullis adstricta personis certis.* * *fortis, qui neminem timet, dicit, facit, quæ ipse probat, quæ vult, etsi aliis displicent.* Vatin. 10. maxime *liber* in tuenda communi libertate. Planc. 37. *liberum* esse in republica. Act. I. Verr. 9. Siculos in eo *liberos* fuisse, & non venisse. ad Div. XII, 28. ne nimis *liber* in ulciscendo viderere. *quod idem mox dicit:* nimis fortis. * *bona libera dicuntur, quæ non sunt obligata, oppignerata.* ad Div. XI, 10. tantum abest, ut meæ rei familiaris *liberum* quicquam sit, ut omnes jam meos amicos ære alieno obstrinxerim. * ad Att. XIV, 13. *libero* lectulo negat esse quicquam jucundius. *liber lectulus est hominis cælibis.*

LIBER. *subst.* Div. I, 43. ad *libros* ire jussit. *int. Sibyllinos.*

LIBERARE. *a vectigalibus immune facere.* Agr. II, 21. *liberare* publica. (*publici agri* vecti-

vestigeles sunt. liberati ergo sirmi privati.) Verr. II, 31. *liberet* Byzantios. * ad Att. XVI, 6. Buthrotios cum Cæsar *liberavisset*, *sc. ne agri eorum ex lege agraria dividerentur*. * Har. R. 8. *liberare* domum. *int. a religione*. * Off. I, 10. pleraque promissa iure prætorio *liberantur*, quædam etiam legibus. *sc. ne ea servare cogare* * *in libertatem vindicare*. Cæcil. 17. *liberare* se a Venere. *v. liberta* * *secernere* Tusc. I, 22. divinus animus *liberatus*. a corpore. * ad Div. III, 7. ad facultatem ædificandi *liberare* aliquem. *int. ab interdicto*. * *de prædibus, opponitur τῷ* obligare. ad Div. V, 20. Volusii *liberandi* meum fuit consilium. * *in auspiciis est*. Leg. II, 8. templa *liberata* & effata habento. Liberata templa *sunt, quæ liberum ab omni parte prospectum habent. Nam augures cum locum aliquem auspiciis consecrant, quod est* effari, *ius habent amovendi ea, quæ liberum prospectum impediunt*. v. Off. III. 16.

LIBERTA Veneris. Cæcil. 17. *quæ se a Venere liberavit. h. e. quæ pecunia redemit onus a maioribus acceptum, sumtus certis Veneris sacris suppeditandi, quod qui sustinebant, servi Veneris, Veneri, dicebantur. v. Græv. ad h. l.*

LIBERTAS, *fortitudo in sententiis dicendis, in agendis rebus, quæ aliis displicent*. Planc 38. tamenne tu *libertatem* requires meam *ibid.* 39. *libertatem* dimittere. *v. liber.* * *potestas libera faciendi quid velis. quod placet*. ad Div. I, 5. *libertas* in rep. capessenda * Cæcin. 12. imminuta *libertas*, *est iniuria.* * *Tirones notent, cum libertas conditionem & statum significat, duplicem eius vim esse. Nam primo, id quod notissimum est, opponitur servituti, & est libertinorum atque ingenuorum: deinde, quando de civis Rom. libertate sermo est, eo uno verbo continentur omnia iura, quæ cives Rom. habent, suffragiorum ferendorum, honorum omnium petendorum, provocandi & quicquid ius civile universum et leges tribunitiæ & Consulares sanxerunt, pro populi commodis, tamquam Valeriæ, Porcia, Publilia, Horatia, tabellariæ &c. Sic pro* Cæcin. 33. Cum Arretinæ mulieris *libertatem* defenderem &c. Decemviri sacramentum nostrum iustum iudicaverunt. *Hoc statim sic interpretatur*: ut omnes, qui in eadem causa sunt, (*qua sc. illa mulier*) & lege agant, & suum ius persequantur & omnes iure civili utantur &c. *ex quo intelligitur in hoc loco* libertatem *poni pro* iure Quiritium. *Apud Livium in illis disputationibus de communicando cum plebe consulatu & similibus, tribuni semper se pugnare dicunt pro* æqua libertate; *quod profecto nullam aliam*

LI-

in quo imprimuntur ex nota &c.

LITERATVS. *doctus in aliquo genere*. Or. III, 11. *literatissimus* togatorum. Mur. 7. tua nobilitas hominibus *literatis* & historiis est notior. * *qui legere potest*. Nat. D. III, 9. hoc si placet jam efficies, ut mundus optime librum legere videatur. Zenonis enim vestigiis hoc modo poteris rationem concludere: quod *literatum* est, id est melius, quam quod non *literatum* est.

LITO. *parento*, *hostiis placo*. Flacc. 38. *litemus* Lentulo. * litare *dicuntur*, *qui in hostiis bona exta inveniunt*. Div. II, 15. proxima hostia *litatur* sæpe pulcherrime. cf. c. 16. *v. Gronov. ad Liv. VIII, 9.*

LITVRA. Verr. I, 36. nomen in *litura* fecit. *ib.* II, 42. nomen est in *litura*. *h. e. ubi illud nomen est, aliud ante fuit, quod deletum esse apparet.*

LITVVS. Div. I, 17. *unde dicatur lituus augurum?* ad Att. XI, 12. *lituum* profectionis meæ fuisse. *h. e. auctorem, nam lituo æque ac tuba in bello signum datur.*

LOCARE. *usum alicujus rei aut fructum alteri certa mercede concedere* Cæcin. 6. *locare* fundum. Rosc. Com. 10. *locare* se *dicitur*, *qui operam suam certa mercede alteri pollicetur*. * *consistere*. Offic. III, 17. prudentia est *locata* in delectu bonorum. * locant *etiam*, *qui redemtori aliquid addicunt*. *v. redemtor*. Verr. I, 54. 56. ad Att. XV, 17. *hinc etiam* locatio *fit dicitur v. c.* ad Att. IV, 3.

LOCVPLES. *de testibus*, *cognitioribus* &c. *dicitur*. Part. 33. Flacc. 17. &c. *Passeratius ad* pro Quint. 11. locupletem *dici putat a* loco, *quem quis honestum obtinet in civitate*. *sit* cognitoris *eius*, *qui se aliquem nosse profitetur epitheton est* honestus. *Sed vero similior est eorum sententia*, *qui a* loco, *pro* agro, fundo *dictum putant*.

LOCVS. *caput philosophiæ aut cujuscunque artis*, *materia*. Div. II, 1. perpurgatus est *locus* de finibus bon. & mal. a nobis quinque libris. *ibid.* quintus eum *locum* complexus est. * *sunt etiam* loci rhetorum, *qui sunt fontes argumentorum*. Or. I, 31. in Topicis *passim*. *item in arte memoriæ*. Or. II, 87. * Loci *autem* communes *sunt*, *cum de re universa tractatur*, *cum oratio revocatur ad genus*. Or. III, 27. * *status*, *in re gladiatoria & militari*, *ut gradus*. Catil. II, 1. *loco* ille motus est, cum ex urbe est depulsus. * *dignitas*. ad Div. XIV, 18. isto *loco* femina. cf. Verr. I, 48. * *ordo*, *classis in civitate*. Quint. 13. *locus*, quem honestissime obtinuit. *v. Passeratius ad h. l.* * *fundus*. Agrar. III, 2. *ita interpretatur Turnebus*, *quem vide*. * *res*. in Cæcil. 15. cui *loco* consulite ac providete. * *genus*, *pars*. Off. I, 6. *loci*, in quos honesti naturam

* *honorifice*. Catil. II, 1. *magnifice* vicimus.

MAGNIFICVS. *honorificus*. Sen. p. R. 1. *magnificentissimum* decretum.

MAGNIFICENTIA. *magnus animus* Inv. I, 56. Off. I, 21. Inv. II, 54. *quid sit?*

MAGNILOQVENTIA Homeri. ad Div. XIII, 15.

MAIALIS. Pis. 9. *est porcus pinguis, qui Maiæ mactatur.*

MAIESTAS. *est populi, quam qui lædit, maiestatis reus est; de quo crimine* v. Partit. 30. Or. II, 39. 25. Verr. I, 5. *maiestatis* iudicium. *sed tribuitur etiam Consuli* Phil. XIII, 9. * Mil. 30. *pro*, nisi qui nullam vim ducit, numenque divinum, *Grævius legit;* nisi qui nullam *maiestatem* ducit. n. d. *ut* maiestas *sit* divinitas; *quam verbi vim pluribus exemplis confirmat. cf. de hac voce disputatiunculam Salmasii ad Trebellii Gallienos c. 14.*

MALE. *in emendo* est, *nimis magno pretio* ad Q. Fr. I, 1. publica *male* redimere. *in vendendo, nimis vili.* Verr. III, 98. *male* vendere. * *parce, tenuiter. ibid. male* percepti fructus. * *in foro variis in formulis est.* Cæcin. 28. *male* facere sponsionem, *est causa cadere, in qua sponsionem fecisti.* Quint. 14. *male* agere, *est actionem alicui intendere, quam obtinere non possis, ut formula cadas, quemadmodum dicitur.* v. *Interp. ad h. l. sed* c. 16. 27. *est fraudare, decipere velle.*

MALITIA. Nat. D. III, 30. *quid sit?* * *callida iuris interpretatio, quæ & calumnia dicitur.* Cæcin. 1. *malitia* iam est usitatum. ad Div. IX, 7. calumniatus sum, indicabo *malitiam* meam * *sollertia & perspicacitas in dolis hominum videndis, nam qui ipsi dolos nectere possint, ii etiam fraudes verentur, & ubi fiant, vident.* ad Att. XV, 26. nisi tua *malitia* affuisset. * Fin. III, 11. quas Græci κακίας appellant, vitia malo, quam *malitias* nominare.

MALITIOSVS. *callidus*. Off. I, 10. *malitiosa* iuris interpretatio. Off. III, 18. mihi etiam veræ hereditates non honestæ videntur, si sint *malitiosis* officiorum blanditiis quæsitæ, non veritate, sed simulatione.

MALITIOSE. *per calumniam* Cæcin. 7. novæ litis genus tam *malitiose* intenderet.

MALLEOLVS. *in vitibus est palmes novus cum parte ligni durioris ab utraque parte recisus, ut malleoli figuram habeat.* Cato. 15. * *in re militari sunt manipuli spartei pice inducti, quibus sagitta inserta, unde malleoli figura, ut proiiciatur in hostilia munimenta, opera, tecta, &c. incendii excitandi causa. Pechkraenze.* Catil. I, 13. Mil. 24.

MALVM. *v. orbiculatus.*

MANCEPS. *redemtor, conductor. Sic publicani dicuntur* mancipes, *quia publica vectigalia redimunt* Dom. 10. *item alii redemtores decumarum in*

Idem *tibi* fatum, ficut C. Curioni *manet*.

MANICA. *chirotheca*, *qua iter facientes & feminae utebantur*. Phil. XI. 11. quamquam miror tamdiu morari Antonium. Solet enim accipere ipfe *manicas*, nec diutius obfidionis metum ferre. *i. e. ut homo mollis & timidus fugere. v. Ruben. R. V. I, 4.*

MANICATVS. Catil. II, 10. *manicatae* tunicæ, *funt, quae Graecis* chiridotæ *dicuntur*, *v. Gell. VII, 12. latinis etiam* manuleatæ, *Sueton. Caes.* 45. ad manus *fimbriatae*, (*nam latus clavus, qui ad manus fimbriatus dicitur, est tunica laticlavia*) *ubi v. Cafaub. Id genus tunicae mollius Romanis videbatur & faeminis convenientius quam viris, qui brevibus & fubftrictis utebantur, ut auctor eft Gellius l. c. Hinc ap. Virgil. Aen. IX*, 616. *convicium eft*: *Et tunicae manicas et habent redimicula mitrae*.

MANIPVLARIS. ad Att. IX, 10. Pompeium tamquam unus *manipularis* fecutus fum. *Eft miles legionis gregarius. Nam* manipulus *eft cobortis legionariae pars tertia*.

MANARE. *excidere*, *exire in vulgus*. ad Att. III, 12. fcripfi equidem olim iratus -- fed ita compreſſeram, ut nunquam *manaturam* putarem. quomodo exciderit, nefcio.

MANSVS. Or. II, 39. qui omnes tenuiffimas particulas, atque omnia minima *manfa*, ut nutrices infantibus pueris in os inferunt.

MANVBIAE. Arch. 11. Dom. 38. Rofc. A. 37. &c. *eft pars praedae*, *quam imperator capit*, *ut in monumento aliquo confumatur*. v. Agr. II, 22.

MANVMISSIO. *Donatio libertatis* Coel. 29.

MANVMITTERE. *fervum libertate donare*. ad Div. XIII, 77. ad Q. Fr. I, 2.

MANVPRETIVM. Verr. I, 56. *manupretium* machinæ. *h. e. merces data*, *pro conficienda machina*, *nulla materiae ratione habita*, *fed pro mercede fimpliciter* Pif. 24. provincia ifta tibi *manupretium* fuit, non everfæ per te fed perditæ civitatis.

MANVS. *labor manuum*. Verr. III, 11. *manu* quærere, *de aratoribus* * *probofcis elephanti*. Nat. D. II, 47. *manus* data elephantis. * ad Div. XI, 13. quæ in *manibus* funt, *dicitur de praefenti rerum ftatu*. Sext. 32. res jam *manibus* tenetur, h. e. *paene confecta eft*. ad Div. I, 19. Sic in *manibus* habebant, fic ofculabantur. *ib.* VIII, 1. *manus* ad os apponere. *fignum filentii fervandi*. Flacc. 6. *porrigere* manum. *modus Graecorum fuffragii ferendi*. ad Div. VII, 5. *tollere* manus. *admirantis geftus*. ad Att. III, 15. vulneribus fuis *manus* afferre. h. e. *dolorem inftaurare*, *augere*. ad Div. X, 23. Vocontii *fub manu* ut effent. *h. e. parati*, *fi quid vel-*

 lem.

MEMBRVM. κῶλον, Or. 62. 66. *quid sit?*

MEMINI. *cum perfecto*, Or. II, 47. ascendisse *meminissem*.

MEMORIA. *tabulæ, literæ, quibus rei memoria conservatur*. Arch. 4. literarum *memoriam* flagitare. Cluent. 23. extat *memoria*, sunt tabulæ publicæ. * memoria publica, *est rerum publicarum, publice, in senatu, concione, bello gestarum*. Or. II, 12. Leg. III, 20. * Or. I, 2. ac mihi repetenda est veteris cuiusdam *memoriæ*, non sane satis explicata recordatio. *In quo videtur* memoria *dici, pro re olim gesta, disputatione vetere*. Brut. 69. *in memoriam* notam & prope æqualem *incurro*. * Phil. II, 43. Et tu in Cæsariis *memoria* diligens. *sus. conservanda, honoranda*.

MENA. Fin. II, 28. *piscis non adeo delicatus nec pretiosus*.

MENDOSVS. *qui mendum facit*. Verr. II, 77. servus *mendosus* est.

MENS. *cogitatio tacita*. Catil. I, 12. his ego reip. vocibus & reliquorum *mentibus* respondebo.

MENSAE. ad Div. XVI, 21. *mensa* secunda. *h. e. bellaria, poma, pira &c.* Fin. II, 28. Syracusanæ *mensæ*. Tusc. V, 35. *mensæ* Italicæ, Syracusiæ *h. e. lautæ, deliciis refertæ*. ad Att. V, 1. discubuimus omnes præter illam; cui tamen Quintus *de mensa* misit. * *est & mensariorum, de quibus mox*, Flacc. 17. si prætor dedit, a quæstore numeravit; quæstor a *mensa publica*: *mensa* aut ex vectigali, aut ex tributo. Pison. 36. stipendium militibus per omnes annos a civitatibus, *mensis* palam propositis, numeratum *v. Mensarius.* * *denique deorum in templis*. Har. R. 27. Nat. D. III, 34.

MENSARIVS. Flacc. 19. *est magistratus civitatis Græcæ Asiaticæ*: quatuor *mensarii*, qui apud illos a populo creantur. *Videntur curam habuisse pecuniæ publicæ hanc, ut per eos quæstor publicam pecuniam acciperet, &, quibus opus esset & senatus vellet, solveret. Nam paullo post ait*: si prætor (*sc. Temenitarum*) dedit, a quæstore numeravit: quæstor a mensa publica: mensa aut ex vectigali aut ex tributo. *de mensariis multa disputat Salmas. de Vsuris c. 17.*

MENSIO. *dimensio*. Or. 53. *mensio* vocum.

MENTIO. Verr. II, 38. Consules *mentionem faciunt* in senatu. *h. e. ad Senatum referunt*.

MERACIVS sumere. Nat. D. III, 31.

MERCARI. ad Att. IX, 5. hæc officia *mercanda* vita puto.

MERCEDVLA prædiorum ad Att. XIII, 11. *est vectigal locationis. v. merces*

MERCENARIVS. Verr. I, 43. *mercenarium* proemium.

MERCES. *reditus ex locatione*. Verr. III, 50. *merces* ex fundo. ad Att. XV, 17. *merces* insularum. * *incommodum*. ad Div.

MODERATOR. Part. 3. rei sententiæque *moderator*, *de disceptatore*.

MODERARI. *parcere*. Flacc. 35. *moderatus* est religioni suæ in testimonio dicendo.

MODERATVS. Or. II, 8. qui cantus *moderatæ* orationis pronunciatione dulcior.

MODESTE, *modice*. ad Att. IX, 19. ea, cum *modeste* fiunt, tamen ipsa per se molesta sunt. *v. modicus.* * *opponitur* τῷ *hostiliter*. ad Div. XIV, 14. si ille *modeste* Romam venturus est, recte in præsentia domi esse potestis.

MODESTIA. Off. I, 40. *quid sit?* * *temperantia*. Tusc. III, 8.

MODESTVS. Sen. p. R. 4. *modesti* consules, *dicuntur*, *qui verentur contra leges agere* * *iræ potens*. Verr. I, 47. o! *modestum* ordinem, qui te vivum istinc abire passus est. * *opponitur seditiosa*. Agr. II, 31. plebs *modestissima* * Lael. 13. *opponitur* flagitioso *h. e. libidinoso*.

MODICVS. Leg. III, 18. *modica*, id est, modesta atque sedata. Fin. II, 19. Græcis hoc *modicum* est. *h. e. Græci in hoc genere parum exemplorum proferre possunt*.

MODIFICATVS. Partit. 5. *verba* ab oratore *modificata* & inflexa quodammodo; qualia sunt ea, quæ transferuntur &c. Or. III, 48. *membra* (*int. orationis*) *modificata* esse debebunt. *h. e. numerosa, apte cadentia*.

MODIVS. ad Att. VI, 1. Sic illa jam habent, *pleno modio*, verborum honorem, invitationem crebram.

MODO. *pro* non modo non *dici* non modo, *si sequitur* ne quidem, *notum est*. v. ad Div. IX, 17. & *Manut ad Div. I, 9. sed est etiam ante* verum etiam ad Att. II, 1. *non modo* excitatum, *sed etiam* plane perterritum. *Duo alia exempla ex L. II. III. Offic. dedit Muret. V. L. X*, 7.

MODVS. Quint. 7. *modo* & ratione omnia fecisse. h. e. *recte & ordine, via & ratione*. * ad Q. Fr. II, 6. *bono modo* desidero, *est, quodammodo. v. Manut. ad h. l.* * *in musicis sunt etiam modi*. Or. III, 26. *modos* facere. Tusc. I, 44. pressi & flebiles *modi* * ad Div. IV, 7. sed habet ista ratio quendam *modum*. h. e. *ista ratio non ubique locum habet, est, quod hic dici contra possit*.

MOENIA. Catil. II, 1. *mœnibus* ipsis intra *mœnia* nulla jam pernicies comparabitur. *Grævius primum esse pro domibus dicit, & sic dici hoc verbum non est dubium. Vid. præter ipsum Duker. ad Flor. p. 50. sed potest tamen hic urbs universa intelligi per synedochen; quamquam urbs & ædificia urbis non adeo differunt; uti accepit Gronov. Obs. II, 12. qui* media mœnia *ap. Curtium* in-

interpretatur, mediam urbem & media tecta.

MOERERI. Sext. 39. *mœrebamini. sed Grævius habet*: mœrebatis.

MOESTITIA. Or. 16. orationis *mœstitia*, *est, cum ab omni cultu & ornatu destituta est. Sic etiam* tristitia *dicitur ibid.* 3.

MOLA. Div. II, 16. *molam* inspergere; *quod uno verbo* immolare *dicitur*. Mola *est far tostum comminutum & sale mistum, quo victima conspergitur*.

MOLESTIA. *quicquid est nimium in aliquo genere*. Brut. 38. diligens sine *molestia*.

MOLIRI. *movere*. Or. II, 51. hæc fere maxime sunt in judicum animis *molienda*, amor, odium &c.

MOLITOR. *auctor, ædificator*. Univ. 3. effector mundi & *molitor* Deus.

MOLLIS. *suavis*. Or. III, 25. quanto *molliores* sunt & delicatiores in cantu flexiones & falsæ voculæ, quam certæ & severæ. Or. 23. habet *molle* quiddam &c. cf. Brut. 9. * *lenis, facilis*. ad Q. Fr. II, 15. auricula infima scito *molliorem* cf. ad Div. VI, 14. * *qui facile aliqua re dolet &c.* ad Att. III, 9. amantissimum mei, *mollissimo* animo, in tanto mœrore adspicerem. * Brut. 18. signa *mollia*, *sunt elaboratiora, politiora*. * *muliebris, fractus*. Off. I, 36. tarditas *mollior* in gressu. * Or. 19. *mollis* est oratio philosophorum & umbratilis h. e. *in qua nulli motus animi, quam asperitatem judicialem vocat*. * Or. I, 52. philosophus *mollis est, qui voluptati aliquid tribuit in ratione bonorum, ut Epicurei*. * *mutabilis*. Mil. 16. nihil est tam *molle*, quam voluntas erga nos civium.

MOLLITIA. Or. 19. *mollitia* cervicum & argutiæ digitorum. *Est vitium in motu cervicis, cum est delicatior, quam viros decet. Hoc vitium objicit in Verrinis Hortensio.* * ad Att. I, 17. *mollitia* naturæ. v. *mollitudo*.

MOLLITUDO. Or. III, 40. *mollitudo* humanitatis; *quæ facile scilicet rebus lætis & tristibus &c. movetur*.

MOMENTUM. *pondus, gravitas proprie & improprie*. Nat. D. II, 46. astra forma ipsa figuraque sua *momenta* sustentant. Mur. 2. *momenta* officiorum perpendere. Mur. 8. *momento* pari sortis. Or. I, 31. *momento* quodam atque judicio dispensare. * *causa* Phil. V, 10. minimis *momentis* maximæ temporum inclinationes fiunt.

MONETALIS. ad Att. X, 11. *jocose dictus, qui numos nimis amat, acerbe exigit*. &c.

MONEDULA. Flacc. 31. non plus aurum tibi, quam *monedulæ* committebant.

MONITOR. *in judiciis est patroni, cui subjicit, si quid prætermittit, aut non recordatur*. in Cæcil. 16. video non te,

MOR-

ni Martiali *multam dixit*, si a sacris discessisset: quam multam populus remisit. Mil. 14. *multam* irrogare. Multa dicitur *a magistratibus*, irrogatur *lege a magistratu lata. v. Sigon. ad Liv. XXV, 3. Consules habuisse ius multa dicta cogendi in ordinem Senatorem, qui iis parere nollet, testis est locus* Phil. I, 5. *Non autem ut* multa, *ita etiam* multare *de pecuniariis poenis tantum dicitur, sed etiam de capitalibus, in significatione privandi. vid. v. c.* Tusc. I, 22. Verr. I, 5. &c. * *damnum pecuniarium.* ad Div. V, 20. ut *multa* tam gravis T. Mario depelleretur.

MVLTIFARIAM. *pluribus locis* Orat. II, 41. si aurum cui, quod esset *multifariam* defossum, commonstrare vellem.

MVLTIPLEX. Nat. D. II, 54. *multiplex* stomachus & tortuosus. *ita dicitur propter plicas, quæ sunt in interiore stomacho.* * Leg. I. 7. homo animal providum, sagax, *multiplex. h. e. variis dotibus instructum, aut ad multa aptum.* * *inconstans.* Lael. 25. animus *multiplex* assentatoris. * Or. 3. 30. Brut. 31. *multiplex* oratio, *est copiosa, varia, in qua omnia genera dicendi insunt, opponiturque tenui Dialecticorum.*

MVLTIPLICABILIS. *multiplex.* Tusc. II, 9. *multiplicabilis* tortus.

MVLTITVDO. Verr. II, 71. Sociorum *multitudine* remota, *opponitur principibus publicanorum.*

MVLTO. *are.* Verr. II, 8. heredem Veneri esse *multatum.* h. e. *hereditatem Veneri esse commissam.* Rabir. Po. 1. consilia eius esse *multata* a fortuna. *h. e. non successisse cf. multa.*

MVNDANVS. Tusc. V, 37. *mundi incola.*

MVNERARE. *donare.* Deiotar. 6. quibus te rex *munerare* constituerat. Munerari *deponent. est* ad Att. VII, 2.

MVNICEPS. *civis municipii.* Cluent. 16. *qui & municipalis dicitur* ad Att. VIII, 21. &c.

MVNICIPIVM. Cæcin. 4. *genus oppidorum Italiæ, quod iure civitatis Rom. donatum est, sed ita, ut legibus suis uterentur & suis magistratibus. v. Turneb. ad Agr. I, 5. & Sigon. Ant. Iur. Ital. II, 6. s.*

MVNIO. Or. I, 59. ante condemnentur ii, quorum caussas receperimus, quam toties, quoties præscribitur, pæanem aut *munionem* citarimus. Munio *quid sit, ignorare se fatentur omnes. Turnebus restituit:* minuritionem, *idque probatur in Lexico Fabri: quod mihi secus videtur. Nam quomodocunque Cicero scripserit, pedis certe alicuius nomen posuerit necesse est, ut pæanis verbum ostendit. Mihi non displicebat coniectura Ill. Bunavii, Domini in Kreypau, doctæ nobilitatis præcipui ornamenti, qui legendum censet:* monogenem, *is pes est ex tribus*

*bus longis & una brevi syllaba, notiori nomine epitritus quartus. contrarius paeoni, qui est ex tribus brevibus & una longa, atque adeo aptus huic loco. ejus pedis mentio est ap. Hephaestionem de metris p. 11. quem librum a Viro ill. latine conversum & docto commentario illustratum scio. Gesnerus autem ad Quintil. XI, 3, 22.: quid si pro hoc monstro legamus: et*iam ionem. *vel* ionium. *sed illud* etiam *languet & inculcatum esset a Cicerone.*

MVNVS. *hoc verbo complectuntur omne genus ludorum & spectaculorum, quae magistratus aliique populo praebent. Hinc* ad Div. II, 3. declarare *munera.* h. e. *polliceri populo.* Sull. 19. praebere *munus* cf. Act. I. Verr. 12. Dom. 43. ad Div. XI, 16. *inde eleganter* mundus *vocatur* munus Dei. Tusc. I, 29. Nat. D. II, 35.

MVRIA. Fin. V, 14. *est salsus ille liquor, in quo salsamenta servantur.*

MVSTACEVM. *genus placentae, quod quale fuerit, Cato de re rustica exposuit. v. Lex. Fabr. ab hoc proverbium* ad Att. V, 20. laureolam in *mustaceo* quaerere.

MVSCOSVS. ad Q. Fr. III, 1. ἀπεοδυτηρίῳ nihil alsius, nihil *muscosius. non quia muscum habebat, sed quia aeque, ac muscus in humidis locis, delectabat. Manutius.*

MVTATVS. Partit. 7. *mutata* oratio. *eadem est, quae conversa; v. conversus. commutatio.*

MVTVATIO. *versura* Tusc. I, 42. sine *mutuatione* dissolvere.

MVTVS. ad Att. VIII, 14. tempus *mutum* a literis. Or. III, 7. artes quasi *mutae*, *sunt pictoria, statuaria & similes, in quibus nullus vocis usus, quae adspectum potius quam auditum delectant. Explicabat hinc non nemo* artes mutas *apud Virgilium, qui sic* artem medicam *appellat. Sed contextum consideranti facile apparebit,* mutas artes *esse ibi ignobiles, quae non tantam famam afferunt, quantam artes militares, quibus manifeste medicina ibi opponitur.* Mutae artes *dicuntur, ut* surdae herbae *apud Plinium, h. e. quarum nomina ignota sunt. Adjectiva activam vim habentia saepe & passive dicuntur, ut gravis, notus* &c.

MYOPARO. *navis piraticae faciendae idonea.* Verr. I, 34. IV, 52. *v. Scheffer Re Nav. II, 2. Savaro. ad Sidon. Epist. VIII, 6.*

MYSTAGOGVS. Verr. IV, 59. *qui dicatur?*

MYSTERIA. Nat. D. II, 54. *de sacris Cereris & Bacchi arcanis, quae lat. initia dicuntur.* Initia *dicta sunt a Romanis, quia & Graeci & ipsi mysteriis homines ad veram virtutem, & ad illum statum perduci credebant, in quo animi fuerint, antequam in corpus venissent. v. inpri-*

v. inprimis Casaubonum de hac re disputantem exercit. adv. Baron. XVI, 43. * *Romae* mysteria *dicebantur sacra bonae Deae* ad Att. V, 21. *v. Gronov. Obs. IV, 9.*

N.

NAENIA. Leg. II, 24. *extr. quid sit?*

NAEVVS. Brut. 91. totum aliquem, non *naevo* atque crepundiis, sed corpore omni velle agnoscere. *Petitum est e fabulis, in quibus finguntur homines, liberi, e naevis agniti esse aut crepundiis. cf. crepundia.*

NAM. *in transitionibus.* Verr. I, 57. *Nam* quid argumentamur, quo ista pecunia pervenerit? ad Att. III, 20. *nam* quod purgas eos &c. *v. Manut. ad Div. III, n. V, 20.* * *enim vero, atqui.* Verr. III, 85. *Nam* speraveram, inquit arator, me ad denarios perventurum; sed si ita necesse est, quanti frumentum sit, considera *ubi vid. Hotom. ib.* II, 29. *extr.* Dic, inquit; illi adesse non possunt. *Nam* hercle, inquit, Q. Minucius, me quoque Petillius, ut sibi in consilio adessem, rogavit. *ibid.* I, 56. Lapis aliquis caedendus & apportandus fuit machina sua. (*est obiectio*). *nam* illo non saxum, non materies advecta est. *Clarkius autem ad Homerum in huiusmodi locis ellipsin esse non absurde statuit eius, cuius ratio reddatur; ut v. c. in hoc ultimo, in responsione ad obiectionem omissum sit id, quod facile intelligatur: minime vero.*

NAMQVE. *pro* nam, enim. ad Div. X, 15. *namque* assiduis internunciis cum Lepido egi. * *enim vero, atqui.* Or. I, 22. Tum ille: *namque* quod tu non poteris, nemo poterit. * *sed.* Or. I, 16. *Namque* illud quare Scaevola negasti.

NARRO. Tusc. I, 16. An tu haec non credis. A. minime vero. M. *male* hercule *narras.* A. cur? quaeso. ad Att. XVI, 14. *male narras* de Nepotis filio. valde me hercule moveor, & moleste fero. *ibid* XIII, 33. Othonem, quod speras posse vinci, sane *bene narras.* * *narro tibi, est formula, qua utuntur in re nova, inexspectata, mira &c.* ad Div. XI, 24. *narro tibi*: antea subirascebar brevitati tuarum literarum, nunc mihi loquax, esse videor. ad Att. IX, 12. *narro tibi*: haec loca venusta sunt. ibid. II, 7. *narro tibi*: plane relegatus mihi videor, cum in Formianosum. *ibid.* XV, 21. *narro tibi*: Quintius exultat laetitia. *ibid. narra mihi*: reges Armenii patricios salutare non solent. * ad Div. II, 10. quo in loco saepe, ut ex te audivi, Clitarchus tibi *narravit*, Darium ab Alexandro esse superatum. *pro, in Clitarcho legisti. Sic est etiam in* Bruto. 43. ita tacitus tribunatus, ut, nisi in eo magistratu cenavisset, apud praeconem Gra-

nium,

rium, idque nobis *narravisset* Lucilius &c.

NARTHECIVM. *myrothecium, capsula, in qua unguenta, medicamenta, servantur* Fin. II, 7. medicamenta illa tamquam de *narthecio* promant.

NARVS. *gnarus*. Or. 47. noti erant, & navi & *nari*: quibus cum *in* præponi oporteret, dulcius visum est ignoti, ignavi, ignari dicere.

NASSA. Att. XV, 20. ex hac *nassa* exire constitui, non ad fugam, sed ad spem mortis melioris.

NASTVRTIVM. Fin. II, 28. Tusc. V, 34. Persas Xenophon negat quidquam ad panem adhibere præter *nasturtium*.

NATALIS. ad Att. III, 20. dies *natalis* reditus mei.

NATALITIVS. Div. II, 42. *natalitia* prædicta, *sunt, quæ fiunt ex hora natali, ibid.* 43. sidera *natalitia*.

NATARE. Nat. D. III. 24. in quo tu mihi magis *natare* visus es, quam ipse Neptunus.

NATIO. *genus hominum*. Mur. 33. tota *natio* candidatorum. Sext. 44. quæsisti, quæ esset nostra *natio* optimatium. *ib.* 45. esto igitur, ut hi sint, (quam tu *nationem* appellasti) qui integri sunt & sani &c. *ibid.* 63. habes igitur, quod ex me quæsisti, qui essent optimates. non est *natio*, ut dixisti, quod ego verbum agnovi. est enim illius &c. *Ex duobus postremis locis patet*, nationis *verbum in contemtum dici*. * *de populo, ad quem quis originem refert*. ad Div. XV, 20. Oratorem Sabino tuo commendavi. *Natio* me hominis impulit, ut ei recte putarem. *sc. quia est ex Sabinis, quod genus Italorum simplex, honestum est, minimeque fraudulentum*.

NATIVVS. *ortus, natus*. Nat. D. I, 10. Anaximandri opinio est, *nativos* esse Deos, longis intervallis orientes occidentesque. * nativum *opponitur aliunde allato. insitum, innatum*. Dom. 5. medicina, quæ & hoc *nativum* malum, & hoc delatum sanare posset. Har. Resp. 9. denique ipso hujus gentis ac terræ domestico *nativoque* sensu. Nat. D. II, 39. belluarum, partim ad saxa *nativis* testis adhærentium. *Sic Salmasius ad Tertullianum de Pallio p. 214. demonstrat, nativum colorem esse eum, quem quæque res natura & sua sponte habeat*. * Partit. 5. simplicia verba partim *nativa*, partim reperta. *Nativa*, quæ significata sunt sensu &c.

NATVRA. *indoles hominis*. Cœl. 6. *natura* varia multiplexque. * *res ipsa, cujus est certa natura. Sic* Verr. I, 15. non potest *ea natura*, quæ tantum facinus commiserit, hoc uno scelere esse contenta. *pro, homo ea natura*. Nat. D. II, 57. his *naturis* relatus sonus amplificatur. *pro, rebus hac natura*. * *est etiam in periphrasi*. Nat. D. II, 54. *natura* alvi *pro*, alvus. * *pudenda mu-*

 lie-

cessor erat. *Sed in voce hac corruptum esse Ciceronem cum doctis viris ad h. l. credo.*

NEDVM *pro* non modo. ad Att. IX, 8. ep. Balb: *Nedum* hominum humilium, ut nos sumus, sed etiam amplissimorum virorum consilia ex eventu, non ex voluntate, a plerisque probari solent. *ibid.* X, 16. Tu quoniam quartana cares, & *nedum* morbum removisti, sed etiam gravedinem &c.

NEGANS. Top. 11. sunt enim valde contraria illa, quæ appellantur *negantia*. Ea ἀποφατικὰ Græci, contraria ajentibus, sic: si hoc est, illud non est.

NEGANTIA. Top. 14. Deinde addunt conjunctionum *negantiam*, sic: non & hoc & illud est: hoc autem, non igitur illud.

NEGLIGENTIA. Or. 23. *negligentia* diligens.

NEGLIGERE. *de judicibus cum nocentem absolvunt.* Verr. III, 94. *negligere* pecuniam captam.

NEGOTIALIS. Inv. I, 11. constitutio *negotialis*, *quid sit?*

NEGOTIARI. ad Q. Fr. I, 1. Verr. I, 27. II, 3. *quid sit, vide in* negotiator.

NEGOTIATOR. *de negotiatoribus egimus peculiari quadam dissertatiuncula, quam hic in compendium mittemus.* Negotiatores *primo non sunt aratores, publicani, aut pecuarii, quod Hotomanno videbatur ad Verr. I, 77. Fontej. 1. & Torrentio ad Sueton. Aug. 42. nec omnes ii, qui in provinciis sedem fortunarum suarum constituerant, cum cives Romani tum socii in provinciis, qui agros habebant, quorum fructus per procuratores suos vendebant h. e. aratores, quæ est Grævii sententia ad Verr. II, 77. aliisque locis, cuiusmodi negotiatorem putat fuisse Trebonium, ad Div. I, 3. quem deinde secutus est Vir doctus in Lexico Fabri. Nam Verr. II, 3. Flacc. 16. Manil. 7. distinguuntur* publicani *a* negotiatoribus, *item* ad Att. II, 16. malo *negotiatoribus* satisfacere quam *publicanis. item ab aratoribus, & pecuariis*, Verr. II, 3. ut *arare*, ut *pascere*, ut *negotiari* libeat. *ibid.* 62. quantum ab *aratoribus*, quantum a *negotiatoribus*, qui Syracusis negotiantur. Fontej. 1. unum e toto genere *negotiatorum, colonorum, publicanorum, aratorum, pecuariorum* numero testem producant. *Aratores etiam non sunt semper cives Rom. sed etiam provinciales.* Verr. III, 8. *cum negotiatores sint soli cives Romani. Neque vero sunt* mercatores, *ut nonnullis placet. Nam ab his quoque distinguuntur.* Vatin. 8. Verr. II, 3. *duo genera civium facit in provincia, alterum eorum*, quos mercibus suppeditandis cum quæstu compendioque dimittat, *qui adeo* commeent, *quod est proprium de mercatoribus ver-*

verbum; alterum horum, quos retineat, ut pascere, ut negotiari libeat, ut denique sedes ac domicilium collocare. Planc. 26. *negotiatoribus* comis, *mercatoribus* justus. *Mercatura temporibus liberæ reipublicæ non satis digna honesto cive Rom. putabatur, ne dum equiti, sed a fece plebis, libertinis exercebatur. v. Cic. Off. I, 42. & ibi Græv. Non ergo Casaubonus tempora satis distinxit, cum ad Sueton. Aug. 42. scriberet*: Negotiantes esse, quicunque aliquam negotiationem exercerent, cujusmodi erant centonaria, sagaria, lignaria, carbonaria & similes. *Nam qui hoc genus mercaturæ exercebant, Ciceronis temporibus nondum negotiatores dicebantur. Sermo ibi est de frumentationibus publicis, de quibus Lipsius Elect. I, 8. quas Augustus tollere volebat, sed deinde ita rem temperabat, ut non minorem rationem aratorum & negotiatorum, quam populi duceret. In qua re locum ista mercaturæ genera non habent. Sermo autem est de negotiatoribus frumentariis de quibus mox. Qui ergo fuerunt negotiatores? Id nunc, quam brevissime poterimus, docebimus. Duæ Romæ erant honestæ rei quærendæ rationes, quarum altera fœnerando, altera fructibus prædiorum percipiendis & vendendis continebatur. Ab illa* fœneratores, *ab hac* rustici Rom. *dicebantur. Equitibus propria erat vectigalium publ. redemtio, unde* publicani *dicti. de quibus generibus suis locis dictum est. Sed cum tanta esset hominum in omni ordine copia, ut non possent omnes Romæ fœnerari pecunias, aut in Italia prædia habere, aut publica redimere, magna equitum plebejorumque pars pecunias suas in provinciis occupabat. Itaque regione aliqua victa & in provinciæ formam redacta, conferebant equites & plebeji, qui volebant, patrimonium suum in eam provinciam, & aut arabant, aut pascebant, aut negotiabantur. Negotiationis autem hæc præcipua ratio erat*, ut pecunias mutuas darent provincialibus ac fœnus exercerent; *quæ ratio eo fructuosior erat, quod nulla lege in provinciis fœnoris magnitudo definiebatur. Itaque ibi sæpe binis, ternis, quaternis centesimis pecunia collocata reperitur. Verr. III, 70. ad Att. VI, 1. 2. nisi forte, Prætor impudentiam negotiatorum coërceret, ut Cicero fecit.* l. c. *& ejus frater, ad Q. Fr. I, 1.* Hinc & forum negotiatorium *commemoratur, quo* cedere *negotiatores dicuntur cum bonis evertuntur. Jam hæc testimoniis Ciceronianis confirmemus.* Flacc. 29. negotiaris in libera civitate. quousque negotiabere? annos jam triginta versaris in foro, sed tamen in Pergameno. Verr. III, 60. negotiatores sibi turpe pu-

Quint.

Quint. 4. quibus *nominibus* pecuniam curari oportere. ad Att XIII, 29. *nomen* explicat. XVI, 6. *nomen* expedi. 2. *debitor.* ad Att. V, 21. nam aut *bono nomine* centesimis contentus erat, aut non bono, quaternas centesimas sperabat. 3. *capita in tabulis scripta. Postea, Puncte.* Verr. I, 36. in Codicis extrema cera *nomen* infimum in flagitiosa litura fecit. Quint. 11. *nominibus* certis grandem pecuniam debet. cf. ad Div. V, 20. *nomen* erat Sestertiis XXX. Rosc. C. 1. non refert parva *nomina* in codices. *Teneant etiam tirones hanc formulam:* ad Div. VII, 23. accepi Aviani literas, in quibus hoc erat liberalissimum, *nomina* se *facturum*, qua ego vellem die. *In quo apparet nomina facere esse creditoris, cum non accipit pecuniam paratam, sed summam in tabulis scribit, certa die exigendam. v. Salmas. Usur. 6. Sed de debitore, qui non parata pecunia emit, videtur esse* Offic. *III, 14.* emit homo cupidus & locuples tanti, quanti Pythius voluit, & emit instructos: *nomina facit*, negotium conficit. *& sic interpretatus est Fr. Fabricius: neque si ita scripsit Cicero, aliter fieri potest. Quod cum videret J. Fr. Gronovius legendum censebat:* Pythius nomina facit; *probante Graevio. Neque aliter expedire nos possumus, si ratam habeamus illam opinionem, quae nomina facere tantum creditorem censet. Fateor tamen, mihi non ita absurdam videri Fabricii interpretationem, & ex analogia & vi verborum* nomina facere *etiam de debitore dici posse. Quid enim est* nomina facere, *cum de creditore dicitur, nisi in suis, forte etiam in aliorum, tabulis scribere nomen debitoris & nomen pecuniae in expensis? Quid? nonne etiam debitor scribit nomen creditoris & nomen summae in suis, &, si opus est, etiam aliorum tabulis, & quidem in acceptis. Cur ergo non ipse quoque possit dicere:* nomina facere? *Nam* nomina facere *nihil est proprie, quam nomina scribere, ponere. Sic* ad Att. XIII, 14. placeatne tibi, mitti ad Varronem, quod scripsimus. etsi etiam ad te aliquid pertinet. nam scito de ei dialogo adjunctum esse tertium. opinor igitur consideremus: etsi *nomina* jam *facta* sunt; sed vel induci vel mutari possunt. *Ceterum usum, ut in multis aliis, ad unam partem flexisse hanc formam & saepius usitatiusque de creditore dictam, haud negaverim. vid. Vas.*

NOMENCLATOR. *servus qui domino, inprimis candidato, nomina obviorum suggerit, ut nomine suo quemque appellare possit, quod erat blandius; unde aliquando lege ambitus prohibitum, ut est apud Livium:* ad Att. IV, 1. Mur. 36. *hinc*

NOMENCLATIO. *cum aliquem nomine suo appellamus honoris, blandiendi causa.* Petit. Cons. 11. altera pars petitionis

qua

singulis verbis literæ singulæ ponuntur, alii formulas actionum, ut Camerarius, alii obscura verba, ut Manutius, alii signa quibus verbum unum aut plura exprimebantur, cujusmodi sunt adjecta Corpori Inscript. Gruteriano; ut Grævius. quam sententiam probarem & ipse, si res & locus Ciceronis pateretur. Primo nulla est necessitas dicendi, notas fuisse signa ejusmodi qualia sunt illa, quæ dixi. Nam per notas scribere, ut a Sveton. Aug. 88. Cæs. 55. constat, etiam dicitur cum integra quidem verba literis scribuntur, sed ita, ut literæ non suam ordinariam vim habeant, sed v. c. litera d pro a, e pro b. ponitur etc. Ergo omnis ratio scribendi occultior est per notas. Cujac. Obs. XII, 40. distinguit quidem notas a siglis; & est certum non omnes notas esse siglas; neque tamen propterea siglæ non sunt notæ: itaque et ipse locum Ciceronis de siglis interpretatur ad Pompon. Orig. Iur. §. 7. Illas autem notas, de quibus Cujacius in Observ. vix putem tam vetustas, ut de his aut similibus Cicero intelligi possit. Seneca quidem ep. 90. vilissimorum mancipiorum inventa vocat. cf. Troz. ad Hugon. p. 175. qui p. 181. locum Ciceronis de formulis explicat, et hanc interpretationem Grævio tribuit, quod est a vero alienum. Deinde Cicero hic manifeste de formulis actionum loquitur. Nam exempla notarum compositarum, quæ subjiciuntur, sunt formulæ actionum. Porro componere de formulis dici potest, non de signis obscuris, & siglis. & paullo post dicit, prætori quoque carmen compositum est. Neque in toto reliquo loco quicquam de occultis signis dicitur. Illud tantum dicitur, quam diu occultæ hæ formulæ fuerint, petitas esse ab iis qui tenerent, donec vulgatæ sint (nempe ab Ælio). Pompon. Origg. Jur. l. c. Neque quisquam veterum quod sciam, de his signis formularum memoriæ prodidit. Quorsum autem opus scribere formulas illas per notas? Ne a servo iterum aut scriba publicarentur?. sufficiebat cavere, ne in talis hominis manus venirent, qui iis vulgandis gratiam popularem captare vellet et posset. Ne ii autem publicarent, qui eas tenerent, ut Aelius fecit, ne per notas quidem cavere poterant. Itaque mihi totum hoc de notis formularum commenticium videtur. Notasque componere nihil aliud significare, quam, formulas obscuras & contortas actionum componere.

NOTARE. de nominibus rerum. Fin. III, 2. nominibus res notavit novis. Tusc. III, 5. melius hæc verbis notata latinis, quam Græcis. * ita insignire, ut agnosci & ab aliis discerni possit. ad Div. VII, 32 ita notata me reliquisse genera dictorum meorum, ut cognosci

NVMA-

NVMATIO, nundinatio. Phil. II, 45.

NVMVS. cum simpliciter ponitur, fere sestertius intelligendus. Rosc. Amer. 2. etc. * Rosc. Com. 8. versari in suis nummis, opponitur: in aere alieno. Verr. III, 56. habet in nummis, habet in urbanis praediis.

NVNCIATIO. Phil. II, 32. nos (augures) nunciationem solum habemus, consules etiam spectionem. v. spectio. Ceterum τὸ nunciare diserte tribuitur auguri Phil. II, 33. Leg. II, 12.

NVNDINARI. frequenter convenire. Div. II, 31. ubi ad focum angues nundinari solent. * emere. Verr. I, 46. nundinari ab aliquo jus.

NVPER. de longo tempore. Nat. D. II, 50. quid ea, quae nuper, id est, paucis ante seculis reperta sunt. Sull. 32. est nuper, de triennii tempore. item Div. I, 39. de tempore satis longo; & sic aliis etiam locis. cf. Duker. ad Florum I, 11. & qui ibi laudantur.

NVTARE. incertum esse, fluctuari. Nat. D. I, 43. nutat in natura deorum.

NVTVS. gravitas corporum, pondus. Or. III, 45. tenetur nutu suo terra. cf. Fin. I, 6. Nat. D. II, 39.

O.

OBDVCERE. insuper addere. ad Att. XVI, 6. igitur ad Sicam. ibi tanquam domi meae scilicet. itaque obduxi posterum diem. * opponere, adversarium adducere. ad Att. I, 1. mihi videatur non esse ἀδύνατον, Curium obducere. v. Graev. * bibere avide. Tusc. I, 40. venenum ut sitiens, obduxit. Sic etiam accipit in aliis locis, certe metaphora hinc ducta. Victorius Var. Lect. XV, 7. cf. Interpr. ad Petron. c. 42.

OBDVCTIO. Rabir. Perd. 5. obductio capitis. Plerique ex emendatione Mureti malunt: obnuptio. Sed lectionem omnium Codd. defendit Gruterus. Neque video, quare obductio improbetur, cum obducere sit operire, obductus, opertus, ut omnes sciunt.

OBDVRARE. durare, perferre. ad Att. XII, 3. quare obduretur hoc triduum. * obdurescere. Fin. III, 11. quis contra studia naturae tam vehementer obduravit.

OBIICERE. Leg. II, 19. erroris objiciendi causa. Caecin. 25. errorem objicere judici. * Arch. 6. objecissem me in tantas dimicationes. Cluent. 41. nego rem esse ullam in quemquam objectam, quae Fidiculano objecta non sit. * Tusc. II, 4. objicitur metus animo.

OBIRATIO. ad Att. VI, 3. abiit iratus. hujus nebulonis obiratione si Brutus moveri potest. &c.

OBLIGARE. proprie esse constat vincire, devincire, ut Tusc. II, 16. de vulnere: a medico obligari. Sed metaphorice obligari dicuntur in universum omnes, quibus quacunque

causa & quocunque modo necessitas est imposita alicujus rei faciendæ, præstandæ, ferendæ, patiendæ. Causa & ratio, quæ necessitatem imponit, quo tamquam obligamur & alligamur (v. alligare) dicitur hinc vinculum. (*v. vinculum*) *Hinc* 1. obligari scelere *dicuntur.* Dom. 8. & legum pœnis obligari Fin. I, 14. *qui in necessitatem incidunt pœnæ ferendæ, qui in pœnas incidunt sceleribus aut suis aut alienis.* 2. obligantur, *qui jurejurando sibi necessitatem alicujus rei faciendæ imponunt.* Off. I, 11. Verr. II, 72. Balb. 15. 3. *item promissis, fœdere.* Balb. l. c. populus se *obligavit* fœdere. Phil. V, 18. audeo *obligare* fidem meam. 4. *item spondendo pro aliquo, cavendo prædiis quæ & ipsa* obligari *dicuntur.* Agr. III, 2. ad Div. V, 20. ad Brut. 18. Cæcin. 3. 5. *porro qui mancipio & nexu sibi imposuerunt necessitatem periculi judiciorum (evictionis) præstandi.* Muren. 1. Topic. 10. 6. *qui beneficiis acceptis necesse habent aliis gratiam referre, occasione data, unde & in ære alterius esse, ei debere dicuntur.* ad Div. VIII, 12. VI, 11. X, 8. XI, 16. &c. 7. *res, quæ Deo alicui consecrata sunt.* Dom. 40. *unde contra quæ profana e sacris fiunt* liberari *dicuntur.* (*v. liberare.*) 8. *est etiam pro* impediri. Act. 1. Verr. 9. quod eos intelligere videbam, me hoc judicio districtum & *obligatum* futurum.

OBLIGATIO. *Ciceroni & bonis auctoribus semper active dicitur, nunquam, ut hodie JCtis & philosophis, passive.* ad Brut. 18. gravior est ac difficilior animi ac sententiæ pro altero, quam pecuniæ *obligatio*.

OBLINERE. *inquinare.* Brut. 13. ut se eloquentia externis *oblineret* moribus.

OBLITUS. *corruptus, fœdatus.* Verr. III, 4. *oblita* sunt omnia stultitia atque inhumanitate. Phil. XIV, 3. *oblita* vita libidine. *ibid.* XI, 12. parricidio *oblitus.* ad Heren. IV, 11. si exornationes crebræ collocabuntur, *oblitam* reddent orationem. * in bono sensu est tamen etiam ad Div. IX, 15. mirifice capior facetiis, præsertim cum eas videam *oblitas* latio.

OBNUNCIARE. *auspicium malum, dirus, comitia habenti nunciare, ut comitia dirimantur; in quo utebantur hac formula: Alio die.* Sen. p. R. 5. legem tribunus pl. tulit, ne auspiciis obtemperaretur, ne *obnunciare* comitiis aut concilio liceret. cf. ad Att. IV, 3. Phil. II, 33. consul consuli *obnunciasti: ubi etiam illa formula* alio die *occurrit. Sed non solum comitiis obnunciatur, sed etiam singulis hominibus.* Div. I, 16. Atejus Crasso *obnunciavit* (*nempe in provinciam ituro.*) *v. diræ.*

OBNUNCIATIO. ad Q. Fr. III, 3. ad Att. IV, 15. *v. obnunciare.*

OBREPERE. Planc. 7. *obrepere* ad honorem. *opponitur*

cursu

cursu venire ad honorem. *illud sit precibus, gratia aliisque hujusmodi artibus; hoc meritis.*

OBROGARE. *legem ferre, quæ adversetur alteri legi, ut ea perlata, altera tollatur.* Phil. I, 9. quid quod *obrogatur* legibus Cæsaris. cf. ad Att. III, 23. *v. inprimis de hoc verbo Duker. ad Florum III, 15, 5.*

OBRUERE. Har. R. 20. Dii *obruant* omen. Tusc. V, 19. Marius Catuli interitu sex suos *obruit* magistratus. h. e. *obscuravit eorum gloriam.* Or. I, 25. quicquid est, in quo offenditur, id etiam illa, quæ laudanda sunt, *obruit.* Verr. II, 62. *obruitur* testimoniis aratorum. *h. e. convincitur.* Mur. 40. recentem gratulationem lamentatione *obruere.*

OBRUSSA. *est auri experimentum quod igne sumitur ex Græco* ὄβρυζα: *unde post & aurum* obryzum *dictum.* Brut. 74. adhibenda, tamquam *obrussa,* ratio est, quæ mutari non potest, nec utendum pravissima consuetudinis regula. *de obrussa & auro ad obrussam v. Interpr. ad Sueton. Neron. 44. Salmas. ad Solin. p. 760. Gothofred. ad Cod. Theodos. l. 1. de oblat. Vot. & quos ibi laudat Cl. Ritterus.*

OBSCOENUS. *infaustus.* Dom. 55. omina *obscœna. Sic* aves obscœnæ *dicuntur.*

OBSCURE. ad Att. IX, 7. nihil minus *obscure* tulit. Inv. I, 15. *obscure* subire animum auditoris.

OBSCURUS. *tristis.* Mur. 24. vultus *obscuriores* * *sublimis subtilis.* Or. I, 14. scientia *obscurior.* * *tectus, callidus.* Act. I. Verr. 2. *obscurus* in agendo.

OBSECRATIO. *supplicatio Deorum, in malis s. periculis publicis.* Har. R. 28. constituendæ nobis sunt procurationes & *obsecrationes. v. Guther. Jur. Pontif. IV, 14.*

OBSEQUIUM. *indulgentia, studium, alicui gratificando & in omnibus se ad ejus sensum, studia, accommodando, placendi.* ad Att. VI, 6. *obsequio* & comitate adolescentis valde audio mulieres delectari. Cœl. 6. tueri *obsequio* amicitiam. Læl. 24. *obsequium* quod peccatis indulgens præcipitem amicum ferri sinit. *& sic semper est apud Ciceronem & bonos auctores, non pro obedientia.*

OBSERVANTIA. *quid sit v.* Invent. II, 22. ad Att. XIII, 11. ne magnum onus *observantiæ* Bruto nostro imponerem. *h. e. ne cum me visere & salutare vellet, longius iter haberet.* Planc. 18. ut *observantia,* ut suffragatio tolleretur. *v. observare.*

OBSERVARE. *curiose spectare, aucupari, captare, etiam in deteriorem partem & insidiarum causa.* ad Div. XI, 16. ut tempus *observares* epistolæ reddendæ. cf. Rosc. A. 8. Verr. III, 1. vitavi *observari* pluribus oculis. *cf. observatio.* * *custodire.* Tusc. II, 8. draco *observans* arborem. *v. Davies. ad h. l.* * observare *dicitur de officiis*

salutandi, deducendi &c. & hinc in genere pro colere. Muren. 34. si interdum ad forum deducimur -- diligenter *observari* videmur. ad Att. XIII, 49. si *observare* est servire. *imprimis autem eleganter dicitur de iis qui candidatos sectantur, petitionem eorum sua suffragatione juvant.* Phil. II, 20. *observatus* a me in petitione quæsturæ. *hinc recte explicat Manutius illud* ad Div. VII, 27. ego te in consulatu *observaram.* * ad Div. XIII, 27. *observare* commendationes alicujus. *h. e. complecti eum, qui commendatus est.* * Tusc. V, 41. tantam præstantiam in bonis animi esse dicunt, ut ab his corporis externa *obscurentur.* *Bentlejus emendabat:* corporis & externa obscurentur. *probat Boherius ad h. l.*

OBSERVATIO. Muren. 24. *observationes,* testificationes, seductiones testium -- animadvertebant. *Nempe Sulpicius & ejus amici diligenter observabant Murenam, & amicos, si quam largitionem facerent.* * Or. I, 20. eloquentiam esse *observationem* non artem. Div. II, 71. diuturna *observatio* notandis rebus fecit artem cf. I, 49. Offic. II, 25.

OBSERVITARE. *diligenter observare.* Div. I, 45.

OBSES. *pignus, quodcunque signum certum voluntatis &c.* Cluent. 30. damnationem dederat *obsidem* &c. in Cæcil. 22. *obsides* a nobis habet populus. cf. Catil. II, 2. Cœl. 32.

OBSESSUS. Rosc. A. 12. *obsessa* domus. *h. e. ab aliis occupata, ut ingredi non possis.* * Vatin. 7. *obsessus* tribunatus. *h. e. quo non licet facere, quæ velis.*

OBSIDERE. *replere, occupare.* Nat. D. I, 23. corporibus omnis *obsidetur* locus * *speculari curiose,* Flacc. 24. *obsidet* rostra curia. Catil. I, 10. *obsidere* stuprum. Act. I. Verr. 2. qui meum tempus *obsident; sc. ut mihi insidiis eripiant.* * *eleganter orator dicitur auditorem* obsidere & tenere Or. 62. *cum eum jam in suam sententiam impulit & adduxit.*

OBSIDIO. *periculum, quod ab altero nobis struitur & rebus nostris.* ad Div. V, 6. qui fœneratores ex *obsidione* exemerit. *h. e. liberavit a periculo pecuniæ perdendæ, quod a Catilinariis, & qui tabulas novas fieri volebant, struebatur* cf. Rabir. Perd. 10.

OBSIGNARE. *signare, subsignare.* Quint. 21. *obsignare* tabellas. Pison. 28. &c. *v. inpr. Salmas. m. ei. Usur. c. 11.*

OBSIGNATOR. *signator, qui subsignat.* Flacc. 36. decisionis *obsignator.* ad Att. XII, 10. *obsignatores* testamentorum.

OBSISTERE. *defendere.* Cluent. 17. *obsistere* crimini. * Fin. III, 9. & *aliis locis: obsistere* visis. *h. e. non statim assentiri, ne decipiare.*

OBSITUS. *consitus.* Verr. III, 18. *obsitus* campus.

OBSOLETUS. *usitatus, opponitur*

pressione sermo -- liberior est, quam fuit. cf. Offic. III, 21.

OPPRESSUS. *in sermone est obscurus, non satis clare pronunciatus, ut intelligi possit.* Offic. I, 37. literæ neque *oppressæ* neque expressæ, ne aut putidum sit, aut obscurum * *non liber.* Pison. 13. mens *oppressa* præmio * *impeditus. ibid.* 17. conscientia scelerum *oppressus* nihil ausus est ad senatum scribere. * *coercitus, frenatus.* Flacc. 16. audacia comprehensa & *oppressa* tenetur. * *furto ablatus & retentus.* Verr. II, 19. quicquid celati argenti, Corinthiorum vasorum -- hoc nemo dubitabat, quin ex illa domo capta & *oppressa* etc. * *de moribundo est* Cœl. 24. mens *oppressa.* * *subito ruptus* Læl. 21. ut amicitia potius exstincta quam *oppressa* videretur (*op. sicut incendium ruina*) Cæcin. 16. jus civile *oppressum, est cum potentia, gratia, pecunia efficitur, ut contra jus agatur.*

OPPRIMERE. *coercere,* Fin. II, 10. quæ jam oratio non a philosopho sed a Censore *opprimenda* est. * Verr. I, 9. *opprimi* reus *dicitur, qui indicta causa, injusteve condemnatur.* * *cogere* Verr. III, 58. institit, *oppressit*; non remisit. * *opprimi dicitur, cuicunque aliquid subito & præter opinionem accidit.* Verr. IV, 67. ne subito a me *opprimantur sc. interrogando.* *ib.* III, 91. Antonium mors *oppressit.*

OPTARE. *requirere.* Cæcin. 10. quid causa *optares.* * *deligere unum e pluribus.* Rosc. A. 11. *optet* utrum malit. *v. Græv. ad p. Quint.* 9. * optare *eleganter dicuntur philosophi, qui aliquid contendunt verum esse, & cupiunt propugnare & confirmare, sed non possunt idonea argumenta afferre.* Tusc. II, 13. *optare* hoc est non docere. cf. Acad. IV, 38. Nat. I, 1, 8. *optata* magis quam inventa videntur.

OPTIMATES. *qui proprie sint, nempe ii, qui optimas partes in republ. sequuntur, opponunturque popularibus, de quibus mox, docetur* Sext. 45. 66. *qui sunt loci classici. & quoniam hi fere sunt homines superiorum ordinum, pauci de plebe, nisi forte locupletiores, propterea optimates etiam interdum opponuntur plebi* v. Tusc. I, 45.

OPTIO. in Cæcil. 14. optionem *facere, i. e. dare.*

OPUS. *res ædificanda aut instauranda, ein Bau.* Verr. I, 55. lex *opere* faciundo. *v. Lex. ib.* 54. *opus* pupillo redimitur. * *munimenta arte facta.* Phil. VIII, 7. *opus* munitionemque ostendebat * *omne arte factum.* Verr. IV, 57. antiquum opus * *in ipsis arte factis* opus *opponitur* materiæ. *die Arbeit daran.* Verr. IV, 56. non *opere* delectabatur sed pondere. * Brut. 54. si nihil audierit, tamen oratorem in illo judicio versari, & *opus oratorium* fieri, aut perfectum esse intelliget.

OPUS. non opus est, *pro, noxium*

versiam otiosi *sunt, qui ad remp. non accedant.* Offic. I, 21. * Sext. 46. dignitas *otiosa.* h. e. *cum otio conjuncta.* * *liber a commotione animi.* Brut. 24. cum *otiosus* stilum prehenderat &c.

OVARE. *minus est quam triumphare; ingredi urbem, ob victoriam non adeo magnam, equo.* ad Brut. 15. ut *ovanti* introire Cæsari liceret decrevi. *v. Sigon. Ant. Jur. C. R. I, 22. & Ant. J. Prov. II, 10.*

P.

PACTIO. *inter publicanos & provinciales, qui agros decumanos habebant, pactiones fiebant* ad Div. XIII, 65. ejus summa existimatio agitur in eo, ut *pactiones* cum reliquis civitatibus conficiat. cf. ad Att. V, 13. ad Q. Fr. I, 1. *Ejus rei ratio intelligi potest e Verrina tertia vid. v. c. 14. cf. Burm. de Vectigal. p. 139. Balduin. Jurispr. Muc. p. m. 116.* * *Sæpe pactionis mentio in corruptionibus pecuniariis, ut* Verr. I, 7. Sciebam in rejiciendis judicibus nonnullos *pactionis* suspicionem non vitasse. Pison. 36. *pactiones* reorum.

PACTOR. *per quem pactio fit.* Verr. V, 21.

PAEAN & PAEON. Or. 64. Or. I, 59. &c. *pes tribus brevibus & una longa, & quidem, aut sic: -υυυ aut sic: υυυ-, aut, υ-υυ, υυ-υ.*

PAEDOR. *squalor, sordes, indicium luctus.* Tusc. III, 12. barba *pædore* horrida. *cf. ib. 26.*

PAETVLVS. ὑποκορισικῶς *pro pætus, quod minus esse, quam strabonem, apparet ex Horatio Sat. I, 3, 44.* Nat. D. I, 29. redeo ad Deos; ecquos si non tam strabones, at *pætulos* esse arbitramur.

PAGANVS. Dom. 28. in hac urbe nulli *pagani*, aut *montani*, qui non &c. *hujus loci interpretatio unice repetenda est e Dionysio Halic. L. IV. p. 220. ed. Sylb. qui tradit Serv. Tullium in locis montanis & natura adeo munitis fecisse rusticis perfugia, & pagos Græco vocabulo dixisse. Hinc illi homines, qui in plebe R. erant, quoniam in tribubus urbanis censebantur*, pagani *dicti; qui non differunt a* montanis, *quos hic Cicero commemorat; quod facile ex loco Dionysii intelligitur.* Pagos *commemorat Q. Cicero Petit. Conf. 22.*

PALAESTRA. *exercitatio umbratilis, schola.* Or. I, 18. nitidum quoddam genus est verborum, sed *palæstræ* magis & olei, quam hujus civilis turbæ ac fori * *artificium* ad Att. V, 3. utemur ea *palæstra*, quam a te didicimus. *v. palæstricus.*

PALAESTRICE. Opt. g. o. 3. sani & sicci habeantur, sed ita, ut *palæstrice* spatiari in xysto iis liceat, non ab Olympiis coronam petant.

PALAESTRICVS. Off. I, 36. *palæstrici* motus sæpe sunt odiosiores. *sc. quia nimis sunt artificiales, h. e. adstricti certis temporum intervallis. v. numerus.*

PALATVM. Nat. D. II, 18.

pala-

palatum cœli, ut dixit Ennius, *nempe propter similitudinem, quam habet cum palato, ut ait Isidorus Origg. XI, 1. v. inpr. Davies ad h. l. male hunc locum interpretatus est nescio quis in Lexico Fabri.* Palatus *laudatur e Fin. II, 8. sed e Codd. Parif. duobus* palatum *restituit Davisius.*

PALILIA. *feriæ in honorem Deæ rusticæ, quæ Pales vocatur, celebratæ XIII. Kal. Maj. in quas incidit natalis Romæ. dicuntur etiam* Parilia; *& sic expressit editio Gruteriana, quam nostra secuta est.* Div. II, 47. *cf. Ord. Fast. IV. 721. sqq. & ibi Heins.*

PALIMPSESTVS. ad Div. IV, 47. *charta pergamena, in qua deleta sunt & erasa, quæ antea scripta erant.*

PALLA. Phil. III, 6. Herenn. VII, 18. *est pallii genus, (non tunica, ut visum est Rubenio Re Vest. I, 20. contra disputante Ferrar. Anal. de R. V. c. 25. cf.* Rei *Vest. III, 18.) quo utebantur citharœdi, tragœdi, matronæ. In quo tamen illud animadvertendum est, quod recte monuit Cl. Christius in Prolus. Acad. de Imaginibus musarum, p. 5. ut palla citharœdorum, tragœdorum, Dearum etiam quarundam distinguatur a palla Romanarum & pallio Græcarum. Nam ex imaginibus apparet eas induendi ratione differre; cum illa induerentur ut peplo, ista amiciebantur tantum.*

PALLIATVS. *opponitur togato. h. e. Græcus Romano.* Rabir. Post. 9. *Nam Pallium est habitus Græcorum.* * Q. Fr. III, 1. illi *palliati* topiariam facere videntur. *Manutius interpretatur de statuis inter columnas, habitu Græco.*

PALMA. *palmarum radices pro victu.* Verr. V, 33. 38. * *cædes.* Rosc. A. 6. multarum *palmarum* vetus gladiator. *cf.* c. 30.

PALMARI. *pro adulari laudatur ex Ep. ad Div. X, 33. defenditurque a Manutio, quod hæc lectio omnium est Mss. Codd. & palma eodem modo blandimur ac palpo: sed alii atque in his Grævius legendum censent:* palpari

PALPARE. *blandiendo aliquid consequi studere.* ad Att. IX, 9. *palpaboque*, quonam modo possim, voluntate ejus &c.

PALVDATVS. *paludamento, veste imperatoria, indutus.* Sext. 33. *paludati* Vulturii

PANGERE. *constituere, ponere.* Leg. I, 21. requiri terminos, quos Socrates *pegerit.* in Pis. 16. *autem constanter & Codd. & edd. habent*: fines *pepigerat.*

PARARE. *comparatione pacisci.* ad Div. I, 9. si curiata lex non esset, se *paraturum* cum collega. *np. in quam quisque provinciam iret. v. Gron. Obs. I, 10. & quos laudat Lexic. Fabri in hac voce.*

PARATVS. *promtus consilio, manu.* Catil. III, 7. hominem tam acrem, tam *paratum*, tam audacem. *v. Græv.* * *instructus* ad Div. VIII, 10. *paratus ab* exercitu,

 rim,

PELLECTIO. *lectio*. ad Att. I, 13.

PELLERE. *dicuntur res externæ, cum agunt in sensuum instrumenta, & quidem in utramque partem, suaviter & cum molestiâ.* Or. 53. quod cum animos hominum *auresque pepulisset*, ut intelligi posset, quod casu effudisset, cecidisse jucunde. * *deinde* pellere *res, aut mentem dicuntur species rerum externarum, cum animo concipiuntur.* Acad. IV, 10. visa nos *pellerent. ib.* IV, 20. visa mentem sensumve *pepulerunt.* * *denique quæ animum suaviter aut moleste afficiunt.* Fin. II, 10. nec illum habet ictum, quo *pellat* animum hic status nihil dolendi. Div. I, 36. ut *pellantur* animi vehementius, sæpe etiam cura & timore. Cœl. 15. candor hujus te & proceritas, vultus oculique *pepulerunt. Sic legit sc. Grævius pro vulgato* perpulerunt. *nam cum* pepulerunt, *ignorantia librariorum sæpe permutatum est* perpulerunt & perculerunt. *v. Græv. ad h. l. & Gronov. ad Liv. III, 30.* *Sic* ad Div. IV, 13. nulla insignis me privatim *pepulit* injuria. *h. e. attigit, aliæ. edd. habent:* perculit. * Brut. 87. longi sermonis initium *pepulisti; quod eleganter dictum arbitror pro:* movisti, commovisti, *quibus verbis in hac re utuntur veteres. Sed cum hanc elegantiam non caperent quidam, aut* depulisti, *aut* detulisti *ex eo fecerunt.*

PELLICERE. *dicitur de artibus magicis, quibus v. c. seges ex agro vicini in nostrum deducitur, nam de hoc est apud Plin. Hist. nat. hinc eleganter ad alia transfertur.* Or. I, 57. judicum sententias lepore, & sale, *pellicere.* &c.

PELLIS. *quia pellibus sternuntur tentoria in castris, propterea pro ipsis tentoriis ponuntur.* Acad. IV, 11. ut non multum imperatori *sub* ipsis *pellibus* otii relinquatur

PELLITUS. fr. Or. pr. Scaur. M. Aemilius sordidissimæ genti, ac prope dicam *pellitis* testibus condonetur. Pelliti *sunt proprie pellibus, pro veste tecti, ut rustici, qui inde pelliti dicuntur. Sed quia hic cultus est etiam iis gentibus communis, quæ barbaræ sunt, & ab hoc humaniori cultu absunt, propterea barbari etiam, ut h. l. sunt pelliti. Sic eos appellavit etiam Claudian. de IV. Consul. Honorii v. 466. Est autem ap. Ciceronem sermo de Sardis, qui pelliti diserte vocantur ap. Liv. XXIII, 40. v. ibi Gronov. sed inprimis Patricius ad fr. Or. pr. Scauri T. III. P. II. p. 1015. ed. Græv.*

PELLUCENS. Brut. 79. mollis & *pellucens* oratio

PENATES. *unde dicti?* v. Nat. D. II, 27. Verr. IV, 8. Sull. 31. *penates* ac Dii patrii. cf. Dom. 57. Har. R. 17. *Nempe penates & Dii patrii, item familiares, sunt iidem; nempe ii, quos & quæque urbs communiter a majoribus traditos & quæ-*

cula

tarii, *per attributionem*, *per assignationem*. ad Att. IX, 12. viri boni usuras *perscribunt*? Flacc. 19. pecuniam se *perscripsisse* dicunt. *Salmas. mod. Usur. p. 473. Gronov. Observ. IV, 9.* * *in Codicem aliquid referre.* Rosc. C. 1. aeque tabulae condemnantur ejus, qui verum non retulit, & ejus qui falsum *perscribit*. *ibid.* falsum *perscriberet* nomen. * SCtum *perscribitur* Catil. III, 6. *quod nondum aeri incisum est.*

PERSCRIPTIO. *solutio de mensa*, *eine Assignation*. ad Att. XII, 51. Phil. V, 4. * perscriptio *est etiam omnium earum rerum quae literis consignantur, in Codices referuntur, aeri inciduntur*. Agr. II, 9. *perscriptio* legis. Or. I, 58. si de tabulis & *perscriptionibus* controversia est &c. *sic enim legendum.*

PERSCRIPTOR. Verr. III, 7. scribam tuum *perscriptorem* hujus foenerationis fuisse.

PERSECARE. *decidere cum aliquo.* ad Att. XIII, 23. da te in sermonem, & *perseca* & confice.

PERSECUTIO. *actio in aliquem civilis.* Or. 41. in juris scientia *persecutionum* cautionumque praeceptio. *v. actio, scribere, cavere.*

PERSEQVI. *sequi.* Phil. III, 3. quarta legio Caesaris auctoritatem & exercitum *persecuta* est. ad Div. IX, 3. ego neglecta barbarorum inscitia te *persequar*. * *per singulas partes enarrare, accurate & plene narrare; explicare.* ad Div. V, 13. nullum membrum reip. reperies, quod non fractum debilitatumve sit: quae *persequerer*. * *exsequi* ad Att. VI, 1. mandatorum mihi libellum dedit -- omnia sum diligentissime *persecutus*. ad Att. VIII, 11. *in ep. Cic. ad Pomp.* ut quodcumque tu consilium praecepisses, id nobis *persequendum*, putaremus. *Sed hoc etiam ad primam perferri significationem potest.* cf. ad Q. Fr. II, 13. * *ulcisci* Acad. IV, 1. inimicitias paternas *persequi*. * *est etiam verbum juris, quod significat actionem in aliquem, & est petitoris, inprimisque in re pecuniaria dicitur: exigere pecuniam.* Rabir. Post. 4. *persequi* ab aliquo pecuniam. Leg. III. 8. Syngraphas suas *persequi*. Verr. III, 13. bona sua repetere ac *persequi* lite ac judicio. * *hinc ductum illud genus arbitror, cum* persequi poenas *dicitur*, *qui sumit poenas ab aliquo, ulciscendi causa.* ad Div. I, 9. poenas a seditioso *persequi*. Caecin. 11. poenas alicujus *persequi*.

PERSOLVERE. *solvere.* ad Att. VII, 3. si hoc mihi ζήτημα *persolveris*, magna me molestia liberaris. * *satisfacere, non modo solvenda pecunia, sed etiam respondendo, officio praestando &c.* ad Att. XIV, 20. *persolvi* primae epistolae: venio ad secundam. Quir. p. R. 9. *persolvere* officium. cf. Verr. V, 69.

PERSONA. πρόσωπον, *facies*

facies ficta histrionis. Or. II, 46. cum ex *persona* mihi ardere oculi histrionis viderentur. *Sed de hac & ceteris hujus verbi significationibus distincte & accurate, etiam ex Cicerone, agitur in Lexic. Fabri; ad quod tirones remittimus. Nos monebimus* 1. *personam dici non solum de hominibus, sed etiam aliis rebus, & in his formulis abstractum pro concreto poni.* Muren. 3. *personam* gravitatis severitatisque non appetivi. ad Att. XV, 1. fœda est *persona* ipsius senectutis. Verr. II, 17. *persona* calumniæ imponatur. 2. *personam per periphrasin quandam dici de hominibus, sed cum respectu ad eorum conditionem, officium, mores &c.* Cluent. 29. hujus *Staleni persona* ab nulla turpi suspicione abhorrebat. 3. Arch. 2. in *ejusmodi persona*, quæ minime in judiciis periculisque tractata est. *Manutius refert ad Archiam, qui in foro versatus non fuerit. Sed rectius Passeratius refert ad Patronum Ciceronem, propter verbum* tractare. *Nam histriones dicuntur proprie* personas tractare. *v. tractare.*

PERSONATVS. *facie ficta indutus.* Or. III, 59. *personatus* Roscius. * *simulator & dissimulator.* ad Att. XV, 1. quid est autem cur ego *personatus* ambulem.

PERSONARE. *valde clamare, clara voce dicere.* Cœl. 20. non loquuntur solum, sed etiam *personant.* Planc. 35. furialis illa vox -- secum & illos & consules facere, *personabat.*

PERSPICERE. *diligenter considerare & examinare probandi aut improbandi causa. besichtigen, besehen.* Mil. 20. *perspicere* villam. ad Q. Fr. III, 1. *perspicere* viam. ad Div. IX, 15. domum cum fabris *perspicere.* Phil. II, 38. quærere & *perspicere* conditionem. *quamquam h. l. Grævius malebat:* prospecta.

PERSTRINGERE. *leviter percurrendo contingere.* Phil. II, 19. celeriter currum *perstringens.* Agr. II, 25. terram aratro *perstringere.* * *hinc metaphorice* Sull. 16. nemo me tenuissima suspicione *perstrinxit.* * *Ceterum quoniam, si quod singulum perstringit oculorum aciem, ea obtunditur, propterea* perstringere aciem splendore, *dicitur* Rabir. Post. 16. Fin. IV, 14. *&c. ut non opus sit, cum nonnullis existimare, librarios* perstringere *in his posuisse ubique pro* præstringere; *etsi ceterum negari non possit, interdum id factum esse.*

PERTINERE. *constructio quadruplex est ap. Ciceronem, cum præpos.* ad, in, per, *& cum ablativo.* Or. II, 2. *pertinet in* prudentiam, *pro quo Pearcius reposuit:* ad; *ex edit. Venet. & Mediolan. & ita judicarat jam Lambinus. Est tamen cum* in, *quamquam alio sensu.* Nat. D. II, 55. *ut mox videbimus. Ceteras formas suis locis afferemus.* * *utile esse, valere.* ad Att. III, 1.

per

PICA-

PICARIAE. *loca in silvis, ubi propter copiam picearum pix coquitur.* Brut. 22. liberi societatis ejus, quæ *picarias* redemisset. *Hæ picariæ fuere, ut ex illo loco apparet, in silva Sila in Bruttiis; unde Bruttia pix omnium celeberrima. v. Burmann. de Vectigal. c. 1. p. 14.*

PICTVRA. Verr. IV, 1. *pictura* in textili, *est vestis stragula opere Phrygio acu picta, v. Junius de Pictur. p. 86.*

PICTVS. *de oratione, significat genus dicendi ornatum ornamentis iis, quæ ingenium ostendunt & suavitatem tantum habent.* Or. 27. *pictum* orationis genus. Brut. 85. Lysia nihil potest esse *pictius.* * Fin. V, 27. qui nunquam philosophum *pictum*, ut dicitur, viderunt.

PIGMENTARIVS. *pharmacopola, quia inter pharmaca, etiam χρώματα, pigmenta. v. inpr. Salmas. ad Solin. p. 740. 741.* ad Div. XV, 17.

PIGNERARI. Phil. XIV, 12. Mars ipse ex acie fortissimum quemque *pignerari* solet. *h. e. eripere morti, quam fortiter in acie pugnantes sæpe oppetunt, & ita, tamquam pignore quodam ab eo accepto, proprium sibi reddere. Nam* pignerari *est etiam pignus accipere securitatis causa. v. pignerator, & pignus.*

PIGNERATOR. *qui pignus capit a possessore securitatis causa, possessorem nihil deterius in re, quam possidet, dum lis est, facturum.* Verr. III, 1.

PIGNVS. Phil. I, 5. cogi *pignoribus.* Or. III, 1. *pignoribus* ablatis coërcere. *Fuit genus coërcitionis, quo utebantur magistratus, inprimis Consules, in senatores, qui parere, tamquam vocati in senatum, nollent.* * *eleganter* pignora *dicuntur omnia ea, quæ fiduciam faciunt, qualem aliquis se præstiturus sit.* ad Att. VIII, 9. minus multa illi dederant reipublicæ *pignora.* Phil. XIII, 4. magnis & multis *pignoribus* M. Lepidum resp. illigatum tenet. *Ea pignora deinde enarrantur, & sunt partim commoda multa, quæ habet in republ. & a republ. propter quæ ei adversari non potest, partim specimina amoris in remp. ab eo jam edita.*

PILA. Pis. 28. claudus *pilam, v. claudus.*

PILVS. ad Q. Fr. II, 16. ego ne *pilo* quidem minus me amabo. Rosc. C. 7. ne ullum *pilum* boni viri habere videatur.

PINGERE. Brut. 37. verba *pingere ; quod fit tropis & σχήμασι λέξεως.* ad Att. IV, 5. bibliothecam mihi *pinxerunt* constructione & sittybis.

PINGVIS. *de rebus philosophicis, est minus subtilis & acutus, sed popularis.* Læl. 5. agamus *pingui Minerva*, ut ajunt h. e. *non utamur illa subtilitate Stoicorum.* Acad. IV, 34. quod ipsi Antiocho *pingue* videbatur &

ubi totus hic Ciceronis de Collegio Pontiff. locus difficilis planissime explicatur.

POPA. *caupo.* Mil. 24. *ubi v. Abram.*

POPVLARIS. *qui est ex eodem populo,* δημότης. Leg. I, 23. non *popularis* alicujus definiti loci, sed civis totius mundi. ad Att. X, 1. Solon *popularis* tuus. * *a populo tributus, ortus* Dom. 18. honor *popularis.* Phil. XI, 7. imperium *populare* semper ventosum est. Leg. II, 4. lex *popularis.* * *populo usitatus, ad ejus captum accommodatus.* Off. II. 10. *popularibus* verbis utendum & usitatis. Or. II, 38. *popularis* trutina * *popularis porro est idem, qui civilis bono sensu dicitur.* Fin. V, 23. homo habet innatum quiddam civile & *populare,* quod Græci πολιτικὸν vocant. * *studiosus populi, ejusque gratiam captans etiam cum detrimento reip. & contra honestatem, de quo est locus classicus* Sext. 45. Off. I, 25. alii *populares,* alii studiosi optimi cujusque &c. *Sed paullo honestius* Agr. II, 1. *popularem* Consulem *se futurum pollicetur, nempe vere, non* ficte & fallaciter popularem, *ut est* Dom. 29. * *hinc* ratio popularis ad Div. I, 2. Sext. 53. Dom. 33. Petit. Conf. 11. *de partibus popularium, quas aliquis amplexus est. f. studio gratiæ populi captandæ.* * *populo gratus, probabilis.* in Cæcil. 3. nomem censorium jam *populare* & plausibile factum est. ad Att. X, 4. quod putaret *popularem* esse clementiam. Agr. II, 4. quid est tam *populare,* quam pax? * *illustris, pervagatus, speciosus.* Agr. II, 1. *popularis* laus & lux. Acad. IV, 2. quorum ad illustres & *populares* laudes has etiam minus notas adjungimus. Petit. Conf. 13. tota petitio, cura, ut pompæ plena sit, ut illustris, ut splendida, ut *popularis.* * *ad populum movendum, incitandum, aptus.* Verr. I, 58. quid tandem erat in illo puero *populare?* quid invidiosum? *ibid.* non illius ætas, sed causa: non vestitus, sed fortuna *popularis* videbatur. *ibid.* neque erant hæ lacrymæ *populares* magis, quam nostræ &c. * Or. II, 83. *popularis* lapsus & Tusc. V, 36. *popularis* offensio *de iis, qui in re aliqua, oratione, actione populum offenderunt.* Or. 44. oratio *popularis. h. e. ad populum.* ad Q. Fr. I, 1. *popularis* accessus ac tribunal.

POPVLARITER. *more populi, ut populus intelligere possit.* Leg. I, 6. *populariter* loqui. Fin. V, 4. *populariter* scribere. * *seditiose, invidiose.* Verr. I, 58. me *populariter* agere &c. *v. popularis.*

POPVLVS. Verr. I, 42. ut quæstio ejus ad *populum* pertineat. Leg. III, 16. judicium *populi. hæc quomodo capienda sint, v. in Ind. Legg. Leg. Tabellaria Cassia. & in addend. ad h. legem.*

PORCVS. Leg. II, 22. *porco femina* piaculum pati. *v. Davis. ad h. l. & quos ibi laudat.*

PORRECTVS. ad Att. V, 18. nequid *inter cæsa & porrecta* ut

Am. Apud veteres sæpe fit mentio matutinorum & meridianorum; qui sunt gladiatores dicti a tempore, quo edebantur. Illi dicuntur etiam bestiarii ap. Sueton. Claud. 34. ad quem locum v. Torrent. & Lipf. Saturn. II, 15. qui de utroque genere erudite agunt. Dabantur autem meridiani, ut, quemadmodum Seneca l. c. ait, oculi a crudeli spectaculo matutinorum reficerentur. Atque eandem ob causam post gladiatores tempore pomeridiano dabantur interdum Circenses ludi, quorum sunt quadrigæ. Itaque Augustin. Confess. L. VIII. Circenses diserte appellat spectaculum pomeridianum; quem locum debeo Torrentio, qui eum l. c. attulit. hinc Ciceronis quadrigas pomeridianas intellige.

POSTERIOR. improbior. Prov. Conf. 4. sic fortuna cum improbitate certavit, ut nemo posset, utrum posterior, an infelicior esset, judicare. Viri docti laudant ad h. l. Turneb. Advers. XX, 9. Pis. 27. nihil scitote esse luxuriosius, nihil libidinosius, nihil posterius, nihil nequius. Sic Rosc. A. 47. postremi homines.

POSTLIMINIVM. ἐπάνοδος, reversio, reditus. Topic. 8. quæ a nobis alienata sunt, cum ad hostem pervenerint, & ex suo tamquam limine exierint, cum redierint ad idem limen, postliminio dicuntur redire. Sed totus ille locus & ibi Boethius legendus. cf. Or. I, 40. Balb. 11. postliminio fieri potest civitatis mutatio. ibid. 12. Civi Romano licet esse Gaditanum, sive exsilio, sive postliminio &c. h. e. si redierit Gades, ubi ante civis fuerat, quam Civis Romanus factus erat, & ejus civitatis jus recipit, civitate Rom. accepta amissum. ubi v. Græv. & Salm. ad J. Att. c. 26. quem Græv. laudat. Intt. ad Caji J. I. 6, 2. Menag. Am. J. C. 39.

POSTVLARE. sæpe dicitur sensu forensi, in quo proprie est, in caussis privatis Prætorem rogare, ut liceat actionem alicui intendere; in caussis publicis autem, ut liceat nomen deferre; unde deinde, per metonymiam antecedentis pro consequente, pro accusare dicitur. Exempla hæc sunto, & quidem posterioris generis; nam prioris nullum animadverti. ad Q. Fr. III, 1. Gabinium tres factiones postulant. ad Div. VIII, 12. Appium eadem lege postulavi. locus clarissimus est in Cæcil. 20. nuper cum in Gabinium Piso delationem nominis postularet. Sed in universum postulare de omni desiderio apud prætorem exposito dicitur. Mil. 20. Servos postulare in quæstionem. Sic est sæpe in Verrinis. v. inpr. Sigon. de Judic. I, 20. II, 9. * Offic. III, 7. ut Geometræ non omnia solent docere, sed postulare, ut quædam sibi concedantur--sic ego a te postulo, ut mihi concedas &c. * postulare etiam dicuntur provinciales & socii, cum aliquid decerni, constitui sua causa a senatu R. petunt. Balb. 15. Gaditani a senatu de fœdere postulaverunt. &c. v. postulatum.

diatores rejiciebat. *Itaque Manutius interpretabatur cum Budæo aliisque: peritus juris prædiatorii. Et profecto, si locus sanus est, aliam vim h. l. verbum habere non potest; inprimis cum Furius & Cascellius JCti fuerint. Sed Salmas. l. c. vocem* prædiatores *delendam censet. Quoniam autem omnes libri MSS. & editi eam præferunt, durum mihi hoc videtur. Ac potest fortasse ratio inveniri, qua possimus rem expedire. Mihi sic in mentem veniebat: Propria quidem verbi vis ea est, quam Salmasius tradit. Sed quoniam prædiatores, qui prædiis publico obligatis emendis quæstum faciebant, operam dabant, ut hanc partem juris, quæ est de prædiis publico obligatis, commodi sui causa, cognoscerent, ut sunt apud nos mercatores majores juris cambialis, quod vocant, plerumque non minus, quam JCti, periti: propterea fieri potuit, ut prædiator deinde etiam diceretur, qui juris prædiatorii peritus esset. Judicent, qui me sunt doctiores & acutiores.*

PRAEDIATORIVS. Balb. 20. cum Q. Mucius *de jure prædiatorio* consuleretur. *h. e. de eo, quod ad prædia publico obligata, & e lege prædiatoria vendenda pertinebat. Hujus juris quædam sunt ad Div. V, 20. vid. Salmas. mod. Usur. c. 16. Interpretes ad Sveton. Claud. 9. ubi Burmannus memorat dissertationem de hoc jure scripsisse Gravium filium, quæ prodierit, nec ne, nescio.*

PRAEDICABILIS. *laudabilis*, Tusc. V, 17. *prædicabile* nihil est in vita misera.

PRAEDICATIO. *præconium.* Agr. II, 18. ipsi præconi *prædicationem* acerbam futuram. Act. I. Verr. 1. Sua spe ac *prædicatione.*

PRAEDITVS. in Cæcil. 2. *præditus* scelere. Tusc. V, 14. non ut parvo metu *præditus* sit, sed ut nullo.

PRAEDIUM. Verr. III, 86. habet in numis, in *urbanis prædiis*. Prædia urbana *sunt apud JCtos omnia ædificia sive in urbe sive in villa. Justinian. Instit. II, 3.*

PRAEESSE. Or. I, 55. clarissimi cives ei studio etiam hodie *præsunt*. *h. e. ei operam dant & in eo excellunt.* ad Div. I, 7. temporibus atque laudi meæ *præfuisti*. h. e. *plurimum me juvisti mihique favisti.* Or. I, 10. *JCtus dicitur* præesse *controversiam intendenti, quem consilio juvat, cui formulas dat. &c.*

PRAEFECTVRA. *civitas, quæ neque suas leges, neque suos magistratus habet, sed aut a prætore R. aut a præfecto, quem prætor dedit administratur.* Rabir. Perd. 8. omnis *præfectura*, regio vicinitas vestra. cf. Nat. D. II, 2. *vid. de præfecturis Sigon. Ant. Jur. Ital. II, 10. s.* * *munus præfecti.* (*v. præfectus.*) ad Att. VI, 1. *præfecturas* sumere. *ibid.* dare & deferre *præfecturam*. *ib.* V, 21. petere *præfecturam*.

PRAE-

PRAE-

PROA-

dit, duos alios Cæsar, & alios alii. * Judex quæstionis. *De eo egit Sigonius de Judic. II, 5. & qui hunc secuti sunt nulla nova re addita Heineccius Antiqu. Jur. L. IV. ult. Noodtius de Jurisdict. & imper. II, 5. cf. etiam Casaub. ad Suet. Cæs. 11. Adjiciamus Ciceroniana, ex quibus satis tirones de hoc judice quæstionis cognoscere possunt.* Brut. 76. is cum post curulem ædilitatem *judex quæstionis* esset. Cluent. 27. Patronus L. Quintius convicium C. Junio, *judici quæstionis*, maximum fecit, ut ne sine Staleno in consilium iretur. *ib.* 29. Atque in hanc flammam recentem, C. Junium qui illi *quæstioni præfuerat*, injectum esse memini, & illum hominem ædilicium, jam prætorem opinionibus hominum constitutum &c. *cf. ibid.* 33. *in quo omnia judici quæstionis tribuuntur, quæ prætori quæsitori*, ut præesse quæstioni, quærere lege, subsortitio. Rosc. A. 4. *quæstioni judicem* præesse. *Ex quibus intelligitur fuisse prætoris vicarium.* * *judices & quicunque judicio intersunt.* Verr. II, 30. dimisit quæstionem.

QVAESTORIVM. *ædes, in quibus quæstor habitat.* Planc. 41.

QVAESTORIVS. Verr. I, 21. legatus *quæstorius, est, qui post quæsturam fit alicujus Imperatoris legatus.*

QVAESTVS. *de foenore.* Pis. 35. in *quæstu* relinquere pecuniam. cf. Manil. 13. * Cluent. 26. 96. *quæstus* forensis & judiciarius; *de pecunia ob judicandum contra leges accepta.*

QVAM. *valde.* ad Att. X, 10. tuum consilium *quàm* verum est. Q. Fr. II, 6. sane *quam* refrixit.

QVAMVIS. *valde.* Rosc. A. 32. *quamvis* diu dicere. cf. Tusc. I, 21.

QVANDOQVE. *aliquando* ad Div. VI, 19. quoad ille *quandoque* veniat.

QVASI. *fere, circa.* Act. I. Verr. 8. *quasi* decem fisci. cf. Or. 13.

QVASSVS. *Subst.* Tusc. II, 21.

QVATVORVIRI. Cluent. 8. *magistratus municipales, de quibus v. Manut. ad Epist. ad Div. XIII, 76. ubi est colonici magistratus nomen.*

QVI. ad Att. XIII, 23. habere, *qui* utar. *Græv. laudat Gron. Sest. II, 7.*

QVIESCERE. Acad. IV, 29. *v.* ἡσυχάζειν *in Ind. Gr.*

QVINCVNX. Cato. 17. directi in *quincuncem* ordines *hoc quid sit, satis expositum est in Lexic. Fabri.*

QVIPPE. *respondentis est pro* recte. Fin. IV, 3.

QVIRITARE. ad Div. X, 32. & illo misero *quiritanti*, Civis Rom. sum &c. *proprium est in hac re verbum.*

QVOD. *quoad, quantum.* Dom. 13. *quod* in te est. Rosc. A. 34. *quod* salva fide &c. ad

REDIGERE. *cogere, accipere.* Rosc. C. 17. *redigere* pecuniam, *sc. a debitore.* in Cæcil. 17. *est de pecunia ex rebus venditis v. Gronov. Obs. I,* 19.

REDIMERE. *dicitur de mancipe, qui ædificium extruendum conducit, ei opponitur* locare. Verr. I, 54. Si pupillo opus *redimitur.* -- ne liceat pupillo opus *redimere. ib.* 56. qui *redemerit* satisdet &c. *hinc illud intellige* Verr. I, 11. qui istum eripiendum *redemerunt.* * *pecunia data se aut alium aliquem molestia liberare.* Verr. III, 20. *redimere* pericula sua. *ib.* 96. *redimere* conentur rem confessam. *unde & metaph.* ad Div. II, 16. acerbitatem a republ. privatis incommodis *redimere. ib.* X, 8. non præteritam culpam videri volo *redemisse. Sed* Rosc. Com 12. societatis, non suas lites *redemit,* cum a Flavio fundum accepit, *invidiose dicitur de eo, qui non redemit, sed a quo alter redemit. Dicendum erat: de societatis non suis litibus decidit.*

REDIVIVVS. Verr. I, 56. *redivivus* lapis, *qui e veteri ædificio destructo est reliquus & salvus ibid. rediviva* sibi habeto. *v. Gron. ad Senec. Troad.* 472.

REDOLERE. Brut. 82. ex illius orationibus *redolere* ipsæ Athenæ videntur.

REDOMITVS. Sull. 1. *redomiti* ac victi.

REDVCTVS. Fin. V, 30. ut ista producta *reducta προηγμένα καὶ ἀποπροηγμένα* * Rabir. Po. 17. possum excitare multos *reductos* testes liberalitatis tuæ; quod sæpe audivi patri tuo, qui id fecisset, magno adjumento in periculo capitis fuisse. *Hunc locum, in quo Grævius negat se scire, qui sint* reducti, *sic interpretor: possum adducere multos testes lib. t. quos tu, cum ære alieno concidissent & solum vertissent, reduxisti, restituisti, ære alieno ipsorum tua liberalitate dissoluto, quod cum & pater tuus fecisset, ei opem tulit in judicio capitis. adeoque tibi etiam prodesse debet. Sic* reductio regis Alexandrini ad Div. I, 7. *est restitutio in regnum. Patricii, & Manutii interpretationem recte Grævius rejicit. Non enim quadrat.*

REDVNDANTIA. Or. 30. ipsa illa pro Roscio juvenilis *redundantia.* h. e. *nimia sententiarum, acuminum, ornamentorumque omnium copia, quæ & luxuria dicitur.*

REDVNDARE. Or. III, 4. ornatus *redundat. v. redundantia.* Balb. 25. ut aliqui sermones hominum etiam ad aures vestras permanarent, & in ipso judicio *redundarent.*

REDVVIA. *est particula cutis, quæ circa ungues digitorum se resolvit. deinde proverbio de re parva & levi dicitur.* Rosc. Am. 44. *reduviam* curare.

REFERCIRE. *implere* Tusc. II, 2. libris omnia *referserunt.*

REMO-

juriam suam restitutione mea *reprehendisset.* * Verr. III, 96. si senatores judicarent, hoc genus pecuniæ per injuriam cogendæ non posse *reprehendi.* h. e. *ita accusari, ut reus damnaretur.*

REPRAESENTARE. *est proprie in re pecuniaria pecuniam statim solvere, atque adeo prænumerare, ante diem solvere.* ad Att. XII, 25. dum a Fabia *repræsentabimus. ib.* 29. si qua etiam jactura facienda sit in *repræsentando. ib.* 31. *v. Gron. Sest. l,* 5. *p.* 30. * *hinc dicitur pro facere aliquid ante tempus, citius quam debeas, aut constitutum sit.* ad Att. XVI, 2. mihi videntur etiam istorum animi incendi ad *repræsentandam* improbitatem suam. h. e. *citius demonstrandam, quam ante constituerant.* ad Div. V, 16. neque expectare temporis medicinam, quam *repræsentare* ratione possumus. *In hoc loco male negatur in Lexico Fabri vis anticipandi inesse, cum repræsentare idem sit, quod ante dixerat:* anteferre consilio. ad Div. XVI, 14. dies promissorum adest (*h. e. non longe abest*) quem etiam *repræsentabo*, si adveneris. *h. e. etiam ante libertas dabitur, quam promiseram.* Phil. II, *ult.* quin etiam corpus libenter obtulerim, si *repræsentari* morte mea libertas civitatis potest. *h. e. si mors mea efficere potest, ut eo citius libertas restituatur civitati.* * Sext. 11. quod ipsum templum *repræsentabat* memoriam consulatus mei. *h. e. præsentem animis faciebat, instaurabat* * ad Div. VIII, 2. me *repræsentante* est absolutus. *quod quam vim habeat nemo, quod sciam, explicavit, neque ego explicaverim. Et est forte lectio corrupta.*

REPRÆSENTATIO. *de re pecuniaria.* ad Div. XVI, 24. ad Att. XII, 31. XIII, 29. *v. repræsentare.*

REPRIMERE. *angustius brevius, tardius facere.* ad Att. X, 9. dubitabat nostrum nemo, quin Cæsar itinera *repressisset.* Brut. 91 dedit operam, ut nos nimis redundantes & superfluentes juvenili quadam dicendi impunitate & licentia, *reprimeret.* * *abstinere.* Sext. 55. vix odium suum a corpore *represserunt.* Verr. V, 29. a præsenti periculo tuo se *repressit* populus R.

REPROMISSIO. Rosc. Com. 13. *est restipulatio, de qua mox.*

REPROMITTERE. Brut. 5. non *repromittere* istud ausus sim. cf. Rosc. Com. 13. *de restipulatione dicitur v. restipulari.*

REPUDIARE. *tollere.* Or. III, 1. *repudiare* a republ. consilium senatus. * Verr. III, 74. repudiari *dicuntur, quorum frumentum improbatur.*

REQUIRERE. *reprehendere.* Mur. 29. quæ nonnunquam *requirimus*, ea sunt omnia non a natura, sed a magistro.

RES. *de re familiari, pecuniaria.* Cato 7. *rem* male gerentes

rentes patrefam. Rabir. Po. 2. in pluribus provinciis ejus versata *res* est. Quint. 11. cum *res* ab eo, quicum contraxisſes, recessisset. * *causa*, *commodum*. Phil. II, 2. contra *rem* alicujus venire. *dicitur de eo, qui in judicio aliquem quacumque ratione oppugnat.* * Sext. 62. ad *res* redire *dicuntur cives Rom. ex agris, qui e comitiis domum redeunt.* * Sen. p. R. 11. *res* redire *dicuntur, cum causæ in foro aliaque publica negotia intermissa, quod res prolatas, dicunt v. prolatus, repetuntur. v. Lambin. ad h. l.* * Or. II, 11. inesse in ratione *rerum* Or. I, 21. positum esse in *re* atque natura. *de iis rebus, quæ sunt, non modo finguntur.* * Verr. I, 14. *res* rationum; *per periphrasin pro:* rationes * Verr. III, 35. *res* gestæ, *sunt leges Sullæ*, ad Div. I, 5. *res* gestæ Lentuli, *inprimis capiendæ de revocatione Ciceronis ab exilio & lege Centuriata ejus rei causa ab eo lata ad populum.* * respublica. *v. infra in hac voce.*

RESCINDERE. locum Agr. II, 1. *est aperire, cum obstructus esset antea.*

RESCRIPTVS. Tusc. IV, 2. cantus fuisse *rescriptos* vocum sonis. *si sana lectio est, de quo dubitant viri docti, v. Bober. ad h. l. sensus hic est: cantuum illorum certos modos factos esse, signisque expressos, quod nos vocamus: componiren.*

RESECARE. Tusc. IV, 21. *resecanda* esse, evelli penitus non posse.

RESERVARE. *servare, retinere.* Cluent. 70. nihil ad similitudinem hominis *reservarit.* ad Div. V, 4. ne cum velis revocare tempus omnium *reservandorum*, cum, qui servetur, non erit, non possis. * ad Q. Fr. III, 1. Minucio me -- *reservabam. h. e. exspectabam Minucium - ut per eum scriberem, quæ scire te volo.*

RESIDVVS. Verr. III, 97. quid potest esse in calamitate *residui. h. e. quæ calamitas est reliqua.* Cluent. 34. de pecuniis *residuis* reus. *Residuæ* pecuniæ *sunt eæ, quæ magistratibus ex ærario datæ sunt, ut in re publica consumerentur, ab eo autem oppressæ & in rem suam conversæ sunt.*

RESIGNARE. Arch. 5. fidem tabularum *resignasset. h. e. corrumpendo sustulisset.*

RESILIRE. Rosc. Am. 29. *resilit* crimen ab eo. *h. e. non hæret, falso in eum conferri intelligitur. v. hærere.*

RESONARE. Tusc. III, 2. laus virtuti *resonat* tamquam imago (*sc. vocis,*) *sic enim echo latinis vocatur. Lambinus adeo addebat:* voci; *quod non opus esse videtur. Ceteræ emendationes nihili sunt.* Nat. D. II, 57. in fidibus testudine *resonatur.* Div. II, 14. nervos in fidibus alios aliis *resonare.*

RESPECTARE. *desiderare, expectare.* Planc. 18. *respectare* munus par ab aliquo.

RE-

RESPECTVS. *perfugium.* Phil. X, 4. *respectus* pulcherrimus & præsidium firmissimum reip. Phil. XI, non ut *respectum* haberemus ex acie. *aliter interpretantur viri docti & Schottus Nod. Cic. I, 15 sed aberrant a Ciceronis mente.* * *actus respiciendi.* Div. I, 32. fugientibus miserabilem *respectum* incendiorum. * *reverentia.* Phil. V, 18. sed cum *respectum* ad senatum & ad bonos non haberet &c. *de hac significatione v. Schott. l. c.*

RESPICERE. *succurrere* ad Div. X, 11. si modo rempubl. *respicere* velit. cf. ad Att. VII, 1. * ad Div. X, 24. si Cæsar se *respexerit.* h. e. *ad salubriora consilia redierit, hoc est, salutis publicæ atque adeo suæ rationem habuerit. Nam antea dixerat, Cæsarem ad mala consilia & reip. minus salutaria se contulisse.*

RESPIRARE. Quint. 11. quem nunc *respirare* libere non sinis. *h. e. omni ratione vexas.* * *intermitti.* Phil. VIII, 7. oppugnatio *respiravit.*

RESPIRATIO. *exhalatio.* Nat. D. II, 10. aer oritur ex *respiratione* aquarum.

RESPIRITVS. Nat. D. II, 55. quæ se in *respiritu* dilatant.

RESPONDERE. *est eorum qui consuluntur, ut Ictorum Pontificum, conjectorum, hariolorum.* Leg. II, 12. *respondendi* juris facultas. Or. I, 45. in jure *respondendo. in quo animadvertenda est forma:* jus respondere, *pro usitatiori*, de jure resp. ad Att. IV, 1. Pontifices *responderunt.* * *respondere, dicitur de litigantibus in foro, petitore, accusatore & reo.* Verr. I, 1. Verrem non *responsurum.* cf. Verr. II, 40. ad Att. IV, 16. * *etiam in delectu militari* respondere, *dicuntur, qui militiam non detrectant. hinc ductum videtur illud, cum pedes, quibus numeri causa utimur, dicit* Or. III, 49. *respondere* non vocatos. * *hoc verbo etiam utitur ad exprimendum Græcum ἀντίστροφον εἶναι.* Or. 32. rhetoricen *respondere* ex altera parte dialecticæ. *Nam sic expressit illud Aristotelis Rhetor. I, 1. ἡ ῥητορική ἐστιν ἀντίστροφος τῇ διαλεκτικῇ.* * *paria præstare, gratiam referre.* ad Att. IV, 3. re familiari comminuti sumus. Quinti fratris tamen liberalitati pro facultatibus nostris, ne plane exhaustus esset, *respondemus. Male hunc locum interpretatur Grævius ex ea hujus verbi vi, qua significat* * *solvere ad diem constitutam* ad Att. XVI, 11. fit sæpe, ut ii, quin debent, non *respondeant* ad tempus. *v. Gronov. Obs. II, 4.*

RESPONSITARE. *de JCtis* Leg. I, 4.

RESPVBLICA. *quia in hoc verbo tirones inprimis hærent, paullo explicatius de eo agemus.* Respublica *tribus modis dicitur, nempe primo, de universa civitate aut imperio, quod ubi est, reddi potest, der Staat, die*

repu-

republic. *Deinde de singulis ejus partibus.* *Reipubl. partes autem commemorantur commode ab ipso Cicerone Sext.* 46. religiones, auspicia, potestates magistratuum, senatus auctoritas, leges, mos majorum, judicia, jurisdictio, fides, provinciæ, socii, imperii laus, res militaris, ærarium. *Tertio dicitur de quacunque actione, negotio, quod publicæ utilitatis causa suscipitur, aut quocunque modo ad remp. pertinet. Itaque in legendo Cicerone judicare debent tirones, ad quod genus quoque loco referendum sit, tumque demum se hoc verbum, cum ad alterum tertiumque genus pertinet, putent intelligere, cum possint partem illam universæ reip. aut negotium publicum nominare, de quo capiendum esse contextus doceat. Primæ significationis exempla dare supervacuum esset. Alterius hæc sunto.* * *leges.* Verr. I, 2. *rempublicam* posse Senatorio consilio defendi. *Sermo enim est de lege de pecuniis repetundis & de judicio ex ea.* * *magistratus, potestas.* Verr. I, 12. ad *rempubl.* accedere. *nam hoc de iis dicunt latini, qui quæstores fiunt, aut potestatem aliquam consequuntur primum, quæ magistratuum esse solet.* v. Phil. V, 18. Rosc. A. 1. Or. II, 25. * *bellum, res militaris.* Manil. 21. *rempubl.* bene gerere ad Div. X, 11. *remp.* ex vestra sententia administrare. *h e. vincere.* cf. *ib.* 17. XII, 11. * *victoria.* Nat. D. II, 2. temere de *republ.* locutus. * *ærarium, pecunia publica.* Phil. II, 3 reliquias *reip.* dissipare. Verr. I, 13. *rempubl.* administrare, *de quæstore. ib.* V, 21. de *republ.* detrahere. * *provincia.* ad Div. XIII, 68. si ad me de *republ.* id est, de statu provinciæ, de institutis tuis familiariter scribes. * *libertas publica.* ad Div. XI, 13. bonam spem de summa *republica* vos habere volumus. *ib.* X, 3. unus est, per tot annos republ. devexata, cursus *reipublicæ* bene gerendæ ad gloriam. * *securitas publica.* Rosc. A. 49. ideo ne nobilitas recuperavit *rempublicam.* &c. * *supplicatio.* Phil. III, 9 cum de *rep.* relaturus fuisset -- fecit SCtum de supplicatione &c. *Tertii generis exempla hæc sunt:* Cæcin. 20. abiit *reipublicæ* causa. *h. e. legationis aut belli gerendi causa* Verr. II, 55. *respublica* administrari non poterat *h. e. exactio & solutio tributi.* Mil. 15. *reipubl.* partem suscipere, *de cæde Clodii.* Balb. 20. *a republ.* bene gerenda. h. e. *a fortibus viris civitate donandis.* Phil. V, 16 *respubl.* sæpe bene gesta. v. c. *restitutione Sext. Pompeji, bello civili extinguendo.* cf. *de altera & tertia significatione Gronov. ad Liv. IIX,* 31. * Pis. 32. Cæsarem non eadem *de republ. sensisse,* quæ me scio. Verr. I, 14. quod *de republ. sensit. Hæc formula capienda est de partibus, quas quis in republ. sequitur, utrum scil.*

vere. *sc. floribus fartum folliculum.*

RETINERE. ad Div. V, 12. quæ hominum animos vehementer in legendo *retinere* possit. ad Div. I, 7. virum excellentem, nonnihil suspicantem illa epistola *retinuisti. int. in amicitia.* Dom. 34. tantum impios homines *retinebat* odium, *pro:* tantum o. impii h. *retinebant.*

RETRACTARE. ad Att. VIII, 9. augere dolorem *retractando.* Nat. D. II, 28. qui omnia, quæ ad cultum Deorum pertinerent, diligenter *retractarent.* * *recusare, tergiversari.* Tusc. I, 31. Veniet tempus, & quidem celeriter, sive *retractabis*, sive properabis.

RETRACTATIO. *tergiversatio.* Tusc. V, 29. sine *retractatione* libere dicere. ad Att. XIII, 3. sine ulla dubitatione aut *retractatione.*

RETRAHERE. *trahere, ducere* Part. 39. *retrahere* in odium judicis.

RETRVSVS. *abditus.* Or. I, 19. *retrusus* in media philosophia.

RETVNDERE. *opprimere.* ad Div. VIII, 6. *retudit* sermones.

RETVSVS. *obtusus, hebes.* Div. I, 36. *retusum* ingenium.

REVELLERE. *tollere.* ad Att. V, 20. omnes injurias *revellimus* superiores.

REVEREOR. *vereor, timeo.* Or. II, 28. dicam enim non reverens assentandi suspicionem.

REVINCERE. *convincere.* Arch. 5. nunquam neque suo neque amicorum judicio *revincetur. v. Gronov. ad Gell. VI*, 11.

REVIRESCERE. Prov. C. 14. *revirescunt* res. *de Gallis, qui, recuperatis aliquantum viribus, bella instaurare cogitabant.*

REVIVISCERE. Phil. VII, 1. ad auctoritatis pristinæ spem *reviviscere. Græv.* revirescere.

REVOCARE. *invitare ad convivium, a quo ante excepti sumus.* Rosc. Am. 19. * Or. II, 52. ad suas res *revocare* aliquem *dicitur, qui ei in memoriam redigit, quæ ipsi acciderunt, aut ipse fecit.* * *referre.* Flacc. 12. *revocare* omnia ad gloriam splendoremque. * *expedire se ex re aliqua, in quam nos immisimus.* Pis. 29. *revocare* se non poterat, familiaritate implicatus. * Dom. 55. *revocare* se *dicitur, qui hæsitat in legendo, recitando, dicendo* * *actores dicuntur* revocari, *cum jubentur a spectatore repetere versus aliquos* Tusc. IV, 29. Socrates dicitur ter *revocasse* versus primos. cf. Sext. 56. 58. *& ibi Abram. sed in genere* revocari *dicuntur, qui eandem rem altera vice dicunt.* Arch. 8. * *item, qui jubentur altera vice accusari.* ad Q. Fr. II, 6. populus *revocat* * *instaurare, reficere* ad Div. VII, 26. vires & corpus amisi. Sed si morbum depulero, facile, ut spero, illa

justo *sacramento* contendere. cf. Mil. 27.

SACRARE. *sacrum & inviolabile efficere* Balb. 14. sanctiones *sacrandæ* sunt, aut genere ipso, aut obtestatione & consecratione legis, aut pœna.

SACRATVS. leges *sacratæ* v. *Ind. Legg.*

SACROSANCTVS. *inviolabilis ita, ut, qui violare audeat, sacer sit.* Balb. 14. *sacrosanctum* nihil esse potest, nisi quod populus plebsve sanxisset.

SAGA. Div. I, 31. *sagæ* anus, quia multa scire volunt.

SAGAX. Div. I, 31. *sagaces* dicti sunt canes.

SAGINA. *largitiones, inprimis frumenti* Flacc. 7. qui multitudinem non auctoritate sed *sagina* tenebat.

SAGIRE. Div. I, 31. *sagire* est sentire acute.

SAGVM. *est vestis militaris, qua etiam omnes cives Rom. in urbe utebantur ex Sᴄto in tumultu. v. tumultus* Phil. XIV, 1. ad *saga* ire.

SAL. sal & sales *dicuntur de utroque genere facetiarum, nempe eo, quod est in singulis verbis, quæ dicteria dicuntur, & quod est fusum æquabiliter per totam orationem.* vid. Or. 26. *init.* Or. II, 54. ars *salis.*

SALEBRÆ. *asperitates viarum proprie. In oratione salebræ sunt in collocatione verborum, cum aspere verba concurrunt. vid.* Or. 12. *in Philosophia autem sunt difficultates, ex quibus non facile quis se expediat.* Fin. II, 10. hæc sunt contraria (*repugnantia*) hic si definire vel dividere didicisset, -- nunquam in tantas *salebras* incidisset. cf. V, 28.

SALINÆ. *sales, facetiæ.* ad Div. VII, 32. non satis diligenter a te possessionem *salinarum* mearum defendi.

SALSVS. *venustus, lepidus.* ad Att. XVI, 12. *de libris:* negotia *salsa.* Nat. D. I, 28. hoc ipsum (*nævum in articulo habere*) *salsum* illi & venustum videbatur.

SALTARE. Mur. 6. nemo *saltat* sobrius. v. *saltator* * Or. 67. numerosam comprehensionem perverse fugiens Hegesias, *saltat*, incidens particulas. *h. e. semper incise & membratim dicens, nunquam longiori & numerosa periodo utens, quo quasi mollius salientem orationem efficit.*

SALTATOR. *convicium.* Muren. 6. Sen. p. R. 6. Off. I, 42. *ad quem locum Grævius fuse disputat in hanc sententiam, saltationem non omnem fuisse turpem, sed histrioniam & scenicam. Itaque* saltatorem *esse* histrionem, *qui carmina saltet, quod erat Romæ inprimis pantomimorum, qui nonnisi saltando fabulas exhibebant, ut jam docuit erudite Salmas. ad Vopisc. Aurelian. 7. p. 433. & Carin. p. 830. f. saltationem autem fuisse etiam honestam, ex multis rebus intelligi posse, tamquam quod in pompis sacris* fue-

fuerit adbibita &c. Neque tamen mibi videtur tota illa disputatione vulgarem sententiam satis confutare, quæ saltare turpe fuisse Romæ censet. Scilicet qui huic sunt addicti, non negant honestum fuisse, in sacris ludis & pompis ad præscriptos cerimoniis modos saltare; de his saltationibus non est sermo, sed an extra hoc genus sacrum v. c. in conviviis honestum fuerit saltare. quod mibi non videtur. Nam diserte Cicero pr. Muren. 6. nemo *saltat* sobrius, nisi qui forte in sanit: neque in solitudine, neque in convivio moderato atque honesto: tempestivi convivii, amœni loci, multarum deliciarum comes est extrema saltatio. *Vtinam dixisset Grævius, ubi locus fuerit bonestæ saltationi præterquam in sacris. Si non in solitudine, non in convivio bonestum est saltare, ubi tandem est?* Off. III, 19. dares hanc vim M. Crasso -- in foro, mihi crede, *saltaret. Estne hoc: histrionem, pantomimum ageret? si non per se indignum bonesto & gravi homine esset saltare, quomodo boc dicere potuisset? sensus est, omnia indignissima bereditatis causa faceret Crassus, & quod etiam domi turpe est, id vel in foro faceret, ut saltaret*

SALTATORIVS. Pis. 10. *saltatorius* orbis. *v. orbis.*

SALTVS. *pascua.* Quint. 6. extr. Quintius interea de *saltu* agroque communi detruditur. *idem ante dixerat* c. 3. pecuaria res ampla & rustica. *hoc sensu verbum hoc crebro est ap. Ciceronem. v. Festus in h. v.*

SALVS. *res a qua salus pendet.* in Cæcil. 21. Verr. I, 1. nulla *salus* major reipubl. reperiri potest. *v. summus.* * Verr. III, 57. quo ex judicio si ulla *salus* servare posset. *Div. I, 47. addubitato *salutis* augurio. *Fuit autem* salutis augurium *genus auspicii, quo tamquam consulebant Deos, an sibi liceret Salutem populi ab ipsis petere, quod fieri non licebat, nisi ubi aves addixissent. Eo die autem id augurium agebatur, quo nullus motus esset militaris, neque contra bostem, neque ab boste. Itaque in bellis civilibus & gravioribus aliis non agebatur. Hæc Dio tradit L. XXXVII. quem ad b. l. laudat Davisius. de boc augurio v. Torrent. & Casaubon. ad Sveton. August. 31.*

SALVTARITER. *tuto.* ad Div. X, 23. vel ut celeriter accedere, vel *salutariter* recipere me possem.

SAMNITES. Sext. 64. *genus gladiatorum, quod nomen traxit ab armatura Samnitica, quam describit Liv. IX, 40. Ante Romanos jam Campani contumeliæ causa gladiatores Samniticis armis habituque pugnare instituerant, quos secuti deinde Romani sunt. Liv. ibid.*

 deſi-

vasa ex ære rotunda, quæ horologiis inserviebant, ut auctor est Martianus Capella, de quo v. Salmas. ad Solin. p. 448. b. quidam tamen a similitudine cymbæ dictum volunt.

SCATVRIO. *meditor, melior.* ad Div. VIII, 4. totus, ut nunc est, hoc *scaturit.*

SCENA. Planc. 11. quæ si minus in *scena* sunt, at certe cum sunt prolata, laudantur. *h. e. si minus per se sunt illustria & in oculos incurrunt.* * ad Brut. ep. 5. *Scenæ* servire. *h. e. tempori.*

SCENICI. Planc. 12. Verr. III, 79. *Sunt histriones, mimi & actores omnes.*

SCHEDA. Att. I, 17. enitere, ne qua *scheda* depereat. Scheda *est plagula chartæ ex scapo revulsa, quibus committebant veteres, quicquid subito commentabantur, ut emendatum postea in mundiorem chartam scriberetur, ut docet Salmas. ad Vopisc. Firmum. c. 3. T. II. p. 701.*

SCHOLA. *disputatio.* Pis. 25. vertes te ad alteram *scholam. ib.* 27. ubi sunt vestræ *scholæ.* Tusc. III, 34. separatim sunt certæ *scholæ,* de exsilio *ib.* I, 4 *scholas* Græcorum more habere. Fin. II, 1. *scholam* explicare.

SCILICET. *scito, scias licet.* ad Q. Fr. II, 8. illud *scilicet:* cœnabis, cum veneris. ad Div. IX, 6. est igitur adventus *scilicet* Cæsaris in expectatione. ib. 21. privatas causas & eas tenues, agimus subtilius; capitis aut famæ *scilicet* ornatius. *v. Gronov. Obs. III, 9.*

SCINDERE. ad Att. III, 15. ne *scindam* ipse dolorem meum. *h. e. renovem. sed Gravius putat Ciceronem scripsisse:* rescindam. ad Att. XIII, 33. ego ita egi, ut non *scinderem* penulam. *h. e. non vehementius invitavi & rogavi, ut manerent.*

SCIO. *de formula:* haud scio an. *v. baud, exempla superioribus adde hæc* Or. I, 62. 60. II, 17. Verr. I, 15. Acad. IV, 25. Leg. I, 6.

SCISCERE. *est proprie in legibus jubendis & quidem plebeiis.* Planc. 14. *scivit* legem primus cf. Dom. 30. &c. *unde* plebiscitum. *hinc pro* probare *dicitur,* quod, *qui sciscunt, probant.* Prov. C. 15. simul ostendit, se eam legem *sciscere,* quam legem esse negat. *Sed est tamen etiam de omni suffragio* Leg. III, 3. cum *sciscentur* suffragia &c.

SCISSVS. Or. III, 57. *scissum* vocis genus. *de hoc v. Quintil. Inst. Or XI, 3. n. 20. 21. scinditur* vox &c. -- *finditur* etiam Spiritus objectu aliquo, sicut lapillo tenues aquæ &c. *Est quod nos vocamus das Lispeln.*

SCOPAE. ad Att. VII, 13. L. Cæsarem vidi cum absurdissimis mandatis, non hominem, sed *scopas* solutas Or. 71. isti autem cum dissolvunt oratio-

orationem - - non clypeum, sed, ut in proverbio est, *scopas* mihi videntur dissolvere.

SCOPVLOSVS. *difficilis.* in Caecil. 11. intelligo quam *scopuloso* difficilique in loco verser. *defendit hoc verbum* Drakenb. ad Sil. VII, 274.

SCOPVLVS. *in oratione ac disputatione scopuli, dicuntur loci difficiliores, de quibus difficile est explicare ac dicere.* Coel. 21. *scopulos* praetervecta oratio. * *pro monte ex Ennio est.* Brut. 18. cum neque Musarum *scopulos* quisquam superarat.

SCRIBA. *genera scribarum duo fuere, alterum privatorum, alterum publicorum. Privati sunt hominum privatorum servi* ad Div. V, 20. *publici autem sunt homines liberi, sed plebeji ordinis inprimisque libertini, qui in certas decurias descripti erant, & mercedem ex aerario accipiebant. Sorte distribuebantur inter magistratus.* Dom. 28. *scriba* nobiscum in rationibus publicis monumentisque versantur. Cluent. 45. *scriba* aedilitius. *ex quo loco etiam intelligitur, praetores aedilesque legisse scribas.* Verr. III, 78. *scriba* -- apparitor *cf. Sigon. A. I. C. R. II,* 15. Brut. 84. gratiosi sint *scribae* in dando cedendoque loco, *sc cum judicium publicum habetur.* Verr. III, 79. Ordo *scribarum* honestus est. quis negat? est vero honestus, quod eorum hominum fidei tabulae publicae & pericula magistratuum committuntur. *ib. scriba,* qui digni sunt illo ordine, patresfamilias, viri boni atque honesti - ad eos me revoca: noli hos colligere, qui numulis corrogatis de nepotum donis, ac de scenicorum corollariis, *cum decuriam emerent,* ex primo ordine explosorum, *in secundum ordinem civitatis* se venisse dicunt. -- mirabimur turpes aliquos ibi esse, *quo cuivis licet pretio pervenire. Ex hoc loco de honestate scribarum publicorum judicari potest, quam impugnavit Sigon. A. J. C. R II, 9. defendit Guther. Jur. Pontif. II,* 13 *& Graev. ad Dom.* 28. *de vilitate eorum & contemtu agunt etiam Ferrar. de Orig. Rom. p.* 14. *s. in T.* 1. *Thes. Graev. in quo ei assentitur Spanhem. de Vsu & Praest. Num. T.* 1. *p.* 705. *de scribis Rom. est etiam docta & inprimis legenda Diss. Eschenbachii inter Diss. Acad. p.* 257.

SCRIBERE. *dicuntur JCti, cum formulas cavendi &c. componunt petentibus.* Mur. 9. Servius hanc urbanam militiam respondendi, scribendi, cavendi - secutus est: jus civile didicit. &c. cf. ad Div. VII, 14. *ubi v. Victor. & Manut. cf. Gronov. Sest. p.* 644 * S. p. R. 4. ad Att. IV, 18. *scribendo* adesse, *int. Senatus Consulto. dicitur de his, qui SCto nomina sua praemitti curant, ut in suam inprimis sententiam factum esse intelligatur, quod honoris*

causa

causa fiebat, cum de honoribus & commodis alicujus esset SCtum.

SCRIPTITARE. *multum commentari.* Or. I, 33.

SCRIPTOR. *scriba.* Or. I, 50.

SCRIPTUM. Or. I, 31 *scripti* interpretatio. Cæcin. 23. sequi *scriptum* (*literas & verba*) calumniatoris esse.

SCRIPTORUM. *ludus.* Or. I, 50. duodecim *scriptis* ludere. *Nominativum faciunt* scriptum, *ut sit areola lineis circumscripta, ut Salmasius, Gesnerus alii; & recte quidem. nam & diminutivum* scriptulum *est:* trames scriptorum *dicitur, quem calculi decurrunt. Aliter sentire video Pearcium ad hunc locum, qui nominativum facit:* scriptus, *ut intelligatur lapis, calculus. in quo tamen Festi auctoritate abusus est, nam* scriptus lapis *Festi huc non pertinet. Neque id adeo ignorare Pearcius potuisset, si Festum ipse evolvisset. Ceterum de hoc ludo, qui est ille ipse, qui hodie* Schachicus *dicitur, aut ei saltem simillimus, Græcis recentioribus* ζατρίκιον, *diversus a ludo aleæ, in quo præter calculos etiam tesseris opus, qui a ludo scriptorum exulant, in quo uno ingenio & arte opus est, vid. præter ceteros eruditissime disputantem Salmas. ad Vopisc. Proculum c. 13. T. II. Hist. Aug. p. 736. sqq. & Hydeum de Nerdiludio p. 8. J. Fr. Gronovius Sest. III, 15. ludum duodecim scriptorum distinguit a ludo latrunculorum, quod minus recte fieri contra Casaubonum demonstrat l. c. Salmasius, contra cujus argumenta nihil Gronovius affert. Putat nempe ludum duodecim scriptorum esse eum, quem nos vocamus aus und ein, in quo etiam tesseris opus. Sed quomodo is duodecim scriptorum ludus esse potest, cum ipse fateatur in illo ludo aus und ein utrumque ludentium quindecim calculos adhibuisse, qui in duodecim areolis locum non habent. Ceterum* scriptorum *dicendum esse non* scruporum *defendunt præter hos Burmann. ad Quintil. XI, 2. Victor. V. L. V, 13. Gronov. l. c.*

SCRIPTURA. *commentatio oratoris.* Or. I, 33. * *ita ut scriptum, de literis ac verbis legis, testamenti, edicti.* ad Her. I, 4. &c. * *vectigal ærarii e pascuis.* Verr. II, 70. *scriptura* Siciliæ. ad Div. XIII, 65. in *scriptura* pro magistro dat operas. v. *in Ind. Hist.* Alabarches. *ubi Cicero pro Plinio errore memoriæ laudatus est. Sed aperienda est clarius hujus verbi vis. Nempe vectigal hoc* scriptura *propterea dicitur, mea sententia, quia, qui pascua publica conducere certo vectigali volebant, nomina sua deferebant & subscribebant apud eum, cui ejus rei procuratio data erat. Nam ita etiam in agris publicis decumanis obtinuit.* Verr. III, 52. numerus ara-

sunt. Rosc. A. 28. *sectantur* servi Chrysogonum. *h. e. sunt apud eum, non amplius apud Roscium.* * *clientum, ut assectari.* Muren. 33. *sectantur* eum multi * Verr. IV, 66. *sectantur eum* pueri. *de homine omnium ludibrio.*

SECTATOR. *assectator, de quo supra.* Mur. 34. quid opus est *sectatoribus? ibid.* lex Fabia de numero *sectatorum v. Ind. Legg.* * *comes.* Rabir. Po. 8. Num Gabinii Comes vel *sectator?* negat. *intelligendum autem de comitibus magistratuum in provinciam, quorum saepe est ap. veteres mentio, inprimis apud Suetonium.*

SECTOR. *redemtor bonorum.* Rosc. Am. 29. ad Div. XV, 19. Verr. I, 23. *ad quem locum Asconius a sequendo spem verbum hoc ducit, qua sententia est etiam Nonius:* secare, sequi, unde & sectatores bonorum *sectores* dicti sunt. *Verrius autem sectionem bonorum, persecutionem interpretatur, unde & sectores dictos ait,* qui emta sua persequuntur. *cujus sententiam probat Salmas. mod. usur. c. 18. p. 830. Qui redemerat sectionem, inquit, vel praedae, vel omnium bonorum proscripti damnative, cum universa ejus bona, quacunque in re aut jure consisterent, accepisset, ubicunque essent reperienda, ea persequebatur &c. Mihi si luberet* sectorem *a* sequi *repetere aliam rationem redderem. Nempe olim in republ. libera, cum nondum proscriptio esset audita, sectores tantum erant redemtores praedae. Itaque qui hoc genere quaestus ducebantur,* sectabantur *exercitus ad omnes urbes, quas obsidebant, ut iis expugnatis sectiones praedarum emerent; de quo genere hominum non semel est apud Livium. Similes iis ex parte sunt & in re minori aut in partibus faciunt quod illi in majori aut universa f. in privata praeda, quod illi in publica & aerario inferenda, lixae, qui & ipsi exercitus sequebantur, ut cibis vendendis, & praeda a militibus singulis emenda lucrum facerent, unde Livius V, 8. minus militum periit, quia praeter agros* lixarum in modum *omnes per agros vicinasque urbes* negotiabantur. *Caesar B. G. VI, 38. etiam mercatores commemorat, qui exercitum sequebantur, & sub vallo tendebant. Sed illud hic relinquitur dubii, quod hac ratione probata, etiam lixae & mercatores reliqui sectores dici possent. Itaque rectiorem puto vulgarem sententiam, qua a* secando *ducit hoc verbum & sectores a secandis bonis dictos censet, quod sectores universa bona, universam praedam, hanc ob causam redimebant, ut iis per partes vendendis lucrum facerent, quemadmodum ipse Asconius tradit. Homines adeo* secari *dicebantur, quorum bona auctione distrahebantur. Id nomen deinde mansit etiam cum*

ali-

munis *continetur* 1) *notionibus insitis, & naturali facultate intelligendi, judicandi, ratiocinandi, recti & boni cognoscendi &c.* Or. III, 50. omnes tacito quodam *sensu*, sine ulla arte, aut ratione, quæ sint in artibus ac rationibus recta ac prava, dijudicant: idque cum faciunt in picturis -- tum multo ostendunt magis in verborum, numerorum, vocumque judicio: quod ea sunt in *communibus* infixa *sensibus*, neque earum rerum quemquam funditus natura voluit esse expertem. Partit. 5. nativa verba sunt ea, quæ significata sunt *sensu*: reperta, quæ ex his facta aut novata &c. *hinc pro indole dicitur* sensus: Har. R. 10. *sensus* terræ (*s. incolarum*) domesticus ac nativus. *Sed* 2) Dom. l. c. *est pro humanitatis eo genere, quo rebus malis commovemur & angimur.* * *in oratione autem & oratore* sensus *sunt, cum ita dicit orator, ut ipse commotus esse videatur & omnia, etiam in narrandis rebus, ita dicit, ut ipse pro certis, magnis, turpibus, lætis habere, & ut opus est & res sunt, affectus esse.* Or. III, 25. ut oratio *sensus*, ut dolores habeat. *ib.* II, 43. hoc vel in principiis, vel in re narranda, vel peroranda tantam habet vim, si est suaviter & *cum sensu* tractatum, ut sæpe plus quam causa valeat. Tantum autem efficitur *sensu* quodam &c. *hæc ab ipso Cicerone explicantur c.* 45. *toto. ib. c.* 46. quia ipse in commovendis judicibus iis ipsis *sensibus* permoveretur.

SENTENTIA. Acad. IV, 47. *ex sui animi sententia* jurare voluerunt. *h. e. ita uti sentiret, crederet rem esse. hinc ille jocus* Or. II, 64. ridiculum illud L. Porcius Nasica censori Catoni, cum ille: *ex tui animi sententia* tu uxorem habes? Non hercule, inquit, *ex mei animi sententia. nam illud est, quod nos dicimus: Auf dein gewissen. hoc: ex voto, uti vellem.* Pis. 32. beneficiis alicujus suam *sententiam* tradere. Cluent. 53. mens & animus, & consilium & *sententia* civitatis posita est in legibus. * sententiam ferre *dicuntur proprie judices post legem tabellariam Cassiam; deinde vero etiam senatores. vide locum in* sentire *ex* ad Div. XI, 21. *ubi* sententias ferre de aliquo *est ejus rationem habere. cf.* ferre. * dividere sententiam. *v. div.* * referre sententiam *de senatore*, pro ferre. Quir. p. R. 10. *v. referre.* * sententias dicere *de senatoribus notum est; sed est etiam de Consulibus* Sext. 32. consules cum in senatu privatim (*i. e. a senatoribus, qui magistratus non erant*) ut de me *sententias dicerent*, flagitabantur, *h. e. ut de sententiis, quas ipsi sc. senatores, relationem egredientes, dixissent, ad senatum referrent. vid. Græv. ad h. l.*

SEN-

SENTIRE. *intelligere, providere.* Rabir. Po. 1. nihil *sensisse.* * Catil. III, 2. de republ. præclara atque egregia *sentire h. e. optimatem esse.* * *sententiam dicere.* ad Div, XI, 21. sed tamen cum ego *sensissem*, de iis, qui exercitus habent, *sententias ferri* oportere: iidem illi qui solent reclamarunt.

SEPARATVS. Inv. I, 18. exordium *separatum* est, quod non ex ipsa causa ductum est, &c. *ibid.* 36. *separatum* quiddam est *extra* assumtionem approbatio. ad Q. Fr. I, 1, 15. si mihi quicquam esset abs te *separatum h. e. nisi mea tua, & tua mea putarem.*

SEPELIRE. Leg. II, 23. in urbe ne *sepelito*, neve urito -- quod autem addit, neve urito, indicat, non, qui uratur, *sepeliri*, sed qui humetur. Sed *ut* humare, *v. humatus*, ita *etiam sepelire ad combustionem & quodcumque genus amovendi mortui traductum. Cuper. Obs. I, 7.*

SEPIA. *piscis atro sanguine* Nat. D. II, 50. atramenti effusione *sepiæ* se tutantur.

SEPIMENTVM. Leg. I, 23. atque hæc omnia quasi *sepimento* quodam vallabit disserendi scientia.

SEPIRE. Or. I, 31. *sepire* memoria. *ib.* II, 34. cogitatione *sepire*

SEPTEMVIR. *magistratus extraordinarius agris dividendis ab Antonio creatus.* ad Att. XV, 25 *& in Philippicis passim.*

SEPTENARIVS. *versus jambicus septem pedum*, Tusc. I, 44.

SEPTVM. Mil. 13. extr. *locus in Campo Martio, qui & Ovile dicitur, in quem coibant in comitiis, qui suffragii jus habebant, quod ei nomen etiam post sublata comitia populi mansit, ut ex Suetonio aliisque notum est.* cf. ad Att. IV, 16.

SEQVESTER. *est interpres & internuncius, quo ad rem aliquam transigendam utimur, apud quem in corruptionibus judicum aut comitiorum pecunia deponitur. Itaque sequester est in conviciis, pro corruptore &c.* Cœl. 7. crimen *sequestrium.* Planc. 16 cujus tu tribus venditorem, corruptorem, *sequestrem* Plancium fuisse clamitas. cf. Act. 1. Verr. 12. Cluent. 8. Verr. II, 44. is est C. Claudius, qui in Sicilia *sequester* istius, interpres, confector negotiorum, prope collega Timarchidi numerabatur.

SEQVI. *persequi.* Off. I, 31 nec quicquam *sequi*, quod assequi nequeas. * sequi aliquid *dicuntur, qui locum adeunt, ut ibi aliqua re utantur, fruantur, non, qui adeunt, simpliciter, ut visum Drakenb. ad Sil. II,* 86. Leg. II, 1. præserrim hoc anni tempore hanc amœnitatem loci *sequor.* Nat. D. II, 56. *secutæ sunt* nares vicinitatem oris. * *innuit causam, propter quam aliquid fit* Rosc. A. 1. ut adsint propterea, quod officium *se-*

sensionis turpe est, sodalitas autem honesta. Itaque honestum nomen rei turpi tribuitur. cf. ad Q. Fr. II, 3. * *necessitudo inter quaestorem & legatum.* Verr. I, 37. abs te officia *sodalitatis* flagitet.

SODALITIVM. *sodalitas, coitio.* Planc. 15. lex Licinia, quae est de *sodalitiis. v. Ind. Leg. & Budaeum l. c.* * *convivium sodalium.* Herenn. IV, 51. venit in aedes quasdam, in quibus *sodalitium* erat eodem die futurum.

SOL. Brut. 9. processerat in *solem* & pulverem, non ut e militari tabernaculo, sed ut e Theophrasti umbraculis. *de* umbra & umbraculis *suo loco.* sol *cum* umbrae *opponitur, significat, in re militari, pugnas, praelia vera; quae opponuntur exercitationibus militaribus: in oratoria autem, orationes in foro aut concionibus, quae opponuntur declamationibus h. e. orationibus, quae de rebus fictis exercitationis causa habentur in schola.* * Mur. 14. cedat umbra *soli. h. e. jurisprudentia rei militari.*

SOLARIVM.] *horologium, quod solis radiis tempus metitur, cujusmodi in foro Rom. fuisse Plinius & Censorinus tradunt. v Hotom. ad Or. pr. Quint. 18. Hinc, quoniam in foro homines urbani circa meridiem conveniebant, partim negotiorum, inprimis pecuniariorum, partim otii fallendi causa, ut mercatores in emporiis, in fora sua, quas bursas vocant, & Lipsiae nobiles aliique, tempore mercatus, in Complutum aedium Aurobacensium; hinc ergo inter modos vitae suaviter eleganterque transigendae refertur* ad solarium venire. Quint. 18. Vixit semper inculte atque horride; natura tristi ac recondita fuit: non *ad solarium*, non in campo, non in conviviis versatus est. ad Herenn. IV, 10. ita petulans es atque acer, ut ne *ad solarium* quidem idoneus, ut mihi videtur, sed penes scenam & in ejusmodi locis excercitus sis. *Respicitur ad eos homines, qui assidui in foro ad solarium pro rostris erant, qui fere erant homines urbani, h. e. salibus abundantes & dicteriis alios incessentes, scurrae, v. Gronov. de Sest. IV, 9. p. 318. f. Ne ad solarium quidem idoneus ergo est, nimis scurrilis & mimicus, ita in dicteriis impudens & acer, ut mimi & histriones in scena. Neque vero de eo solum genere horologii dicitur, de quo diximus, sed etiam de clepsydris.* Nat. D. II, 34. *solarium* vel descriptum, vel ex aqua, quo horae declarantur.

SOLEAE. *sunt calcei mulierum, & hominum molliorum, unde Clodio & Verri objiciuntur.* Har. Resp. 21. *soleae* muliebres. cf. *soleatus. Gell. XIII, 20.* * *compedes.* Herenn. I, 13. Malleolus judicatus est

matrem

tur, *quamdiu hospes convivis propinat. Sed neque commodus est hic sensus, neque verba eum patiuntur. Nam primo, hic sensus si esset, intemperantia in bibendo non appareret: deinde* usque eo dum *cum conjunctivo non potest significare* quamdiu. *Si* solium *est a Ciceronis manu, putem esse* dolium. *Nam* solium *etiam in balneis est vasis genus, quod* & labrum *dicitur. Sed mihi placet Augustini emendatio, qui legebat:* de dolio. *bibitur tamdiu, donec vinum defusum & vetustum non suppetat amplius, sed etiam vinum recens, doliare, ministretur.*

SOLOECISMVS. ad Herenn. IV, 12. *quid sit?*

SOLVM. *area, in qua ædificatur.* Brut. 74. *solum* & quasi fundamentum oratoris vides locutionem emendatam & latinam. **pavimentum.* Parad. 6. aurata tecta & *sola* marmorea in villis facere. * Nat. D. I, 23. quodcumque *in solum* venit, ut dicitur, effingis & efficis. ad Div. IX, 26. loquor, quod *in solum*, *int. venit. proverbium de rebus, quas temere ac fortuito, ut casus fert, arbitratu nostro, non ratione, facimus. v. Manut. ad l. c.* * ad Att. IX, 9. sciebam enim, te, quoto anno, & quantum in *solo*, solere quærere: *int. haberent.* in solo habere *dicitur, de prædiis, ut* in numis habere, *de pecunia.*

SOLVO. *ab alio solvere significat, non ex arca sua solvere, sed per attributionem, delegationem v. delegare. aut numis alterius* Cæcin. 6. *solvitur a* Cæsennia. cf. ad Att. VII, 18. *ibid.* V, 21. homines non modo non recusare, sed etiam hoc dicere, *se a me solvere.* quod enim prætori dare consuessent, quoniam ego non acceperam, *se* a me quodammodo dare. **liberari ab obligatione aliqua. dispensation bekommen.* Agr. II, 36. *solvi* legibus. *opponitur:* teneri legibus. **refellere.* Fin. I, 7. qua via captiosa *solvantur.* **nautæ dicuntur* solvere, *cum ancoras tollunt, & navigant.* ad Att. I, 10. *solvere* ancoras. Mur. 2. portu *solves.* Div. I, 16. *solvere* imperat. ad Div. XVI, 9. nos eo die cœnati *solvimus.*

SOLVTE. *libere, sua sponte.* Div. II, 48. *solute* movetur animus; *de dormientibus, quorum animus non sensibus, sed sua vi movetur, unde somnia.* **facile, volubiliter.* Brut. 29. nisi id queas *solute* & suaviter dicere. ibid. 48. facile *soluteque* verbis volvere sententias. * *remisse, de actione oratoria.* Brut. 80. quod ille tam *solute* egisset, tam leniter, tam oscitanter.

SOLVTIO. Offic. II, 23. *solutio* rerum creditarum. ad Att. XII, 50. *solutio* nominis Valeriani. * Or. I, 25. *solutio* linguæ, *de facilitate & volubilitate in dicendo.*

SOLV-

sunt

incessus saltem seplasia dignus. *ib.* magnum nomen est, magna *species*, magna dignitas, magna majestas consulis Brut. 62. magis *specie* & motu atque ipso amictu capiebat homines, quam dicendi copia. * *opinio orta ex eo, quod esse videtur tale, quale non est.* Marc. 6. *specie* reipubl. lapsi. Tusc. II, 23. doloris *speciem* ferre non possunt. * *Sed dicitur etiam sæpissime de eo ipso, quod videtur esse tale, quale non est.* Nat. D. I, 2. *species* fictæ simulationis. Planc. 12. signa probitatis non fucata forensi *specie*. * Tusc. IV, 14. Or. III, 25. prima *specie*. *quod vulgo dicimus e* primo adspectu * *simulacrum.* Div. I, 12. *species* ex ære vetus. *ibid.* 36. hanc *speciem* Praxiteles cælavit argento.

SPECILLVM. Nat. D. III, 22. Aesculapiorum primus -- qui *specillum* invenisse, & primus vulnus obligasse dicitur. *Est instrumentum chirurgicum*, Gr. μήλη. *v. Ind. Gr.* μηλῶσαι.

SPECIMEN. *exemplum.* Leg. III, 3. ceteris *specimen* esto Pis. 39. *specimen* innocentiæ. Tusc. I, 14. num dubitas, quin *specimen* virtutis capi debeat ex optima quaque natura.

SPECTACVLVM. *locus unde spectatur.* Mur. 34. at *spectacula* sunt tributim data. cf. Sext. 58. *Liv. I, 35.* * ad Att. X, 2. homini nostra incommoda *spectaculo* esse nollem.

SPECTARE. *judicare.* Rosc. C. 10. nemo illum ex trunco corporis *spectabat*. ad Att. XII, 39 ex meo otio tuum *specto*. * *sequi aliquid, cupere.* Vatin. 10. ad imperatorias laudes a puero *spectaras*. * *operam dare.* ad Div. V, 8. ut primum forum attigi, *spectavi* semper, ut tibi quam maxime possem esse conjunctus. * Or II, 40. si barbarorum est in diem vivere; nostra consilia *in* sempiternum tempus *spectare* debent.

SPECTATIO. *exploratio numorum, an genuini sint & probi nec ne* Verr. III, 77. deductiones certis nominibus fiebant *pro spectatione* & collybo. *v. Hotom. ad h l. Budæum ad Pand. p. 187. Græv. ad Flor. II, 7. unde pro quovis experimento ponitur cf. spectatus.*

SPECATVS. *de metallis, quæ aut igni, aut lapide Lydio explorantur. item de numis, qui spectari dicuntur, cum explorantur probi sint nec ne.* Off. II, 11. hunc igni *spectatum* arbitrantur. cf. *spectatio. hinc* spectatum *dicitur, quicquid certis experimentis, quale sit, cognitum est.* in Cæcil. 4. *spectata* fides Or. I, 27. ceterarum artium homines nobiles & *spectati*.

SPECTIO. *est verbum augurum & Consulum & reliquorum magistratuum cum in*

 auspi-

sum. Or. III, 36. si est *spissius*. *ib.* II, 53. in utroque genere principia tarda, & exitus *spissi* & producti esse debent.

SPLENDESCERE. Cato 9. canorum in voce *splendescit* etiam in senectute.

SPLENDIDE. *clare, perspicue:* Or. II, 16. qui leges, qui jura constituerunt, locuti sunt simpliciter & *splendide*.

SPLENDIDUS. *de hominibus in magna dignitate positis, gratia, divitiis, genere florentibus:* Læl. 6. secundas res *splendidiores* facit amicitia. Cœl. 2. pater parum *splendidus*. Verr. II, 28 *splendidus* eques * *excellens* Off. III, 5. *splendidissimum* ingenium. **ornatus*. Brut. 20. *splendidior* consuetudo loquendi Brut. 55. dicendi genus *splendidius* & magnificentius: **honestus*. Fin. II, 21. disputatio *splendida* & certamen honestum Rosc. A. 49. *splendidior* caussa nobilium fuit * *bene, clare sonans, amplum & eundem tamen jucundum sonum habens*. Brut 55. vox cum magna, tum suavis & *splendida*, *opponitur* fusca. Or 49 *splendidis* nominibus illuminatus est versus, sed proximus inquinatus, insuavissima litera finitus. *de singulis generibus cf. splendor.*

SPLENDOR. *claritas cum suavitate efficit* splendorem in voce Brut. 68 *sic est etiam capiendus* splendor verborum Or. 49. *nempe de verbis ample suaviterque sonantibus.* * *in oratione* splendor *est ornatus in elocutione.* Or. III, 31. 36. Inv. I, 18. exordium debet habere *splendoris* & festivitatis & concinnitudinis minimum. * *splendor existit ex gratia, amicorum potentium, clientium, deductorum, salutatorum copia.* ad Att. IV, 1. *splendor* forensis. Quint. 22. *splendor* & gratia Brut. 48. vitæ *splendor*. * *omnis dignitas, quæ ex quacumque re existit, inprimis ex virtute, ut in his* ad Div. I, 7. ut eos non tam constantia in rep. nostra delectet, quam *splendor* offendat. Planc 12 hunc tu vitæ *splendorem* maculis adspergis. Cluent. 16. *splendor* municipum, *hominum sc. honestorum.* Rosc. C. 5. *splendor* advocationis. * *proprius autem est* splendor *equitum, unde proprie* splendidi *dicuntur, ut de plebe homines* honesti *dicuntur, & senatui* auctoritas *tribuitur.* Rosc. A. 48. *splendor* equester. Sext. 65. auctoritatem senatus *splendore* proximorum ordinum confirmari. cf. ad Div. I, 3. &c. **de magnitudine animi*. Brut. 77 animi *splendor*.*

SPONDALIA. Or. II, 46. cum ex persona histrionis oculi ardere viderentur, *spondalia* illa dicentis &c. Spondalia erant *carmina, quæ inter sacrificia adhiberi solebant, adhibitis etiam tibicinibus, qui modos facerent, ne sacrificans aliquid male ominatum audire posset. Constabant au-*

stativæ aquæ dici possint, tamen non propterea etiam stativa stagna; *in quo esset puerilis tautologia. Si quis autem probaret lectionem Pithœani & Erfurt. Codd non haberem magnopere, quod dicerem contra.*

STATOR. *minister magistratus, apparitor, tabellarius. a stando,* ad Div. II, 17. literas a te mihi *stator* tuus reddidit. cf. II, 19. X, 21. * *sed cognomen Jovis est a sistendo, auctore Livio I, 12. Cicero videtur ducere a statuendo Catil I, 13. Seneca a stando. sed, ut vere pronunciat Gron. de Seneca etymologia Obs. IV, 14. ita etiam Ciceroniana illa est lusus in verbo, proposito ejus serviens.*

STATVS *adj certus, definitus.* Har. R. 92. *statæ* sollemnesque cerimoniæ. Offic. I, 12. *status* dies cum hoste.

STATVS. *subst. ap. rhetores quid sit? v.* Top. 25. * status *in re gladiatoria idem est, qui* gradus, *de quo supra; unde hæ formulæ:* Or 37. dejicere de *statu* adversarios. *h. e. vincere advers.* Cæcin. 15. vis, quæ formidine animum perterritum loco sæpe & certo de *statu* demovet. *h. e. ita perturbat, ut propositum persequi, & constantiam retinere non possit. v. P. Faber ad h. l. & Passeratius* Cluent. 38. de *statu* suo declinare. *h. e. constantia.* Verr. II, 4. deducerent de vitæ meæ *statu, h. e. de vitæ ratione, quam inieram, & in qua permanere decreveram, nempe ut defenderem reos non accusarem quemquam.* Dom. 18 *status* (reip.) conversio. *Et quoniam e statu maxime spectantur gladiatores, itaque & milites, quam diu statum obtinent, tamdiu salvi sunt; propterea status dicitur de commoda rerum conditione & salute.* Sext. 1. offerre salutem in discrimen pro *statu civitatis.* Sull. 22. *status reip.* maxime judicatis rebus continetur. Tusc. III, 7. & quemadmodum oculus conturbatus .. & reliquæ partes totumve corpus *statu* cum est motum, deest officio suo & muneri. *Dicitur tamen etiam pro conditione & ratione alicujus rei simpliciter,* ad Div. IX, 6. sed hoc viderint ii, qui nulla sibi subsidia ad omnes *vitæ status* (*np. & secundos & adversos*) paraverunt. *Porro, quoniam in statu militum inest firmitas & constantia, propterea* status *opponitur &* interitus. Fin. III, 5. * Agr. I, 1. urbes pacatæ, agr. sociorum, *regum status* decemviris donabantur. * *Est etiam verbum juris, quo conditio hominum civilis significatur ratione libertatis, utrum nempe aliquis servus an liber, porro liber utrum ingenuus an libertinus, libertini denique utrum cives Romani, an Latini, an dedititii, de quo est in Digestis* de statu hominum. *Sed significat ap. Ciceronem etiam conditionem ci-*

vilem hanc, qua quis est aut plebejus aut patricius. Leg. I,7. quod in civitatibus ratione quadam, de qua dicetur idoneo loco, agnationibus familiarum distinguuntur *status* &c. *Nam omnes agnati sunt ejusdem familiæ, adeoque etiam omnes aut plebeji aut patricii. v.c. in gente Claudia agnationibus distinguuntur familiarum status ita, ut omnes Marcellorum agnati sint plebeii, quod ea familia plebeia est: omnes autem Appiorum & Pulcrorum agnati patricii, quia hæc familia patricia est. Itaque in gentibus in plures familias distributis, easque & plebejas & patricias, cum primum scio, cujus sit agnatus, intelligo patriciusne sit, an plebeius.*

STELLATVS. *in stellas relatus*, Tusc. V, 3. *stellatus* Cepheus traditur cum uxore.

STERILITAS. *de eo quod non vitio sed natura sua parere non potest.* Div. I, 18. mula peperit: fetus extitit in sterilitate naturæ.

STERTERE. *negligentem esse in re aliqua, non facere, quæ debebas.* ad Att IV,3. Marcellus candidatus ita *stertebat*, ut ego vicinus audirem.

STIGMATIAS. *servus fugitivus notis in fronte compunctus, quæ stigmata dicuntur.* Off. II, 7.

STILLA. *gutta.* Fin. III, 14. interit magnitudine maris Aegæi *stilla* muriæ.

STILVS. *dicendi genus.* Brut. 45. *stilus* Atticus. * *exercitatio scribendi* Or. II, 23. in summa ubertate inest luxuries quædam, quæ *stilo* depascenda est

STIMVLARE. *angere, inquietum reddere.* ad Att. IX, 15. congressus hujus *stimulat.* ibid. XII, 13. me hæc solitudo minus *stimulat.* cf. XIII, 28. * *impellere.* ad Div. III, 12. nam ut antea simultas me *stimulabat*, ut caverem.

STIMVLVS. Tusc. II, 27. *stimuli* doloris.

STINGVERE. *exstinguere.* in Arat. *bis.*

STIPATIO. *comitatus.* Sull. 23. Autronii concursatio, *stipatio.*

STIPENDIARIVS. Verr. III, 6. Inter Siciliam ceterasque provincias in agrorum vectigalium ratione hoc interest, quod ceteris aut *vectigal* impositum est *certum*, quod *stipendiarium* dicitur, ut Hispanis & plerisque Poenorum aut censoria locatio constituta, ut Asiæ lege Sempronia: Siciliam sic in amicitiam fidemque recepimus, ut eodem jure essent, quo fuissent &c. Balb. 9. Nam & *stipendiarios* ex Africa, Sicilia, Sardinia, ceteris provinciis, multos civitate donatos videmus. &c. *Ex loco altero intelligitur* stipendiarios *esse, qui certam quotannis pecuniæ summam solvunt, quæcunque frugum sive ubertas sive caritas sit, cum reliqui tantum*

decu-

decumas aut alia vectigalia dent, quae incerta sunt, modo majora, modo minora, pro frugum copia aut inopia &c. hosque esse aequiori jure, quam stipendiarios. v. Hotom. ad Verr. III, 6. Lips. Magnit. Vrb. Rom. II, 2. Cujac. Obs. VII, 3. 4. Aequiori autem illo jure utuntur socii, iniquiori altero, bello & vi victi, unde in Caecil. 3. *junguntur* socii stipendiariique pop. R. *Sed exoritur difficultas quaedam ex duobus illis locis. Nam in primo Siculi a stipendiariis distinguuntur, in altero iis adnumerantur. Ea videtur sic tolli posse. Non omnes ejusdem provinciae civitates eodem jure erant, aliae sociae, quod se sponte in fidem Rom. contulissent, aut non diu repugnassent, aliae non item, quae hostiliter ad extremum se gessissent. Aliae liberae, aliae non item: aliae immunes, aliae vectigales & decumanae, aliae stipendiariae. Jam cum in Sicilia quoque urbes essent vi victae, ut Syracusae; est fortasse, ut hae stipendiariae fuerint. nam Syracusas & quae his expugnatis metu se dedidissent, durius habitas esse, locupletes auctores affert Sigon. A. J. Provinc. I, 3. quamquam ex Verr. III, 6. colligi posse videtur, etiam vi victas tantum vectigales fuisse. si brevius te expedire vis,* stipendiarios *confundi cum* vectigalibus *credas. Certe Ascon. ad Div. in Caecil. l. c. stipendiarios interpretatur, quibus vectigal impositum est. Burmann. de Vectigal. p. 2. laudat de hac re Cujacium l. c. sed ibi nihil de hac confusione.*

STIPENDIVM *esse mercedem militum & vectigal certum populorum bello victorum, satis notum est. Ab illa priori significatione oritur illa, cum stipendia dicuntur anni militiae.* Manil. 9. qui *stipendiis* confectis erant, *h. e. emeriti, qui legitimos annos militavere, operam reip. praestiterant. hinc eleganter* Cato 14. emerita *stipendia* libidinis &c. *de senibus dicit, quem modum loquendi rariorem esse recte observat Facciolatus, cum* emeritos milites *proprie dicamus,* non emerita stipendia.

STIPES. *homo stupidus. qui sc. propter stuporem mutus est.* Har. R. 3. *stipes* ille, qui quorum hominum esset, nesciremus. cf. Sen. p. Red. 6.

STIPS, *numuli, qui a sacerdotibus corrogantur Diis, aut certe in honorem Deorum dantur.* Leg II, 9. praeter Idaeae matris famulos, eosque justis diebus, ne quis *stipem* cogito. *ibid.* 16. *stipem* sustulimus, nisi eam, quam ad paucos dies propriam Idaeae matris excepimus. Implet enim superstitione animos & exhaurit domos. *de stipe matris Idaeae v. Turneb. ad h. l. de more stipis colligendae Diis in universum autem Cuper. Obs. III, 4.*

STIPVLARI. *est interrogare alterum solemni formula,*

an

STRV-

ut

Manu-

Uu Quint.

Verr. III, 47. iugerum *subscriptio* ac professio.

SVBSCRIPTOR. *accusator secundarius, sive accusatoris adjutor, a subscribendo dictus, quia, cum accusator nomen rei defert, nomen suum quoque subscribit.* in Cæcil. 15. at venit paratus, cum *subscriptoribus* exercitatis & disertis. &c. *v. Hotom. ad h. l.* ad Div. VIII, 8. itaque sine ullo *subscriptore* descendit, & Lucium reum fecit. * *qui alicui assentitur, morem gerit.* Dom. 19. venalis adscriptor & *subscriptor* tuus *v. Manut.*

SVBSELLIVM. *in judiciis subsellia sunt sedes judicum & patronorum utriusque partis.* Rosc. L. 11. etiamne ad *subsellia* cum ferro atque telis venistis, ut hic aut juguletis aut condemnetis Roscium. Flacc. 10. testes una sedent, accusatorum *subselliis* surgunt. ad Div. XIII, 10. versatus in *utrisque subselliis* cum summa fama & fide. *Corradus & Manutius interpretantur de caussis minoribus & majoribus, sed male. Sensus est: judicem & patronum egite; quod etiam sequentia indicant. Nam fides est patroni,* fama *judicis integri & justi. Hinc* subsellia *pro* judicio. & actione caussarum inprimis publicarum. in Cæcil. 15. *de Caussidico;* a *subselliis* Allienus. *Nam dicuntur caussidici in* subselliis habitare Orat. I, 62. *ibid.* II, 33. cum se a *subselliis* in otium contulerit Brut. 84. *subsellia* grandiorem vocem desiderant. *ubi de judicio publico; nam opponuntur judici stanti in comitio. de judice stante v. Manut ad Ep. ad Div. XIII, 10. Ceterum in judiciis publicis videntur etiam fuisse subsellia auditorum, qui neque judices essent, neque advocati; certe subsellia patronorum & judicum ita magna, ut & alii honestiores homines in iis locum haberent.* Brut. 84. volo hoc oratori contingat, ut, cum auditum sit, eum esse dicturum, locus in *subselliis* occupetur, compleatur tribunal, gratiosi scribæ sint in dando & cedendo loco. * *Sed* subsellia *sunt etiam sedes senatorum.* Catil. I, 7. adventu tuo ista *subsellia* vacua facta sunt. cf. Phil. II, 8. V, 7. *hinc illud capiendum* ad Div. III, 9. longi *subsellii* judicatio & mora, auferet tibi unum diem & item alterum. Judicatio longi subsellii, *est tarditas senatus in decernendo triumpho. Nam quod Gravius de judiciariis subselliis interpretatur, errat. Nam de triumpho sermo est, quem quis meruisse judicatur, non a judicibus, sed a senatu.* * Subsellia *etiam sunt in theatris, circis &c.* Fr. Corn. I. P. Africanus ille superior, dicitur, non solum a sapientissimis hominibus, qui tum erant, verum etiam a se ipso sæpe accusatus est, quod, cum Consul

24. f. * Or. I, 5. *subtilis* venustas. *Est ea, quae non eminet uno aliquo loco, ut lumina verborum & sententiarum, sed quae per totam orationem aequabiliter fusa, non nisi ab intelligentibus & peritis intelligitur; qualis est Socratica venustas & urbanitas, in Platonicis & Xenophonteis dialogis.*

SVBTILITER. *ex praescripto Dialectices* Tusc. V, 32. non *subtiliter* nimis divisit genera &c. leg. I, 4 *subtilius* de jure civili scripsit, quam ceteri: * *hinc pro* accurate. Or. II, 10. vim oratoris exprimere *subtiliter* visus est. Lael. 2. qui ista *subtilius* quaerunt. Or. I, 21. *subtiliter* persequi.

SVBTILITAS. *est virtus orationis, quae est primo perspicua atque adeo ad docendum apta, deinde sine vitio sententiarum & verborum; quae omnia via & ratione, ut Dialectica tradit, docet; in qua nihil superfluum, nihil curtum, nihil falsum, omnia recta, sed non magnopere ornata.* v. Orat. 23. 24. f. Or. I, 15. *subtilitas* disserendi, *est ipsa Dialectica.* Tusc. III, 23. a *subtilitate* disputandi orationem ad exempla traducimus. ad Div. IV, 4. *subtilitas* scriptorum tuorum. Or. 23. *subtilitas* orationis. Or. II, 7. *subtilitas* linguae. Brut. 84. *subtilitas* minuta. * ad Q. Fr. II, 10. *subtilitas* veteris urbanitatis. *v. subtilis venustas.*

SVCCIDIA. **caro suilla fumo durata.* Cato. 16. hortum ipsi agricolae *succidiam* alteram appellant.

SVCCINCTVS. Agr. II, 32. Carthago *succincta* portubus.

SVCCLAMARE. *acclamare.* ad Div. XI, 13. *succlamatum* est frequenter a militibus.

SVCCONES. ad Att. VII, 13. Oppios enim de Velia *succones* dicis. *Bosius & Popma hoc verbum Ciceronem putant duxisse a* succo, *lusisseque in eo, quod quemadmodum Atticus argentarios seu foeneratores acerbos lusu quodam Opios ἀπὸ τῆ ὀπῆ dixisset, ita ipse latine* succones *a* succo. *Manutius autem & Gronovius* salacones *legendum censent.*

SVCCVRRERE. Rabir. Perd. 1. *succurrere* saluti communi.

SVCCVS. *in oratione dicitur de sententia.* Or. II, 22. omnes etiam tum retinebant illum Pericli *succum*, sed erant paullo uberiore filo. *ibid.* III, 25. ornatur oratio genere primum, & quasi colore quodam & *succo* suo. nam ut gravis, ut suavis, ut erudita, ut liberalis sit &c. non est singulorum articulorum: in toto spectantur haec corpore.

SVCCVSSVS. Tusc. II, 21. pedetentim ite, ne *succussus* arripiat major dolor.

SVCVLAE. Nat. D. II, 43. hyades a pluendo; ὕειν enim

SVF-

Sermo est de conjuratione Catilinaria & sociis Catilinæ puniendis. Grævius ibi reposuit: de summa republica. *Sed & illud rectum esse multis exemplis demonstrari potest, & constat inter doctos.* Inv. I, 16. ea quæ dicturi erimus -- ad *summam reipublicæ* pertinere. ad Div. XIII, 68. ego ad te, de *reipubl. summa* quid sentiam, non sæpe scribam, propter periculum ejus modi literarum. *&c. Hæc quoque ratio elegans est* Planc 22. denunciasti, quid *de summa reipublicæ* sentires, *pro: utrum popularis esses, an optimatibus faveres.* ad Brut. ep. poster. 7. voluntas mea de *summa reip.* semper eadem fuit, quæ tua. *Item* summa reip. *dicitur pro republica universa* Dom. 1. quod vos Pontifices eosdem & religionibus Deorum immortalium & *summæ reipubl.* præesse voluerunt; ut amplissimi cives rempubl. bene gerendo, pontifices religiones sapienter interpretando, rempubl. conservarent. * summa rerum *dicitur de summo imperio in rep.* Rosc. A 32. dum is in aliis rebus erat occupatus, qui *summam rerum* administrabat. * summa philosophiæ *est universa philosophia aut, quod est in philosophia præcipuum.* Fin. II, 27. quoniam omnis *summa philosophiæ* ad beate vivendum refertur, idque unum expetentes homines se ad hoc studium contulerunt. * *Sic* summa hominis *est quod in homine principatum obtinet*, Fin. V, 14. *in homine* autem *summa* omnis animi *est*, & in animo, rationis. *Item* de Fin II, 31. quamquam ea epistola cum *summa ejus philosophi* nullo modo congruebat. h. e. *cum præcipua ejus sententia, quæ & in ipsa philosophia universa principatum tenet, nempe cum sententia ejus de summo bono.* * ad Q. Fr. III, 5. In omni *summa*, ut mones, valde me ad otium pacemque converto. h. e. *in omni re hoc summum duco, hoc inprimis ago, ut me ad pacem convertam.*

SVMMANVS. ad Att. X, 1. nisi forte iste *summanus* ei potest persuadere. *Sermo est de Cæsare, sed alii habent:* summarius. *alii aliter legendum censent: tamquam:* nummarius, *quia in eadem epistola paullo ante* emptus pacificator *dicitur. Sic* numarii judices *sunt in Cluentiana h. e. pecunia emti & corrupti.*

SVMME. Quint. 19. *summe* constat officium. *ib. summe* concupiscere ib. *summe* petere.

SVMMVS. Arch 8. *summi* homines, *de eruditis.* * omnia summa facere *est facere quantum possis.* ad Att. XV, 13 sese de attributione *omnia summa* fecisse. Or. II, 20. sin videbitur, cum *omnia summa* fecerit, tamen ad mediocres oratores esse venturus: *ubi fru-*

stra

Catil. IV, 10. *sed sunt etiam supplicationes funerum, eaque, ut Manutio placet, unius diei.* Vatin. 12. Scire ex te cupio, quo consilio aut qua mente feceris, ut in epulo Q. Arrii cum toga pulla accumberes? -- Dices *supplicationes* illas te non probasse. Optime. Nullæ fuerint *supplicationes. Has supplicationes videtur etiam Cicero improbare* Phil. I, 6. An me censetis decreturum fuisse, ut parentalia cum *supplicationibus* miscerentur, ut inexpiabiles religiones in remp. inducerentur? ut decernerentur *supplicationes* mortuo? &c. *Abramius hoc ita conciliat, ut dicat, supplicationem illam in Arrii funere decretam fuisse honorem Civilem, hanc autem Cæsari decretam fuisse honorem divinum, quod ei supplicatum sit, tamquam Deo. Atque ipse Cicero paullo post:* adduci non possum, ut, cujus sepulcrum nusquam extet, ubi parentetur, *ei supplicetur. Sed non absurda etiam hæc ratio videtur, si dicamus, Ciceronem hanc supplicationem invidiose ita interpretari, quasi Cæsari decreta sit, ut ei supplicetur, tamquam Deo, cum tantum honoris causa, ut aliis, ut imperatoribus, ut mortuis, Arrio &c. decreta esset. Agebantur autem, credo, in his supplicationibus gratiæ Diis, pro beneficiis, quæ ipsi per mortuum illum reipubl. tribuissent.*

SUPPLICARE. Fin. V, 25. Tu, Piso, hodie ita ista (*nempe Peripatetica*) nosse visus es, ut, si copia tui semper nobis fieret, non multum Græcis *supplicandum* putarem.

SUPPLOSIO fit, *cum pede solum percutimus, id fit ab oratore, & est pars actionis oratoriæ qua in πάθεσι interdum utuntur.* Or. III, 59. *ibid.* I, 53. &c.

SUPPRESSIO. Cluent. 25. *suppressiones judiciales sunt, cum quis pecuniam apud se depositam, ut judicibus solvat, sibi servat, avertit, negatque se eam accepisse.*

SUPPRESSUS. Or. 25. ut voce, sic etiam oratione *suppressior. de genere dicendi tenui.*

SUPPRIMERE. Cluent. 24. *supprimere* pecuniam v. *suppressio.*

SUPPUDET. *duobus modis dicitur, nempe primo, vulgari illo, cum nos pudet aliquid fecisse, alicujus vitii &c. deinde cum veremur aliquem, neque audemus in ejus conspectum venire propter culpæ alicujus conscientiam.* Div. IX, 1. *suppudebat me* librorum &c.

SURGERE. *oriri.* ad Div. VIII, 8 fama *surrexit.* * *est oratoris incipientis dicere, unde pro dicere.* Rosc. Am. 1. cum tot summi oratores *sedeant*, ego potissimum *surrexerim.* * *est etiam proficiscentium.* ad Att. XVI, 13. VI. Idus cum ante lucem de Sinuessano *surrexissem*, venissemque &c. * *sed inprimis venustus locus*

est

ct ex hoc verbo Verr. I, 40. Nam ut prætor factus est, qui auspicato a Chelidone *surrexisset*, sortem nactus est urbanæ provinciæ. *Ludit nempe in ambiguitate verbi* surgere; *quod est non modo lectum relinquentis, sed etiam in auspicando, cum magistratus, oblato auspicio fausto, e tabernaculo surgit, & ex templo statim abit, ne faustum auspicium alio infausto turbetur, de quo ritu Dionysius L. II. cf Casaub. ad Sueton. Aug 95. Jam eo facetius hoc dicitur a Cicerone, quod Chelidonis meretricis, qua cum eam cubuisse ea nocte dicit, nomen est hirundinis, avis urbanæ, quæ commode sane posset præturam urbanam portendere, ut monuit jam Asconius ad h. l.*

SVRREPTVS. *malis artibus & clanculum ablatus.* ad Att. X, 4. ex SCto *surrepto.*

SVRRIPI. *eleganter dicitur de noxio reo, cum clandestinis largitionibus aliisque malis artibus efficitur, ut absolvatur.* Verr. I, 4. ne actor quidem est is, cui reus tam nocens -- occulte *surripi*, aut impune eripi possit.

SVSCEPTVS. *de laboribus, quos sponte nostra facimus. opponitur ei* receptus, *quod dicitur de rebus, quas aliorum rogatu, jussuve facimus.* Or. II, 24. in quo est illa magna offensio vel negligentiæ, *susceptis* rebus, vel perfidiæ, *receptis.* * *conceptus.* Manil. 8. macula *suscepta. sed Gravius laudat lectionem Cod. Erfurt.* concepta. * *natus.* Brut. ep. 14. remp. cui *susceptus* es, respicis.

SVSCIPERE. *de negotiis opponitur τῷ* recipere. v. *susceptus & recipere.* in Cæcil. 8. *suscipere* causam. Cluent. 48. Senatus *suscepit* causam; *h. e. actum est de ea re in senatu, qui eam vindicandam censuit & decrevit, ut de ea quæstio haberetur, ut factum est in causa Milonis, quam & ipsam senatus suscepisse dici potest.* * *ipsa etiam res dicitur* suscipi, *pro qua labores suscipiuntur.* Sext. 22. *Suscipere* salutem reipublicæ. * *adhibere,* uti Sull. 31. severitas *suscepta* est. Or. 71. impudentiam scribendi *suscipere.* * *de poenis luendis.* Manil. 3. *suscipere* pœnam. * *concedere, dare.* Tusc. I, 32. quod in causa est difficillimum, *suscipiunt*, illud autem, quod -- facile ad credendum est, non dant. * Div. II, 54. Sibyllæ libri valeant ad deponendas potius quam ad *suscipiendas* religiones. suscipere religionem *est aliquid omittendum censere, quia Dii portentis, fatis, ominibus, auspiciis prohibere videntur.* ibid. quæ *si suscipiamus*, pedis offensio nobis & abruptio corrigiæ & sternutamenta erunt observanda. *Dixerat autem de ominibus.*

SVSCITARE. *fingere, excogitare.* Div. I, 40. qui sui qua-

quæstus causa *suscitant sententias.*

SVSPENDERE. *de fornicibus.* Top. 4. si quis in communi pariete demoliendo damni infecti promiserit, non debebit præstare, quod fornix vitii fecerit. non enim ejus vitio, qui demolitus est, damnum factum est, sed ejus operis vitio quod ita ædificatum est, ut *suspendi* non posset. * ad Att. XIII, 40. sed ubi bonos viros? *int. videat.* nisi forte se *suspendit. nempe, ut apud inferos videat.*

SVSPENSVS. *curis sollicitus & dubius* Dom. 56. *suspensa* ac sollicita civitate. * *intentus alicui rei.* Or. I, 56. *suspenso* animo & occupato Crassum tibi respondisse video. * suspensum ex aliqua re *dicitur, quod sine ea salvum esse non potest, quod ita se habet, uti ea res est.* ad Div. V, 13. non aliunde pendere, nec extrinsecus *suspensas* habere rationes bene maleque vivendi. Tusc. V, 12. ex alterius aut bono casu aut contrario ei *suspensa* sunt omnia, quæ ad beate vivendum ferunt.

SVSPICERE. *cogitare.* Læl. 9. nihil altum, nihil magnificum *suspicere* possunt.

SVSPICIO. Flacc. 33. nunc facis *suspicionem. dicitur de accusatore, cum ita de re aliqua dicit, ut judices suspicentur, veram esse; pro quo & est* suspiciose dicere & arguere Rosc. A. 28. &c. & Verr. III, 93. *suspiciones* injicere. * Rosc. A. 31. *suspicionem* ad prædam *adjungere* h. e. *de iis suspicari, qui prædam habent.* * Agr. II, 3. *suspicio* ac perturbatio judiciorum, *est ἐν διὰ δυοῖν, pro suspicio perturbationis judiciorum futuræ.*

SUSPICIOSE. Rosc. A. 28. *suspiciose* dicere. *v. suspicio.*

SVSQVE deque. Att. XIV, 6. nam de Octavio *susque deque h. e. non curo, sursum an deorsum, quomodocunque eat. Nam proprie est* sursum deorsum.

SVSTENTARE. *differre.* ad Div. XIII, 64. *sustentes* rem dum Nero veniat. ad Q. Fr. II, 7. ædificationem *sustentare.*

SVSTENTATIO. *dilatio.* Inv. II, 49. utrum habeat aliquam moram & *sustentationem.*

SVSTINERE. *retinere currentem vel præcipitem &c.* Tusc. IV, 18. ut, si posse putet eum, qui se e Leucata præcipitaverit, *sustinere* se, cum velit. cf. Or. 37. ad Att. X, 21. *sustinere* remos, *est attollere, non remigare. hinc ad varia transfertur* Acad. IV, 21. 31. *sustinere* assensionem. Læl 17. *sustinere* impetum benevolentiæ. ad Div. *VI*, 7. *sustinui* me * *manere alicubi.* ad Att. X, 2. *sustinui* me in Arcano fratris, dum &c. * *alere.* ad Att. II, 16. qui ager non amplius hominum quinque milia *sustinere* potest. * *defendere*

deri Verr. *V*, 39. hoc crimen *ſuſtinere* ſe nullo modo poſſe * *parem eſſe alicui viribus* &c ad Div. *XI*, 13. hoſtes ipſi adhuc ſatis arroganter *ſuſtinebant*. Sen. p. Red. 4. *ſuſtinere* nomen conſulatus. * *dignum eſſe aliqua re*. Læl. 20. tantum cuique tribuendum, quantum ille, quem diligas, *ſuſtinere* poſſit. * ad Div. XI, 13. cum *ſuſtinere* eos (*rogantes*) non poſſet. h. e. *neceſſario rogata faceret* * ad Div I, 9. fronte atque vultu, quibus ſimulatio faciilime *ſuſtinetur*.

SVVS. Leg. II, 10. *ſui* Dii *ſunt patrii, quos jam majores coluerunt*, & *opponuntur peregrinis* & *novis, quorum cultus aut nondum, aut nuper demum receptus eſt*. * Quint. 7. Alphenus utebatur populo *ſuo*. *e ludis inprimis gladiatoriis ſumtum eſt*, & *de favore dicitur, de quo ſupra dictum eſt. Populus favebat Alpheno, optabat, ut Alpheno res ſuccederet*, & *ſi qua petitio ei ſucceſſerat, lætabatur*. * Agr. II, 1. petere conſulatum anno *ſuo*. h. e. *eo, quo per legem annalem primum petere licet*. Læl. 3. factus eſt Conſul bis, primum ante tempus, iterum ſibi, *ſuo* tempore, reip. pene ſero. * Fin. *IV*, 4. is poterit ſemper eſſe in diſputando *ſuus*. *de eo dicitur qui artem differendi h. e. Dialecticam didicit*, & *ſemper reperire poteſt, quid* & *quomodo dicendum ſit, neque opus habet unice confidere dictatis magiſtri*, & *memoriæ; quod qui faciunt, ubi eos memoria aut dictata deſtituunt, in diſputando hæreant neceſſe eſt*. * *ſæpe* ſuus *etiam eſt pro demonſtrativo* ejus. Inv. II, 17. hunc pater *ſuus* conſilium plebis habentem de templo deduxit. *v. Sanctii Minerv. II, 12.* & *ibi Perizon.*

SYNGRAPHA. *literæ, quibus creditor ſibi cavet a debitore, ut poſſit probare, ſibi pecuniam ab eo deberi, ſi forte infitiari velit, eaque a teſtibus obſignatæ in templis aut apud amicum communem aut apud argentarium aut aliam publicam perſonam deponuntur, exemplis earum creditori* & *debitori datis*. *V*err I, 36 pecunias occuparat apud populos, & *ſyngraphas* fecerat. *de creditore. ad quem locum vid. Hotom.* Dom. 50. ſi tuus ſcriptor non *ſyngraphas* cum Byzantiis exulibus & legatis regiis faceret, *nempe ejus pecuniæ, quam pollicebantur dare. ſic* Har. R. 16. qui cum Hermacho Chio *ſyngraphas* fecit. &c. ad Div. *VII*, 17. tamquam *ſyngrapham* ad Imperatorem attuliſſes — ſic pecunia ablata domum redire properabas. Har. R. 13. unde tibi ſolvat, quod per *ſyngrapham* credidiſti. Muren. 17. tamquam ex *ſyngrapha* agere cum populo. h. e. *tamquam debitum poſtulare, quemadmodum pecunia debita ex ſyngrapha*

grapha postulatur. ad Att. *V*, 21. ex *syngrapha* jus dici cum lex Gabinia vetaret. *Nempe ex syngrapha jus dicit Prætor, cum decernit solvendam esse pecuniam, quæ per syngrapham credita sit. de syngraphis v. inpr. Salmas. mod. Usur. c. 10. 11.*

T.

TABELLA. tabula *cera inducta, in qua scribitur. Sic est pro epistola* Catil. III, 5. *tabellas* proferri jussimus, quæ a quoque dicebantur datæ; *unde etiam* tabellarii *dicuntur. Item pro* syngrapha. *vel alio instrumento quod fidei faciendæ causa fit.* Tusc. *V*, 11. *tabellis* obsignatis agis mecum & testificaris, quid dixerim. cf. Quint. 6. *Sunt etiam tabellæ, quibus in comitiis suffragia, in judiciis sententiæ feruntur, unde* Leges tabellariæ *dictæ sunt, de quibus vid. Ind. Leg.* Verr. II, 33. huic *judicialis tabella* committetur. in Cæcil. 7. ceratam unicuique *tabellam* dari, cera legitima, non illa infami ac nefaria. Agr. II, 2. quod meis comitiis non *tabellam* vindicem tacitæ libertatis. &c.

TABELLARIVS. *Lex Tabellaria. v. Ind. Legg.*

TABERNA. *ubi merces suas venales & exponunt & faciunt opifices.* Catil. IV, 8. leonem quendam Lentuli concursare circum *tabernas*, pretio sperare sollicitari posse animos egentium. -- sed nulli sunt inventi, -- qui non ipsum illum *sellæ* atque *operis & quæstus* quotidiani *locum* -- salvum esse velint. multo vero pars maxima eorum, qui in *tabernis* sunt -- quorum si quæstus, *occlusis tabernis* minui solet. *Clauduntur autem tabernæ edictis.* Dom. 21. *de Clodio:* Cum edictis tuis *tabernas claudi* jubebas; *quod quare fecerit docet locus* Acad. IV, 47. quid me igitur in invidiam & tanquam in concionem vocas, & quidem, ut seditiosi tribuni solent, *occludi tabernas* jubes. &c. *nempe ut ab opera avocarentur opifices, plebeii homines, & in concionem confluentes concitari possent. Sed clauduntur etiam edicto consulum in tumultu v. tumultus. Ceterum etiam de aliis locis, ubi libri, cibi &c. venales sunt, tralatitium est.* cf. *tabernarius.* * *sunt etiam* tabernæ *pro cauponis.* ad Q. Fr. III, 7. Romæ & maxime Appia ad Martis, mira proluvies Crassipedis ambulatio ablata, horti, *tabernæ* plurimæ. * *spectaculum, s. locus in circo &c. unde spectatur.* Muren. 35. quid statuent in viros primarios, qui in circo totas *tabernas*, tribulium causa, compararunt.

TABERNACVLVM. *itineris causa tabernacula comparantur, ut, ubi deversorium non est, aut urbs attingi non potest &c. in via noctu in iis manere*

nere possint, qui mos est antiquissimus, unde tabernacula publice Romæ dabantur legatis, magistratibus in provincias ituris. v. Periz. ad Ælian. IV, 1.9. ad Att. V, 16. multis locis ne tectum quidem accipio, & in *tabernaculo* maneo plerumque. Agrar. II, 13. deinde ornat Decemviros *tabernaculis*, centuriis, supellectili. * *in castris etiam solent, ut notum est, milites in tabernaculis esse, unde elegans illud in* Brut. 9. *de Demetrio Phalereo:* processit enim non ut a militari *tabernaculo*, sed ut e Theophrasti umbraculis. *h. e. non in caussis forensibus versatus est, de quibus etiam* pulvis & sol *dicitur, sed in philosophorum subtili ratione & leni. cf. umbra. pulvis.* * tabernaculum *porro est etiam auspicantium ante urbem nostu in templo. v surgere.* Div. I, 17. cum *tabernaculum* vitio cepisset imprudens. *ibid.* II, 35. *tabernaculum* recte captum. *hoc quale sit, ostenditur ibid. Div. I, 17.* quod inauspicato pomœrium transgressus esset Consul. * Or. III, 20. collocare *tabernaculum* vitæ suæ in philosophia.

TABERNARIVS. *nomen opificum & eorum, qui in tabernis merces, cibos, vinum &c. venales habent, qui sunt de infima plebe homines.* ad Div. VIII, 6. nisi cum *tabernariis* & aquariis pugnarem. *ubi Manutius de iis tantum capi vult, in quorum tabernas homines cibi gratia veniunt, quem vide.* Domo 5. Clodius concitator *tabernariorum.* *v. taberna.* Flacc. 8. opifices & *tabernarios*, atque illam omnem fecem civitatum, quid est negotii concitare.

TABESCERE. Catil. II, 4. *tabescere* desiderio ad Att. III, 25. in hac calamitate *tabescendum* est. Nat. D. II, 10. terra *tabescit* calore. ad Att. II, 14. otium, quo nunc *tabescimus.*

TABIFICVS. Tusc. IV, 16. *tabifica* mentis perturbationes.

TABVLA *omne genus instrumenti sive ex ære facti sive cerati, in quo aliquid scribitur (quamquam Sallust. Catil.* tabulam & ceram *distinguit, & de æneis tantum dicit.) & ipse Cicero in Verrinis sæpe commemorat* tabulas & literas; *sed aliis locis etiam literas tabularum nomine comprehendit, v. Sigon. de Judic. II, 16. quemadmodum interdum literarum nomine* tabulas, *ut in* Cæcil 9. Tabulas *ergo Cicero dicit* *v. codices acceptorum & expensorum.* Rosc. C. 1. qui in judicio suo suis *tabulis* testibus uti conatur. Verr. II, 7. multorum *tabulis* vobis satisfactum est. ibid. 74. 76. *& sic est pluribus locis. Sic cape in Verrinis, ubi a literis distinguuntur v. c.* Verr. II, 74. coll. 76. *dicuntur* tabulæ societatis *honeste removeri*

non

non potuisse, literas *autem h. e. parvos rationum libellos, potuisse, & remotas esse. Etiam Codices rationum publicarum dicuntur* tabulæ publicæ. Verr. I, 21. Rosc. A. 44. *Hinc* 2. tabulæ novæ *dicuntur cum nomina in tabulis expensorum mutantur, h. e. aut plane delentur, ut creditores debitoribus omne debitum condonent, aut pars de summa demitur; quod publica auctoritate interdum factum est: ut cum, ut est apud Salluft. Catil. 33. argentum aere solvi juberetur, h. e. sestertii pro denariis, quarta pars debiti, quinque & viginti pro centenis; quod cum esset jussum, omnes omnium tabulæ mutandæ & aliter scribendæ erant. hinc Græcis* novæ tabulæ *dicuntur* χρεῶν ἀποκοπαί. tabulæ novæ ap. Ciceronem sæpe commemorantur. v. c. Catil. II, 8, Phil. VI, 4. ad Att. V, 21. *ibid.* XIV, 21. maxime autem expecto, ecquid Dolabella tinniat (*h. e. solvat*) an in meo nomine *tabulas novas* fecerit. h. e. *solvere nolit, quod debet.* 3. tabulæ *etiam sunt suffragia ferentium.* Pis. 15. 4. *Codices in quibus memoria rerum publice, tanquam in censu, judiciis, actarum perscribitur, & omne genus Codicis cerati.* Verr. II, 42. ut *tabulas* publicas corrumpere auderes. *Sermo est de codice, in quo scripta erant nomina de crimine delatorum, cujusmodi codicis mentio etiam Clu 33.* 5. *SCta, leges &c. in aere scripta, item pactiones, Syngraphæ &c.* Phil. I, 2. ne qua *tabula*, illius decreti Cæsaris figeretur. Or. I, 13. Phil. II, 36. toto Capitolio *tabulæ* figebantur. ad Q. Fr. II, 6. Racilius *tabulam* proscripsit, se familiam Catonianam venditurum Rosc. Am. 9. de *tabulis* eximere nomen. *int. proscriptorum.* 7. *geographica descriptio, quæ & græce* πίναξ *dicitur.* ad Att. VI, 2. Dicæarchi *tabulæ*. 8. tabula *est etiam argentariorum mensa.* Cæcin. 6. adest ad *tabulam*: licetur Aebutius. cf. ad Att. XII, 40 XIII, 25. *Nam auctiones privatæ fere ad tabulam argentarii fiebant, ut pretia rerum in argentariorum tabulas referri possent. cf. Quintil. XI, 2. Sic commemoratur* Vatin. 9. *tabula* Valeria, *ad quam sedere solebant tribuni pleb. ut viderent, quid in concione ageretur, ut essent præsentes, si quis eorum auxilio indigeret.* Quint. 6. suos necessarios corrogat, ut ad *tabulam Sextiam* sibi adsint. veniunt frequentes: testificatur iste, P. Quintium non stitisse *int. vadimonium. Nam vadimonia obiri, Syngraphæ fieri, aliaque ejusmodi ad tabulam argentarii alicujus, solebant, in quibus sc. rebus testibus opus, quos ibi facile reperire poterant.*

TABVLARIVM. *locus in quo tabulæ publicæ servantur.*

scripserunt commemorare nihil attinet, cum laudentur a multis, ut Fabric. Bibliogr. Antiqu. p.640. Pitisco ad Sueton. Aug. 71. & in Lexic. in talus. propter brevitatem commendandus Casaub. ad Sueton. l. c.

TAM. *cum superlativo.* Phil XII, 5. vestris *tam* gravissimis tamque multis judiciis. *ad quem locum Grævius laudat* e Læl. 23. *init. tam* maxime. *sed* tam *non est in Gruteriana, nec in Græviana deletum quippe a doctis viris, qui hunc modum loquendi non concoquebant. Defendit tamen Aldus Manut. ad eum locum. Vossius Analog. c. 17. quem Grævius citavit, antiquum esse modum loquendi recte dicit, quo superlativus pro positivo ponatur, quo nihil est latinis usitatius.* Verr II, 66. maxime remotissimi. *Pro* remoti. *Sic etiam videtur junctum esse* tam *comparativo pro positivo, si locus integer est* Deiot. 3. per istam dexteram, non *tam* in bellis & prœliis, quam in promissis & fide *firmiorem.*

TAMEN. *saltem.* Rosc. Am. 3. videntur illi nonnihil *tamen* in deferendo nomine secuti. * *non diserte semper præcedit* etsi, *sed aut latet in alio aliquo verbo, aut est ellipsis antecedentis.* Rosc A. 18. cum apud majores nostros summi viri -- qui omni tempore ad gubernacula reip. sedere debebant, *tamen* in agris quoque colendis aliquantum operæ temporisque consumserunt. etsi *latet in* qui omni. *In illo autem* ad Div. IX, 19. *tamen* non discedis a malitia; *manifeste totum antecedens omittitur ex usu loquendi, qui etiam in nostro sermone obtinet.*

TANGERE. *accipere* Rosc. C. 12. ego Roscium, si quid communi nomine *tetigit*, confiteor præstare debere societati. ad Div. II, 17. de præda mea, præter quæstores urbanos, h. e. populum Rom. teruncium nec attigit quisquam, nec *tacturus est*. Agrar. II, 25. id circo agros nominare non possum, quia *tangam* nullum ab invito. * *occidere.* ad Att. XV, 11. quemquam præterea oportuisse *tangi.*

TANTUM. *formula,* tantum quod, *duobus modis dicitur, pro* vix, modo, ad Div. VII, 23. *tantum quod* ex Arpinati veneram. *v. Græv. ad Luciani Solæcistam.* 2. *hoc unum tantum deerat*, *quod* &c. *nihil deerat nisi.* Verr. I, 45. *tantum quod* hominem non nominat. cf. Verr. III, 53.

TANTUS. *formula* est tanti Catil. I, 9. II, 7. Verr. IV, 12. 20. ad Att. V, 20. &c. *significat, esse aut fuisse cur quis aliquid faciat feceritve, utile fuisse ei qui fecerit, v. Manut. ad Verr. IV, 20.*

TARDARE. Verr. III, 57. *tardare* alicujus animum *ad* persequendum cf. *tarditas.* Or. 2. vereor ne *tardem* studia multorum. Brut. 68. Glabrio-

brionem socors ipsius natura negligensque *tardaverat.* * *neutraliter*, *pro morari.* ad Brut. 18. *tardare* te melius est.

TARDITAS. *stupor* Or. I, 27. aut æterna in te aut certe diuturna valebit opinio *tarditatis.* * Phil. XI, 10. ista sententia affert *tarditatem ad* Dolabellam persequendum.

TECTVS. *qui occultat consilia*, *negotia*, *dissimulat* Rosc. 40. *tecti* ad alienos esse possumus: amici multa videant necesse est. Or. 42. ac fortasse alii *tectiores*, (*h. e dissimularunt*, *se eloquentiam didicisse*) ego semper præ me tuli.

TELVM. *pro instrumento.* Læl. 17. non mediocre *telum* ad res gerendas.

TEMERARIVS. *expers rationis & consilii.* Div. I, 29. *temerariæ* partes animi.

TEMPERANTIA. *est modi in quacunque re servandi studium:* Nat. D. III, 15. *temperantia* constat ex prætermittendis corporis voluptatibus. Tusc. IV, 9. *temperantia* sedat appetitiones. cf. Fin. I, 1. Or. II, 60. dicacitatis moderatio & *temperantia.*

TEMPERARE. *parcere* Verr. II, 2. *temperare* hostibus, cf *ibid.* 6. * *regere* Acad. IV, 1. *temperare* civitates. * *Cum infinitivo.* Div. I, 21. *temperaret* tollere i. e. *ne tolleret* * *miscere.* N. D. III, 14. ex igne & anima *temperatum esse.*

TEMPERATIO. Tusc. I, 28. *temperatio* corporum, *est*, *cum nec nimio calore nec frigore uruntur. ibid.* IV, 1. *temperatio* civitatis, *continetur*, *moribus*, *institutis*, *legibus. cf.* Acad. IV, 1. Verr. IV, 44. *temperatio* æris *est variorum metallorum inter se permistio ut in ære Corinthio.* Leg. II, 7. mensium *temperatio.* h. e. *ordo & ratio.*

TEMPESTAS. Verr. III, 37. Verres *tempestas* Siculorum. Sen. p. R. 14. *tempestate* civili expulsus. Muren. 17. comitiorum *tempestas* popularis.

TEMPESTIVVS. *opportunus*, Tusc. I, 45. multa mihi ad mortem *tempestiva* fuere; quæ utinam potuissem obire. * *convivium tempestivum.* Mur. 6. Cato. 14. Arch. 6. *quod ante tempus solitum initur*, *convivium de die*, *item*, *quod in multam noctem producitur.*

TEMPERIVS. *maturius.* ad Div. IX, 17. *temperius.* fiat coena. *v. Manut. ad h. l. qui docet* temperius *esse antiquius quam* temporius; *quod veteres dixerint* tempus temperis; *unde etiam* temperi *sit apud Plautum*, *pro quo post dictum sit* tempori.

TEMPLVM. *locus ab auguribus certo ritu captus*, *ut in eo augurium agatur. sic fere definit Varro L. L. VI*, *p m. 66. 67. de ritu capiendi*, *v. Livius I*, *18. de formulis quibus capiebatur*, *v. Brisson. de Formul. L. I. non enim iisdem verbis concipiebatur usquequaque*

quaque ut ait Varro l. c. qui & ipse unam attulit, sed hodie in libris insigniter corruptum, ideoque varie a doctis tentatam. v. Scaliger ad h. l. Sic cape hoc verbum Leg. II, 9. augures *templa* effata & liberata habento *cf. effari.* * *quoniam autem templum hoc augurum erat spatium cœli in omnes partes, quousque prospici poterat, hinc, inprimis poetis, de cælo dicitur.* Somn. Scip. 3. Deus is cujus est *templum* hoc omne quod conspicis. Div. I, 20. cœli cœrula *templa.* * *deinde quoniam hic locus inauguratus & sanctus est, propterea omnis locus inauguratus templum dicitur. Sic locus pro rostris, ubi conciones habebantur, templum dicitur.* Verr. III, 96. qui quotidie *templum* teneret Vatin. 10. in rostris, in illo, inquam, inaugurato *templo* ac loco. cf. Sext. 35. *item curia.* Dom. 51. si sedem ipsam, ac *templum* publici Consilii religione concordiae devinxisset. cf. c. 53. * *Sunt etiam* Acherusia templa, Tusc. I, 21. *sc. quia ibi Pluto habitat.*

TEMPORI. *mature.* Sext. 37. cur tam *tempori* exclamarit. *cf. temperius.*

TEMPVS. *eleganter & crebro dicitur de statu cujusque & conditione, qua certo tempore sumus aut fuimus, aut erimus, & quidem in utramque partem.* ad Q. Fr. I, 1. Si quem forte (*provincialem hominem*) cognosti amantiorem tui, quam *temporis.* h. e. *Praturæ, si quem vidas tui amantem videri velle, idque tua causa potius, quam quia jam es Prætor.* ad Div. X, 1. quæ si ad tuum *tempus* deducitur, *h e. ad consulatum tuum.* in Cæcil. 2. *tempus* necessariorum meorum, *de Siculis magna multiplicique injuria affectis,* & *Verrem accusare instituentibus* Arch. 6. ab nullius umquam me *tempore* aut commodo aut otium meum abstraxit &c. *de reis, quo sensu est sæpissime apud Ciceronem, pro quo etiam dicit* periculum, *de quo supra.* Manil. 1. omne meum tempus amicorum *temporibus* transmittendum putavi. -- meus labor in privatorum *periculis* caste integreque versatus. Verr. III, 61. *Utrumque jungitur: ex tempore periculi* tui constitutum crimen ad Div. I, 9. scripsi tres libros versibus de *temporibus* meis h. e. *de utraque fortuna, consulatu & exilio. Et exilium quidem suum totumque illum casum & periculum a Clodio sæpe tempus suum postulat* v. c. Sext. 58. *tempori meo* defuerunt &c. ad Div. VI, 6. magna *temporum* nostrorum varietas, ibid. Rerum hoc natura & *temporum civilium* ratio non patietur. *nempe* tempora civilia *sunt status & conversiones civitatum. Sed in universum teneant tirones* in

in hujusmodi locis, ubi ex vicinia verborum & contextu intelligitur, sermonem esse de statu cujusdam rei aut hominis & conditione, temporis *verbum, quod est generis nomen, interpretandum esse, in nostro quidem sermone, verbo forma; quod nisi facere possis, non satis te vim verbi capere scias.* * *sed dicitur etiam de tempore, quo quid actum est, aut agitur, aut agendum est & de re quae tempore quodam acta est* ad Div. I, 7. *tempus* Caninianum. Dom. 51. *tempus* illud erat tranquillum &c. *tuum* porro *tempus* libertate populi Rom. oppressa, Senatus auctoritate deleta. *pro: quo tu tempore signum Concordiae dedicare volebas.* Ligar. 2. hæc duo *tempora* carent crimine &c. * *opportunitas temporis.* R. Amer. 10. *tempore* pugnare. *unde pro tempore opportuno dicitur.* ad Q. Fr. I, 2. sed *tempore* ipso de epistolis. * ad tempus *est, quia tempus postulat.* Planc. 30. ne preferre videar *ad tempus.* cf. ad Div. X, 9. Cael. 6. * *eodem sensu dicitur etiam* ex tempore. Verr. III, 20. *ex tempore* nascebantur edicta. *ib.* 71 nihil *ex tempore* dicit. cf. 75. 61. Flacc. 15. solere suos cives ceterosque Græcos *ex tempore*, quod opus sit, obsignare dixit. *quod ibidem etiam dicitur:* temporis caussa. *Aliter autem est hæc forma* ad Att. X, 1. *ex tempore* futura consicis; *nempe pro: ex præsenti tempore.* * Catil. I, 6. nihil moliris, quod mihi latere valeat *in tempore. Graevius interpretatur:* tempestive. *neque dubito hoc significare* in tempore *posse. sed quid est: nihil mihi latet tempestive? non est profecto conveniens huic loco sententia. Neque Ciceronianum puto:* latere valet, *pro* potest.

TENACITAS. Nat. D. II, 47. quædam animalia unguium *tenacitate* cibum arripiunt.

TENDICVLÆ. Caecin. 23. aucupia verborum & literarum *tendiculæ: sunt interpretum legis aut edicti, cum in literis & verbis calumniantur & literam nimis contra verum & aequum urgent.*

TENDERE. *offerre, porrigere*, Or. I, 40. opem amicis & prope cunctis civibus lucem ingenii & consilii sui porrigentem atque *tendentem* * *contendere, pugnare.* Fin. II, 5. quid ergo *tendit. v. Davis. ad h. l. hoc sensu Livio inprimis usitatum. v. Gron. ad XXIII, 14. XXXII, 32.*

TENEBRAE. *perturbatis reipubl. bellum civile.* Rosc. A. 32. qui, tamquam si offusa reip. sempiterna nox esset, ita ruebant in *tenebris*, omniaque miscebant. Sen. p. R. 3. ex superioris anni caligine & *tenebris*. Dom. 10. quae tu in illis reipubl. *tenebris* -- constituisti:

reddi: *ibid.* 44. illis tantis *tenebris cf.* ad Div. XII, 13. * ad Att. VII, 11. quæso, quid agitur? mihi enim *tenebræ* sunt * tenebræ *sunt etiam hominum abjectorum & humilium & pravorum.* Sen. p. R. 4. meus oppleta sordibus ac *tenebris, unde* Pison. 26. *tenebras appellat hujusmodi hominem.* * tenebræ *sunt etiam hominis ita in angustias redacti, ut æstuet, nesciatque quid agat.* in Cæcil. 14. qui tibi æstus, qui error, qui *tenebræ erunt.* * *de vehementi animi commotione, tristitia &c.* Tusc. III, 34. si quid *tenebrarum* obfudit exilium.

TENEBRICOSVS. *cui tenebræ offusæ sunt, ut videre verum non possis.* Acad. IV, 23. esse sensus quidem non obscuros dicit, nec *tenebricosos,* sic enim appellat eos -- Chius Metrodorus. * Vatin. 5. *tenebricosissimum* illud tempus ineuntis ætatis tuæ patiar latere. h. e. *quo adhuc obscurus & sordidus, abjectus, homo eras; ut ex sequentibus intelligitur.*

TENEBRICVS. Tusc. II, 9. *tenebrica* plaga.

TENER. *de omnibus rebus dicitur, de quibus* mollis *dici solet.* Or. III, 45. nihil est tam *tenerum* neque tam flexibile, -- quam oratio. *nempe* oratio tenera *est, quatenus variis modis collocatione & numero formari potest, ut cera, vox &c. cf. flexibilis. sed aliter dicitur* tenera oratio Brut. 9. Phalereus primus inflexit orationem, & eam mollem *teneramque* reddidit; *nempe de eo genere, quod nitidum,* γλαφυρὸν *dicitur, in quo nulli nervi, nulla asperitas judicialis, nulli aculei; sed quod unice ad delectationem comparatum est.* * Div. I, 31. poëma *tenerum* & moratum & molle. *h. e. quod propter mores planissime expressos multum suavitatis habet.* * *qui facile sensu alicujus rei commovetur.* ad Div. V, 21. *teneriore* animo esse. Tusc. III, 6. est in animis *tenerum* quiddam atque molle, quod ægritudine, quasi tempestate quatiatur.

TENERE. *tangere* Har. R. 11. terram *tenere* non potuit. *sic recte interpretatur Grævius, quem vide.* * *sustinere, ne labatur res & intereat.* Or. III, 45. terra *tenetur* nutu suo. Nat. D. II, 54. vita tribus rebus *tenetur.* * *in potestate sua habere, regere.* Sext. 19. *tenere* remp. *unde* qui tenent, *dicitur, omisso reip. verbo* ad Att. II, 18. VII, 12. Mur. 38. totam remp. in hac causa *tenetis* & gubernatis. ad Div. XI, 16. cum equitum centurias *teneas,* in quibus regnas ad Att. X, 11. ego meum facile *teneo.* * *continere, reprimere.* de Fin. II, 7. *tenere* se non potuit. cf. Acad. IV, 4. Verr. III, 1. *tenere* cupiditates. * *consequi, quod velis, conficere rem.* ad Div. I, 1. res

actoribus togatis, in qua adeo Romanorum hominum facta & mores exprimuntur; ei opponitur Græca, *quæ* palliata *dicitur; Græcis enim ita proprium pallium, ut toga Romanis. v. pallium. cf. Rutgers. Var. Lect. IV, 19.*

TOGATUS. *pro cive Romano; quod civibus Rom. toga propria. Itaque togati opponuntur Græcis.* Rosc. A. 46. ipse vero (*libertus Chrysogonus*) quemadmodum passim per forum volitet cum caterva *togatorum*, videtis. *Indignum enim libertum deduci a civibus Romanis tamquam clientibus. v. Hotom. ad h. l. qui male huc refert salutatores Martialis; nam salutatores* togati *dicti demum, cum toga vulgo in usu esse desisset sub Cæsaribus, de quo vid. Ferrar. R. Vest. I, 33. Ciceronis autem temporibus toga erat communis omnibus civibus & omni tempore gestabatur cum in urbe, tum extra urbem.* Verr. I, 29. *togati* creditores Græcorum. Or. I, 24. petam, ne has meas ineptias (*præcepta de arte dicendi*) efferatis, quamquam moderabor ipse, ne, ut quidam magister atque artifex, sed quasi unus e *togatorum* numero, atque ex usu forensi homo mediocris &c. *nempe magistros rhetorices se profitebantur Græci; his opponuntur togati. Cave putes* togatum *poni pro patrono causarum, quod nominis Causidici sub imperatoribus interdum tribui videmus, quod, cum non esset amplius vulgo in usu toga, tamen causidici in togis causas agebant. v. Ferrar. l. c. Verr. II, 62:* quos produxero, qui ex Sicilia testes sunt, sive *togatum* velis, sive Siculum; *in quo loco librarii interpretamentum reposuerant: civem Rom. quod deinde Cujacius sustulit. v. Gruter ad h. l.* * *pro Latino. nam Latini quoque toga utebantur, quod aut civitate post bellum latinum donati, aut certe socii pop. Rom. essent et Rom. legibus uterentur.* Or. III, 11. Nostri minus student literis quam *Latini*, tamen ex istis, quos nostis, urbanis, in quibus minimum est literarum, nemo est, quin literatissimum *togatorum* omnium, Q. Valerium Soranum lenitate vocis -- facile vincat. *Etiam Gallia Cisalpina a togæ usu* Togata *dicitur* Phil. VIII, 9. * togati *etiam opponuntur armatis, & ad pugnandum aptis, in quo toga impedimento est.* Cæcin. 15. advocatio *togatorum* * Off. I, 23. qui *togati* reipublicæ præsunt, *opponuntur Imperatoribus.*

TOGULA. ad Att. I, 18. Pompeius *togulam* illam *pictam* silentio tuetur suam. Toga picta *int. acu, est triumphantium & thensas ducentium vestis, quæ &* Jovis toga *dicitur, quia scil. sumebatur e Capitolio, ut &* palmata tunica, *quæ & ipsa* Jovis tunica *dicitur.*

dicitur. Erant enim in templis plurimæ Deorum pretiosæ vestes, quibus diebus festis ornarentur, ut hodie Mariæ in templis Romanensium, sic Deorum statuæ. Primus Gordianus propriam habuit togam pictam tunicamque palmatam. v. Ruben. R. Vest. I, 21.

TOLLERE. *suscipere.* Verr. III, 1. quid oneris *tollant.* * tolli alicunde *dicuntur, qui locum aliquem relinquunt.* Quint. 3. *tollitur* ab atriis Liciniis. *ad Q. Fr. II, 10. ut te proficiscens non *tollerem, int: in rhedam, aut lecticam, comitem itineris sumere. Horat. Serm. II, 6, 42.* quem *tollere* rheda &c. * *laudare.* ad Div. XI, 20. quod diceret, se dixisse laudandum adolescentem ornandum, *tollendum*; se non esse commissurum ut tolli possit. *nempe ambigue dictum erat τὸ* tollendum, *quod duo significare poterat, laudandum & interficiendum. v. Manut. ad h. l.* ad Att. II, 25. *tollere* alicujus laudes in astra. * Nat. D. III, 33. at Phalaris, at Apollodorus poenas *sustulit* h e. *dedit, solvit.* * liberos tollere *est agnoscere natos pro suis liberis, & educare; unde deinde dicitur pro: creare liberos.* Div. I, 21. puerum, Priamo qui foret post illa natus, temperaret *tollere.*

TOPIARIA. *est ars non modo herbis, hedera aliisque areolas hortorum vestiendi & ornandi, sed etiam ex fruticibus & virgultis, ut buxo, myrto, acantho aliisque flectendo, tondendo, varia horti ornamenta conficiendi.* ad Q. Fr. III, 1. *topiarium* facere videntur. *hinc dicitur*

TOPIARIUS. *ibid. topiarium* laudavi; *quamquam alii h. l. neutro genere dictum de opere topiario putant. v. viros doct. ad Plin. III, 19. Salmas. ad Spartian. Hadr. c. 10. p. 89. Topiariorum non semel mentio in lapidibus ap. Gruter. p. DCLI. 8. 9. &c.*

TOPICE. Top. 2. *est ars inveniendi rhetorum, quam auctore Aristotele explicavit Cicero in Topicis.*

TOREUMA. Verr. II, 52. *toreumata* sane nota ac pretiosa auferuntur. *ibid.* IV, 18. habere eum perbona *toreumata;* in his pocula duo quædam -- Mentoris manu summo artificio facta. Pis. 27. *toreuma* nullum. *Est autem* toreuma *poculum auro argentove cælatum, cælatus. (v. quod) fuse & erudite demonstrat Salmasius ad Solin. p. 735. sqq. Fiunt non torno, ut quidam existimant, sed cælo. tornus τορνεύεται, cælum τορεύεται; unde cælatores τορευταὶ, tornatores τορνευταί. cf. Bentlej. ad Horat. Art. Poet. v. 441.*

TORMENTUM. *cruciatus.* ad Div. VI, 7. *tormentum* cæcæ suspicionis, * Tusc. V, 1. quod etsi probatu difficile est, propter tam varia & tam multa *tormenta* fortunæ. *sc. quibus*

bus expoſita eſt virtus, ut in ep. ad Div. dicit, omnibus fortunæ telis eſſe expoſitam vitam noſtram. hic machinæ nomen ponitur, qua tela conjiciuntur.

TORMINOSI. *qui ?* Tuſc. IV, 12.

TORNARE. *rotundum facere.* Vniv. 6. Deus mundum ita *tornavit*, ut nihil fieri poſſit rotundius.

TORPEDO. *piſcis genus* Nat. D. II, 50. *torpedines* torpore ſe tutantur: *unde ſc. & nomen duxerunt.*

TORQVERE. *convertere.* Inv. I, 21. quod uterque *torquere* ad ſuæ cauſæ commodum debet. Leg. I, 10. opinionum vanitas imbecillitatem animorum *torquet* & flectit, quocumque cœpit. Cœl. 6. huc & illuc *torquere* & flectere ſuam naturam; *de homine omnium obſequi ſtudiis volente, & prout res & locus poſtulat, ita mores & vitam inſtituente.* * *excutere, accurate explorare.* P. Sull. 28. *torqueatur* vita Sullæ * *moleſtiam, negotium creare.* ad Div. VIII, 11. non diu, ſed acriter nos tuæ ſupplicationes *torſerunt.*

TORTVOSVS. *nimis acutus & ſubtilis, ſpinoſus.* Acad. IV, 31. *de pſeudomeno:* ſed ut omnes iſtos aculeos & totum *tortuoſum* genus diſputandi relinquamus. Fin. III, 1. nec enim in Torquati ſermone implicatum quidquam aut *tortuoſum* fuit; noſtraque, ut mihi videtur, dilucida oratio. Stoicorum autem non ignoras, quam ſit ſubtile vel *ſpinoſum* potius diſſerendi genus * *ſed quæ nimis ſubtilia ſunt, eadem etiam ſolent eſſe obſcura. hinc* * tortuoſum *pro obſcuro.* Div. II, 63. cum ſtertentes aliquos viderint, his objicere viſa quædam *tortuoſa* & obſcura, quæ mane ad conjectorem deferant. *cf. contortus.* * *item, quia tortuoſæ concluſiunculæ ſunt etiam fallaces,* tortuoſi *opponuntur ſimplicibus, rectis, candidis.* Læl. 18. ſimplicem præterea -- -- eligi par eſt -- neque enim fidum poteſt eſſe multiplex & *tortuoſum* ingenium.

TORTVS. *ſubſt. ſpira in ſerpente* Div. II, 30. Draco immani *tortu.* Tuſc. II, 9. draco *tortu* multiplicabili.

TORVS. *pars carnoſa in lacertis & pectore,* Tuſc. II, 9 *tori* lacertorum. * tori *ſunt etiam in coronis.* Or. 6. *de oratore temperato:* is uno tenore, ut ajunt, in dicendo fluit, nihil afferens præter facilitatem & æquabilitatem: & addit aliquos, ut in corona, *toros,* omnemque orationem ornamentis modicis verborum ſententiarumque diſtinguit. *hi* tori *ſunt, ex ſententia Paſchalii de Coronis II, 12. partes quædam in circulo coronæ collectiores & eminentiores, cujusmodi ſunt in tauro tori, aut in homine. Ex ratione loquendi Ciceroniana, colligi poteſt*

ctio *etiam est, cum lege curiata per adoptionem e patricio plebeius aut e plebeio patricius fit.* Sext. 7. *traductio* ad plebem furibundi hominis. *Hinc*

TRADUCTOR. ad Att. II, 9. hic Hierosolymarius *traductor* ad plebem.

TRAGICUS. *de oratore grandi, sublimi & animos permovente.* Brut. 55. grandis, &, ut ita dicam, *tragicus* orator. Or. II, 56. sed haec *tragica* atque divina.

TRAGOEDIAE. Or. I, 51. nec vero istis *tragoediis* tuis quibus uti philosophi maxime solent, perturbor, quod ita dixisti, neminem posse mentes eorum qui audirent, aut inflammare dicendo, aut inflammatas restinguere, nisi qui rerum omnium naturam, mores hominum atque rationes penitus perspexerit &c. *ibid.* 53. his *tragoediis* Galbam liberatum ferebat; *quas sc. fecerat in commovendis judicum animis. ibid* II, 51. si *tragoedias* agamus in nugis. *ante dixerat,* in parvis rebus adhibere dicendi faces. Tusc. V, 34. at quas *tragoedias* effecit? (*f. ut Bentleio placet* effudit?) te, Apollo sancte, fer opem, teque omnipotens Neptune invoco, vosque adeo venti *&c.*

TRAHERE. *sumere.* Verr. III, 98. unae decumae lege & conditione *trahuntur.* * *differendo prorogare.* ad Att. X, 7. *trahitur* bellum Mil. 9. *tracta* esse comitia * Inv. II, 9. ex victu multae *trahuntur* suspiciones. Herenn. I, 5. in invidiam *trahemus.* Acad. IV, 26. haec disputationibus huc & illuc *trahuntur* h. e. *de his in utramque partem disputatur.*

TRAJECTIO. *transpositio* Or. 69. & utitur ex *trajectione* verborum (*intell. aperta*) & nihilo tamen aptius explet concluditque sententias, *paullo ante dixerat, trajicere* verba aperte. * *hyperbole.* Or. III, 53. tum augendi minuendive caussa veritatis superlatio atque *trajectio.* * Div. I, 1. *trajectiones* stellarum observitaverunt. *Est* [illegible]. *v. Senec. N. Q. Ip.*

TRALATITIUS. *aliunde petitus & translatus. in legibus & edictis inprimis* tralatitium *dicitur, quod totidem verbis ex alia lege, aliove edicto repetitum est; unde* ad Att. V, 21. Verr. I. 44. *tralaticium* edictum. ad Att. III, 23. caput *tralaticium. hinc* tralatitia *dicuntur vulgo usitata, vulgata, nota.* ad Div. VIII, 5. nosti enim haec *tralatitia:* de Galliis constituetur; erit, qui intercedat &c.

TRANQUILLITAS. *de mari, in plural.* Att. VI, 8. ceterisque longis navibus *tranquillitates* aucupaturi eramus.

TRANSFERRE. *pro eo quod vulgo dicunt* applicare. Off. I, 16. quod ab Ennio positum in una re, *transferri* in multas potest.

tor *de sella ac tribunali* pronunciat. *& sic est sæpissime. ligneum & mobile fuisse patet ex* Vatin. 9. feceris ante rostra pontem, *continuatis tribunalibus*, per quem consul -- non in carcerem, sed ad supplicium & ad necem duceretur; *deinde ex Sueton. Cæs. 84. ubi Cæsaris corpus in foro combustum dicitur congestis subselliis ac tribunalibus, quod etiam in corpore Clodii factum est. Prætores Romæ & in provincia in tribunali sedisse jus dicentes aut judicia exercentes, ex pluribus Ciceronis locis, quos partim adduximus, partim adducemus patet: de imperatoribus in castris juvat unum locum afferre ex Liv. XXVIII, 27. ubi Imperator Scipio dicit: Albium & Atrium sedisse* in tribunali P. Scipionis. *Sed hoc erat plerumque e cespite congesto, ut demonstravit Lipsius ad Tacit. Annal. I, 16. vid. tamen inprimis Spanhem. VI. & Pr. N. Diss. XIII. p 628. In tribunali autem, quoniam satis amplum erat, una cum prætore urbano sedebant, quos sibi in Consilium advocaverat* Orat. I, 37. nobis *in tribunali* Q. Pompeii Prætoris urbani, sedentibus &c. *conf. Sueton. Tib. 33. in tribunali autem Quæsitoris, cum causa ageretur, amici ejus, qui cuperent audire oratores causam agentes.* Brut. 84. volo hoc oratori contingat, ut, cum auditum sit, eum esse dicturum, locus in subselliis occupetur, *compleatur tribunal*, gratiosi scribæ sint, in dando cedendo loco. * *Ceterum, quod ad figuram attinet tribunalis, ex numis patet fuisse quadratam; hanc figuram ergo tribuemus militaribus, forensibus. Sed Vitruvius V, 1. formam semicircularem facit, nempe lapideorum & perpetuorum, quæ in basilicis erant. de iis enim ibi sermo, non de omnibus: atque id subjecta a Vitruvio ratio docet.*

TRIBVNITIVS. Act. I. Verr. 16. Lex *tribunitia. v. Ind. Legg.*

TRIBVNVS. *tria genera tribunorum sunt apud Ciceronem 1.* tribuni plebis, *de quorum institutione, causis, juribus tirones cognoscant ex Liv. II, 33. conf. Ind. Legg. in* Leges Sacratæ. *Sublata est tribunitia potestas postea re & nomine ad tempus cum decemviri legibus ferundis constituti essent. Liv. III, 32; restituta ibid. 54 s. sublata iterum, re, nomine relicto a Sulla Dictatore Cic. Leg. III, 9. Cæs. Bell. Civ. I, 5. In quo tamen scrupulum injicit locus Ciceronis Verr. I, 60. de quo v. Addend. ad Ind Legg. in Lege Cornelia tribunitia: restituta iterum a Cn. Pompeio. v. Ind.* Legg. *in lege tribunitia. Eorum potestas antiquissima & prima fuit intercessio contra decreta senatus & magistratuum; sed ea postea aucta. Post tempora*

Sullæ & Ciceronis ætate, quæ huc inprimis pertinet, senatores tribuni fuere, in senatu sedere, ad senatum referre potuere (v. ad Div. I, 1.) *edicere ut senatus conveniat*, ibid. XI, 6 &c. *conf. Lips. Elect. II, 13. Torrent. ad Sueton. Aug. 10.* 2 tribuni militares. ad Q. Fr. II, 14. *sunt autem tribuni militum in legionibus, ut præfecti in turmis, subjecti legato, ut ipsis centuriones*, v. ad Div. XV, 4. *Creati sunt modo a populo, modo ab Imperatoribus. Ab his creatos docet locus* ad Q. Fr. II, 15. M. Curtio *tribunatum* a Cæsare petivi (nam Domitius se derideri putasset, si esset a me rogatus: hoc enim est ejus quotidianum; se ne *tribunum* mili quidem facere: etiam in senatu lusit Appium Collegam, propterea isse ad Cæsarem, ut aliquem *tribunatum* auferret) sed in alterum annum. *Ab populo creatos innuitur* Act. I. Verr. 10. tres hi homines veteres *tribuni militares* sunt designati, ex Kal Jan. non judicabunt *De hac re adscribam tironum causa locum Asconii ad l. c. tribunorum mil. duo genera sunt: primum eorum, qui* Rufuli *dicuntur; hi in exercitu creari solent: alii sunt* Comitiati, *qui Romæ comitiis designantur, sed de hac re v. e Livio aliisque erudite disputantem Lipsium Milit Rom II, 9* 3. tribuni ærarii. Planc. 8. *sunt ordinis plebeii; itaque cum lege Aurelia judicia cum omnibus ordinibus communicata essent, de plebe judicarunt tribuni ærarii* ad Q. Fr. II, 16. 6. ad Att. I, 16. *Per eos militibus pecunia stipendiorum numerabatur, ut est auctor Festus. In eorum nomine facete ludit* Cic. ad Att. l. c. *ubi de judicio Clodiano: tribuni* non tam ærati (*h. e. divites*) quam, ut appellantur, *ærarii. h. e. ære corrupti.*

TRIBVS. *sunt partes populi in quas descriptus est pro loco & regione, quam habitant cives Rom. ex instituto Romuli. v. inprimis Sigonium, de tribubus accurate disputantem de Ant. Jur. Civ. R. L. I. 3. Ciceronis tempore XXXV. tribus fuere, quarum nomina v. supra post Indic. Histor. Mutata est aliquantum ratio tribuum, cum Q. Fabius M. fecerit urbanam omnem in quatuor urbanas tribus conjecit. v. Ind. Hist. in Q. Fabius; a quo tempore honestius fuit in tribu rustica esse quam in urbana, & nota censoria, e rusticana in urbanam conjici.* Cluent. 43. *tribu moveri. A tribubus dicuntur comitia tributa, de quibus v. Comitia. Sed fit tamen non semel apud Ciceronem mentio tribuum in comitiis centuriatis.* v. c. Agr. II, 2 me non extrema *tribus* suffragiorum, sed primi illi vestri concursus .. consulem declaravera. *Id quale sit, tironum causa verbis*

J. Fr. Gronovii docebimus ex Observ. L. IV. c. 1. p. 5. Multitudine civium in immensum, aucta, unaquaque in tribu permulti erant diversarum, imo omnium classium cives, jamque singulæ classes in unaquaque tribu plures faciebant centurias tam juniorum, quam seniorum. Hinc Cicero in Or. pro Plancio *centuriam* vocat *unius tribus partem*. Ergo comitiis centuriatis ex tribubus XXXV sorte una tribus excernebatur, ex cujus centuriis primæ classis quod quæreretur prærogativa, centuria ipsa quoque hæc tribus jam prærogativæ nomen acquisierat: deinde quot illius sorte ductæ etiam prærogativæ tribus essent centuriæ primæ classis, tot rursum sortes conjiciebantur in sitellam, numero, ut videtur, aliquo notatæ, quo prima juniorum, vel seniorum secunda, tertia & deinceps centuriæ distinguerentur: tum quam centuriam designans sors excidisset, ea erat prærogativa centuria. Hinc factum, ut, quemadmodum ob centuriam prærogativam etiam tribus in qua continebatur, prærogativæ nomine gaudebat, sic etiam tribus nomen daretur illi centuriæ, atque adeo promiscue interdum hæc duo vocabula *centuriæ* & *tribus* hac in re comitiali usurparentur. *hæc ille. Ap. Florum etiam extra rem comitialem* tribus *pro* centuria equitum *dici viderunt viri docti I, 1. 5. ubi v. Duker. ex quo intelligitur eo tempore centuriam & tribum promiscue dictas. Ceterum illam rationem centuriæ prærogativæ sorte capiendæ, quam Gronovius explicat, apparet, de tribubus rusticanis tantum accipiendam esse, quod in tribubus urbanis eo tempore primæ classis centuriæ esse non potuerunt, quod vir magnus monere prætermisit; scilicet, ut opinor, quia etiam non monitis in mentem debebat venire.*

TRIBVTARIVS. Verr. IV, 65 multum apud illum recentes nuncios multum tabulas non commendaticias sed *tributarias* valuisse. *facete dicuntur literæ, quibus pecunia promissa erat, aut quibuscum una pecunia missa.*

TRIBVTIM. *per tribus, in tribus.* ad Att. XIV, 15. Scaurus populo *tributim* domi suæ satisfecerat. Muren. 32. si gladiatoribus (*h. e. in ludis gladiatoriis*) vulgo locus *tributim* esset datus. cf 34. Flacc. 7. *tributim* & *centuriatim* descriptis ordinibus, classibus &c.

TRIBVTIO. *distributio. v. tribuere* Nat. D. I, 19. *tributio* æquabilis.

TRIBVTVM. *quomodo a vectigali differat & tributarii stipendiariique a vectigalibus v. in stipendiarius. sed omnis pecunia collata a pluribus in medium, quam collectam dicimus*

mus, appellatur tributum. Verr. III, 42. Imacharenses *tributum facere* cœgisti, ut Apronio darent HS. XXmillia. *vulg.* ferre. ad Div. III, 7. querebare, quod legatos *tributa exigere* vetarem. *i. e. collectam facere.*

TRICAE. ad Att. X, 8. domesticæ *tricæ, sunt difficultates rei familiaris.*

TRICARI. *tergi versari, moras facere.* ad Att. XV, 13. Dolabella scripsit, sese de attributione omnia summa fecisse: Vectenum accusat: *tricatur* scilicet.

TRIENS. *tertia pars hereditatis. est enim proprie tertia pars assis.* ad Att VII, 8. Dolabellam video Liviæ testamento esse in *triente.*

TRIERARCHVS. Verr. I, 20 &c. *est præfectus triremis, quem creat civitas, quæ navem suo sumtu ædificatam præbet. Alio sensu est apud oratores Græcos v. c. Demosthenem de Coron. 30. nempe ibi significat eum, qui aut solus suo sumtu triremem ædificat, instruit, ac deinde ei etiam præest, aut aliquid confert ad triremem ædificandam, unde συντελὴς dicitur.*

TRIETERIDES. *sunt solennia Bacchi a numero annorum, post quos elapsos celebrabantur.* Nat. D. III, 23. *trieterides* a Dionysio quinto constitutæ putantur.

TRINVNDINVM *f.* trinum nundinum. *ternæ nundinæ, quibus, cum cives ex agris in urbem confluerent, ut fructus agrorum & alias merces rusticas venderent, lex in comitiis ferenda promulgabatur, ut eam etiam atque etiam considerare cives possent, & candidati magistratuum petebant. ternæ autem nundinæ cum diebus interjectis conficiunt summam septemdecim dierum, non, ut quidam docti viri existimarunt, septem & viginti. Numerandorum dierum enim initium fit a nundinis primis, & desinit in tertiis: nundinæ autem secundæ more latino bis numerantur, ut sint & dies nonus a primis nundinis, & primus dies in altera enneade dierum.* ad Div. XVI, 12. se præsentem *trinum nundinum* petiturum. Dom. 16. quod in ceteris legibus *trinum nundinum* esse oportet, id in adoptione satis est, esse trium horarum. *scil. adoptio fit per legem curiatam, adeoque ad eam quoque trinoundino opus est.* Phil. V, 3. ubi promulgatio *trinundinum hæc commate: in quibusdam sed. distinguuntur; neque id absurdum esse dixerim, sed potest etiam abesse distinctio, ut sit ellipsis præpositionis:* per, *ut in illo ad Div. XVI, 12. & alibi.*

TRIPVDIVM. quid sit docet Cicero Div. I, 15. quia, cum pulli pascuntur, necesse est, aliquid ex ore cadere, & terram pavire, terripavium primo, post terripudium dictum

ad an. 624 In qua re, eum de judicibus, qui cum Sempronia judicarent, ageretur, potuit incidere, aut incidit potius illa de vacationibus augurum quaestio.

TROCHÆVS. *vulgo dicitur pes una longa & altera brevi, sed apud Ciceronem est pes tribus brevibus syllabis, qui &* tribrachys *dicitur. quem nos autem vulgo trochaeum dicimus, choreus a Cicerone dicitur* Or. 57. contra accidere in spondeo & *trochaeo*, quod alter e longis constaret, alter e brevibus fieret. -- *trochaeum*, qui est eodem spatio, quo choreus, cordacem appellat, quia contractio & brevitas dignitatem non habeat.

TRVLLA. Verr. IV, 27. erat etiam vas vinarium, ex una gemma pergrandi, *trulla* excavata, manubrio aureo. *ibid. trulla* gemmea. *Erat autem hoc vas comparatum ad vinum hauriendum & poculo infundendum, quod vel ipsum manubrium indicat. Ex Horat. Sat. II,* 3, 144. festis *potare* diebus Campana solitus *trulla* vappamque profestis *colligunt, fuisse poculum, quia sc. trulla potari dicitur. Sed hoc non est consequens.* Trulla potatur, *quia est inter instrumenta & vasa, quibus in conviviis utimur. cf. Cel. Burm. ad Petron. c. 75.*

TVERI. *intueri, inspicere.* Div. I, 14. intuerentur, nec *tuendi* satietas capere posset. * tueri templa *&c. dicitur non modo qui supremam eorum curam habet &, per quos placet tecta & sarta conservat, ut Romae censores.* Leg. III, 3. *tuentor* Censores urbis templa, vias, aquas &c. *sed etiam redemtores, qui in templis aliquid instaurandum, sarciendum, melius faciendum redemerunt.* Verr. I, 50. aedem Castoris P. Junius habuit *tuendam*: *ex sequentibus autem patet, eum columnas quasdam redemisse aedificandas.*

TVITIO *defensio, conservatio.* Top. 23. natura habet duas partes, *tuitionem* sui & ulciscendi jus.

TVMERE. *aegrotum animo & perturbatum esse.* Tusc III, 9. animus *tumens* in vitio est. Sapientis autem animus, semper vacat vitio, nunquam turgescit, nemo *tumet.* at iratus animus eiusmodi est. &c. * *ad* Att. XIV, 4. *tument* negotia *h. e. imminent res novae. v tumor.*

TVMOR. *de. animi luctu.* Tusc. III, 12. cum *tumor* animi resedisset. *ibid.* 31. erat in *tumore* animus. *ibid.* IV, 30. recentes quasi *tumores* animi. * *res novae imminentes* ad Att. XIV, 5. meam stultam verecundiam, qui legari noluerim ante res prolatas, ne deserere viderer hunc *tumorem rerum*, cui certe si possem mederi, deesse non deberem.

TVMVLTVARI. *trepidare, motu aliquo animi perturbari.* Agr. II, 37. qui saepe & sine causa *tumultuer.* Off. I, 23. non perturbari rebus asperis, nec *tumultuantem* de gradu deiici,

ut dicitur. Cal. 15. quid *tumultuaris?* quid insanis? quid clamore exorsa, verbis, parvam rem, magnam facis? *cf. tumultus.*

TVMVLTVS. Phil. VIII, 1. potest bellum esse sine *tumultu; tumultus* esse sine bello non potest. quid est enim aliud *tumultus*, nisi perturbatio tanta, ut major timor oriatur? unde etiam nomen ductum est *tumultus.* (*nempe non a timore, sed a tumore, qui est rerum novarum timor. v. tumor.*) Itaque majores nostri *tumultum Italicum*, quod erat domesticus; *Gallicum*, quod erat Italiæ finitimus, præterea nullum tumultum nominabant. Gravius autem *tumultum* esse quam bellum, hinc intelligi licet, quod bello vacationes valent, tumultu non valent. Phil. V, 19. vacationem militiæ ipsis, liberisque eorum esse placere: extra *tumultum* Gallicum Italicumque. Rosc. Am. 6. *tumultus* proximus, *dicitur bellum civile Sullanum. In bello autem Italico Gallicove subito edici solebat tumultus, quod erat summi periculi & celerrime depellendi indicium, & hanc habebat vim, ut saga sumerentur, justitium esset, sine delectu milites fierent interdum, & vacationes nullæ essent.* Sull. 11. meis consiliis, meis laboribus, -- sine *tumultu*, sine dilectu sine armis, sine exercitu, quinque hominibus comprehensis atque confessis &c. Phil. V, 12. *tumultum* decerni, iustitium edici, saga sumi dico oportere, dilectum haberi sine vacationibus in urbe & in Italia, præterea Gallia tota. Muren. 10. simulatque increpuit suspicio *tumultus;* artes illico nostræ (*np. eloquentia & juris scientia*) conticescunt. *cf. Budæum ad Pandect. p. m.* 194.

TVNICATVS. Agr. II, 34. qui metus erat *tunicatorum* illorum. *h. e. de infima plebe hominum, qui tunica sine toga utebantur; unde etiam* tunicatus popellus *ap. Horatium. Sed de hac re & tunica in genere necessaria tironibus tradita sunt in Lexico Fabri, & noti sunt de re Vestiaria scriptores.* * *in exercitationibus campestribus uti præter campestre etiam tunica, modestiæ signum in iuvenibus* Læl. 5. uteremur ludo campestri *tunicati. ubi v. Græv.*

TVRBARE. *bellum movere.* Sull. 20. si in Hispania *turbatum* esset. * *corrumpere.* Verr. III, 94. *turbare* reliquas spes. * *tumultuari*, Fin. I, 10. id ne feræ quidem faciunt, ut ita ruant atque *turbent*, ut earum motus atque impetus, quo pertineat, non intelligatur. * *molestiam alicui mala fide fallaciterque agendo creare. ad* Q. Fr. III, 1. ne quid ille *turbet.*

TVRBO. Sext. 11. illi duo reip. *turbines. de Gabinio & Pisone.* Dom. 53. tu, procella patriæ, *turbo* ac tempestas pacis atque otii.

TVRBVLENTE. *animo pertur-*

tus

tus consulis, quantam cupiditatem hominibus injiciat *vacuitas*. *Grævius e vestigiis Codd. MSS. legendum judicat:* vacivitas *quem vid. ad h. l.*

VACVVS. *otiosus.* Brut. 5. cum te scirèmus esse *vacuum.* * Catil. I, 6. cum morte superioris uxoris novis nuptiis *domum vacuam* fecisses. *hæc forma loquendi significat de medio sublatum quemcunque, quo superstite nuptiæ fieri nullæ possunt. Sic Sall. Catil.* 15. Aurelia Orestilla pro certo creditur, necato filio, *vacuam domum* scelestis nuptiis fecisse. *ubi vid. Cortius, sed & is qui mortuus est, dicitur vacuam domum facere ap.* Liv. I, 46. Arus Tarquinius & Tullia minor prope continuatis funeribus cum *domos vacuas* novo matrimonio fecissent. *i e. mortui essent, neque amplius obstarent fratri sororique, quo minus se iungerent matrimonio. vide tamen ad h. l. Jac. Gronov.*

VADARI. *est, iubere aliquem datis sponsoribus polliceri, ad diem certam ad agendum de re aliqua certum ad locum venturum, & est petitoris; unde autem petitur,* vadimonium promittit. Quint. 6. se iam neque *vadari* amplius, neque vadimonium promittere. Verr. III, 15. cum Apronius ex Leontino usque Lilybæum aliquem *vadaretur* ex miseris aratoribus. cf. Quint. 19. *cf. Salmas. mod. usur c.* 16.

VADIMONIVM. *est* 1. *præsentia aut ab eo, quem quis est vadatus datis vadibus s sponsoribus promissa, aut a sponsoribus, qui ejus qui vadatur, præsentiam alterius sua fide & periculo suo promittunt. hinc formulæ* Quint. 6. *vadimonium* promittere. *ibid.* 7. *vadimonium* sistere &c. 2. *ipsa postulatio & promissio præsentiæ. ibid.* 6. hominem in præsentia non vadatur; ita sine *vadimonio* disceditur. *ibid* 5. res esse in *vadimonium* cœpit. h. e. *res eo venerat, ut sibi inter se præsentiam certo die promisissent. ibid.* 18. quæsivit, quo die *vadimonium* istud factum esse diceres. ad Q. Fr. II, 14. nemo fuit in tanta multitudine, qui *vadimonium* concipere posset. h. e. *JCtus. qui formulam posset scribere, qua vadimonium postularetur & promitteretur.* 3. *ipsa dies, qua præsentia postulata & promissa est. der termin.* Cato 7. meminere *vadimonia* constituta. Quint. 7. *cum vadimonia* dilata essent. cf. ad Div. II, 8. ad Quint. 16. *ad vadimonium* venire. *ibid.* deserere *vadimonium.* obire *vadimonium. de vadimonio longa est disputatio ap. Salmas mod. usur. c.* 16. (in qua tamen non omnia vera, tamquam illud, quod p. 696. dicit vadimonium *promittere fuisse tantum sponsorum,* cum de reo sit diserte apud Cicer. Quint. 6. se iam non vadari amplius, neque *vadimonium promittere.*) cf. *Budæum ad Pand p. m.* 40 *sqq.*

VAGA-

VAGARI. Offic. II, 2. *de Academicis:* non enim sumus ii, quorum animus *vagetur* errore. *h. e. nesciat, quid statuat, quid decernat.* * Or. I, 48. ne oratio *vagari* cogatur, *de λογομαχίᾳ dicitur, nulla proposita re, de qua agitur, definitione. s. de iis qui nesciunt via & ratione, initio a definitionibus facto, disputare.* * Or. III, 44. *vagari* verba & 49. *vagari* oratio *dicitur, cum verba non sunt ita juncta, neque ipsa sententia periodis comprehensa, ut numerus existat.* * Tusc. III, 6. deinde *vagabimur* nostro instituto, *h. e. latius & copiosius disseremus de re.* * Marcell. 9. *vagabitur* nomen tuum longe atque late, certam quidem sedem non habebit.

VAGINA. Cato 15. viriditas herbescens culmo erecta geniculato, *vaginis* jam quasi pubescens includitur.

VAGUS. Brut. 91. *vagum* dicendi genus. h. e. *copiosum* cf. *vagari.* * Or. II, 16 *vaga* quaestio *est, quae in genere versatur, non certis personis & temporibus adstricta.* * *incertus.* Nat. D. II, 1. & de Diis habere non errantem & *vagam*, ut Academici, sed, ut nostri, stabilem certamque sententiam * *de oratione non composita, nec numerosa.* Or. 23. solutum quiddam sit, nec *vagum* tamen, ut ingredi libere, non ut licenter errare videatur.

VALLUM s. VALLUS. *munimentum circa castra, quod sit e palis, qui & valli dicuntur, unde elegantes dicendi rationes.* Nat. D. II, 57 munitae sunt palpebrae tamquam *vallo* pilorum. *Ceterum quod Victorius Var. Lect. XXIV, 16. ex hoc loco corrigit Xenophontem Mem. Socr. I, 4, 6. id improbavimus ad eum locum.* Cato 15. fundit frugem spici, ordine structam, & contra avium minorum morsus munitur *vallo* aristarum *utrum hi ablativi sint a* vallum, *an* vallus, *disputat & pro ultimo stat Gronov. Obs. III, 18. quem vide. Mihi utrumque rectum videtur. Nam, quod Gronovius ipse negare non audet, vallum est a palis dictum, qui & valli sunt; deinde vallum pro pluribus palis dicitur Floro II,* 18. ferre *plenius vallum* jubebantur, qui arma nescirent; *ad quem locum Dukerus mihi videtur errare, qui* hoc vallum *dicit insolentius dici pro* hic vallus. *Est enim ap. Liv. VIII,* 38.

VANITAS. *dicitur de omnibus iis rebus, quae habent speciem inanem, a veritate alienam, ut, de mendacio,* Off. I, 42. nihil proficiunt, nisi admodum mentiantur, nec vero est turpius quicquam *vanitate.* -- mercatura -- multis, sine *vanitate* impertiens. Offic. III, 14. quod si vituperandi sunt ii, qui reticuerunt; quid de iis existimandum est, qui orationis *vanitatem* adhibuerunt? *de assentatione:* Lael. 25. multi autem Gnathonum similes, cum sint loco, fortuna, fama supe-

superiores: horum est assentatio molesta, cum ad *vanitatem* accessit auctoritas. *de errore*. Tusc. III, 1. ita variis imbuimur erroribus, ut *vanitati* veritas, & opinioni confirmatae natura ipsa cedat.

VANUS. *mendax*. Quint. 6. si *veritate* amicitia, fide societas, pietate propinquitas, colitur; necesse est qui amicum, socium, affinem, fama ac fortunis spoliare conatus est, *vanum* se & perfidiosum & impium fateatur.

VAPORARIUM. *est hypocaustum s. fornax, in qua ignis aquae calefaciendae in balneis succenditur.* ad Q. Fr. III, 1. *vaporarium* ex quo ignis erumpit. *v. Philander ad Vitruv. V*, 10. *Sed Scaliger ad Catull. ep. 6. verba:* ex quo ignis erumpit, *pro glossemate habet, & totum locum aliter constituit.*

VARIARE. *ornare, distinguere*. Or. II, 9. oratoris est formare orationem eamque *variare* & distinguere quasi quibusdam verborum sententiarumque insignibus. *ibid.* III, 26. *variare* orationem sententiis. * ad Q Fr. I, 1. severitas *variatur* gratia. *h. e. gratia facit, ut in decernendo praetor aequabilitatem deserat. v. vanus. varietas.* * Milon. 3. *variatis* hominum sententiis, *pro* variantibus. *homines enim, sententias & suffragia dicuntur* variare, *cum non in eandem sunt partem. Sic Liv. XXXV*, 31. sub hanc vocem fremitus multitudinis *variantis* fuit, partim assensum partim indignationem. *ad quem locum v. Grenov. ibid.* I, 43 equites vocabantur primi, octoginta inde primae classis Centuriae. ibi si *variaret*; quod rare incidebat, ut secundae classis vocarentur. *int. suffragiis; ut* XXII, 60. ibi cum *sententiis variaretur. Dicuntur etiam sententiae variari aliqua re, aut res variare sententias ut ap.* Liv. II, 57. cum timor atque ira invicem sententias *variassent. Sed* sententiae variatae *pro* variae *dici, insolitatum est, ubi nulla fit rei mentio, quae eas varias effecerit.*

VARICES. *sunt venae intumescentes in cruribus, sed interdum tamen etiam in ventre, de quarum curatione v. Celsum VII*, 31. Tusc. II, 15. *varices* secare.

VARIE. *copiose, ornate*. Or. I, 13. *varie dicere* * *in foro opponitur τῷ* aequabiliter. Verr. IV, 65. *varie* decernere. * *variis de caussis*. Coel. 2. *varie* objectus est pater.

VARIETAS. Fin. II, 3. *varietas* proprie quidem in disparibus coloribus dicitur, sed transfertur in multa disparia. * *copia in dicendo*. Or I, 12. qui discernes eorum, quos nominavi, ubertatem in dicendo & copiam, ab eorum exilitate, qui hac *dicendi varietate* & elegantia non utuntur. *Sed inprimis est tenendus is verbi sensus, qui est.* Orat. 30. eaque hanc ipsam habent, quam pro-

bo,

bo, *varietatem. Nam* varietas *ea, quam Cicero probabat, & quam in oratore commendat, est apta omnium trium dicendi generum inter se permistio, cum in eadem oratione, ut saepe fit apud Ciceronem, possis tenuia tenuiter, mediocria temperate, & sublimia magnifice dicere.* * Or. I, 2 ac ne forte cum aliis studiis, quae reconditis in artibus, atque *in* quadam *varietate literarum* versentur &c. *ibid. 3.* in philosophia difficile est enumerare, quot viri, quanta scientia, quantaque *in* suis *studiis varietate* & copia fuerint: *ibid.* III, 21. nam neque sine forensibus nervis satis vehemens & gravis, nec sine *varietate doctrinae* satis politus & sapiens orator esse potest. *nempe copia literarum* varietas *dicitur, quia e variis artibus liberalibus oritur. Crassus oratorem negabat esse perfectum posse, nisi qui omnibus artibus & literis eruditus sit.* * *inconstantia, infidelitas.* ad Div. X, 18. non ullam rem aliam extimescens, quam eandem *varietatem* atque infidelitatem exercitus * Verr. III, 3. *varietas* decretorum: *cum in iisdem caussis non idem decernitur* * Sext. 34. sine ulla *varietate* discessio *est, cum in eandem omnes omnino sententiam discedunt.* * Dom. 5. frumentum in alias terras, credo, propter *varietatem venditorum* miserant. *Gravius negat, quid sit* varietas *venditorum, intelligi posse. Itaque acute suspicatur:* propter avaritiam venditorum, *nempe, ut pluris venderent frumentum. quae fere caussa est quare aliorsum rustici frumentum vehant. Mihi videbatur aliquando,* varietas venditorum *esse diversitas pretii, quam frumento statuunt venditores, cum alii majoris alii minoris vendere volunt, eamque ob caussam; h. e. propterea, quod incertum apud se est pretium, aliorsum mittunt rustici frumentum, ubi certum pretium fore sperant. Est proverbium apud latinos de olearüs in Velabro, qui inter se ex composito consentire in pretio olei solebant, neque alius alio majori aut minori vendere pretio.* * varietas rerum *dicitur de rebus adversis.* ad Div. XV, 7. in omni *rerum mearum varietate* amantissimum mei cognovi. *sed* Dom. 36. cum a tot *rerum* tanta *varietate* divellerer, *est pro: a tot ac tantis tamque variis rebus.* * ad Div. VI, 2. in *varietate* adhuc est versata caussa tua.

VARIUS. de Fin. II, 3. *quid proprie significet? cf varietas.* Verr. V, 19. an hoc probabis, in aequa caussa populorum sine pretio *varium jus* & disparem conditionem fuisse. Agr. II, 29. fructibus *varius* ager, *cui opponitur* certa fides segetis *apud Horatium.* varietas agrorum *oritur ex varietate*

tate tempestatum, quae contra in nonnullis regionibus certa sunt ita ac stabiles, ut raro aliter accidant.

VAS. *dis. obses, qui cavet populo in causa capitis, quae nempe vel maxime ad populum & remp. spectat; unde causa publica dicitur. cf.* Gronov. *Obs. II, 8.* ad Brut. 18. me pro adolescentulo *vadem* accepit respublica. Tusc. V, 22. quorum cum alterum *vadem* mortis accepisset: alter ut *vadem* suum liberaret, præsto fuisset ad horam morti destinatam. *De quaestione, an vades sint etiam rerum privatarum, lege inprimis Salmas. mod. Usur. c. 16. p. 698. s. p. 731. sqq. qui ita esse multis disputat. Negat autem & impugnat hanc Salmasii disputationem* Gronov. *Obs. III, 13. unde translata sunt, quae ibi disputantur in hanc rem, in notas ad Liv. III, 13. putatque, ex veterum accurate loquentium consuetudine, vades semper dictos in causis capitis. Mihi, si judicium nostrum licet interponere, ita videtur:* Vas & præs *antiquissimis temporibus de causis privatis dicebantur, quod loci Varronis aliique a Salmasio allati certe conficiunt. Postea autem cum etiam in causis publicis, nempe in causis capitis, vades, Liv. l. c. & in causis pecuniae publicae, praedes adhiberi coepti essent, qui nempe populo caverent, sensim mutata est dicendi ratio, & vades praedesque de publicis causis ab accurate loquentibus dicti, praeterquam, quod in lite vindiciarum praedes manserunt: itaque ap. Ciceronem, Livium aliosque similes reperimus. Neque tamen propterea ita antiqua significatio obliterata fuit, ut non interdum ea homines in scribendo uterentur. Itaque etiam Horatius Serm. I, 1. in causa privata vades commemorat.*

VASARIUM. Pis. 35. *pecunia quae ex aerario magistratibus in provinciam euntibus dabatur ad comparanda vasa, quibus opus haberent. Vasa autem hic sumuntur latius, pro eo, quod Galli dicunt* meubles. *sed in itinere in provinciam, in militia,* vasa *dicuntur, in urbe* supellex *v. Salmas. mod. Usur. c. 3. p. 84. de vasario cf. Cic. Verr. IV, 5. & ib. Intt.*

VASCULARII. Verr. IV, 24. *sunt artifices, qui ex auro argentove vasa conficiunt, sed sine crustis. & emblematis, qui apud nos Goldschmide vocantur. v. Salmas. ad Solin. p. 736. Eorum saepe mentio est in lapidibus. Exempla Indices Gruteriani, Reinesiani aliique suppeditabunt.*

VASTARE. *inane facere.* Sext. 24. lex erat lata *vastato* & relicto foro. *expulsi erant enim vi operarum Clodianarum honesti cives, ne legem impedirent.*

VASTE. Or. III, 12. ex quo sic locutum esse eius patrem iudico, non *vaste* -- sed presse.

Vaste *est nimis, rustico more, diducto ore. aspere cf. presse.*

VASIUS. Or. 45 quomodo enim vester axilla ala factus est, nisi fuga literæ *vastior.s ibid* I, 25. ita vultu motuque corporis *vasti* atque agrestes. *v. Alb. Rubenius ad Liv. XXIV, 48.*

VATICINARI. *delirare, insanire* ad Div. II, 16 sed ego fortasse *vaticinor*, & hæc omnia meliores habebunt exitus. Sex. 10. qui hæc dicerent, *vaticinari* atque insanire dicebant.

VECTIGAL, *proprie est pecunia, quæ pro vectura solvenda est; sed deinde in genere dictum est pro omni reditu reipublicæ e decumis, scriptura & portorio, de quibus suis locis actum est. de vectigalibus populi Rom. extat doctus cel. P. Burmanni liber, de hac materia consulendus.* ad Att V, 21. *vectigal* praetorium, *est pecunia, quam provinciarum civitates dare pretori solent, & a pretoribus, salva lege de repetundis, accipi potest. quo nomine autem acceperint Pretores eam pecuniam, de eo sic statuunt viri docti, ut dicant, provinciales hanc pecuniam pretori dedisse, ne milites in hiberna recipere cogerentur. v. Intt. ad h. l. & Burm l. c. c. 12, p. 212. qui hoc onus postea* Epidemeticum *dictum ex Codice Justiniani narrat Locus ad quem respicit est L. XII. tit. 49. ubi videndus est Cuiacius, qui hac Epidemetica Nov. 129. 134. & ultima tit. c. leg: abrogata docet. Ego autem locis veterum auctorum inductus arbitror, non solum hiberna, sed etiam alias res pecuniis redemtas esse, & gratiæ causa plus datum pecuniæ, quam opus erat. Nempe provinciales, inprimis remotiores, ut vecturæ molestia liberarentur, redimebant frumentum in cellam, quod inde* æstimatum *diceba-tur. v. Verr. III, 81. sq. cf in Pison 35. Deinde provinciales, ut auctor est Cicero ad Att. V, 16. debebant dare fœnum, ligna & similia ad necessitatem. pro his credo etiam a nonnullis remotioribus inprimis civitatibus pecunia dabatur. Fuerunt forte etiam tum alia eius generis: nam postea fuisse e Codic. Theodos L. VII. non uno titulo & Cod Justin. L. XII. tit. 37. sqq. intelligitur.* * *huic vectigali simile fuit* vectigal ædiliciorum ad Q. Fr. I, 1. 9 *quod jam breviter definitum est supra in* ædilicius. *Sed usi sumus vocabulo* pecuniæ; *auctoribus viris doctissimis, Manutio ad l. c. Bulengero, Turnebo aliis: quod negat Cel. Burmannus l. c. rectum esse, neque hos recte veterum ædilium mores considerasse, qui primo (Verr. IV, 3.) commodato acceperint ornamenta ludorum a provincialibus, deinde donare res & bestias venari ad spectacula coegerint Loci Ciceronis ad Div II, 11. VIII, 9 ad Att. V, ult. VI, 1. quos adducit*

ducit in hanc rem, omnes sunt de bestiis, pantheris, sed eas aedilis non imperabat provinciae civitatibus Caelius, sed Ciceronem rogabat, ut sibi mitteret, quod putaret civitates facile venaturas, si intellexissent; Ciceroni gratum se facturas. Neque tamen hoc factum postea negem; quamquam saepe inprimis in Symmachi epistolis legerim, bestias a magistratibus, hominibus privatis, civitatibus esse aut sponte, amoris & gratiae causa, aut rogatu datas, nihil de imperatis. Quare vero de pecunia dubitetur a Burmanno non video. Audiamus ipsum Ciceronem; res erit confecta. Quantum vero est illud beneficium tuum, quod iniquo & gravi *vectigali aedilicioram*, magnis nostris simultatibus, Asiam liberasti? enimvero, si unus homo nobilis queritur palam, te, quod edixeris, *ne ad ludos pecuniae decernerentur* (intell. a civitatibus) HS. CC sibi eripuisse, quanta tandem pecunia penderetur, si omnium nomine, quicumque Romae ludos facerent, quod erat iam institutum, erogaretur? * *hinc etiam de reditibus privatorum hominum dicitur, ut in illo:* Parad. 6. magnum *vectigal* parsimonia. *ibid.* ex meo tenui *vectigali* cf. ad Att. XII, 20. &c.

VECTIGALIS. *e vectigalibus rediens.* Verr. I, 35. *vectigalis* pecunia populi Rom. * vectigales populi *quomodo a stipendiariis s. tributariis differant dictum, est in* stipendiarius.

VEHEMENS. *Severus.* Sull. 1. praecipitante republ. *vehementem* me fuisse atque fortem; conservata mitem ac misericordem faterentur.

VEHERE. *active.* Brut. 97. adolescentiam, per medias laudes quasi quadrigis *vehentem. laudatus est jam in Lexico Fabri hic locus, sed male* Orat. *pro* Brut. *positus est, laudatus etiam Gron. ad Liv. II, 19 sic etiam, ut recte Gronovius monet,* vectores *pro epibatis h. e. iis qui vehuntur, cum sint proprie, qui vehunt, vid. v. c. Cic. Sext. 64. sic etiam* praetervehens *pro* praetervectus. *est ap. Sueton Caes. 39.*

VEHICULUM. Pis. 25. neglectis *vehiculis* triumphalibus. *Gronoviana* ferculis: *id probabat Abramius.* vehiculis *autem praeter novitias edd. quasdam omnes veteres cum Mss. habent, probante P. Victorio, Grutero &c. Ratio mutandi, quod ferculorum frequentior in hac re mentio. Ferculorum autem nomine Abramius contineri dicit vehicula cum spoliis; quod est falsum In pompis tum triumphalibus tum Circensibus debent discerni vehiculum, ferculum, & tertio spolia aut simulacra, quae vehuntur. Itaque distingui reperies* thensam & ferculum. *est autem in pompa Circensi thensa, quod in triumpho vehiculum*

rat auctionem bonorum Quintii a Nævio proscriptam, judicium accipere voluerat &c. hæc pugna erat levior, non pertinebat ad caput, sed Nævius deinde Quintii caput petebat, cum eius bona sibi ex edicto possessa diceret.

VELITES: *quod genus militum sit, notum est, nempe quod ante justam aciem telis, hastis pugnat, leviter armatum. de iis, eorum origine, abrogatione &c. v. Lipsium de Milit. R. III, 1. Salmas. R. Mil. 16. Eleganter in hac voce ludit Cicero* ad Div. IX, 20. me autem a te ut scurram *velitem* malis oneratum esse, non moleste tuli. *Est autem lusus in his verbis multiplex, quem interpretes non plene assecuti videntur. Gronovius vidit primo, ludi in voce malis quæ & poma significat, quæ Ciceroni donarat Paetus, & maledicta, convicia. Manutius porro monuit, respici ad morem militarem, quo velites in itinere portabant sarcinas militum, hinc verbum onerare. sed hoc nescio an cuiquam probet. Nam nihil de ea re proditum invenio. Calones id fecisse scio, de velitibus nihil hujusmodi legi. Valesius denique, ut ex eius notis ad Ammianum V, 9. commemorat ad h. l. Grævius, monuit, scurras esse parasitos, qui exercitum sequantur, & jocis in conviviis milites delectent. quod, quamquam non negem etiam in exercitibus scurras fuisse, tamen locus Plautinus non probat, in quo scurra est* urbanus, *qui opponitur militi, v. Gronov. Sestert. IV, 9 p. 319. neque ratio est, quare, hic castrenses potius quam urbanos scurras intelligere velimus. Quicquid sit, nemo horum plane explicavit hunc lusum. Videamus an nos id præstare possimus, & simul exemplum demus explicandorum bujusmodi locorum. Misit Paetus Ciceroni poma, quæ &* mala *dicuntur. Hoc verbum ambiguum est, adeoque joco aptum. Sed ut ambiguitas servaretur, adhibendum erat etiam verbum huic rei accommodatum, hinc dixit:* malis me onerasti, *pro* malis me donasti. *Formula* malis onerare *significare potest, maledicta plurima in aliquem coniicere, (nam etiam* maledictis aliquem onerare *dicimus) & plurima poma in aliquem coniicere. Vtrumque accidere solet scurris & parasitis in locupletiorum conviviis, hoc inprimis, apposita mensa secunda. Hinc Ciceroni veniebat in mentem scribere:* multis malis me tamquam scurram onerasti. *Sed id fit inprimis tum, cum parasitus est impudentior, & dicteriis convivas sæpius lacessit. Et quia dicimus:* jacere dicta, *tamquam tela & jacula; deinde* velitari & velitatio *in dicteriis jaciendis dicitur, ut ap. Gell. VI, 11.* neque in maledictis adversus impudentes & improbos

quod

quod quæras. ad Att. XXVI, 7. αἰσθανεσθαι venaris.

VENATOR. Nat. D. I, 30. physicus, speculator, *venatorque* naturæ

VENDERE. *laudare aliquid.* ad Att. XIII, 12. Ligarianam præclare *vendidisti. h. e. laudando, ut legatur ab hominibus, fecisti cf. venditare.* * *corrumpi se ab aliquo pati.* Har. R 22 *vendere* se alicui.

VENDIBILIS. *probabilis.* Brut. 47. orator *vendibilis* Læl 25. oratio *vendibilis.*

VENDITARE. *ostentare, jactare.* Sull. 10. ita illos se audituros, quibus se *venditabat* Verr. III, 58. *venditare* se existimationi hominum. cf ad Div. VIII, 16. Phil. VIII, 10. Har. R. 23. *ubi v Græv. ductum est a mercatoribus, qui laudandis mercibus emtores alliciunt.*

VENDITATIO. *jactatio, ostentatio.* Tusc. II, 26. laudabilia sine *venditatione* facere. Læl. 23. virtus *venditatio* quædam esse dicitur.

VENENVM. Cluent. 54. qui *venenum malum* fecit, *est veneficus, qui & spargere venena dicitur* Catil. II, 10. *dicit autem* venenum malum; *quia venenum est medium verbum, quod pro succis etiam dicitur, ut* venenum Tyrium *pro purpura apud Virgilium.*

VENEREVS. *jactus in ludo talorum* Div. I, 13. *v. talus.*

VENERII. in Cæcil. 17. *v. Græv. ad h. l. & Ind. hist in Venus.*

VENIA. Or. II, 48. vix ut mihi tenuis quædam daretur *venia* excusationis, quod tamen eum defenderem, qui mihi quæstor fuisset. *Sed est* veniam dare *etiam simpliciter pro rogatu facere:* ad Q Fr. III, 1. tibi petenti *veniam* non *dedit.* cf. ad Att. V, ult.

VENIRE. ad Att. XIV, 1. *in sermonem* se post Idus Martias, præterquam Lepidi, *venisse* neminis. Tusc. II, 19 *Venit* Epicurus, homo minime malus -- tantum monet, quantum intelligit: neglige, inquit, dolorem.

VENTILARE. *vento faciendo excitare v. c. ignem & deinde metaphorice, commovere animos, irritare nam & ventus sic dicitur, ut mox demonstrabitur.* Flacc. 23. cujus lingua, quasi flabello seditionis, *ventilata* est concio. *de hoc verbo laudat Drakenborch. ad Sil. XVII, 105. disputationem Gothofredi ad Cod. Theod. L. V. de malef & mathemat. sed in ea nihil ad locum Silii facit. Est ad L. IX tit. 16. l. 5. T. III. p 132. ed. Ritter Sic verbum* ventilare *etiam laudatur in Lexic. Fabri Cod. Just. L. VI. eod. tit. Ceterum Gothofredus etiam l. c. verbum* ventilare *in loco Ciceroniano interpretatur, per impellere & agitare, atque hinc fortasse explicari legem, putat posse, in qua ventilare de maleficis & mathe-*

mathematicis dicitur. Neque mihi dubium est, quin ibi ventilare *sit referendum*, ad vitas insontium, *& significet* vexare; *nam quod in priore parte disputationis de præstigiis magicis in ciendis manibus interpretatur, potest forte* ventilare *de iis propter gesticulationes dici, sed non dicuntur magi h. l.* ventilando ciere manes, *verum* manibus accitis ventilare; *quid igitur, nisi* vitas hominum? *Accedit illud, quod præstigiæ & magicæ artes, ut ex l. 9. intelligitur, non propter se, sed propter noxam prohibitæ sint, nam in ea lege usus innoxius permittitur, cf. Cod Just. l. c. l. 4.* Ventilare *autem* pro vexare *apud posterioris ævi scriptores non raro dicitur. v. Fresne in Glossario Lat. in v. ventilare. Sed hæc obiter dicta sunto.*

VENTRICVLVS. Nat. D. II, 55. *ventriculus* cordis; *est cavitas, quo sanguis concipitur.*

VENTOSVS *inanis, levis, vanus.* ad Div. XI, 9 rogo te, ad hominem *ventosissimum* Lepidum mittas. Phil. XI, 7. imperium extraordinarium est populare & *ventosum*, non gravitatis nostræ, non hujus ordinis.

VENTVS. *venti quoniam in mari duplex vis est, altera qua propellit naves & celerius in portum defert; altera, qua mare commovet & perturbat; hinc etiam metaphorice duobus modis dicitur. Nempe primo* ventus *dicitur, ut aura* popularis, *pro plausu populari, quatenus is ad honores consequendos valet, atque adeo pro omnibus rebus, qua tenus banc vim habent. Locus classicus est* Cluent. 47. Verum omnes intelligimus, in istis subscriptionibus censoriis *ventum* quendam popularem esse quæsitum. *idem paullo post sic expressit:* res enim indicat, nihil censores habuisse cogniti, nihil comperti: ex tota subscriptione *rumorem* quendam & *plausum popularem* esse quæsitum. *hoc idem est, quod c. 28. dixit;* oblatam sibi facultatem putavit, ut ex invidia senatoria posset *crescere.* ad Div. II, 6. *cum commemorasset quibus subsidiis Milo esset ad consulatum petendum instructus, bonorum studium e tribunatu, propter causam Ciceronis, vulgi propter munera in ædilitate, suffragia juventutis & gratiosorum, Ciceronis suffragationem, hæc petitionis subsidia* ventos *appellat:* Dux & auctor nobis opus est, & eorum *ventorum*, quos proposui, moderator quidam & gubernator. * *deinde* ventus *dicitur, de rebus ad commovendas conciones populi & seditiones idoneis, de invidia alicui apud populum facta.* Sull. 14. *ventus* in optimum quemque excitatus. *Sic capio locum* Cluent. 28. Quintius, homo maxime popularis, qui omnes rumorum & concionum,

num *ventos* colligere consuesset; *non sc. de plausu, ut Sylvius, nec de rebus, quæ in concionibus dicuntur & aguntur solis, ut Grævius, quamquam non sunt ab hoc vento excludendæ, iis enim utuntur homines populares ad conciones incitandas, & hinc Gron. Sest. IV, 9. per hæc verba interpretatur* hominem concionalem *ap. Liv. III, ult. sed de rebus quibuscunque ad incitandos homines, plebeios, inprimisque conciones, idoneis. Hujusmodi ergo res studiose captabat popularis homo, quibus conciones commovere, & ita aliis invidiam faciendo ipse crescere posset.* Neque vero ventus *quem Quintius eo tempore collegerat, & quo de agitur, erat res in concione acta, sed in judicio, verum valde accommodata, ad populum contra judicia Senatoria incitandum. atque hanc interpretationem ipsius comparationis ratio confirmat.* v. Cluent. 40. extr. * *Est etiam pro fama, quatenus nempe aliquam similitudinem cum vento habet* ad Div. VIII, 8. magna illico *fama* surrexit, & de damnatione ferventer loqui est cœptum. quo *vento* proiicitur Appius minor, ut indicet &c. **fortuna.* ad Att. II, 1. Cæsarem, cujus nunc *venti* valde sunt secundi, meliorem reddo ad Div. XII, 25. quicunque *venti* erunt, ars certe nostra non aberit.

VENUSTAS. *jocus, facetiæ, dicteria.* Flacc. 31. ne tum quidem hominum *venustatem* & facetias perspicere potuisti. *Sic* Dom. 34. sermo urbanus & *venustus.* * Off. I, 36. *venustatem* muliebrem dicere debemus, dignitatem virilem pulchritudinem.

VERBENA. Verr. IV, 50. sacerdotes cum infulis & *verbenis* præsto mihi fuerunt. *de variis significationibus hujus verbi videndus, quem alii jam laudarunt Servius ad Virg. Ecl. 8, 65. Aen. XII, 120. Hic intelligendi sunt* rami olivæ, *de quibus dici verbenas auctor est Servius ll. cc. Nempe sacerdotes habitu supplicum præsto fuere Ciceroni, ut ex infulis apparet. Supplices autem præferre ἱκετηρίας, ramos olivæ, tralatitium est.*

VERBERARE. Phil. VIII, 7. *verberare* oppidum tormentis. ad Div. XVI, 26. *verberavi* te cogitationis convicio. **vexare, negotium facessere.* Orat. III, 21. vulgaris orator, si minus erit doctus, attamen in dicendo exercitatus, hac ipsa exercitatione communi istos quidem nostros *verberabit*, neque se ab iis contemni ac despici sinet.

VERBERATIO. ad Div. XVI, 27. mirificam *verberationem* cessationis mihi dedisti.

VERBUM. verba facere *tribus modis est apud Ciceronem. primus est cum de habente orationem dicitur, qui est* vulga-

vulgatissimus: alter de magistratu referente ad senatum, est formula solennis in SCtis, pro quo Græci dicunt εἰπεῖν. ad Div. VIII, 8. quod M Marcellus Consul. V. F. (*verba fecit*) de provinciis Consularibus. *v. Brisson. de formul. L. II. p. 193. Græcum* εἰπεῖν *de relatione ad populum est in sophismatibus. vid. v. c. Demosth. de Coron. c. 9. tertius est de recitante formulam dedicationis* Dom. 46. si is Q. Cæpionis inimici sui postem ædium tenuisset, & pauca *verba fecisset*, ædes Cæpionis essent dedicatæ. * Dom. 52. verba *cadunt, de eo, qui verbum præ perturbatione animi proloqui nullum potest, aut obmutescit.* * Tusc. II, 12. *verbo* de sententia destitit. *h. e. paucis monitus, facile cessit.* * ad Att. XVI, 11. suavium *meis verbis* des. * verba *sunt etiam formula, quam prætor præscribit judicibus, ut ex ea judicent.* Quint. 20. judicium accepit *in verba* &c. *& sic sæpe.*

VERE. *sine dissimulatione.* Or. II. 86. si *vere* agere volueris, omnia tibi relinquo: sin dissimulare &c.

VERGERE. Nat. D II, 45. omnibus partibus terræ in medium *vergentibus* * *spectare*, Phil. XI, 11. Bruti auxilium ad Italiam *vergere*, quam ad Asiam maluissemus.

VERIDICUS. *verus* Flacc. 32. *veridica* causæ inimicitiarum. Div. I, 45. *veridicæ* voces ex occulto missæ. *Non ergo poetis proprium hoc vocabulum.*

VERITAS. *ante, quam, quæ de hoc verbo e Cicerone dicere constitui, profero, tironum causa, dicere attinet, quid intersit inter* veritatem *&* verum. *Nam homines nostri Germanica ratione decepti, sæpe* veritatem *dicunt, ubi* verum *dicere debebant. tanquam:* veritates novas invenire, veritatem dicere &c. *Regula ergo hæc est:* Veritas *dicitur, ut philosophi loquuntur, abstracte, h. e de vero, quatenus cogitatione seiungitur, a rebus, factis, dictis, quibus inest. Sic iam ut dicitur:* amans veritatis, studium veritatis, investigatio veritatis, veritas in puteo iacet *&c. quæ omnia sunt Ciceroniana; nam in his non agitur de certo facto, dicto &c. quod verum sit, sed de vero per se. In his omnibus autem & veritas &* verum *recte dicitur.* Verum *autem etiam concrete dicitur, h. e. cum vox Germanica die Wahrheit significat verum factum, dictum &c. in quibus nunquam* veritas *dicitur, sed semper* verum: *ut:* verum dicere, verum narrare *&c. Neque turbare nos debent exempla, in quibus aliter esse videtur, ut* Inv. I, 36. quæ perspicuam omnibus continet *veritatem* assumtio, nihil indiget approbationis. *Nam in his quoque verbis* veritas *abstracte dicitur hoc sensu: cujus*

tur. hanc sententiam protulit & defendit Salmas. ad Solin. p. 191. 854. Videtur etiam probare Bochartus Hierozoic. T. II. L. IV, 27. Sed ut sententia Salmasiana non sit sine specie; & vermiculatum *esse possit cocco tinctum: tamen altera est verosimilior, & loco Ciceroniano & Pliniano accommodatior. Primo si* vermiculatum *in hac re de colore diceretur, consequens esset, ut aut omnes illi lapilli coccinei fuissent, quod nemo sibi persuaderi patietur; fuerunt enim diversorum colorum, ut effigies rerum & animalium exhiberentur; aut* vermiculatum *esset in genere coloratum; quod probari nemini poterit, nec Salmasio in mentem venit demonstrare. Deinde in locis, ubi hoc verbum occurrit, clarissime apparet, non respici ad colorem lapillorum, sed ad structuram & dispositionem eorum: Oratio a Lucilio & Cicerone comparatur cum vermiculato opere, non ratione ornamentorum, quibus quasi picta est; sed ratione structurae verborum artificiosae. Sic ap. Plin. H.N. XXXV, 1.* vermiculatae ad effigies rerum & animalium crustae; *non possunt profecto esse coccineae aut colore tinctae, sed ita dispositae, ut effigies rerum & animalium exhibeantur. Tertio quod negat Salmasius* vermiculatum *a vermibus dici posse, quod nulla similitudo sit inter lapillos illos in opere vermiculato & inter vermes, cum lapilli illi quadrati fuerint; primo, etiam grana non sunt quadrata, & tamen lapillos illa grana dici scimus, unde & Graeci χονδροβολίαν dicunt, ἀπὸ τῶ χόνδρα, grano; deinde non solum vermiculatum est minutum, sed ex minutis lapillis per varios tortuososque flexus structum & compositum, in quo profecto est quaedam cum vermiculis similitudo, eorumque motu. Sic* vermina *dicebantur dolores, qui Graece στρόφοι, post tormina dicebantur, a minuto motu, quasi a vermibus corpus scinderetur, ut auctor est Festus. Ceterum de operibus vermiculatis v. Casaub. ad Sueton. Caes. 46. Scalig. ad Manilium p. 411. Ciampin. Oper. Musiv. c. 10. J. Spon. Miscell. Erud. Antiqu. Sect. II. artic. 8.*

VERNACULUS. *est proprie domi natus, a verna, qui est servus domi natus; unde quicquid domesticum, domo allatum dicitur, id etiam vernaculum dici potest,* Or. III, 24. *Crassus de aedilitate sua:* opus est rebus exquisitis undique, & collectis, arcessitis, comportatis, ut tibi, Caesar, faciendum est ad annum; ut ego in aedilitate laboravi, quod quotidianis & *vernaculis* rebus satisfacere me posse huic populo non putabam. Verr. III, 61. crimen domesticum & *vernaculum h. e. fictum ab accusatore.* * *hinc* vernaculum *dicitur pro nativo, genuino, urbi*

Roma-

in forum *versus. v C. Langius ad h. l.*

VERSVTVS. *quis dicatur?* Nat. D. III, 10. cf. Fin. II, 17. III, 1.

VERVS. *aequus*. Quint. 5. *verum* fuit postulare? cf. Leg. II, 5. 7. &c

VERVMTAMEN. *eleganter post parenthesin pro* igitur. ad Div. V, ult. puto mea nonnihil interesse, (quamquam id ipsum quid intersit, non intelligo) *verumtamen*, quicquid illinc nunciatum sit, non &c. ad Att I, 10. Cum essem in Tusculano, (erit hoc tibi pro illo tuo, cum essem in Ceramico) *verumtamen* cum ibi essem. *Sic accipe igitur etiam* Verr. I, 50. qua potestate iste permissa, ut ex C. Fannio & ex Q. Tadio cognovistis; *verumtamen* cum esset in omnibus rebus &c. *in quo loco mire se torsit Hotomannus, Manutius autem intelligit* dicam; *quod non opus est, neque in hoc loco, neque in eo, quem attulit ad h. l. ex* Verr. II, 11. *ubi est simpliciter pro* sed, verum.

VESCI. Fin. V, 20. si posset paratissimis *vesci* voluptatibus.

VESTIBVLVM. Or. 15. *vestibula* aditusque ad caussam faciat illustres.

VESTIRE. Verr IV, 55. *vestire* parietes tabulis. Or. I, 31. inventa *vestire* atque ornare oratione. Nat. D. II, 53 montes *vestiti* & silvestres.

VETVS. Verr. III, 93. *vetus* innocentia. *h. e. vera, magna, qualis apud majores fuit.*

VETVSTAS *diuturnitas* ad Att. XIV, 9. nam mei milites praestitit, quam hae pati, quae videntur habitura *vetustatem*. * *calliditas*. Quint. 22. ingenio, *vetustate*, artificio tu facile vicisti.

VEXARE. Rosc A 49 *vexare* bona so unaque nostras h. e *insidiari iis* ad Div. XIV, 2 & valetudinem istam infirmam, si me amas, noli *vexare*, h e. *affligere, non parcere*. Nat. D. II, 29. loci ... a vestris valde *vexatus*; *contra quem sc. valde disputatis; quem valde reprehenditis disputando. cf. Gron. Obs III, 4*

VEXILLVM. *est velum purpureum, quod est apud ducem, & ab eo proponitur ad signum futurae pugnae dandum. p. Lips. de Milit R IV, 12. sed proponebatur etiam vexillum in delectu militari habendo. hinc illa:* ad Att. X, 15. *vexillo* opus est; convolabunt. Phil. I, 11. num quando civibus perditis *vexillum*, quo concurrant, defuturum putatis? *cf Lips l. c. I, 3. Etiam in coloniis deducendis vexillum tollebatur & praeferebatur.* Agr. II, 32. *vexillum* coloniae Phil. II, 40. Casilinum coloniam deduxisti, - - ut *vexillum* tolleres, & aratrum circumduceres *ubi v. Abramius.*

VIA. Prov. Cons 2. *via* militaris; *est via lata & strata per quam Imperatores ducunt exer-*

exercitus ad mare, ut navibus trajiciantur, aut in provincias. v. *Hotomann. ad h. l. inprimisque Bergierius de Viis Rom. publicis, III, 54.* * *methodus.* Or. I, 19. dicendi ratio ac *via.* Fin. II, 1. *via* & ratione disputare. * *hinc* Div. II, 1. *vias* optimarum *artium* tradere, *pro ipsis artibus, quae via & ratione traduntur.* * *ratio & modus & occasio alicujus rei consequendae, perficiendaeve.* Verr. III, 94. auctoritate *viam* patefacere illustrem. ad Div. IV, 13. omnes *vias* persequar, quibus putabo, ad id, quod volumus, pervenire posse. ad Q. Fr. I, 1. omnes *vias pecuniae* norunt * *elegans est illud* ad Att. II, 19. ego autem neque pugno cum illa causa, -- neque approbo -- utor *via* h. e. *singulari arte aliqua medium teneo, ut neque improbem neque probare videar.*

VIATICVM. *pecunia, quae ex aerario datur ad magistratibus provincialibus, quaestoribus, legatis, instrumenta itineris comparanda, ut tabernacula, mulos &c. dabatur autem pecunia redemtoribus, qui haec viae instrumenta curabant.* ad Div. XII, 3. *v. Sigon. Ant. Jur. Provinc. III, 11. Casaub. ad Theophr. c. 11.*

VIATOR. *minister magistratuum, quo utuntur, ad homines arcessendos.* Cato 16. a villa in senatum arcessebantur & Curius & ceteri senes: ex quo, qui eos arcessebant, *viatores* dicti sunt. *quae fere ad verbum repetiit Columell. R. R. praef. h. l. & Plin. H. N. XVIII, 3.* cf. Vatin. 7. Font. 13. *v. Sigon. Ant. Jur. C. R. II, 15. & Burm. ad Petron. c. 97.*

VIBRARE. *proprie est cum magna vi & celeritate proiicere, ut contorquere.* Or. II, 80. atque ejusmodi debet esse prolusio, non ut Samnitum, qui *vibrant* hastas ante pugnam, quibus in pugnando nihil utuntur. * *hinc, ut* contortum, *sic* vibrans *passive* (*v. Heinf. ad Sil. I, 539.*) *per metaphoram dicitur pro incitatus, vehemens.* Brut. 95 *vibrans* & incitata oratio. Orat. 70. *extr.* Demosthenis non tam *vibrarent* fulmina illa, nisi numeris contorta ferrentur. * *est etiam pro micare* Acad. IV, 33. mare cum a sole collucet & albescit, & *vibrat; nempe propter illas celeres agitationes aquae & tremores, nam & micare est proprie de celeri & tremulo motu, qui est in luce. v. inpr. Drakenb ad Sil. IV, 156.*

VICANVS *qui in vico habitat.* Flacc. 3. Timolites *vicanus. v. Graev. ad h. l. Sed* Div. I, 58. *vicani* haruspices, *sunt, qui in vicis versantur, eosque pervagantur, quaestus causa, ut in circis astrologi, unde fallax Circus apud Horatium.*

VICARIVS. *servus servi lautioris de peculio emtus, unde & peculii pars* Verr. I, 36. homines (*servi*) alii redditi, alii etiam nunc retinentur; peculia

pecula omnium *vicariique* retinentur. *ibid* III, 38. hic Diognotus *vicarium* nullum habet, nihil omnino peculii. *Sed in universum dicitur de omnibus, qui alterius loco operam præstant: sic procurator & cognitor dicitur* alieni juris *vicarius* Cæcin 20. *& successorem suum Cicero appellat* Mur. 37. *vicarium* suæ diligentiæ &c.

VICEM. *periculum, calamitatem, injuriam.* Verr. I, 44. alienam *vicem* pro sua injuria dolere. *& sic est sæpe.* * *locum.* Leg. II, 19. heredum causa (*suscipiendorum sacrorum*) justissima est. nulla est enim persona, quæ ad *vicem* mortui propius accedat. * *modo, more.* ad Att. X, 8. nisi forte me Sardanapali *vicem* in lectulo mori malle censueris. *Grævius autem habet* vice *quamquam & ipse in Codd. repererit:* vicem. *neque est contra latinorum consuetudinem, qui sic accusativo utuntur & nude & adjecta præpositione:* in. *Gellius X, 3.* Gracchus non querentis, nec implorantis, sed nunciantis *vicem* - inquit. *Et amat Gellius sic ponere, ut monet Gron. ad X, 25. Contra addit Suetonius* Claud. 7. præsedit *in* Caii *vicem*.

VICESIMA. ad Att. II, 16. agro Campano diviso, quod vectigal superest domesticum, præter *vicesimam? est autem vicesima pars pecuniæ, qua vendi posset servus qui manumittitur Liv. VII, 16 de ea Græv. ad h. l. laudavit Lips. ad Tacit. Ann. XIII, 31. sed Grævius male huc refert etiam vicesimam e servis venditis; in quo non satis inspexit illum ipsum quem laudat Lipsium, qui docet, antiquissimam esse vicesimam manumissionum. & de ea a Cicerone agi l. c. vectigal autem e servis venditis primo quoad numerum incertum esse, deinde ab Augusto institutum. cf. Magnit. Rom II, 4 Ergo de vicesima manumissionum tantum sermo est. cf. Cujac. Obs. IX, 24* * Verr. II, 75 Scribit HS. LX. socios perdidisse ex *vicesima portorii* Syracusis Vicesima portorii *est ipsum portorium, pro quo dabatur vicesima pars rerum quæ exportabantur. Ceterum male huc refert Hotomannus aurum vicesimarium, quod fuit e vicesimis manumissionum, non portorii, ut vidit Lipsius ad Tacit. l. c.*

VICISSITVDO. *permutatio & confusio.* Nat. D. II, 33. *vicissitudine* quatuor generum corporum mundi continuata natura est.

VICTORIA. *de eo, qui causam in judicio obtinet.* Act. I. Verr. 14. se avaritissimi hominis cupiditati satis facere posse, nocentissimæ *victoriæ* non posse

VICTORIATVS. *Font 5. nummus victoriæ imagine signatus, de quo Plin H N. XXXIII. 3. valuit duos sestertios.*

VICTRIX. ad Att. V, 21 quo

quo die literæ *victrices* Cassii in senatu recitatæ sunt. *h. e. nuncia victoriæ.*

VIDELICET. *videre licet*, *scito*, ad Att. V, 11. Brundisio quæ tibi epistolæ redditæ sunt sine mea, tum *videlicet datas*, cum ego me non belle haberem *Stil. intelligendum est* esse. *Est enim apud veteres interdum* videlicet *cum infinitivo v. Græv. ad h. l. Plautus Asinar. III, 3. videlicet Solonem*, leges ut conscribat; *quem locum vindicat Gronov. Obs. III, 9 p. 509. cf. scilicet.*

VIDERE *cogitare*, *in animo habere*. Or. I, 62. majus quiddam *videbam*. * *considerare*. Cluent. 58. cum hæc sunt *videnda*. * *explicare*. Verr. II, 61. alio loco de - - *videro*. * *consilio aliquo uti*, *sequi aliquid* Flacc 14. *vidit* aliud. * *curare & variis quidem modis*. ad Att. XIV, 11 hæc fortuna *viderit*. *ibid.* X, 7. cum Philotimo *videbis*. *ibid.* V, 1. ut prandium nobis *videret*. Tusc. III, 19. aliquid *videamus* & cibi Quint. 17. *viderint* ista officia boni viri: * *imperativus & conjunctivus eleganter ponitur pro* vereor. Rosc. A. 48. *videant*, ne sit &c. Tusc. II, 18. *vide*, ne non sit hoc proprium nomen virtuti. Div. II. 4. *vide*, ne nulla sit divinatio, cf. ad Div. XI, 12. XVI, 26. *reperitur tamen etiam participium sic :* Offic. I, 19. itaque *videndum* est, ne non satis sit id &c. ad Div. XIV, 14. *videndum* est, ut honeste vos esse possitis. * *cavere* Offic. I, 20. quamobrem & hæc *videnda*, & fugienda pecuniæ cupiditas; *ubi v Græv.* * *elegans etiam est hæc formula* in Pis. 25. quin tu me *vides? eo fere sensu*, *quo nostri dicunt : da lobe ich mich doch.*

VIDERI. *est verbum solenne in SCtis*, *decretis Pontificum*, *sententiis judicum*. Dom. 53 cum P. Scævola, Pontif M. pro collegio respondit, sacrum non *videri*. *v. Manut. ad Verr. V, 6.* * *cum accusativo* Tusc. V, 5 non mihi *videtur* satis posse *virtutem*; *ubi v. Davis* * videri *etiam interdum*, *ut Græcorum* δοκεῖν, *dicitur in aliis rebus de eo*, *quod certum esse scimus*, Nat. D. I, 21. sæpe enim de L. Crasso, familiare illo tuo, *videor audisse*, cum te togatis omnibus sine dubio anteferret.

VIGERE. *inclarescere*. Tusc. II, 2 in ipsa Græcia philosophia tanto in honore nunquam fuisset, nisi doctissimorum contentionibus dissensionibusque *viguisset* * *laudari*, *probari*. ad Div. VIII, 1. tui politici libri omnibus *vigent*.

VILITAS. Verr. III, 93. annus est *in vilitate*, *int. annonæ*.

VINARIUM. Font. 5. *vinarium* crimen.

VINCERE. *ostendere aliquid ita*, *ut probes*, *ut obtineas*. Cluent 44 *vince*, virum bonum fuisse Oppianicum * *causam in judicio obtinere*, *in quo*

est duplex forma: altera certa & usitatissima. Rosc. C. 18. *vicisset judicio.* Quint. 27. ego sponsione *vicerim: altera insolens atque hanc ob caussam in dubium vocata:* Verr. I, 53. *vincere judicium.* Cæcin. 31. *vincere sponsionem. ubi vid. Pisserat. & Græv. Est autem antiqua locutio similis illi:* vim restituere, *pro restituere eum, cui vim feceris, in eum locum unde vi dejeceris. item illi Verr. II, 18.* sortiri judicium *pro judices, ad exercendum judicium: ab hac autem verbi significatione dicuntur* vinci, *qui caussa cadunt seu condemnantur.* Verr. I, 4. reus tam nocens, tam perditus, tam *victus.*

VINCIRE. ad Att. VII, 18. *vinciri* præsidiis * Or. 13. verba *vincire* Or. 50. sententias *vincire. hoc quid sit, tironum caussa dicendum est; in quo breviter repetemus, quæ superiori anno de hac re ex instituto in prolusione aliqua diximus pluribus.* Vincire *autem est, ita verba & sententias sibi jungere, ut ex pluribus propemodum vel unum verbum vel una sententia facta videatur: Quod ad* verba *attinet, res eo redit, ut extremæ & primæ verborum literæ sint ejusmodi, ut in pronunciando verba in unam vocem coalescere possint, quia, ut Dionysius ait. non est αἰσθητὸς χρόνος μεταξὺ τῶν ὀνομάτων, de Structur. Orat. S. 13. a quo deinde leniter fluere oratio & lævis esse dicitur. Exemplo esse possunt versiculi Sapphus apud eundem Dionysium: ποικιλόφρον &c. nam in iis omnia verba, quia aut alterum in vocali desinit, alterum a consona incipit, aut contra, coëunt tanquam in unam vocem. In duobus autem διὸς δολοπλόκε ea consonæ concurrunt, quarum concursus nihil asperitatis habet; quod ex eo judicatur, quod easdem in eodem verbo occurrere videmus, ut in διόσδοτος. Ex Ciceronis innumerabilibus ponamus hoc unum ex Rosc. Am. 24.* hæ sunt impiis assiduæ &c. *In hoc genere autem illa cautio est, ne nimis ea res studiose aut frequenter fiat, ut Cicero recte præcipit* Or. 44. nam esset cum infinitus tum puerilis labor. *Sed ad vincienda verba etiam hoc pertinet cum ita collocantur, ut numerose volvatur & cadat oratio; quod genus orationis,* aptum *vocatur, cui* solutum & diffluens *opponitur. Atque de hoc posteriori genere* vincire verba *est apud Ciceronem l. c. qui est locus de hoc genere præstantissimus; agit enim de hoc orationis genere a. c. 50. usque ad 71. Sed* sententiæ *etiam* vinciuntur, *quam Dionysius vocat κώλων ἁρμονίαν, & δευτέραν τῆς συνθετικῆς ἐπιστήμης θεωρίαν facit, inprimisque necessarium esse dicit τὰ κῶλα ἁρμόσαι πρὸς ἄλληλα, ὡς οἰκεῖα φαίνεσθαι καὶ φίλα l. c. Sect. 7. Id autem fit artificio periodico,*

quo

quo plures sententiae una periodo comprehenduntur, ita ut suspensa sit ab initio ejus usque ad finem oratio, atque ita e pluribus enuntiationibus propemodum una fiat. Exemplum sit hoc Verr. I, 41. tutores, pecuniam praetori si pupillae nomine darent, praesertim grandem, quemadmodum in rationem inducerent, quemadmodum sine periculo dare possent, non videbant. *In hac autem collocatione sententiarum, qua vinciuntur, respiciunt latini plerumque ad rerum naturam, ut quae natura & cogitatione priora sint, ea etiam loco priora fiant, tamquam ut caussa, ratio, conditio priores sint effectu &c Ex hac autem ratione vinciendarum sententiarum vel maxime exsistit numerus oratorius, sed haec pro indicis ratione sufficiant. Plura qui volet, adeat illam prolusionem nostram.*

VINCTUS. *numerosus* Or. 57. poëma est nimis *vinctum*, ut de industria factum appareat: sermo vulgi est nimis dissolutus. * *non liber.* ad Div. VI, 7. tot malis cum *vinctum* tum fractum studium scribendi.

VINCULUM. *per metaphoram eleganter dicitur omnis caussa, propter quam aliquid faciendum aut omittendum est, propter quam aliquis amandus; item res, qua aliquid conservatur, fundamentum, fons. &c.* ad Div. XV, 11. tum accedit *vinculum* maximum *h. e. maxima caussa propter quam te amare debeo. Itaque Cicero alicubi dicit:* cum eo mihi omnes caussae; Quint. 15. *cum alibi dicat:* omnia vincula. Ligar. 7. magnum *vinculum*, quod iisdem studiis semper usi sumus. Muren. 31. aliquo tecum *vinculo* reipubl. esse conjunctum. *h e. caussa ab ipsa rep. suppeditata.* Fin. III, 20. & quomodo hominum inter homines juris esse *vincula* putant (*h. e. caussas idoneas, propter quas societatem inter se colant*) sic homini nihil juris esse cum bestiis. Caecin. 25. *jus civile dicitur* vinculum judiciorum, *quod eo judicia nituntur.* Cluent. 53. *vinculum* dignitatis, *quod conservat dignitatem, sive, ut post dicit, fundamentum & fons dignitatis.* Balb. 15. *vinculum* religionis. Tusc V, 28. nulla te *vincula* impediunt ullius certae disciplinae * Or. 23. *vincula* numerorum *v. vinctus, vincire.*

VINDICARE. *punire* Verr. V, 50. vehementer *vindicare* in cives * *vindicias agere* Or. I, 10. agerent tecum lege - - *vindicarentque* ornati homines - quibuscum tibi justo sacramento contendere non liceret * *defendere.* Flacc. 17. *vindicetis* civem ab ignotissimo Phryge: *sc. reiiciendo ejus testimonium.* ad Div. XII, 16. turpitudo personae ejus, in

quasi majorem ceteris partem accepisse. Vulgo autem pro virili parte *sic in scribendo loquendoque adhibent, quasi sit, pro viribus.* * *virum decens.* ad Att. XI, 23. & videremur aliquid doloris *virilis* habuisse. *Sic* Tusc. II, 27. *viriliter* ægrotare.

VIRTUS. Tusc. II, 18. *virtus* ex viro appellata est; viri autem maxime propria est fortitudo; *itaque ab hac ceteras sic appellatas putat* Fin. V, 13. ita fiet, ut *animi virtus corporis virtui* anteponatur; animique *virtutes non voluntarias* vincant *virtutes voluntariæ:* quæ quidem proprie virtutes appellantur. * *Fortitudo militaris.* Sext. 65. aditus in illum summum ordinem civium industriæ ac *virtuti* pateret. *nempe* industria *cernitur in caussis in foro agendis, virtus in re militari; his duabus artibus enim aditus in curiam muniebatur. Sic* Muren. 10. rei militaris *virtus, opponitur* forensi laudi & *industriæ. v. industria.* * *ars, disciplina, facultas alicujus artis* Offic. I, 32. itaque se alii ad philosophiam, alii ad jus civile, alii ad eloquentiam applicant: ipsarumque *virtutum* in alia alius mavult excellere.

VIS. *est vel* vera, *quæ fit armis sive justis, sive fortuitis, unde lex de vi armatis hominibus.* Cæcin. 9 *hæc etiam* vis solida *dicitur, cf.* Cæcin. 15. f. *vel ea, quæ ibid.* 32. quotidiana *vis dicitur. Cum in controversia de possessione alicuius fundi* deductio ac *vis* moribus fit *ibid.* I. 11. *quam Gellius XX, 10.* civilem ac festucariam *vocat. v. supra in* Conserere & Cæcin. 7. *hinc etiam illud ibid.* 31. unde ille me *vi* dejecit *item* c. 22. *vim* restituere *h. e. aliquem in eum locum restituere, ex quo eum vi vera dejeceris.* * *genus* vis *sæpe ponitur pro formis, h. e. pro iis rebus, quibus vis fit, aut quæ per vim fiunt. pro stupro* Mil. 4. *vim* afferre, cf. Verr. I, 26. *pro precibus* Verr. I, 25. retinere summa *vi. pro minis* Verr. III, 92. hac ille *vi* & hoc metu adductus, *np. virgarum quas minabatur Verres. pro opibus amicorum, advocatorum, unde inopia opponitur.* Quint. I. quod si tu judex nullo præsidio fuisse videbere contra *vim* & gratiam solitudini atque inopiæ. *pro corruptione judicum.* Verr. II, 31. si aliqua se *vi* eripuerit ex hoc judicio. *Corrumpuntur autem judices vel gratia, vel metu, vel largitione. Itaque singulis locis videndum, de quo genere capienda sit vis.* * *Sed* vis judicum, *vel* judiciorum *est justitia & severitas in sceleftos homines, ut* in Cæcil. 3. Act. I. Verr. 17. Cæcin. 2. * *formula* vim afferre *est etiam in bono sensu, pro prodesse, valere* Or. I, 25. * vis *dicitur etiam de natura rerum & ratione,*

occidens v. c. *est finis vitæ*, *ut* dies occidens, *fines diei*, *non* sol. *occid.*

VITIARE. ad Att. IV, 9. num; censum impediant tribuni diebus *vitiandis* h. e. *servando de cælo*, *obnunciando efficere*, *ut iis nihil publici negotii geri possit.*

VITIOSITAS. Tusc, IV, 15. *vitiositas* est contraria virtutis, sic enim malo, quam malitiam appellare eam, quam Græci *κακίαν* appellant: nam malitia certi cuiusdam vitii nomen est, *vitiositas* omnium.

VITIOSVS. *vitio creatus*, Phil. V, 3, Collega quem ipse fecit, sua nunciatione *vitiosum*: *ibid.* II, 33. quamdiu tu voles, *vitiosus* Consul. Dolabella: rursus, cum voles, salvis auspiciis, creatus. Div. I, 16. sinistra dum non exquirimus, in dira & *vitiosa* incurrimus. Leg. II, 8. quæque augur injusta, nefasta, *vitiosa*, dira defixerit, irrita infestaque sunto.

VITIVM. Sull. 8. si ceteris patriciis me & vos peregrinos videri oporteret, a Torquato tamen hoc *vitium* sileretur. *Grævio placet conjectura Phil. Rubenii Elect. I, 3. legentis* convicium; *per egrinitatem enim non esse vitium. Sed* vitium *rectum est*, Vitium *dicitur*, *quicquid*, *in aliquo reprehendi potest*, *aut reprehenditur sive jure sive injuria*, *macula*, *deformitas &c. Terent.* cui *vitii* nihil dicere possis. *Cic.* Off. III, 13. venditorem ejus rei, quam vendat, *vitia* narrare. *ibid.* 16. ut in prædiis vendendis *vitia* dicerentur. *Est igitur* vitium *etiam in magistratu & consulari, quia peregrinus ad magistratum accedere non debet*: (*Peregrinus enim proprie civi opponitur*) *certe vitii loco erat peregrinitas objecta. Torquatus autem debebat hoc* vitium, *si est vitium*, non narrare, *sed* silere. *Porro quemadmodum* vitium narrare & dicere *rectum est sic etiam* vitium silere. Convicium *autem* silere *an dicatur latine dubito.* * *in comitiis est malum auspicium & omne, quod comitia dissolvere & irrita reddere potest*, Phil. II, 33. id igitur obvenit *vitium*, quod tu jam Kalend. Jan. futurum esse prædixeras. Div. II, 18. comitiorum solum *vitium* est fulmen. *Jam*, *si quid in comitiis*, *aut in bello actum nihilominus*, *aut in auspiciis capiendis aliquid contra mores & instituta veterum actum*, *id* vitio factum, *dicebatur. sic quod* Div. II, 33. *est*, *contra auspicia* navigarunt, *id*, *ibid.* I, 16. *dicitur*, quum *vitio* navigassent. *ibid.* II, 35. Coss. *vitio* creatos esse *sc. quod in auspiciis capiendis aliquid Cons. peccaverat.* Nat. D. II, 4. *vitio* tabernaculo esse captum, quod &c. *cui de Div. l. c. opponitur* tabernaculum *recte* captum.

VITVPERABILE. Fin. III, 12 *quid sit*, & *unde dictum*?

VIVERE. *interesse, versari.* Verr. III, 86. *vivere* in patris luxuria. * Or. II, 40. in diem *vivere est, sine futuri cura, eique opponitur, futura spectare. Sed eleganter hoc ad philosophos Academicos transtulit Cicero, qui nihil ita ratum putant, ut sibi id perpetuo tenendum censeant.* Tusc. V, 11. ego *in diem vivo;* quicquid animum verisimilitudine percellit, id verum puto. Phil. V, 9. qui *in horam viverent*, non modo de bonis & fortunis civium, sed ne de utilitate quidem sua cogitaverunt. * vivere *etiam eleganter dicuntur, qui vita fruuntur, neque omnem in magnis laboribus sine suavitate familiaritatem, conviviorum &c. transigunt* ad Q Fr. III, 1. sed quando *vivemus.* * ad Att. X, 1. ejus mihi *vivit* auctoritas. *pro quo* Offic. I, 23. *dicit, ejus etiam mortui valet auctoritas* * Cato. 14. animum tanquam emeritis stipendiis libidinis, ambitionis, contentionis, nimicitiarum, cupiditatum, secum esse & *secum*, ut dicitur, *vivere.*

VIVVS. Flacc. 37. de *vivo* nihil detrahit. Vivum *opponitur* lucro. *Est igitur sors ipsa pecuniae, cf.* Verr. III, 50.

VLCVS. Nat. D. I, 37. quicquid horum attigeris, *ulcus* est. *h. e difficile ad probandum.*

VLTIMVS. *remotissimus, Roma disjunctissimus.* Manil. 16. *ultimae* terrae, *v. Graev. ad h. l.* * *perfectissimus.* Nat. D. II, 12. *ultimae* perfectaeque naturae.

VLTRO. *per se* Quint 23. qui cum *ultro* ipse deberet.

VMBILICI. *lapilli litorales nitidi, in umbilici modum natura facti* de Orat II. 6. conchas eos & *umbilicos* legere consuesse *v. Salmas. ad Solin. p. 496.*

VMBRA. *comes.* Mur. 6. saltatio est *umbra* luxuriae. * umbra *dicitur pro loco umbroso, in quo cujuscunque generis exercitationes habentur, in quibus non serio res agitur, neque de vita pugnatur; hinc* umbra *opponitur* soli *h. e. verae pugnae in bello, aut verae contentioni in judiciis v. Sol. Sed deinde de omnibus iis rebus dicitur, quae domi & in umbra fiunt, in quibusque nulla magna est contentio; tanquam de jurisprudentia* Muren. 14. Cedat *umbra* Soli. *h e. militari rei philosophia & cetera artes, in quibus otium & tranquillitas est v. umbratilis.* * Or. III, 26. habeat tamen illa in dicendo admiratio ac summa laus (*h. e. genus magnificum*) *umbram* aliquam & recessum, quo magis id, quod erit illuminatum, extare atque eminere videatur. *h. e. sint loci aliqui in oratione magnifica vacui ab ornamentis & quasi figurarum troporumque coloribus.*

VMBRACVLVM. *schola.* Brut.

quamur. *c. 30.* communem *dimerat.*

VNVS. *eleganter cum superlativo* Brut. 6. rem *unam* esse omnium difficillimam. ad Div. XIII, 43. familiarissime *uno* equite Romano utor. * *Germanismo similes sunt hae rationes* Rosc. Com. 5. ut judicem *unum* vereri debemus. ad Div. VII, 19. doctorem tamen *unum* quem desiderant. Or, I, 29. sicut *unus* paterfamilias. * *pluralis jungitur, ex canone grammatico, substantivis pluralis numeri tantum, ut* ad Att. V, 9. *una* literæ *sed non est perpetuum,* Flacc. 29. *unis* vestimentis lautus es.

VOCALIS. *qui vocem ad dicendum contulit.* Brut. 69. huc etiam, ne quem *vocalem* præteriisse videamur, C. Cosconium.

VOCARE. *invitare ad convivium.* Rof. A. 18. domum suam istum non fere quisquam *vocabat* cf. Muren. 34. * Sext. 9. ad integritatem majorum *spe* sua hominem *vocabant. h. e. sperabant, eum integrum fore.*

VOCATVS. Or. III, 1. Senatus *vocatu* Drusi in curiam venit.

VOCVLA. Or. III, 25. *voculæ* certæ & severæ. *ibid. voculæ* falsæ in cantu. *illæ sunt toni integri, hæ semitonia quæ vocant.*

VOLATICVS. *inconstans, variabilis.* ad Att. XIII, 25. O! Academiam *volaticam.*

VOLITARE. *significat assidue vagari, sed plerumque cum jactatione aliqua aut ambitiosa, aut impudente & insolente:* Sext. 4. cum illa conjuratio palam armata *volitaret.* Catil. II, 3. quos video *volitare* in foro *ibid.* 7. *volitare* in armis Pis. 12. cum *volitaret* vis latrocinii vestri tota urbe. *ibid.* 4. *volitare* prætextatum passus, es. Sext. 45. sed etiam nunc *volitant*, nec illi unquam de se pertimescunt Agr. II, 22. *volitat* ante oculos istorum Jubæ regis filius Sext. 1. alacres lætosque *volitare.* Dom. 19. cum tu florens ac potens per medium forum popularis *volitares.* Agr. II, 36. *volitaretis* per gentes. * *hinc pro* jactare. Flacc. 16. nec *volitabo* in hoc insolentius. *de oratore, v. jactare.* Sext. 44. *volitat* ædilis Phil. XI, 2. *de Dolabella:* & nunc tota Asia vagatur, *volitat* ut rex. * *oratores dicuntur.* volitare in foro. Or. II. 24. I, 38. *qui a causa ad causam eunt, & omnium patroni esse volunt.* * Volitare *etiam dicuntur homines qui immoderate cupiunt aliquid & inconstanter huc illuc feruntur ut propemodum nesciant ipsi, quid agant primum, quid secundum* Pis. 25. homo *volitans* gloriæ cupiditate, *opponitur* viro moderato & constanti. ad Att. II, 22. *de Clodio trib. pl. volitat*, furit. nihil habet certi; multis denunciat;

VOTIVVS. ad Att. IV, 2. XV, 8. 11. *votiva* legatio, *quæ voti suscepti & persolvendi causa petitur ; genus liberæ legationis. v. Legatio.* Act. I, Verr. 10. *votivi* ludi: *qui fiunt ex voto ab Imperatore aliquo suscepto.*

VOX. Leg. II, 7. leges legum *voce* proponam. *Ursinus interpretatur, verbis solemnibus & propriis legibus, ut* vox *sit pro* verbo, *additque duo exempla e Cicerone ; sed neutrum huc facit, nec hic locus ejusmodi est, ut vocis vocabulum non proprie explicari possit. Est enim prosopopoeia, ut in illo :* Patriæ vox, *in Catil. I. & alibi. neque tamen qua sensum falsa est interpretatio.*

VRBANITAS. *virtus ingenii animique, qua eleganter possumus, ut homines in urbe liberaliter educati, de omnibus rebus judicare, neque aliquid inepti & absurdi dicimus & facimus, sed potius venuste & cum specie quadam liberali, & est hoc genus urbanitatis per totam vitam orationem moresque fusum.* ad Div. III, 7. etiamne tu has ineptias, homo summa prudentia -- addo *urbanitate*, quæ est virtus, ut Stoici rectissime putant. *Nempe Stoici ἀστεῖον opponunt ἀμαθεῖ, ut ad h. l. ex Plutarch. de legend. Poetis ostendit Victorius.* ad Div. VII, 3. vides enim exaruisse jam veterem *urbanitatem*, ut Pomponius noster suo jure possit: nisi nos pauci retineamus, gloriam antiquam Atticam. *v. Vavass. Ludicr. dict. S. III. c. 7. p. 333. ed. Lips. cf. urbanus.* * *facultas jaciendorum dictorum, apophthegmatum, lepos, ut Sallustius in Sempronia appellat.* ad Div VII, 32. *Urbanitatis* amabo, possessionem quibusvis interdictis, defendamus. Rosc. Am. 41. *urbanitas* servorum ; *quamquam hæc etiam ad primum genus fortasse referri potest* * *ipsa dicteria.* Cœl. 3. contumelia si facetius jactatur, *urbanitas* nominatur. Fin. II, 3. in quantas hominum facetorum *urbanitates* incurratis. Or. I, 5. celeritas & brevitas respondendi & lacessendi, subtili venustate atque *urbanitate* conjuncta. * *venustas quædam in sono vocis, & Romæ natis & educatis propria :* Brut. 46. *urbanitatis* color ; *qui quid sit in voce, ibi explicatur.*

VRBANVS. *elegans in omni judicio, dicto, facto, opponiturque imperito, absono &c.* ad Div. III, 8 te hominem, non solum sapientem, verum etiam ut nunc loquimur, *urbanum. v. urbanitas. n. 1. Ceterum, quod ex h. l. post Quintil. Inst. Or. VIII, 3. colligunt,* urbanus *fuisse tum novum vocabulum, id mihi non placet. Nam sic multo magis etiam urbanitas novum verbum fuisset. Sed sensus hic e philosophia Stoica repetitus erat novus.*

vus. *Verbum enim* urbanus *est jam ap. Plautum de scurris Trinum.* I, 11. *& alibi. Ita vero etiam hoc verbum capio* Verr. I, 6. homines lauti & *urbani. Ita enim ironice vocat homines Verri amicos; qui rumores dissiparant improbabiles & quibus nemo fidem poterat habere.* * *urbi Romæ proprius, Romanus.* Brut. 46. quid tu tribuis istis *externis* quasi oratoribus? quid censes nisi idem quod *urbanis*, præter unum, quod non est eorum quadam *urbanitate* quasi colorata oratio -- -- -- in vocibus nostrorum oratorum recinit quiddam & resonat *urbanius* * *perpetuo Romæ vivens & quidem aut otiose, aut causas in foro gerens aut senatorio munere fungens.* Pis. 26. in hac quotidiana assidua *urbanaque* vita. ad Att. I, 1. cetera spero prolixa fore, his duntaxat *urbanis* competitoribus: illam manum tu mihi cura ut præstes, Pompeii nostri amici. *Gronovius interpretatur de assiduis, qui urbanis artibus, ut* Cicero, *Sulpicius, excellebant, non militaribus v. Sestert. IV, 9. a qua interpretatione non adeo recedit altera* Casauboni, *Corradi, qui* urbanos competitores *putant opponi iis Prætoriis viris, qui in provinciis, militiæ sc. causa, essent, & ante trinum nundinum redire ad petendum possent. Sed Victorius Var. Lect. IV, 12. putat esse leves, joculares. Et profecto omnes competitores, quos attulit, ab ipso tales esse dicuntur, ut rideantur, aut risu digni sint, aut tales fuerunt. Sed Gronoviana interpretatio magis mihi placet.* * *facetus, dicax, quales nempe fieri solent otiose Romæ viventes, nihilque agentes, nisi ut in foro, sub basilicis stent, circulos faciant &c. unde tandem pro scurra dici cœpit, ut ostendit Gronov. l. c. cf. Salmas. ad Pollionis XXX. tyr. p. 316.* ad Div. IX, 15. *urbani* sales Dom. 34. & homo facetus, inducis etiam sermonem *urbanum* ac venustum: me dicere solere, esse me Jovem, eundemque dictitare, Minervam esse sororem meam. * Verr. III, 86. *urbana* prædia *v. prædium.*

VRBS. *elegans est illud Ciceronis.* Div. II, 16. *urbem* philosophiæ proditis, dum castella defenditis.

VREDO. Nat. D. III, 35. *Si uredo* aut grando quippiam nocuit. *Est autem rubigo ita dicta, quia oriri credebatur ab occasu solis frigido & pruinoso, sequente sole acri, a quo inuratur pruina. sic Salmas. ad Solin p. 308. sed* Cuiac. *Obs. XV, 28. distinguit inter* rubiginem *&* uredinem, *auctore Plinio, ut rubigo sit e rore putrefacto, uredo e concreto. Et recte quidem. Vredinem a frigore repetit etiam* Columel*la III, 20. rubiginem a calore idem X, 342. &c.*

VULTU-

Emendanda et addenda

1) ad Indicem Legum.

A. 2. b. l. 21. *potuitne* lege: *nonne potuit.*

Aelia de Comitiis) Pighius tribunitiam putat ad a. DXCVI.

Aelia Sentia) Norisius Cenotaph. Pis. Diss. III, 9. conjicit, *Sentia* esse ab indocti scribæ manu legem vero *Aeliam* non aliam esse, quam *jus Aelianum.* Heinecc. Antiq. Jur. I, 6. acutam hanc conjecturam prædicat. Ego nihil acuti video. Nam lex commemorata est totidem verbis e duodecim tabulis.

Aurelia judiciaria) Velleius tamen II, 32. cum duobus ordinibus communicata judicia tradit, ad quem loc. v. Intr.

Cincia) l. DXLIX.

Cornelia L. Sullæ) de legibus Sullæ v. Pigh. Annal. ad ann. 672.

CORNELIA. *tribunitia.* Verr. I, 60. multa petita est a Q. Opimio -- quod, cum tribunus plebis esset, intercessit contra *legem Corneliam* Hujus legis Corneliæ multa fit apud veteres mentio. Caput ejus, ad quod hic respicitur, fuit de intercessione tribunorum. Ex hoc loco autem colligas, tribunis ademtam fuisse potestatem intercedendi, quam tamen unam relictam tribunis diserte tradit Cic. Leg. III, 9. Cæsar Bell Civ. I. 5. Manutius sic interpretatur; 'opposuit se legi Corneliæ ut ea abrogata, lex C. Aurelii Cottæ trib. pl. perferretur de restituenda potestate tribunitia. Sed quis unquam legit, ita dici: *intercedere contra legem aliquam.* Mihi sic videtur. Ablata omni reliqua potestate,

potestate, id relictum unum, ut tribuni intercedere possent, sed cum exceptione h. e. non in omnibus rebus. Locus Cæsaris mihi videtur indicare, licuisse intercedere, si sua sponte intercedere alicui rei visum esset, quoniam reprehendit senatum, qui intercessionem hujusmodi Antonii sustulerit; non autem cum ad illos provocatum esset. Nam si omnis dignitas ablata, etiam hæc ablata sit necesse est, ut appellari possent, in quo maxima dignitas. Pighius ad ann. 671. tradit, cautum lege Cornelia ne provocantibus auxilium ferre possent, nisi jurantibus, quod æquo jure alias uti non possent. Nescio unde hoc hausit; nam nihil apud veteres hue dum de ea re inveni. Est tamen probabile id tantum fuisse, atque contra hoc caput Opimium intercessisse in re aliqua, ubi intercedere non debebat.

Domitia) De hac lege v. etiam Cel. Mascovii Diss. de Jure Auspiciorum.

Helia) Heliam familiam nullam Romæ fuisse docet Perizon. in Triga Differt. p. 151. ed. Heinecc. & de nummis Consularibus p. 231.

Lutatia de Vi) leg. lata Q. Catulo & M. Aemilio Coss. a. V. DCLXXV. In loco Or. pr. Coel. 1. Pigh. ad ann. DCLXIV. pro *tulit* legendum conjicit: *retulit*.

Manilia de suffr. confus.) Accuratius locum Ciceronis Muren. 23. consideranti visum est sic: Sulpicius postulabat, ut in leg. nova, quæ ambitui opponeretur, caveretur, ut suffragia centuriarum confunderentur, quod quid sit v. in Ind. Latin. *in Confusio.* hinc dicit: postulasti *confusionem suffragiorum, prorogationem legis Maniliæ, æquationem gratiæ &c.* Jam quemadmodum illud ultimum: *æquationem gratiæ &c.* est oratoria interpretatio confusionis suffragiorum; sic etiam illud alterum: *prorogatio legis Maniliæ* forte est invidiosa & oratoria illius explicatio; nam quemadmodum Manilius tulerat, ut libertinorum suffragia per omnes tribus confunderentur, eorumque adeo par vis & gratia cum summorum civium suffragiis esset, sic Sulpicius postularat, ut centuriarum suffragia confunderentur, adeoque eorum, qui in ultimæ classis centuriis suffragia ferrent, suffragia eandem vim haberent, quam eorum, qui in centuriis primæ classis. Jam, quam invidiosa optimatibus Manilia lex & proceribus fuerit, ex Asconio in Cornelianam constat. Invidiam igitur facit postulationi Sulpicii, cum

 eam

eam comparat cum lege Manilia: quod, si ex ea latum esset, ea lex eandem in centuriatis, quam Manilia in tributis comitiis, vim habitura fuisset.

Porcia) vel potius 4. DLVI. ad quem v. Pighium.

Remmia) v. Brencmanni Diss. de lege Remmia.

Roscia) Cicero pro Murena 19. L. Otho equestri ordini *restituit* non solum dignitatem, sed etiam voluptatem. Itaque lex hæc est omnium gratissima, quod honestissimo ordini cum splendore etiam fructus jucunditatis est *restitutus*. Hoc verbo etiam utitur Vellej. II, 32. *ubi vid. Intt.* Ex quo intelligitur jam antiquioribus temporibus equites separatim a plebe sedisse. Hujusmodi quid de Circo tradit Livius jam sub regibus constitutum L. I. c.

Leges Sacratæ) Schwarz de *Obtestatione* s. leg. *detestatione*.

Scatinia) *Grav.* Origg. J. leg. *Gravinam*.

Tabellaria Cassia) Cum hæc scriberem, invenire, nescio quomodo, non poteram locum hunc: Verr. I, 42. Cornelia testamentaria, numaria, ceteræ complures; in quibus non jus aliquod novum populo constituitur, sancitur, ut, quod semper malum facinus fuerit, ejus *quæstio ad populum pertineat*. h. e. ut quæstiones de eo a prætoribus per selectos judices habeantur.

Varia) Boher. ad Tusc. II, 24. putat hunc locum esse capiendum de lege *Varia* alia *de incestu*; quod Valer. M. III, 7. tradat Antonium de incestu accusatum esse, quem locum Interpretes ad h. l. laudarunt; valdeque miratur, id neminem vidisse. Ego vero miror potius, qui vir tam doctus primo interpretum errorem non videre, deinde tam graviter errare potuerit; cum facile errorem effugere potuisset, si paullulum ad temporum rationem respexisset. Cicero ait: Genu mehercule M. Antonium *vidi*, cum contente pro se ipse lege Varia diceret, terram tangere. Illa autem accusatio de incestu contigit anno quæsturæ provincialis, qui fuit ab V. C. DCXL, ut fasti docent. Illo autem anno Cicero natus nondum erat. Non ergo potuit eum videre illam causam agentem. Necesse igitur est, ut M. Antonius postea, cum Cicero videre posset, accusatus sit e lege Varia de majestate, non de incestu. Scilicet imposuere Viro Cel. interpretes, qui male locum Valerii huc retulerant, & blandiens fere nobis sententiæ novitas.

Vatinia de consiliis alternis reiiciendis) *add.* *alterna consilia*

silia reiicere ergo idem est quod *consilia alternis reiicere.* sic Verr. II, 13. *cum alternæ civitates reiectæ essent.* h. e. alternis, semel ab accusatore, semel a reo. Ceterum vitio operarum DCXLIV. expressum est pro DCXCIV.

Voconia) DCLXXXIV. lege: DLXXXIV. Paullo post: Cic. Verr. I, 42. adde: neve qua legati nomine plus caperet, quam heres *ibid.* c. 43 Paullo post: *Nam cum illis temporibus &c.* rationes affert Perizon Trig. Diss. p. 129. ed. Heinecc.

NB. Interdum accidit nobis, in hoc indice, ut, cum Pighium potissimum in notatione annorum sequi vellemus, tamen altera illa ratio irreperet, quæ conditæ urbis annum uno citius ponit; ut in lege Apuleia, Domitia, Thoria, Varia.

ADDENDA.

2) ad Ind. Geogr.

Arginusæ. Off. I, 24. insulæ tres prope Lesbum ad quas Lacedæmoniorum dux Callicratidas ab Atheniensibus in bello Peloponnesiaco victus est.

Delphicæ mensæ, de his v. Phil. Ruben. Elect. I, ult.

Issara) l. ad Div. X, 15.

Sila, Silva. Brut. 22 picariis celebris. Fuit in Brutiis prope Mamertinam urbem. v. Cellar. Geogr. Ant. T. I. p. 744. Dicunturne ab hac *Silani agri*, quos cum Campano agro dividi veteranis putabat Cic. ad Div. X, 20?

Sinope. urbs Ponti, Diogenis Cynici patria.

Temenites, Apollo Verr. IV, 53. *Temenus* auctore Stephano, est locus prope Syracusas, cujus incolæ *Temenitæ* vocantur. v. Interpr. ad Sueton. Tiber. 74.

Tenedica securis. v. Index Latin. in Securis.

ADDENDA.

3) ad Indic. Histor.

Accius. de varietate Codd. MSS. in hoc nomine v. Burm. ad Sueton. Aug. 4.

Aelii. de familia Aeliorum v. Reines. Ep. ad Hofm. & Rup. ap. 48. Rupert. ad

 Pom-

Pompon. Enchir. III, 4.

Africanus major, loci Acad. II, 2. Off. II, 22. Or. III, 7. Mil. 3. pertinent ad Africanum minorem. perturbata hæc sunt errore describentis.

Alabarches) l. 11. pro *Cicero* lege: *Plinius*. locus est Hist. Nat. L. XVIII. c 3.

Alcidamus) Bentlejus legit: *Alcidamas*. probat Boherius, & sic rescribendum putat ap. Quintil. III, 1. conf Ursin ad h. l. Ciceronis.

Alexander, Rex Aegypti,) est Ptolemaeus Alexander II. Ptolemæi Alexandri ex Selene Ptolemaei sororis II. filia, de quo vid. Vallantius Hist. Lagid. p. 131.

Andabata) del. vid. Ind. Latin.

Anticlea) nisi vero est librariorum error, ut videtur Boherio.

ANTIOCHVS, qui Verr. IV, 27. cum uxore (Cleopatra) Selene & duobus filiis memoratur, qui Romam venerunt, ut Aegyptum a Senatu R. peterent, (nempe mortuo Ptolemæo Alexandro II. sine heredibus) & Antiochus Pius, Cyziceni Filius, qui duxit Cleopatram Selenen (v. Selene) & ex ea duos suscepit filios, Antiochum, qui Asiaticus dictus est, & Seleucum Cybiosacten. Hi ergo Romam venerunt & regnum Aegypti petierunt, quod mater Selene esset e regibus Aegypti. v. Graev. ad h. l.

Antiochus Commag.) dictus a Commagene, quam ei Pompeius, ademta reliqua Syria, reliquit. Est autem Antiochus XIII. Asiaticus, Pii Filius. de quo v. Iustin. XL, 2. Plutarch. in Pompeio. Vallantius in Hist. Seleucid. p. 236. f.

P. Antistius) hic est ille, qui a Damasippo post aedilitatem interfectus est C. Carbone III. Consule. Vell. II, 26.

Antistius Sever.) P. Manutio videtur esse idem, qui sequitur *Antistius Vetus*, ut aut legatur *Vetus Antistius*, (quod etiam Augustino placuit) aut *Sept. Antistius vetus*; quam sententiam ornavit Spanhem. V. & Praest. num. Diss. VI. Iac. Gronovius autem retinet *Severus*, lectionem Codd. & tamen de eodem Antistio capit, quem sic dictum suspicatur, ob sensum in republica & in causa, de quo ibi sermo. Vrsinus etiam servat *Severus*, quod hoc quoque cognomen Antistiae familiae fuerit. Et recte quidem. Scripta est haec epistola extremo anno V. DCXCVI. Lentulo Spinthere & Metello Coss. sed tum Tribunus pl. designatus erat *Antistius Severus*, quem inter Trib. pl. a. DCXCVII. habent Fasti Capitolini, ut adeo dubia lectio esse non possit.

Arche-

Archelaus Tusc. V, 12. rex Macedoniae, de quo v. Spanh. de Vſ. & Pr. Num. T. I. p. 376. & Boher. ad h. l.

Archelaus Rab. P. 8.) filius Archelai Ducis Mithridatici contra Sullam in Graecia. de eius genere vid. Norif. Cenotoph. Piſan. p. 225.

ARGANTHONIVS. Cato 19. rex Tarteſſiorum, qui octoginta annos regnavit, centum & vinginti vixit. v. Bochart. Opp. T. II. p. 607.

ARISTO. Tuſc. V, 8. Malaſpina, Lambinus *Ariſtus* legunt, de quo vide ſuo loco. Iungitur enim Antiocho Academico, & eius auctoritatem Brutus dicitur ſequi. Bruti autem magiſter fuit *Ariſtus*, non *Ariſto*. Sed legant horum rerum ſtudioſi notam Daviſii ad h. l. & Boherii, qui & ipſe *Ariſtus* legit. Nam quae ab iis erudite ſcripta ſunt exſcribere nec vacat, nec opus eſt.

Q. ARRIVS.) *haec ſic refingenda ſunt:* Brut. 69 grata populo &c. *v. Corrad. ad h. l.* Verr. II, 15. IV, 20. praetor Siciliae deſignatus. *Sed non ſucceſſit, quod exorto bello ſervili miſſus eſt contra Crixum & Spartacum, quorum illum profligavit, ab hoc victus eſt. Liv. Epit. 96. primus fuit, ex genere ſuo, qui ad ſpem conſulatus venit, homo novus.* ad Att. II, 5. deſtituitur in petitione Conſulatus competitoribus Caeſare & Bibulo.

Q. ARRIVS Vat. 12. &c.

Arſaces) eſt Arſaces Orodes Phraatis III. fil. Rex Parthorum XIV. idem, qui Orodes alio loco a Cicerone dicitur. *v. Orodes.*

Cn. Aufidius) l. 2. leg. *Praetorius.* hunc putat Pighius eſſe eundem, qui Oreſten adoptavit ad a. 635. recte. itaque alterum: *Cn. Aufidius* delendum. de Oreſte vid infra.

T. Aufidius) lege: frater M. Virgilii (del. T. AVFIDIVS) Flacc. 19 &c.

C. Avianus Philox) l. 3. leg. in Novocomenſes.

M. Aurelius Scaurus) l. 8. leg. a. V. DCXLV. de eius filio v. infra, in Scauris.

Buſſus) l. 2. pro: *Ventidius* leg. *Caecilius.*

Bellienus) Bellienus ad Div. VIII, 15. & XVI, 22 forte idem eſt. Ceterum *Bellienus* & *Billienus* idem nomen eſt, ac *Bellius*, pro quo & *Billius* dicitur, ut *Duellius*, & *Duilius*.

L. Brutus) Manut. l. c. laudat Brutum e Dionyſio aliquem plebis defenſorem, quem nemo dubitaturum ait, e Iuniis fuiſſe. Quomodo autem dubitet quis, cum Dionyſius diſerte appellet Iunium L. VI. p. 396. ed. Wechel. ὁ λεύκιος Ἰώνιος ὁ βουλόμενος ἐπικαλεῖσθαι Βροῦτος. np. tanquam

quam alter libertatis assertor. Deinde autem ipse Dionysius eum semper Brutum appellat. Et forte ab hoc orti sunt Bruti.

BOGVDES) f. Bogud. de eo vid. Dio Cass. L. XLIII, p. 231. XLVIII, p. 384. Strabo VIII, p. 248. Spanh. de Vs. & præst. num. Diss. VIII. T. I. p. 540.

Caecilia) Sext. Rosc. &c. Sed *ibid.* c. 50. appellatur *Balearici filia & Nepotis soror*; unde viri docti c. 10. pro *filia* legendum censent *Soror*. vid. omnino Vrsinum & Graevium ad h. l.

Q. Caecilius Q. F. P. A.) l. 4. leg. *Q.* Caecilio.

A. Caecina) de hoc Caecina v. Demster Etrur. Regal. T. I. L. II. c. 59. ubi eos refellit, qui Caecinas Etruscorum reges faciunt, & de hoc Caecina agit. Eundem putat esse, pro quo est oratio (quod & Passeratio videtur, ad Or. pro Caecin. ubi de eo agit, init. nec ipse abnuerim) & de quo Plin. H. N. X, 24. Alios e Veteribus auctoribus Caecinas collegit *ibid.* & floret nunc quoque haec familia Volaterris ipso teste. cf. Francisc. Marianum de Etruria Metropoli c. 15. 16. Burmann. ad Sueton. Caes. 75. Caecina quidam Volaterranus memoratur etiam Ciceroni ad Att. XVI, 5. Sed diversus ab hoc & eius filio.

Cn. Caepio) l. 2. leg. *Serviliae* - - patre *naufragio* &c.

Q. Caepio n. 3.) l. 4. del. Fin. III, 2 - pueri. Ceterum historia Caepionum valde impedita & obscura est, neque hic a nobis satis expediri propter temporis inopiam potuit. vide tamen Manutium ad de Fin. B. & M. III, 2. & Reines. Ep. ad Hofm. & Rupert. Ep. 27. 32. qui in stemmate Caepionum digerendo multum diligentiae consumsit.

C. Caesetius) v. Vell. II. 68. ubi v. interpretes, quorum nullus locis Ciceronianis usus est.

Callippides) *add.* proverbium de eo. cf. Sueton. Tiber. 38.

Caninius ad Div. I, 2.) ibid. 7. tempus Caninianum suspiciosissimum est illud, quo suspicio erat, Caninium in Pompeii gratiam legem laturum, de Ptolemaeo per Pompeium cum duobus lictoribus reducendo. v. Manut. ad h. l.

Caninius Reb.) l. 4. del. CANINIVS.

C. Carbo) interfectum esse in Curia Hostilia a Damasippo tradit. Vell. II, 26. & Praetorium appellat; quod negat verum esse Schegkius. Pighius ad a. 669. putat esse filium eius C. Carbonis, quem L. Crassus accusavit.

Sp. Cassius) cognomine *Viscellinus*,

scellinus. Lael. c. 11. v. infr. in Viscellinus.

Castoris aedes) nescio quomodo accidit, ut cum haec scriberem, aerarium in Castoris aede fuisse dicerem, cum ad Opis fuisse dudum didicissem. Ceterum locum illum, quomodo explicem iam me puto habere. Nempe e Verr. I, 49. discimus, in illud templum, quoniam ad forum erat, maximarum cuiuscunque generis rerum advocationes factas esse quotidie. Itaque etiam Quintius eo advocavit amicos suos, & in his C. Aquillium, ut ex iis quaereret, quid Scapulis ad denarium deberetur. Nullae ergo Tabulae ibi. Sed Aquillius de ceterorum fortasse communi sententia, comparatione facta, decidebat, quantum Quintius daret.

L. Cicero) fratrem, sc. patruelem. Apparet autem haec de duobus accipi nos velle, patre & filio.

M. Cicero senex) avum Ciceronis nostri intelligendum esse disputat Corradus in Quaestura.

Claudia gens) cf. de hac familia Schottus Nod. Cic. III, 14.

Appius Claudius Decemvir) cognomine Crassinus. Olim male P. Claudius legebatur. v. Pigh. ad a. 302. Ejus Appii autem res notae sunt e Livio.

Cleon) est is, qui in Equitibus Aristophanis miris modis perstringitur.

Clisthenes) post Solonem & Pisistratum floruit, paullo ante Themistoclem.

CORVMBVS. II, XIV, 3. Balbi servus.

Ti. Coruncanius) post *Tusculanus* add: Pighius, auctoritate Taciti commotus eum Camerinum facit, (nam in or. pro Sulla non additur patriae nomen, nec ulla, ut Pighius vult, Camerii mentio) sed eum refellit Perizon. Animadv. Hist. c. 5. quem laudavit Graev. ad h. l. Ti. CORVNCANIVS. Dom. 53. - videtur. Pighius ad a. 396. e Fastis Capitolinis apparere ait, hunc fuisse nepotem superioris Ti. Coruncanii.

Crassipes) Manut. ad Div. I, 7. docet esse cognomen Curionum. ubi negat huius se praenomen reperisse, & ab eo Tulliam dimissam. suspicatur.

Q. STATIVS Crispus) lege: *Marcius*. v. infra in Marcius. & cf. Vellej II, 70.

CVRIVS. Petit. Cons. 3. Socius Catilinae.

Dicaearchus) de eo v. Reines. Var. Lect III, 3.

P. Didius est sine dubio is cuius res gestae in bello sociali sunt etiam ap. Vellej. II, 16. sed ibi dicitur *T. Didius*. ad quem locum v. Popmam. & hoc reposuit jam e Fastis Capitolinis P.

Manutius; ut sit adeo idem cum sequente.

T. Didius) Neque tamen putandum est, eum prætorem Macedoniæ fuisse. Fuit enim prætor Illyrici, sed quia proconsul Macedoniæ Cato victus erat, propter viciniam aggressus est Macedoniæ populos, ut ostendit Pighius ad ra. 639. 640.

ECHION. Parad. V, 2. pictor. v. Plin. H. N XXXV, 9. 10.

Euhemerus) de eo est etiam locus ap. Plutarch. placit. philos. I, I. p. 880. ubi a Callimacho ejus Atheismus in Jambis notatus dicitur.

Euphorion) de eo v. Salmas. ad Solin. p. 601. b.

Fabius 2) *persuasum est.* add. Vellej II, 10. diserte appellat *Paulli nepotem.*

Favonius.) Favonius an Faonius scribendum disputant Manut. ad Div. VIII, 9. Casaub. ad Sueton. Aug. 13. ubi de morte ejus narratur.

Q. Fulvius FLACCVS. v. *Q. Fulvius.*

M. Fontejus) l. 5. leg. filius ejus qui Servilii &c. cf. Or. pr. Fontej. 14.

FVLVIA. Phil. V, 4. mulier sibi felicior, quam viris. *Nempe Clodius & Curio interfecti erant. M. Antonius, erat tertius maritus, qui ei superfuit.*

M. FVNDANIVS. fr. Or. pr. M. Fundanio. Petit. Cons. defenditur a Cicerone.

Corn. GALLVS. ad Div. X, 32. extr. Manutius interpretatur recte de Poeta, Augusti postea amico & Aegypt. præfecto, sed propter ingratum animum ex imperio E. exterminato; qua desperatione adactus manus sibi intulit. v. Manut. ad h. l. Sed inprimis Burmann. ad Sueton. August. 66.

M. Gratidianus) *add.* Petit. Cons. 3. a Catilina crudeliter interficitur.

Hegesias) quis ille Ptolemæus fuerit, quæri potest. Boherius ad h. l. probabile facit, fuisse Philadelphum.

Helvius.) & confunduntur sæpe Helvii & Ælii, v. Rupert. ad Enchirid. Pompon. III, 4.

Jalysus) l. 3. pro *statua* lege: *pictura.*

M. Junius Gracchanus) *add.* sic pr. Muren. 27. Servius Sulpicius *Sodalis.* filii sc. Murenæ.

T. Labienus) de ejus exitu v. Vellej. II, 78.

Laevus) l. 2. pro: *fuisse videtur*, lege: *fuit.*

M. Laterensis) l. tres ult. ad Div. X, 15. &c. del. pertinet enim hoc ad Lepidum.

M' Lepidus) l. 2. leg. Volcatio Tullo.

L. LVCVLLVS. Quint. 16. JCtus. quis fuerit nescitur. Itaque probabilis est conjectura

cura Manutii, qui legit *L. Lucilius*, de quo supra.

Lysimachus) Boherius ad h. l. reprehendit Aldobrandinum, qui ad Laert. II, 102 hunc Lysimachum regem Macedoniæ dixit; quod is integro Seculo post Ptolemæum Lagi vixerit, sub quo tamen Ptolemæo Theodorus vixit. Fuisse autem hunc Lysimachum, de quo hic sermo, regem Thraciæ, unum de successoribus Alexandri M. In quo injuriam facit Aldobrandino. Nam hic Lysimachus rex Thraciæ, de successoribus Alexandri, etiam ad tempus fuit rex Macedoniæ, v. Iustin. L. XVII, c. 1. 2.

Sp. Maecius) de hujus familiæ claritate v. Periz. de nummis Consular. p. 277.

MADARA. ad Att. XIV, 2. est Matius.

C. MARIVS. C. F. Agrar. III, 2. post C. Marium & Cn. Papirium Coss. *nempe a. V. 671.* Vtrum autem natura an per adoptionem Marii septies Consulis filius fuerit, incertum est; quem alii ejus, alii fratris filium dicunt. Adoptivum fuisse statuit Sigonius ad h. a. de hoc Mario lege v. c. Vellej. II. 26.

Masinissa) ejus stemma, v. ap. Spon. Misc. Erud. Ant. p. 147. de numero liberorum v. Boherium ad somnium Scipionis.

Marullus) Marullus Epidius dicitur Vell. II, 68. cf. Sueton. Caes. 79. & alios laudatos Boeclero ad Vellej. l. c.

L. Mescinius) add. ad Div V, 19. 20.

Metellus) de stemmate Metellorum vid. Burmann. ad Vell. II, 3. qui Diadematum & Delmatium pro uno habet.

Metellus Didematus) post verba: *esse Metelli Calvi filium, qui* lege, a. V. DCXXXIV.

Meto) v Manut. Quæsit. per Epist. I, 6.

Minucia porticus) est ejus, qui de Scordiscis triumphavit. Vellej. II, 8.

C. Murena) familia plebeia fuit. Mur. 7. ubi de majoribus C & L. Murenæ.

Nicasius) leg. Nicasio.

Nicias) cum hoc Nicia quidam confundunt

Niciam Coum) qui in nummo vetere occurrit. Errorem demonstravit & confutavit Perizon. ad Aelian. I, 29. & hunc ostendit fuisse Coorum tyrannum.

Cn. Octavius n. 4.) Est etiam propterea probabile verum prænomen esse *Cajus*, ut quemadmodum Cn. Octavii, qui primus ex familia Octavia Consul fuit, posteri *Cnai*, sic fratris Caji posteri *Caji* dicti sint.

P. OPPIVS. fr. Or. pr. P. Oppio. fuit quæstor M. Cottae, qui cum L. Lucullo Con-

 sul

sul Præpontidem & Bithyniam provinciam obtinuit & bellum adversus Mithridatem male gessit. v. Patricius ad fr. h. or.

Orodes) v. *Arsaces*. Sed Vaillantius Arsacid. p. 123. ed. Paris. ad Div XV, 21. pro *Orodes* regis Parthorum filius, legi vult: *Orodis*. Pacorus enim bellum gessit, sive fuit eius nomine, quia nondum ephebus erat, Osaces Dux.

L. Papirius Mug.) Hunc locum Ciceronis emendat Pighius ad a. CCCX. e fastis Capitolinis. ei enim censores fuere, & quidem primi, non a. CCCXII, sed a. CCCIX. Consules fuere in locum tribunorum mil. mortuorum. In Cicerone nempe voces Consul & censor permutatæ sunt. cf. Manut. ad h. l.

PERDICCAS. Tusc. V, 12. Archelai pater. v. Archelaus.

Cn. Plautius n. 2.) L. PLANCVS.

Q. Pompejus Rufus) v. Perizon. Leg. Vocon. p. 141. ed. Hal. Iuns.

Rhinton) vid. Interpretes ad h. l.

P. Rutilius Rufus, l. 4. & 46. lege: *Rutilius & Rutilium*. Emendationem Manutii Tusc. IV, 17. probat etiam Boherius ad h. l.

Sardanapalus) de eo est docta dissertatio Boherii in fine notarum ad Tusc. Qu.

C. Servilius Ahala) post Pighius, add. ad ann. 314.

P. Sulla) l. 3. leg. *Autronio*.

Tages de eo) v. Demster. Etrur. Regal. L. III. c. 1. ubi etiam de ejus libris agitur, qui Acherontici dicti sunt. Bonarota addend. ad Demster. §. 17. Gorius Museo Etrusco ad tabulam, quæ Tagetis simulacrum exhibet.

Theodorus Byz.) hoc nomen restitue Ciceroni Orat. 13. pro Thucydides.

Theophanes) hujus posteritas Pompejorum nomine Romæ fuit. Ryck. ad Tacit. A. VI, 8. Manutius in argum. or. pro Balbo libertum Pompeji facit, refutatus a Fabretto ad Inscr. Ant. p. 478. cf. Tristan. Comment. Hist. II. p. 477. hæc Burm. ad Vellej. II, 18.

L. Titius) add. Manut. & Grev. ad Cic. ad Div. l. c. sed Tristanus Comment. Hist. T. I. p. 44. e nummo, quamquam suspecto, ei vindicat, inclinante in eandem sententiam Burmanno ad Sueton. Cæs. c. 81. nomen *Attius*, quod est etiam apud Appianum Bell. Civil. p. 501. quamquam Casaubonus, qui *Tullius* defendit ad Sueton. l. c. apud Appianum τύλλος invenisse videtur, nescio in qua editione. Et potuit facile Appianus, ut in aliis nominibus fecit, in hoc quoque errare, aut librarius ignotius in notius mutare.

Certe

Certe consensus omnium reliquorum auctorum, qui, ubi de hoc Cimbro sermo, semper aut Tullius aut Tillius habent, improbabilem mihi videtur facere Tristani opinionem.

Trebatius) v. Menag. Amoenitat. Jur. Civ. c. 14.

L. Tubulus) Perizon. Triga Diss. p. 152. credit nepotem fuisse C. Hostilii Tubuli, prætoris urbani a. V. DXLIV, cujus frequens mentio apud Livium L. 27. 28. 29. de eius numo Perizon. ibid.

C. Tuditanus) de familia Tuditanorum v. Rupert. ad Valer. M. IX, 5. p. 542.

M. Tullius Decula) hunc esse putat Sigonius, quem reum de vi Cicero defendit, ex qua oratione quædam fragmenta supersunt.

TVLLVS Cluvius. Phil. IX, 3. unus de legatis R. qui a Larte Tolumnio interfecti sunt. Sed Pighius legendum censet *L. Julius*, qui a CCCIII. decemvir fuit, non *C. Julius*; qui trib. mil. Cos. pot. a. 315. fuit. v. eum ad h. a.

C. Cn. & L. VARENI. fr. or. pr. L. Vareno, qui defensus est a Cicerone inter sicarios reus, quasi Cajum occidisset, Cn. vulnerasset.

P. Vettius Scato) hunc Vettium ex h. l. restituunt viri docti Vellejo II, 16. pro *Intestius Cato*; ubi vid. Intt. & cum loco Ciceronis compara.

L. Vicinius) *Vinicius* & *Vicinius* in Codd. Msc. permutantur. v. Intt. ad Sueton. Aug. 65.

Q. Voconius n. 2. post *fuisse:* *add.* quamquam Sigon. Ant. Jur. C. R. II, 18. prætorem eum putat fuisse, & judicem quæstionis pro quæsitore dici. Sed mihi non probat.

ADDENDA.

4) ad Indic. Latinitatis.

Attingere) l. 29. pro Muren. 9. leg. ad Div. V, 8. vid. forum.

Basilica) l. 3. del. tamquam.

Fictor) add. Lips. Elect. II, 18.

Forum) l. 8. Del. Mur. 9.

Fœnicularius) hæc delenda. Lipsius El. II, 2. ostendit e Strabon. L. IV. esse locum in Hispania, in via a Tropæis Pompeji Tarraconem versus, qui a Latinis ob fœniculi (μαράθρου)copiam sic dictus sit.

Subcisivus S.) del.

Tabula) l. 4. pro Sall. Catil. leg. Liv. I. 24.

Torus) l. 20. del. posse.

AD-

ADDENDA.

5) ad Ind. Græcum.

Ἀξίωμα) nempe aliter Aristotelici, aliter Stoici hoc verbo utebantur. Aristoteles ita, ut hodie Dialectici & Mathematici; Stoici pro quovis enunciato. quamquam etiam Aristoteles aliquando Stoico more accepit. vid. de hac re late & erudite disputantem Menagium ad Laërt. VII, 65.

Ἐδικαίωσαν) Ejusdem sententiæ, quam hic defendi, est Maffeus, qui in Antiquit. Gall. Aquit. ait p. 13. *Siciliam peculiari Dialecto usam esse, cum hæc inscriptio subindicat, tum Cicero Verr. V. &c.*

INDEX
GRAECO-LATINUS
CONTINENS
GRAECAS DICTIONES PASSIM OCCURRENTES,
ET EARUM
INTERPRETATIONES.

A.

Ἀβδηριτικὸν, *Abderiticum*, *stultum*, quod Abderitæ stupidi putabantur, ad Att. VII. 7.

Ἀβλάβεια, *abstinentia*, *innocentia*, *frugalitas*. Tusc. Qu. III. 8.

Ἀγέλαστος, *expers risus*. Fin. V. 30. ita dictus est M. Crassus, qui semel in tota vita risit.

Ἀγοητεύτως, *sincere*, *sine præstigiis & fuco*, ad Att. XII. 3.

Ἄγραφον, *non scriptum*, ad Att. VI. 1.

Ἀγὼν, *certamen*, *contentio*, ad Att. XIV. 7. I. 16. est studium contentionis, quod in oratione adhibetur, unde ipsæ orationes in caussis veris & quidem in primis in caussis forensibus ἀγῶνες dicuntur & declamationibus umbraticis opponuntur vid. v. c. Longin. περὶ ὕψους, S. XI, 1. plura vid. ap. Cresoll. Theatr. Rhet. III, 17. Spanhem. ad Julian. or. I. p. 11. 12. 13. Olear. ad Philostr. Vit. Sophist. L. XXII. §. I. n. 4.

Ἀδέσποτοι, *sine auctore*, ad Div. XV. 17. de rumoribus, qui unde & a quo capite fluxerint, ignoratur.

Ἀδεῶς, *fidenter*, *sine ullo periculi metu aut suspicione*; *large*, *copiose*. *bibit & edit* ἀδεῶς. ad Att. XIII. 52.

Ἄδηλα, *incerta*, Acad. Qu. II. 17.

Ἀδημονῶν, *mœrens*, *sollicitudinis plenus*, ad Att. IX. 13.

Ἀδιαφορία, ad Att. II. 17. cum omnia, quæ accidunt, sive secunda, sive adversa, nihil valent ad animum nostrum commovendum. Ea Cicero dicit se uti in re civili & publica, Acad. Qu. II. 42. Aristonis summum bonum, cum in neutram partem movemur in rebus mediis, h. e. quæ nec honestæ, nec turpes, sensu Stoico, sunt.

Ἀδιάφορον, *quod neque est bonum*, *neque malum*: *indifferens cum æstimatione mediocri*, Fin. III. 16.

Ἀδικαίαρχοι, *injusti magistratus*, ad Att. II. 12. ludit nomine Dicæarchi, quem Atticus scripserat a se amari. Eum civem haud paullo meliorem dicit, quam ipsos Romanos ἀδικαιάρχους, Cæsarem & reliquos.

Ἀδιόρθωτα, *incorrecta*, *inchoata*, ad Att. XIII. 21.

INDEX GRAECO-LATINUS.

Ἀκίνδυνα

INDEX GRAECO-LATINUS.

Ἀκίνδυνα, *periculo carentia*, ad Att. XIII. 19.

Ἀκίνδυνα μὲν, χρονιώτερα δὲ, *periculi quidem expertia, sive tuta, sed diuturniora*, h. e. vitæ quidem periculum abesse, sed diuturniorem morbum fore; de Tirone ægrotante.

Ἀκκιζόμεθα, *dissimulamus cupiditatem nostram*, & cum videri velimus, non cupere nos, tamen vehementer cupimus, hoc enim est ἀκκίζεσθαι, unde ἀκκισμὸς, *accismus*. Exemplo esse potest accismus Tiberii Neronis Vell. II. 21. Tacit. An. I. 3. & 11.

Ἀκοινώνητον, *alienum à familiari consuetudine*, ad Att. VI. 3.

Ἀκοινωνήτως, *minime familiariter*, ad Att. VI. 1.

Ἀκολακεύτως, *citra assentationem*, ad Att. XIII. 51.

Ἀκολασία, *intemperantia*, ad Att. XIV. 11.

Ἄκουσμα, ad Att. XII. 4. quidquid ad aures (convivarum) suaviter deliniendas, aut oblectandas comparatum est. *Non assequor*, inquit, *ut scribam, quod tui convivæ, non modo libenter, sed æquo animo legere possint, si velim gravitatem ejus constantiamque laudare; hoc ipsum ἄκουσμα sit*. Sic ap. Xenoph. Ἀπομνημον. L. II. c. 1. virtus voluptati dicit: τοῦ δὲ πάντων ἡδίστου ἀκούσματος, ἐπαίνου ἑαυτῆς ἀνήκοος εἶ. Hæc ἀκούσματα, quæ & ἀκροάματα dicuntur, erant *recitationes anagnostarum, symphoniaci pueri, γελωτοποιοὶ*, &c.

Ἀκραὶς, *liquidum, non perturbatum*, ad Att. X. 17.

Ἀκρόαμα, *vid. in ἄκουσμα*, pro Arch. c. 9. pro *anagnoste* est apud Nepotem in vita Attici c 14.

Ἀκροστιχὶς, *genus versus Sibyllini, cum deinceps e primis versuum literis aliquid connectitur*, ut in quibusdam Ennianis.

Ἀκροτελεύτιον, *clausula*, ad Att. V. 21.

Ἀκρωτηρίων οὔρια *signa secundæ tempestatis ex vexillis in fastigiis (ἀκρωτηρίοις) navium & domorum*, ad Att. V. 12. Οὔρια sunt signa bonæ tempestatis instantis; a quibus etiam Jupiter Urius, de quo vid. Græv. ad Verr. IV 51.

Ἀκύθηρον, *invenustum*, ad Div. VII. 32.

Ἄκυρον, *ineptum*, ad Div. XVI. 17.

Ἄλη, *anxietas & sollicitudo animi nusquam conquiescentis*, ad Att. X. 1.

Ἀλίμενα, *loca portu carentia, loca importuosa*, ad Att. IX. 13.

Ἅλις δρυὸς, *satis quercus*, ad Att. II. 19. proverbium de priscis, qui, inventa fruge, glandes relinquebant. *Dignitatis ἅλις, tamquam δρυός*. Satis tibi dignitatis est, ut non opus sit, de ea ulterius augenda cogitare.

Ἅλις σπουδῆς, *satis studii & operæ*, ad Att. II. 1.

Ἀλιτενὴς, *humilis, depressus, de ambulatione*, ad Att. XIV. 13.

Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ. *Strenuus esto, quo te & posterorum, vel qui post nascentur, aliquis laudet*, ad Div. XIII. 15. ex Homer. Odyss. Α'. v. 302.

Μὴ μὰν ἀσπουδεί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

Non profecto nulla re præclare gesta & sine laude moriar, sed re magna & ad posteritatem commemoranda patrata. Homer. Iliad. Χ'. v. 304. 305.

Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν, *sed semper virum ingentem*, ad Qu. Fr. I. 2. ex Homer. Odyss. I. v. 513.

Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν
Ὡς νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
Sed meum numquam animum in pectore inflexit, nubes enim tegebat atra. ad Div. XIII. 15. ex Hom. Odyss. Η'. 258. & Ω'. 314.

Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθες Πατρίδος, *supple* ex Homero Odyss. Ι'. 34. ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς:
Sed mihi nunquam persuasisti patria quidquam ulli sua dulcius esse. ad Att. VII. 1.

Ἀλλ' οἰμωζέτω, *sed ploret, male ipsi sit*, ad Qu. Fr. III. 9. e Comico aliquo fortasse, apud quos sæpissime οἰμώζειν jubent, quibus mala precantur. Hinc: πολλὰ οἰμώζειν λέγειν.

Ἀλλ' οὐ δαιτὸς ἐπηράτου ἔργα μέμηλεν,
Ἀλλὰ λίην μέγα πῆμα, διοτρεφὲς, εἰσορόωντες
Δείδιμεν· ἐν δοιῇ δὲ σαωσέμεν, ἢ ἀπολέσθαι,
Sed nobis curæ non est convivio suavi operam dare, verum magnam cladem a Jove immissam intuentes extimescimus, incertumque est salvine futuri, an interituri simus. ad Att. XIV. 13. ex Homer. Iliad. Ι'. 228. seqq.

Ἄλλα μὲν αὐτὸς, *ut ait ille*, ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται, *alia quidem ipse, alia autem vel Deus suggeret.* ad Att. IX. 15. ex Hom. Odyss. Γ'. v. 26. & 27.

Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ, *sed hæc quidem, quæ ante acta sunt, omittemus, licet cum mœrore*, ad Att. VII. 1. IX. 12. ex Hom. Iliad. Σ'. v. 112. & Τ'. v. 65.

Ἀλληγορία, figura, de qua Rhetores. Orat. 27.

Ἀλληγορίαις, *verbis alium sensum, quam quem præ se ferunt, indicantibus*, ad Att. II. 20.

Ἄλλο πρόβλημα, *alia quæstio*, ad Att. VI. 5.

Ἄλλοις ἐν ἐσθλοῖς τόνδ' ἀπωθοῦνται ψόγον, *aliis bonis rebus augendis hanc maculam eluunt*, ad Att. XIV. 22. senarius poëtæ nescio cujus.

Ἀλογηθῇ, *negligatur*. ad Att. XII. 3.

Ἀλογίστως, *inconsiderate, stulte*, ad Att. IX 10.

Ἀλόγως, *sine ratione, temere*, ad Att. XII. 35. XIII. 48.

Ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω, *simul a fronte & a tergo*, ad Div. XIII. 15.

Ἀμαλθεία, *Amalthea*, ad Att. I 16.

Ἀμαλθεῖον, *Amaltheum*, ad Att. I. 16. Est prædium Attici, cui nomen imposuit ab Ἀμαλθεία. *Amalthea* in fabulis quæ sit, notum est, sed l. c. est gymnasium, aut diæta prædii Epirotici. L. II. ep. I. Cicero dicit: *Amalthea mea te exspectat.* Eam fuisse gymnasium in Arpinati, ut Corradus ait, verosimile est, aut diætam, quam imitaturus Atticum Cicero extruxerat. In hac Amalthea J. Fr. Gronovius putabat posuisse Atticum imagines virorum illustrium, a quibus, ut ab Amalthea Jupiter, ita imperium Romanum tamquam nutritum, ad tantam magnitudinem pervenisset: his adjecisse versus, qui facta eorum & magistratus continerent, de quibus Nepos vit. Att. c. 18.

Ἄμβροτος, *immortalis, divinus*, ad Att. XVI. 5.

INDEX GRAECO-LATINUS.

INDEX GRAECO-LATINUS.

quam

 nequa-

nequaquam dabo, ad Att. X. 5. proverbium, cum quis petit, quod fieri non potest, aut difficillimum est. Is versus oraculo editus est, de quo Herodotus L. I. c. 66. p. 26. ed. Steph.

Ἄρκτοι, *Ursa major & minor*, Nat. Deor. II. 41.

Ἁρμονία, *consensus*, de Univ. 8.

Ἀῤῥωστήματα, *ægrotationes*, Tusc. IV. 10. vocabulum Stoicum ex arte medica translatum & traductum ad animum; in quo genere translationis nimii erant Stoici & in primis Chrysippus. In animo itaque, ut in corpore, esse dicebant νοσήματα & ἀῤῥωστήματα, quæ ex perturbationibus existerent, cum inveterassent penitusque insedissent, tamquam avaritia, gloriæ cupiditas, mulierositas. Differunt autem νόσημα & ἀῤῥώστημα gradu.

Ἀρχέτυπον, ad Att. XII. 5. XVI. 3. est proprie *exemplar primigenium.* hunc sensum habet L. XVI. ep. 3. nam ibi dicit se remittere σύνταγμα retractatum, non autem ἀπόγραφον ab exemplo primo, sed ipsum ἀρχέτυπον crebris locis inculcatum & refectum. Sed L. XII. 5. ἀρχέτυπα *Nicasionum* sive, ut Gronovio patri recte placebat, νεοεικοσωνῶν, sunt *tabulæ eorum, qui recens mancipes sunt facti* sive *redemerunt vicesimas*, similes his, quas quivis pater familias diligens conficiebat.

Ἀρχή, *initium*, ad Att. X. 10.

Ἀσαφέστερος, *obscurior in scribendo*, ad Att. XIII. 25.

Ἀσελγής, *lascivus, delicatus*, ad Att. II. 12.

Ἀσμενέστατα, *libentissime*, ad Att. XIII. 22.

Ἀσμένιστον, *gratissimum, libentissimum*, ad Att. IX. 2. & 10.

Ἄσπονδος, *implacabilis*, ad Att. IX. 10.

Ἀστρατήγητος, *ignarus artis imperatoriæ*, ad Att. VII. 13.

Ἀστρατηγικώτατος, *artis imperatoriæ maxime ignarus*, ad Att. VIII. 16.

Ἀσφαλὲς, *tutum*, ad Att. XVI. 5.

Ἀσφάλεια, *securitas, tutum præsidium adversus vitæ pericula*, ad Att. II. 19. XVI. 8.

Ἀσώματος, *sine corpore, corporis expers*, Nat. Deor. I. 12.

Ἀταραξία, *status mentis perturbatione vacuus*, ad Div. XV. 19.

Ἄτεχνοι, *artis expertes*, Top. 4.

Ἀτισία, *defectus solutionis, cum quis solvendo non est*, ad Att. XIV. 19.

Ἀτοπώτατον, *absurdissimum, alienissimo loco positum*, ad Att. XV. 26.

Ἀτριψία, *ruditas*, ad Att. XIII. 16.

Ἀττικισμὸς, *Atticismus, sive orationis lepos*, ad Att. IV. 17.

Ἀττικώτατα, *quæ maxime sunt Attica*, ad Att. XV. 1.

Ἀττικώτερα *magis Attica*, ad Att. I. 13.

Ἄτυφον, *sine ambitione, sine fastu*, ad Att. VI. 9.

Αὐθεντικῶς, *cum auctoritate, certo auctore*, ad Att. IX. 14. X. 9.

Αὐθωρεί, *illa ipsa hora*, ad Att. II. 13.

Αὔξησις, *amplificatio*, Or. 36.

Αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος, *statim enim tibi deinde post Hectorem mors parata*, ad Att. IX. 5.

Αὐτίκα τεθναίην ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ.

Κτεινομένῳ, ἐπαμῦναι, *utinam statim moriar, cum non potui socio, cum interficeretur, opem ferre*, ad Att. IX. 5. uterque versus est ex Homer. Iliad. Σ. v. 98. 99.

INDEX GRAECO-LATINUS.

Αὐτονομία, *facultas & libertas suis utendi legibus*, ad Att. VI. 1. & 2.

Αὐτόχθων, *nativus & indigena*, ad Att. VII. 2. opponuntur αὐτόχθονες iis qui per coloniam in regionem aliunde ducti sunt.

Αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώϊον, *eadem mensura, & melius*, ad Att. XIII. 12. ex Hesiod. Oper. & D. v. 350.

Ἄφατα, ἀδιήγητα, *non dicenda, non narranda*, ad Att. XIII. 9. XV. 19.

Ἀφελέστατος, *simplicissimus*, ad Att. I. 18.

Ἀφελῶς, *simpliciter*, ad Att. VI. 1. & 7. ad Qu. Fr. I. 2.

Ἀφίδρυμα, *fanum*, ad Att. XIII. 29.

Ἀφιλόδοξοι, *ambitione vacans*, ad Att. II. 17.

Ἄφρακτα. Intell. *naves non tectæ sed apertæ*, ad Att. V. 11. & 12. X. 11. opponuntur κατάφρακτα quæ *constratæ* Cæsari vocantur de Bell. Civili. de iis vid. Scheff. de re Nav. p. 130.

Ἀφωμίλησα, *me a colloquio separavi*, ad Div. XVI. 17.

Ἀχαριστία, *ingratus animus*, ad Att. IX, 7.

B.

Βαθύτης, *profunda taciturnitas, patientia*, ad Att. IV. 6. V. 10. VI. 1.

Βεβίωται, *vita feliciter acta est*, ad Att. XII. 2. XIV. 21.

Βλάμματα, *detrimenta*, Fin. IV. 21.

Βλάσφημα, *quæ mali sunt ominis*, ad Att. XV. 11. εὔφημα contra *bene ominata* dicuntur, vid. Casaub. ad Theophr. Charact. cap. 19.

Βούλησις, *voluntas*. Tusc. IV. 6.

Βούλυσις, *vespera, tempus, quo boves ab aratro solent solvi*, ad Att. XV. 27. Ex Homero intelligi potest, veteres tempora diei appellasse ab iis rebus, quæ iis agi solebant. Et quoniam rustica tunc temporis vita erat hominum, ab opere rustico nomina partibus diei tribuerunt. Vespera igitur dicta βούλυσις sive βουλυτὸν, quod est Iliad. Π. v. 779. v. Schol.

Βοῶπις, *bubulis oculis prædita*: Junonis epitheton Homericum, ad Att. II. 9. & 12. XIV. 22.

Γ.

Γαυριῶ, *glorior*, ad Att. XVI. 5.

Γέλως σαρδόνιος, *Sardonius risus*, ad Div. VII. 25. proverbium de iis, qui ridendo sibi nocivum concitant periculum. Unde ortum dicatur docebit Erasmus in Chiliadibus.

Γενικῶς, *generaliter*, ad Att. I. 14.

Γενικώτερον, *generalius*, ad Att. IX. 10.

Γεροντικώτερον, *senilius*, ad Att. XII. 1.

Γεωγραφικὰ, *commentarii de terræ descriptione*, ad Att. II. 6.

Γεωμετρικῶς, *non minus certa ratione, quam qua Geometræ utuntur*, ad Att. XII 5. γεωμετρικῶς dicitur Atticus Ciceronem *refellisse*, in eo, quod Cicero scripserat, Fannium, qui historiam scripsit, Lælii generum fuisse.

Γῆν πρὸ γῆς *cogitare* dicitur, qui solum vertere, & ex una terra in alteram proximam fugere cogitat, v. Manut. ad h. l. qui ex Aeschylo hæc verba desumta putat, ad Att. XIV. 10.

INDEX GRAECO-LATINUS.

Δ.

Διάθε-

Διάθεσις, *sensus, cogitatio, quod quis animo est*, ad Att. XIV. 3.

Διάλογος, *dialogus, colloquium*, ad Att. XV. 13. V. 5.

Διαίρεσις, *divisio, distributio*. ad Att. VI. 1.

Διανοητικαὶ φαντασίαι. *intelligibiles visiones, visa rerum intelligibilium non sensibilium*. ad Div. XV. 16. vid. infra φαντασία.

Διαῤῥήδην, *aperte, diserte*. ad Div. XVI. 21.

Διάῤῥοια, *alvi profluvium*, ad Div. VII. 26.

Διὰ σημείων, *per notas, siglas scribere*, ad Att. XIII. 32.

Διαπεροχὴ, *infamia, dedecus*. ad Att. IX. 13.

Διάφασις, *prospectus*, ad Att. II. 3.

Διαφόρησις, est vocabulum medicum, quod significat *transspirationem, quae fit per sudorem*, unde διαφορητικὰ ἰάματα, *medicamenta ad sudorem efficiendum accommodata & comparata*. Neque video, quid causae sit, quare, cum de imbecillae valetudinis homine Tirone sermo sit, cui διαφόρησις profuisse dicatur, in hac significatione verbi acquiescere nolimus, & cum P. Manutio interpretari: *relaxationem animi*, quae potius altero illo indicatur: *si vero etiam Tusculanum profuit*. ad Div. XVI. 18.

Δίβαφον, *bis tincta purpura, vestis auguralis*, ad Div, II. 16. ad Att. II. 9. ita dicitur, quia primo cocco, deinde purpura tingebatur. Ruben. de Lato Clavo II. 14.

Διδασκαλία, *doctrina, loci philosophici explicatio, aut ex alia arte*. ad Div. VIII. 3.

Διδακτὸν, *quod doceri potest*, ad Att. X. 12.

Διευκρινήσεις πρόβλημα πολιτικὸν, *explicabis quaestionem ad reipublicae statum pertinentem*, ad Att. VII. 9.

Διοίκησις, dicitur *districtus*, ut vulgo dicunt, sive *portio quaedam provinciae, cujus administratio & jurisdictio Praetori commissa est*. Sic Cicero praeter Ciliciam tres διοικήσεις in Asia habebat, Cibyraticam, Apamensem & Synnadensem. Hoc sensu Hellesponti διοίκησις dicitur. Hinc hodie quoque Gallis ejusmodi portio provinciae vel districtus dicitur *une diocese*, ad Div. XIII. 53. & 6.

Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ, *Dionysius Corinthi*, ad Att. IX. 9. origo proverbii satis nota est. In dubium vocavit nuper historiam de Dionysio ludimagistro Rev. Heumannus in Epistola ad Raphelium.

Διόσκουροι, Nat. D. III. 21. *Castor & Pollux*.

Διπλῆ, *dupla*, genus notae, qua veteres usos fuisse constat. ea esse duabus lineis ad angulum acutum coëuntibus, hoc modo > at < item sic CC. vid. Doctos viros cum ad h. l. tum Menag. ad Diog. Laërt. III. 66. & Schol. ad Aristoph. Nubes pluribus locis. Eschenbach de notis crit. p. 247. 248. Montfaucon. Palaeogr. Gr. p. 352. Troz. ad Hugonem p. 280.

Διφθέραι, *pelliti libri, qui membranis & pellibus conteguntur*, ad Att. XIII. 24.

Δίχα μοι νόος, ἀτρέκειαν εἰπεῖν, *ambigit animus ad verum dicendum*, ad Att. XIII. 38. e Pindari carmine deperdito.

Διψῶσα κρήνη, *aridus vel siticulosus fons, in quo nihil est aquae*, ad Att. XII. 5. ita appellatur, cujus est res angusta domi, qui in angustiis est rei familiaris.

INDEX GRAECO-LATINUS.

Δόγματα, *decreta philosophica, placita*, Acad. II. 9.

Δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντες, *longam navigationem molientes*, ad Att. XVI. 13. ex Hom. Γ. v. 169.

Δρομάδην, *ex cursu*, ad Att. XI. 6.

Δυσδιάγνωστον, *difficile dijudicatu*, ad Att. V. 4.

Δυσεντερία, *intestinorum morbus*, ad Div. VII. 26.

Δυσεξίμητα, *quae ita demersa sunt & abdita, ut vix e profundo educi possint*, ab ἐξιμᾶν, *proferre e profundo*, ad Att. V. 10.

Δυσουρία, *urinae difficultas*, ad Att. X. 10.

Δυσουρικὰ καὶ δυσεντερικὰ πάθη, *urinae & intestinorum morbi*, ad Div. VII. 26.

Δυσχερῆτα, *incommoda*, ad Att. VII. 5.

Δυσχρηστήματα, *incommoda*, Fin. III. 21.

Δυσχρηστία, *difficultas versurae faciendae, seu mutuo sumendae pecuniae*, ad Att. XVI. 7.

Δυσωπία, *verecundia*, ad Att. XIII. 33. XVI. 15.

E.

Ἐὰν διαμείνῃς, *si permanseris*, ad Att. XV. 12.

Ἔα πάντας, *mitte omnes*, ad Qu. Fr. II. 10. Manutius negat, se locum intelligere. Lambinus autem omissum dicit: μελεδῶνας, *curas*.

Ἐατέον, *relinquere oportet*, ad Att. I. 16.

Ἑαυτὸν τιμωρούμενος, *seipsum puniens*, senex Terentianus. Tusc. III. 27.

Ἐβδελυττόμην, *abominabar*. ad Att. XV. 29.

Ἐγγήραμα, *senectutis requies, delectatio, occupatio*, ad Att. XII. 25. 30.

Ἐγκελεύσματα, *hortationes*, ad Att. VI. 1.

Ἐγκωμιαστικὰ, *ad res laudandas comparata*, ad Att. I. 19. de verbo ἐγκώμιον & hinc ductis vid. doctam disputatiunculam Ill. Spanh. ad Or. I. Juliani f. 5-8.

Ἐδικώθησαν, *supplicio affecti ac necati sunt*. Verr. V. 57. Hotomannus conjiciebat legendum: ἐδικαιώθησαν, quod δικαιοῦν apud probae notae scriptores interdum sit, *punire, necare poena causa*. Et sic in duobus MSS. Lambinus reperit: sic habet etiam alius codex Graevio laudatus. Itaque Graevius reposuit: ἐδικαιώθησαν. Sed accuratius rem aestimanti ἐδικώθησαν rectum videtur. Nam primo non est contra analogiam a δίκη, formari δικόω. Deinde ἐδικαιώθησαν & per se & hoc sensu est Graecorum optimis usitatum; Cicero autem addit: *ut Siculi loquuntur*: quod indicio est, aut verbo, aut sensu usitati ceterum verbi inusitato reliquis Graecis usos esse Siculos. Sed hic sensus verbi ἐδικαιώθησαν auctoribus ipsis doctis hominibus, non insolitus est; ergo verbo inusitato usi sint necesse est. Atqui hoc convenit in verbum: ἐδικώθησαν, non in ἐδικαιώθησαν. Tertio si variant Codd. probabiliusne est, ἐδικαιώθησαν, notum omnibus, mutatum esse a librariis in ἐδικώθησαν, an contra accidisse? Nostri: *Er ist justificiret worden, es ist ihm sein Recht wiederfahren*. Ceterum qui hoc loco abutuntur, ut ostendant, purum esse ab Ebraismo verbum δικαιοῦν, quando in N. T. est *absolvere*, nimis cupide caussam desperatam defendunt, &, ut sunt mediocris ingenii eruditionisque plerumque homines, auctores veteres recte interpretari non didicerunt.

Εἰ δ'

INDEX GRAECO-LATINUS.

Εἰ δ' ἐν αἴᾳ ἔζησας, *si in terra vixisti*, ad Qu. Fr. II. 10. ex incerto auctore initium sententiae, cujus vim se scire negat Manutius, quod totam sententiam non adscripsit Cicero.

Εἴδωλα, *spectra*, *imagines*, ad Div. XV. 16, ad Att. II. 3. *exuviae vel membranae*, ut Lucretius appellat, quae de corporibus defluunt continuo & sensus hominum pulsant, vid. Lucret. L. IV. v. 34. sqq.

Εἰδώς σοι λέγω, *sciens tibi dico*, ad Att. IX. 7.

Εἴη μισητὸς φίλος οἶκος, *odio sit ipsa domus*, ad Att. IV. 8. proverbium Graecum est: οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος, cujus originem vid. ap. Erasmum pag. 563. eo usus est Cicero ad Att. XV. 15. hic autem tantam suavitatem esse jucunditatemque dicit aedium Antiatinarum, ut sua sibi domus pene odiosa sit.

Εἰλικρινὲς, *sincerum*, *integrum*, ad Qu. Fr. II. 8. quod etiam ad solem explicatum & inspectum purum reperitur. Sic πρὸς αὐγὰς sc. ἡλίου ἀνασκοπῶν τι dicitur. Longin. S. III. κἂν ἕκαστον αὐτῶν πρὸς αὐγὰς ἀνασκοπῇς, ubi vid. Fabrum & Tollium.

Εἱμαρμένη, *fatalis necessitas*, *fatum*, Nat. D. I. 20. Div. I. 55.

Εἰ μενετέον ἐν τῇ πατρίδι τυραννουμένης, &c. *an manendum in patria tyrannide oppressa: ea vero tyrannide oppressa an quovis modo tyrannidis eversio molienda est, etiamsi civitas propter id de summa rerum periculum subitura sit. An cavendum sit, ne qui tyrannidem evertit, ipse evehatur. An tentandum sit opem ferre patriae tyrannide oppressae verbis & rei opportunitate, potius, quam bello. Utrum civis boni sit, secedentem aliquo, quiescere oppressa a tyranno patria, an quodcumque subeundum discrimen pro libertate. An bellum inferendum regioni, eaque sit obsidenda, si a tyranno opprimatur. An etiam is, qui non probet, ut bello tyrannis evertatur, tamen nomen suum profiteri cum fortissimis viris debeat. An cum bene meritis & amicis una subeunda sint pericula in rebus, quae pertinent ad rempublicam, etiamsi illi minus recte de summa rerum consuluisse videantur. Utrum de patria bene meritus, ob eamque causam gravissima queque passus, & invidia oppressus, ultro pro patria discrimen subire debeat: an permittendum ei, ut sui ipsius interdum & carissimarum personarum rationem habeat, dimissis adversus potentes concertationibus pro republica.* ad Att. IX. 4. sunt θέσεις (vid. in h. v.) in quibus meditandis otium consumebat Cicero, ut animum parumper ab aegritudine abduceret.

Εἴρων, *simulator*, *dissimulator*, ita dictus Socrates, quod redarguendorum sophistarum causa simulabat, se omnia nescire, etiam cum recte sciret. De verbo εἰρωνεία vid. Theophrast. Char. c. I. & ibi ὁ πάνυ Casaubonus. Or. 2. 67. Brut. 88. Off. I. 30.

Εἰρωνεία, *dissimulatio*, *cavillatio*, ad Att. XVI. 11. Acad. II. 5.

Εἰρωνεύεσθαι, *dissimulare*, *dissimulanter loqui*, ad Div. IV. 4.

Εἷς ἐμοὶ μύριοι, *unus mihi decem millia*, *unus mihi instar multorum millium*, ad Att. XVI. 11.

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης, *unum augurium optimum pugnare pro patria*, ad Att. II. 3. ex Hom. Iliad. M. v. 243.

Ἐκβολὴ λόγου, *digressio*, e Thucyd. I. 97. ad Att. VII. 1.

Ἐκμαγεῖ-

Ἐμπε-

ἐννοιῶν

quandam

quandam motionem. sic dicimus: *ratio est quasi quaedam lux animi*; non quod lux sit, sed quod ita se habet ad animum ratio, ut lux ad oculos. Sic ut motio se habet ad corpus, ita ἐντελέχεια ad animam. Nam, ut jam ad Aristotelem veniamus, ἐντελέχεια ex ejus mente non est ipsa anima, sed ejus forma, subjectum autem ejus, & quasi materia h. e. quod se ad ἐντελέχειαν habet, ut ad motum corpus, est δύναμις, vis agendi, h. e. percipiendi, cogitandi. Videamus ejus verba L. II. de anima c. 1. In omni re tria esse dixerat, ὕλην, μορφὴν, ἢ εἶδος, & τὸ ἐκ τούτων. Hoc ad animam sic transfert: ἔστι δὲ ἡ μὲν ὕλη, δύναμις, τὸ δὲ εἶδος ἐντελέχεια. Aristoteles non diserte dicit: ψυχή ἐστιν ἐντελέχεια. Neque tamen Cicero peccat ei hoc enunciatum tribuens. Nam res a forma sua, qua ab aliis rebus distinguuntur maxime, appellari in omnibus linguis, usitatum est. Hæc est mea de hoc verbo sententia, quam ex parte vidit etiam Leibnitius v. Theod. L. I. §. 87. Quod Davisius putat ad h. l. animam Aristoteli esse formam corporis, quæ eam animet, errat. Nam hæc Dicæarchi est sententia, non Aristotelis, quam Cicero ab illa distinguit. Veteres profecto eodem ac nos modo cepisse hoc verbum videntur. Sext. Empir. c. Math. X. 310. pro *actu* posuit & potentiæ opposuit: τὸ μὲν κατὰ δύναμιν μὲν ἰσοσφαιρός ἐστι, κατ' ἐντελέχειαν δὲ οὐκ ἔστιν cf. quos laudat Fabric. ad h. l. §. 315. Est autem verbum, ἀπὸ τοῦ ἐντελὲς ἔχειν· ἐντελὴς est perennis, perpetuus.

Ἔντεχνα, *artificialia.* ad Div. VII. 32.

Ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς, *in rebus amatoriis.* ad Att. IX. 10.

Ἐν τοῖς πολιτικοῖς, *in rebus civilibus, vel quæ spectant ad rempublicam,* ad Att. I. 13.

Ἐντυραννεῖσθαι, *sub tyranno esse.* ad Att. II. 14.

Ἐξαιρέσιμοι. Verr. II. 52. ita dicebantur apud Græcos ceteros & Siculos dies, qui mensibus inserebantur interdum, ut cum solis lunæque ratione congruerent; iis opponuntur intercalares, ἐμβόλιμοι, de iis multa Scaliger, Petavius, quos, si lubet, vide.

Ἐξακανθίζειν. est proprie *spinas vellere & colligere*, h. l. spinæ sunt Dolabellæ, cui Tulliam desponderat, vitia, quæ non vult ab Attico ex ejus vita superiori colligi sibique objici. ad Att. VI. 6.

Ἐξ ἄστεως ἑπταλόφου τειχέων παρέδωκεν, &c. *Ex urbis septicollis moenibus* (i. e. Roma) *Camillo edidit* (Philotimus libertus uxoris meæ) *rationes* XXIV. *minarum, &* XLVIII. *minarum æris alieni* (ab uxore sc. contracti) *seque debere* XXIV. *minas ex bonis Crotoniaticis* (h. e. Milonis) *& Chersonitícis* (h. e. in Chersoneso exactis) *& quamvis ex hæreditatibus, quas adierit, redegerit bis sexcentas & quadragenas, se tamen æris illius alieni ne obolum quidem dissolvisse, cum jam debeantur a Kal. secundi mensis: libertum autem ejus, qui idem, quod Cononis pater* (Timotheus) *nomen habebat, nihil curasse. Primum igitur hoc, omnia ut serventur: alterum, ut ne usuras quidem negligas, quæ debentur ex die supra posito. Per eos dies, quibus illum pertuli, magno in timore fui. Venerat enim explorandi causa, atque*

 aliquid

aliquid sperabat: qua frustratus abiit temere, sic fatus: Turpe est diu manere &c. ex Hom. Iliad. Β'. 298. ad Att. VI. 5.

Ἐξ ἀφαιρέσεως, ad Att. VI. 1. ἀφαίρεσις significat in re rustica & medic. inutilium detractionem & ablationem. τὰ ἄνω ἀφαίρεσις, aridorum frondium resectio, est apud Theophrastum & alios, vid. Salmas. ad Solin. p. m. 412. Sic medici ἀφαίρεσιν vocant, cum aliquid *materiæ demitur* corpori. Curationis genus est. *Omne enim auxilium*, ut Celsus ait II. 9. in fin. *aut demit aliquam materiam, aut adjicit, aut evocat, aut reprimit, aut refrigerat, aut calefacit, simulque aut durat aut mollit.* In eo autem genere, quod in detractione est, ponitur primo loco *sanguinis detractio*, a qua & Celsus initium facit, *sanguis* autem eleganter apud latinos dicitur *pecunia*, de quo aliquoties Grævius ad Ciceronem. Cicero ergo, cum dicere vellet, ab Appio provinciam exhaustam esse, eleganter & lepide dixit: *Appius* ἐξ ἀφαιρέσεως *provinciam curavit, sanguinem misit, quicquid potuit detraxit, mihi tradidit enectam. Itaque* προσανατρεφομένην *a me non libenter videt.* προσανατρέφειν est contrarium detractionis. plane huc pertinet locus Aristoph. in Ranis jam a Victorio ad h. l. allatus v. 972. de fabula sua:

Ἴσχνανα μὲν πρώτιστον αὐτὴν, καὶ τὸ βάρος ἀφεῖλον
Ἐπυλλίοις καὶ περιπάτοις, καὶ τευτλίοισι μικροῖς
Χυλὸν διδοὺς στωμυλμάτων, ἀπὸ βιβλίων, ἀπ' ἠθῶν·
Εἶτ' ἀνέτρεφον μονῳδίαις, Κηφισοφῶντα μιγνύς.

Poëta jam ante Ranas produxerat in scenam, sed infelici successu, itaque eas a se dicit immutatas *demtis* (ἴσχνανα) nonnullis, & contra aliis *additis* (ἀνέτρεφον).

Ἐξοχὴ, *excellentia.* ad Att. IV. 15.

Ἐξωτερικὸν, *populariter scriptum.* Fin. V. 5.

Ἐξωτερικοὶ, *rudes, qui philosophiam nondum didicere.* ad Att. IV. 16. vide supra in Ἀριστοτ. ἐξωτερ.

Ἐπαγγέλλομαι, ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ, *denuntio me eum virum ulturum, quicunque molestus mihi fuerit.* ad Att. II. 9. ἐπαγγέλλομαι est Ciceronis, versus Hom. Iliad. Ω'. 369.

Ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην, *quia non victimam, neque tergus bubulum* (sc. capto) ad Att. I. 1. ex Hom. Iliad. Ψ. v. 159. prov. quo utuntur, qui, rem magnam agi, dicere volunt: *Non rem levem & inanem peto: non res levis agitur.*

Ἐπεῖχον ἀεὶ, *retinebam identidem*, ad Att. V. 11.

Ἐπέχειν, *assensum sustinere, hæsitare.* ad Att. VI. 6. & 9.

Ἐπιγεννηματικὸν, Fin. III. 9. ab ἐπιγέννημα, quo verbo dicunt omne id, quod ex primo consequitur, eique adjunctum est, tamquam πάθος, quod e morbo primario consequi solet, appellant medici ejus morbi ἐπιγέννημα. hoc verbum deinde ad philosophiam a Stoicis traductum est, hoc sensu. Ars v. c. pictoria, est tamquam caput & primarium quid: cum autem aliquid ex arte ea artificiose facimus, id demum ex primo, h. e. ex arte ea consequitur, & est ejus artis ἐπιγέννημα s. ἐπιγεννηματικὸν, *posterum quodam modo & consequens*, ut ipse interpretatur. Id secus esse

INDEX GRAECO-LATINUS.

INDEX GRAECO-LATINUS.

Εὐθυμία, *animi tranquillitas, securitas, animus terrore liber.* Fin. V. 8. & 29.

Εὐθυῤῥημονέστερος, *liberior sive fortior in loquendo*, ad Div. XII. 16.

Εὐκαιρία, *occasio, opportunitas, tempus actionis opportunum*, ad Att. XVI. 8. Fin. III. 4.

Εὐκαιρότερον, *opportunius*, ad Att. IV. 7.

Εὐκαίρως, *opportune*, ad Att. XIII. 9. ad Qu. Fr. II. 3.

Εὐκόλως, *facile*, ad Att. XIII. 21.

Εὐλογία, *probabilis ratio*, ad Att. XIII. 22.

Εὔλογον, *consentaneum, probabile*, ad Att. XIII. 7. & 33. XIV. 22.

Εὐλογώτατον, *maxime consentaneum*, ad Att. XIII. 6.

Εὐμένεια, *benivolentia*, ad Att. XVI. 11.

Εὐμολπιδῶν πάτρια, *Eumolpidarum ritus patrii*, ad Att. I. 9. Eumolpidæ sunt Sacerdotes ex Eumolpi posteris, de quibus vid. Doctos Viros ad Nepotis Alcibiadem. c. 1. Falsterus nuper in Amoenitatibus foeminas facere volebat, & auctores latinos ex hac opinione refingere, sed eum nos certis argumentis confutavimus in Actis Eruditorum Latinis. Unum illud poterat virum doctum ab errore revocare, quod & ibi monuimus; si foeminæ fuissent, *Eumolpides* dicendum fuisse, non *Eumolpidae*.

Εὐπινὲς, *venustum, nitidum*, ad Att. XII. 6. forma quædam orationis, quæ & πίνος & a Longino Sect. XXX. εὐπίνεια vocatur (nam ita legendum esse mihi non dubium videtur, etsi Tollius retineat σαφήνειαν) proprie εὐπινὴς & εὐπίνεια, item πίνος est palæstritarum, qui oleo, quo ungi solent, nitidum corpus sibi efficiunt. Deinde ad alias res traducitur, ut: πιναροὶ λίθοι, lapides qui *cæsi* & *politi* sunt. Sic etiam πίνος orationis & εὐπινὴς nitor, elegantia, venustas est. de his verbis vide Salmas. ad Solin. p. m. 142. & multis aliis locis. Victorium ad l. c. Pearcium ad Longinum l. c.

Εὐπινῶς, *venuste, nitide, eleganter*, ad Att. XV. 17.

Εὔπιστος, *homo exploratæ fidei, cui tuto credi potest.* ad Att. XI. 25.

Εὔπολιν τὸν τῆς ἀρχαίας, *Eupolim illum veteris scil. comoediæ poëtam*, ad Att. VI. 1. de distinctione comoediæ in veterem, mediam & novam egerunt scriptores de re Poëtica, tamquam *Scaliger*, ex recentissimis *Brumoi* Theatre des Grecs Tom. V. p. 198. ed. Batav. item Interpretes ad illud Horatii:

Eupolis atque Cratinus, Aristophanesque Poëtæ
& quorum Comoedia prisca virorum est.

de Eupoli vid. Indic. Nominum.

Εὐπόριστος, *parabilis*, ad Att. VII. 1.

Εὐριπίδου· μισῶ σοφιστὴν, ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός. *Euripidis: Sapientem odi, qui sibi ipse non sapit.* ad Div. XIII. 15. videtur esse e Medea Manutio.

Εὐρίπιστα, *mobilia tamquam Euripus, vel facilia ad excitandum & impellendum*, ad Att. XIV. 5. notum proverbium; ἄνθρωπος Εὔριπος.

Εὐστομάχως, *bono stomacho, fortiter*, ad Att. IX. 5.

INDEX GRAECO-LATINUS.

Εὐταξία, *ordinis conservatio*. Off. I. 40.

Εὐτραπελία, ad Div. VII. 32. Aristoteles in ethicis interpretatur πεπαιδευμένην ὕβριν, cum conviciamur aut perstringimus homines ingeniosa aliqua ratione. Unde *Eutrapeli* dicti. Nam hic Volumnius, ad quem utitur hoc verbo Cicero, *Eutrapelus* dictus est propter Εὐτραπελίαν. Sed hunc ipsum hominem Plutarchus in Bruto vocat μῖμον, quem locum Victorius ad h. l. attulit; ex quo intelligitur, εὐτραπελίαν esse urbanitatem in sensu deteriori, de qua v. Gronov. de Sestert. p. 318, 319. quae mimicam facetiam, ridiculam illam quidem, sed non magni faciendam aut nimis ingeniosam. Itaque Cicero in hac epistola ad Volumnium, qui κατ' ἐξοχὴν, uti diximus, Eutrapelus dictus est, tamen ut parum argutum hominem ridet: *In possessione, inquit, salinarum mearum neminem timeo praeter te. Putas te rideri? nunc demum intelligo te sapere.* Recte ergo Paullus prohibet εὐτραπελίαν h. e. mimicam & scurrilem facetiam. Ceterum non dubito, quin hoc verbum interdum etiam satis bonum sensum habeat. vid. Vavassor de ludicra dictione p. 282. ed. Lips.

Εὐχρηστήματα, *commoda*, Fin III. 21.

Ἔφοδος, *insinuatio, pars orationis*, ad Her. I. 4.

Ἕωλος, *obsoletus, non recens*. ad Div. IX. 2. ad Att. XIII. 21.

Z.

Ζηλοτυπεῖ, *invide fert*. ad Att. XIII. 18.

Ζηλοτυπεῖν, *invide ferre, invidere. ibid.*

Ζηλοτυπεῖσθαι, *invideri, quod in meis libris loquens inducatur*, ad Att. XIII. 13.

Ζηλοτυπία, *obtrectatio, dolor ex eo, cum quis consequitur id, quod ipsi cupiebamus*, ad Att. X. 8. vid. Cic. Tusc. IV. 8. & ibi Davisius.

Ζήτημα, *quaestio* sc. de qua disputatur. ad Div. IX. 26 ad. Att. VII. 3.

Ζωδιακὸς, *orbis signifer*. Div. II. 42.

Ζώσης φωνῆς, *integer locus ita concipiendus*: ζώσης φωνῆς μείζων ἐνέργειά ἐστιν ἢ ἀφώνων διδασκάλων, *vivae vocis major est vis & efficacitas, quam mutorum doctorum*, ad Att. II. 12.

H.

Ἡγεμονικὸν, *principatus, id quod in quoque genere est praestantissimum*, sic in homine ratio est τὸ ἡγεμονικὸν, quod quasi principatum in homine obtinet. In universo autem Deus auctor mundi. Stoici sic appellabant naturam, quae universum continet, illudque tuetur, de Nat. D. II. 11.

Ἡ δεῦρ' ὁδός σοι τί δύναται νῦν, θεοπρόπε, *iter huc susceptum cui tibi usui nunc est, age dic tu, qui oraculum consulis.* ad Att. XV. 11. XVI. 6. Senarius poëtae veteris nescio cuius.

Ἡδονὴ, *voluptas, item laetitia, quasi gestientis animi elatio voluptaria*, ad Div. XV. 19. Fin. II. 3. III. 10.

Ἠθικὸν, *ad mores accommodatum*. Or. 37.

INDEX GRAECO-LATINUS.

Θ.

Καὶ

INDEX GRAECO-LATINUS.

INDEX GRAECO-LATINUS.

rentur

endo & argumentando, quarum rerum artem tradit λογικὴ seu διαλεκτική. Sic Cicero Tusc. IV. 14. cum παθῶν definitiones & distributiones in formas attulisset, *Habes ea, quæ de perturbationibus enucleate disputant Stoici, quæ logica appellant, quia disseruntur subtilius.*

Λόγοισιν Ἑρμόδωρος, *ad supplendum integrum Senarium adde: ἐμπορεύεται, libris Hermodorus mercaturam facit*, ad Att. XIII. 21. vid. Indic. Histor. in *Hermodorus*.

Λογοδαίδαλος, *artificiosi sermonis fabricator*. Or. 12.

Λύπη, *ægritudo, quasi solutio totius hominis*, Tusc. III. 25.

Λυρικοὶ, *poetæ, qui ad lyræ cantum carmina sua recitabant*, quales inter Græcos Pindarus, Alcæus, inter Latinos Horatius fuere. Or. 55. Fragm. incert.

M.

Μακάρων νῆσοι. *beatorum insulæ*, ad Att. XII. 3.

Μακροψυχία, *affectio animi longinqua spectantis*, ad Att. IX 11. sed Grævius vere judicat, nil certius esse emendatione Magnuti apud Manutium, quam & ipse Manutius probabat: μικροψυχίαν. Nam μακροψυχία nusquam apud Græcos auctores occurrit & locus necessario desiderat μικροψυχίαν.

Μάλ' ἀριστοκρατικῶς, *plane ut optimatem decet*. ad Att. I. 14.

Μανία, *insania*, Tusc. III. 5.

Μαντικὴ, *Divinatio*, de Nat. D. I. 20. de Div. I. 1. Legg. II. 13.

Μάντις δ' ἄριστος: *supplendum ut senarius integer habeatur*: ὅς τις εἰκάζει καλῶς, *vates is optimus fuerit, qui bene conjecerit*, ad Att. VII. 13. Est versus ex deperdita Euripidis tragœdia. Huic enim tribuit eum Plutarchus de defectu oraculorum &c. T. I. p. 768. ed. Steph.

Μεθαρμόζομαι, *commuto, ad alias personas transfero*, ad Att. XII. 12. Sermo est de Dialogis philosophicis, quos refingebat & alias personas inducebat; ut in Academicis fecit. Dicitur quemadmodum μεταῤῥυθμίζειν de statuis, quæ in aliam faciem mutantur, ut alium, quam antea, referant. de quo vid. Casaub. ad Suetoni Tiber. c. 78.

Μείλιγμα, *lenimentum*, ad Att. XIII. 27. Catonis μείλιγμα est, quod facit, ut Cæsaris indignatio ex Ciceronis Catone, h. e. libro de laudibus Catonis Uticensis concepta mitigetur & leniatur. Sic Longinus eleganter μειλίγματα hyperbolarum & omnium audacium locutionum vocat particulas illas & formulas, *quasi, tanquam, ut ita dicam* &c. περὶ ὕψυς, Sect. XXXII. 3.

Μελαγχολία, *furor*, Tusc. III. 5.

Μελέτη, *meditatio, cura*, ad Att. V. 10.

Μελήσει, *curæ erit*, ad Att. XII. 3. XIV. 17. XV. 4.

Μέμψις, *accusatio, reprehensio*, ad Att. XIII. 13.

Μέμψιν ἀναφέρει, *accusationem intendit*, ad Att. XII. 49.

Μέντορ πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτόν; *Mentor, quonam modo adeam, & quonam modo amplexabor ipsum*, ad Att. IX. 8. ex Homer. Odyss. γ'. 22.

Μεσίτης

INDEX GRAECO-LATINUS.

N.

'Οβελ-

INDEX GRAECO-LATINUS.

O.

navem, nisi rectam. hæc Victorius. Lipsius autem ad Senec. l. c. laudat etiam veterem scriptorem Teleten, ex quo est sententia eadem ap. Stobæum c. 106.

ὁρίζοντες, *finientes*, de Divin. II. 44. intellige: circuli, qui scilicet finiunt prospectum, *der Horizont.*

ὁρμὴ, *impetus*: item *appetitio*: *appetitus*, ad Att. VII. 1. Fin. III. 7. V. 6. de Nat. Deor. II. 22. Off. II. 5.

ὁ σοφὸς εὐθυῤῥήμων ἔσῃ, *sapiens recte*, h. e. *libere loqueris*, ad Div. IX. 22. vid. εὐθυῤῥημονέστερος.

ὅτι αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν, *in quo virtus sit, ei nihil deesse ad beate vivendum*, Parad. 2.

ὅτι ἴσα τὰ ἁμαρτήματα, καὶ τὰ κατορθώματα, *equalia esse peccata & recte facta.* Parad. 3.

ὅτι μόνον ἀγαθὸν, τὸ καλὸν, *quod honestum sit, id solum bonum esse.* Parad. 1.

ὅτι μόνος ὁ σοφὸς πλούσιος, *solum sapientem esse divitem* Parad. 6.

ὅτι πάντες οἱ μωροὶ μαίνονται. *omnes stultos insanire.* Parad. 4.

ὅτι πάντες οἱ σοφοὶ ἐλεύθεροι, πάντες δὲ μωροὶ, δοῦλοι. *omnes sapientes liberos esse; & stultos omnes servos.* Parad. 5.

Οὐ γὰρ ἂν τόδε μεῖζον ἔπει κακὸν, *neque enim hoc maius est malum.* ad Att. VII. 6. Homer. Odyss. μ'. 209. ἔπει est ἐπέρχεται.

Οὐδέ μοι ἦτορ ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι, *Neque mihi pectus firmum, sed consternato sum animo.* ad Att. IX. 6. Hom. Iliad. κ'. v. 93. & 94.

Οὐδὲν γλυκύτερον, ἢ πάντ' εἰδέναι. *nihil dulcius, quam omnia scire.* ad Att. IV. 11.

Οὐδὲν ὑγιὲς, *nihil sincerum* ad Att. XV. 1.

Οὐκ ἔλαθε σὲ, *non te latuit.* ad Att. VI. 1.

Οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος, *non est verus sermo.* ad Att. IX. 12.

Οὐκ ἔστιν ἡδέως ἄνευ τοῦ καλῶς καὶ δικαίως ζῆν. *non licet iucunde vivere, nisi honeste & iuste vivatur.* ad Div. XV. 19. Epicuri placitum.

Οὐκ ἐπέστησεν, *non animadvertit, non satis cogitanter scripsit.* ad Att. XIII. 38.

Οὐ παρὰ τοῦτον, *non apud illum.* ad Att. XV. 29.

Οὐ σ' οἶδ' Ἄρης ἅμα Παφίῃ, *nonne scio te, o Mars, consuesse cum Paphia, sive Venere.* ad Att. IV. 16. Videntur hæc verba esse e vetere Poëta, sed ex quo, aut quomodo explicanda sint, libenter fateor me ignorare. Nam doctorum hominum coniecturæ non satisfaciunt, nec melius aliquid ipse reperio.

Οὐ ταυτὸ ἐκ τοῦ αὐτοῦ, *non idem ex eodem.* ad Att. XV. 1.

Οὐ ταυτὸν εἶδος, *supplendum ex Euripidis Ione*: φαίνεται τῶν πραγμάτων πρόσωθεν ὄντων ἐγγύθεν θ' ὁρωμένων: *non eadem facies apparet, cum res procul sunt, & cum prope cernuntur.* ad Att. XIII. 10.

Οὕτω που τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν, *sane eorum, qui ante nos vixerunt virorum, audiebamus laudes.* ad Att. VII. 11. Hom. Iliad. ι'. v. 520.

Οὐχ ὁσίη φθιμένοισιν. *Hexameter integer sic se habet:* οὐχ ὁσίη φθιμένοισιν

μένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι, *fas non est viris mortuis insultare.* ad Att. IV. 7. Homericus versus ex Odyss. χ'. 412 Sed apud Homerum est κταμένοισιν, eodem sensu. Cum verba memoriter laudantur, facile huiusmodi quid mutatur. laudauit hunc versum etiam Plin. Ep. IX, 1.

Ὀφιοῦχος, *anguitenens*, Arat. fragm. Sidus.

Ὀψιμαθεῖς, *sero discentes. seri studiorum*, ut Horat. appellat. ad Div. IX. 10.

Π.

Πάθος, *affectus.* ad Att. XII. 3.

Πάθη, *perturbationes. motus animi turbati.* Fin. III. 20. Tusc. III. 4. IV. 5. Off. II. 5. &c.

Παθητικὸν, *ad perturbationes animi accommodatum.* Or. 37.

Παῖδες παίδων, *nati natorum, posteri*, ad Att. XVI. 11.

Παιδεία Κύρου, *institutio Cyri*, ad Div. IX. 25.

Παλιγγενεσία, *status nostri instauratio.* ad Att. VI. 6. Ita appellat statum dignitatemque, quam revocatus ab exilio recuperarat, proconsulari etiam imperio suscepto. Non dubito, quin ita capienda sit haec vox ap. Matth. XIX. 28. παλιγγενεσία Christi, quam ipse ita explicat: ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, est instauratio & recuperatio pristinae gloriae, quae ei contigit cum a morte in vitam revocatus & in cœlum sublatus esset. Hoc igitur tempore discipuli Christi Spiritu S. repleti auctoritatem consecuti sunt, quid credendum sit nec ne, quid bonum, iustum, Deo jucundum, nec ne, decernendi. Qui huc παλιγγενεσίαν Pythag. aut Stoicam vocant, nil vident.

Παλινῳδία, *retractatio.* ad Att. II. 9. IV. 5. VII. 7.

Πάλτος, *Paltus, Syriæ oppidum.* ad Div. XII. 13.

Παναιτίου περὶ προνοίας, *Panætii de providentia liber.* ad Att. XIII. 8. de Panætio vid. Indic. Hist.

Πανήγυρις, *conventus*, ad Att. I. 14.

Πανικὰ, *panici, siue subiti inanesque terrores.* ad Att. V. 20. ad Div. XVI. 23.

Πανικὸν, *inanis terror*, ad Att. XIV. 3. XVI. 1.

Πάντα περὶ πάντων, *omnia de omnibus*, ad Div. XII. 20. ad Att. XV. 17. i. e. accurate & copiose de omnibus.

Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο, *omnis virtutis reminiscere*, ad Att. I. 15. Homer. Iliad. X. v. 268.

Πάνυ φιλοστόργως, *valde amanter.* ad Att. XV. 27.

Παράγγελμα ἐνιαύσιον, *mandatum annuum.* ad Att. V. 14.

παράγραμμα, *agnominatio, cum unius mutatione alius sensus efficitur.* ad Div. VII. 32. Genus ridiculi, de quo L. II. de Orat. 63. ubi παρονομασία dicitur.

Παραγωγὴ, *inductio.* Top. 10. genus argumentationis Socraticum, de quo vide de Inv. I. 31. ubi egregium inductionis exemplum de Aeschine Socratico adducitur.

Παράδοξα, *mirabilia, admirabilia, quæque sunt contra opinionem omnium.* Acad. II. 44. Fin. IV. 27.

Πεντι-

INDEX GRAECO-LATINUS.

Πεντέλοιπος, *qui de quinis superest*, ad Att. XIV. 21. XV. 2. Ita vocare Hirtium videtur, qui de quinque Cæsarianis restabat unus, quem ad optimates traducere posset: quamquam alii aliter.

Πεπινωμένα, *nitide & eleganter scripta.* ad Att. XIV. 7.

Πεπινωμένως, *docte & perpolite.* ad Att. XV. 16. vid. εὐπινῶς.

Πεπλογραφία, *pepli descriptio*, ad Att. XVI. 11. Πεπλογραφία Varronis, est liber ejus, quo virorum illustrium laudes descripserat. Occasionem titulo dedit mos notus Atheniensium, peplum Minervæ consecrandi, in quo, præter ipsius res fortiter gestas, etiam virorum fortium acu pictæ essent, auctoribus Aristophane, Suida & aliis. Præter Interpretes vide inprimis Meursium in Panathenaicis c. 17. nam hoc festo peplum illud deferebatur in Minervæ ædem. Utrum vero liber hoc ipso titulo exstiterit adeoque diversus sit a libro *hebdomadum*, qui doctorum virorum imagines continebat, (v. Voss. de Hist. Lat. I. 12.) nec ne, id quod Popmæ placebat, haud improbabili conjectura, nunc non definire licet. Aristoteles etiam *Peplum* inscripsit libellum, qui epitaphia heroum continebat, cuius fragmentum a Cantero Basil. 1564. in 4. primum editum habemus In hoc peplo etiam genealogias Homericorum principum fuisse docet Canterus in praefatione. conf. Fabricii Biblioth. Græc. L. III. c. 6. Vol. II. p. 160. seqq.

Περὶ δυνατῶν, *de iis, quæ fieri possunt.* ad Div. IX. 4. Fat. 9.

Περὶ κοιλιολυσίαν γίνεσθαι, *in alvo soluenda occupatum esse*, ad Att. X. 13.

Περὶ μικρὰ σπουδάζειν, *in parvis rebus multum laborare.* ad Att. XIII. 21.

Περίοδοι ἢ καμπαὶ, ἐνθυμήματα, ἢ κατασκευαὶ, *ambitus verborum, aut flexus clausularum, aut argumenta rhetorum, aut confirmationes.* ad Att. I. 14 περίοδοι quæ sint, dicere nihil attinet. καμπαὶ sunt, recte explicante I. F. Gronovio, clausulæ, flexus molles orationis ab una parte in aliam, quibus uti licet in genere ἐπιδεικτικῷ magis, in laudando, ubi ingenium & eloquentiam jactare licet, quam in forensibus orationibus, aut in sententiis de re gravi dicendis, a quibus quippe ista flexuum mollities, quamvis modica, tamen abesse debet, adhibita potius illa *iudiciali asperitate*, quam Cicero vocat de Orat. I. ἐνθυμήματα non sunt, quæ recentioribus dialecticis dicuntur, parte quadam sua truncati syllogismi, sed antiquis rhetoribus celebratæ illæ sententiæ, e contrariis conclusæ, quæ propter brevitatem & contraria acumen aliquod habent, qualis est illa Horatii: *Cur optas quod habes?* Serm. I. 3. 126. alia exempla suppeditabit Cicero in Topicis c. 13. vide de hoc genere sententiarum in primis Facciolatum in Acroasi I. de Enthymemate. κατασκευὴ autem etsi non eandem semper apud rhetores vim habet, tamen non dubium mihi est, quin hoc loco dicatur *confirmatio alicujus rei*, (Quinctilian. II. 4.) quæ & amplificationem complectitur, cum alimus argumenta, quod Longino τρέφειν dicitur, cum dilata-

Πολι-

INDEX GRAECO-LATINUS.

iram in Quintum filium, quam objurgando patruum apud Cæsarem meruerat, an dissimulandam. Hinc ipse sic interpretatur prima verba: *utrum aperte hominem adsperner & respuam.* ad Att XIII. 38.

Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει, *Polydamas mihi primus probrum objiciet*, ad Att. II. 5. VII. 1. ex Homer. Iliad. X. v. 100. Polydamanta dicit Catonem.

Ποῦ σκάφος τὸ τῶν Ἀτρειδῶν; *ubi navigium Atridarum.* ad Att. VII. 3. e tragico veteri videntur hæc esse.

Πραγματικοὶ, Or. I. 5. qui sint, ipse Cicero satis docet.

Πραγματικῶς, *apte ad rem gerendam*, ad Qu. Fr. II. 14.

Πρᾶξις *factum*, ad Att. XIV. 19.

Πρᾶξις πολιτικῆ. *factum cive dignum reip. dedito.* ad Att. X. 13.

Πρᾳότατα *lenissime*, ad Att. XI. 17.

Πρέπον, *decorum*, Or. 21. Off. I. 17.

Πρόβλημα *quæstio*, ad Att. VII. 1. XII. 2.

Πρόβλημα Ἀρχιμήδειον. *quæstio Archimedea*, ad Att. XII. 4. XIII. 28.

Προβολὴ, ad Att. XIII. 21. est, interprete Budæo in Comm. Gr. L. p. 390. *status pugilis, in procinctu stantis, occasionique inferendæ plagæ imminentis, & agitatoris in carceribus equos currumque sustinentis.* Unde etiam ad milites transfertur, qui in acie stant, projectis scutis impetum hostium expectantes, & excipientes, & tempus impetus faciendi idoneum speculantes; apud Plutarch. in Cæsare, quem locum idem ille adduxit Budæus l. c. De militibus latini dicunt: *projicere scutum.* Quadrigarius ap. Gell. IX. 13. Græci προβάλλεσθαι ἀσπίδα ap. Aelian. V. H. II. c. ult. & ab hac projectione scuti status ille gladiatorius & militaris appellatur. Adjicere placet locum e Gellio de hac re insignem: *Sicuti* (athletæ) *ad certandum vocati projectis alte brachiis consistunt caputque & os suum manibus oppositis quasi vallo præmuniunt &c.* unde de ea re χεῖρας ἀνέχειν, χειρῶν ἀνάτασις, dicitur v. Cuper. Obs. I. 12. p. 68. qui etiam docet, hoc ipsum ἀνέχειν dici ap. Apollon. Rhod. L. II. v. 67.

Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἱμᾶσι διασταδὸν ἠρτύναντο
Αὐτίκ' ἀνασχόμενοι ῥεθέων προπάροιθε βαρείας
Χεῖρας, ἐπ' ἀλλήλοισι μένος φέρον ἀντιόωντες.

Ex his intelligi facile potest, quomodo Carneadi in mentem venerit, ut huic προβολῇ compararet ἐποχὴν suam, *retentionem assensus.*

Προηγμένον, *productum, promotum, remotum, præpositum, præcipuum.* Fin. III. 15. v. Argum. L. III. de Fin.

Προθεσπίζω, *præsagio*, ad Att. VIII. 11.

Προκοπὴ, *progressus in litteris*, ad Att. XV. 16. de verbo προκόπτειν v. Cellar. Diss. II. de Vigiliis & Lucubrat. Vett. §. 19.

Προλεγόμενα, *quæ præfari solemus, antequam disputationem aliquam explicandam suscipimus*, ad Div. IX. 18.

Προλήψεις, *notitiæ rerum insitæ*, Acad. II. 10.

Πρόλη

haberet, quae medicis, tinctoribus, pictoribus, & myrepsis conducerent. Nam ῥωπὸν *ejusmodi merces omnes mixtas ac minutas appellabant.* Hesychius: ῥωπὸς, ὁ λεπτὸς φόρτος, ὅσα ζωγράφοι βαφεῦσι, μυρεψοῖς χρησιμεύει. Idem ad Spartiani Hadrianum p. 88. b. *Qui belluas, arbores, homines, antra, portus, & alia id genus variaque & minuta opere topiario exprimebant,* ῥωπογράφοι *vulgo dicebantur. Nam* ῥωπὸς *est varia & minuta merces. Hinc* ῥωπογραφία *ripulae apud Ciceronem in epistola ad Atticum L. XV. ep. 16. Quam vocem vulgo deducunt,* ἀπὸ τῶν ῥώπων i. e. *a virgultis, omnino male, cum* ἀπὸ ῥωποῦ *facta sit. Hinc* ῥωπικὸν *etiam* ἀντὶ τοῦ ὡραίου *Graeci ponunt, quod varietate ipsa pulchrum est. Hinc* ῥωπογράφος *pictor ille dictus apud Plinium, quod humilia tantum pingeret, ut asellos, obsonia & similia,* ῥωπικά. -- ῥωπογραφίᾳ *opponitur* μεγαλογραφία, *quae in rebus magnis & nobilibus exprimendis versatur, ut sunt Deorum simulacra, aedes, heroes, bellorum historiae &c.* cf. J. Gronov. ad Cic. l. c. Hinc intelligitur, quid sit ῥωπογραφία ripulae, scilicet descriptio ripae, virgultorum, graminis, florum in ripa. Virgilius de poeta Ecl. IX. 19.

Quis humum florentibus herbis
Spargeret aut viridi fontes induceret umbra?

Idem Ecl. VI. 62.

Dum Phaëtontiades musco circumdat amarae
Corticis, atque solo proceras erigit alnos.

Hae sunt ῥωπογραφίαι, & ripulae adeo: *viridi fontes induceret umbra*; cuius modi descriptionibus pleni sunt poëtae.

Σ.

Σεμνότερός τις καὶ πολιτικώτερος, *gravior auctoritateque pollentior, & rebus ciuilibus tractandis accommodatior.* ad Att. II. 1.

Σῆμα δέ τοι ἐρέω *signum autem tibi dicam*, ad Att. IV. 15. Homer. Iliad. Ψ. v.326.

Σηστιωδέστερον, *magis Sestiane* ad Att. VII. 17. h. e. magis insulsum & frigidum, vt facile ex ipso loco intelligi potest. ad Divers. VII. 32. *vt ego discesserim omnia omnium dicta in his etiam Sestiana in me conferri.*

Σκάφος, *navigium* ad Att. VII. 3.

Σκέμμα magnum h. e. *res magna consideratione digna, etiam atque etiam consideranda* ad Att. VII. 11.

Σκέψαι, *considera* ad Att. XII. 3.

Σκήπτομαι, *tergiversor, causas necto*, ad Att. XVI. 9.

Σκήψεις & ἀναβολαὶ *excusationes, atque dilationes* ad Att. I. 12.

Σκιαμαχίαι, *vmbratiles pugnae, simulacra pugnarum* ad Div. XI. 14.

Σκολιὰ, *obliqua, tortuosa h. e. fraudes, doli, simulationes.* ad Att. XIII. 39.

Σκολιαῖς ἀπάταις, *versuta fraudis:* supple: *murum adscensurum* ad Att. XIII. 41. v. πότερον δίκας &c.

Σκοπὸς, *scopus, vltimum, finis* ad Att. II. 18.

Σκοτεινὸς, *tenebrosus* Fin. II. 5.

INDEX GRAECO-LATINUS.

Σκυλμὸς, *vexatio*, *molestia* ad Att. IV. 13.

Σκυτάλη λακωνικὴ, *Scytale Laconica* (brevis epistola quales occultis grauibusque de rebus Lacedæmonii ad imperatores suos in loris scriptas mittere solebant.) ad Att. X. 10. Scytalæ descriptionem accuratam pete ex Gellio XVII. 9. conf. Schol. Thucyd. I. 131. &c.

Σόλοικα, *olentia soloecismum*, ad Att. I. 19.

Σόλοικον, *absurdum*, ad Att. XIV. 6.

Σοφία, *sapientia*. Off. I. 43.

Σοφοὶ *sapientes* Tusc. V. 3.

Σοφιστεύειν, *rei oratoriæ operam dare*, *causas actitare* ad Att. II. 9.

Σοφιστεύω, *declamo*, *fictas causas ago*. ad Att. IX. 9.

Σπάρταν ἔλαχες, ταύταν κόσμει, *spartam sortitus es*, *hanc orna*. ad Att. IV. 6.

Σπείσασθαι, *inducias facere*, *pacisci* ad Att. XV. 29. proprie est *libare*. sed quia in fœderibus σπονδαὶ *libationes* adhibebantur, propterea ipsum *fœdus* & *fœdus facere* σπονδὴ & σπείσασθαι dicitur.

Σπονδειάζων, versus spondaicus h. e. *quinta sede spondæum habens*, *cum e dactylico genere sit*. ad Att. VII. 2.

Σπουδάζειν. *serio agere* ad Att. XV. 29.

Σπουδαῖον οὐδὲν, *serium nihil* ad Att. XIII. 52.

Σπουδαιότερον, *gravius & magis serium*, ad Att. V. 3.

Σπουδὴ, *studium*, *propensa voluntas* ad Div. XVI. 21. ad Att. XIII. 27.

Στάσις, *status*, Top. 25. Refutatio accusationis, in qua est criminis depulsio, quod in ea insistit primum quasi ad repugnandum congressa defensio, vt ait ipse Cicero l. c.

Στερέμνια, *solida*, *firma* Nat. D. I. 19. Sic appellabat Epicurus corpora, a quibus simulacra, quæ sensiones efficerent, defluerent continuo; vt distingueret scilicet ab his simulacris, quæ nil soliditatis & firmitatis haberent.

Στερκτέον, *probandum*, *æqui bonique consulendum* ad Att. IX. 10.

Στερητικὰ, *privantia* Top. 11.

Στίλβων, *Mercurius planeta*. Nat. D. 20.

Στοργὴ, *amor & pietas inter parentes & liberos* ad Att. X. 1.

Στρατήγημα *consilium imperatorium*, Nat. D. III. 6.

Στρατύλλαξ, *imperatorculus*, ad Att. XVI. 15.

Σύγγραμμα, ad Att. XVI. 6. *scriptum quodcunque & ex quocunque genere*. Nam etsi, vt συγγραφεὺς, sæpius de historicis, quam aliis scriptoribus, sic σύγγραμμα de historicis libris dicatur, tamen vtrumque de omni genere reperitur.

Συγκατάθεσις, *assensio*, *approbatio*. Acad. IV. 12.

Συγκύρημα, *casus* ad Att. II. 12.

Σύγχυσις, *confusio* ad Att. VI. 9.

Σύγχυσις τῆς πολιτείας, *confusio reipublicæ* ad Att. VII. 8.

Σὺ δὲ δὴ τί σύννους; *tu vero quid cogitabundus?* ad Att. XIII. 42.

Συζήτησις, *mutua quæstio* ad Div. XVI. 21.

Συζυγία, *coniugatio* Top 3.

Σύνδε-

INDEX GRAECO-LATINUS.

Σύνδειπνοι Σοφοκλέους, ad Q. fr. II. 15. Σύνδειπνοι σοφοκλέους, qui dicantur, non conuenit inter interpretes. Alii fabulam Sophoclis συνδείπνους dictam intelligunt, a Quinto conversam latine, improbante Manutio, qui negat eam Ciceronem tam rustice improbaturum fuisse. Sed inprimis repugnat verbum: *actam*; quod indicat, huic fabulæ, de qua dicitur, Quintum interfuisse. Itaque Manutius putat capienda verba esse de convivio, perquam simili convivio in fabula aliqua Sophoclis, cui interfuerit Quintus, & in quo quid sibi acciderit, commemorarit fratri. Sed huiusmodi convivium non aptum videtur Sophocleæ tragœdiæ. Mihi in mentem venerunt σοφοκλεῖς Pliniani Ep. II. 16. *Laudicœni*, parasiti, qui cœnulæ causa, quamvis indignos laudant, & ab iis acta & dicta omnia σοφῶς dicta & acta clamant. v. auctores laudatos Intt. ad h. l. Fuisse ergo videtur in convivio, in eoque habuisse συνδείπνους parasitos, aut parasiticis certe moribus. Hos quemadmodum, quam lepide & festive vexarit, commemoraverat fratri. Itaque fatendum esse, respondet, lepide ab eo actam illam fabulam (frequentes enim occurrunt in Comicorum fabulis parasiti) sed rem sibi nihilo minus non probari, velle se, factum non esse aut dictum, quod factum dictumque scripsisset.

Συνδιημερεύομεν, *simul diem conterimus*, ad Att. VIII. 9.

Σὺν θεῷ τοι λέγω, *diis juvantibus dico*, ad Att. X. 10.

Συνηγωνίων, *cum illo moerebam*. ad Att. V 12.

Σύνναοι, *contubernales*. ad Att. XII. 45. Sic ipse hanc vocem interpretatur Cicero L. XIII. 28. Ceterum Dii σύνναοι sunt, qui templo communi coluntur, similes diis παρέδροις, de quibus diis παρέδροις assessoribus, s. contubernalibus est doctus libellus Cl. Arnaldi. Sunt etiam σύμβωμοι. v. Spanhem. de usu & præst. Num. Diss. X. p. 130. Dicti Ciceroniani, quo Cæsarem mavult Quirini, quam Salutis, σύνναον, hæc vis est: malle se Cæsarem propter tyrannidem, ut Romulum propter severiora imperia, interfici, quam salvum diu esse.

Συνεδία, *colloquium*, ad Att. X. 7.

Σύνταγμα, *opus*, *compositio*, ad Div. VIII. 3. ad Att. XVI. 3. ad Att. XII. 45.

Σύνταξις, *opus*, ad Att. XIII. 16. XV. 14.

Σύν τε δύ' ἐρχομένω complendum ex Homeri Iliad. κ. 224. καί τε πρὸ τοῦ ἐνόησεν ὅππως κέρδος ἔῃ, *duobusque simul euntibus, alter alterum prævertisset cogitando, quod e re foret*. ad Div. IX. 7. ad Att. IX. 6.

Σύντηξις, *arcta animorum conjunctio*, *& conglutinatio*, ad Att. X. 8

Συντόμως, *compendiose*, *paucis*, ad Att. VII. 3.

Σφαῖρα, *globus*, Nat. D. II. 18.

Σφαιροειδὲς, *globosum*, de universo 6.

Σφάλμα, *erratum*, *lapsus*, ad Att. X. 12.

Σχεδιάζειν, *scribere, quod subito in mentem venit*, ad Att. VI. 1.

Σχεδίασμα, *subitum consilium & tumultuarium*, ad Att. XV. 19.

Σχήμα-

modo

modo conturbasse rationes in bonis Crotoniatae, ad Att. VI. 5. Crotoniatam appellat Milonem interfectorem Clodii, a celebri illo propter vires corporis Milonem Crotoniatam.

Τί γὰρ αὐτῷ μέλει; *quid enim illi curae est?* ad Att. XII. 2.

Τί λοιπόν; *quid reliquum?* ad Att. VI. 2.

Τιμή, *bonor*. ad Att. XII. 12.

Τίς δ' ἐστὶ δοῦλος, τοῦ θανεῖν ἄφροντις ὤν; *quisnam est seruus, de morte securus qui sit?* ad Att. IX. 2. Euripidis senarius etiam Plutarcho memoratus de audiendis poëtis.

Τίς πατέρ' αἰνήσει, integer versus sic se habet, τίς πατέρ' αἰνήσει, εἰ μὴ κακοδαίμονες υἱοί; *quis patrem laudabit, nisi infelices filii?* ad Att. I. 19. majorum & parentum laudes solent inprimis commemorare, qui ipsi, quod laudem mereatur, non fecerunt. Itaque Cicero veretur, ne Atticus sibi laudanti superiorum temporum res gestas, in libro de Consulatu & aliis, occinat illud: Τίς πατέρ' αἰνήσει &c. Adeone ab ingenio & superiorum temporum consuetudine descivisti, vt sola illa, quae olim gesseris, laudes, quasi nunc nihil laudabile facias.

Τὸ ἄμεινον καὶ τὸ χεῖρον ἐν ἀφανεῖ ἔτι προσώρα μάλιστα, *quid melius, & deterius, in obscuro adhuc providebat maxime*. ad Att. X. 1.

Τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ, *Justitia & veritas a me stat*. ad Att. VI. 1.

Τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον *in lente vnguentum*. ad Att. I. 19. proverbium de rebus bonis in re vili consumtis. μύρον est legatio, φακῆ lens, est Lentulus Clodianus. In eo ergo legationem male collocatam dicit.

Τοιαῦτα ὁ τλήμων πόλεμος ἐξεργάζεται, *talia aerumnosum bellum efficit*. ad Qv. fr. II. 14. versus ex Euripidis Supplicibus v. 119.

Τοῖς ἀπαντῶσιν, *obuiam prodeuntibus*. ad Att. VII. 5.

Τὸ καλὸν δι' αὑτὸ αἱρετὸν, *honestum propter se ipsum expetendum*. ad Div. XV. 17. & 19.

Τὸ καλὸν, *honestum*. ad Att. VIII. 8.

Τὸ μέλλον καραδοκήσεις, *quod futurum est, expectabis*. ad Att. IX. 10.

Τὸν θεωρητικὸν, *qui in rerum contemplatione occupatur*. ad Att. II. 16.

Τὸ νεμεσᾶν interest τοῦ φθονεῖν; *indignatio differt ab invidia*. ad Att. V. 19.

Τὸν πρακτικὸν βίον, *vitam, qua in rebus agendis versatur*. ad Att. II. 16.

Τὸν τῦφόν μου πρὸς θεῶν τροποφόρησον, *insolenti & vanae ambitioni meae, per Deos, indulge*. ad Att. XIII. 29. v. τετυφῶσθαι.

Τὸ παραδοξότατον, *inopinatissimum*, ad Att. VI. 1.

Τοποθεσία, *loci descriptio*. ad Att. I. 13. & 16.

Τὸ συνεχὸν, *quod conjunctum est, proximum*. ad Att. IX. 7.

Τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθὼν, *tunc tellus mihi lata debiscat*. ad Att. IX. 9. ad Qv. fr. III. 9. ex Homer. Iliad. δ. v. 182.

Τοὐμὸν ὄνειρον ἐμοὶ, supple: λέγεις. estque proverbium: *meum somnium mihi narras*. ad Att. VI. 9. h. e. rem narras, quam te melius

Υ.

INDEX GRAECO-LATINUS.

Ὑπὸ τὴν διάληψιν, *sub ipsam accessionem febris*, ad Att. IX. 2.

Ὑπὸ τὴν λῆψιν, *sub accessionem febris*, ad Att. IX. 10. utrumque egregie illustravit Cuperus Obs. II. 15.

Ὕπουλον, *subdolum*, ad Att. X. 11.

Ὑπώπιον, *macula*, ad Att. I. 20. proprie est *vulnus in facie*. Egregia est de hoc verbo & de ὑπωπιάζειν dissertatiuncula in L. Bosii Exercitationibus in N. T. in Ep. ad Corinth. cap. IX. 27.

Ὕστερον πρότερον, Ὁμηρικῶς, *ordine praepostero, cum primo loco, quod posterius est, secundo, quod prius, effertur, Homerice*. ad Att. I. 16.

Φ.

Φαέθων, *Iupiter planeta*, Nat. D. II. 20.

Φαίδρου περὶ θεῶν & ἑλλάδος, ad Att. XIII. 39. Librorum titulos esse, contextus docet, sed manifeste corrupti sunt. Conjecturas eruditorum cui legere volupe est, adeat interpretes ad h. l. nam eas huc transferre non est instituti nostri.

φαινοπροσωπεῖν, *vultum ostendere, faciem aperire*, ad Att. VII. 21. de iis dicitur, qui nihil timent, nec conspectum cujusquam fugiunt.

φαινοπροσωπητέον, *retecto vultu & aperta facie procedendum*, ad Att. XIV. 22.

Φαίνων, *Saturnus planeta*, Nat. D. II. 20.

φαλάκρωμα ad Att. XIV. 7. Bis in eadem epistola hoc verbo usus est. *apud Madarum nullum est φαλάκρωμα*. post: *habes φαλάκρωμα inimicissimum otii*. Jam in posteriori loco φαλάκρωμα esse ipsum Matium, quem propter calvitiem ita appellat, facile intelligitur. In priori autem non ita facile patere, vel doctorum de ea re disputationes demonstrant. Alludi ad Matii calvitiem, si vera est lectio, de quo non dubito, manifestum est. Atticus scripserat, apud eum φαλάκρωμα fore, id negat se Cicero reperisse; ex quo intelligitur, non esse *calvitiem* h. l. φαλάκρωμα, & ludi ambiguitate verbi. Porro paullo post dicit φαλάκρωμα h. e. Matium esse *inimicum otii*. Ex quo colligo, Atticum scripsisse, Matium pacis otiique amicum & studiosum fore. Recte igitur *nullum* φαλάκρωμα interpretantur *pacis otiique studium*. Calvorum capita similia coelo sereno & tranquillo. Unde apud Suidam est φαλακρώτερος εὐδίας, quod jam e Demetrii Phalerei libello de elocutione laudavit Bosius. Hinc φαλάκρωμα pro tranquillitate, otio dici potuit. J. Fr. Gronovii σαλακώνισμα non placet. Manifestum enim est, Ciceronem & Atticum pro more suo in Matii calvitie ludere voluisse.

φαλαρισμός, *Phalaridis imitatio, saevitia*, ad Att. VII. 12.

φαντασία, *visum*, Acad. II. 6. I. 2. est species rei quaecumque in animo informata.

φιλαίτιον συμφορά, *querula res calamitas*, ad Att. XII. 41.

φιλαίτιος, *accusandi seu criminandi cupidus*, ad Div. III. 7. ad Att. XIII. 20.

φιλαλήθως, *ingenue, libere*, ad Qu. Fr. II. 15.

φιλαυτία, *amor sui ipsius*, ad Att. XIII. 13.

INDEX GRAECO-LATINUS.

φιλέλληνες, *Graecorum amantes* ad Att. I. 15.

φιλένδοξος, *ambitiosus, amator illustrium virorum*, ad Att. XIII. 19.

φιλήδονοι, *amatores voluptatis*, ad Div. XV. 19.

φιλιππίζειν, *cum Philippo facere* ad Div. II. 57.

φιλογυνεία, *mulierositas*, Tusc. IV. 11.

φιλόδημος, *popularis, qui vulgaria non spernit*, ad Att. XII. 6.

φιλοθέωρος, *spectandi cupidus*, ad Div. VII. 16.

φιλόκαλοι καὶ φιλοδίκαιοι, *amatores honesti & studiosi justi*, ad Div. XV. 19.

φιλόλογα, *erudita*, ad Att. XIII. 52. XV. 15.

φιλολογώτερα, *eruditiora*, ad Att. XIII. 12. φιλόλογος est proprie studiosus disputationum de rebus eruditis. Unde φιλόλογα sunt ipsae res eruditiores de quibus disputatur. Hinc φιλολογία est disputatio ipsa, quae & συζήτησις dicitur v. ad Div. XVI. 21. & συμφιλολογεῖν ibidem, una disputare, disputationi interesse. Sed inscitia nostrorum hominum, ita, ut humanitatis, humaniorum literarum, literarumque nomina, restrinxit ad certa quedam artium genera (v. Prolusionem nostram de finibus humaniorum literarum regundis) & a philologia sejunxit philosophiam, in quam vel maxime convenit, ut ex Ciceronis locis, in primis XIII. 12. intelligi potest. Sed XV. 15. *philologa* non sunt *erudita* verum *probabilia*.

φιλόπατρις, *patriae amans* ad Att. II. 1. IX. 10.

φιλοπροσηνέστατα, *studio beniguissimo & suavissimo*, ad Att. V. 9.

φιλορήτωρ, *studiosus artis dicendi*, ad Att. I. 13.

φιλοσοφεῖν, *philosophari*, ad Att. II. 5.

φιλοσοφητέον, *philosophandum*, ad Att. I. 16.

φιλοσοφώμεθα, *philosophamur*, ad Att. XV. 13.

φιλοσοφούμενα, *quae a philosophis tractantur, libri philosophici*, ad Div. II. 27.

φιλοσοφῶμεν, *philosophemur*, ad Att. II. 13.

φιλοσόφως, *philosophice*, ad Att. XIII. 20.

φιλοσοφώτερον διευκρινήσομεν, *magis philosophice examinabimus & discutiemus*, ad Att. VII. 8.

φιλοστοργότερον, *amantius*, ad Att. XIII. 9.

φιλοστόργως, *peramanter*, ad Att. XV. 17.

φιλοτέχνημα, *opus studiose elaboratum*, ad Att. XIII. 40.

φιλοτιμία, hoc loco, *Philotimi actio*, ad Att. VII. 1.

φιλοφρόνως, *humaniter, amanter*, ad Att. XV. 15.

φλιοῦς, ὀποῦς, σηποῦς, *Phlius, opus, sipus*, ad Att. VI. 2.

φλυαρὸς, *garrulus*, ad Div. XV. 18.

φοβερὸν ἦν, *formidabile erat*, ad Att. XIII. 37.

φρόνησις, *prudentia*, Off. I. 43.

φυρατής, *conturbator*. ad Att. VII. 1. Ita dicitur Philotimus libertus, qui ἐπεφυράκει in rationibus bonorum T. Milonis, h. e. qui rationes ita conturbaverat, ut facile intelligeretur, nequam esse hominem, & fraudibus uti.

φυρμὸς

Φυρμὸς πολὺς, *conturbatio multa.* ad Att. XIV. 5. Antonius aleator Phil. II. omnia nobis conturbat, cum Cæſarianis non reſiſtit, ſed iis potius favet.

Φυσᾷ γὰρ οὐ σμικροῖσιν αὐλίσκοις ἔτι, ἀλλ' ἀγρίαις φύσαισι φορβειᾶς ἄτερ, ad Att. II. 16. Horum Sophocleorum verſuum, quos & Dionyſius Longinus περὶ ὕψους Sect. 3. commemoravit, interpretatio non eadem eſt, neque omnes verum ſenſum adſecuti ſunt. φορβειὰ quid ſit, docuere Salmaſ. ad Solin. p. m. 585. 586: vbi etiam de hoc loco diſputavit, & Interpretes ad Longinum l. c. nempe capiſtrum, quo tibicines ſpiritum coërcent, ne nimius & immoderatus in tibiam irrumpat. Hinc ἄτερ φορβειᾶς metaphorice eſt *ſine modo.* Cæcilium dicit Longinus eſſe egregio ſpiritu, ſed cum temperare eum non poſſit, nimium evehi, & inde tumorem, μετέωρα, exiſtere. Sic cum Pompeius dicitur magnis tibiis vti, & vehementer eas inflare, ſed ſine capiſtro, hoc dicitur: Pompejum viribus ſuis, quæ magnæ ſint, abuti, & cum cupiditatibus ſuis modum imponere non poſſit, nimis alte evolare velle, eaque cupere, quæ aut ferri non poſſint, aut ipſe non poſſit conſequi.

Φυσικοὶ, *Phyſici.* Or. I. 50.

Φυσικὴν τὴν πρὸς τὰ τέκνα, *naturalem amorem in liberos.* ad Att. VII. 2.

Φωσφόρος, *Lucifer. Venus.* Nat. D. II. 20.

X.

Χαῖρε, *ſalue.* Fin. I. 3.

Χαρακτὴρ, *forma rei, qua maxime agnoſcitur res & judicatur.* Or. 11.

Χαρακτὴρ ad Qv. fr. II. 15. *eſt ſtilus ſ. forma orationis, genus dicendi.* nam opponitur res & χαρακτήρ.

Χολὴ ἄκρατος, *bilis mera.* ad Div. XIV. 7.

Χρεῶν ἀποκοπαὶ, Φυγάδων καθόδοι, *tabulæ novæ, exulum reditus.* ad Att. VII. 11. *Tabulæ novæ* dicuntur χρεῶν ἀποκοπαὶ, quod propterea lege fiunt *novæ tabulæ*, vt nomina aliter, & reſecta parte aliqua, in iis ſcribantur, tamquam argentum pro ære h. e. 25. pro 100. vt eſt apud Salluſtium in Bell. Catil.

Χρήσει μὲν tuus: κτήσει δὲ Attici noſtri, *vſu quidem tuus, poſſeſſione autem Attici.* ad Div. VII. 29.

Χρήσιμοι, *frugi homines.* Tuſc. III. 8.

Χρησμὸς, *oraculum.* ad Att. IX. 10.

Χρηστομαθὴς, *quæ ſunt ex vſu diſcens, qui ea didicit, quæ hominibus proſunt.* ad Att. I. 6.

Χρύσεα χαλκείων, *aurea pro æneis.* ad Att. VI. 1. *magna pro parvis*, proverbium ductum ex Homero, vbi Glaucus & Diomedes arma permutant, vt aurea alter pro æneis acciperet. Iliad. ζ. 236.

Ψ.

Ω.

INDEX

INDEX SIGNORUM.

In indicibus digerendis commoditas postulavit, ut per omnia Ciceronis opera quibusdam uteremur notis, quæ ordine hæ sunt: ubi duo sunt numeri, primo signante librum, secundo caput Gruterianæ distinctionis; id quod & in præcedente indice observatum.

Her. I. 1.	ad Herennium liber primus, caput primum.
Her. II. 1.	ad Herennium liber secundus, caput primum.
Her. III. 1.	ad Herennium liber tertius, caput primum.
Her. IV. 1.	ad Herennium liber quartus, caput primum.
Inv. I. 1.	de Inventione liber primus, caput primum.
Inv. II. 1.	de Inventione liber secundus, caput primum.
Or. I. 1.	de Oratore liber primus, caput primum.
Or. II. 1.	de Oratore liber secundus, caput primum.
Or. III. 1.	de Oratore liber tertius, caput primum.
Brut.	Brutus seu de claris Oratoribus.
Or. cum uno numero.	Orator ad M. Brutum.
Top.	Topica.
Partit.	Partitiones Oratoriæ.
Opt. gen. or.	Fragmentum de optimo genere Oratorum.
Quint.	Oratio pro Quintio.
Rosc. Amer.	Oratio pro Roscio Amerino.
Div. cum uno numero	Divinatio in Q. Cæcilium, s. in Cæcil.
Act. I. Verr.	Actio prima in Verrem.
Verr. I.	Actionis secundæ in Verrem liber primus.
Verr. II.	Actionis secundæ in Verrem liber secundus.
Verr. III.	Actionis secundæ in Verrem liber tertius.
Verr. IV.	Actionis secundæ in Verrem liber quartus.
Verr. V.	Actionis secundæ in Verrem liber quintus.
Font.	Oratio pro M. Fonteio.
Cæcin.	Oratio pro Cæcinna.
Manil.	Oratio pro lege Manilia.
Cluent.	Oratio pro Cluentio.
Cor. Frag. I.	Orationis pro C. Cornelio fragmentum primum.
Tog. cand.	Orationis in toga candida fragmentum.
Agr. I.	Agraria prima in Rullum.
Agr. II.	Agraria secunda in Rullum.
Agr. III.	Agraria tertia in Rullum.
C. Rab. s. Rab. Perd.	Oratio pro C. Rabirio perduellionis reo.
Cat. I.	Oratio prima in Catilinam.
Cat. II.	Oratio secunda in Catilinam.
Cat. III.	Oratio tertia in Catilinam.
Cat. IV.	Oratio quarta in Catilinam.
Muren.	Orat. pro L. Murena.
Flac.	Oratio pro L. Flacco.

INDEX SIGNORUM.

Sull.	Oratio pro P. Sulla.
Arch.	Oratio pro P. Licinio Archia.
ad Quir. p. R.	Oratio post reditum ad Quirites.
in Sen. p. R.	Oratio post reditum in Senatu.
Dom.	Oratio pro Domo.
Har. resp.	Oratio de Haruspicum responsis.
Planc.	Oratio pro Plancio,
Sext.	Oratio pro Sextio.
Vat.	Oratio in Vatin.
Coel.	Oratio pro Cœlio.
Prov. cons.	Oratio de provinciis consularibus.
Balb.	Oratio pro L. Cornelio Balbo.
Pis.	Oratio in Pisonem.
Scaur. fr.	Orationis pro M. Æmilio Scauro fragmentum.
Mil.	Oratio pro T. Annio Milone.
Rab. Post.	Oratio pro Rabirio Posthumo.
Marcell.	Oratio pro M. Marcello.
Ligar.	Oratio pro Q. Ligario.
Dejot.	Oratio pro rege Dejotaro.
Phil. I.	Oratio in Antonium Philippica prima.
Phil. II.	- - - - Philippica secunda.
Phil. III.	- - - - Philippica tertia.
Phil. IV.	- - - - Philippica quarta.
Phil. V.	- - - - Philippica quinta.
Phil. VI.	- - - - Philippica sexta.
Phil. VII.	- - - - Philippica septima.
Phil. VIII.	- - - - Philippica octava.
Phil. IX.	- - - - Philippica nona.
Phil. X.	- - - - Philippica decima.
Phil. XI	- - - - Philippica undecima.
Phil. XII.	- - - - Philippica duodecima.
Phil. XIII.	- - - - Philippica tertia dec.
Phil. XIV.	- - - - Philippica quarta dec.
ad Div. I. f. ep. I.	Liber primus epistolarum, quæ vulgo ad familiares dicuntur.
ad Div. II. f. ep. II.	Liber secundus epistolarum, & sic ad XVI.
Att. I.	Liber primus epistolarum ad Atticum.
Att. II.	Liber secundus epistolarum & sic ad XVI.
Qu. Fr. I. 1. 1.	Liber primus epistolarum ad Quintum Fratrem, epistola prima, caput primum.
Qu. Fr. II.	Liber secundus epistolarum ad Quintum.
Qu. Fr. III.	Liber tertius epistolarum ad Quintum.
Brut. ep. I.	Liber epistolarum ad Brutum epistolà prima.
Brut. Ger. ep. 1. 1.	Liber epistolarum ad Brutum a Germanis inventus, epistola prima.
Acad. I. 1.	Academicarum Quæstionum liber primus, caput primum.
Acad. IV. 1.	Academicarum Quæstionum liber quartus, caput primum.
Fin. I. 1.	Liber primus de Finibus, caput primum.

Fin.

INDEX SIGNORUM.

Fin. II. 1.	Liber secundus de Finibus, caput primum.
Fin III. 1.	Liber tertius.
Fin. IV. 1.	Liber quartus.
Fin. V. 1.	Liber quintus.
Nat. D. I. 1.	Liber primus de natura Deorum, caput primum.
Nat. D. II. 1.	Liber secundus.
Nat. D. III. 1.	Liber tertius.
Div. I. 1.	Liber primus de Divinatione, caput primum.
Div. II. 1.	Liber secundus.
Fat. 1.	De Fato caput primum.
Leg. I. 1.	Liber primus de Legibus caput primum.
Leg. II. 1.	Liber secundus.
Off. I. 1.	Liber primus de Officiis, caput primum.
Off. II. 1.	Liber secundus.
Off. III. 1.	Liber tertius.
Sen. 1.	de Senectute caput primum.
Amic. 1.	de Amicitia caput primum.
Parad. I. 1.	Paradoxon primum, caput primum.
Somn. Sc.	Somnium Scipionis.
Univ.	de Universo.
Petit.	de Petitione Consulatus.

